P. D. JAMES
Moarte în sfântul ordin

Traducere din limba engleză EUGENIA POPESCU MONICA NECHITI
Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2005

P. D. James *Death in Holy Orders* © 2001 by P.D. James
All rights reserved
Traducere din limba engleză EUGENIA POPESCU MONICA NECHITI
© RAO International Publishing Company, 2005 pentru versiunea în limba română
Tiparul executat de ALFOLDI NYOMDA AG Debrecen, Ungaria

octombrie 2005

Pentru Rosemary Goad, editor şi prietenă timp de patruzeci de ani

Cartea întâi

NISIPUL UCIGAŞ

1

Părintele Martin mi-a dat ideea să scriu o relatare despre felul cum am descoperit cadavrul.

— Să fie ca şi cum aş scrie o scrisoare în care să-i povestesc totul unui prieten? am întrebat eu.

— Scrie ca şi cum ar fi o povestire literară, ca şi cum te-ai detaşa de tine însăţi, ca şi cum ai fi văzut ce se întâmplă şi ţi-ai aminti ce-ai făcut, ce-ai simţit, ca şi cum totul i s-ar fi întâmplat altcuiva, mi-a răspuns părintele Martin.

ânţelegeam ce vrea să spună, dar nu eram sigură de unde să încep.

— Tot ce s-a întâmplat, părinte, sau doar plimbarea mea pe plajă, când am dat de cadavrul lui Ronald?

— Tot, absolut tot ce vrei să spui. Scrie despre colegiu şi despre viaţa ta de aici, dacă vrei. Cred că asta o să te ajute.

— Pe dumneata te-a ajutat, părinte?

Nu ştiu ce m-a făcut să rostesc aceste cuvinte, pur şi simplu mi-au venit în minte şi le-am lăsat să-mi scape. De fapt era o prostie şi, într-un fel fusesem cam obraznică, dar el nu păru să se fi supărat.

După ce se gândi puţin, părintele Martin spuse:

— Nu, de fapt nu m-a ajutat, dar toate astea s-au întâmplat tare de mult. Cred că în ce te priveşte, lucrurile vor sta altfel.

Cred că se gândea la război şi la felul cum fusese luat prizonier de japonezi, la întâmplările groaznice petrecute în lagăr. El nu pomeneşte niciodată despre război, dar, în definitiv, de ce ar face-o faţă de mine? Dar nu cred că vorbeşte despre asta cu nimeni, nici măcar cu ceilalţi preoţi.Această conversaţie avusese loc cu două zile în urmă, când ne plimbam împreună pe sub peristil, după vecernie. Eu nu mai particip la liturghie de la moartea lui Charlie, dar la vecernie mă duc. De fapt, este o chestiune de politeţe. Nu se cade să lucrez la colegiu, să primesc bani de la ei, să accept toată bunăvoinţa lor şi să nu particip la nici una din slujbele de la biserică. Dar poate că sunt prea susceptibilă. Domnul Gregory locuieşte într-una dintre căsuţe, ca şi mine, şi predă greaca cu jumătate de normă, dar nu se duce niciodată la biserică, decât atunci când se cântă ceva ce îi place. Nimeni n-a insistat vreodată să iau parte la

slujbe, nici măcar n-am fost întrebată de ce n-am mai mers la liturghie. Dar, sigur, s-a observat; aici se observă totul.

Când m-am întors acasă, m-am gândit la ceea ce-mi spusese părintele Martin şi că s-ar putea să fie o idee o idee bună. N-am avut niciodată probleme cu scrisul. La şcoală eram bună la compuneri, şi domnişoara Allison, care ne preda engleza, îmi spunea că, după părerea ei, s-ar putea să am talent de scriitoare. Dar ştiam că se înşală. N-am deloc de imaginaţie, cel puţin nu genul acela de care au nevoie romancierii. Nu pot să inventez nimic. Pot să scriu doar despre ce văd, fac sau ştiu şi, uneori, despre ceea ce simt, lucru care nu este chiar atât de uşor. Oricum, eu mi-am dorit întotdeauna să devin infirmieră, chiar de pe vremea când eram copil. Acum am şaizeci şi şapte de ani şi sunt pensionară, dar încă mai sunt bună de ceva aici, la St Anselm. Lucrez ca soră-şefă – mă ocup de afecţiuni minore, dar am grijă şi de lenjerie. Este o slujbă uşoară, dar sufăr de inimă şi am noroc că am de lucru. Colegiul a avut grijă să-mi dea sarcini cât mai uşoare. Mi-au făcut chiar rost de un cărucior, ca să nu fiu tentată să car teancuri mai voluminoase de lenjerie. Ar fi trebuit să spun asta mai devreme. Şi nu mi-am scris nici măcar numele. Mă cheamă Munroe, Margaret Munroe.

Cred că ştiu de ce părintele Martin mi-a sugerat că m-ar putea ajuta să mă apuc iar de scris. El ştie că aveam obiceiul să-i scriu câte o scrisoare lunga lui Charlie în fiecare săptămână. Cred că e singura persoană de aici, în afară de Ruby Pilbeam, care ştie acest lucru. În fiecare săptămână mă aşezam şi-mi aminteam ce se mai întâmplase de la ultima scrisoare, toate lucrurile mărunte, fără importanţă care ştiam că pentru Charie nu erau fără importanţă: ce-am mai mâncat, ce glume am mai auzit, întâmplări cu

studenţii, descrieri ale vremii. N-ai zice că sunt multe de povestit într-un loc liniştit de la marginea ţărmului stâncos, departe de orice aşezare, dar era uimitor câte aveam să-i scriu. Şi ştiu că lui Charlie îi plăceau scrisorile. „Mai scrie, mami", îmi spunea el când venea acasă în permisie. Şi asta am şi făcut.

După ce-a fost ucis, armata mi-a trimis tot ce rămăsese de la el, şi printre alte lucruri am găsit şi teancul de scrisori. Nu erau toate scrisorile trimise de mine – n-ar fi putut să le păstreze pe toate – dar le păstrase pe cele mai lungi. Le-am luat cu mine pe promontoriu şi am făcut un foc cu ele. Era o zi vântoasă, cum se întâmplă adesea pe coasta de est, şi flăcările vâjiiau şi scăpărau, şi-şi schimbau direcţie după vânt. Bucăţelele arse de hârtie se ridicau şi-mi zburau în faţă ca nişte fluturi, în timp ce fumul îmi înţepa nările. Era ciudat, fiindcă focul era mic. Dar ceea ce încerc să spun este că îmi dau seama de ce părintele Martin îmi dăduse ideea să scriu această relatare. Se gândea că dacă scriam ceva – orice – m-ar ajuta să-mi recapăt interesul pentru viaţă. Este un om bun, poate chiar un sfânt, dar sunt multe lucruri pe care nu le poate înţelege.

Pare ciudat că scriu această relatare fără să ştiu dacă o s-o citească vreodată cineva şi cine anume. Şi nu-mi dau seama dacă o scriu pentru mine însămi sau pentru un cititor imaginar pentru care tot ce ţine de Colegiul St Anselm este nou şi neobişnuit. Aşa că poate ar fi bine să spun ceva despre acest loc, să stabilesc cadrul, cum s-ar spune. Colegiul a fost fondat de o persoană cucernică, pe nume Agnes Arbuthnot, care dorea să se asigure că vor exista întotdeauna „tineri credincioşi şi instruiţi hirotonisiţi pentru a deveni preoţi catolici în Biserica Anglicană". Am folosit ghilimelele, fiindcă acestea sunt chiar cuvintele ei. Există o cărticica despre ea la biserică şi aşa am

aflat şi eu. Ea a donat clădirile, terenul şi aproape toate mobilele, ca şi o sumă suficient de mare de bani – aşa socotea ea – ca să menţină aşezământul în funcţiune pe veci. Dar niciodată nu există destui bani, aşa că, în prezent, St Anselm trebuie să fie finanţat mai mult din fondurile Bisericii. Ştiu că părintele Sebastian şi părintele Martin se tem că Biserica plănuieşte să-l închidă. Această temere nu este discutată ul

615929 Biblioteca Jud. Dolj CRAIOVA

administrativ, dar toţi ştim. Într-o comunitate mică şi izolată ca St Anselm veştile şi zvonurile par a fi purtate, nerostite, de vânt.

Pe lângă faptul că a donat casa, domnişoara Arbuthnot a construit apartamentele pentru studenţi şi un şir de camere pentru oaspeţi care legau peristilul de sud de biserică. A mai construit şi patru căsuţe pentru personal dispuse în semicerc de-a lungul promontoriului, cam la o sută de yarzi de colegiu. Le-a dat numele celor patru evanghelişti. Eu stau la Sfântul Matei, în extrema sudică. Ruby Pilbeam, bucătăreasa şi menajera noastră, împreună cu soţul ei, meşter şi om bun la toate, stau în Sfântul Luca, iar în căsuţa cea mai nordică, Sfântul Ioan, locuieşte Eric Surtees, ajutorul domnului Pilbeam. Eric creşte porci, dar mai mult ca un hobby decât ca să aprovizioneze colegiul cu carne de porc. Suntem doar patru cu tot cu femeile de serviciu cu program redus de la Reydon şi Lowestoft, care ne ajută la treabă, dar nu sunt mai mult de douăzeci de studenţi în teologie şi patru preoţi rezidenţi, aşa că ne descurcăm. Nici unul dintre noi nu e uşor de înlocuit. Promontoriul pustiu, bătut de vânturi, fără un sat, fără o circiumă, fără un magazin, este prea îndepărtat pentru majoritatea oamenilor.

Mie-mi place aici, dar chiar şi mie mi se pare înfricoşător şi un pic cam sinistru. Marea muşcă an după an din stâncile nisipoase şi stau uneori la marginea lor cu ochii la mare şi îmi imaginez fluxul apărând ca un val înalt, alb şi sclipitor, năvălind spre mal şi năpustindu-se asupra foişoarelor şi turnurilor, asupra bisericii şi căsuţelor şi spulberând totul. Vechiul sat Ballard's Mere a stat sub apele mării veacuri la rindul şi, câteodată, în nopţi cu vânt, lumea spune că se poate auzi dangătul stins al clopotelor bisericii din turnurile îngropate. Şi ceea ce n-a fost înghiţit de mare a fost mistuit de marele foc din 1695. Din vechiul sat n-a mai rămas nimic decât biserica medievală pe care domnişoara Arbuthnot a restaurat-o şi a inclus-o în colegiu şi cei doi piloni de cărămidă aproape prăbuşiţi din faţa casei, adică tot ce-a mai rămas din conacul elisabetan ce se ridica în acel loc.

Poate c-ar fi mai bine să povestesc câte ceva despre Ronald Treevs, băiatul care a murit. În definitiv, despre moartea lui ar trebui să fie vorba aici. Înainte de anchetă poliţia mi-a pus câteva întrebări, vrind să ştie cât de bine îl cunoşteam. Cred că-l cunoşteam mai bine decât majoritatea personalului administrativ de aici, dar n-am spus mare lucru. Nici nu era mult de spus. Nu cred că aveam eu căderea să-i bârfesc pe studenţi. Ştiam că Ronald nu era simpatizat, dar n-am pomenit de asta. Problema era că el nu se potrivea cu locul ăsta şi cred că era şi el conştient de asta. În primul rând, tatăl lui era Sir Alred Treeves, care conduce o importantă companie de armament, şi Ronald ţinea ca noi să ştim că el era fiul unui om foarte bogat. Asta se vedea şi după lucrurile pe care le avea. Avea un Porsche, în timp ce ceilalţi studenţi se descurcau cu maşini mai ieftine, asta în cazul că aveau o maşină. Şi-i plăcea să vorbească despre vacanţele lui în locuri scumpe şi îndepărtate unde

alţi studenţi nu-şi puteau permite să călătorească, cel puţin nu în vacanţe.

Toate astea ar fi putut să-l facă popular în alte colegii, dar nu aici. Oricine poate fi snob în legătură cu ceva, să nu-i credeţi pe cei care pretind că nu-i aşa, dar aici nu e vorba despre bani. Şi nici despre familie nu-i vorba, cu toate că ai duce-o mai bine ca fiu de paroh decât al unui star de muzică pop. Cred că ceea ce-i interesează pe ei este inteligenţa – inteligenţa şi o înfăţişare plăcută şi agerimea minţii. Le plac cei care-i pot face să râdă. Ronald nu era atât de inteligent cum îşi închipuia el şi nu reuşea niciodată să facă pe cineva să râdă. Îl considerau plicticos şi, bineânţeles, când îşi dădea seama de asta devenea şi mai plicticos. N-am spus nimic din toate astea poliţiei. Ce rost ar fi avut? Ronald era mort. Ah, da, şi cred că era şi cam curios, întotdeauna îi plăcea să ştie ce se petrecea în jurul lui, întotdeauna punea întrebări. De la mine nu afla prea multe. Dar, uneori, apărea seara la mine acasă, se aşeza şi vorbea, în timp ce eu tricotam şi-l ascultam. Studenţii nu sunt încurajaţi să facă vizite la locuinţele personalului, dacă n-au fost invitaţi. Părintelui Sebastian îi place ca noi să ne bucurăm de tihnă. Dar, de fapt, el nu mă deranja. Dacă stau şi mă gândesc bine, cred că Ronald se simţea singur. Altfel, nu şi-ar fi pierdut vremea cu mine. Îmi amintesc şi de Charlie al meu. Charlie nu era plicticos, nici antipatic sau greu de cap, dar îmi place să cred că, dacă s-ar fi simţit vreodată singur şi şi-ar fi dorit să stea liniştit de vorbă cu cineva, s-ar fi găsit o persoană ca mine să-l asculte cu bunăvoinţă.

Când a sosit poliţia, m-a întrebat de ce m-am dus să-l caut pe plajă. Dar eu nu făcusem asta. Cam o dată la două săptămâni fac o plimbare solitară după masa de prânz şi când am pornit de acasă nici nu ştiam că Ronald lipsea. Şi nici nu mi-

ar fi trecut prin cap să-l caut pe plajă. Este greu de închipuit ce ţi se poate întâmpla pe un ţărm pustiu. Nu rişti prea mult dacă nu te caţeri pe dig şi dacă nu te află prea aproape de stânci – există anunţuri privind ambele, fiind considerate periculoase. Toţi studenţii sunt avertizaţi despre primejdiile înotatului de unul singur sau ale mersului prea aproape de stâncile nesigure.

Pe vremea domnişoarei Arbuthnot puteai să cobori pe plajă venind de acasă, dar marea uzurpatoare a schimbat lucrurile. Acum trebuie să mergi cam jumătate de milă la sud de colegiu până la singurul loc unde stâncile sunt joase şi destul de rezistente ca sa suporte câteva trepte şubrede de lemn prevăzute cu o balustradă. Dincolo de acest punct se întinde întunecimea Lacului Ballard, înconjurat de copaci şi separat de mare doar de un mal îngust de pietriş. Uneori mă plimb până la lac, după care mă întorc, dar în ziua aceea am coborât treptele până la plajă şi am luat-o spre nord.

După o noapte de ploaie, ziua era proaspătă, strălucitoare, cerul – albastru cu nori goniţi de vânt, iar fluxul – puternic. Am dat ocol micului promontoriu şi am văzut plaja pustie desfăşurându-se în faţa mea, cu muchiile ei înguste de pietriş şi liniile întunecate ale digurilor vechi încrustate cu ierburi coborând spre mare. Apoi, cam la vreo treizeci de yarzi în faţa mea am zărit ceva ce părea o boccea neagră la poalele unei stânci. Am iuţit pasul spre locul acela şi am văzut o sutană frumos împăturită şi, alături, o manta cafenie, împăturită cu aceeaşi grijă. Puţin mai încolo, stânca alunecase şi se prăbuşise, din ea nu mai rămăseseră decât bucăţi compacte de nisip, smocuri de iarbă şi pietre. Mi-am dat imediat seama ce trebuie să se fi întâmplat. Cred că am scos un mic ţipăt, după care am început să sap nisipul cu mâinile. Ştiam că dedesubt fusese îngropat trupul cuiva, dar nu-mi dădeam seama

unde anume. Îmi amintesc de nisipul grunjos care mi se adunase sub unghii şi cât de greu înaintam, aşa că am început să calc nisipul în picioare disperată, cu furie, aruncându-l în sus, până am simţit că-mi înţeapă obrazul şi-mi intră în ochi. Pe urma am observat o stinghie ascuţita de lemn de vreo treizeci de yarzi în direcţia mării. Am luat-o şi am început să sap cu ea. După câteva minute am dat de ceva moale şi m-am lăsat în genunchi ca să încep iar să scormonesc cu mâinile. Apoi am văzut că dădusem peste două moviliţe acoperite cu o crustă de nisip şi, dedesubt, un înveliş de catifea reiată cafenie.

Din acel moment n-am mai putut continua. Inima mi se zbătea în piept şi mă simţeam sleită de puteri. Am simţit, în mod obscur, că l-am umilit pe cel ce se afla acolo, că era ceva ridicol şi aproape indecent în cele două moviliţe expuse vederii. Ştiam ca omul trebuia să fie mort şi că toata graba mea febrila nu servise la nimic. N-aş fi putut oricum să-l salvez şi nu mai suportam să continuu singură să-l dezgrop centimetru cu centimetru, chiar dac-aş fi avut puterea să fac asta. Trebuia să mă ajute cineva, să spun cuiva ce se întâmplase. Cred că-mi dădusem seama chiar de atunci al cui cadavru era, dar pe neaşteptate, mi-am amintit că toţi studenţii noştri purtau mantale cafenii cu etichete pe care erau scrise numele lor. Am întors gulerul mantalei şi am citit numele.

Îmi amintesc cum am luat-o la goană pe plajă de-a lungul fâşiei de nisip dintre malurile de pietriş şi cum m-am târât pe trepte până în vârful stâncii. Am alergat pe drumul pietros până la colegiu. Aveam de mers doar o jumătate de milă, dar distanţa mi se păru fără sfârşit şi casa – îndepărtându-se cu fiecare pas chinuit pe care-l făceau. Inima îmi bubuia în piept şi-mi simţeam picioarele de parcă oasele mi se topeau. Pe urmă am auzit o maşină. Uitându-mă în urma mea, am

văzut-o cotind de pe drumul de acces şi îndreptându-se spre mine pe porţiunea bolovănoasa de la marginea ţărmului stâncos. M-am oprit în mijlocul drumului, am dat din mâini şi maşina a încetinit. Am văzut că era domnul Gregory.

Nu-mi amintesc cum i-am adus la cunoştinţă ştirea. Mă revăd stând acolo plină de nisip, cu părul fluturând în vânt, gesticulând spre mare. Domnul Gregory n-a spus nimic, a deschis fără să zică nimic uşa maşinii şi eu am urcat. Cred că ar fi fost mai bine daca el continua drumul până la colegiu, dar, în loc să facă asta, a întors maşina şi ne-am dat jos la treptele ce duceau spre ţărm. De atunci m-am tot întrebat dacă nu cumva nu mă crezuse şi ţinuse să vadă cu ochii lui înainte de a cere ajutor. Nu-mi amintesc cum am ajuns acolo şi ultima imagine clară ne arată pe amândoi stând alături lingă cadavrul lui Ronald. Tot fără să scoată o vorbă, domnul Gregory a îngenuncheat pe nisip şi a început să sape cu mâinile. Purta mănuşi de piele şi asta-i uşura munca. Amândoi lucram în tăcere, înlăturând în grabă nisipul şi apropiindu-ne de suprafaţa corpului.

Deasupra pantalonilor de catifea reiată Ronald nu purta decât o cămaşă. I-am dezvelit ceafa. Era ca şi cum am fi dezgropat un animal, un câine sau o pisică moartă. Stratul de pământ din interior era încă umed şi părul lui de culoarea paiului era plin de nisip. Am încercat să-l scutur şi l-am simţit rece şi grunjos pe palme.

— Nu-l atinge! mi-a spus domnul Gregory, şi eu mi-am retras mâna ca arsă. Apoi adăugă calm: Acum ar trebui să-l lăsăm aşa cum l-am găsit. Este clar despre cine-i vorba.

Ştiam că era mort dar, oricum, mă gândeam că ar trebui să-l întoarcem cu faţa-n sus. Mi-a trecut prin minte ideea trăsnită că am putea să-i facem respiraţie gură la gură. Ştiam că n-avea nici un

rost, dar simţeam că trebuia să facem ceva. Dar domnul Gregory şi-a scos mănuşa din mâna stângă şi şi-a pus două degete pe gâtul lui Ronald.

— E mort, a spus el, sigur că e mort. Nu mai putem face nimic pentru el.

Am rămas un moment în tăcere, îngenuncheaţi. Cred că arătam ca şi cum ne-am fi rugat şi eu chiar aş fi spus o rugăciune pentru el, numai că nu-mi veneau în minte cuvintele potrivite. Atunci a ieşit soarele dintre nori şi, deodată, scena a arătat ca ceva ireal, de parcă noi doi am fi fost fotografiaţi în culori. Totul era strălucitor şi clar conturat. Firele de nisip din părul lui Ronald străluceau ca nişte stropi de lumină.

Domnul Gregory a spus:

— Trebuie să cerem ajutor. Să chemăm poliţia. Te deranjează dacă aştepţi aici? Nu întârzii mult. Sau poţi să vii cu mine, dacă preferi, dar cred c-ar fi mai bine dacă unul dintre noi ar rămâne aici.

— Duceţi-vă, am răspus eu. Ajungeţi repede cu maşina. Nu mă deranjează să aştept.

M-am uitat la el cum mergea cât de iute îi permitea pietrişul către lac, apoi în jurul promontoriului şi cum dispare. Un minut mai târziu am auzit zgomotul maşinii ce se îndrepta spre colegiu. M-am lăsat să alunec pe nisip la câţiva paşi de cadavru şi mi-am făcut loc pe pietriş, căutând să-mi găsesc o poziţie comodă şi proptindu-mă pe călcâie. Pietrişul de sub stratul de la suprafaţă era încă umed de la ploaia din timpul nopţii şi jilăveala rece îmi pătrundea prin pânza pantalonilor. Stăteam cu braţele încrucişate peste genunchi, cu privirile pierdute pe mare.

Şi stând aşa acolo m-am gândit la Mike pentru prima oară după mulţi ani. A murit când motocicleta i-a derapat pe autostrada Al şi a intrat într-un copac. Ne întorsesem din luna de miere de mai puţin de două săptămâni şi nu trecuse un an de când ne cunoşteam. Ceea ce am simţit la

moartea lui a fost şoc şi o nemărginită uimire, nu durere. La vremea aceea credeam că era durere, dar acum înţeleg mai bine. Eram îndrăgostită de Mike, dar nu-l iubeam. Asta apare odată cu viaţa comună, cu grija pe care soţii şi-o poartă, iar noi nu avuseserăm timp pentru aşa ceva. După moartea lui am ştiut că sunt văduva Margaret Munroe, dar mă simţeam tot Margaret Parker, o fată nemăritată de douăzeci şi unu de ani, recent calificată ca infirmieră. Când am descoperit că sunt însărcinată şi acest fapt mi s-a părut ireal. Copilaşul, când a apărut, părea să nu fi avut nimic de a face cu Mike sau cu scurta noastră viaţă comună şi nici cu mine însămi. Toate astea au venit mai târziu şi poate că au fost mai puternice fiindcă au venit mai târziu. Când a murit Charlie i-am jelit pe amândoi, cu toate că tot nu pot să-mi amintesc chipul lui Mike limpede.

Eram conştientă că trupul neânsufleţit al lui Roland era în spatele meu, dar mă simţeam uşurată că nu stăteam lângă el. Unii oameni, când veghează un mort, simt în el o prezenţă prietenoasă, dar eu nu simţeam acest lucru în ceea ce-l privea pe Ronald. Tot ce simţeam era o tristeţe adâncă. Nu pentru acel biet băiat, nici pentru Charlie sau Mike, sau pentru mine însămi. Era o tristeţe universală ce părea să impregneze totul în jurul meu, adierea proaspătă ce-mi mângâia obrazul, cerul pe care se buluciseră câţiva nori, mişcându-se aproape cu un anume scop pe întinderea albastră de deasupra mării. M-am gândit la toţi oamenii care trăiseră şi muriseră pe această coastă şi la oasele ce zăceau o milă mai încolo sub valuri în marile cimitire. Vieţile lor trebuie să fi avut un preţ pentru ei înşişi şi pentru cei ce ţineau la ei, dar acum erau morţi şi totul ar fi fost la fel şi dacă n-ar fi trăit niciodată. Peste o sută de ani nimeni nu-şi va aminti de Charlie, de Mike sau de mine. Toate vieţile noastre sunt la fel

de puţin importante ca un fir de nisip. Îmi simţeam inima goală chiar şi de tristeţe. În schimb, privind marea şi acceptând că, până la urmă, nimic nu contează cu adevărat şi că tot ce ne aparţine este clipa prezentă pe care trebuie s-o îndurăm sau de care să ne bucurăm, m-am simţit împăcată.

Cred ca mă aflam într-o stare de transă, căci n-am auzit şi n-am văzut cele trei siluete care se apropiau până n-am înregistrat scrişnetul puternic al pietrişului şi n-au apărut aproape în faţa mea. Părintele Sebastian şi domnul Gregory înaintau anevoie, umăr la umăr. Părintele Sebastian îşi înfăşurase strâns trupul cu mantaua neagră, apărându-se de vânt. Mergeau amândoi cu capetele aplecate şi înaintau hotărât ca într-un marş. Părintele Martin rămăsese puţin în urmă, clătinându-se în timp ce se lupta cu pietrişul. Mi-amintesc că m-am gândit că nu era frumos din partea celor doi că nu se opreau să-l aştepte şi pe el.

M-am simţit jenata că m-au găsit stând jos. M-am ridicat şi părintele Sebastian m-a întrebat:

— Te simţi bine, Margaret?

— Da, părinte, i-am răspuns, după care m-am dat deoparte, iar cei trei au păşit spre cadavru.

— Ce dezastru! a spus părintele Sebastian şi-a făcut semnul crucii.

Chiar şi atunci m-am gândit că era un cuvânt ciudat şi mi-am dat seama că în acel moment nu se gândea doar la Ronald Treeves; se gândea la colegiu.

S-a aplecat şi a atins ceafa lui Ronald cu mâna, în timp ce domnul Gregory a spus cam brutal:

— E mort, bineânţeles. E mai bine să nu-i mişcăm trupul prea mult.

Părintele Martin stătea puţin mai încolo. Am văzut cum i se mişcau buzele şi m-am gândit că se ruga.

— Te rog, Gregory, întoarce-te la colegiu şi

aşteaptă poliţia, a spus părintele Sebastian. Eu şi părintele Martin rămânem aici. Ar fi mai bine ca Margaret să vină cu dumneata. Pentru ea a fost un şoc. Du-o la doamna Pilbeam, dacă vrei, şi explică-i ce s-a întâmplat. Doamna Pilbeam o să-i facă nişte ceai fierbinte şi o să se ocupe de ea. Nimeni nu trebuie să spună nimic până nu anunţ eu colegiul. Dacă poliţia vrea să vorbească cu Margaret, poate să facă asta mai târziu.

Este caraghios, dar îmi amintesc că m-a cam enervat că vorbise cu domnul Gregory aproape ca şi cum n-aş fi fost şi eu acolo. Şi, de fapt, nici nu voiam să fiu dusă acasă la Ruby Pilbeam. Îmi place Ruby – a reuşit întotdeauna să fie drăguţă cu mine fără să fie băgăcioasă, – dar tot ce-mi doream acum era sa ajung la mine acasă.

Părintele Sebastian s-a apropiat şi mi-a pus o mână pe umăr.

— Ai fost foarte curajoasă, Margaret. Mulţumesc. Acum du-te cu domnul Gregory. Vin eu pe la dumneata mai târziu. Părintele Martin şi cu mine o să stăm aici cu Ronald.

Era prima oară când rostise numele băiatului.

În maşină, domnul Gregory a condus câteva minute în tăcere, apoi a spus:

— E o moarte ciudată. Mă întreb ce va spune medicul legist şi, mai ales, poliţia.

— C-a fost, cu siguranţă, un accident, am răspuns.

— Un accident ciudat, nu crezi? Eu n-am răspuns nimic, după care el a adăugat: Cadavrul ăsta nu e primul pe care l-ai văzut, desigur. Eşti obişnuită cu moartea.

— Sunt infirmieră, domnule Gregory.

M-am gândit la primul cadavru pe care-l văzusem cu mulţi ani în urmă, când eram o tânără stagiara de optsprezece ani, primul cadavru pe care l-am pregătit pentru înhumare. Munca de infirmiera era altfel pe atunci. Chiar noi

pregăteam morţii pentru îngropăciune şi făceam acest lucru cu mult respect, în tăcere, în spatele unui paravan. Prima mea soră, şefă de salon obişnuia să ni se alăture ca să rostească o rugăciune înainte de a începe. Ea ne spunea că acesta era ultimul serviciu pe care i-l puteam oferi unui pacient. Dar n-aveam de gând să-i povestesc domnului Gregory despre toate astea.

— Când vezi un mort, orice mort, a spus domnul Gregory, te simţi consolat la gândul că putem trăi ca oameni, dar murim tot ca nişte animale. Eu, unul, găsesc în asta o mare alinare. Nu-mi pot închipui ceva mai cumplit decât viaţa veşnică.

Nici de data asta n-am răspuns nimic. Nu se poate spune că mi-e antipatic; ne vedem foarte rar. Ruby Pilbeam îi face curat în căsuţa o dată pe săptămână şi-i spală rufele. Au făcut un aranjament între ei. Dar noi doi n-am fost niciodată prea apropiaţi şi n-aveam dispoziţie să încep acum.

Maşina a cotit spre vest între turnurile gemene şi a intrat în curte. Desfăcându-şi centura de siguranţa şi ajutându-mă şi pe mine să mi-o scot pe a mea, mi-a spus:

— O să te duc la doamna Pilbeam. S-ar putea să nu fie acasă. Dacă-i plecată, ar fi bine să vii la mine. Amândoi avem nevoie de ceva de băut.

Dar doamna Pilbeam era acasă şi mi-a părut bine până la urmă. Domnul Gregory a relatat faptele foarte scurt, spunând:

— Părintele Sebastian şi părintele Martin au rămas lângă cadavru şi poliţia va sosi foarte curind. Te rog să nu pomeneşti nimic faţă de nimeni până se întoarce părintele Sebastian. Atunci o sa anunţe el întregul colegiu.

După plecarea lui, Ruby a făcut ceaiul, fierbinte şi tare, şi foarte revigorant. S-a învârtit în jurul meu, dar nu-mi amintesc nici vorbele, nici gesturile ei. Eu n-am avut multe de spus, dar nici

ea nu se aştepta la mai mult. Se purta de parc-aş fi fost bolnava; m-a aşezat într-un fotoliu în faţa caloriferului electric, a aprins cei doi dementi cu gândul că eram înfrigurată după şoc, după care a tras draperiile ca să mă bucur de ceea ce numea ea „o odihnă bună şi prelungită".

Cred că a trecut o oră până la sosirea poliţiei reprezentate de un sergent tinerel cu accent galez. A fost amabil şi răbdător, iar eu i-am răspuns la întrebări destul de calmă. De fapt, nici nu erau multe de spus. El m-a întrebat cât de bine îl cunoaştem pe Ronald, când îl văzusem ultima oară şi dacă fusese deprimat în ultima vreme. I-am spus că îl văzusem ultima oară cu o seară înainte când se ducea spre căsuţa domnului Gregory, probabil, pentru lecţia lui de greacă. Abia începuse trimestrul şi nu-l mai văzusem. Am avut impresia că sergentul de poliţie – mi se pare că-l chema Jones sau Evans, un nume galez, în orice caz – regreta că ma întrebase dacă Ronald fusese deprimat. Oricum, a spus că totul părea foarte simplu, i-a pus aceleaşi întrebări lui Ruby, după care a plecat.

Părintele Sebastian a informat întregul colegiu despre moartea lui Ronald când s-au întrunit cu toţii înainte de vecernia de la ora cinci. Cei mai mulţi dintre studenţi începuseră să bănuie că se petrecuse ceva tragic; maşinile poliţiei şi furgonul mortuar nu sosesc pe furiş. Eu nu m-am dus în bibliotecă, aşa încât n-am auzit ce-a spus părintele Sebastian. Tot ce-mi doream eu atunci era să fiu singură. Dar ceva mai târziu, în aceeaşi seară, un student din cursul superior, Raphael Arbuthnot, mi-a adus un mic ghiveci cu violete africane, însoţit de condoleanţele studenţilor. Pare-se că unul dintre ei se dusese cu maşina până la Pakefield sau Lowestoft ca să-l cumpere. Când mi l-a dat, Raphael s-a înclinat şi m-a sărutat pe obraz.

— Îmi pare tare rău, Margaret, mi-a spus el. Asemenea cuvinte spun oamenii într-un astfel de moment, dar nu păreau vorbe goale. Sunau mai mult ca o scuză.

După două nopţi au început coşmarurile. Nu mai suferisem niciodată de coşmaruri până atunci, nici măcar pe vremea când eram la şcoala de infirmiere şi întilnisem pentru prima oară moartea. Visele erau oribile. Şi acum mai stau până noaptea tâiziu în faţa televizorului, gândindu-mă cu groază la clipa în care oboseala mă va cuprinde şi va trebui să merg la culcare. Am acelaşi vis întotdeauna. Ronald Treeves stă lângă patul meu. Este despuiat şi trupul îi este acoperit cu nisip umed. La fel şi părul lui blond, şi faţa. Doar în ochi nu ane nisip şi privirea fixă îi e încărcată de reproşuri, de parcă mă întreabă de ce n-am făcut mai mult ca să-l salvez. Ştiu că nu era nimic de făcut. Ştiu că era mort cu mult înainte ca eu să-i fi descoperit trupul. Totuşi, apare noapte după noapte cu acea uitătură acuzatoare, plină de reproşuri, nisipul umed căzându-i în bucăţi de pe chipul lui neatrăgător, parcă buhăit.

Poate că acum, după ce am pus totul pe hârtie, o să-mi dea pace. Nu cred că sunt o femeie exaltată, dar e ceva ciudat în legătură cu moartea lui, un lucru pe care ar trebui să mi-l amintesc, dar care stă ascuns în străfundurile minţii mele şi mă tot sâcâie. Ceva îmi spune că moartea lui Ronald Treeves nu a fost un sfirşit, ci un început.

2

Lui Dalgliesh îi sună telefonul la zece şi patruzeci dimineaţa, chiar înainte de a se întoarce la birou după o întrunire cu Departamentul Relaţiilor Comunitare. Ca de obicei durase mai mult decât fusese programat şi mai erau doar cincizeci de minute până la întâlnirea cu comisarul în biroul ministrului de Interne din Camera Comunelor. Timp suficient, îşi zicea el, să bea o ceaşca de cafea şi să dea câteva telefoane urgente.

Dar nici nu ajunsese bine la masa de lucru, când secretara lui îşi iţi capul pe uşa biroului.

— Domnul Harkness v-ar rămâne îndatorat dacă aţi trece pe la el înainte să plecaţi. Sir Alred Treeves este şi dânsul acolo.

Ce mai era şi asta? Sir Alred Treeves dorea ceva, desigur; când vii să discuţi cu funcţionari superiori de la Scotland Yard de regula doreşti ceva. Şi când Sir Alred îşi dorea ceva nu încape îndoiala că obţinea. Nu puteai conduce una dintre cele mai prospere corporaţii multinaţionale fără să ştii, instinctiv, cum să stăpâneşti chichiţele puterii, atât în problemele mici, cât şi în cele mari. Dalgliesh îi cunoştea reputaţia. Nu puteai sa trăieşti în secolul al douăzeci şi unulea fără să ştii nimic despre asta. Un patron corect, chiar generos, cu un personal competent, un filantrop, un colecţionar respectat de artă europeană din secolul al XX-lea; toate acestea fiind interpretate de către cei cu prejudecăţi drept acţiuni ale unui nemilos duşman al eşecurilor, un suporter bine mediatizat al cauzelor la modă şi un investitor perspicace al câştigurilor de capital pe termen lung. Până şi reputaţia lui de om aspru era ambiguă. De vreme ce era nediscriminată şi cei puternici sufereau alături de cei slabi nu făcuse decât să-i câştige o minunata reputaţie de egalitarism cinstit.

Delgliesh luă liftul până la etajul al şaptelea neaşteptându-se la plăcere, dar cu mare curiozitate. Măcar întrunirea va fi relativ scurtă; va trebui să plece la şi un sfert ca să aibă timp să parcurgă distanţa aceea de o jumătate de milă până la Ministerul de Interne. Când era vorba de priorităţi, ministrul de Interne avea câştig de cauză chiar şi în ce-l priveşte pe Sir Alred Treeves.

Comisarul-adjunct şi Sir Alred stăteau în picioare lângă biroul lui Harkness şi, când

Dalgliesh intră, se întoarseră amândoi către el. Aşa cum se întâmplă adesea cu persoanele des mediatizate, prima impresie produsă de Treeves fu deconcertantă. Era mai solid şi trăsăturile lui severe mai puţin frumoase decât la televizor cu conturul feţei mai puţin marcat. Dar impresia de forţă latenta şi o anume mulţumire de sine erau mai puternice. Era slăbiciunea lui să se să se îmbrace ca un fermier prosper; cu excepţia ocaziilor mai oficiale purta un costum de golf bine croit Avea, într-adevăr, ceva care-ţi amintea de un ţăran: umerii largi, luciul obrajilor şi al nasului proeminent, părul răvăşit pe care nici un frizer nu reuşea să-l îmblânzească cu totul. Era foarte închis la culoare, aproape negru, cu o meşă argintie dată peste cap. La un om mai preocupat de aspectul lui, Dalgliesh ar fi bănuit că şi-l vopsise.

În momentul când intră Dalgliesh, uitătura lui Treeves de sub sprâncenele stufoase fix directă şi sincer evaluatoare.

— Cred că vă cunoaşteţi, spuse Harknesş.

Îşi strânseră mâinile. Mâna lui Alred era rece şi strinsoarea puternică, dar şi-o retrase imediat, ca şi cum ar fi subliniat că gestul fusese doar o formalitate.

— Da, ne-am cunoscut, zise el. La o conferinţă de la Ministerul de Interne pe la sfârşitul anilor optzeci, nu-i aşa? Despre politica din oraşele din centrul ţării. Nu ştiu de ce m-am băgat în treaba aia.

— Corporaţia dumneavoastră a făcut o donaţie generoasă pentru unul dintre programele organizate la iniţiativa acestor oraşe. Cred că doreaţi sa vă convingeţi că avea să fie folosită cum trebuie.

— Aşa se pare. Dar nu sunt prea convins. Tinerii vor slujbe bine plătite pentru care merită să te scoli dimineaţa, nu să se instruiască pentru o muncă care nu există.

Dalgliesh îşi aminti de acea ocazie. Fusese un exerciţiu de relaţii publice organizat la nivel înalt. Puţini dintre funcţionarii superiori şi miniştrii prezenţi se aşteptaseră să iasă ceva din asta, şi chiar aşa se întlmplase. Îşi mai aducea aminte şi ca Treeves pusese o serie de întrebări pertinente, se arătase sceptic cu privire la răspunsuri şi părăsise sala înainte de concluziile ministrului. De fapt, de ce se hotarise să participe şi mai ales să facă acea donaţie? Poate că şi acesta fusese un exerciţiu de relaţii publice.

Harkness făcu un gest vag spre scaunele negre turnante din faţa ferestrei şi mormăi ceva despre cafea.

Treeves spuse scurt:

— Nu, mulţumesc, nu vreau cafea. Tonul său sugera că i se oferise o băutura ezoterica nepotrivita pentru ora zece patruzeci şi cinci dimineaţa.

Se aşezară cu ceva din precauţia de rău augur a trei şefi mafioţi care s-au întrunit pentru a-şi stabili sferele de interes. Treeves îşi consultă ceasul. Cu siguranţă că se prevăzuse un anume timp pentru această întrevedere. El venise în interes personal, fără să se fi anunţat în prealabil şi fără a-şi fi dezvăluit intenţiile. Aceasta, bineânţeles, îi dăduse un avantaj. Sosise foarte convins ca un ofiţer superior va găsi timp pentru el, şi avusese dreptate.

— Fiul meu mai mare, Ronald – în treacăt fie spus, a fost adoptat – a fost ucis acum zece zile de o stâncă prăbuşită în Suffolk. O cădere de nisip ar fi o descriere mai exactă; ţărmul acela stâncos la sud de Lowestoft e erodat de mare din secolul al XVII-lea. A murit sufocat. Ronald era student la Colegiul Teologic St Anselm de la Ballard's Mere. Este o instituţie a Bisericii Superioare pentru instruirea preoţilor anglicani. Clopote şi tămâie.

Se întoarse către Dalgliesh.

— Treburile astea nu vă sunt străine, nu-i aşa? Tatăl dumneavoastră a fost preot, nu?

Cum de aflase Sir Alred toate astea? se întrebă Dalgliesh. Poate că la un moment dat i se spusese, îşi adusese vag aminte şi pusese pe unul dintre trepăduşii lui să verifice înainte de a pomi la această întrunire. Era omul care credea ca era bine să aibă cât mai multe informaţii despre cei cu care avea de tratat. Dacă era în dezavantajul lor, cu atât mai bine, dar orice detaliu personal de care partea adversa nu ştia că se afla în posesia lui era un atu ce-i dădea satisfacţie şi îi deschidea drumul spre reuşită.

— Da, era paroh în Norfolk, spuse Dalgliesh.

— Fiul dumneavoastră se pregătea pentru preoţie? întrebă Harkness.

— Nu ştiu dacă ceea ce învăţa el la St Anselm l-ar fi calificat pentru orice altă profesie.

— Decesul a fost menţionat în ziare, adaugă Dalgliesh, dar nu-mi amintesc să fi citit ceva despre vreo ancheta.

— Nu s-a insistat pe povestea asta. Moarte accidentală. Ar fi trebuit să se discute deschis despre asta. Dacă decanul colegiului şi majoritatea personalului n-ar fi stat acolo ca nişte cerberi în haine negre, procurorul ar fi avut probabil curajul să-şi exprime cu adevărat părerea.

— Aţi fost acolo, Sir Alred?

— Nu, am fost reprezentat, căci mă aflam în China. Urma să se negocieze un contract complicat la Beijing. Am fost aici pentru ceremonia de la crematoriu. Pentru asta am adus trupul neânsufleţit al lui Roland la Londra A avut loc un fel de slujba de pomenire, recviem parcă i se spune, la St Anselm, dar nici eu, nici soţia mea nu am fost de faţă. Nu este un loc în care să mă fi

simţit vreodată acasă. Imediat după anchetă, am aranjat ca şoferul meu, împreună cu un alt mecanic, să aducă Porsche-ul lui Ronald, iar colegiul le-a restituit hainele, portmoneul şi ceasul. Norris, şoferul meu, ne-a predat coletul. Nu era mare lucru. Studenţii sunt încurajaţi să aibă strictul necesar de haine, un costum, două perechi de ginşi, câteva cămăşi şi pulovere, pantofi şi sutana neagra pe care trebuie să o poarte studenţii. Ronald avea câteva cărţi, bineânţeles, dar le-am spus celor de la colegiu că pot să le păstreze pentru bibliotecă. E ciudat cât de rapid poţi să faci curăţenie în urma unei vieţi de om. Pe urmă, acum două zile, am primit asta.

Fără grabă, şi-a scos poitmoneul şi a desfăcut o foaie de hârtie pe care i-a întins-o lui Dalgliesh. Dalgliesh aruncă o privire peste ea, pe urmă o pasă comisarului-adjunct. Harkness o citi cu glas tare.

— De ce nu puneţi unele întrebări despre moartea fiului dumneavoastră? De fapt, nimeni nu crede că a fost un accident. Preoţii ăia vor muşamaliza totul ca să-şi păstreze bunul renume. Se întâmplă lucruri în colegiu care ar trebui scoase la lumina. Aveţi de gând să-i lăsaţi sa scape cu faţa curată?

— Asta aduce o acuzaţie de crimă, spuse Treeves.

Harkness îi întinse hârtia lui Dalgliesh şi spuse:

— Dar fără probe, fără un mobil şi fără să se pronunţe numele unui suspect, nu seamănă, cumva, cu opera unui farsor, poate a cuiva care vrea să creeze necazuri colegiului?

Dalgliesh îi înapoie hârtia lui Treeves care o respinse enervat.

— Evident că este o posibilitate, între altele,

spuse Treeves. Presupun că nu excludeţi ideea asta. Eu, unul, iau lucrurile mai în serios. Fiind scrisă pe computer, sigur că nu există nici o şansă pentru acel mic „e" ieşit din rând care apare întotdeauna în romanele poliţiste. Nu-i cazul sa vă bateţi capul să căutaţi amprente digitale. Am avut eu grijă să se facă asta. Confidenţial, bineânţeles. Nici un rezultat, dar nici nu mă aşteptasem. Aş zice că autorul acestor rânduri e un om educat. El sau ea foloseşte punctuaţia corectă. În vremurile astea în care nu se pune mare preţ pe studiu, m-aş gândi la cineva de vârsta mijlocie, mai degrabă decât la un tânăr.

— Şi felul în care a fost scrisă vă îndeamnă să treceţi la acţiune, adăugă Dagliesh.

— De ce spuneţi asta?

— Doar vă aflaţi aici, domnule, nu-i aşa?

-Spuneaţi că fiul dumneavoastră a fost adoptat, spuse Dalgliesh. Din ce categorie sociala provenea?

— Nici una. Când s-a născut el, maică-sa avea paisprezece ani, iar taică-su era cu un an mai mare. L-au conceput sprijiniţi de un stâlp de beton din pasajul subteran de pe Westway. Era de rasă albă, sănătos şi nou-născut, o marfă căutată pe piaţa adopţiilor. Ca s-o spunem pe şleau, am avut noroc c-am pus mâna pe el. Dar de ce mă întrebaţi?

— Aţi spus că interpretaţi asta ca pe o acuzaţie de omor. Mă întreb cine va profita de moartea lui, dacă există, într-adevăr, cineva.

— De orice moarte profită cineva. Singurul beneficiar, în cazul de faţă, este cel de al doilea fiu al meu, Marcus, al cărui fond de credit, când împlineşte treizeci de ani, va spori şi, în cele din urma, moştenirea sa va fi mai mare decât ar fi fost altfel. Din moment ce era la şcoala în perioada respectiva, îl putem exclude.

— Ronald v-a scris ceva sau v-a spus ceva cum ca ar fi fost deprimat sau nefericit?

— Mie nu, dar, probabil, aş fi fost ultima persoana căreia să i se confeseze. Dar am impresia că nu ne înţelegem. Nu mă aflu aici ca să fiu interogat sau să particip la cercetările dumneavoastră. V-am spus puţinul pe care-l ştiu. Acum vreau să preluaţi treaba.

Harkness se uită la Dalgliesh.

— Asta-i, desigur, o problemă ce ţine de poliţia din Suffolk. Au oameni eficienţi.

— De asta nu mă îndoiesc. Se pare că este sub controlul Inspectorului Maiestăţii Sale pentru Poliţie şi este cunoscută drept eficienta. Dar au participat la ancheta originară. Eu vreau ca voi să preluaţi problema. Mai exact, vreau să se ocupe comandantul Dalgliesh de asta.

Comisarul-adjunct îi aruncă o privire lui Dalgliesh şi păru pe punctul de a protesta, apoi se răzgândi.

— Pot să-mi iau un mic concediu săptămâna viitoare şi am de gând să plec la Suffolk pentru vreo saptămână, spuse Dalgliesh. Cunosc Colegiul St Anselm. Aş putea sta de vorbă cu poliţia locala şi cu cei de la colegiu şi sa văd dacă, la prima vedere, există motive pentru continuarea investigaţiei. Dar, după verdictul anchetei şi dupa incinerarea fiului dumneavoastră, e prea puţin probabil să mai poată ieşi la lumină ceva nou.

Harkness prinse glas:

— E neobişnuit.

Treeves se ridică în picioare.

— Poate fi neobişnuit, dar mie mi se pare perfect logic. Vreau discreţie, de asta nu intenţionez să ma adresez din nou poliţiei locale. S-a făcut destul tămbălău în presa locala când a apărut ştirea despre moartea lui Ronald. Nu vreau

titluri în gazetele de scandal care să sugereze că a fost o moarte misterioasă.

— Dar credeţi că a fost? întrebă Harkness.

— Sigur că a fost. Moartea lui Ronald a fost ori un accident, ori sinucidere, ori un asasinat. Primul e puţin probabil, al doilea inexplicabil, deci rămâne al treilea. Veţi lua legătura cu mine, bineânţeles, când aţi ajuns la o concluzie.

Tocmai se ridica de pe scaun, când Harkness îl întreba:

— Aţi fost mulţumit, Sir Alred, de cariera pe care şi-o alesese fiul dumneavoastră? Făcu o pauză, apoi adăugă: Profesie, vocaţie, totul.

Ceva în tonul lui, un amestec nesigur de tact şi interogaţie, făcu să se întrevadă că nu se aşteptase ca întrebarea lui să fie bine primită, şi nici nu fu. Vocea lui Sir Alred era calmă, dar ascundea un avertisment clar.

— Ce-ar trebui să înţeleg din asta?

Dacă tot începuse, Harkneas nu avea intenţia să se lase intimidat.

— Mă întrebam dacă fiul dumneavoastră avea ceva pe suflet, o anume îngrijorare?

Sir Alred îşi consultă ceasul de mână cu înţeles.

— Te gândeşti la o sinucidere. Cred că mi-am exprimat limpede punctul de vedere. Asta-i exclus. Absolut exclus! De ce naiba să-şi fi luat zilele? Avea ce-şi dorea.

Dalgliesh spuse calm:

— Dar nu asta vă doreaţi şi dumneavoastră?

— Sigur că nu mi-am dorit asta! O slujbă fără viitor, Biserica Angliei va fi terminată în douzeci de ani, dacă declinul prezent continuă. Sau va fi o sectă excentrică care se preocupă de menţinerea vechilor superstiţii şi a bisericilor de altădată – asta dacă statul nu le va prelua ca monumente naţionale. Lumea poate să-şi dorească iluzia

spiritualităţii. Sigur că, una peste alta, oamenii cred în Dumnezeu şi gândul că moartea înseamnă dispariţia completă nu este plăcut. Dar nu mai cred în rai şi nu se tem de iad şi n-o să înceapă să se ducă la biserică. Ronald avea educaţie, inteligenţă, oportunităţi. Nu era prost. Ar fi putut să facă ceva cu viaţa lui. El ştia ce gândesc şi subiectul era închis. În nici un caz nu avea de gând să-şi vâre capul sub o tonă de nisip doar ca să-mi facă mie în ciudă.

Se ridică în picioare şi făcu un semn scurt cu capul către Harkness şi Dalgliesh. Întrevederea se sfârşise. Dalgliesh cobori cu liftul împreună cu el şi îl conduse în locul unde aştepta Mercedesul condus de şofer. Aşa cum anticipase, se încadra perfect în timp.

Tocmai dădea să plece, când se auzi chemat înapoi pe un ton poruncitor.

Scoţându-şi capul pe fereastră, Sir Alred îi spuse:

— Îmi închipui că v-a trecut prin cap ca Ronald să fi fost ucis în altă parte, după care trupul să-i fi fost mutat pe plajă?

— Cred că vă puteţi imagina, Sir Alred, că poliţia din Suffolk trebuie să se fi gândit la una ca asta.

— Nu sunt sigur că îţi împărtăşesc convingerea. E o idee, oricum. Care merită să fie reţinută.

Nu făcu nici un gest ca să dea ordin şoferului, care stătea nemişcat ca o statuie la volan, să pornească. În schimb spuse, parcă împins de un impuls:

— Există o chestiune care mă preocupă. Mi-a venit în minte, de fapt, în biserică. Mă arăt la chip din când în când la slujba anuală orăşenească, înţelegi. Mi-am gândit că, atunci când voi avea o

clipă liberă, o să duc ideea până la capăt. Mă refer la Crez.

Dalgliesh reuşi să-şi mascheze surpriza. Întreba pe un ton grav:

— Care Crez, Sir Alred?

— Sunt mai multe?

— De fapt sunt trei.

— Sfinte Dumnezeule! Ei bine, ia-l pe care vrei. Îmi închipui că toate sunt aproape la fel. Cum au început? Vreau sa spun, cine le-a scris?

Dalgliesh, intrigat, se simţi tentat să-l întrebe dacă discutase problema cu fiul său, dar, din prudenţă, renunţă.

— Cred că un teolog v-ar fi mai util decât mine, Sir Alred, spuse el.

— Eşti fiu de preot, nu-i aşa? Credeam că ştii. N-am timp să mă interesez.

Dalgliesh simţi cum îi zboară gândul în trecut, la biroul tatălui său de la prezbiteriul din Norfolk, la faptele fie învăţate, fie culese din cărţile frunzărite în biblioteca tatălui, la cuvinte pe care rar le mai rostea acum, dar care păreau să-i fi rămas zăvorite în minte din copilărie.

— Crezul de la Niceea a fost formulat de Conciliul de la Niceea în secolul al IV-lea, spuse el. Data i se ivi, inexplicabil, în minte. Cred că-i vorba de anul 325. Împăratul Constantin a convocat Conciliul ca să stabilească credinţa Bisericii şi să se ocupe de Erezia lui Arius.

— De ce nu actualizează Biserica toate astea? Nu ne întoarcem la secolul al IV-lea ca să înţelegem medicina, sau ştiinţă, sau natura universului. Eu, când îmi conduc companiile, nu mă uit la secolul al IV-lea. De ce să ne uităm la anul 325 ca să-l înţelegem pe Dumnezeu?

— Aţi prefera un Crez pentru secolul al XXI-lea? întrebă Dalgliash. Se simţea tentat să-l

întrebe pe Sir Alred dacă avea de gând să scrie unul. Dar, în loc să facă asta, spuse: Nu sunt sigur că orice nou Conciliu într-o creştinătate divizată ar ajunge la un consens. Cu siguranţă că Biserica este de părere că episcopii de la Niceea se bucurau de inspiraţie divină.

— Era un conciliu format din oameni, nu-i aşa? Oameni puternici. Veneau acolo cu agendele lor private, cu prejudecăţile lor, cu rivalităţile lor. În fond, era vorba despre putere, cine o obţine, cine o cedează. Ai participat la destule comitete, ştii cum se lucrează. Ai cunoscut vreodată unul cu inspiraţie divină?

— Nu grupurile de lucru de la Ministerul de Interne, desigur. Vă gândiţi să-i scrieţi Episcopului sau, poate, Papei?

Sir Alred îl privi atent, bănuitor, dar păru să decidă că, dacă era sâcâit, va ignora asta sau va intra în joc.

— Sunt prea ocupat, spuse el. Oricum, îmi cam depăşeşte competenţele. Totuşi, este interesant. Aşadar, credeţi că le-a venit ideea asta. Să mă anunţaţi dacă apare ceva nou la St Anselm. Sunt plecat din ţară vreo zece zile, dar nu-i nici o grabă. Dacă băiatul a fost ucis, o să ştiu ce am de făcut. Dacă s-a sinucis, ei bine, asta-i treaba lui, dar aş vrea să ştiu şi asta.

A făcut un semn şi şi-a retras, brusc, capul. Adresându-se apoi şoferului, spuse:

— În regulă, Noris, înapoi la birou.

Maşina demară fără zgomot. Dalglish o urmări o clipă. Ce e-n guşă şi-n căpuşă, cam ăsta era Alred. Dar nu era aceasta o judecată cam pripită şi nedreaptă? Omul era mai complex decât atât, un amestec de naivitate şi subtilitate, de aroganţă şi curiozitate nelimitată care, fixându-se întâmplător pe un subiect, îl subordona imediat interesului său personal. Dar Dagliesh era încă uimit. Verdictul

privindu-l pe Ronald Treeves, deşi surprinzător, fusese, cel puţin, milostiv. Exista oare vreun alt motiv interesant, în afară de grija părintească, al insistenţei sale de a se continua ancheta?

Se întoarse la etajul şapte. Harkness se uita pe fereastră. Fără să întoarcă capul, spuse:

— Un tip extraordinar. A mai spus ceva?

— Ar vrea să rescrie Crezul de la Niceea.

— O idee absurda.

— Dar, poate, mai puţin nocivă pentru umanitate decât majoritatea celorlalte activităţi ale lui.

— Mă gândeam la propunerea lui de a face un ofiţer superior să piardă vremea redeschizând ancheta legata de moartea fiului său. Nu vrea să lase lucrurile să liniştească. Vorbeşti tu cu cei din Suffolk sau mă laşi pe mine?

— E bine să procedam cu cât mai multa discreţie. Peter Jackson s-a transferat acolo anul trecut O să schimb două vorbe cu el. Şi mai ştiu câte ceva despre Colegiul St Anselm. Am stat acolo trei veri când eram copil. Nu-mi închipui că se mai află cineva acolo din vechiul personal, dar probabil că vor privi sosirea mea ca pe ceva mai mult sau mai puţin firesc în împrejurările de faţă.

— Aşa crezi? Oamenii ăştia trăiesc departe de lume, dar mă îndoiesc ca pot fi atât de naivi. Un comandant de la Poliţia Metropolitană care se interesează de moartea accidentală a unui student? Bine, n-avem de ales. Treeves n-are intenţia să lase lucrurile aşa cum sunt şi nu putem să trimitem câţiva sergenţi care să înceapă să-şi bage nasul în ograda altuia. Dar, dacă-i vorba de o moarte suspectă, poliţia din Suffolk o să trebuiască să preia cazul, indiferent dacă lui Treeves îi convine sau nu şi ar trebui să renunţe la gândul că se poate porni o anchetă criminala în secret. Un lucru se poate spune despre crimă: odată ce a fost scoasă la lumina, ne aflăm cu toţii pe picior de

egalitate. E ceva ce nici Treeves nu poate să manipuleze ca să-şi menajeze interesele. Totuşi, e ciudat. Vreau să spun că e ciudat ca el să-şi bată capul, să facă o problemă personală din asta. Dacă vrea să ţină lucrurile departe de ochii presei, de ce le mai dezgroapă? Şi de ce a luat scrisoarea în serios? Cred că primeşte grămezi de scrisori de la dementi. Te-ai fi aşteptat să le azvârle cu toate celelalte gunoaie.

Dalgliesh nu spuse nimic. Indiferent de motivul expeditorului, mesajul nu i se păruse a fi. opera unui alienat. Harkness se apropie de fereastră şi rămase în picioare, cu umerii încovoiaţi, privind în faţa lui de parca panorama turnurilor şi a clopotniţelor devenise, brusc, străină.

— Nu a arătat pic de compasiune faţă de băiat, nu-i aşa? spuse fără să se întoarcă. Şi nu cred c-a fost uşor pentru el – vreau să spun pentru copil. E adoptat, probabil fiindcă Treeves şi nevastă-sa au crezut că nu pot face copii, şi pe urma ea rămâne însărcinată şi soseşte fiul adevărat. Marfa autentică, sânge din sângele tău şi carne din carnea ta, nu un copil pe care ţi l-a ales Biroul Serviciilor Sociale. Şi nu-i ceva neobişnuit. Cunosc un caz. Copilul adoptat simte întotdeauna că se află în acea familie fără nici un drept.

Cuvintele fuseseră rostite cu o furie greu stăpânită. Urma un moment de tăcere după care Dalgliesh spuse:

— Asta poate explica lucrurile – asta sau sentimentul de vină. Treeves nu l-a putut iubi pe băiat cât acesta era în viaţă şi nici nu-l poate jeli acum că e mort, dar vrea să i se facă dreptate.

Harkness se întoarce şi spuse brusc:

— Cu ce-i ajută pe morţi dreptatea? Mai bine să ne îngrijim de dreptate pentru cei în viaţă. Dar poate că nu greşeşti. Oricum, fă ce poţi. O să-l pun pe comisar la curent cu problema.

El şi Dalgliesh se tutuiau de opt ani, cu toate astea

Harkness îi vorbise de parcă expedia un sergent.**3**

Dosarul pentru şedinţa cu ministrul de Interne era pregătit pe masa lui de lucru, cu anexele marcate; ca de obicei, secretara lui fusese eficientă. În timp ce-şi punea hârtiile în servietă şi cobora cu liftul, Dalgliesh îşi goli mintea de grijile zilei şi o lăsă să zboare pe coasta bătută de vânt de la Ballard's Mere.

În sfârşit, avea să se întoarcă acolo. De ce, se întreba el, nu făcuse acest lucru mai de mult? Mătuşa lui locuise pe coasta din East Anglia, mai întâi în căsuţa ei şi pe urmă în moara transformată în locuinţă şi, în timpul vizitelor lui, ar fi putut uşor sa ajungă până la St Anselm. Să fi fost oare pentru că se temea instinctiv să nu rişte o dezamăgire, conştient că atunci când te întorci într-un loc mult iubit judeci totul împovărat de nostalgia trecerii anilor? în plus, se întorcea ca un străin. Părintele Martin făcuse parte din personal la ultima lui vizită, dar trebuie să se fi pensionat de mult timp; cu siguranţa, are peste optzeci de ani acum. Ar aduce la St Anselm doar amintiri pe care nu avea cu cine să le împărtăşească. Şi ar veni neinvitat, ca ofiţer de poliţie ca să redeschidă, cu puţină justificare, o acţiune care, desigur, produsese personalului de la St Anselm durere şi ruşine şi pe care acesta sperase s-o dea uitării. Dar iată că el se va întoarce acolo şi perspectiva i se păru deodată plăcută.

Merse pe jos fără să ia seama la ce se întâmpla în jur, pe distanţa aceea de jumătate de milă monotonă dintre Broadway şi Parliament Square, dar gândul îi era la o scenă mai paşnică, mai puţin agitată: stâncile fărâmicioase de nisip desfăşurate de-a lungul unei plaje ciuruite de ploaie, digurile de stejar pe jumătate roase de secole de maree, dar încă în stare să reziste atacurilor marii, drumul de pietriş care, cândva, pătrundea cale de o milă pe uscat, dar ajunsese acum periculos de

aproape de malul stâncos.
Şi St Anselm însuşi, cele două turnuri în stil Tudor gata să se prăbuşească, mărginind curtea din faţă, uşa de stejar încadrat în fier, din spatele marelui conac victorian din piatră şi cărămidă, peristilul delicat ce închidea curtea dinspre apus, cea din nord ducând direct spre biserica medievală care-i serveşte comunităţii drept capelă. Îşi amintea că studenţii purtau sutane când erau în colegiu şi mantale cafenii cu glugi din lână toarsă ca să-i apere de vântul niciodată absent pe coastă. Îi vedea înveşmântaţi pentru vecernie, umplând stranele bisericii, trăgea în piept aerul înmiresmat de tămâie, vedea altarul cu mai multe luminări decât ar fi socotit cuvenit şi părintele său anglican, deasupra altarului, tabloul înrămat realizat de Rogier van der Weyden reprezentând Familia Sfântă. Oare mai era acolo? Dar cealaltă comoara, mai misterioasă, păzită în mare secret, mai era oare ascunsă în colegiu – papirusul de la St Anselm?

Petrecuse doar trei vacanţe de vară la colegiu. Tatăl lui îşi schimbase slujba cu un preot dintr-o parohie a unui oraş din centrul ţării cu mai multe probleme ca să-i dea lui cel puţin o schimbare de cadru şi de ritm. Părinţii lui Dalgliesh nu doriseră să-l îngroape cea mai mare parte a vacanţei de vară într-un oraş industrial, aşa că fusese invitat să stea la prezbiteriu cu nou-veniţii. Dar aflând că reverendul Cuthbert Simpson şi soţia lui aveau patru copii sub opt ani, între care doi gemeni de şapte ani, nu s-a simţit atras de idee; chiar şi la paisprezece ani tânjea după singurătate în timpul acestei lungi vacanţe. Prin urmare, acceptase invitaţia decanului de la St Anselm, cu toate că îşi dădea seama cu părere de rău că mama lui socotea că ar fi trebuit să se arate mai generos, oferindu-se să stea să vadă de gemeni.

Colegiul fusese gol pe jumătate, de vreme ce doar câţiva studenţi din străinătate hotăriseră să rămână acolo. Atât ei, cât şi preoţii îşi bătuseră capul să-i facă şederea plăcuta, amenajând o poartă la capătul unei întinderi de iarba special cosite din spatele bisericii şi aruncând neobosiţi mingea ca să poată juca el. Îşi amintea că mâncarea fusese mult mai bună decât la mesele de la şcoală şi, de fapt, şi a celor de la prezbiteriu şi că-i plăcuse camera lui de oaspeţi, cu toate că nu avea vedere la mare. Dar se bucurase mult de plimbările lui solitare, spre sud, către lac şi spre nord în direcţia Lowestoft, de faptul că putea folosi biblioteca, de liniştea deplina, dar niciodată apăsătoare, de siguranţa că se poate bucura de fiecare nouă zi într-o libertate totala.

Pe urma, la a doua vizită, pe trei august, apăruse Sadie.

— Nepoata doamnei Millison vine să stea la ea, îi spuse părintele Martin. Cred că-i cam de vârsta ta, Adam. S-ar putea să-ţi ţină de urit. Doamna Millison, chiar şi atunci la cei şaizeci de ani ai ei, era bucătăreasă, şi cu siguranţă se pensionase demult.

Şi Sadie îi ţinuse de urit într-un fel. Era o fata subţire de cincisprezece ani, cu par de culoarea porumbului ce atârna de fiecare parte a feţei ei înguste, cu ochi mici de un cenuşiu deosebit stropiţi cu verde care, la prima lor întâlnire, se aţintiseră asupra lui cu o intensitate înverşunată. Dar părea destul de mulţumită să se plimbe cu el, rareori vorbind, uneori alegând o piatra ca s-o arunce în mare sau luând-o deodată la goană cu o hotărâre sălbatica, apoi întorcându-se ca sa-l aştepte şi pe el, ca un căţeluş ce alerga după o minge.

Îşi amintea de o zi când după o furtuna cerul se limpezise, dar vântul era încă puternic şi valuri

mari se loveau de mal cu aceeaşi furie ca în timpul orelor întunecate ale nopţii. Stătuseră unul lângă altul la adăpostul unui dig, trecându-şi o sticlă de limonada de la gura la gură. El îi scrisese un poem sau, mai degrabă, după cum îşi amintea, un exerciţiu, încercând să-l imite pe Eliot (idolul lui cel mai recent) decât un tribut faţă de un sentiment autentic. Ea îl citise cu fruntea încruntată, iar ochii ei mici se făcură aproape invizibili.

— Tu ai scris asta?

— Da. E pentru tine. Un poem.

— Nu. Nu-i un poem. Nu rimează. Un băiat de la noi din clasă – Billy Price – scrie poeme. Toate rimează.

El răspunsese indignat:

— Âsta-i un altfel de poem.

— Nu, nu-i aşa. Dacă-i poem, cuvintele de la capătul rindului trebuie să rimeze. Aşa zice Billy Price.

Mai târziu ajunsese să creadă că avea şi Billy Price dreptate. Se ridicase, rupsese hârtia în bucăţele mici şi le aruncase pe nisipul umed, aşteptând să vadă cum următorul val se prăbuşeşte ca să le soarba, sortindu-le uitării. Uite ce însemna faimoasa forţă erotică a poeziei, îşi spusese el. Dar mintea de femeia a lui Sadie, după ce-şi atinsese ţelul elementar, adoptă o tactică mai puţin sofisticată, mai atavică.

— Pun pariu că n-ai curajul să sari în apă de pe dig, spusese ea.

Billy Price, gândise el, ar fi avut, cu siguranţă, curajul să sară în apă de pe dig, pe lângă faptul că ştia să scrie versuri care rimau la capătul fiecărui rând. Fără o vorbă, se ridicase şi îşi scosese cămaşa. Rămas doar în şortul kaki, se cumpăni pe dig, se opri o clipă, păşi peste nişte iarbă de mare de la capătul lui şi se aruncă cu capul înainte în marea învolburată. Nu era atât de adâncă cum crezuse el şi simţise asprimea pietrişului pe palme

înainte de a se ridica la suprafaţă. Chiar şi în august, Marea Nordului era rece, dar şocul apei îngheţate dură puţin. Ceea ce urmă fu cumplit. Se simţise de parcă s-ar fi aflat în îmbrăţişarea unei forţe necontrolabile, de parcă nişte mâini puternice l-ar fi apucat de umeri şi l-ar fi împins în spate şi în adânc. Împroşcând apa cu mâinile, încercase să se avânte, dar malul dispăruse brusc în spatele unui uriaş zid lichid. Se prăbuşi peste el şi se simţi tras înapoi, apoi răsucit în sus, spre lumina zilei. Îşi luă avânt spre dig care părea că se retrage cu fiecare secundă.

O vedea pe Sadie stând acum pe mal, dând din mâini şi cu părul fluturind în vânt. Striga ceva la el, dar el nu auzea nimic în afara bubuitului din urechi. Îşi adună puterile, aşteptând înaintarea valului, săltându-se uşor, apoi încercând disperat să se menţină la suprafaţa, înainte de a fi tras îndărat şi de a pierde cei câţiva centimetri pe care îi câştigase. Îşi spuse să nu intre panică, să-şi păstreze puterile, să profite de fiecare mişcare înainte. Şi, în cele din urmă, smulgând centimetru după centimetru, reuşi, gâfiind, să se apuce de capătul digului. Abia după câteva minute putu să se mişte, dar Sadie îi întinse mâna şi-l ajută să se salte.

Se aşezară alături pe malul de pietriş şi fără să spună o vorbă ea îşi scosese rochia şi începuse să-l fiece pe spate. După ce văzuse că-i uscat, tot fără să spună nimic, îi întinsese cămaşa. Îşi amintea că imaginea trupului ei, a sânilor mici şi ascuţiţi, a sfârcurilor trandafirii, gingaşe îi trezise nu dorinţă, ci o emoţie pe care o vedea, acum, după ani, drept un amestec de tandreţe şi milă.

Lacul trebuie să fie tot acolo, o întindere de apa întunecată, nemişcată, despărţită de marea învolburată de un mal de pietriş, suprafaţa lui uleioasa sugerând adâncimi de negândit. Când nu era furtuna, lacul încremenit şi marea sărata nu se

întâlneau niciodată peste acea barieră mişcătoare. La marginea mareei, trunchiurile copacilor negri, fosilizaţi, se ridicau ca nişte stâlpi totemici ai unei civilizaţii de mult apuse. Lacul era un cunoscut loc de întâlnire al păsărilor de mare şi existau adăposturi de lemn ascunse printre copaci şi tufişuri, dar numai un observator de păsări entuziast putea pătrunde pâna la această întindere de apă întunecata şi sinistra.

Locul secret al lui Sadie fusese scheletul de lemn al unei corăbii eşuate, pe jumătate îngropate în nisip pe fâşia de pământ dintre mare şi lac. Încă mai existau câteva trepte putrede până la cabină şi acolo îşi petrecuseră restul după-amiezii şi toate zilele ce au urmat. Lumina venea doar prin crăpaturile dintre scânduri şi se amuzaseră să vadă dungile de pe trupurile lor urmărind liniile mişcătoare cu degetul. El citea sau scria, sau stătea sprijinit de peretele curbat al cabinei, fără să vorbească, în timp ce Sadie încerca să stabilească în mica lor lume o viaţă de familie şi ordonată, deşi cam excentrică. Picnicurile furnizate de bunica ei erau aşezate cu grijă pe pietre teşite, mâncarea îi era servita cu ceremonie şi mâncată când hotăra ea. Borcane goale de gem erau umplute cu apă din lac şi cu trestii, ierburi sau plante al căror nume nu-l ştia, găsite printre stânci. Scotoceau plaja împreuna după pietricele cu gaură la mijloc ca să le înşire pe o sfoară întinsă de-a lungul pereţilor cabinei.

Ani de zile după acea vară mirosul de gudron şi de lemn de stejar pe jumătate putred combinat cu aromele mării avusese pentru el o încărcătură erotică. Unde o fi Sadie acum? Probabil măritată, cu o droaie de copii cu păr de aur – dacă, nu cumva, taţii lor nu fuseseră înecaţi, electrocutaţi sau eliminaţi în alt fel în procesul preliminar de selecţie hotărit de Sadie. Ar fi fost de mirare să mai fi rămas vreo urmă din epavă. După ani şi ani, marea trebuie să-şi fi revendicat prada. Şi cu mult

înainte ca ultima scândură să fi fost înghiţită de flux, sfoara colierului se va fi ros şi, în cele din urma, rupt, lăsând acele pietricele adunate cu atâta grijă să cadă într-o grămăjoară pe nisipul de pe podeaua cabinei.**4**

Era joi, 12 octombrie, şi Margaret Munroe scria capitolul final al jurnalului ei.

Frunzărind jurnalul meu, mi se pare, in cea mai mare parte, atit de plicticos, incit ma intreb de ce mai perseverez. Notaţiile privitoare la moartea lui Ronald Treeves n-au fost mult mai mult decit descrieri ale programului meu, intercalate de descrieri ale vremii. Dupa anchetă şi recviem mi se pare uneori ca tragedia a fost dată uitării, ca şi cum el nu s-ar fi aflat aici niciodată. Nici un student nu vorbeşte despre el, in orice caz nu faţă de mine şi nici faţă de preoţi. Rămăşiţele lui păminteşti n-au mai fost aduse la StAnselm, nici măcar pentru recviem. SirAlred a dorit să fie dus la Crematoriul din Londra, aşa că, după anchetă, a fost luat de către antreprenorii de pompe funebre din Londra. Părintele John i-a împachetat hainele şi SirAlred a trimis doi oameni cu o maşină ca să ia bagajul şi să ducă îndărăt Porsche-ul lui Ronald. Visele urite au început să se destrame şi nu mă mai trezesc leoarcă de sudoare, cu imaginea acelei grozăvii acoperite cu nisip şi bijbâind cu ochi orbi spre mine.

Dar părintele Martin a avut dreptate. Mi-a fost de ajutor să scriu toate amănuntele şi o să continuu sa scriu şi de acum înainte. Am constatat că aştept cu nerăbdare acel moment de la sfârşitul zilei când după cină mă pot aşeza la masă cu acest carnet de însemnări în faţă. N-am nici un alt talent, dar îmi place să folosesc cuvintele, să ma gjndesc la trecut, încercând să mă detaşez de lucrurile care mi s-au întâmplat şi să le desluşesc înţelesul.

Dar ceea ce voi scrie azi nu va fi plicticos sau banal. Ziua de ieri a fost altfel. S-a întimplat ceva important şi trebuie să scriu despre asta, ca să fie povestea completă.

Dar nu ştiu nici măcar dacă-i bine să dau formă cuvintelor. Nu e vorba despre vreun secret al meu, în definitiv, şi, cu toate că nimeni, în afară de mine, nu va citi vreodată această relatare, nu pot să nu simt că există lucruri pe care e imprudent să le pui pe hârtie. Când lucrurile sunt nerostite şi nescrise îţi rămân adânc zăvorite în minte, dar, daca le scrii, le laşi parcă slobode şi le îngădui să se răspândească precum polenul în aer şi să pătrundă în minţile altora. Asta sună cam fantezist, dar trebuia să existe ceva adevăr aici, altfel de ce sunt atât de convinsă că ar trebui să mă opresc din scris? Dar ce rost are să continuu jurnalul dacă las la o parte faptele cele mai importante? Şi nu există nici cel mai mic risc ca aceste cuvinte să fie citite de cineva, chiar dacă pun carnetul într-un sertar neâncuiat. Puţini oameni vin aici şi cei care vin n-or să se apuce să cotrobăiască prin lucrurile mele. Dar poate c-ar trebui să am mai multă grijă. Am să mă gândesc la asta mâine, dar acum o să pun totul pe hârtie pe cât de complet voi îndrăzni.

Ce-i mai curios este că nu mi-aş fi amintit nimic din toate astea dacă Eric Surtees nu mi-arfi adus patru fire de praz din cel cultivat de el. Ştie că-mi place să le mănânc la cină cu sos de brinză şi vine adesea la mine cu legume din grădina lui. Înainte de sosirea lui tocmai recitisem însemnările mele despre felul în care dădusem peste trupul neânsufleţit al lui Ronald şi, in timp ce despachetam prazul, scena aceea de pe plajă îmi apăru limpede în minte. Pe urma lucrurile s-au pus cap la cap şi, brusc, mi-am amintit. Totul îmi apăru clar ca într-o fotografie şi mi-am adus aminte de fiecare gest, de fiecare cuvint rostit, totul în afară de nume – şi nu sunt sigură că le-am ştiut vreodată. S-a întâmplat cu doisprezece ani în urmă, dar parcă fusese ieri.

Mi-am mâncat cina şi mi-am luat secretul în pat cu mine. Azi-dimineaţă mi-am dat seama că trebuie să-i spun persoanei direct interesate şi odată ce o să fac acest lucru, o să păstrez tăcerea. Dar, mai întâi, trebuia să verific că ceea ce îmi aminteam eu era exact, aşa că

am dat un telefon când m-am dus la Lowestoft după-amiază, ca să fac cumpărături. După aceea, mai exact acum două ore, am spus ceea ce ştiam. De fapt, nu e treaba mea şi acum nu mai trebuie să fac nimic. La urma urmelor, a fost uşor şi simplu şi nu există nici un motiv de îngrijorare. Îmi pare bine că am vorbit. Ar fi fost neplăcut să continuu să trăiesc aici ştiind ceea ce ştiu, fără să spun nimic despre asta, intrebindu-mă tot timpul dacă era bine ce făcea. Acum nu mai trebuie să-mi fac griji. Dar încă mi se pare ciudat că lucrurile nu s-ar fi legat intre ele şi eu nu mi-aş fi amintit dacă Eric nu mi-ar fi adus prazul acela in dar.

Ziua de azi a fost obositoare şi sunt tare ostenită, poate prea ostenită ca să pot adormi. Cred că am să mă uit la începutul Ştirilor Nopţii şi pe urmă, la culcare.

Îşi luă caietul cu însemnări de pe masă şi-l puse într-un sertar al biroului. Pe urmă îşi schimbă ochelarii cu cei pentru distanţă, deschise televizorul şi se aşeză în fotoliu cu telecomanda la îndemână. Începuse să cam surzească. Până să potrivească volumul, încăperea se umplu de zgomot. S-ar putea să adoarmă în fotoliu, dar efortul de a se ridica şi a se sui în pat o depăşea.

Aproape aţipise când simţi un curent de aer mai rece şi-şi dădu seama, mai mult din instinct decât după zgomot, că intrase cineva în odaie. Clanţa uşii se lăsă în jos. Întinzând gâtul peste marginea fotoliului, văzu cine era şi spuse:

— A, tu eşti! Cred că te-ai mirat să vezi lumină la mine. Tocmai mă gândeam să ma bag în pat.

Silueta veni în spatele fotoliului şi ea ridică capul, privind în sus, aşteptând un răspuns. Apoi mâinile se aplecară spre ea, mâini puternice în mănuşi galbene de cauciuc. O apăsară pe gură şi-i astupară nasul, trăgându-i capul pe spătarul fotoliului.

Îşi dadu seama că asta era moartea, dar nu simţi nici o teamă, doar o imensă şi obosită acceptare. Ar fi fost inutil să se lupte, şi n-avea nici o dorinţă

să se lupte, doar să se stingă uşor, şi repede, şi fără durere. Ultima ei senzaţia lumească fu moliciunea rece a mănuşii pe faţa ei şi mirosul de latex în nari în timp ce inima ei batu zvâcnit ultima oară, apoi se linişti.**5**

Marţi, 17 octombrie, exact la zece fără cinci dimineaţa, părintele Martin ieşi din camera din turn pe care o ocupa în partea de sud a clădirii, cobori scara întortocheată şi traversă un coridor până la biroul părintelui Sebastian. În ultimii cincisprezece ani, marţea, la ora zece dimineaţa avea loc întâlnirea săptămânală a tuturor preoţilor rezidenţi. Părintele Sebastian îşi prezenta raportul, se discutau probleme şi neajunsuri, erau finalizate detaliile împărtăşaniei de duminica următoare şi ale altor slujbe, se hotărau autorii viitoarelor predici şi se încerca rezolvarea unor chestiuni gospodăreşti mărunte.

După întrunire un student din ultimul an era invitat la o şedinţă privată cu părintele Sebastian. Sarcina lui era să raporteze orice păreri, nemulţumiri şi idei pe care micul corp studenţesc dorea să le comunice şi să primească instrucţiunile şi informaţiile pe care profesorii doreau să le împărtăşească prin el celorlalţi studenţi în teologie, cuprinzând şi amănunte privitoare la slujbele din cursul săptămânii următoare. La atât se reducea participarea studenţilor. St Anselm respecta încă interpretarea tradiţionala a principiului *in stătu pupillari,* iar demarcaţia dintre profesori şi elevi era înţeleasa şi respectata. În ciuda acestui lucru, regimul era surprinzător de lejer, mai ales în privinţa permisiilor de sâmbătă, cu condiţia ca studenţii să nu părăsească colegiul înainte de liturghia de la ora cinci, vinerea şi să se întoarcă la timp duminica pentru împărtăşania de la ora zece.

Biroul părintelui Sebastian era orientat spre

răsărit deasupra porticului şi oferea o vedere asupra mării între cele două turnuri în stil Tudor. Era foarte mare pentru un birou dar, la fel ca părintele Martin înaintea lui, noul locatar refuzase să-i strice proporţiile prin despărţituri. Secretara lui, domnişoara Beatrice Ramsey, ocupa camera de alături. Era angajată cu jumătate de normă şi lucra acolo de miercuri până vineri, realizând în trei zile tot atât cât majoritatea secretarelor în cinci. Era o femeie de vârstă mijlocie, de o corectitudine şi o cucernicie copleşitoare şi părintele Martin se temea tot timpul să nu scape cumva vreun vânt în prezenţa ei. Îi era întru totul devotată părintelui Sebastian, dar fără manifestările sentimentale şi stânjenitoare pe care le îmbracă uneori afecţiunea unei fete bătrâne pentru un preot. Se părea, de fapt, ca respectul ei se adresa funcţiei, nu persoanei, şi că privea drept o parte a datoriei ei de a se ocupa de el aşa cum trebuie.

În afară de proporţiile lui, biroul părintelui Sebastian conţinea câteva dintre cele mai valoroase obiecte lăsate moştenire colegiului de către domnişoara Arbuthnot. Deasupra căminului de piatră pe care erau gravate cuvintele ce stăteau la baza teologiei de la St Anselm, *credo ut intelligam* atârna un tablou mare de Burne-Jones cu nişte fete tinere cu păr creţ şi de o frumuseţe indiscutabilă care se distrau într-o livadă. Cu ceva vreme în urmă, pictura îşi avea locul în refectoriu, dar părintele Sebastian, fără să dea vreo explicaţie, îl mutase în biroul său. Părintele Martin încercase să-şi înăbuşe bănuiala că acest lucru fusese mai puţin un semn al afecţiunii decanului pentru acea pictură sau al admiraţiei faţă de artist şi mai mult o dorinţă ca obiectele de valoare din colegiu să împodobească, pe cât se poate, biroul său şi să fie sub ochii lui.

În această marţi avea să fie o întrunire doar în

trei: părintele Sebastian, părintele Martin şi părintele Peregrine Glover. Părintele John Betterton avea programare de urgenţa la dentist, în Halesworth, şi îşi prezentase scuzele. Părintele Peregrine, preotul bibliotecar, li se alăturase după câteva minute. La patruzeci şi doi de ani era cel mai tânăr preot rezident, dar părintelui Martin întotdeauna i se păruse mai în vârstă. Faţa lui bucălată cu piele catifelată îl făcea să semene şi mai mult cu o bufniţă din pricina ochelarilor mari, rotunzi, cu rame de baga, iar părul lui des, închis la culoare, era tăiat cu breton şi nu-i trebuia decât o tonsură ca să întregească asemănarea cu un călugăr medieval.

Aceasta blândeţe a chipului dădea o impresie falsă privitoare la forţa lui fizică. Părintele Martin rămânea întotdeauna uimit când se dezbrăcau înainte de înot şi vedea cât de musculos era părintele Peregrine. El însuşi nu mai înota acum decât în zilele cele mai calde când se bălăcea cu teamă în apă mică, pe picioare nesigure şi se uita cu uimire cum părintele Peregrine, lucios ca un delfin, îşi arcuia trupul în valuri. La întrunirile de marţi părintele Peregrine vorbea puţin şi, îndeobşte, ca să împărtăşească un fapt, mai degrabă decât ca să-şi exprime o părere, dar era întotdeauna ascultat. Avea titluri academice; primise o diplomă în Ştiinţe Naturale la Cambridge şi o a doua în Teologie când optase pentru preoţia anglicană. La colegiul din St Anselm preda Istoria Bisericii, uneori cu o surprinzătoare atenţie faţă de dezvoltarea gândirii ştiinţifice şi a descoperirilor. Îşi preţuia intimitatea şi avea o odaie mică la parter în partea din spate a clădirii, lânga biblioteca pe care refuza ferm să o părăsească, poate fiindcă acest spaţiu solitar şi spartan îi amintea de o chilie de călugăr pe care tânjea în taina să o locuiască. Era aproape de spălătorie şi tot ce-l

îngrijora era folosirea de către studenţi a maşinilor de spălat cam vechi şi zgomotoase după ora zece seara.

Părintele Martin plasă trei scaune într-un cerc incomplet în faţa ferestrei şi ei au rămas în picioare acolo, plecându-şi capetele pentru obişnuita rugăciune pe care o rosti părintele Sebastian fără să facă vreo concesie faţă de sensul contemporan al unor cuvinte.

— Călăuzeşte-ne, O, Doamne, în toate faptele noastre cu milostiva Ta îngăduinţă şi ajută-ne cu sprijinul Tău neâncetat; ca în toate lucrările noastre, începute, continuate şi sfârşite întru Tine să cinstim viaţa veşnică; prin Domnul nostru Iisus Hristos, Amin.

Se aşezară pe scaune, cu mâinile pe genunchi, şi părintele Sebastian începu:

— Primul lucru pe care vreau să vi-l fac cunoscut astăzi este oarecum stânjenitor. Am primit un telefon de la Scotland Yard. Se pare că Sir Alred Treeves s-a arătat nemulţumit de verdictul emis după moartea lui Ronald şi a cerut poliţiei să facă cercetări. Un anume comandant Adam Dalgliesh o să sosească aici vineri după-amiază. Bineânţeles că m-am angajat să-i dau întregul ajutor în tot ce întreprinde.

Ştirea fu primită în tăcere. Părintele Martin simţi o gheară îngheţată în stomac.

— Dar cadavrul a fost ars, spuse el. S-a făcut o anchetă şi s-a dat un verdict. Chiar dacă Sir Alred nu e de acord cu el, nu văd ce mai poate descoperi acum poliţia. Şi de ce Scotland Yard? De ce un comandant? Mi se pare o folosire ciudată a efectivelor.

Părintele Sebastian zâmbi sarcastic cu buzele lui subţiri.

— Cred c-ar trebui să ne gândim că Sir Alred s-a adresat celor de sus. Asta fac întotdeauna asemenea oameni. Şi ar fi fost greu să ceară

poliţiei din Suffolk să redeschidă cazul, de vreme ce ea a făcut cercetările preliminare. Cât despre alegerea comandantului Dalgliesh, înţeleg că era aşteptat în comitatul nostru oricum într-o scurtă vacanţă şi că el cunoaşte Colegiul St Anselm. Probabil că Scotland Yard-ul încearcă să-l potolească pe Sir Alred făcându-ne cât mai puţine neplăceri. Comandantul a pomenit de dumneata, părinte Martin.

Părintele Martin se simţi sfâşiat între o teama fără obiect şi plăcere.

— Făceam parte din personal când a venit timp de trei ani în vacanţele de vară, spuse el. Tatăl lui era pastor în Norfolk, mă tem că am uitat în ce parohie. Adam era un băiat minunat, inteligent şi sensibil, aşa părea. Sigur că nu ştiu cum mai e acum. Dar o să mă bucur să-l reântâlnesc...

— Băieţii minunaţi şi sensibili au darul de a se transforma în bărbaţi insensibili şi nu prea minunaţi, spuse părintele Peregrine. Oricum, dacă venirea lui nu depinde de noi, îmi pare bine că unul dintre noi se gândeşte cu plăcere la vizita lui. Nu înţeleg ce speră Sir Alred să obţină prin această anchetă. Dacă comandantul ajunge la concluzia că a existat o posibilitate de joc murdar, sigur că poliţia locala va trebui să preia cazul. Joc murdar este o expresie ciudată. Cuvântul vine din engleza veche, dar de ce această metaforă sportivă? Ne-am fi aşteptat la un act murdar sau o faptă murdara.

Ceilalţi preoţi erau prea obişnuiţi cu interesul obsesiv al părintelui Peregrine pentru semantică ca să considere că părerea lui merita comentată. Era extraordinar, se gândea părintele Martin, să auzi acele două cuvinte rostite cu voce tare, cuvinte care, de la tragedia petrecută, nimeni de la St Anselm nu îndrăznise să le pronunţe. Părintele Sebastian luă taurul de coarne.

— Sugestia de joc murdar este, desigur, ridicolă. Dacă ar fi existat cel mai mic semn că această moarte a fost altceva decât un accident, dovada ar fi fost prezentată la anchetă.

Dar exista, bineânţeles, o a treia posibilitate şi la asta se gândeau cu toţii. Verdictul de moarte accidentală veni ca o uşurare la St Anselm. Chiar şi aşa, aceasta moarte ascunsese germenii dezastrului pentru colegiu. Nu fusese singura moarte. Poate că, îşi zicea părintele Martin, acea posibila sinucidere pusese în umbră atacul de inima fatal pe care-l suferise Margaret Munroe. Nu fusese ceva neaşteptat; Doctorul Metcalf îi avertizase că ea s-ar fi putut prăpădi în orice clipă. Şi fusese o moarte îndurătoare. Fusese găsită de Ruby Pilbeam a doua zi dimineaţă, stând liniştită în fotoliu. Şi acum, după doar cinci zile, era ca şi cum nu ar fi lucrat niciodată la St Anselm. Sora ei, de a cărei existenţă nu ştiuseră nimic până când părintele Martin nu frunzărise actele lui Margaret, luase măsuri pentru înmormântare şi venise cu un camion ca să încarce mobila ei şi alte lucruri, şi nu-i invitase pe cei de la colegiu la funeralii. Doar părintele Martin înţelesese cât de tare o afectase pe Margaret moartea lui Ronald. Uneori se gândea că el era singurul care o jelea.

— Toate apartamentele oaspeţilor sunt ocupate în acest weekend, spuse părintele Sebastian. În afară de comandantul Dalgliesh, va sosi, conform aranjamentelor, Emma Lavenham de la Cambridge, pentru trei zile de conferinţe despre poeţii metafizici. Apoi, mai vine şi inspectorul Roger Yarwood de la Lowestoft. Recent a suferit o depresie severă după destrămarea căsătoriei lui. Speră să stea o săptămână. Bineânţeles că n-a avut nimic de a face cu ancheta privitoare la Ronald Treeves. Clive Stannard vine iarăşi în weekend ca să-şi continue cercetările în legătură cu viaţa

domestică a primilor tractarieni[1]. Fiindcă toate apartamentele oaspeţilor vor fi ocupate el ar trebui să se ducă în camera lui Peter Buckhurst. Doctorul Metcalf vrea ca Peter să rămână pentru moment la infirmerie. Acolo-i mai cald şi se va simţi mai bine.

— Nu-mi place că Stannard se întoarce, spuse părintele Peregrine. Speram să nu-l mai vad. E un tânăr nesuferit şi pretenţiile lui de cercetare sunt neconvingătoare. I-am urmărit părerile privind efectul cazului Gorham în modificarea credinţei tractariene a lui J.B. Mozley şi era limpede că nu avea idee despre ce vorbeam eu. Socot că prezenţa lui în bibliotecă tulbură echilibrul – şi cred că aşa gândesc şi studenţii.

— Bunicul lui a fost avocat la St Anselm şi un binefăcător al colegiului, zise părintele Sebastian. Nu-mi place să cred că un membru al acestei familii nu e binevenit. Totuşi, asta nu-i dă dreptul la un weekend pe gratis oricând îi vine cheful. Activitatea colegiului trebuie să aibă prioritate. Dacă face din nou o cerere, problema va fi tratată cu tact.

— Şi cel de al cincilea oaspete? întrebă părintele Martin.

ăncercarea părintelui Sebastian de a-şi ţine vocea sub control nu reuşi prea bine.

— Arhidiaconul Crampton a telefonat să spună că va sosi sâmbătă şi va sta până duminică după micul dejun.

— Dar a fost aici acum două săptamâni! exclamă părintele Martin. Sper că n-are de gând să devină un oaspete permanent!

— Ba mă tem că da. Moartea lui Ronald Treeves a redeschis întreaga chestiune a viitorului Colegiului St Anselm. După cum ştiţi politica mea a fost să evit disputele, să ne continuăm în linişte activitatea şi să-mi folosesc influenţa pe care o am în cercurile bisericeşti ca să evit închiderea

colegiului.

— Nu există probe în sprijinul închiderii colegiului, în afara politicii Bisericii de centralizare a instruirii teologice în trei centre, spuse părintele Martin. Dacă aceasta hotărâre este aplicată rigid, Colegiul St Anselm se va închide, dar nu din pricina calităţii instruirii oferite de noi sau a absolvenţilor noştri.

Părintele Sebastian ignoră aceasta repetare a evidenţei şi spuse:

— Există, desigur, şi o altă problemă legată de vizita arhidiaconului. Ultima oară când a sosit aici, părintele John şi-a luat o scurtă vacanţă. Nu cred că mai poate face acelaşi lucru şi de data asta. Dar prezenţa arhidiaconului poate fi neplăcută pentru el şi, desigur, jenanta pentru noi, ceilalţi, dacă părintele John se va afla aici.

„Cum să nu fie!" gândi părintele Martin. Părintele John Betterton a venit la St Anselm după câţiva ani de închisoare. Fusese condamnat pentru atacuri sexuale împotriva a doi tineri ministranţi din biserica unde el era preot. În faţa acestor acuzaţii s-a recunoscut vinovat, deşi atacurile constataseră mai mult în mângâieri şi dezmierdări nepotrivite decât în abuzuri sexuale serioase şi o sentinţă de arest ar fi fost cu totul nerecomandabilă dacă arhidiacolul Crampton nu şi-ar fi dat el însuşi toată silinţa să găsească probe adiţionale. Băieţii din cor de altădată, acum tineri bărbaţi, fuseseră chestionaţi, se aduseseră probe în plus şi poliţia fusese alertată. Întregul incident trezise indignare şi multă nefericire, iar perspectiva de a-i avea pe arhidiacon şi pe părintele John sub acelaşi acoperiş îl umplea de groază pe părintele Martin. Era sfâşiat de milă de fiecare dată când îl vedea pe părintele John aproape furişându-se la treburile lui, luând împărtăşania, dar fără să oficieze vreodată, găsind în Colegiul St

Anselm mai mult un refugiu decât un loc de muncă. Arhidiaconul făcuse, bineânţeles, ceea ce crezuse că era datoria lui şi era nedrept să pretinzi că, în acest caz, datoria nu era lipsă de prietenie. Totuşi, să urmăreşti un preot coleg atât de fără milă – şi tocmai pe unul cu care nu aveai nimic de împărţit şi pe care, de fapt, abia de-l întâlniseşi înainte – părea inexplicabil.

— Mă întreb dacă Crampton era cu totul... cum să zic... În minţile lui când l-a urmărit pe părintele John, spuse părintele Martin. A fost ceva iraţional în toată povestea asta.

Părintele Sebastian îi răspunse răstit:

— Ce vrei să spui – că nu era cu totul în minţile lui? Nu era dement, nu s-a pomenit niciodată de aşa ceva cu siguranţă...

— Asta a fost la scurt timp după sinuciderea soţiei lui... o perioada grea pentru el, adaugă părintele Martin.

— Doliul e întotdeauna o perioada grea. Nu văd cum tragedia lui personala i-ar fi putut întuneca judecata în problema aceasta a părintelui John. Şi eu am avut o perioadă grea după moartea Veronicăi.

Părintele Martin abia reuşi să-şi înăbuşe un zâmbet. Lady Veronica Morell murise în urma unei căzături într-o partidă de vânătoare, în timpul uneia dintre obişnuitele ei întoarceri la casa familiei pe care, de fapt, n-o părăsise niciodată, şi la sportul la care nu reuşise, mai bine zis nu intenţionase vreodată să renunţe. Părintele Martin bănuia că, dacă părintele Sebastian trebuia să-şi piardă soţia, acesta era mijlocul pe care l-ar fi preferat. „Soţia mea şi-a frint gâtul la vânătoare" are o anume distincţie ce lipseşte în „soţia mea a murit de pneumonie". Părintele Sebastian nu se arătase dispus să se recăsătorească. Poate pentru că fusese soţul fiicei unui conte, chiar cu cinci ani

mai în vârstă decât el şi cu o asemănare mai mult decât trecătoare cu animalele pe care le adorase, făcuse neatrăgătoare, chiar uşor degradantă perspectiva de a-şi lega soarta de o femeie mai puţin distinsă. Părintele Martin, recunoscând că gândurile lui erau josnice făcu, rapid, un act mental de căinţă.

Dar lui îi plăcuse lady Veronica. Îşi amintea silueta ei zveltă înaintând cu paşi mari pe sub peristil după ultima slujbă la care asistase şi zbierind la soţul ei: „Predica ta a fost prea lungă, Seb. N-am putut s-o înţeleg nici pe jumătate şi sunt sigură că nici băieţii n-au înţeles-o". Lady Veronica îi numea întotdeauna pe studenţi „băieţi". Părintele Martin îşi închipuia uneori că ea considera că soţul ei conducea nişte grajduri pentru cai de curse.

Se observase că decanul era întotdeauna mai relaxat şi mai bine dispus când soţia sa venea la colegiu. Părintele Martin refuza cu încăpăţânare să şi-i închipuie pe părintele Sebastian şi pe lady Veronica în patul conjugal, dar nu se îndoia, văzându-i împreună, că se plăceau foarte mult. Era, îşi zicea el, încă o manifestare a varietăţii şi ciudăţeniilor statutului de om căsătorit pentru care el, burlac de o viaţă, nu fusese mai mult decât un observator fascinat. Poate, îşi zicea el, o mare simpatie era la fel de importantă ca dragostea. Şi mai durabilă.

— Când vine Raphael am să vorbesc sigur cu el despre vizita arhidiaconului, spuse părintele Sebastian. El ţine foarte mult la părintele John – într-adevăr, uneori pare cam prea puţin raţional când vine vorba de acest subiect. N-o să ne ajute la nimic dacă provoacă un scandal deschis. Asta n-ar putea decât să facă rău colegiului. Trebuie să ştie că arhidiaconul este atât epitrop al colegiului, cât şi un oaspete şi că trebuie tratat cu tot respectul datorat unui preot.

— Nu-i aşa că inspectorul Yarwood s-a ocupat de anchetă când prima soţie a arhidiaconului s-a sinucis? întrebă părintele Peregrine.

Ceilalţi preoţi se uitară surprinşi la el. Era una dintre acele informaţii pe care părintele Peregrine ţinea să le obţină. Uneori se părea că subconştientul lui era un depozit de tot felul de întâmplări şi fragmente de informaţii pe care putea să şi le amintească la comanda.

— Eşti sigur? făcu părintele Sebastian. Familia Crampton locuia în North London pe vremea aceea. El s-a mutat în Suffolk abia după moartea soţiei lui. Poliţia Metropolitană trebuie să se fi ocupat de caz.

Părintele Peregrine spuse moale:

— Ştirile astea îţi cad sub ochi. Îmi amintesc ce am citit despre anchetă. Cred că veţi descoperi că un ofiţer pe nume Roger Yarwood a prezentat probele. Era sergent în Poliţia Metropolitană pe vremea aceea.

Părintele Sebastian se încruntă.

— Ciudat. Însă mă tem că, atunci când se vor întâlni – ceea ce e inevitabil – asta îi va trezi amintiri neplăcute arhidiaconului. Dar n-avem ce face. Yarwood are nevoie de o perioadă de odihnă şi refacere şi camera i-a fost promisă. A ajutat colegiului acum trei ani, înainte de a fi avansat, când lucra la Circulaţie şi părintele Peregrine a pocnit camionul acela care staţiona. După cum ştiţi, a venit la slujba de duminică destul de regulat şi cred că asta i-a făcut bine. Dacă prezenţa lui trezeşte amintiri neplăcute, atunci arhidiaconul trebuie să le facă faţa, aşa cum părintele John face faţă amintirilor lui. O să aranjez ca Emma să stea în Ambrozie chiar lângă biserică, comandantul Dalgliesh în Ieronim, arhidiaconul în Augustin şi Roger Yarwood în Grigore.

Îi aştepta un sfârşit de săptămână agitat, îşi

spuse părintele Martin. Va fi foarte trist pentru părintele John să trebuiască să se întâlnească cu arhidiaconul, cât despre Crampton, nici el nu va fi încântat de întâlnire, deşi nu se poate spune că nu se aştepta; trebuie
să fi ştiut că părintele John se afla la Colegiul St Anselm. Şi, dacă părintele Peregrine nu se înşela – şi el nu se înşela niciodată – întâlnirea dintre arhidiacon şi inspectorul Yarwood era de natură să-i facă să se simtă prost pe amândoi. Va fi greu ca Raphael să fie ţinut sub control sau departe de arhidiacon; în definitiv, era candidat la hirotonisire. Şi, pe urmă, mai era şi Stannard. În afara unor motive prea puţin clare care-l aduceau la St Anselm, el nu era niciodată un oaspete comod. Cea mai problematică dintre toate va fi prezenţa lui Adam Dalgliesh, amintindu-le de evenimentele nefericite pe care toată lumea le crezuse uitate şi pe care acesta le va privi prin ochii lui experimentaţi şi sceptici.
Fu trezit din reverie de vocea părintelui Sebastian:
— Şi acum cred că e momentul să bem o cafea.

6

Raphael Arbuthnot intră şi aşteptă cu siguranţa de sine care-l caracteriza. Sutana neagră cu şirul de nasturi îmbrăcaţi, diferită de cele ale altor studenţi, arăta recent croită, cu o linie elegantă; iar austeritatea culorii, contrasta cu faţa palidă şi părul strălucitor al lui Raphael şi impunea o imagine care, în mod paradoxal, era atât hieratică, cât şi teatrală. Părintele Sebastian nu putea niciodată să-l vadă între patru ochi fără o undă de stinghereală. El însuşi era un om chipeş şi întotdeauna preţuise – poate exagerat – aspectul chipeş al altor bărbaţi şi frumuseţea femeilor. Doar în privinţa soţiei lui acest lucru nu fusese important. Dar frumuseţea unui bărbat i se părea neliniştitoare, chiar respingătoare. Tinerii, mai cu

seamă tinerii englezi, nu trebuiau să arate ca un zeu grec cam desfrânat. Nu ca ar fi existat ceva de androgin în Raphael, dar părintele Sebastian era conştient că acest gen de frumuseţe plăcea mai mult bărbaţilor decât femeilor, deşi pe el, personal, n-avea puterea să-l mişte.

Şi îi apăru din nou în minte cea mai sâcâitoare dintre nenumăratele griji din pricina cărora îi era greu să petreacă ceva timp cu Raphael fără să-l bântuie nişte vechi presimţiri. Cât de sinceră era, de fapt, vocaţia lui? Şi trebuise oare colegiul să-l accepte ca student când era deja, cum s-ar spune, din familie? St Anselm fusese singurul cămin pe care-l cunoscuse de când mama lui, ultima din neamul Arbuthnot, îl lepădase la colegiu – un bebeluş de două săptămâni, nelegitim şi nedorit, cu douăzeci şi cinci de ani în urmă. N-ar fi fost mai înţelept, poate mai prudent, să-l fi încurajat să meargă în altă parte, să se înscrie la Cuddesdon sau la St Stephen's House de la Oxford? Dar Raphael insistase să înveţe la St Anselm. Nu existase oare o ameninţare tăcută că trebuie să fie aici sau nicăieri? Poate colegiul fusese prea primitor de teama ca Biserica să nu piardă pe ultimul Arbuthnot? Ei bine, acum era prea târziu şi era enervant cât de des aceste griji fără rost legate de Raphael se tot strecurau printre chestiuni mai presante. Le înlătura hotărit şi se apucă de problemele colegiului.

— Mai întâi câteva detalii mărunte, Raphael. Studenţii care ţin să parcheze în faţa colegiului trebuie sa facă asta cu mai multă atenţie. După cum ştii, prefer ca maşinile şi motocicletele să fie lăsate în afara clădirilor colegiului, în spate. Dacă e să fie parcate în partea din faţă, măcar aveţi puţină grijă. Aşa ceva îl enervează grozav pe părintele Peregrine. Şi, te rog, să spui studenţilor să nu mai folosească maşinile de spălat după

ultima slujbă a zilei. Părintele Peregrine nu se poate concentra din cauza zgomotului. Şi acum, când n-o mai avem pe doamna Munroe, am hotărit ca aşternuturile să fie schimbate o dată la două săptămâni. Aşternuturile sunt depozitate în camera de albituri şi studenţii se pot servi cu ceea ce le trebuie şi pot să-şi schimbe paturile singuri. Am dat anunţuri pentru înlocuirea doamnei Munroe, dar s-ar putea să dureze ceva timp.

— Da, părinte. Am să anunţ aceste chestiuni.

— Şi mai sunt două probleme importante. Vinerea asta o să primim vizita comandantului Dalgliesh de la New Scotland Yard. Se pare că Sir Alred Treeves e nemulţumit de rezultatul anchetei legate de moartea lui Ronald şi a cerut ca Scotland Yard-ul să facă cercetări. Nu ştiu cât o să stea la noi, poate doar în weekend. Sigur că trebuie toţi să cooperăm cu comandantul. Asta înseamnă să-i răspundem la întrebări în detaliu şi cinstit şi să nu ne hazardăm în opinii.

— Dar Ronald a fost incinerat, părinte. Ce speră comandantul Dalgliesh să dovedească? Doar n-o să răstoarne concluziile anchetei.

— Îmi închipui că nu. Cred că-i mai mult vorba de a-i da satisfacţie lui Sir Alred că a avut loc o cercetare temeinică a împrejurării în care a murit fiul său.

— Dar asta-i ridicol. Poliţia din Suffolk a făcut o treaba foarte serioasă. Ce altceva speră Scotland Yard-ul să descopere acum?

— Foarte puţin, îmi închipui. Oricum, comandantul Dalgliesh soseşte şi va locui în Ieronim. O să mai fie şi alţi oaspeţi. Inspectorul Yarwood va veni să-şi petreacă o vacanţa de refacere. Are nevoie de odihnă şi de linişte şi cred că o să-şi ia o parte din mese în camera lui. Domnul Stannard va fi iar aici ca să-şi continue cercetările în biblioteca. Iar arhidiaconul Crampton este aşteptat pentru o scurtă vizită. Va

sosi sâmbătă şi intenţionează să plece imediat după micul dejun duminica. L-am invitat să ţină predica la slujba de sâmbătă seara. Va fi o congregaţie redusă, dar n-avem ce face.

— Dacă ştiam asta, părinte, aş fi avut grijă să nu mă aflu aici, zise Raphael.

— Înţeleg. Ca student în ultimul an mă aştept să fii aici cel puţin după ultima slujbă a zilei şi să-l tratezi cu politeţea cuvenită unui oaspete, unui om mai în vârstă şi unui preot.

— Nu mă deranjează primele două, dar cea de a treia îmi stă în gât. Cum poate să apară în faţa noastră şi a părintelui John după tot ce a făcut?

— Îmi închipui, ca noi toţi, că se consolează cu gândul că a făcut ceea ce socotea în acel moment că era bine.

Raphael se făcu roşu la faţă şi exclamă:

— Cum putea să creadă că era bine – un preot care hăituieşte un alt preot până-l bagă în închisoare? E dezgustător să faci aşa ceva. Iar când vine de la el, e abominabil. Şi părintele John – cel mai blând şi mai bun om din lume!

— Uiţi, Raphael, că părintele John s-a recunoscut vinovat la proces.

— A recunoscut că s-a purtat cum nu trebuia cu doi tineri. Nu i-a violat, nu i-a sedus, nu i-a agresat fizic. Foarte bine, s-a recunoscut vinovat, dar n-ar fi fost trimis la închisoare dacă Crampton nu s-ar fi apucat să scormonească în trecut, să dezgroape pe cei trei tineri şi să-i convingă să se prezinte cu probe. Oricum, ce treabă avea el să facă asta?

— A socotit că era treaba lui. Să nu uităm că părintele John s-a recunoscut vinovat şi de celelalte învinuiri mai grave.

— Sigur că s-a recunoscut vinovaţi! S-a recunoscut vinovat fiindcă se simţea vinovat. El se simte vinovat şi pentru că se află în viaţă. Dar, în primul rind, nu voia să-i luase pe tinerii ăia să jure

strâmb în boxa acuzării. Atâta nu putea el să suporte, răul care li se făcea, răul pe care şi-l făceau lor înşile, minţind la tribunal. Voia să-i scutească de asta, cu preţul închisorii.

Părintele Sebastian spuse aspru:

— Ţi-a spus el asta? Ai discutat asta cu el?

— Nu chiar, nu direct. Dar ăsta-i adevărul, ştiu că ăsta-i adevărul.

Părintele Sebastian se simţi stingherit. Era posibil să fie aşa. Se gândise şi el la asta. Dar această percepţie psihologică delicată era firească la el ca preot; venind din partea unui student o găsea nepotrivită.

— Raphael, nu ai dreptul să discuţi cu părintele John despre asta, spuse el. El şi-a ispăşit pedeapsa şi a venit sa trăiască şi să muncească cu noi aici. Trecutul a fost dat uitării. Este neplăcut că trebuie să se întâlnească cu arhidiaconul, dar dacă tu încerci să te amesteci, lucrurile nu vor fi mai uşoare pentru el sau pentru oricine altcineva. Toţi avem ceva pe suflet. Ce-i pe sufletul Părintelui John îl priveşte doar pe el şi pe Dumnezeu sau pe el şi pe duhovnicul lui. Intervenţia ta ar însemna aroganţă spirituala.

Raphael nu părea să-l fi auzit.

— De fapt ştim de ce vine Crampton nu-i aşa? zise el. Ca să iscodească, cu gândul de a găsi dovezi noi împotriva colegiului. Vrea să închidem porţile. S-a văzut clar asta din clipa când episcopul l-a numit epitrop.

— Şi dacă-l tratăm nepoliticos o să-i oferim dovezile suplimentare de care are nevoie. Eu am ţinut Colegiul St Anselm în funcţiune prin influenţa de care mă bucur şi fiindcă mi-am văzut liniştit de treabă, nu întăritând duşmani puternici. Colegiul trece acum prin momente grele şi moartea lui Ronald Treeves n-a ajutat deloc. Se opri, apoi puse o întrebare pe care până acum o lăsase nerostită: Trebuie să fi discutat despre asta între voi. Ce

părere au studenţii?

Îşi dădu seama că întrebarea lui nu era binevenită. Urmă o pauză, după care Raphael răspunse:

— Cred, părinte, că părerea generală a fost că Ronald s-a sinucis.

— Dar de ce? Aveţi vreo idee de ce?

De data asta tăcerea fu mai lungă.

— Nu, părinte, cred că n-avem nici o idee, spuse apoi Raphael.

Părintele Sebastian păşi spre birou şi începu să cerceteze o foaie de hârtie. Spuse cu o voce mai fermă:

— Văd că în weekend-ul ăsta colegiul va fi destul de gol. Doar patru dintre voi au rămas aici. Spune-mi, te rog, de ce pleacă atât de mulţi, când de-abia a început trimestrul?

— Studenţii au început practica la parohii, părinte. Lui Rupert i s-a cerut să ţină o predică la St Mark şi cred că doi studenţi se duc să-l asiste. Mama lui Richard împlineşte cincizeci de ani, eveniment care coincide cu aniversarea a douăzeci şi cinci de ani de la căsătorie, aşa că el a obţinut un permis special pentru această ocazie. Pe urma, vă amintiţi că Toby Williams se va instala în prima lui parohie şi multă lume se duce să-l încurajeze. Mai rămân Henry, Stephen, Peter şi cu mine. Speram să fiu liber după ultima slujbă a zilei. O să ratez instalarea lui Toby, dar aş vrea să particip la prima lui liturghie din noua parohie.

Părintele Sebastian continua să cerceteze hârtia.

— Da, asta pare să fie tot. Poţi să pleci după ce asculţi predica arhidiaconului. Dar n-ar fi trebuit să ai o lecţie de greacă cu domnul Gregory după liturghia de duminica? Ar fi bine să lămureşti asta cu el.

— Am şi lămurit-o, părinte. Poate să mă primească luni.

— Bine. Atunci cred că asta-i tot pentru săptămâna asta, Raphael. Poţi să-ţi iei eseul. E pe biroul meu. Evelyn Waugh[1] scrie într-una dintre cărţile lui de călătorii că, după el, teologia este ştiinţa simplificării prin care ideile nebuloase şi derutante devin inteligibile şi exacte. Eseul tău nu e nici una, nici alta. Şi foloseşti greşit cuvântul „a emula". Nu e sinonim cu „a imita".

— Bineânţeles că nu e. Îmi părea rau, părinte. Eu vă pot imita, dar nu pot spera să vă emulez.

Părintele Sebastian se întoarse ca să-şi ascundă un zâmbet.

— Te-aş sfătui insistent să nu încerci nici una, nici alta, spuse el.

În timp ce uşa se închidea în spatele lui Raphael, zâmbetul
întârzie pe buzele lui; pe urmă decanul îşi aminti că nu scosese de la el o făgăduială de bună purtare. O făgăduială, odată dată, ar fi fost respectată, dar nu fusese cerută. Avea să fie un weekend complicat.

7

Dalgliesh îşi părăsi apartamentul cu vedere spre Tamisa la Queenshythe înainte să se lumineze de ziuă. Clădirea, acum transformată în birouri moderne pentru o corporaţie financiara, fusese înainte un depozit şi aroma de mirodenii, nestatornică precum amintirea, mai stăruie însă în camerele largi, cu mobilă puţină, placate în lemn, în care locuia el, la ultimul etaj. Când clădirea fusese vândută pentru modernizare, el rezistase ferm eforturilor noului proprietar de a-i prelua contractul de închiriere pe termen lung şi, în cele din urmă, după ce Dalgliesh refuzase oferta finală ridicol de mare, adepţii extinderii se recunoscuseră înfrinţi şi etajul de sus rămăsese neatins. Dalgliesh primise, pe cheltuiala companiei respective, o uşă discretă pe o latură a clădirii şi un lift privat şi sigur până la etajul lui cu preţul unei chirii mărite, dar cu un contract de închiriere

prelungit. Bănuia că până la urmă, clădirea se dovedise, mai mult decât potrivită nevoilor lor şi ca prezenţa unui ofiţer superior de poliţie la etajul de sus îi dădea paznicului de noapte o senzaţie de securitate reconfortantă, deşi iluzorie. Dalgliesh păstrase ceea ce preţuia: intimitatea sa, un spaţiu gol dedesubt noaptea şi aproape nici un zgomot în timpul zilei, precum şi o panoramă largă a vieţii mereu schimbătoare a Tamisei purtate de valuri sub ochii lui.

Traversă oraşul spre Whitechapel Road ca să ajungă la autostrada A 12. Chiar şi la şapte dimineaţa străzile erau circulate şi grupuri mici de funcţionari ieşeau din staţiile metroului. Londra nu dormea niciodată de tot şi acest calm al dimineţii abia începute îi făcea plăcere – trezirea la viaţa oraşului care în câteva ore va fi un furnicar, ca şi uşurinţa de a conduce maşina pe străzi neaglomerate. În momentul în care intrase pe A 12 scăpând de tentaculele din Eastern Avenue, prima spărtură trandafirie de pe cerul nopţii se lărgise până la un alb limpede, iar câmpurile şi gardurile vii se luminaseră până la un cenuşiu luminos în care copacii şi tufişurile, cu gingăşia diafană a unei acuarele japoneze, căpătau treptat contururi, îmbrăcând întâia strălucire a toamnei. Era un moment potrivit al anului ca să priveşti copacii, gândea el. Doar primăvara te încântă mai mult. Nu se goliseră încă de frunze şi desenul întunecat de crengi şi rămurele se întrezărea printr-o ceaţă de verde, galben şi roşu estompat.

Cu mâinile pe volan se gândea la scopul călătoriei şi analiza motivele implicării lui – evident noncoformiste – în moartea unui tânăr necunoscut, o moarte deja investigată, definită de ancheta procurorului şi tot atât de rezolvată oficial pe cât a fost de definitivă incinerarea ce transformase trupul în pulbere. Oferta de a face

cercetări nu fusese un gest impulsiv, puţine momente din viaţa lui oficială avuseseră un astfel de resort. Şi nici nu fusese vorba, întru totul, de dorinţa de a-l scoate pe Sir Alred din biroul său, deşi acesta era omul a cărui absenţă era, de obicei, preferabilă prezenţei lui. Se mira din nou de interesul acestui om pentru moartea unui fiu adoptiv faţă de care nu arătase semne de afecţiune. Dar poate că el, Dalgliesh, era prea sigur de sine. În definitiv, Sir Alred era omul care avea grijă să nu-şi trădeze sentimentele. Era posibil să fi simţit mai mult pentru fiul său decât lăsa să se vadă. Sau, poate, îl obseda nevoia de a afla adevărul, oricât de incomod, oricât de impalpabil, oricât de greu de stabilit? Dacă aşa stăteau lucrurile, acesta era un motiv pentru care Dalgliesh putea avea înţelegere.

Se încadrase în timp şi, în mai puţin de trei ore, ajunsese la Lawestoft. Nu trecuse prin oraş de ani de zile şi, la ultima lui vizită, îl izbise atmosfera deprimantă de decădere şi sărăcie. Hotelurile de pe faleză, care în timpuri mai prospere ofereau vara facilităţi celor din clasa mijlocie, făceau reclamă jocurilor de bingo. Multe magazine îşi trăseseră obloanele şi oameni cu chipuri cenuşii păşeau abătuţi pe străzi. Dar acum părea că avusese loc un fel de renaştere. Se înlocuisera acoperişuri, casele erau proaspăt zugrăvite. Simţea că intrase într-un oraş care privea spre viitor cu oarecare încredere. Podul ce ducea către docuri îi era familiar şi trecu peste el cu o tresărire în suflet. În copilărie obişnuia sa meargă pe acest drum cu bicicleta ca să cumpere heringi abia aduşi la mal de pe chei. Îşi amintea mirosul peştilor lucioşi în timp ce alunecau din găleţi în rucsacul lui şi greutatea care-i apăsa umerii în timp ce pedala înapoi spre St Anselm cu darul pentru cina sau micul dejun al preoţilor. Trăgea în piept mirosul familiar de apa şi gudron şi privea cu

nostalgică plăcere bărcile din port, întrebându-se dacă se mai putea cumpăra peşte de pe chei. Chiar dacă da, n-ar mai fi putut niciodată să ducă un dar la St Anselm cu aceeaşi emoţie şi mulţumire în suflet ca în acele zile de demult.

Se aşteptase, oarecum, ca secţia de poliţie sa semene cu cele de care-şi aducea aminte din copilărie, o casă separată sau terasată adaptată la acţiunile poliţiei, metamorfoza sa fiind marcata de lampa albastra montată în exterior. În schimb, văzu o construcţie modernă, joasa, cu o mulţumire de ferestre, cu o antenă radio ridicându-se cu o autoritate impresionantă din acoperiş şi cu steagul naţional fluturind de pe un stâlp de la intrare.

Era aşteptat. Tânăra femeie de la recepţie îl întâmpină cu accentul ei plăcut din Suffolk ca şi cum doar sosirea lui mai lipsea ca să-i facă ziua frumoasa.

— Sergentul Jones vă aşteaptă, domnule. O să-l sun şi vine imediat jos.

Sergentul Irfon Jones era brunet, cu trăsături prelungi, pielea lui smeadă uşor bronzata de vânt şi de soare în contrast cu părul care era aproape negru. Primele lui cuvinte de întâmpinare îi trădară, de îndată, naţionalitatea.

— Domnul Dalgliesh, nu-i aşa? Vă aşteptam. Domnul Williams s-a gândit ca putem folosi biroul dumnealui, aşa că poftiţi pe aici. I-a părut rău că n-o să vă întâlnească, iar şeful e la Londra la o şedinţă, dar probabil că ştiţi asta. Vă rog să semnaţi de sosire, domnule.

Urmându-l prin uşa laterală cu panoul ei de sticlă opacă şi de-a lungul unui coridor îngust, Dalgliesh spuse:

— Eşti departe de casă, sergent.

— Aşa-i, domnule Dalgliesh. Patru sute de mile, mai exact. M-am însurat cu o fată din Lowestoft care-i singură la părinţi. Maică-sa nu se simte prea bine, aşa că Jenny prefera să fie aproape de casă.

Cum am avut ocazia, m-am transferat din Gower. Îmi convine, atâta timp cit sunt aproape de mare.

— O mare foarte diferită.

— Şi coastă foarte diferită, amândouă la fel de riscante. Nu că am avea multe accidente. Bietul băiat e primul în trei ani şi jumătate. Ei bine, s-au pus anunţuri şi lumea de pe aici ştie că stâncile sunt periculoase. Ar fi trebuit să fi aflat până acum. Şi coasta e destul de izolata. Bine că nu sunt familii cu copii. Pe aici, domnule. Domnul Williams şi-a golit masa de lucru. Nu că ar exista multe probe vitale pe care să le puteţi vedea. Doriţi o cafea? E la îndemână, dupa cum vedeţi. Nu trebuie decât să răsucesc de un buton.

Exista o tavă cu două căni cu toartele bine aliniate, o cafetieră, o cutie de tablă cu o etichetă pe care se putea citi „cafea", o carafă cu lapte şi un ceainic electric.

Sergentul Jones se dovedi priceput, deşi cam agitat la treaba asta, dar cafeaua fu excelentă. Se aşezară în dreptul ferestrei pe două scaune de birou joase.

— Ai fost chemat pe plajă, presupun, spuse Dalgliesh. Ce s-a întâmplat exact?

— N-am fost eu primul la faţa locului. A fost tânărul Brian Miles. El este poliţistul local. Părintele Sebastian a telefonat de la colegiu şi Miles s-a deplasat acolo cât a putut de repede. N-a stat mult, nu mai mult de o jumătate de ceas. Când a ajuns acolo erau doar două persoane lângă cadavru, părintele Sebastian şi părintele Martin. Bietul băiat era sigur mort, oricine putea să vadă asta. Dar e un băiat bun – mă refer la Brian – şi nu i-a plăcut ce-a văzut acolo. Nu vreau să zic că s-a gândit că era o moarte suspecta, dar nu se poate spune că n-a fost ciudată. Eu sunt ofiţerul care răspunde de el aşa că a venit la mine. Eu eram aici când a sunat telefonul chiar înainte de ora trei şi, cum doctorul Mallinson – medicul nostru de la

poliţie – se întâmplase să fie la secţie, ne-am dus la locul faptei împreună.

— Cu ambulanţa? întrebă Dalgliesh.

— Nu, atunci nu. Cred că la Londra procurorul are ambulanţa lui, dar aici trebuie să apelam la serviciile locale când vrem să transportăm un cadavru. Ambulanţa era plecată într-o misiune aşa că a durat cam un ceas şi jumătate până ce l-am putut ridica.

După ce l-am dus la morgă am schimbat doua vorbe cu un ofiţer de la biroul procuraturii care mi-a zis că procurorul o să ceară aproape sigur o cercetare judiciară. E un domn foarte atent – domnul Mallish. Atunci s-a hotărit să tratam cazul ca pe o moarte suspectă.

— Ce anume ai găsit la faţa locului?

— Era mort, domnule Dalgliesh. Doctorul Mallinson a constat asta imediat. Dar nu era nevoie de un doctor ca să spună că nu mai era în viaţă. Murise de cinci-şase ore, aşa zicea doctorul Mallinson. Sigur că era destul de adânc îngropat în nisip când am ajuns noi acolo. Domnul Gregory şi doamna Munroe dezgropaseră în mare parte trupul şi vârful capului, dar faţa şi braţele nu i se vedeau. Părintele Sebastian şi părintele Martin au rămas la faţa locului. Nici unul din ei nu putea să facă nimic, dar părintele Sebastian a insistat să rămână până dezgropăm cadavrul. Cred că voia să spună o rugăciune. Aşa că l-am dezgropat de tot pe bietul băiat, l-am întors pe partea cealaltă, l-am pus pe o targă şi doctorul Mallinson l-a examinat mai atent. De fapt nu era nimic de văzut. Era mânjit cu nisip şi era mort.

— Existau nişte leziuni vizibile?

— Noi n-am văzut nimic, domnule Dalgliesh. Sigur că atunci când eşti chemat la un accident de genul ăsta întotdeauna îţi pui nişte întrebări, nu-i aşa? E de la sine înţeles. Numai că doctorul Mallinson n-a găsit nici un fel de semne de

violenţă, nici o urmă de lovitură în moalele capului sau altceva de soiul ăsta. Bineânţeles că nu puteam şti ce o să constate doctorul Scargill la examenul post mortem. El e medicul nostru legist regional. Doctorul Mallinson a zis că nu putea face nimic mai mult decât să constate momentul morţii şi că trebuie să aşteptăm autopsia. Nu spun că ne-am gândit c-ar putea fi ceva suspect în legătură cu moartea asta. Atunci totul părea destul de simplu. Scormonise în stâncă prea aproape de lespedea care atârna deasupra şi s-a năruit stânca peste el. Aşa părea şi asta au găsit la ancheta.

— Deci, nu te-a frapat nimic ca fiind ciudat sau suspect?

— Ce să zic, mai mult ciudat decât suspect. Poziţia în care l-au găsit era de mirare – cu capul în jos, ca un iepure sau un câine scormonind în stâncă.— Şi nu s-a găsit nimic lângă cadavru?

— Hainele lui, mantaua cafenie şi o haină neagră, lungă, cu nasturi – o sutană, nu-i aşa? Erau foarte îngrijite.

— Nimic care să semene a armă?

— Doar o bucată de lemn. Am scos-o din pământ când l-am dezgropat. Stătea aşezată destul de aproape de mâna lui dreaptă. M-am gândit că n-ar fi rău s-o luăm cu noi la staţia de poliţie, poate era ceva important, dar nu prea a fost băgată în seamă. O am aici, domnule, dacă vreţi s-o vedeţi. Nu înţeleg de ce n-a fost azvârlită după anchetă. N-am găsit nimic pe ea, nici amprente, nici sânge.

Se duse spre un dulap de la capătul încăperii şi scoase de acolo un obiect înfăşurat în plastic. Era o stinghie din lemn deschis la culoare cam de vreo şaizeci şi cinci de centimetri. Examinând-o mai atent, Dalgliesh văzu nişte urme ce păreau de vopsea albastră.

— N-a stat în apă, domnule, mie aşa mi se pare, spuse sergentul Jones. Poate c-a găsit-o în nisip şi a cules-o de acolo, fără o intenţie precisă.

E un fel de instinct, să culegi lucruri de pe plajă. Părintele Sebastian bănuia că provenea de la o veche cabină pentru înotători plasată chiar deasupra treptelor ce duceau spre plajă şi pe care colegiul o demolase. Se pare ca părintele Sebastian socotea cabina vopsita în alb şi albastru o oroare şi că ar fi mai potrivit ceva simplu din lemn obişnuit. Zis şi făcut. E folosita şi ca să adăpostească barca pneumatică care-i bună atunci când înotătorii dau de belea. Vechea cabină începuse oricum să se dărăpăneze. Dar nu fusese îndepărtata în întregime – mai rămăseseră încă câteva scânduri putrede depozitate acolo. Acum mi se pare ca au dispărut toate.

— Amprente n-au existat?

— Amprentele sunt primul lucru care se caută. Cele lăsate de băiat au fost acoperite de căderea de nisip, dar am găsit un singur şir de urme întretăiate pe plajă, mai încolo. Erau sigur ale lui, aveam şi pantofii băiatului. Dar a mers mai mult pe pietriş, aşa cum ar fi făcut oricine. Nisipul era tare răvăşit la locul accidentului. Era şi de aşteptat. Doamna Munroe şi domnul Gregory şi cei doi preoţi nu-şi bătuseră capul să aibă grijă pe unde calcă.

— Pe dumneata te-a surprins verdictul?

— Ei bine, pot să spun că da. Un verdict deschis ar fi fost mai logic, totuşi. Domnul Mellish s-a alăturat juriului, aşa face el dacă-i vorba de un caz un pic mai complicat sau dacă există un interes public şi juriul a fost unanim, toţi cei opt membri. Nu putem nega că un verdict deschis nu e niciodată satisfăcător şi Colegiul St Anselm e foarte respectat în zonă. Nu zic că nu e izolat, dar tinerii ţin predici la bisericile de pe aici şi fac ceva fapte bune în comunitatea locală. Mă-nţelegeţi, eu nu zic că juriul a greşit, în orice caz, asta-i ce-au găsit.

— Sir Alred nu se poate plânge că ancheta n-a

fost făcută temeinic, spuse Dalgliesh. Nu văd ce-aţi fi putut face mai mult.

— Nici eu nu văd, domnule Dalgliesh, şi procurorul tot aşa a zis.

Se părea că mai mult nu se poate afla şi, după ce-i mulţumi
sergentului pentru ajutorul lui şi pentru cafea, Dalgliesh plecă. Bucata de lemn cu urme de vopsea fusese împachetată şi etichetată. Dalgliesh o luă cu el, fiindcă asta părea să fie de datoria lui, şi nu pentru că ar fi crezut că o să-i fie de folos.

La celălalt capăt al parcării un bărbat încarcă cutii de carton în scaunul din spate al unui Rover. Uitându-se în jur, îl văzu pe Dalgliesh suindu-se în Jaguar, îl fixă cu privirea o clipă, apoi, hotărindu-se parcă, veni pe neaşteptate spre el. Dalgliesh se trezi faţă în faţă cu un chip îmbătrinit înainte de vreme, răvăşit de lipsa de somn şi de suferinţă. Era un chip pe care-l văzuse prea des până atunci ca să nu-l recunoască.

— Trebuie să fiţi comandantul Dalgliesh, spuse. Ted Williams m-a anunţat că o să veniţi pe aici. Sunt inspectorul Roger Yerwood. Sunt în concediu de boală şi mă aflu aici ca să-mi strâng câteva lucruri. Vreau doar să vă spun că o să mă vedeţi la St Anselm. Preoţii mă primesc la ei din când în când. E mai ieftin decât la hotel şi compania e mai plăcută decât la balamucul local – alternativa obişnuită. Şi încă ceva, mâncarea e mai bună.

Cuvintele îi ieşeau pe gură într-un şuvoi continuu de parcă fuseseră repetate şi se putea citi şi provocare, dar şi ruşine în ochii lui negri. Vestea nu îl bucură. Fără să ştie de ce, Dalgliesh crezuse ca el va fi singurul oaspete.

Ca şi cum simţise această reacţie, Yarwood adăuga:

— Nu va temeţi. N-am să apar la dumneavoastră în cameră după slujbă să beau un

păhărel. Vreau să mă ţin departe de bârfele poliţiei şi îndrăznesc să cred că şi dumneavoastră gândiţi la fel.
ânainte ca Dalgliesh să apuce să facă mai mult decât să-i strângă mâna, Yarwood dădu repede din cap, se întoarse pe călcâie şi se îndreptă iute spre maşina lui.8

Dalgliesh spusese că va sosi la colegiu după prânz. Înainte de plecarea din Lowestoft găsi un magazin de delicatese de unde cumpără chiftele calde, un pachet mic de unt, nişte pateu şi o jumătate de sticlă de vin. Ca întotdeauna când călătorea la ţară, se aproviziona cu un pahar şi cu un termos de cafea.

Părăsind oraşul, o luă pe drumuri laterale, apoi pe o alee năpădită de buruieni, dar destul de lată pentru Jaguarul lui. Dădu de o bariera deschisă care oferea o largă panoramă asupra câmpurilor ce îmbrăcau culorile toamnei şi acolo parcă pentru picnicul lui. Dar, mai întâi, îşi închise mobilul. Ieşind din maşină, se sprijini de stâlpul barierei şi închise ochii să asculte tăcerea. După astfel de momente tânjea, când nimeni din lume nu ştia exact unde se afla el şi nu-l putea contacta. Sunetele mărunte, aproape de nedesluşit ale naturii ajungeau până la el purtate de aerul frumos mirositor, din depărtare venea un cântec de pasăre neştiuta, o adiere murmura printre ierburile înalte, o creangă trosnea deasupra capului lui. După ce-şi termină prinzul, merse în pas săltat pe alee o jumătate de milă, se întoarse la maşină şi o luă îndărăt spre A 12, apoi se îndreptă spre Ballard's Mere.

Şi acolo, ceva mai devreme decât se aşteptase, dădu de cotitură; acelaşi frasin uriaş, dar năpădit de iederă, iar pe partea stingă cele două căsuţe cochete cu grădinile din faţă bine îngrijite. Drumul îngust, ceva mai lat decât o potecă, era uşor

curbat şi gardul viu încâlcit de pe buza malului ascundea vederii promontoriul, aşa că nu se deslușea nimic din îndepărtatul St Anselm în afară de o sclipire fugară a hornurilor înalte din cărămidă şi a domnului dinspre sud. Dar când ajunse la marginea stâncii şi o luă spre nord pe drumul pietros de coastă se desluşi departe un edificiu ciudat de cărămizi şi straturi de piatra, arătând tot atât de strălucitor şi ireal ca un decupaj din carton pe albastrul din ce in ce mai intens al cerului. Părea să înainteze spre el şi nu invers, înviind inexorabil imaginile copilăriei şi stările schimbătoare, pe jumătate uitate, de bucurie şi durere, nesiguranţa şi speranţă explozivă. Casa în sine părea neschimbată. Cele două movile de cărămidă în stil Tudor gata să se prăbuşească, cu smocuri de bălării şi ierburi ieşind din crăpături mai stăteau încă de paza la intrarea în curtea din faţă şi, trecând printre ele, văzu din nou casa în toata măreţia ei.

În copilăria lui era la modă să dispreţuieşti arhitectura victoriană şi privise casa cu un adevărat dispreţ, deşi cam vinovat. Arhitectul, probabil prea influenţat de primul proprietar, încorporase toate trăsăturile în vogă pe atunci: coşuri înalte, ferestre în relief, o cupolă centrala, un turn sudic, o faţadă zimţată şi un portic imens din piatră. Dar acum i se părea că rezultatul era mai puţin supărător decât i se păruse în tinereţe şi ca arhitectul realizase măcar un echilibru şi o proporţie deloc neplăcute în amestecul teatral de romantic medieval, reânviere a goticului şi domesticitate victoriană.

Fusese aşteptat, sosirea lui fusese dorita. Chiar înainte de a trânti portiera maşinii uşa din faţa se deschise şi o silueta fragilă, şchiopătândă, îmbrăcată într-o sutană neagră, coborâ cu grijă cele trei trepte de piatră.

Îl recunoscu din prima clipă pe părintele Martin Petrie. Apoi fu extrem de surprins că fostul decan locuia încă aici – trebuie să fi avut peste optzeci de ani. Dar, fără îndoială, era bărbatul pe care în tinereţe îl venerase, ba chiar îl iubise. Ca un paradox, anii dispărură, dar semnele trecerii lor erau vizibile. Oasele feţei erau mai proeminente deasupra gâtului slab şi descarnat; şuviţa lungă de păr care-i traversa fruntea, cândva de un castaniu bogat, era acum argintie şi la fel de mătăsoasă ca a unui bebeluş; gura mobilă cu buza de jos groasă era mai puţin fermă. Îşi strinseră mâinile. Lui Dalgliesh i se păru că apucase nişte oase dezarticulate învelite într-o mănuşă delicată de antilopă. Dar apăsarea mâinii părintelui Martin era încă puternică. Ochii, deşi mai mici, aveau acelaşi cenuşiu luminos şi şchiopătarea, o urmă a anilor de război, era mai pronunţată, dar putea încă să meargă fără baston. Iar chipul, întotdeauna blând, păstra încă graţia de neconfundat a autorităţii spirituale. Privind prin ochii părintelui Martin, Dalgliesh îşi dădu seama că era binevenit nu numai ca vechi prieten; ceea ce văzu în privirea părintelui era un amestec de teamă şi uşurare. Se minuna din nou – şi nu fără un sentiment de vină – cum de fusese plecat toţi aceşti ani. Se întorsese inopinat şi aproape mânat de un impuls; acum se întreba pentru prima oară ce îl aştepta de fapt la St Anselm.

Conducându-l în casă, părintele Martin spuse:

— Ma tem ca trebuie să te rog să-ţi muţi maşina pe peluza din spatele casei. Părintelui Peregrine nu-i place să vadă maşini parcate în curtea din faţă. Dar nu-i nici o grabă. Ţi-am rezervat vechiul tău apartament: Ieronim.

Intrară în holul vast cu podeaua mozaicată şi cu scara mare de stejar ce ducea spre odăile de sus de-a lungul unei galerii. Amintirile îl năpădiră cu mirosul de tamâie, de ceară de mobile, de cărţi

vechi şi de mâncare. În afara unei camere mici care fusese construită la stânga intrării, nimic nu părea schimbat. Uşa rămăsese deschisă şi Dalgliesh zări un altar. Poate că încăperea era un spaţiu de rugăciune, îşi zise el. Statuia din lemn a Fecioarei cu pruncul Hristos în braţe se afla tot în capul scării, cu lampa albastră arzând sub ea şi cu o vaza de flori pe plinta de la picioarele ei. Se opri s-o privească şi părintele Martin aşteptă răbdător alături de el. Sculptura era o copie – una reuşita – a Madonei cu Pruncul de la Muzeul Victoria şi Albert, dar nu-şi amintea autorul. Nu avea nimic din pietatea lugubră obişnuită la asemenea statui, nici o reprezentare simbolică a chinurilor ce aveau să vina. Atât mama, cât şi copilul surâdeau, bebeluşul ridicându-şi braţele dolofane, Preacurata, abia ieşită din copilărie, bucurându-se de fiul ei.

În timp ce urcau scara, părintele Martin spuse:

— Cred că te miră că mă vezi. Oficial m-am pensionat, bineânţeles, dar colegiul m-a păstrat ca să ajut cu predarea teologiei pastorale. Părintele Sebastian Morell a fost decan aici în ultimii cincisprezece ani. Cred că ai dori sa revezi locurile de altădată, dar părintele Sebastian ne aşteaptă. Cred că ţi-a auzit maşina, el aude tot. Biroul decanului este în aceeaşi cameră ca la ultima ta vizită.

Bărbatul care se ridică de la birou şi făcu un pas înainte ca să-i salute era foarte diferit de omul cu chip blând care era părintele Martin. Era înalt cam de un metru nouăzeci şi mai tânăr decât se aşteptase Dalgliesh. Părul castaniu-deschis, doar uşor încărunţit, era pieptănat pe spate, dezgolind o frunte înaltă, frumoasă. O gură hotărită, un nas uşor acvilin şi o bărbie lunga dădeau forţa unui chip care, altfel, ar fi avut o frumuseţe prea convenţională, deşi austeră. Cu totul remarcabili

erau ochii de un albastru-ânchis, limpede, o culoare pe cafe Dalgliesh o găsea derutant de nepotrivită cu privirea pătrunzătoare care se aţinti asupra lui. Era mai degrabă chipul unui om de acţiune, poate a unui soldat, decât a unui cadru academic. Sutana bine croită din gabardină neagră părea un veşmânt nepotrivit pentru un om care inspira o asemenea putere latentă.

Chiar şi lucrurile din încăpere erau nepotrivite. Biroul pe care se afla un computer şi o imprimanta, era agresiv modem, dar pe peretele de deasupra atârna un crucifix sculptat de lemn care putea fi un obiect medieval. Peretele opus expunea o colecţie de schiţe din Vanity Fair reprezentând prelaţi din epoca victoriană, unii cu mustăţi, alţii raşi, unii slabi, alţii rubiconzi, emanciaţi sau moderat pioşi, plini de încredere în sine deasupra crucilor de pe piept şi a minerilor de poplin. De fiecare parte a căminului din piatra cu mottoul său sculptat se vedeau gravuri cu oameni şi peisaje ce păreau să ocupe un loc special în memoria proprietarului lor. Dar deasupra căminului se afla un cu totul altfel de tablou. Era un ulei de Burne-Jones, un minunat vis romantic expunând faimoasa lumina a artistului care nu existase nicicând pe pamânt sau în cer. Patru tinere femei, purtând ghirlande şi rochii lungi roz sau cafenii din muslin înflorat, erau adunate în jurul unui pom plin de mare. Una dintre ele stătea cu o carte deschisă în faţa ei şi cu un pisoiaş cocoloşit pe braţul ei drept; una lăsase uşor lângă ea o liră şi privea gânditoare în depărtare; celelalte două stăteau în picioare, una cu un braţ ridicat culegând un mar copt, cealaltă ţinându-şi buzunarul de la şorţ deschis ca să primească fructul cu miini cu degete lungi şi delicate. Dalgliesh observa pe peretele din dreapta un alt

obiect de Bume-Jones: un bufet cu doua sertare pe picioare înalte şi drepte pe rotile şi două panouri pictate, unul reprezentând o femeie hrănind nişte păsări, celalalt un copil cu miei. Îşi amintea şi de tablou, şi de bufet, dar în mod sigur fuseseră în refectoriu la vizita lui precedentă. Romantismul lor strălucitor părea nepotrivit cu austeritatea clericală a restului încăperii.

Un zâmbet de bun venit aduse o schimbare pe chipul decanului, dar fu atât de rapid, încât, la fel de bine, ar fi putut să nu fie mai mult decât un spasm al muşchilor.

— Adam Dalgliesh? Eşti foarte bine-venit. Părintele Martin mi-a spus că a trecut mult de când n-ai mai trecut pe aici. Am fi dorit să te fi întors cu un prilej mai fericit.

— Şi eu aş fi dorit asta, părinte, răspunse Dalgliesh. Sper că nu va trebui să vă deranjez mult timp.

Părintele Sebastian făcu un semn către fotoliile aflate de fiecare parte a căminului şi părintele Martin îşi trase şi el un scaun de lângă masă.

Dupa ce se aşezară, părintele Sebastian spuse:

— Trebuie să recunosc am fost surprins când a sunat comisarul-adjunct. Un comandant al Poliţiei Metropolitane să fie detaşat ca să raporteze despre felul cum a tratat poliţia provincială o problemă care, deşi tragică pentru toţi cei implicaţi sufleteşte, nu poate fi un incident major, după ce a fost subiectul unei anchete acum închisă oficial. Nu-i asta o pierdere de vreme? Făcu o pauză, apoi adăugă: Sau contrar regulamentului?

— Nu e contrar regulamentului. Neconvenţional, poate. Dar eu tot veneam în Suffolk şi s-a considerat că aşa se va economisi timp şi va fi poate mai bine pentru colegiu.

— Există cel puţin avantajul că te aduce din nou în mijlocul nostru. Vom răspunde, desigur,

întrebărilor dumitale. Sir Alred n-a avut amabilitatea să ni se adreseze direct. N-a participat la ancheta – am înţeles că se afla în străinătate – dar a trimis un avocat ca să facă o expunere a dovezilor. După cum îmi amintesc, nu a exprimat nici o nemulţumire. Am avut foarte puţin de a face cu Sir Alred şi nu ni s-a părut o persoană comodă. El nu s-a plins niciodată că nu i-ar fi plăcut profesia aleasă de fiul lui – Sir Alred, în mod cert, nu o considera o vocaţie. Este greu să înţelegem motivele care-l fac să dorească redeschiderea cazului. Există doar trei alternative. Jocul murdar este exclus; Ronald nu avea duşmani aici şi nimeni n-avea de profitat de pe urma morţii lui. Sinucidere? Ar fi, desigur, o posibilitate trimită, dar nici purtarea lui din ultima vreme, nici atitudinea lui n-au dovedit un asemenea grad de nefericire. Mai rămâne moartea prin accident. M-aş fi aşteptat ca Sir Alred să accepte verdictul cu oarecare uşurare.

— A intervenit scrisoarea anonimă despre care cred că v-a vorbit comisarul-adjunct, spuse Dalgliesh. Dacă Sir Alred n-ar fi primit-o, nu-mi închipui că m-aş fi aflat aici.

O scoase din portmoneu şi o arătă. Părintele Sebastian îi aruncă o privire rapidă, apoi spune:

— E clar că a fost scrisă la computer. Avem şi aici computere – unul din ele îl vedeţi în biroul meu.

— N-aveţi idee cine ar fi putut s-o trimită?

Părintele Sebastian abia se uitase la ea, după care o dădu îndărăt cu un gest de respingere dispreţuitoare.

— Nici o idee. Avem şi noi duşmani. Poate că-i un cuvânt prea tare; mai corect ar fi să spunem că sunt oameni care ar prefera ca acest colegiu să nu existe. Dar opoziţia lor faţă de noi este ideologică, teologică şi financiară, o chestiune de resurse ale Bisericii. Nu pot să cred că cineva s-ar cobori până

la această calomnie grosolana. Mă mir că Sir Alred a luat-o în serios. Ca om al puterii nu se poate să nu fie obişnuit cu înştiinţări anonime. Vă vom oferi, desigur, tot ajutorul necesar. Bineânţeles că mai întâi vei dori să vezi locul unde Ronald şi-a găsit sfârşitul. Te rog să mă scuzi dacă îl voi lăsa pe părintele Martin să te întovărăşească. Am un oaspete după-masă şi alte chestiuni destul de urgente care-mi solicită atenţia. Vecernia are loc la ora cinci, dacă vrei să ni te alături. După aceea ne întâlnim aici la un pahar înainte de cină. Nu servim vin la mese vinerea, după cum cred că-ţi aminteşti, dar când avem oaspeţi ni se pare potrivit să le oferim vin de Xeres înainte de masă. În acest sfirşit de săptămână mai avem alţi patru oaspeţi. Arhidiaconul Crampton, unul dintre epitropii colegiului; doamna profesor doctor Emma Lavenham, care vine o dată pe trimestru de la Cambridge ca să-i familiarizeze pe studenţi cu moştenirea literară a anglicanismului; doctorul Clive Stannard, care foloseşte biblioteca noastră pentru cercetări; şi un alt ofiţer de poliţie, inspectorul Roger Yarwood de la poliţia locală, care se află acum în concediu de boală. Nici unul dintre ei nu a fost prezent în momentul morţii lui Ronald. Dacă te interesează să afli cine locuia aici la acea vreme, părintele Martin îţi va putea furniza o listă. Să te aşteptăm la cină?

— Astă seară nu, părinte, vă rog să mă scuzaţi. Sper să mă întorc pentru ultima slujbă a zilei.

— Atunci ne vedem în biserică. Sper ca apartamentul să ţi se pară confortabil.

Părintele Sebastian se ridică în picioare, întrevederea era, evident, încheiată.— Îmi închipui că ai vrea să vizitezi biserica în drum spre apartamentul tău, spuse părintele Martin.

Era evident că privea acordul lui Dalgliesh, chiar entuziasmul lui, ca pe ceva de la sine înţeles

şi, într-adevăr, Dalgliesh nu avea nimic împotrivă. În bisericuţa aceea erau obiecte pe care îşi dorise să le vadă din nou.

-*Madona* lui van der Weyden e încă deasupra altarului? întrebă el.

— Da, este, răspunse. Ea şi .Judecata de Apoi" sunt cele două atracţii mai importante pe care le avem. Dar poate că cuvântul „atracţii" nu este prea potrivit. Nu vreau să spun că noi încurajăm vizitatorii. Nu avem mulţi şi aceştia vin întotdeauna anunţaţi. Nu facem reclama obiectelor preţioase pe care le avem.

— Este tabloul lui van der Weyden asigurat, părinte?

— Nu, n-a fost niciodată. Nu putem să ne permitem prima de asigurare şi, aşa cum a spus şi părintele Sebastian, pânza aceasta este de neânlocuit. Nu putem cumpăra alta cu bani. Dar avem grijă. Desigur, faptul că suntem atât de izolaţi este un avantaj şi acum avem în funcţiune un sistem de alarmă modern. Panoul este în interiorul uşii ce duce de la peristilul nordic la sanctuar şi alarma acoperă şi uşa principală dinspre sud. Cred că sistemul a fost instalat cu mult timp după vizita ta aici. Episcopul a insistat să cerem asistenţă în privinţa securităţii dacă pictura ramâne în biserică şi avea, desigur, dreptate.

— Din câte mi-aduc aminte, spuse Dalgliesh, biserica era deschisă toată ziua când veneam eu aici.

— Da, aşa-i, dar asta s-a întâmplat înainte ca specialiştii să decidă că pictura era autentică. Ma mâhneşte că biserica trebuie să stea zăvorită, mai cu seamă într-un colegiu teologic. Din această cauză, când eram eu decan, am instalat micul paraclis. Presupun că l-ai văzut în stânga uşii când

ai intrat aici. Paraclisul însuşi nu poate fi sfinţit, fiindcă face parte dintr-o altă clădire, dar altarul este sfinţit şi oferă studenţilor un loc unde se pot ruga singuri sau medita când biserica e încuiata după slujbe.

Trecură prin vestiarul din spatele casei prin care se ajungea la uşa care dădea spre peristilul din nord. Aici încăperea era împărţită în două de cuiere pentru haine dispuse deasupra unei banei lungi, fiecare agăţătoare având dedesubt un recipient pentru pantofi sau ghete de purtat în exterior. Majoritatea agăţătorilor erau neocupate, dar vreo şase aveau sub ele mantale cafenii cu glugă. Fără îndoială că mantalele, ca şi sutanele negre pe care studenţii le purtau în interior, fuseseră recomandate de temuta fondatoare, Agnes Arbuthnot. Dacă aşa era, probabil că nu uitase forţa şi asprimea vântului de la răsărit pe această coastă neprotejată. În dreapta vestiarului, uşa pe jumătate deschisă spre spaţiul utilitar lăsa să se vadă patru maşini de spălat mari şi un uscător.

Dalgliesh şi părintele Martin ieşiră din întunecimea casei în peristil şi izul vag, dar persistent din locaşul de învăţătură al anglicanismului superior făcu loc aerului proaspăt şi liniştii însorite din curte. Dalgliesh încearcă aceeaşi senzaţie din copilărie a întoarcerii în timp. Aici, stilului victorian ornamentat din cărămidă îi luă locul simplitatea pietrei. Peristilurile, cu stâlpii lor înguşti şi zvelţi împrejmuiau cele trei laturi ale curţii pietruite. În spatele pietrei de York un şir de uşi identice din stejar duceau spre cele doua etaje în care se aflau camerele studenţilor. Cele patru apartamente pentru oaspeţi dădeau spre faţada vestică a clădirii principale şi erau despărţite de zidul bisericii prin poarta din fier forjat în spatele căreia puteai zari acrii necultivaţi acoperiţi de tufe îngălbenite şi verdele mai bogat al câmpurilor în-

depărtate de sfeclă de zahăr. În mijlocul curţii un uriaş castan sălbatic începuse să sufere primele ravagii ale toamnei. În partea de jos a trunchiului noduros, din care bucăţi de coajă se desprindeau ca nişte cruste, răsăriseră rămurele cu frunzele lor tinere tot atât de verzi şi de gingaşe cu primii lăstari ai primăverii. Deasupra lor, ramurile enorme îşi arătau coloritul galben şi arămiu şi frunzele moarte zăceau răsucite pe pietre, uscate şi sfărâmicioase ca nişte degete mumificate printre nuanţele de mahon lustruit ale castanelor căzute.

Unele lucruri, se gândea Dalgliesh, îi erau noi pe aceasta scena de demult, printre ele, desigur, şirurile de ghivece de teracota neornamentată, dar elegant modelate de la picioarele stâlpilor. Trebuie să fi arătat minunat vara, dar acum tulpinele răsucite ale muşcatelor erau lemnoase, iar puţinele flori care mai rămăseseră nu erau decât un slab memento ale gloriei apuse. Şi cu siguranţă că fucsiile care se caţărau atât de viguros pe zidul dinspre apus al casei fuseseră sădite după plecarea lui. Era încă "ăncărcat de flori, dar frunzele se uscau deja şi petalele căzute zăceau ca nişte şiroaie de sânge.

— O să trecem prin uşa de la sacristie, spuse părintele Martin.

Scoase un inel mare de chei din buzunarul sutanei.

— Mă tem că îmi cam trebuie ceva timp ca să găsesc cheile potrivite. Ştiu că ar trebui să le cunosc până acum, dar sunt atât de multe şi tare mi-e frică că n-o să mă deprind niciodată cu sistemul de pază. Este reglat aşa încât să-ţi lase un minut întreg până să trebuiască să apeşi cele patru numere, dar ţârâitul e atât de slab că acum abia de-l mai aud. Părintelui Sebastian nu-i plac zgomotele puternice, mai ales în biserică. Când se declanşează alarma, face un zăngănit groaznic în clădirea principală.

— Să te ajut, părinte?

— A, nu, mulţumesc, Adam. Nu. Mă descurc singur. Nu mi-e niciodată greu să-mi amintesc numărul, fiindcă e anul când domnişoara Arbuthnot e înfiinţat colegiul: 1861.

Era un număr care-i putea uşor trece prin minte unui posibil intrus, îşi zise Dalgliesh.

Sacristia era mai mare decât îşi amintea Dalgliesh şi servea evident drept vestiar, garderobă şi oficiu. La stingă uşii ce dădea spre biserica se vedea un şir de agăţători de haine. Un alt zid era ocupat de un dulap fixat în perete şi înalt pâna-n tavan pentru odăjdii. Erau două scaune drepte din lemn şi o chiuvetă mică cu o scândură de scurs lângă un dulap pe a cărui suprafaţa de plastic se vedea un ceainic electric şi o cafetiera. Două cutii mari de vopsea alba şi una mica de vopsea neagra, cu perii într-un borcan de marmelada lângă ele, erau aşezate frumos lângă perete. În stânga uşii şi sub una dintre cele două ferestre era un birou mare cu sertare pe care se afla o cruce de argint. Deasupra se vedea un seif încastrat în zid. Văzându-l pe Dalgliesh că se uită la el, părintele Martin spuse:

— Părintele Sebastian a instalat seiful ca să păstrăm în el potirele şi discul de argint din secolul al şaptesprezecelea. Au fost lăsate moştenire colegiului de domnişoara Arbuthnot şi sunt foarte frumoase. Mai demult, din cauza valorii lor, erau ţinute în bancă, dar părintele Sebastian a socotit că trebuie folosite şi cred că avea dreptate.

Lângă birou era un şir de fotografii sepia înrămate, aproape toate vechi, unele datând din primele zile ale colegiului. Dalgliesh, pe care îl interesau fotografiile vechi, se apropie să le privească. Una, îşi zise el, trebuie să fie a domnişoarei Arbuthnot. Era flancată de doi preoţi, fiecare cu sutană şi baretă, amândoi mai înalţi decât ea. După o examinare rapidă dar atentă,

Dalgliesh nu mai avu nici o îndoială cui aparţinea personalitatea dominantă. Departe de a părea eclipsată de austeritatea clericală a tutorilor ei în haine negre, domnişoara Arbuthnot stătea perfect relaxată, cu degetele uşor împreunate peste faldurile fustei. Hainele ei erau simple dar costisitoare; chiar şi într-o fotografie puteai vedea luciul bluzei de mătase închise în nasturi până la gât, cu mânecile strimte şi amploarea fustei. Nu purta bijuterii, în afara unei broşe cu camee la gât şi o singură cruce atârnând în piept. Sub coama de păr bogat şi foarte blond, pieptănat în sus, faţa avea formă de inimă, ochii cu privirea directă erau distanţaţi sub sprâncene drepte de culoare mai închisă. Dalgliesh se întreba cum ar fi arătat dacă această seriozitate uşor intimidantă ar fi fost scuturată de un hohot de ris. Era, îşi zicea el, fotografia unei femei frumoase care nu se bucurase de frumuseţea ei şi care căutase în alta parte satisfacţiile puterii.

Mirosul de tămâie şi de fum de luminare îi aminti de biserică. Străbătură pasajul din nord şi părintele Martin spuse:

— Cred că ai dori să revezi Judecata de Apoi.

Judecata de Apoi putea fi luminata de o lampa fixată de un stâlp din apropiere. Părintele Martin îşi ridică braţul şi scena întunecată, greu de descifrat, se trezi la viaţă. Aveau în faţa lor o descriere vie a judecăţii de apoi, pictate pe lemn, totul în forma de semiluna cu un diametru în jur de 360 de centimetri. În centru se vedea figura lui Hristos în toată strălucirea, ţinându-şi mâinile rănite deasupra dramei de dedesubt. Figura centrală era evident Sfântul Mihail. Ţinea un paloş greu în mâna dreaptă, iar în stânga o balanţă înclinată în care cântărea sufletele celor drepţi şi celor păcătoşi. La stânga lui, Diavolul, cu coada solzoasă şi fălcile lascive desfăcute într-un rânjet, întruchiparea oroarei, se pregătea să-şi ceară

prada. Cei plini de virtute îşi ridicau mâinile palide în rugăciune, cei afurisiţi erau o gloată învălmăşita de hermafrodiţi negricioşi cu burţile umflate şi cu gurile deschise. Lângă ei, o ceată de diavoli mai mici cu furci şi lanţuri se căzneau să-şi vâre victimele în fălcile unui peşte uriaş care în loc de dinţi avea un şir de săbii. La stânga, Paradisul era zugrăvit ca un hotel în formă de castel cu un înger ca paznic al porţii întâmpinând sufletele lipsite de păcate. Sfântul Petre în veşmânt de preot şi cu o tiară triplă îi primea pe cei mai de seamă dintre fericiţi. Erau toţi goi, dar purtând încă însemnele rangului lor, un cardinal cu pălăria lui stacojie, un episcop cu mitra lui, un rege şi o regină, ambii încoronaţi. Exista puţină democraţie în această viziune medievală a Paradisului, gândea Dalgliesh. I se părea că toţi fericiţii aveau întipărită pe chipuri o expresie de plictiseala pioasă; cei afurisiţi erau mult mai vioi, mai mult sfidători decât căiţi în timp ce erau azvârliţi cu picioarele înainte în gâtlejul peştelui. Unul dintre ei, mai mare decât ceilalţi, se împotrivea sorţii şi făcea gest de dispreţ către Sfântul Mihail. *Judecata de Apoi* expusa pe vremuri la vedere era menită să-i îngrozească pe credincioşii din Evul Mediu şi să-i îndemne la virtute şi supunere socială doar prin teama de iad. Acum era privită de învăţaţii interesaţi şi de vizitatorii moderni pentru care teama de iad nu mai avea nici o putere şi care căutau paradisul în această lume, nu în cea viitoare.

În timp ce stăteau şi se uitau împreună, părintele Martin spuse: – Desigur, e o *Judecată* remarcabilă, poate chiar una dintre cele mai bune din ţară, dar mi-aş dori s-o putem expune în altă parte. S-ar putea să dateze de pe la 1480. Nu ştiu dacă ai văzut *Judecata* de la Wenhaston. Aceasta este atât de asemănătoare, încât se poate să fi fost pictată de acelaşi călugăr de la Blythburgh. Dacă a

lor a fost lăsată în aer liber ani de zile şi a fost restaurată, a noastră este mult mai bine conservata. Noi am avut noroc. A fost descoperită în anii 193.0 într-o şură cu două etaje de lângă Wisset unde era folosită ca să despartă o încăpere în două, aşa că probabil a stat la loc uscat de prin 1800.

Părintele Martin închise lumina şi continuă să pălăvrăgească fericit.

— Noi am avut un turn circular foarte vechi, mai izolat – trebuie să-l fi văzut pe cel de la Bramfield dar a dispărut de mult. Aceasta este o cristelniţă sacramentală dar, dupa cum vezi, a mai rămas puţin din sculpturi. Legenda spune că cristelniţa aceasta a fost pescuită din mare după o furtună cumplită pe la sfârşitul anilor 1700. Nu ştim sigur dacă a fost de la început aici sau daca aparţine uneia dintre bisericile scufundate în mare. Multe secole sunt reprezentate aici. După cum vezi, încă mai avem patru strane în forma de loja.

În ciuda epocii în care au trăit, Dalgliesh se gândi la victorieni când văzu acele strane încorporate în loje. Moşierul şi familia Iui puteau să stea acolo într-o izolare împrejmuită de lemn, nevăzuţi de restul credincioşilor şi abia zăriţi de la amvon. Şi-i imagina închişi acolo şi se întreba dacă-şi duceau cu ei perniţe şi covoraşe, dacă se aprovizionau cu sandviciuri, băuturi, şi poate chiar cu o carte discret învelită ca să-şi mai aline ceasurile de abstinenţa şi plictiseala predicii. Când era adolescent se întrebase adesea ce-ar fi făcut moşierul daca era slab de băşica. Cum putea el, ca de altfel şi restul credincioşilor să reziste la doua slujbe duminica pentru împărtăşanie, să rabde predici lungi sau litanii rostite sau cântate? Se obişnuia oare să vâri o oală de noapte sub scaunul de lemn?

Se îndreptară spre altar. Părintele Martin se

apropie de un stâlp din spatele amvonului şi răsuci un comutator. Într-o clipa întunericul din biserica păru să se adâncească şi mai mult, când, cu un efect dramatic neaşteptat, pictura prinse viaţă şi culoare. Chipurile Preacuratei şi ale Sfintului Iosif, încremenite în adoraţia lor tăcută vreme de mai bine de cinci sute de ani, părură pentru o clipă să se desprindă de pe lemnul pe care erau pictate şi să stea suspendate ca o viziune tremurândă în aerul neclintit. Fecioara fusese pictată pe un fundal cafeniu de brocart ornamentat cu fire de aur care, cu bogăţia lui, îi punea în valoare simplitatea şi vulnerabilitatea. Era aşezată pe un scaun scund cu pruncul Hristos despuiat, odihnindu-se pe o pânză albă în poala ei. Faţa ei era un oval palid şi perfect, gura gingaşă sub un nas subţire, iar ochii cu pleoape grele sub sprâncene delicat arcuite erau aţintiţi asupra copilului cu o expresie de mirare resemnata. De pe fruntea înaltă şi netedă şuviţele de păr castaniu ondulat îi cădeau pe mantia albastră spre mâinile delicate şi degetele care abia se atingeau în gestul rugăciunii. Copilul se uita în sus la ea cu amândouă braţele ridicate de parc-ar fi prefigurat crucificarea. Sfântul Iosif, în veşminte roşii, era aşezat în dreapta tabloului, un custode îmbătrânit înainte de vreme, pe jumătate adormit, sprijinindu-se greoi pe un baston.

Pentru o clipă Dalgliesh şi părintele Martin păstrară tăcerea. Părintele nu spuse nimic până nu stinse lumina. Dalgliesh se întrebă dacă se abţinuse de la conversaţie lumească atâta timp cât tabloul îşi exercita magia.

— Specialiştii par să fie de acord că este vorba de un Rogier van der Weyden autentic, pictat probabil între 1440 şi 1445, zise în cele din urma. Celelalte doua panouri s-ar putea să fi înfăţişat sfinţi cu portretele donatorului şi ale familiei sale.

— Care-i este provenienţă? întrebă Dalgliesh.

— Domnişoara Arbuthnot l-a dăruit colegiului după un an de la înfiinţarea acestuia. Ea îl vedea ca pe o piesa de altar şi noi nu ne-am gândit niciodată să-l punem în altă parte. Cel care a chemat specialiştii a fost predecesorul meu, părintele Nicholas Warburg. Era foarte interesat de pictură, mai cu seamă de Renaşterea Olandeză şi avea o curiozitate firească să ştie dacă era autentic. În documentul care însoţea darul, domnişoara Arbuthnot îl descria doar ca parte a unui triptic pentru altar care-i înfăţişa pe Fecioara Maria şi pe Sfântul Iosif, posibil atribuit lui Rogier van der Weyden. Nu pot să nu mă gândesc că ar fi mai bine dacă l-am lăsa în pace. Putem, pur şi simplu, să ne bucurăm de aceasta pictura fără să ne obsedeze faptul că ar putea fi furat.

— Cum a făcut rost domnişoara Arbuthnot de el?

— Ah, l-a cumpărat. O familie cu multe proprietăţi funciare renunţa la unele dintre comorile ei de arta ca sa poată să-şi întreţină moşia. Treburi de astea. Nu cred că domnişoara Arbuthnot l-a plătit foarte scump. Existau dubii privind autorul şi, chiar dacă era autentic, pictorul nu era atât de bine cunoscut sau atât de preţuit în anii 1860 cum este astăzi. Este o răspundere, bineânţeles. Ştiu că arhidiaconul este foarte convins că ar trebui mutat.

— Mutat unde?

— Într-o catedrală, poate, unde s-ar putea asigura o pază mai bună. Poate chiar într-o galerie sau un muzeu. Cred că i-a sugerat părintelui Sebastian că ar trebui vândut.

— Şi banii să fie daţi săracilor?

— Ei bine, Bisericii. Alt argument al lui este că mai multă lume ar trebui să aibă şansa să se bucure de el. De ce trebuie ca un colegiu teologic

mic şi izolat să-l adauge şi pe acesta la alte privilegii ale sale?

În vocea părintelui Martin se simţea o nota de amărăciune. Dalgliesh nu spuse nimic şi, după o pauză, tovarăşul lui, parcă simţind că, poate, mersese prea departe, continuă:

— Acestea sunt argumente întemeiate. Poate că ar trebui să le luam în seamă, dar este greu să ne închipuim biserica fără piesa de altar. A fost donată de domnişoara Arbuthnot ca să fie aşezată deasupra altarului în această biserică şi cred că trebuie să rezistăm ideii de-a fi mutată de aici. Aş putea uşor să mă despart de *Judecata de Apoi,* dar nu de această pictură.

Dar, în timp ce se îndepărtau, mintea lui Dalgliesh începuse să se gândească la probleme mai lumeşti. Chiar şi fără aluziile lui Sir Alred despre vulnerabilitatea colegiului îşi dădea seama cât de nesigur putea fi viitorul acestuia. Ce viitor pe termen lung putea avea colegiul, cu etosul lui neagreat de vederile precumpănitoare ale Bisericii, cu faptul că se instruiau aici doar douăzeci de studenţi, cu locul pe care-l ocupa, îndepărtat şi inaccesibil? Dacă viitorul lui era acum în cumpănă, moartea misterioasă a lui Ronald Treeves ar putea fi factorul care înclină balanţa. Şi daca colegiul se închidea, ce se va întâmpla cu van der Weyden, cu celelalte obiecte de preţ lăsate moştenire de domnişoara Arbuthnot, ce se va întâmpla cu clădirea însăşi? Amintindu-şi de fotografia aceea, era greu de crezut că ea nu prevăzuse această posibilitate. Chiar şi cu neplăcere, şi nu luase măsuri? Te ducea gândul, ca întotdeauna, la întrebarea principală: cine profită? Ar fi vrut să-l întrebe pe părintele Martin, dar îşi spuse că ar dovedi lipsă de tact având în vedere locul unde se aflau. Dar întrebarea trebuia pusă.

Cele patru apartamente pentru oaspeţi primiseră, de la domnişoara Arbuthnot, numele celor patru doctori ai Bisericii Apusene: Grigore, Augustin, Ieronim şi Ambrozie. După aceasta dovada de preţiozitate teologică şi după ce a hotărât că cele patru căsuţe pentru personal să se numească Matei, Marcu, Luca şi Ioan, inspiraţia păruse s-o mai slăbească şi camerele studenţilor fura botezate, mai puţin fantezist, dar mai potrivit, cu numere în pasajele de nord şi de sud.

— Erai cazat la Ieronim când veneai aici în adolescenţă, spuse părintele Martin. Poate-ţi aminteşti. Acum este singurul apartament de două persoane, aşa că patul trebuie să fie confortabil. Este al doilea de la biserică. Mă tem că n-am să-ţi dau nici o cheie. N-am avut niciodată chei pentru camerele oaspeţilor. Totul este în siguranţa aici. Dacă ai ceva hârtii care crezi că trebuie ţinute sub cheie le poţi pune în seiful din biroul domnişoarei Ramsey. Sper să te simţi bine aici, Adam. După cum ai văzut, apartamentele au fost renovate de la ultima ta vizită.

Aşa şi era. De unde înainte salonul fusese un loc plăcut, un depozit încărcat de obiecte de mobile desperecheate, cumpărat părea de Ia un târg de vechituri, iar acum era tot atât de gol şi funcţional precum camera de lucru a unui student. Aici nimic nu era de prisos; modernitatea convenţională şi fără pretenţii înlocuise individualitatea. Se vedea o masă cu sertare, care putea servi şi drept birou, aşezată în faţa ferestrei ce dădea spre apus peste tufăriş, două fotolii, unul de fiecare parte a radiatorului, o masă joasă şi o bibli-oteca. La dreapta căminului era un bufet pe care se afla o tavă cu un ceainic electric, un vas pentru ceai şi două ceşti cu farfurioare.

— Există un frigider mic în dulapul acela şi doamna Pilbeam va pune acolo o sticlă mică de

lapte în fiecare zi, spuse părintele Martin. După cum vei vedea cind te duci sus, am instalat un duş într-un colţ al camerei de baie. Sigur că-ţi aminteşti că atunci când ai fost aici ultima oară trebuia să străbaţi peristilul ca să foloseşti una dintre sălile de baie din clădirea principală.

Dalgliesh îşi amintea, într-adevăr. Fusese una dintre plăcerile şederii lui aici să iasă în halat în aerul dimineţii, cu un prosop în jurul umerilor, ori spre sala de baie, ori să-şi facă plimbarea de jumătate de milă spre cabina de pe faleză ca să înoate înainte de micul dejun. Micul duş modem nu era decât un biet înlocuitor.

— Te aştept aici până-ţi despachetezi lucrurile, dacă nu te deranjez, spuse părintele Martin. Am să-ţi arăt două lucruri.

Odaia de dormit era mobilată la fel de simplu ca încăperea de dedesubt. Se vedea un pat dublu de lemn cu o măsuţă lângă el pe care era pusă o lampă de citit, un dulap în perete, o altă bibliotecă şi un fotoliu. Dalgliesh trase fermoarul genţii lui de voiaj şi agăţă singurul costum de haine pe care socotise necesar să-l ia cu el. După ce se spălă la repezeală se apropie de părintele Martin care stătea în faţa ferestrei cu ochii la promontoriu. Când Dalgliesh intră, scoase o foaie împăturită de hârtie din buzunarul mantalei.

— Am un lucru pe care l-ai uitat aici când aveai paisprezece ani, spuse el. Nu ţi l-am trimis fiindcă nu eram sigur dacă o să-ţi placă să ştii că l-am văzut, dar l-am păstrat şi, poate, acum ai dori să ţi-l înapoiez. Sunt patru rânduri rimate. Presupun că îl poţi numi un poem.

Era, îşi zise Dalgliesh, o presupunere improbabilă. Îşi stăpâni un geamăt şi luă hârtia întinsă spre el. Ce nebunie, stânjeneală sau

îndrăzneală a tinereţii avea să fie dezgropată acum din trecut, spre neplăcerea lui? Văzându-şi scrisul de mână, familiar şi totuşi ciudat lui, în ciuda caligrafiei îngrijite, puţin ezitant şi neformat, se simţi aruncat pe neaşteptate înapoi în timp cu mai multă putere decât ar fi făcut-o o fotografie veche, fiindcă era ceva mai personal. Era greu să crezi că mâna de băiat care se mişcase deasupra acestui sfert de coală de hârtie era aceeaşi cu mâna care o ţinea acum.

Citi în gând rândurile.

Doliu

„Iar o zi minunată", ai spus trecând Cu glasul trist şi ai păşit orbit pe drum. N-ai zis:,.Rog învăluie-mă-n haina ta Afară-i soare, în pieptu-mi – jalnic scrum".

Aceste rânduri îi treziră o altă amintire obişnuită în copilăria lui: tatăl lui făcea o slujbă de înmormântare, bulgării de pământ îngrămădiţi lângă verdele viu al ierbii artificiale, câteva coroane, vântul învolburind sutana tatălui său, mirosul florilor. Îşi amintea că acele rânduri fuseseră scrise după înmormântarea unui copil singur la părinţi. Îşi amintea şi că îşi făcuse griji cu privire la adjectivul din ultimul rind, gândindu-se că nu era cel mai nimerit, dar nu fusese în stare să găsească unul mai potrivit.

— Mi s-au părut nişte versuri remarcabile pentru un băiat de paisprezece ani, spuse părintele Martin. Dacă nu ţii să ţi le înapoiez, mi-ar plăcea să le păstrez.

Dalgliesh dădu din cap şi îi întinse hârtia în tăcere. Părintele Martin o împături şi o vârâ înapoi în buzunar, cu ceva din satisfacţia unui copil.

— Aţi mai vrut să-mi arătaţi ceva, spuse Dalgliesh.

— Da, aşa e. Poate ar fi bine să stăm jos.

Din nou părintele Martin îşi strecură o mână în buzunarul adânc al mantalei. Scoase ceva care

părea un caiet de şcolar făcut sul şi strâns cu un elastic. Netezindu-l în poală şi încrucişându-şi mâinile deasupra lui de parcă l-ar fi ocrotit, spuse:

— Înainte de a ne duce pe plajă, aş vrea să citeşti asta. Lucrurile se explică de la sine. Femeia care l-a scris a murit în urma unui atac de cord în seara când a făcut ultimele însemnări. S-ar putea să n-aibă nici o legătură cu moartea lui Ronald. I l-am arătat şi părintelui Sebastian şi părerea lui este că îl putem ignora fără probleme. S-ar putea să nu însemne nimic, dar mă îngrijorează. M-am gândit că ar fi o idee bună să ţi-l arăt şi ţie aici unde nu riscăm să fim deranjaţi. Cele două fragmente pe care aş vrea să le citeşti sunt primul şi ultimul.

Îi întinse caietul şi rămase tăcut până când Dalgliesh termină de citit.

— Cum ai dat de el, părinte? întrebă Dalgliesh.

— L-am căutat şi l-am găsit. Vineri, 13 octombrie, la ora şase şi un sfert, Margaret Munroe a fost găsită moartă de către doamna Pilbeam. Era în drum spre colegiu şi a fost surprinsă să vadă lumina aprinsa atât de devreme în Căsuţa Sfintul Matei. După ce doctorul Metcalf – medicul internist care ne îngrijeşte pe noi cei de la St Anselm – a cercetat cadavrul şi acesta a fost îndepărtat, mi-am amintit de sfatul pe care i-l dădusem lui Margaret să scrie o relatare a felului cum l-a găsit pe Ronald şi m-am întrebat dacă făcuse acest lucru. Am găsit caietul sub un teanc de hârtie de scris în sertarul unui birou pe care-l avea în locuinţa ei. Nu făcuse nici un efort serios pentru a-l ascunde.

— Şi, după părerea dumneavoastră, nimeni altcineva nu ştie despre existenţa acestui jurnal?

— Nimeni, în afară de părintele Sebastian. Sunt sigur că Margaret nu s-a confesat nici măcar doamnei Pilbeam, care, dintre toţi cei de aici, îi era

cea mai apropiată. Şi nu exista nici un semn că locuinţa ei fusese scotocită. Moarta părea perfect liniştita când am fost chemat. Stătea în fotoliu cu puloverul pe care-l tricota în poală.

— Şi nu aveţi idee la ce se referă?

— Nici o idee. Trebuie să fi fost ceva legat de ce văzuse sau auzise în ziua morţii lui Ronald şi care i-a trezit unele amintiri, asta şi firele de praz dăruite de Eric Surtees. El este meşter aici şi-i dă o mână de ajutor lui Reg Pilbeam. Dar sigur că ştii toate astea din jurnal. Nu pot să-mi închipui ce s-a întâmplat.

— A fost o moarte neaşteptată?

— Nu chiar. Suferea de o gravă afecţiune cardiacă de ani de zile. Doctorul Metcalf şi specialistul la care s-a dus în Ipswich au discutat cu ea despre posibilitatea unui transplant de inimă, dar ea s-a opus ferm oricărui fel de operaţie. Spunea că puţinele resurse existente trebuiau folosite salvând tineri şi părinţi care au copii de crescut. Nu cred că Margaret se sinchisea foarte mult dacă trăia sau murea după ce fiul ei a fost ucis. Nu era deloc morbidă în privinţa asta, doar că nu era destul de legata de viaţă ca să lupte pentru ea.

— Aş vrea să iau cu mine acest jurnal, dacă se poate, spuse Dalgliesh. Poate că părintele Sebastian are dreptate, poate fi absolut lipsit de importanţă, dar e un document interesant dacă ne gândim la împrejurările morţii lui Ronald.

Puse caietul în servietă, o închise şi fixă combinaţia lacătului. Rămaseră un timp în tăcere. Lui Dalgliesh i se părea că atmosfera era încărcată de temeri nerostite, bănuieli abia trezite şi 0 senzaţie generala de stânjeneală. Ronald Treeves murise în chip misterios şi o săptămână după aceea, femeia care dăduse peste cadavrul lui şi care, mai târziu descoperise un secret ce ei i se pă-

ruse important, era şi ea moartă. Se putea să fie doar o coincidenţă. Pentru moment nu exista nici o dovadă de joc murdar, şi el împărtăşea ceea ce bănuia a fi repulsia părintelui Martin când auzea acele convinse rostite cu voce tare.

— Verdictul anchetei vi s-a părut surprinzător? spuse Dalgliesh.

— Da, oarecum surprinzător. Eu m-aş fi aşteptat la un verdict deschis. Dar gândul ca Ronald s-ar fi putut sinucide – şi printr-un gest atât de groaznic – e ceva ce noi, cei de aici, nu putem concepe uşor.

— Ce fel de băiat era Ronald? Era fericit aici?

— Nu sunt convins că era, deşi nu cred că alt colegiu teologic
1s-ar fi potrivit mai bine. Era inteligent şi silitor, dar n-avea nici un pic de farmec bietul băiat. Era ciudat de raţional pentru un om atât de tânăr. Aş putea spune că era o combinaţie de nesiguranţă cu o mare mulţumire de sine. Nu avea prieteni apropiaţi – de fapt, prietenia mai strinsa nu este încurajată aici – şi cred că se simţea singur. Dar nimic din activitatea lui sau din viaţa lui de aici nu sugera că ar fi fost disperat sau înclinat spre păcatul cumplit al autodistrugerii. Sigur că dacă s-a sinucis noi suntem, într-un fel, vinovaţi. Ar fi trebuit să ne dăm seama că suferea. Dar, pe de altă parte, nu lăsase să se vadă nimic.

— Şi eraţi mulţumit de vocaţia lui?

Părintele Martin nu se grăbi să răspundă.

— Părintele Sebastian era mulţumit, dar mă întreb dacă nu-l influenţau rezultatele la învăţătura ale lui Ronald. Băiatul nu era atât de inteligent cum se credea, totuşi era inteligent. Eu aveam îndoielile mele. Mi se părea că Ronald ţinea foarte mult să-şi impresioneze tatăl. Sigur că nu putea să se măsoare cu lumea tatălui său, dar şi-a ales o cariera care nu ar fi făcut posibila o comparaţie. Cu preoţia, mai cu seamă preoţia

catolică, există întotdeauna tentaţia puterii. Odată hirotonit, ar fi putut să acorde iertarea. Asta cel puţin, tatăl lui nu putea să facă. N-am vorbit despre asta cu nimeni şi mă pot înşela. Când s-a discutat cererea lui de intrare la colegiu m-am simţit oarecum în dificultate. Nu este niciodată uşor pentru un decan să-şi aibă predecesorul încă în colegiu. Era o chestiune în care nu socoteam că am dreptul să mă opun părintelui Sebastian.

Cu un sentiment crescând, dacă nu chiar inexplicabil, de nelinişte Dalgliesh îl auzi pe părintele Martin că spune:

— Şi acum, presupun că vrei să vezi unde a murit.

11

Eric Surtees ieşi din Căsuţa Sfântul Ioan pe uşa din spate şi trecu printre şirurile ordonate de legume de toamnă ca să schimbe o vorbă cu porcii lui. Lilly, Marigold, Daisy şi Myrtle se bulucirăspre el în goană, guiţând în cor şi-şi ridicară riturile trandafirii să-l adulmece. Indiferent în ce toane s-ar fi aflat, o vizită la coteţul porcilor şi la ocolul lor îngrădit pe care le construise cu mâna lui, îl mângâia pe suflet. Dar astăzi, în timp ce se apleca s-o scarpine pe Myrtle pe spate, nimic nu reuşea să-i risipească neliniştea care-I apăsa ca un bolovan.

Sora lui vitregă, Karen, trebuia să sosească la ora ceaiului. De obicei venea cu maşina de la Londra o dată la trei săptămâni, în weekend şi, oricum ar fi fost vremea, acele două zile rămâneau întotdeauna însorite în amintirea lui, încălzind şi luminând săptămânile dintre ele. În ultimii patru ani reuşise să-i schimbe viaţa. Acum nu-şi mai putea concepe viaţa fără ea. În mod normal, vizita ei din acest weekend va fi o gratificaţie; fusese la el doar cu o săptămână în urmă. Dar ştia că vine, fiindcă avea să-i ceară ceva, să-l roage ceva ce el îi refuzase în săptămână precedentă şi ştia că

trebuia să facă cumva să găsească tăria de a refuza din nou.

Rezemându-se de gardul de la ocolul porcilor, îşi lăsă mintea să zboare la ultimii patru ani, la el şi la Karen. La început relaţia nu fusese bună. El avea douăzeci şi şase de ani când se întâlniseră pentru prima dată; ea era cu trei ani mai mică şi până a împlinit zece ani nici el şi nici mama lui nu ştiuseră de existenţa ei. Tatăl său, reprezentant al unui mare conglomerat de presă, condusese cu succes doua întreprinderi când, după zece ani, tensiunea financiară şi fizică şi complicaţiile soldului îl copleşiseră, îşi încheiase socotelile cu jumătatea lui şi plecase. Nici Eric, nici maică-sa nu se întristaseră mult când îl văzură dispărind; nimic n-o mulţumea
pe ea mai mult decit un necaz şi soţul ei îi oferise unul care o ţinu într-o stare de indignare satisfăcuta şi de luptă înverşunată pentru ultimii zece ani ai vieţii. Se zbătu, dar fără succes, să pună stăpânire pe casa din Londra, insistă să aibă custodia unicului copil (În aceasta privinţă nu se dădu nici o luptă) şi duse o lungă luptă îndârjită pentru alocaţia de venit. Eric nu-l mai văzuse niciodată pe tatăl lui.

Casa cu patru etaje făcea parte dintr-o construcţie terasată în stil victorian de lângă staţia de metrou Qval. După moartea mamei lui, urmare a bolii Alzheimer, locui siirtgur, fiind informat de avocatul tatălui său că putea continua să stea acolo fără să plătească chirie până la moartea tatălui său. Cui patru ani în urmă, un atac masiv de inimă îi pusese brusc capăt zilelor în timp ce se afla într-o călătorie şi Eric a descoperit că locuinţa a fost lăsata ca bun comun lui şi surorii sale vitrege.

O văzuse pentru prima oară la înmormântarea tatălui. Evenimentul – care nu prea putea fi onorat

cu un nume mai ceremonios – avusese loc într-un crematoriu din North London, fără a beneficia de prezenţa unui preot, de fapt, şi fără a beneficia de persoane îndoliate, în afară de el, de Karen şi de doi directori de la firma la care lucrase. Totul se rezolvase în câteva minute.

Ieşind din crematoriu, sora lui vitrega îi spusese fără introducere:

— Aşa a vrut tăticu'. Nu prea s-a sinchisit de religie. N-a vrut nici flori şi nici oameni care să-l jelească. Trebuie să stăm de vorba despre casă, dar nu acum. Am o întâlnire urgentă la birou. N-a fost uşor să scap de acolo.

Ea nu l-a invitat să-l ducă cu maşina, iar el s-a dus singur acasă. Dar a doua zi ea l-a vizitat. Îşi aducea aminte ca azi cum îi deschisese uşa. Purta, exact ca la înmormântare, pantaloni – strimţi negri de piele, un pulover larg şi cizme cu tocuri înalte. Părul ei arăta ţepos şi parcă uns cu briliantină, iar pe partea stingă a nasului avea o ţintă sclipicioasă. Înfăţişarea ei era convenţional ***outré',*** dar, spre surprinderea lui, descoperi că nu-i displăcea felul cum arăta. Se duseră în camera din faţă, rar folosită,
fără să schimbe o vorbă şi ea privi in jur întâi cu un ochi evaluator, apoi critic la ceea ce lăsase în urmă mama lui, la mobilele greoaie pe care el nu se sinchisise să le înlocuiască, la draperiile prăfuite atârnate cu imprimeul către stradă, la poliţa de deasupra căminului încărcată de obiecte de prost-gust aduse din vacanţele petrecute de mama lui în Spania.

— Trebuie să luăm o hotărâre în privinţa casei, spusese ea. Putem s-o vindem acum şi să-şi ia fiecare jumătatea lui din sumă sau putem s-o închiriem. Sau cred că putem să cheltuim ceva bani pe nişte transformări şi să facem trei apartamente-studio. N-o să fie ieftin, dar tăticu' a

lăsat o poliţă de asigurare şi nu mă deranjează s-o cheltui, dacă primesc mai mult la sută din chirii. Tu ce vrei să faci? Ai de gând să rămâi aici?

— Eu nu vreau neapărat să rămân la Londra, îi răspunsese el. Mă gândeam că, dacă vindem casa, o sa am destui bani să-mi cumpăr o căsuţă undeva. Aş putea să încerc să cultiv ceva pentru piaţă, ceva de genul ăsta.

— Atunci ai fi un fraier. O să ai nevoie de mai mult capital decât poţi să obţii şi, oricum, asta nu-i ceva profitabil, nu la scara la care te gândeşti tu. Totuşi, dacă vrei să pleci de aici, cred că eşti nerăbdător să vinzi.

El se gândise că ea ştie ce vrea şi, până la urmă, o să reuşească, indiferent de ce spunea el. Dar lui totul îi era aproape indiferent. O urmă din încăpere în încăpere, într-un fel de uimire.

— Nu mă deranjează să păstrez casa, dacă aşa vrei tu, spusese el.

— Nu-i vorba de ce vreau eu, e vorba de ce-i mai bine pentru amândoi. Piaţa imobiliară e bună în prezent şi poate fi şi mai bună. Sigur că dacă facem transformări, asta o să-i scadă valoarea ca reşedinţă de familie. Pe de alta parte, o să ne alegem cu un venit regulat.

Şi asta, inevitabil, se şi întâmplase. Îşi dădea seama că la început îl dispreţuise dar, după ce se apucaseră de lucru atitudinea ei se schimbase simţitor. Fusese surprinsă şi încântată să descopere cât de îndemânatic era, câţi bani se economiseau fiindcă el ştia să zugrăvească şi să pună tapet, să facă rafturi, să instaleze dulapuri. Nu-şi bătuse capul niciodată să facă să arate mai bine casa care-i fusese cămin doar cu numele. Acum îşi descoperise îndemânări neaşteptate care-i dădeau satisfacţii. Apelaseră la un instalator, un electrician şi la un constructor pentru treburile principale, dar majoritatea lucrurilor fuseseră făcute de Eric. Deveniseră fără să vrea parteneri.

Sâmbătapiimpărau mobile la mina a doua, chilipiruri de la raioanelcde lenjerie de pat şi tacâmuri, arătându-şi unul altuia trofeele cu satisfacţia fericită a unor copii. El îi arătase cum să folosească fără riscuri o lampă de sudat, insistase asupra pregătirii potrivite a lemnăriei înainte de a o vopsi, în ciuda protestelor ei că nu era necesar, o uimise cu seriozitatea şi grija cu care măsura şi instala mobilierul din bucătărie. În timp ce lucrau, ea trăncănea despre viaţa ei, despre jurnalismul independent în care începuse să-şi facă un nume, despre plăcerea de a fi reuşit să-şi vadă numele tipărit, despre răutăţile şi bârfa, şi micile scandaluri din lumea literară care lui i se părea străina şi înfricoşătoare. Era încântat că nu-i cerea nimeni să facă parte din ea. El visa la o căsuţă, la o grădină de legume şi, poate, şi la pasiunea lui secretă: creşterea porcilor.

Şi îşi amintea – cum să nu-şi amintească? – ziua când deveniseră amanţi. El pusese jaluzele din şipci de lemn la una dintre ferestrele cu vedere spre sud şi tocmai zugrăveau pereţii împreună. Nu se prea omora cu munca şi, când treaba era la jumătate, a anunţat că-i era cald, că se simţea transpirată, stropită cu vopsea şi că voia să facă un duş. Era o ocazie să probeze eficacitatea băii nou-instalate. Aşa că se oprise şi el din lucru şi se aşezase cu picioarele încrucişate, sprijinit de unul dintre pereţii nezugrăviţi, urmărind lumina care se strecura printre jaluzelele pe jumătate deschise, zăbrelind duşumeaua stropită de vopsea.

Şi atunci apăruse ea. Îşi răsucise un prosop în jurul taliei, dar în rest era goală şi ducea un covoraş mare de baie pe braţ. L-a pus jos şi s-a aşezat pe vine, rizând la el, cu braţele întinse. Ca într-un fel de transa, el îngenunchease în faţa ei şi-i şoptise:

— Dar nu se poate, nu se poate. Suntem frate

şi soră.

— Doar pe jumătate. Cu atât mai bine. Rămâne în familie.

— Jaluzeaua, bâlbâise el. E prea multă lumina.

Ea sărise în sus şi trăsese jaluzeaua. Încăperea era aproape în întuneric. Se întorsese la el şi îi luase capul între sâni.

Pentru el fusese prima oară şi îi schimbase viaţa. Ştia că ea nu-l iubea şi nici el n-o iubea încă pe ea. În momentele acelea uimitoare în care făceau dragoste, el dăduse frâu liber fanteziilor lui secrete, romantice, gingaşe, violente, ruşinoase. Tot ce-şi imaginase vreodată devenea realitate. Pe urmă, într-o bună zi, pentru prima oara, când făceau dragoste mai în tihnă pe pat, el deschisese ochii, se uitase la ea şi-şi dăduse seama că asta se chema iubire.

Karen fusese cea care îi găsise slujba de la St Anselm. Avusese o treabă la Ipswich şi dăduse peste un exemplar din East Anglican Daily News. La întoarcerea acasă în seara aceea, venise să-l vadă – el tocmai lua o gustare la subsol, în timp ce lucrarea continua – şi adusese cu ea şi ziarul.

— Asta s-ar putea să-ţi convină. E o slujbă de meşter la un colegiu teologic, chiar la sud de Lowestoit Cred că-i un loc destul de liniştit pentru tine. Ţi se oferă o căsuţă şi se pare că există şi o grădină şi aş crede că poţi să-i convingi să creşti nişte găini, daca vrei.

— Nu-mi trebuie găini, aş prefera porci.

— În regulă, porci, dacă nu miroase prea rău. Nu plătesc mult, dar o să iei două sute cincizeci de lire chirii de aici. Poţi să te foloseşti de o parte din banii ăştia. Ei, ce zici?

Lui i se păruse prea frumos ca să fie adevărat.

— Sigur că s-ar putea să prefere un cuplu, adăugase ea, dar nu se pomeneşte de aşa ceva.

Dar ar fi bine să ne grăbim. Te duc eu cu maşina mâine-dimineaţă, dacă vrei. Telefonează acum şi fixează o întâlnire, dau şi un număr de telefon.

A doua zi ea îl dusese la Suffolk şi îl lăsase la poarta colegiului, spunându-i că se va întoarce peste o oră. Avusese un interviu cu părintele Sebastian Morell şi cu părintele Martin Petrie. Se temuse să nu i se ceară referinţe de la vreo biserică sau să nu fie întrebat dacă se ducea la biserică regulat, dar nu se pomenise nimic de religie.

— Ai putea să iei nişte referinţe de la Primărie, bineânţeles, dar cel mai bine ar fi să le dovedeşti că eşti un meşter bun, spusese Karen. Acolo nu-i vorba de o muncă plicticoasă de birou. Am adus un aparat de fotografiat. O să fac nişte fotografii cu dulapurile alea, cu rafturile şi cu accesoriile pe care le-ai instalat ca să le arăţi. Trebuie să-ţi faci reclamă, nu uita asta.

Dar nu fusese nevoia de asta. Le răspunsese simplu la întrebări şi scosese fotografiile cu un zel aproape înduioşător care dovedea cât de mult îşi dorea acea slujbă. Îl luaseră să-i arate căsuţa. Era mai mare decât se aşteptase sau dorise, dar se afla cam la şaptezeci şi cinci de metri în spatele colegiului, cu o vedere largă asupra tufăriei şi cu o mică grădină neângrijită. Nu pomenise de porci înainte de a fi lucrat acolo mai mult de o lună, dar când făcu asta, nimeni nu ridică nici o obiecţie. Părintele Martin spusese cam neliniştit:

— N-o să scape afară, nu-i aşa, Eric? de parcă se propusese creşterea în cuşti a unor alsacieni.

— Nu, părinte. Mă gândesc c-aş putea face un coteţ şi un ocol în care să-i ţin. O să vă arăt desenele, bineânţeles, înainte să cumpăr lemnul.

— Dar ce facem cu mirosul? întrebă părintele Sebastian. Mi se spune că porcii n-au miros, dar eu le cam simt mirosul. Sigur că s-ar putea să am un

nas mai sensibil decât al altora.

— Nu, n-o să miroasă, părinte. Porcii sunt nişte făpturi tare curate.

Aşa că îşi primi căsuţa, grădina, porcii şi, o dată la trei săptămâni, o avea şi pe Karen. Nici nu-şi putea închipui o viaţă mai frumoasă.

La St Anselm aflase pacea la care visase toată viaţa. Nu pricepea de ce îi era atât de necesară această absenţă a zgomotelor, a gâlcevilor, a presiunilor din partea unor persoane cu care să nu se înţeleagă. Nu se putea spune că tatăl lui se purtase vreodată violent cu el. Cea mai mare parte a timpului nici măcar nu fusese prezent, şi când fusese prezent, căsătoria nearmonioasă a părinţilor lui fusese mai mult o pricină de bombăneli şi nemulţumiri rostite cu jumătate de gură decât voci răstite şi furie dezlănţuită. Încă din copilărie timiditatea părea să fi făcut parte din personalitatea lui. Chiar şi atunci când lucra la Primărie – o slujbă departe de a oferi provocări şi entuziasme – se ţinuse departe de izbucnirile ocazionale de furie, de conflictele minore pe care unii angajaţi păreau să le găsească necesare, ba chiar să le provoace. Până s-o cunoască şi s-o iubească pe Karen, nici o companie din lume nu i se păruse mai de dorit decât a lui însuşi.

Şi acum, cu această pace, acest refugiu, cu grădina lui, cu porcii lui, cu o slujba care-i plăcea şi pentru care era preţuit, şi cu vizitele regulate ale lui Karen – îşi găsise o viaţă care se potrivea fiecărui ungher al minţii lui şi fiecărei fibre a fiinţei lui. Dar, după numirea arhidiaconului Crampton ca epitrop, totul se schimbase. Teama de ceea ce ar fi putut să-i ceară Karen era doar o grijă în plus faţa de neliniştea copleşitoare care-l cuprinsese odată cu venirea arhidiaconului.

Cu prilejul primei vizite a arhidiaconului, părintele Sebastian îi spusese:

— S-ar putea ca arhidiaconul Crampton să vină

să te cunoască, Eric, duminică sau luni. Episcopul l-a numit epitrop şi presupun că va socoti necesar să-ţi pună unele întrebări.

Ceva din vocea părintelui Sebastian când rostise ultimele cuvinte îl puseseră pe Eric în gardă.

— Întrebări despre munca mea de aici, părinte? spuse el.

— Despre condiţiile angajării tale, despre tot ce-i trece prin minte, desigur. S-ar putea să vrea să-ţi vadă locuinţa.

Aşa se şi întâmplase. Sosise luni dimineaţă, curând după ora nouă. Spre deosebire de alte dăţi, Karen rămăsese la el duminică noaptea şi plecase în goană la şapte şi jumătate. Avea o întâlnire la Londra la ora zece şi plecase de la el extrem de târziu, având în vedere că traficul de luni dimineaţă pe A 12 era aglomerat, mai ales când te apropiai de Londra. În graba ei – şi Karen era veşnic grăbită – uitase că sutienul ei şi o pereche de chiloţi rămăseseră agăţate pe frânghia de rufe într-o latura a căsuţei. Pe ele îi căzură ochii arhidiaconului în timp ce se apropia pe potecă.

Fără să se prezinte, spuse:

— Nu ştiam că ai avut un oaspete.

Eric smulse obiectele ofensatoare de pe fringhie şi le vâri în buzunar, dându-şi seama, chiar din prima clipă, că gestul lui jenat şi furiş fusese o greşeală.

— Sora mea a fost aici în weekend, părinte, spuse el.

— Nu sunt părintele tău. Eu nu folosesc acest cuvânt. Poţi să-mi spui domnule arhidiacon.

— Da, domnule arhidiacon.

Era foarte înalt, avea, cu siguranţa, mai mult de un metru optzeci, faţa îi era pătrata, cu ochi pătrunzători sub sprâncene groase, dar frumos arcuite şi cu barbă.

Merseră în tăcere pe potecă înspre coteţul

porcilor. Măcar nu putea să se plângă de aspectul grădinii, îşi spuse Eric.

Porcii îi întâmpinară cu guiţături măi ascuţite decât de obicei.

— Nu ştiam că tu creşti porci. Aprovizionezi colegiul cu carne de porc? spuse arhidiaconul.

— Uneori. Dar aici nu se mănâncă multă came de porc. Carnea se cumpăra de la măcelarul din Lowestoft. Eu doar cresc porci. L-am întrebat pe părintele Sebastian dacă am voie şi dumnealui a zis că da.

— Cât de mult timp îţi ocupă?

— Nu mult, păi... Nu mult, domnule arhidiacon.

— Par extrem de gălăgioşi, dar măcar nu miros.

La asta nu se dădu nici un răspuns. Arhidiaconul se întoarse spre casă şi Eric îl urmă. În salon îi oferi printr-un gest unul dintre cele patru scaune drepte cu fundul de răchita din jurul mesei pătrate. Arhidiaconul păru să nu observe invitaţia. Rămase cu spatele la cămin, rotindu-şi ochii în jurul camerei: cele două fotolii, dintre care unul era un balansoar, celălalt un scaun în stil Windsor cu o pernă vătuită din petice multicolore, biblioteca scundă care acoperea un întreg perete, afişele cu Blu Tack pe care i le adusese Karen şi le lipise pe perete.

— Presupun că lipiciul pe care l-ai folosit ca să fixezi afişele nu distruge peretele, spuse arhidiaconul.

— Nu poate să-l distrugă. E făcut special. E ca o gumă de mestecat.

Apoi arhidiaconul trase unul dintre scaune cu un hârşâit şi se aşeză, făcându-i semn lui Eric să-l folosească pe celălalt. Întrebările care urmară nu fura puse agresiv, dar Eric se simţi ca un suspect la interogatoriu, acuzat de o crimă încă nenumită.

— De cât timp lucrezi aici? De patru ani, nu-i aşa?

— Da, domnule arhidiacon.

— Şi care-ţi sunt îndatoririle, mai exact?

ândatoririle lui nu fuseseră niciodată precise.

— Sunt meşter la toate, spuse Eric. Repar tot ce se strică, dacă nu-i ceva electric, şi fac curăţenie pe afară. Asta înseamnă că spăl duşumelele peristilurilor, mătur curtea şi spăl geamurile. Domnul Pilbeam are în grijă curăţenia din interior şi mai vine şi o femeie de la Reydon să ne ajute.

— Nu s-ar putea spune că este o muncă anevoioasă. Grădina arată bine îngrijită. Îţi place să te ocupi de grădină?

— Da, foarte mult.

— Dar nu-i destul de mare ca să aprovizioneze colegiul cu legume.

— Nu toate legumele, dar cultiv mai multe decât am nevoie, aşa că-i duc ce prisoseşte doamnei Pilbeam la bucătărie şi uneori ofer legume în dar locatarilor altor căsuţe.

— Îţi plătesc pentru asta?

— Ah, nu, domnule arhidiacon. Nu plăteşte nimeni.

— Şi cu cât eşti plătit pentru îndatoririle acestea nu prea grele?

— Primesc salariul minim calculat la cinci ore de muncă pe zi.

Nu spuse că nici el, nici colegiul nu-şi făcuseră prea multe
probleme privind numărul de ore. Uneori munca era făcută în . mai puţin de cinci ore, alteori dura mai mult.

— Şi, în plus, foloseşti căsuţa fără să plăteşti chirie. Desigur că-ţi plăteşti încălzirea, lumina şi, bineânţeles, impozitul la primărie.

— Îmi plătesc impozitul la primărie.

— Şi duminicile?

— Duminica e ziua mea liberă.

— Eu mă refeream la biserică. Te duci la biserică aici?

Se ducea uneori la biserică, dar numai la vecernie, când stătea mai în fund, asculta muzica şi vocile liniştitoare ale părintelui Sebastian şi ale părintelui Martin, rostind vorbe care nu-i erau familiare, dar care-i sunau frumos în auz. Dar nu asta voise să spună arhidiaconul.

— Nu mă duc la biserica în fiecare duminică, spuse el.

— Dar părintele Sebastian nu ţi-a pus o astfel de întrebare când te-a numit în slujba?

— Nu, domnule arhidiacon. M-a întrebat dacă pot să-mi fac treaba.

— Nu te-a întrebat dacă eşti creştin?

Dar cel puţin de data asta putea da un răspuns.

— Sunt creştin, domnule arhidiacon, spuse el. Am fost botezat când eram mic. Am un certificat pe undeva. Se uită vag în jurul lui de parcă certificatul amintit cu înregistrarea botezului, cu imaginea sentimentală a lui Hristos binecuvântând pe cei mici, s-ar fi putut ivi brusc de undeva.

Urmară câteva clipe de tăcere. Îşi dădu seama că răspunsul lui nu fusese mulţumitor. Se întreba dacă ar fi trebuit să-i ofere o ceaşcă de cafea, dar sigur că la nouă şi jumătate era prea devreme. Tăcerea se prelungi şi arhidiaconul se ridică de pe scaun.

— Văd că trăieşti foarte confortabil aici şi părintele Sebastian pare mulţumit de dumneata, spuse el, dar nimic nu durează la infinit, oricât ar fi de confortabil. Colegiul St Anselm există de o sută patruzeci de ani, dar Biserica – chiar lumea întreagă – s-a schimbat mult în acest timp. Te-aş sfătui ca, în cazul în care afli de o altă slujba care să-ţi convină, să te gândeşti serios s-o accepţi.

— Vreţi să spuneţi că s-ar putea închide Colegiul St Anselm? întrebă el.

Îşi dădu seama că arhidiaconul mersese mai departe decât intenţionase.

— N-am spus asta. Asemenea probleme nu trebuie să te preocupe pe dumneata. Te sfătuiesc doar, pentru binele dumitale, să nu crezi că ai o slujba aici pe viaţă, asta-i tot.

Apoi plecă. Stând în faţa uşii, Eric îl privi cum străbate cu paşi mari promontoriul în drum spre colegiu. Fu cuprins de o senzaţie neobişnuită. I se răsucea ceva în stomac şi în gură simţea o amăreală ca de fiere. După o viaţă în care se ferise de emoţii puternice, pentru prima oară de când se ştia pe lume fu invadat de o reacţie fizică copleşitoare. Prima fusese descoperirea iubirii lui pentru Karen. Dar de data asta era altceva. Era ceva la fel de puternic, dar mai neliniştitor. Ştia că ceea ce simţea pentru prima oară în viaţă era ura faţa de o altă făptura omenească.12

Dalgliesh aşteptă în hol în timp de părintele Martin se duse în camera lui ca să-şi ia mantaua neagră. Când reapăru, Dalgliesh spuse:

— Să luăm maşina până unde se poate? El ar fi preferat să meargă pe jos, dar ştia că pentru tovarăşul lui drumul lung pe plajă ar fi obositor, şi nu numai fizic.

Părintele Martin acceptă ideea cu o uşurare evidentă. Nici unul nu spuse nimic până nu ajunseră la punctul unde poteca de pe coastă o cotea spre apus ca să se întâlnească cu drumul către Lowestoft. Dalgliesh îşi trase uşor Jaguarul pe marginea potecii, apoi se aplecă înainte să-l ajute pe părintele Martin să-şi scoată centura. Deschise şi el portiera lui şi porniră spre plajă.

Când se termină poteca, o luară pe o cărare îngustă de nisip şi ierburi bătătorite mărginită de ferigi înalte până la mijloc şi de tufişuri. Din loc în loc tufişurile fomiau un fel de arc deasupra cărării şi înaintară într-o întunecime de tunel unde vuietul

mării nu mai era decât un geamăt ritmic şi îndepărtat. Ferigile începuseră să îngălbenească şi să se usuce şi se părea că, cu fiecare pas pe care-l făceau miresmele pătrunzătoare, nostalgice ale toamnei erau tot mai prezente. Ieşiră din semiântuneric şi văzură lacul desfăşurându-se înaintea lor cu netezeala lui sinistră şi întunecată, despărţită de nu mai mult de cincizeci de metri de prundiş de strălucirea talazurilor mării. Lui Dalgliesh i se păru că erau mai puţini buşteni negri înălţându-se ca nişte monumente preistorice ce stau de pază în jurul lacului. Se uita dacă mai rămăsese ceva din epavă, dar nu văzu decât o singură stinghie neagră, ca o înotătoare de rechin ivindu-se din întinderea netedă a nisipului.

Aici accesul la plajă era atât de lesnicios încât cele şase trepte pe jumătate acoperite cu nisip şi unica balustrada nici nu erau necesare. Deasupra treptelor, construita într-o mică adâncitură, se vedea o colibă de stejar nevopsit, dreptunghiulară şi mai mare decât o cabină obişnuită de plajă. Lângă ea era un morman de lemne acoperite cu o prelată. Dalgliesh ridică un colţ şi văzu o grămadă de scânduri şi de lemne frumos stivuite, pe jumătate vopsite cu albastru.

— Astea-s rămăşiţele vechii noastre cabine de înot, spuse părintele Martin. Arăta precum cabinele pictate de pe plaja Southwold, dar părintele Sebastian a socotit că era deplasată aici. Se dărăpănase şi era neplăcuta la vedere aşa că am profitat de prima ocazie şi am demolat-o. Părintele Sebastian a considerat că o baracă simplă de lemn nevopsit ar arăta mai bine. Coasta asta este atât de pustie, încât nu prea avem nevoie de ea când venim să ne scăldăm, dar presupun că trebuie să avem un loc unde să ne dezbrăcăm. Nu vrem să încurajăm reputaţia noastră de ex-centricitate. Cabina adăposteşte şi mica noastră

barcă de salvare. Poate fi riscant să înoţi pe coasta asta.

Dalgliesh nu luase cu el stinghia de lemn, de fapt nici nu i-ar fi servit la nimic. Nu se îndoia că provenea de la cabină. Oare Ronald Treeves o culesese la întâmplare, aşa cum faci de obicei cu un băţ găsit pe plajă fără nici un scop precis, poate doar ca să-l azvârli în mare? O găsise aici sau în alt loc de pe prundiş? O luase cu intenţia de a scormoni marginea de nisip ieşită în afară de deasupra capului lui? Sau existase o a doua persoană care ţinuse în mână acea stinghie de cherestea ruptă? Dar Ronald era tânăr şi se presupune că era zdravăn şi voinic. Cum putea să fi fost vârât cu forţa în nisipul acela sufocant fără să se vadă vreun semn pe trupul lui?

Mareea se retrăgea şi ei mergeau de-a lungul fâşiei netede de nisip umed la marginea valurilor umflate ce se ridicau deasupra a două diguri. Erau evident noi, iar cele pe care şi le amintea el de pe vremea când era mic se ridicau între ele, acum nu mai mult decât nişte stâlpi cu vârfuri pătrate înfipte adânc în nisip şi legate împreuna de scânduri ce putrezeau.

Ridicându-şi mantaua ca să se suie pe capătul verde şi alunecos al unui dig, părintele Martin spuse:

— Comunitatea Europeană ne-a construit aceste diguri noi. Fac parte dintr-un sistem de întărituri împotriva înaintării mării. Au schimbat aspectul (armului în unele locuri. Cred că este mai mult nisip acum decât îţi aminteşti tu.

Dupa ce parcurseseră vreo două sute de metri, părintele Martin spuse încet:

— Acesta-i locul, şi începu să se apropie de stânci.

Dalgliesh observă o cruce înfiptă în nisip – era făcută din

doua bucăţi de lemn legate strins între ele.

-Am pus crucea aici a doua zi dupa ce l-am găsit pe Ronald, spuse părintele Martin. Pâna acum a rămas pe loc. Poate că trecătorii n-au vrut s-o deranjeze. Nu cred că o să dureze mult. Odată cu furtunile de iarnă, marea va ajunge până aici.

Deasupra crucii stânca nisipoasă era de un cărămiziu intens şi, pe ici, pe colo, arăta de parcă fusese tăiată de o cazma. La marginea stâncii un smoc de ierburi tremura în aerul ce adia uşor. La dreapta şi la stânga erau locuri în care stânca se deplasase, lăsând crăpături şi fisuri sub margini care atârnau. Ar fi fost perfect posibil, îşi spuse el, să stai cu capul sub una din aceste ieşituri şi să scormoni cu un băţ, făcând să se prăbuşească o jumătate de tonă de nisip greu. Dar asta ar fi presupus un extraordinar act de voinţă sau de disperare. Nu-şi putea imagina multe feluri de a muri mai îngrozitoare. Şi dacă Ronald Treeves ţinuse să se sinucidă, oare de ce nu a înotat în larg până când frigul şi extenuarea l-ar fi învins? Oricum ar fi fost o opţiune mai îndurătoare. Până acum cuvântul sinucidere nu fusese pomenit în discuţia cu părintele Martin, dar acum simţi că trebuia rostit.

— Această moarte, părinte, arată mai mult a sinucidere decât a accident. Dar dacă Ronald Treeves ţinea să se omoare, de ce nu înotase în larg?

— Ronald n-ar fi făcut niciodată aşa ceva. Se temea de mare. Nici măcar nu ştia să înoate. El nu intra în apă când ceilalţi veneau să înoate şi nu cred să-l fi văzut vreodată plimbându-se pe plajă. Acesta-i unul dintre motivele pentru care m-am mirat că s-a hotărit să vină la St Anselm, în loc să încerce să se înscrie la unul dintre celelalte colegii teologice. Făcu o pauză, apoi continuă: Mă temeam că s-ar putea să te gândeşti că sinuciderea era mai probabilă decât un accident. Această

posibilitate este profund întristătoare pentru noi toţi. Dacă Ronald Treeves s-a sinucis fără ca noi să ne fi dat seama cât era atât de nefericit, atunci înseamnă că l-am dezamăgit într-un mod de neiertat. Nu pot să cred că a venit aici cu intenţia de a comite ceea ce, pentru el, ar fi fost un păcat de moarte.

— Şi-a scos mantaua şi sutana şi le-a împăturit frumos, spuse Dalgliesh. Ar fi făcut asta dacă avea de gând să scormonească stânca?

— Poate că da. Ar fi fost greu să scormoneşti undeva cu hainele astea pe tine. Era ceva teribil de sfâşietor în legătură cu aceste haine. Le-a aranjat cu atâta grijă, cu mânecile îndoite înăuntru. Era ca şi cum le împachetase pentru o călătorie. Dar, de fapt, el era un băiat ordonat.

Dar, îşi zise Dalgliesh, de ce să se urce pe stâncă? Dacă încerca să găsească ceva, ce putea fi acel lucru? Aceste maluri friabile, veşnic schimbătoare, din nisip compact cu un strat subţire de prundiş şi pietre nu prea puteau fi o adevărată ascunzătoare. Ştia şi el că se puteau găsi, uneori, lucruri interesante, printre care bucăţele de chihlimbar sau oase umane aduse de ape din cimitirele care se aflau de mult pe fundul mării. Dar dacă Treeves zărise un astfel de obiect, unde se afla acum? Nimic interesant nu fusese găsit lângă cadavrul lui, în afara acelei stinghii de lemn.

Se întoarseră pe plajă în tăcere, Dalgliesh potrivindu-şi paşii cu mersul nesigur al părintelui Martin. Bătrânul preot îşi plecase capul să se apere de vânt şi-şi înfăşurase strâns mantaua neagra în jurul trupului. Pentru Dalgliesh era ca şi cum ar fi mers alături de personificarea morţii.

După ce se urcară din nou în maşina, Dalgliesh spuse:

— Aş vrea să schimb o vorbă cu persoana care a descoperit cadavrul doamnei Munroe – o doamna

Pilbeam, nu-i aşa? Şi m-ar ajuta dacă aş putea vorbi cu doctorul, dar e greu să găsesc o justificare pentru asta. Nu vreau să trezesc bănuieli acolo unde nu e nimic de bănuit. Aceasta moarte a fost destul de tristă şi fără asta.

— Doctorul Metcalf este aşteptat la colegiu azi după-amiază, spuse părintele Martin. Unul dintre studenţi, Peter Buckhurst este în convalescenţă după o febră glandulara. S-a declanşat la sfirşitul trimestrului trecut. Părinţii lui lucrează peste Ocean, aşa că l-am ţinut aici în vacanţă ca să ne asigurăm că primeşte îngrijirea necesara. Când vine pe la noi, doctorul Metcalf foloseşte, de obicei, acest prilej ca să-şi plimbe cei doi câini dacă are o jumătate de oră înainte de următoarea lui vizită. S-ar putea să-l prindem.

Avură noroc. În timp ce treceau printre turnuri şi intrau în curte, văzură un Range Rover parcat în faţa casei. Dalgliesh şi părintele Martin se dădură jos din maşină în timp de doctorul Metcalf cobora scara, cu trusa medicală în mână şi întorcea capul ca să facă un semn de la revedere cuiva nevăzut din casă. Doctorul apăru ca un bărbat înalt, bătut de vreme care, după părerea lui Dalgliesh, se apropia de pensionare. Se îndreptă spre Range Rover, deschise portiera şi fu întâmpinat de lătrături puternice; doi dalmaţieni săriră afară şi se năpustiră asupra lui. Răstindu-se la ei, doctorul luă două castroane şi o sticlă de plastic pe care o deşurubă şi turnă apă în ele. Se auziră imediat lipăieli şi două cozi albe, puternice, începură să se agite.

În timp ce Dalgliesh şi părintele Martin se apropiau, doctorul strigă:

— Bună ziua, părinte. Peter face progrese, nu-s motive de îngrijorare. Acum ar trebui să iasă mai mult la aer. Mai puţina teologie şi mai mult aer proaspăt. Acum mă duc cu Ajax şi Jasper până la lac. Cu dumneata, toate bune, sper.

— Da, toate bune, mulţumesc, George. Dumnealui este Adam Dalgliesh de la Londra. O să stea aici o zi, două.

Doctorul întoarse capul să se uite la Dalgliesh şi, în timp ce-şi stringeau mâinile, făcu un gest aprobator din cap, ca şi cum, din punct de vedere fizic, ieşise bine la inspecţie.

— Speram s-o văd pe doamna Munroe cât sunt aici, spuse Dalgliesh, dar e prea târziu. Nu ştiam că era atât de bolnavă, dar am înţeles de la părintele Martin că nu a fost vorba de o moarte neaşteptată.

Doctorul îşi scoase jacheta, trase un pulover voluminos din maşină şi-şi schimba pantofii cu cizme pentru plimbare.

— Moartea continuă să mă surprindă, spuse el. Ţi se pare că un pacient n-o mai duce nici o săptămână şi, după un an, este pe picioare şi face numai prostii. La alţii te aştepţi să mai reziste încă şase luni şi, când te duci la ei, afli ca s-au prăpădit în timpul nopţii. De asta nu le spun niciodată pacienţilor cât mai au de trăit. Dar doamna Munroe ştia că inima ei era într-o stare proasta – doar era infirmiera – şi sigur că moartea ei nu m-a surprins. Putea sa se duca în orice clipa. Şi ea, şi eu ştiam asta.

— Ceea ce înseamnă că colegiul a fost scutit de neplăcerea unui nou examen post mortem atât de curind după primul, zise Dalgliesh.

— Slavă Domnului, da! N-a fost necesar. Eu o consultam regulat; de fapt, am examinat-o şi în ziua de dinaintea morţii ei. Îmi pare rău că n-aţi mai apucat-o. Eraţi vechi prieteni? Ştia c-o să veniţi în vizită?

— Nu, răspunse Dalgliesh. Nu ştia.

— Păcat! Dacă ar fi ştiut că are ceva de aşteptat, poate că ar mai fi rezistat. Cu bolnavii de inimă nu se ştie niciodată. Nu se ştie niciodată cu nici un fel de pacienţi, dacă stăm bine să ne

gândim.

Dădu din cap în semn de rămas-bun şi pomi cu câinii sărind şi ţopăind pe lângă el.

— Acum putem să vedem dacă doamna Pilbeam este acasă, dacă vrei, spuse părintele Martin. Te duc până la uşă, te prezint şi pe urma va las singuri.

13

La căsuţa Sfântul Marcu uşa spre portic era larg deschisă şi lumina se răspândea pe podeaua de gresie roşie, făcând să strălucească frunzele plantelor din ghivecele de lut aşezate pe rafturi joase de ambele părţi. Părintele Martin abia apucase să ridice mâna la inelul de la intrare când uşa interioară se deschise şi doamna Pilbeam, zâmbitoare, se dădu la o parte ca să-i primească înăuntru. Părintele Martin îl prezentă repede şi plecă, după ce ezitase o clipă la uşă, neştiind sigur dacă trebuie sau nu să-şi dea binecuvântarea.

Dalgliesh intră în micul salon încărcat de mobile cu senzaţia liniştitoare şi nostalgică a întoarcerii în copilărie. Exact în astfel de încăperi stătea ca băiat, când mama lui îşi făcea vizitele prin parohie, aşezat, cu picioarele atâmate la masă şi mâncând prăjitură cu fructe sau, de Crăciun, plăcinte cu carne, şi ascultând vocea joasă şi oarecum şovăielnică a mamei lui. Totul în această cameră îi era familiar, căminul mic de fier cu hota împodobită; masa pătrată de mijloc acoperită cu o cuvertură roşie de dantelă şi cu o aspidistră mare într-un ghiveci verde în mijloc; cele două fotolii, dintre care unul era un balansoar, aşezate de fiecare parte a căminului; ornamentele de pe consolă; doi câini de Staffordshire cu ochi plângăreţi, o vază împopoţonată purtând cuvintele „Cadou din Southand" şi o serie de fotografii în rame de argint. Pe pereţi atârnau litografii victoriene în ramele lor originale de lemn de nuc;

întoarcerea marinarului, Comoara bunicului, un grup de copii neconvingător de curaţi cu părinţii lor mergând spre biserică de-a lungul unei pajişti. Fereastra dinspre sud, larg deschisă, oferea o vedere asupra promontoriului, iar pervazul îngust era acoperit cu o mulţime de ghivece mici cu cactuşi şi violele africane. Singura notă discordantă o constituia televizorul mare şi un aparat video care dominau un colţ al camerei.

Doamna Pilbeam era o femeie scunda, grăsuţă, cu o faţa comunicativă, bronzată de vânt, şi cu un păr blond îngrijit pieptănat. Purtase un şorţ înflorat peste fustă, dar acum şi-l scoase şi-l agăţă de un cârlig în spatele uşii. Îi făcu semn să se aşeze în balansoar şi în timp ce stăteau, faţă în faţă, Dalgliesh de-abia rezista tentaţiei de a nu se lăsa pe spate şi a începe să se legene.

Urmărindu-l cum se uită la tablouri, spuse:

— Le am de la bunicu'. Am crescut cu tablourile astea. Reg zice că sunt un pic cam sentimentale, dar mie-mi plac. Acum nu se mai pictează aşa.

— Nu, răspunse Dalgliesh. Cu siguranţă.

Ochii care-l priveau erau blânzi, dar şi inteligenţi. Sir Alred Treeves ţinuse morţiş ca cercetările să fie discrete, dar asta nu însemna secretomanie. Doamna Pilbeam avea dreptul sa ştie adevărul sau măcar atâta cât era necesar ca şi părintele Sebastian.

— Este vorba despre moartea lui Ronald Treeves, spuse el. Tatăl lui, Sir Alred, n-a putut să fie în Anglia în timpul anchetei şi m-a rugat să fac unele cercetări despre ceea ce s-a întâmplat cu adevărat ca să se convingă că verdictul a fost corect.

— Părintele Sebastian ne-a spus că o să veniţi şi o să ne puneţi nişte întrebări, răspunse doamna Pilbeam. Cam ciudată idee din partea lui Sir Alred, nu-i aşa? Ai fi zis că o să fie fericit să lase lucrurile

la locul lor.

Dalgliesh se uita la ea.

— Aţi fost mulţumită în privinţa verdictului, doamnă Pilbeam?

— Ei bine, nu eu am găsit cadavrul şi nici la anchetă nu m-am dus. N-am avut nimic de a face cu treaba asta. Dar mi s-a părut cam ciudat. Toată lumea ştie că stâncile ale sunt riscante. Totuşi, bietul băiat e mort acum. Nu vad ce spera taică-său să obţină dacă răscoleşte lucrurile.

— Nu pot, desigur, să mai vorbesc cu doamna Munroe, dar ma întreb dacă v-a povestit cum a găsit cadavrul. Părintele Martin mi-a spus că eraţi prietene.

— Biata femeie! Da, s-ar putea spune că eram prietene, deşi Margaret era dintre acelea care-ţi pică pe cap când nu te aştepţi. Chiar şi atunci când Charlie a fost ucis, n-am simţit nici o clipă că eram cu adevărat apropiate. Fiul ei era căpitan în armată şi ea era tare mândră de el! Spunea că asta fusese tot ce-şi dorise; să fie soldat. A fost capturat de Armata Republicană Irlandeză. Cred că avea o misiune secretă şi l-au torturat ca să afle despre ce era vorba. După ce a primit vestea, m-am mutat la ea, dar am stat doar o săptămână. Părintele Sebastian m-a rugat să fac asta, dar aş fi făcut-o oricum. Ea nu s-a împotrivit. Cred că nici n-a observat. Dar, dacă-i puneam mâncare în faţă, lua doar o îmbucătură. M-am bucurat când, într-o zi, mi-a cerut să plec. A zis: „Îmi pare rău, Rubi, că nu te-ai simţit mai bine aici. Ai fost tare drăguţă, dar acum te rog să pleci". Aşa că am plecat.

În toate săptămânile care au urmat am urmărit-o – era ca o persoana supusă la cazne în iad şi care nu putea să scoată un sunet. Ochii i se făcuseră imenşi, dar în rest se chircise. Mă gândeam că nu putea să depăşească momentul – nici nu poţi, nu-i aşa, când e vorba de copilul tău?

Apoi începuse să-şi revină. Aşa gândeam eu şi toţi gândeau la fel. Dar pe urmă i-au scos din închisoare pe criminalii ăia conform acordului Good Friday şi asta a umplut paharul. Şi cred că se simţea singură. Îi iubea doar pe băieţi – pentru ea erau mereu băieţi – şi îi îngrijea când erau bolnavi. Dar cred că ei erau cam sfioşi faţă de ea după moartea lui Charlie. Tinerilor nu le place să asiste la o nenorocire şi cine ar putea să-i învinuiască de asta?

— O să fie nevoiţi să asiste şi să-i facă faţă atunci când vor deveni preoţi.

— Ei, o să se deprindă, cu siguranţă. Sunt băieţi buni.

— Doamnă Pilbeam, vă plăcea de Ronald Treeves?

Femeia făcu o pauză înainte de a răspunde.

— Nu-i treaba mea să mă gândesc daca-mi plăcea sau nu. De fapt, nu-i treaba nimănui. Într-o comunitate mică nu e bine să ai preferinţe. Asta-i ceva cu care părintele Sebastian n-a fost niciodată de acord. Dar nu era băiat cu lipici şi nu cred că se simţea bine aici. Era cam prea mulţumit de sine şi-i critica prea mult pe alţii. Asta de obicei vine din nesiguranţa, nu-i aşa? Şi ţinea întotdeauna să ne amintească faptul că tatăl lui era bogat.

— Ştiţi cumva dacă era prieten, în mod deosebit, cu doamna Munroe?

— Cu Margaret? Da, cred că se poate spune asta. Obişnuia să meargă pe la ea destul de des, asta ştiu. De obicei, se aşteaptă ca studenţii să facă vizite doar invitaţi, dar cred că el trecea pe la Margaret mai mereu. Nu că ea s-ar fi plâns vreodată. Nu-mi imaginez ce găseau de vorbit. Poate că le plăcea să-şi ţină de urât.

— V-a povestit vreodată doamna Munroe cum a dat de cadavru?

— Nu prea mult şi eu n-am vrut s-o întreb.

Sigur că totul a ieşit la iveală la anchetă şi am citit şi în ziare, dar nu m-am dus acolo. Toată lumea de aici vorbea despre asta, dar nu atunci când era pe aproape părintele Sebastian. El nu poate suferi bârfa. Dar îmi închipui că ştiu toate amănuntele, într-un fel sau altul, şi prea multe n-au fost.

— V-a spus că a scris ceva despre asta?

— Nu, nu mi-a spus, dar nu mă miră. Margaret se pricepea la scris. Până să moară Charlie, îi scria în fiecare săptămână. Când mergeam pe la ea o găseam la masă, scriind de zor, pagină după pagină. Dar nu mi-a spus c-ar fi scris ceva despre Ronald. De fapt, de ce mi-ar fi spus?

— Dumneavoastră aţi găsit-o moartă după atacul de inimă? Ce s-a întâmplat atunci, doamnă Pilbeam?

— Ei bine, am văzut lumină la ea când mă duceam spre colegiu, puţin după ora şase. N-o mai văzusem de câteva zile – aşa, ca să stăm de vorbă – şi mă cam mustra conştiinţa. Mă gândeam c-am neglijat-o şi că poate ar vrea să vină pe la noi să guste ceva la cină cu mine şi cu Reg şi să ne uităm împreuna la televizor. Aşa că m-am dus la căsuţa ei. Şi am dat de ea, moartă în fotoliu.

— Uşa era descuiată sau aveaţi o cheie?

— Ah, era descuiată. Noi, pe aici, nu prea ne încuiem uşile. Am ciocănit şi când am văzut că nu răspunde, am intrat. Aşa obişnuiam. Şi am dat de ea Era destul de rece şi stătea în fotoliu, ţeapănă ca o scândură cu tricotajul în poală. Una dintre andrele era încă în mâna ei dreaptă, înfiptă în ochiul următor. Sigur că l-am chemat pe părintele Sebastian care l-a sunat pe doctorul Metcalf. Doctorul venise s-o consulte abia cu o zi înainte. Avea o inima foarte bolnavă, aşa că n-au fost probleme cu certificatul de deces. A fost bine că s-a dus aşa. Bine-ar fi să avem toţi norocul ăsta.

— Şi n-aţi găsit nici o hârtie, nici o scrisoare?

— Nu era nimic la vedere, iar eu, cu siguranţă,

nu m-am apucat sa scotocesc prin sertare. De ce să fac aşa ceva?

— Înţeleg, doamna Pilbeam. Mă întrebam doar dacă era vreun manuscris, vreo scrisoare sau vreun document pe masă.

— Nu, nu era nimic pe masă. Totuşi, era ceva ciudat. Nu se putea să fi tricotat atunci.

— De ce spuneţi asta?

— Ei bine, ea tricota un pulover de iarnă pentru părintele Martin. El văzuse unul într-un magazin din Ipswich, îi povestise despre el, iar ea se gândea să tricoteze unul asemănător şi să i-l dăruiască de Crăciun. Dar avea un model destul de complicat, un fel de lanţ cu ceva răsucit la mijloc şi ea îmi tot spunea cât de greu era. Nu putea să tricoteze fără tiparul deschis în faţa ei. Am văzut-o de multe ori şi trebuia să se uite mereu pe tipar. Şi purta pe nas alţi ochelari, cei pe care-i punea ca să se uite la televizor. Folosea întotdeauna ochelarii cu rama de aur pentru o munca migăloasa.

— Şi tiparul nu era acolo?

— Nu, numai andrelele şi ghemul de lână din poală. Şi ţinea andrelele într-un chip ciudat. Ea nu tricota aşa, îmi spusese că ăsta era stilul de pe continent. Foarte curios arăta. Ea obişnuia să ţină andreaua din stânga mai rigid şi o trecea pe cealaltă în jurul ei. Atunci m-am gândit că era ciudat: avea tricotajul în poală, deşi nu se putea să fi tricotat.

— Dar n-aţi spus nimănui toate astea?

— Ce rost ar fi avut? Nu avea nici o importanţă. O ciudăţenie ca multe altele. Cred că nu se simţea bine şi întinsese mâna după andrele şi puloverul început şi se aşezase pe fotoliu, uitând de tipar. Dar îi simt lipsa. Mi se pare atât de ciudat că locuinţa e goală şi că ea a dispărut peste noapte. Nu pomenea niciodată de familia ei, dar s-a dovedit că avea o soră care locuia în Surbiton. Sora asta a aranjat să-i fie transportat trupul la

Londra pentru incinerare şi, împreună cu soţul, a venit să golească casa. Numai moartea aduce familia la faţa locului. Margaret nu şi-ar fi dorit o slujba de pomenire, dar părintele Sebastian a luat măsuri să i se facă o slujbă foarte frumoasă la biserică. Fiecare avea rolul lui de jucat. Părintele Sebastian s-a gândit că mie mi-ar plăcea să citesc un pasaj din Sfintul Pavel, dar eu am spus că preferam să spun doar o rugăciune. Nu ştiu de ce, dar eu nu mă omor după Sfântul Pavel. Mi se pare că era cam intrigant. Existau grupurile alea mici de creştini care-şi vedeau de treaba lor şi se descurcau bine, una peste alta. Nimeni nu-i perfect. Şi atunci Sfântul Pavel pică în mijlocul lor şi începe să-i conducă şi să le caute pricina. Sau le trimitea una dintre epistolele lui necruţătoare. Mie nu mi-ar plăcea să primesc o asemenea scrisoare şi i-am spus asta părintelui Sebastian.

— Şi el ce-a zis?

— A zis că Sfântul Pavel a fost unul dintre geniile religioase ale omenirii şi că, dacă n-ar fi fost el, noi nu am fi acum creştini. Eu am zis: „Ei, părinte, ceva am fi fost", şi l-am întrebat ce credea el că am fi fost Dar cred că nu ştia. Mi-a spus că o să se gândească la asta, dar, chiar daca s-a gândit, mie nu mi-a spus nimic. A zis că eu ridic probleme care nu se află în programa Facultăţii de Teologie din Cambridge.

Şi acelea, îşi spuse Dalgliesh după ce refuzase invitaţia ei la ceai şi prăjituri şi după ce plecase, nu erau singurele probleme pe care le ridicase doamna Pilbeam.14

Doctor Emma Lavenham plecă de la colegiul ei din Cambridge mai târziu decit sperase. Giles îşi luase prinzul la facultate şi, în timp ce ea termina cu împachetatul, îi vorbise despre probleme care, zicea el, trebuiau rezolvate înainte de plecarea ei. Avea impresia că lui îi părea.bine s-o facă să întârzie. Lui Giles nu-i plăcuseră niciodată

absenţele ei trimestriale când se ducea timp de trei zile să ţină prelegeri la Colegiul St Anselm. Niciodată nu obiectase deschis, poate pentru că ea ar fi considerat asta un amestec intolerabil în viaţa ei privată, dar avea mijloace mai subtile de a-şi exprima nemulţumirea faţă de o activitate la care el nu participa şi care avea loc într-o instituţie pentru care, ca ateu declarat, nu prea avea respect. Dar nu putea să se plângă că munca ei de la Cambridge avea de suferit.

Pornirea cu întârziere la drum însemna că nu scăpa de partea cea mai grea a circulaţiei de vineri noapte şi desele ambuteiaje o umpleau de ciudă faţă de Giles pentru tacticile lui de a-i amâna plecarea şi de iritare faţă de ea însăşi că nu le rezistase mai bine. La sfârşitul trimestrului trecut începuse să-şi dea seama că Giles devenise mai posesiv şi mai lacom în ce priveşte timpul şi afecţiunea ei. Acum, cu perspectiva unei catedre într-o universitate din nord, gândurile lui înclinau spre căsătorie, poate pentru că i se părea mijlocul cel mai sigur de a se asigura că ea îl va urma. Giles avea, şi ea îşi dădea seama, idei clare în privinţa a ceea ce era, pentru el, soţia potrivită. Din păcate, se părea că ea corespundea. Se hotări ca, în următoarele trei zile cel puţin, să-şi scoată bine din cap toate astea şi celelalte probleme de la universitate.

Colaborarea cu colegiul începuse cu trei ani înainte. Înţelegea că părintele Sebastian o recrutase în felul lui obişnuit. Instalase antene printre cunoştinţele lui de la Cambridge. Ce dorea colegiul era un cadru universitar, de preferinţa tânăr, care sa organizeze trei seminarii la începutul fiecărui trimestru despre „Moştenirea poetică a anglicanismului"; cineva cu reputaţie – sau pe cale să şi-o facă, – care să comunice cu tineri studenţi şi care să se încadreze în etosul de

la St Anselm. În ce consta acel etos, părintele Sebastian nu socotise necesar să explice. Postul acela, îi spusese mai târziu părintele Sebastian, era rezultatul direct al dorinţelor fondatoarei colegiului, domnişoara ArbuthnoL Puternic influenţată în această privinţa, ca şi în altele, de prietenii ei din înalta Biserica de la Oxford, considera important ca preoţii anglicani nou hirotonisiţi să ştie câte ceva despre moştenirea literară care era şi a lor. Emma, în vârstă de douăzeci şi opt de ani, şi recent numită lector universitar, fusese invitată la ceea ce părintele Sebastian numea o discuţie neoficială privind posibilitatea ca ea să se alăture comunităţii respective pentru acele nouă zile pe an. Postul îi fusese oferit, iar Emma acceptase cu condiţia ca poezia să nu se limiteze la scriitorii Bisericii Angliei şi nici la o anumită perioadă. Îi precizase părintelui Sebastian că ar dori să includă poemele lui Gerard Manley Hopkins şi să extindă perioada programată prin includerea unor poeţi moderni, precum T.S. Eliot. Părintele Sebastian, evident satisfăcut că alesese persoana cea mai indicată pentru post, păru mulţumit să lase detaliile în seama ei. În afară că apăruse la al treilea seminar al ei, unde prezenţa lui tăcută avusese un efect oarecum intimidant, nu mai dovedise nici un interes faţa de curs.

Acele trei zile la St Anselm, precedate de un weekend, deveniseră importante pentru ea, erau aşteptate cu nerăbdare şi nu
0 dezamăgeau niciodată. Viaţa la Cambridge nu era lipsită de tensiuni şi anxietăţi. Obţinuse lectoratul universitar devreme – poate prea devreme, îşi spunea ea. Trebuia să împace predarea, caie-i plăcea, cu necesitatea de a face lucrări de cercetare, cu răspunderile administraţiei şi îngrijirea pastorală a studenţilor care

1se adresau mai întâi ei, în număr din ce în ce mai mare, în legătura cu problemele lor. Mulţi dintre ei erau primii din familia lor care studiau la universitate. Veneau plini de aşteptări şi nelinişti. Unii, care se descurcaseră bine la învăţătura la început, găseau listele de lectură descurajant de lungi, altora le era dor de casă, chiar dacă se ruşinau să recunoască, şi nu se simţeau în stare să facă faţă acestei vieţi noi care-i intimida.

Nici una dintre aceste presiuni nu era uşurată de exigenţele lui Giles şi de complicaţiile propriei vieţi emoţionale. Era o uşurare să se bucure de pacea minunat rinduită şi izolata de la Colegiul St Anselm, să vorbească despre poezia pe care o iubea unor tineri inteligenţi care nu erau stresaţi de ideea de a scrie săptămânal un eseu cu dorinţa pe jumătate mărturisită să-i facă plăcere cu opinii acceptabile şi care nu se întristau la perspectiva examenelor Tripos. Îi simpatiza şi, deşi în general descuraja abordările romantice sau amoroase ocazionale, ştia că şi ei o plăceau, se bucurau să vadă o femeie în colegiu, aşteptau cu nerăbdare sosirea ei şi o priveau ca pe un aliat. Şi nu numai studenţii o aşteptau. Era întotdeauna întâmpinată ca un prieten. Primirea pe care i-o făcea de fiecare dată părintele Sebastian – calmă şi oarecum oficială – nu-i putea ascunde satisfacţia de a fi ales persoana potrivită. Ceilalţi preoţi se arătau şi mai încântaţi s-o vadă.

În timp ce vizitele ei la St Anselm erau o plăcere anticipată, întoarcerile ei regulate, supuse, acasă, la tatăl ei nu puteau să se petreacă fără să-şi simtă inima grea. După părăsirea postului său de la Oxford se mutase într-un apartament dintr-un conac de lângă staţia Marylebone. Zidurile roşii de cărămidă îi aminteau de culoarea cărnii crude, iar mobila greoaie, pereţii cu tapet întunecat şi ferestrele acoperite cu perdele de reţea creau o

permanentă atmosferă sumbră pe care tatăl ei părea să n-o observe niciodată. Henry Lavenham se căsătorise târziu şi soţia lui murise de cancer la sân după naşterea celei de a doua fiice a lor. Emma nu avea decât trei ani pe atunci şi mai târziu i se păruse că tatăl ei transferase asupra nou-născutului toată dragostea pe care o simţise pentru soţia lui, întărită de milă pentru copilul neajutorat şi fără mamă. Emma ştiuse întotdeauna că ea era cea mai puţin iubita. N-o încercaseră resentimentele sau gelozia faţa de sora ei, dar compensase lipsa de iubire prin muncă şi succese. Două cuvinte îi răsunaseră în urechi din adolescenţă: strălucită şi frumoasă. Amindouă fuseseră o povară – prima, perspectiva succesului care-i venise prea uşor ca să fie luat în serios; a doua, o uimire, uneori chiar un chin. Se făcuse frumoasă doar în adolescenţă şi se uita în oglindă încercând să definească şi să evalueze acest bun extraordinar şi supraevaluat, deja pe jumătate conştienta că a arăta bine şi a fi drăguţ erau avantaje, însă frumuseţea era un dar primejdios şi mai greu de stăpânit.

Până când sora sa, Marianne, a împlinit unsprezece ani, cele două fete fuseseră în grija unei surori a tatălui ei, o femeie inteligentă, neexpansivă şi conştiincioasă, total lipsită de instinct matern, dar care, la nevoie, ştia care-i erau îndatoririle. Le îngrijise bine, fără sentimentalisme, dar dispăruse în lumea ei cu câini, bridge şi călătorii în străinătate de îndată ce socotise că Marianne era destul de mare ca să poată ea să plece. Fetele se despărţiseră de ea fără regrete.

Şi acum Marianne era moartă, ucisă de un şofer beat la a treisprezecea ei aniversare, şi Emma cu tatăl ei rămăseseră singuri. Când mergea să-l viziteze, el o trata cu o amabilitate

scrupuloasă, aproape penibilă. Se întreba dacă lipsa lor de comunicare şi evitarea oricărei manifestări de afecţiune – pe care cu greu o putea numi înstrăinare, căci ce altceva fuseseră ei decât nişte străini? – nu era cumva rezultatul sentimentului că acum, când trecuse de şaptezeci de ani şi era văduv, ar fi fost înjositor şi jenant sa-i pretindă dragostea de care până atunci nu dăduse nici un semn că ar avea nevoie.

Şi acum, în sfârşit, se apropia de capătul călătoriei ei. Drumul îngust către mare era folosit rar, cu excepţia weekendurilor din timpul verii, şi în seara aceasta ea era singurul călător. Drumul se întindea în faţa ei, palid, umbrit şi uşor sinistru în lumina care se stingea. Ca întotdeauna când venea la St Anselm avea senzaţia că se apropia de o coasta gata să se prăbuşească, nedomesticită, misterioasă şi izolată atât în timp, cât şi în spaţiu.

În timp ce cotea spre nord de-a lungul potecii ce ducea spre Colegiul St Anselm şi coşurile înalte, precum şi tumul casei se profilau negre şi ameninţătoare pe cerul mohorât, zări o silueta scundă înaintând cu greu cam la cincizeci de metri înaintea ei. II recunoscu pe părintele John Betterton.

Oprindu-se lângă el, coborâ geamul şi spuse:

— Vreţi să urcaţi, părinte?

El clipi, nerecunoscând-o din primul moment. Apoi îi oferi cunoscutul lui zâmbet dulce şi copilăros.

— Emma! Mulţumesc, mulţumesc. Mi-ar plăcea să merg cu dumneata. M-am plimbat mai mult decât aveam de gând în jurul lacului.

Purta o haină de tweed gros şi de gât îi atârna un binoclu. Se urcă în maşină, aducând cu el, impregnat în haine, mirosul umed şi rece al apei.

— Aţi avut noroc cu urmărirea păsărilor, părinte?

— Nu erau decât obişnuitele înaripate din

partea locului.

Rămaseră într-o tăcere amicală. Fusese o vreme, ce-i drept
scurtă, când Emma nu se simţise bine în prezenţa părintelui John. Asta se întâmplase la prima ei vizită, cu trei ani în urmă, când Raphael îi povestise despre faptul că preotul fusese la închisoare.

— Cineva s-ar putea să vă spună la Cambridge, daca nu chiar aici, şi aş prefera să auziţi de la mine, îi spusese el. Părintele John a recunoscut că a abuzat de nişte băieţi din cor. Acesta-i cuvântul care s-a folosit, dar mă îndoiesc că a fost vorba de un abuz adevărat. A fost trimis la închisoare pentru trei ani.

— Eu nu prea mă pricep la legi, îi răspunsese Emma, dar sentinţa mi se pare prea aspră.

— N-a fost vorba numai de cei doi băieţi. Un alt preot dintr-o parohie învecinată, Matthew Crampton, n-a făcut de lucru, a mai scormonit dupa nişte dovezi şi a venit cu trei tineri. Ei l-au acuzat pe părintele John de enormităţi şi mai grave. După spusele lor, abuzul practicat asupra lor cu ani în urma i-a transformat în şomeri, în nefericiţi, delicvenţi şi antisociali. Minţeau, dar cu toate astea, părintele John s-a recunoscut vinovat. Avea motivele lui.

Deşi nu era la fel de convinsă ca Raphael de inocenţa părintelui John, Emma simţea o mare milă faţă de el. Părea un om care se refugiase într-o lume a lui, protejându-şi personalitatea vulnerabilă, de parcă ducea cu el ceva fragil pe care până şi o mişcare bruscă o putea sfărâma. Era tot timpul politicos şi blând şi nu-i putea remarca tortura lăuntrică decât în puţinele ocazii când ea îl privea în ochi şi trebuia să-şi abată privirile de la suferinţa lui.

Poate că îl apăsa şi povara vinei. Într-o anume măsură încă mai dorea ca Raphael să nu-i fi spus.

Nu-şi putea închipui cum fusese viaţa lui în puşcărie. Ar fi putut oricine, se întreba ea, să-şi aducă o asemenea nenorocire pe cap de bună voie? Şi viaţa lui la St Anselm numai uşoară nu putea fi. Ocupa un apartament privat la etajul al treilea cu sora lui necăsătorită care, cu toată înţelegerea, putea fi descrisă drept excentrică. Deşi Emmei îi fusese limpede în puţinele ocazii când îi văzuse împreună că el îi era devotat, poate că până şi dragostea era mai mult o povară în plus decât o mângâiere.

Se întreba dacă să deschidă discuţia despre moartea lui Ronald Treeves. Citise o scurtă relatare în ziarele naţionale, iar Raphael, care, pentru nu se ştie ce motive, se considera dator s-o ţină la curent cu ce se întâmpla la Colegiul St Anselm, îi telefonase ca s-o informeze. După ce se gândise puţin, îi scrisese părintelui Sebastian o scrisoare de condoleanţe scurtă, alegându-şi cu grijă cuvintele şi primise un răspuns şi mai scurt în caligrafia lui elegantă. Sigur că ar fi fost firesc să-i vorbească acum părintelui John despre Ronald, dar ceva o reţinu. Simţea că subiectul n-ar fi fost binevenit, ba ar fi fost chiar dureros.

Şi acum, Colegiul St Anselm începu să se vadă clar, acoperişurile, coşul înalt, căpiţele, turelele, tumul şi cupola părând să se întunece odată cu scăderea luminii. În faţă, cei doi stâlpi dărăpănaţi ai gheretei elisabetane dărâmate îşi transmiteau neânfricatele lor mesaje mute; simboluri falice brute, santinele vajnice înaintea duşmanului ce se apropia neâncetat, semne stăruitoare ale sfârşitului inevitabil al acelei case. Oare prezenţa părintelui John, se întreba Emma, ori gândul la Ronald Treeves, înecându-se cu ultima răsuflare sub povara nisipului o făcea să simtă acest val de tristeţe şi teamă nedefinită? Până atunci nu venise niciodată la St Anselm fără bucurie; acum o copleşea un sentiment vecin cu teama.

Când se apropiara de intrare, uşa din faţă se deschise şi ea zări silueta lui Raphael conturindu-se pe lumina din hol. Era limpede că se uitase după ea. Stătea acolo în sutana lui neagră, nemişcat de parcă ar fi fost dăltuit în piatră, privind în jos spre ei. Îşi amintea de prima oară când îl văzuse; se holbase la el, nevenindu-i să creadă, apoi risese că nu reuşise să-şi ascundă surpriza. Un alt student, Stephen Morby, era şi el acolo şi izbucnise şi el in râs.

— Extraordinar, nu? Eram într-o circiumă din Raydon şi o femeie s-a apropiat şi i-a zis: „De unde vii, zeu al Olimpului?" îmi venea să sar pe masa, să-mi dezvelesc pieptul şi să strig: „Uită-te la mine! Uită-te la mine!" Slabă speranţa.

Vorbise fără nici o urmă de invidie. Poate îşi dădea seama că frumuseţea la un bărbat nu era darul care părea a fi şi, într-adevăr, Emmei îi era imposibil să se uite la Raphael fără să-şi amintească, cu superstiţie, de zâna cea rea de la botez. I se părea interesant că se putea uita la el cu plăcere, dar fără cea mai mică reacţie sexuală. Poate că avea mai mult succes la bărbaţi decât la femei. Dar, chiar dacă avea putere asupra ambelor sexe, nu părea conştient de acest lucru. Aflase din confidenţele pe care i le făcea cu uşurinţă că el ştia că este frumos şi că frumuseţea îl făcea deosebit. Îşi preţuia aspectul excepţional şi din această cauză avea o părere bună despre sine, dar nu prea-i păsa de efectul asupra altora.

Faţa i se destinse într-un zâmbet şi cobori treptele spre ea cu braţele întinse înainte. În starea de spirit în care se afla gestul îi păru mai puţin un bun venit, decât un avertisment. Părintele John, cu o aplecare a capului şi un zâmbet de despărţire, se îndepărta cu paşii lui mărunţi.

Raphael îi luă laptopul şi valijoara Emmei şi-i spuse:

— Bun venit. Nu vă pot promite un weekend

agreabil, dar s-ar putea să vi se pară interesant. Avem ca oaspeţi doi poliţişti – unul de la New Scotland Yard, nici mai mult, nici mai puţin! Comandantul Dalgliesh a venit să ne chestioneze în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. Şi mai este şi altcineva, chiar mai puţin bine-venit în ceea ce mă priveşte. Am de gând să mă ţin departe de el şi-ţi recomand să faci acelaşi lucru: arhidiaconul Mathew Crampton.Mai avea o vizita de făcut. Dalgliesh se întoarse puţin în camera lui, apoi trecu prin uşa de fier din poarta dintre Ambrozie şi zidul de cremene al bisericii şi o luă pe cărarea de vreo optzeci de metri ce ducea spre căsuţa Sfântul Ioan. Se făcuse târziu şi ziua se stingea pe cerul învăpăiat tivit cu trandafiriu, dinspre apus. Lânga cărare un şir de ierburi înalte şi delicate se clătinau în vântul ce se înteţea, apoi se lipeau de pământ sub o rafală neaşteptată. În spatele lui, faţada dinspre apus a Colegiului St Anselm era stropită de lumină şi cele trei căsuţe locuite străluceau ca nişte avanposturi luminoase ale unei fortăreţe asediate, subliniind conturul întunecat al căsuţei Sfântul Matei.

Pe măsură ce lumina scădea, zgomotul mării se înteţea, geamătul ei slab, ritmic înălţându-se până la un vuiet înăbuşit. Îşi amintea din vizitele copilăriei cum ultima lumină a amurgului aducea mereu cu ea această senzaţie a mării prinzând puteri noi, de parcă noaptea şi întunericul erau aliaţii ei fireşti. Obişnuia să stea la fereastra din Ieronim, aruncându-şi privirile la tufăria ce-şi pierdea culoarea, imaginându-şi un ţărm pe care castelele de nisip prăbuşit vor pieri în cele din urmă, strigătele şi râsetele copiilor vor fi potolite, şezlongurile strinse şi îndepărtate, iar marea îşi va intra în drepturi, rostogolind oasele marinarilor înecaţi în jurul scheletelor vechilor epave.

Uşa căsuţei Sfântul Ioan era deschisă şi lumina

se prelingea pe cărarea ce ducea spre portiţa nouă. Zări pereţii de lemn ai coteţului porcilor la dreapta şi auzi gâfiituri şi încăierări înăbuşite. Simţi mirosul animalelor care însă nu era nici puternic, nici neplăcut. Dincolo de coteţul porcilor se zărea grădina cu şiruri ordonate de legume, aracii înalţi sprijinind ultima cultură de fasole căţărătoare şi, la capătul grădinii, lucirea unei sere mici.

La sunetul paşilor lui, Eric Surtees se ivi în cadrul uşii. Părea să şovăie, apoi, fără să zică nimic, se dădu într-o parte şi făcu un gest stângaci, poftindu-l înăuntru. Dalgliesh ştia că părintele Sebastian anunţase personalul în legătură cu vizita sa iminentă, deşi n-ar fi putut spune ce explicaţii le dăduse. Avea senzaţia că era aşteptat, dar nu bine-venit.

— Domnul Surtees? întrebă. Eu sunt comandantul Dalgliesh de la Poliţia Metropolitană. Cred că părintele Sebastian v-a explicat că am venit să pun câteva întrebări în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. Tatăl lui nu se afla în Anglia în timpul anchetei şi, firesc, ar dori să ştie cât se poate de mult despre împrejurările morţii fiului său. Aş vrea să stăm câteva minute de vorbă, dacă se poate.

Surtees aprobă din cap.

— Desigur. Vreţi să intraţi?

Dalgliesh îl urmă în încăperea din dreapta coridorului. Căsuţa era cât se poate de diferită de aspectul casnic confortabil al locuinţei doamnei Pilbeam. Deşi se vedea o masă de mijloc din lemn simplu cu patru scaune cu spătar drept, camera fusese mobilată ca un loc de muncă. Peretele din faţa uşii era dotat cu stelaje de pe care atârnau şiruri de unelte de grădinărit imaculat de curate, cazmale, furci, săpăligi, alături de foarfeci şi

ferăstraie, în timp ce rafturi de lemn cu compartimente dedesubt păstrau cutii de scule şi unelte mai mici. Exista şi un banc de lucru în faţa unei ferestre cu o lampa fluorescenta deasupra. Uşa spre bucătărie era deschisă şi dintr-acolo venea un miros puternic şi neplăcut. Surtees fierbea mâncarea pentru mica lui turmă de porci.

Îşi trase un scaun de lângă masă. Se auzi hârşâitul lui pe podeaua de piatră.

— Dacă vreţi să mă aşteptaţi aici, mă duc să mă spăl, spuse el. Tocmai veneam de la porci.

Prin uşa deschisă, Dalgliesh îl vedea la chiuvetă, spălându-se de zor şi stropindu-se cu apă pe păr şi pe faţa. Părea un om care se curăţa de mai mult decât de o murdărie superficială. Pe urmă apăru cu prosopul încă în jurul gâtului şi se aşeză în faţa lui Dalgliesh, ţeapăn ca un par şi cu privirea încordată a unui deţinut care-şi face curaj înainte de interogatoriu. Deodată spuse cu o voce exagerat de tare:

— Vreţi nişte ceai?

Dalgliesh accepta, gândindu-se că asta l-ar mai relaxa.

— Daca nu-i un deranj prea mare,

— Nici un deranj. Folosesc punguliţe de ceai. Lapte sau zahăr?

— Doar lapte.

Se întoarse după câteva minute şi puse două căni grele pe masă. Ceaiul era tare şi foarte fierbinte. Nici unul din ei nu începu să bea. Dalgliesh nu discutase niciodată cu cineva care să dea atât de mult impresia că ştie ceva sau că era vinovat. Dar ce ştia? Era ridicol să-ţi închipui că acest băiat cu aer sfios – pentru că nu era de fapt mult mai mult decât un băiat — ucisese o fiinţă vie. Până şi porcilor li se tăia gâtul într-un loc igienic, respectând regulile stricte ale unui abator

autorizat. Nu că lui Surtees i-ar lipsi forţa unei confruntări fizice, îşi spuse Dalgliesh. Sub mânecile scurte ale cămăşii lui cadrilate, muşchii braţelor ieşeau în relief ca nişte frânghii, iar mâinile îi erau aspre şi atât de nepotrivite ca mărime cu restul corpului, încât păreau a-i fi fost grefate. Faţa delicată îi era bronzată de soare şi vânt şi nasturii descheiaţi ai cămăşii aspre de bumbac dezvăluiau o bucăţică de piele albă şi moale ca de copil.

Ridicându-şi cana, Dalgliesh spuse:

— Ai crescut întotdeauna porci sau numai de când ai venit să lucrezi aici? Asta a fost acum patru ani, nu?

— Doar de când am venit aici. Mi-au plăcut întotdeauna porcii. Când am primit slujba asta, părintele Sebastian mi-a spus că pot să cresc vreo şase dacă nu sunt prea gălăgioşi şi nu miros. Sunt nişte animale foarte curate. Oamenii se înşală când spun că miros.

— Le-ai construit coteţul singur? Mă mir că ai folosit lemn. Credeam că porcii pot distruge aproape orice.

— Da, sigur că pot. Dar aici e lemn doar pe dinafară. Părintele Sebastian a insistat în privinţa asta. Nu poate să sufere cimentul. L-am căptuşit cu cărămizi.

Surtees aşteptase până începuse Dalgliesh să bea şi atunci îşi ridicase şi el cana. Dalgliesh se mira cât de mult îi plăcea ceaiul.

— Ştiu foarte puţine lucruri despre porci, dar aud că sunt deştepţi şi prietenoşi, spuse el.

Surtees se relaxă vizibil.

— Da, aşa-i. Puţine animale sunt atât de deştepte. Mie mi-au plăcut întotdeauna.

— Ce noroc pe Colegiul St Anselm! înseamnă că aici se mănâncă şuncă fără miros de chimicale

şi fără zeama aia mirositoare şi neapetisantă. Şi came de porc sacrificat corect.

— De fapt nu-i cresc pentru colegiu. Îi cresc... ca să-mi ţină companie. Sigur că, la un moment dat, trebuie tăiaţi şi asta a devenit o problemă acum. Sunt atâtea regulamente ale Uniunii Europene cu privire la abatoare şi trebuie să apelezi mereu la un veterinar, încât lumea nu mai vrea să accepte doar câteva animale. Şi mai e şi problema transportului, dar este un fermier – domnul Harrison – chiar la ieşirea din Blythburgh, care mă ajută. Îmi trimit porcii la abator cu ai lui. Şi întotdeauna taie câţiva porci pentru nevoile lui, aşa că pot să-i aprovizionez pe preoţi cu o bucată frumoasa din când în când. Aici nu se mănâncă multa carne de porc, dar le place şunca. Părintele Sebastian insistă să plătească, dar eu cred că ar trebui s-o ia gratis.

Dalgliesh se mira, şi nu pentru prima oară, cum oamenii îşi iubeau sincer animalele, se ocupau intens de binele lor şi le satisfăceau nevoile cu devotament, dar, în acelaşi timp, se consolau atât de repede după ce le tăiau. Trecu la scopul vizitei.

— L-ai cunoscut pe Ronald Treeves, vreau să spun, l-ai cunoscut personal? întreba el.

— Nu chiar. Ştiam că era unul dintre studenţi şi l-am întâlnit pe-aici, dar nu stăteam de vorbă. Cred că era cam singuratic. Vreau să spun că, atunci când îl întâlneam, era de obicei singur.

— Ce s-a întâmplat în ziua când a murit? Erai aici?

— Da, eram aici cu sora mea. Era weekend şi ea venise pe la mine. Nu l-am văzut pe Ronald în sâmbata aia şi prima oară când am aflat că dispăruse a fost atunci când domnul Pilbeam a trecut pe la noi şi ne-a întrebat dacă a fost aici. I-am spus că n-a fost. N-am mai auzit nimic altceva când am ieşit pe la cinci ca să mătur nişte frunze

căzute pe peristil şi în curte şi să spăl duşumeaua de piatră. Plouase în ajun şi peristilurile erau cam murdare. De obicei, mă duc să mătur şi să curăţ cu furtunul după slujbe, dar după liturghie părintele Sebastian mă rugase să fac curat înainte de vecernie. Tocmai făceam asta, când domnul Pilbeam mi-a spus că au găsit cadavrul lui Ronald Treeves. Mai târziu, înainte de vecernie, părintele Sebastian ne-a strâns pe toţi în bibliotecă şi ne-a spus ce se întâmplase.

— Trebuie să fi fost un mare şoc pentru toată lumea.

Surtees îşi privea mâinile, încă împreunate şi odihnindu-se
pe masă. Deodată le trase de pe masă şi le ascunse, ca un copil vinovat, şi se aplecă înainte. Spuse cu voce scăzută:

— Da. Un şoc. Şi chiar asta a fost, nu?

— Pare-se că eşti singurul grădinar de la St Anselm. Cultivi pentru dumneata sau pentru colegiu?

— Cultiv legume mai mult pentru mine şi pentru oricine are nevoie. Nu ajunge pentru colegiu, mai ales când sunt toţi studenţii aici. Cred că aş putea să măresc grădina, dar mi-ar lua prea mult timp. Pământul e destul de bun, socotind că e aproape de mare. Sora mea îşi ia de obicei legume la Londra când vine pe aici şi îi dau şi domnişoarei Betterton. Ea găteşte pentru dânsa şi pentru părintele John. Îi mai dau şi doamnei Pilbeam.

— Doamna Munroe a lăsat un jurnal, spuse Dalgliesh. Spune acolo că ai fost drăguţ şi i-ai dus câteva fire de praz pe 11 octombrie, ziua dinaintea morţii ei. Îţi aminteşti?

Urmă o pauză, apoi Surtees spuse:

— Da, aşa cred. Poate că i-am adus. Nu-mi mai amintesc.

Dalgliesh spuse blând:

— Nu a trecut atât de demult, nu? Doar o săptămână şi ceva. Eşti sigur că nu-ţi aminteşti?

— Da, acum îmi amintesc. I-am dus prazul seara. Doamna Munroe spunea mereu că-i plăcea prazul cu sos de brânză la cină, aşa că i-am dus câteva fire.

— Şi ce s-a întâmplat?

Se uită în sus, sincer mirat.

— Nimic. Nu s-a întâmplat nimic. Vreau să zic, mi-a mulţumit şi le-a luat în casă.

— N-ai intrat în casă?

— Nu. Ea nu m-a invitat şi nici nu aveam de gând să intru. Vreau să zic că o aveam pe Karen aici şi voiam să mă întorc la mine. În săptămâna aia a stat până joi dimineaţa. De fapt mă dusesem aşa, la noroc. Mă gândeam ca doamna Munroe s-ar putea să fie la doamna Pilbeam. Dacă n-o găseam acasă, i-aş fi lăsat prazul la uşă.

— Dar era acasă. Eşti sigur că n-a spus nimic, că nu s-a întâmplat nimic? I-ai dat doar prazul şi atâta tot?

El aprobă din cap.

-l l-am dat şi am plecat.

În acel moment, Dalgliesh auzi un huruit de maşină care se apropia. Surtees trebuie să fi auzit în acelaşi timp. Îşi trase scaunul în spate cu evidentă uşurare şi spuse:

— Trebuie să fie Karen. Sora mea. A venit în weekend.

Maşina se oprise. Surtees o zbughi afară. Dalgliesh îi simţi
nerăbdarea de a rămâne singur cu sora lui, poate s-o avertizeze în legătură cu prezenţa lui, aşa că îl urmă şi se opri în cadrul uşii.

Din maşină ieşise o femeie şi acum ea şi fratele ei stăteau alături, privindu-l pe Dalgliesh. Fără să vorbească, ea se întoarse şi scoase din maşina un

rucsac mare şi câteva pungi de plastic, după care trânti portiera. Se îndreptară spre casă încărcaţi de bagaje.

— Karen, dumnealui este comandantul Dalgliesh la New Scotland Yard, spuse Surtees. Pune întrebări în legătură cu Ronald.

Nu purta nimic pe cap şi părul ei negru era scurt şi ţepos. Câte un cerc greu de aur în fiecare ureche sublinia paloarea feţei cu osatură delicată. Ochii înguşti sub sprâncenele subţiri şi arcuite aveau irişi negri sclipitori. Cu o gură plină conturată apăsat cu ruj roşu strălucitor, faţa ei era un desen pictat cu grijă în negru, alb şi roşu. Uitătura pe care i-o aruncă lui Dalgliesh fu iniţial ostilă, o reacţie faţă de un vizitator neaşteptat şi nedorit. În timp ce continuau să se privească, deveni estimativă, apoi prudenta.

Intrară cu toţii în camera de lucru. Karen Surtees lăsă rucsacul pe masă. Dând din cap către Dalgliesh, îi spuse fratelui ei:

— Ar fi bine să bagi mâncarea asta de la Mark & Spencer în frigider imediat. Mai e un bax cu sticle de vin în maşină.

Surtees se uită când la unul, când la celălalt şi ieşi afară. Fără să spună nimic, fata începu să scoată diverse haine şi conserve din rucsac.

— Sigur că n-ai chef de oaspeţi acum, dar, fiindcă tot sunt aici, o să facem economie de timp, dacă poţi să-mi răspunzi la câteva întrebări, spuse Dalgliesh.

— Daţi-i drumul! Apropo, numele meu este Karen Surtees. Sunt sora vitregă a lui Eric. V-aţi apucat cam târziu de treabă. Nu văd ce rost ar mai avea acum să puneţi întrebări despre Ronald Treeves. S-a făcut o anchetă. Deces accidental. Şi nici măcar nu există un cadavru de dezgropat. Taică-său l-a incinerat la Londra. Nu s-au deranjat

să vă spună? Oricum, nu înţeleg ce legătură are asta cu Poliţia Metropolitană. Nu-i treaba poliţiei de la Suffolk?

— În esenţă, este, dar Sir Alred vrea, fireşte, să afle mai multe despre moartea fiului său. Eu tot veneam prin părţile astea, aşa că m-a rugat să aflu ce pot.

— Dacă ţinea neapărat să ştie cum a murit fiu-său n-avea decât să vină la anchetă. Îmi închipui că are mustrări de conştiinţă şi vrea să arate că este un tată grijuliu. Oricum, care-i problema lui? Vrea să spună că Ronald a fost ucis de cineva?

Era ciudat să auzi acel cuvânt blestemat rostit cu atâta uşurinţă.

— Nu, nu cred că vrea să spună asta.

— Ei bine, nu pot să-l ajut. M-am întâlnit cu fiul lui doar o dată sau de două ori când ieşise la plimbare şi nu ne-am spus decât „bună dimineaţa" sau „ce zi frumoasă", platitudini de-astea fără nici un sens.

— Eraţi prieteni?

— Nu sunt prietenă cu nici unul dintre studenţi. Şi dacă prin prieteni înţelegeţi ce cred eu că înţelegeţi, eu vin aici ca să mai schimb aerul de la Londra şi să-l văd pe frate-miu, nu să mă împerechez cu studenţii! Nu că le-ar face rău, dacă te uiţi cum arată.

— Aţi fost aici în weekend-ul când a murit Ronald Treeves?

— Exact! Am sosit vineri seara, cam la ora la care am venit astăzi.

— L-aţi văzut în weekend-ul acela?

— Nu, nici unul din noi nu l-a văzut. Prima oară când am aflat că lipseşte a fost atunci când a venit domnul Pilbeam să ne întrebe dacă-l văzuserăm. Am spus că nu şi cu asta, basta! Uitaţi ce e, dacă mai vreţi să ştiţi ceva, putem s-o lăsăm pe mâine?

Vreau să mă liniştesc, să despachetez, să beau nişte ceai, înţelegeţi ce vreau să spun? Ieşirea din Londra a fost un coşmar. Deci, dacă nu vă deranjează, eu aş lăsa-o pe mâine, nu că ar mai fi ceva de spus. În ceea ce mă priveşte, el nu era decât un student oarecare.

— Dar trebuie să vă fi format o părere despre decesul ăsta, şi dumneata, şi Eric. Trebuie să fi discutat despre asta.

Surtees terminase cu depozitarea alimentelor şi venea din bucătărie. Karen se uită la el.

— Sigur că am discutat despre asta, tot colegiul ăsta nenorocit trebuie să fi discutat despre asta. Dacă vrei să ştiţi, părerea mea este că probabil s-a sinucis. Nu ştiu de ce şi nici nu-i treaba mea. Aşa cum spuneam, abia de-l cunoşteam, dar pare un accident foarte ciudat. Trebuia să fi ştiut că stâncile sunt periculoase. Noi toţi ştim, sunt destule anunţuri de avertizare. Oricum, ce treabă avea pe plajă?

— Asta este una dintre întrebări, spuse Dalgliesh.

Le mulţumi şi era gata să plece când îi veni brusc o idee. Spuse, adresându-se lui Surtees:

— Prazul pe care i l-ai dus doamnei Munroe... cum l-ai împachetat? îţi aminteşti? L-ai pus într-o pungă sau l-ai dus neâmpachetat?

Surtees păru uimit.

— Nu-mi aduc aminte. Cred că l-am împachetat într-un ziar. Asta fac de obicei cu legumele, cu cele mari, în orice caz.

— Mai ţii minte ce ziar ai folosit? Ştiu că nu-i uşor. Apoi, cum Surtees nu zicea nimic, adăugă: Era un ziar mare sau o gazetă de scandal? Ce ziar primiţi aici?

Karen fu cea care răspunse până la urmă:

— Era un exemplar din *Sole Bay Weekly Gazette.* Eu sunt ziarista. Obişnuiesc sa fiu atentă

la ziare.

— Erai aici, în bucătărie?

— Cred că da. În orice caz l-am văzut pe Eric împachetând prazul. Mi-a spus că i-l ducea doamnei Munroe.

— Poţi să-ţi aduci aminte din ce dată era ziarul?

— Nu. Nu-mi aduc aminte. Îmi amintesc ce ziar era fiindcă, aşa cum spuneam, am obiceiul să mă uit la ziare. Eric l-a deschis la pagina din mijloc unde era o poză cu înmormântarea unui fermier local. A ţinut să participe şi viţâca lui preferată, aşa că au dus animalul la mormânt cu panglici negre legate de coarne şi în jurul gâtului. N-aş crede s-o fi băgat şi în biserică. Genul de poze care le plac directorilor de ziare!

Dalgliesh se întoarse către Surtees.

— Când apare Sole Bay Gazette?

— Joia. De obicei eu n-o citesc înainte de weekend.

— Deci ziarul pe care l-ai folosit era probabil cel de săptămâna precedentă. Întoarse capul spre Karen şi spuse: Mulţumesc, m-aţi ajutat foarte mult. Şi văzu din nou în ochii ei acea privire rapidă care-l cântărea.

II conduseră până Ia uşă. Când întoarse capul la poartă îi văzu stând unul lângă altul, urmarindu-l până se asigurară că plecase. Apoi se întoarseră în aceeaşi clipă şi închiseră uşa în urma lor.După cina lui solitară la Crown din Southwold, Dalgliesh avea de gând să se întoarcă la St Anselm la timp ca să participe la ultima slujbă din acea zi. Dar masa, care era prea bună ca s-o înghită la repezeală, dură mai mult decât se aşteptase şi până să se întoarcă şi să-şi parcheze Jaguarul, slujba începuse. Aşteptă în apartamentul lui până văzu o rază de lumină traversând curtea şi uşa dinspre sud a bisericii deschizându-se ca să iasă

micul grup de credincioşi. Se îndreptă spre sacristie de unde părintele Sebastian tocmai ieşea şi intenţiona ca să încuie uşa după el.

— Putem sta puţin de vorbă, părinte? spuse Dalgliesh. Sau preferaţi s-o lăsăm pe mâine?

Ştia că la St Anselm era obiceiul ca cei din colegiu să păstreze tăcerea după slujba de seară, dar decanul răspunse:

— O să dureze mult, domnule comandant?

— Sper că nu, părinte.

— Atunci acum, daca vrei. Mergem în *biroul meu?*

Odată ajunşi acolo, decanul se aşeză în spatele biroului şi-i făcu semn lui Dalgliesh să se aşeze pe scaunul din faţa lui. De data asta nu va fi o discuţie plăcută stând pe fotoliile joase din faţa focului. Decanul nu avea de gând să înceapă el conversaţia sau să-l întrebe pe Dalgliesh la ce concluzii ajunsese în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. În schimb, aşteptă într-o tăcere care, deşi nu era ostilă, lăsa impresia că-i punea răbdarea la încercare.

— Părintele Martin mi-a arătat jurnalul doamnei Munroe, începu Dalgliesh. Se pare că Ronald Treeves petrecea mai mult timp cu ea decât ar fi fost de aşteptat şi, desigur, tot ea fusese cea care-i găsise cadavrul. Asta face ca fiecare referire la el din jurnal să fie importantă. Mă refer mai ales la ultimul paragraf, cel scris în ziua morţii ei. N-aţi luat în serios mărturia ei că descoperise un secret care o îngrijorase?

— Mărturie? răspunse părintele Sebastian. Ce termen judiciar, domnule comandant. Am luat-o în serios fiindcă era, evident, ceva serios pentru ea. Am avut îndoieli în privinţa citirii unui jurnal personal, dar fiindcă părintele Martin o sfătuise să-l scrie, îl interesa să ştie ce scrisese. Poate că era o curiozitate firească, deşi eu nu pot să nu mă gândesc că jurnalul trebuia distrus fără a fi citit.

Totuşi, faptele par să fie simple. Margaret Munroe era o femeie inteligentă, cu cap. Descoperise ceva care o îngrijora, făcuse mărturisiri persoanei interesate şi era mulţumită. Oricare ar fi fost explicaţia care i se dăduse, a liniştit-o. N-am fi câştigat nimic şi aş fi făcut mult rău dacă mă apucam să scormonesc lucrurile. Sper că nu sugerezi că ar fi trebuit să convoc întreg colegiul şi să întreb dacă avea cineva vreun secret pe care i-l împărtăşise doamnei Munroe. Prefer să mă bazez pe cuvântul ei scris, anume că explicaţia care i se dăduse nu mai comporta noi acţiuni.

— Ronald Treeves părea să fi fost un singuratic, părinte, afirmă Dalgliesh. Vă plăcea băiatul?

Era o întrebare primejdios de provocatoare, dar părintele Sebastian o primi fără să clintească. Privindu-l, lui Dalgliesh i se păru că observă o uşoară înăsprire a feţei lui frumoase, dar nu putea fi sigur.

Răspunsul decanului, atunci când veni, putea să implice mustrare, dar vocea lui nu trăda vreun resentiment:

— În relaţiile mele cu studenţii nu-mi pun problema că îmi place sau nu-mi plece cineva, şi nici n-ar fi potrivit să fac aşa ceva. Favoritismul sau senzaţia de favoritism este deosebit de riscantă într-o comunitate mică. Ronald era un tânăr complet lipsit de farmec, dar de când este farmecul o virtute creştină?

— Dar v-aţi pus întrebarea dacă era fericit aici?

— Nu este treaba Colegiului St Anselm să încurajeze fericirea personală. Mi-aş fi făcut probleme dacă aş fi crezut că era nefericit. Noi luăm foarte în serios răspunderea noastră pastorală faţă de studenţi. Ronald nici n-a căutat ajutor, nici n-a dat nici un semn că ar avea nevoie de aşa ceva. Asta nu exclude propria mea vină.

Religia era importantă pentru Ronald şi era profund dedicat vocaţiei lui. Sigur că nu se îndoia că sinuciderea este un păcat grav. Actul acela nu putea fi făcut din impuls; făcuse acea jumătate de milă până la lac, pe urmă mersese poticnindu-se prin nisip de-a lungul ţărmului. Dacă s-a omorât, nu putea face asta decât din disperare. Ar fi trebuit să fi ştiut acest lucru despre orice student şi n-am ştiut.

— Sinuciderile comise de cei tineri şi sănătoşi sunt întotdeauna misterioase, observă Dalgliesh. Mor şi nimeni nu ştie de ce. Poate că nici ei n-ar fi în stare să explice.

— Nu v-am cerut iertarea, domnule comandant. Nu făceam decât să expun faptele.

Se aşternu tăcerea. Următoarea întrebare a lui Dalgliesh era tot atât de directă, dar trebuia pusă. Se întreba dacă vorbea prea fără înconjur, era chiar fără tact cu întrebările lui, dar socotea că părintele Sebastian va aprecia stilul direct şi va dispreţui tactul, între ei se înţelegea mai mult decât se rostea.

— Mă întrebam cine va avea de profitat dacă se închide colegiul, zise Dalgliesh.

— Eu aş profita, printre alţii. Dar cred că orice astfel de întrebare ar primi un răspuns mai adecvat din partea avocaţilor noştri. Stannard, Fox şi Perronet au servit colegiul de la înfiinţarea sa şi Paul Perronet este în prezent şi administrator. Au biroul în Norwich. Ar putea să-ţi spună câte ceva despre istoria noastră, dacă te interesează. Ştiu că uneori lucrează şi sâmbăta dimineaţă. Vrei să vă programez? Să văd dacă-l pot găsi acasă.

— Asta m-ar ajuta, părinte.

Decanul întinse mâna spre telefonul lui de birou. Nu era nevoie să verifice numărul. După ce apăsă pe butoane urmă o scurtă pauză, apoi spuse:

— Paul? Aici Sebastian Morell. Te sun de la birou. Lângă mine se află domnul comandant

Dalgliesh. Îţi aminteşti că am vorbit joi seara despre vizita lui? Are de pus câteva întrebări despre colegiu la care m-aş bucura să-i poţi răspunde... Da, tot ce întreabă. Nu trebuie să ascunzi nimic... Drăguţ din partea ta, Paul. Vă pun în legătură.

Fără să mai spună nimic îi trecu receptorul lui Dalgliesh. O voce profundă spuse:— Aici Paul Perronet. Voi fi la birou mâine-dimineaţă. Am o întâlnire la zece, dar dacă puteţi veni devreme, să zicem la nouă, o să avem timp suficient. Mă găsiţi de la opt şi jumătate. Părintele Sebastian o să vă dea adresa. Suntem foarte aproape de catedrală. Atunci ne vedem la zece. Perfect!

După ce Dalgliesh se duse iar la locul lui, decanul zise:

— Mai e ceva pentru astă-seară?

— Mi-ar fi de ajutor, părinte, dacă aş putea să arunc un ochi peste dosarul personal al lui Margaret Munroe, dacă îl mai aveţi.

— Ar fi fost, desigur, ceva confidenţial dacă ea s-ar mai afla printre noi. Dar, de vreme ce este moartă, nu văd de ce n-aş face-o. Domnişoara Ramsey îl ţine într-un dulap încuiat în camera de alături. O să vi-l aduc.

Ieşi din încăpere şi Dalgliesh auzi hârşâitul sertarului de la dulapul de oţel. După câteva clipe decanul se întoarse şi îi întinse o mapă cafenie din carton. Nu întrebă ce legătură putea exista între dosarul doamnei Munroe şi tragedia morţii lui Ronald Treeves şi Dalgliesh credea că ştie de ce. Recunoscuse în părintele Sebastian un tactician experimentat care n-ar fi pus o întrebare dacă socotea că răspunsul putea fi sau neaşteptat, sau nedorit. Făgăduise cooperare şi avea să i-o acorde, dar va cumula toate cererile supărătoare şi nedorite până va veni momentul oportun când îi va spune cât de mult i s-a cerut, cât era de puţin justificat şi cât de ineficient a fost rezultatul.

Nimeni nu era mai priceput să-şi atragă adversarii pe un teren pe care nu-l puteau apăra legitim.

— Vrei să iei dosarul cu dumneata, domnule comandant? întrebă părintele Sebastian.

— Da, părinte. Îl aduc înapoi mâine.

— Ei, atunci, dacă nu mai este nimic pentru moment, vă spun:„Noapte bună".

Se ridică şi deschise uşa ca să iasă Dalgliesh. Ar fi putut fi un gest de politeţe. Lui Dalgliesh i se păru că seamănă mai mult cu un director de şcoală care se asigură că un părinte recalcitrant îşi lua, în sfârşit, tălpăşiţa.

Uşa spre peristilul sudic era deschisa. Pilbeam nu o încuiase încă pentru noapte. Curtea, luminată doar de becurile slabe de perete, era foarte întunecată şi doar două dintre camerele studenţilor, ambele pe galeria din sud, lăsau să se întrevadă o geana de lumina. În timp ce coti spre Ieronim, văzu două siluete stând alături lângă uşa de la Ambrozie. Una îi fusese prezentată la ceai şi chipul palid ce lucea sub lumina din perete era de neconfudat. Cealaltă era a unei femei. Auzindu-i paşii, ea întoarse capul spre el şi, când Dalgliesh ajunse la uşă, ochii li se întâlniră şi timp de o secundă se priviră uimiţi unul pe altul. Lumina cădea pe un chip de o frumuseţe grava, uluitoare, şi el fu cuprins de o emoţie care-l încerca rar acum.

— Nu cred că v-aţi cunoscut, spuse Raphael. Emma, dumnealui este comandantul Dalgliesh care a venit tocmai de la Scotland Yard ca să ne spună cum a murit Ronald. Domnule comandant, v-o prezint pe Emma Lavenham, doctor în literatură, care vine de la Cambridge de trei ori pe an ca să ne civilizeze. După ce am participat, cu credinţă, la ultima slujbă am hotărât, separat, să ieşim afară ca să ne uităm la stele. Ne-am întâlnit la marginea stâncii. Acum, ca o gazdă bună, o conduc îndărăt la apartamentul ei. Noapte bună, Emma.

Glasul şi atitudinea lui erau posesive şi Dalgliesh simţi că ea ar vrea să-l contrazică.

— Eram perfect capabilă să mă orientez singură, spuse ea. Totuşi îţi mulţumesc, Raphael.

O clipă el avu aerul că voia să-i ia mâna, dar ea spuse un hotărât „Noapte bună", care păru să-i cuprindă pe amândoi şi intră repede în salonul ei.

— Stelele ne-au dezamăgit, zise Raphael. Noapte bună, domnule comandant. Sper că aveţi tot ce vă trebuie.

Se întoarse pe călcâie şi păşi repede pe pietrişul curţii spre camera lui din peristilul de nord.

Dintr-un motiv pe care îi era greu să-l explice, Dalgliesh se simţi iritat. Raphael Arbuthnot era un tânăr spiritual care, fără îndoiala, era mai arătos decât i-ar fi priit. Se părea că era un descendent al familiei Arbuthnot care înfiinţase Colegiul St Anselm. Dacă aşa era, cât de mult urma să moştenească în cazul în care colegiul era silit să-şi închidă porţile?

Se instală la birou hotărât şi deschise dosarul doamnei Munroe, studiind atent fiecare pagină. Venise la St Anselm pe 1 mai 1994 de la Ashcombe House, un azil de lângă Norwich.

Colegiul St Anselm dăduse anunţuri atât în *Church Times,* cât şi în ziarul local pentru o femeie internă care să se ocupe de lenjerie şi să ajute la treburile gospodăriei. Boala de inimă a doamnei Munroe fusese recent diagnosticată şi scrisoarea ei de ofertă arăta că munca de infirmieră devenise prea grea pentru ea şi că era în căutarea unui post ca internă cu îndatoriri mai uşoare. Referinţele ei de la directoarea azilului fuseseră bune, deşi nu exagerat de entuziaste. Doamna Munroe, care-şi începuse slujba pe 1 iunie 1988, fusese o infirmieră conştiincioasă şi devotată, dar poate cam rezervată în relaţiile cu alţii. Îngrijirea muribunzilor devenise prea extenuantă pentru ea,

atât din punct de vedere fizic, cât şi sufletesc, dar azilul considera că va putea îndeplini unele responsabilităţi ca infirmieră într-un colegiu de tineri sănătoşi şi va fi mulţumită să facă acest lucru, pe lângă sarcina de-a se ocupa de lenjerie. Odată venită acolo, se pare că fusese rar absentă. Existau foarte puţine cereri adresate părintelui Sebastian pentru învoiri şi se părea că prefera să-şi petreacă concediile în căsuţa ei, unde i se alătura şi unicul ei fiu, ofiţer o de armată. După citirea dosarului, impresia generală era că doamna Munroe fusese o femeie conştiincioasă, muncitoare, deosebit de retrasă şi pe care o interesau puţine lucruri în afară de fiul ei. Exista o notă ataşată la dosar în care se spunea că fiul îi fusese ucis la optsprezece luni după sosirea ei la St Anselm.

Puse dosarul în sertarul biroului, făcu un duş şi se băgă în pat. Închizând lumina, încercă să se liniştească ca să adoarmă, dar întâmplările de peste zi nu se lăsară alungate. Era din nou pe plajă cu părintele Martin. Avea în faţa ochilor acea manta cafenie şi acea sutană atât de atent împăturite de parcă băiatul îşi făcuse bagajele pentru o călătorie, şi poate că aşa şi văzuse el lucrurile. Oare se dezbrăcase ca să se caţere câţiva metri pe nisipul instabil întărit cu pietre şi fixat nesigur cu smocuri de ierburi amestecate cu pământ? Şi de ce făcuse această încercare? La ce spera? La ce spera să ajungă, să găsească? Aceasta era o porţiune de coastă unde, din când în când, fragmente de schelete de mult îngropate se iveau din nisip sau din suprafaţa stâncii, aduse cu multe generaţii înainte din cimitirele înecate ce zăceau acum la o milă depărtare sub mare. Dar nimic nu fusese văzut de cei de la locul faptei. Chiar dacă Treeves ar fi zărit curba neteda a unui cap de mort sau capătul unui os lung ieşind din nisip, de ce socotise necesar să-şi scoată sutana şi

mantaua înainte de a încerca să ajungă la ele? Pentru Dalgliesh hainele frumos împăturite ascundeau ceva cu mai mult înţeles. Nu fusese oare o lepădare deliberată, aproape ceremonială, de viaţă, de vocaţie, poate chiar de credinţă?

De la imaginea acelei morţi îngrozitoare, gândurile lui, luptându-se cu mila, curiozitatea şi bănuielile, poposiră asupra jurnalului lui Margaret Munroe. Citise ultimele paragrafele de atâtea ori, încât putea să le spună pe dinafară. Ea descoperise un secret atât de important încât nu pe putuse hotărâ să-l consemneze decât aluziv. Vorbise cu persoana interesată şi, la câteva ore după acea dezvăluire, era moartă. Judecind după starea inimii ei, decesul ar fi putut surveni oricând. Poate că fusese grăbit de nelinişte, de nevoia de a se vedea urmările descoperirii ei. Dar putea să fie o moarte de care ar fi putut profita cineva. Şi cât de uşor ar fi putut fi ucisă! O femeie bătrâna care suferea de inimă, singură în locuinţa ei, un doctor care o consultase regulat şi care n-ar fi ezitat să elibereze certificatul de deces. Şi de ce, dacă purta ochelarii pentru distanţă, avea tricotajul în poală? Şi, dacă urmarea un program atunci când murise, cine închisese televizorul? Toate aceste ciudăţenii puteau, desigur, să fie explicate. Era sfărşitul zilei şi ea era obosită. Chiar dacă ar fi ieşit la lumină mai multe probe – şi ce alte probe ar mai fi putut să existe? – nu prea erau speranţe să se poată rezolva acum misterul. Asemeni lui Ronald Treeves, fusese incinerata. Îi trecu prin minte că St Anselm era ciudat de prompt în a se debarasa de morţii lui, dar acest lucru era nedrept. Atât Sir Alred, cât şi sora doamnei Munroe excluseseră colegiul de la funeralii.

Îi părea rău că nu văzuse trupul neânsufleţit al lui Ronald Treeves. Era întotdeauna frustrant să ai probe la a doua mână şi nici nu se făcuseră fotografii la locul faptei. Dar relatările fuseseră

destul de clare şi toate indicau sinuciderea. Dar de ce? Treeves ar fi socotit acest act ca pe un păcat, un păcat de moarte. Ce putea fi atât de grav încât să-l împingă la un sfârşit atât de îngrozitor?Orice vizitator al unui oraş istoric dintr-un comitat se convinge, după peregrinările lui, că cele mai frumoase clădiri din centru sunt, invariabil, birourile avocaţilor. Domnii Stannard, Fox & Perronet nu făceau excepţie. Firma se afla la distanţă mică de catedrală într-o clădire elegantă în stil georgian şi era separată de trotuar printr-o bandă îngustă de pietriş. Uşa lucioasă din faţă cu ciocănelul în chip de cap de leu, zugrăveala proaspătă, ferestrele nemânjite de funinginea oraşului care reflectau lumina plăpândă a dimineţii şi perdelele imaculate de dantelă – toate dovedeau respectabilitatea, prosperitatea şi caracterul exclusiv al firmei. La oficiul de recepţie, care se vedea că făcuse cândva parte din încăperea din faţă mai mare şi frumos proporţionată, o fată cu chip senin ridică ochii de pe o revistă şi-l întâmpină pe Dalgliesh cu vocea ei plăcută cu accent de Norfolk.

— Sunteţi comandantul Dalgliesh, nu-i aşa? Domnul Perronet vă aşteaptă. Mi-a spus să vă rog să vă duceţi direct sus. La primul etaj, în faţă. Secretara dumnealui nu vine sâmbăta, suntem doar noi doi, dar nu mi-e greu să vă fac o cafea, dacă doriţi.

Dalgliesh îi mulţumi cu un zâmbet, refuză invitaţia şi porni pe scări privind fotografiile înrămate ale foştilor membri ai firmei.

Bărbatul care-l aştepta în faţa uşii biroului şi făcu un pas spre el era mai în vârstă decât sugera vocea de la telefon, sigur peste cincizeci şi cinci de ani. Era înalt de peste un metru optzeci, osos, cu un maxilar proeminent, cu ochi cenuşii blânzi în spatele unor ochelari cu ramă de baga şi cu păr de culoarea paiului cu şuviţe linse peste o frunte

înaltă. Era faţa unui actor, mai degrabă decât a unui avocat. Era îmbrăcat elegant cu un costum nu prea nou în dungi înguste, închis la culoare, dar cu o croială foarte reuşită, a cărui austeritate era înviorată de o cămaşă în dungi late albastre şi un papion roz cu picăţele albastre. Părea conştient de aerul său oarecum excentric pe care, de altfel, făcea tot posibilul să-l afişeze.

încăperea în care fu condus Dalgliesh era aproape de ceea ce se aşteptase. Biroul era în stil georgian şi nu avea pe el hârtii sau teancuri de documente. Se vedea un tablou în ulei, cu siguranţă al unuia dintre fondatori, deasupra căminului elegant din marmură, iar peisajele în acuarelă, aliniate cu grijă, erau destul de bune ca să fi fost de Cotman, cum probabil şi erau.

— Nu vreţi cafea? Foarte înţelept. E prea devreme. Eu ies la o cafea pe la unsprezece. Fac o plimbare până la St Peter Mancroft. Asta-mi dă prilejul să mai ies din birou. Sper că scaunul acesta nu e prea scund. Nu? Luaţi-l pe celălalt, dacă preferaţi. Părintele Sebastian m-a rugat să vă răspund la toate întrebările pe care doriţi să mi le puneţi despre Colegiul St Anselm. Perfect! Sigur că dacă aceasta ar fi o anchetă oficială a poliţiei aş avea datoria, ca şi dorinţa de a coopera.

Blândeţea ochilor lui cenuşii era înşelătoare. Puteau fi iscoditori.

— Nu-i vorba de o anchetă oficială, afirmă Dalgliesh. Situaţia mea este ambiguă. Presupun că părintele Sebastian v-a spus că Sir Alred Treeves nu e mulţumit de verdictul anchetei legate de moartea fiului său. A cerut Poliţiei Metropolitane să facă o cercetare preliminară ca să vadă dacă este cazul să se continue acţiunea. Eu aveam oricum de gând să vin în zonă şi mai ştiu câte ceva despre Colegiul St Anselm, deci a fost o ocazie de care am profitat ca să fac această vizită. Sigur că dacă sunt indicii privitoare la un caz de crimă,

problema va deveni oficială şi va fi pasată poliţiei din Suffolk.

— Nu e mulţumit de verdict? întrebă Paul Perronet. Eu credeam că s-a simţit oarecum uşurat.

— El a socotit că probele de moarte accidentală sunt neconcludente.

— Aşa o fi fost, dar nu s-a dovedit nimic altceva. Un verdict deschis ar fi fost mai potrivit.

— Apărând într-un moment dificil pentru colegiu, publicitatea n-ar fi fost de dorit, zise Dalgliesh.

— Aşa-i, dar tragedia a fost tratată cu mare discreţie. Părintele Sebastian se pricepe la astfel de probleme. De-a lungul timpului St Anselm a avut parte de ceva publicitate negativă. În 1923, a fost acel scandal legat de homosexualitate când preotul lector de istoria bisericii – un anume părinte Cuthbert – s-a îndrăgostit nebuneşte de unul dintre studenţi şi au fost descoperiţi de decan *in flagrante delicto.* Mergeau amândoi pe tandemul părintelui Cuthbert către docurile din Felixstowe şi către libertate, după ce presupun că-şi schimbaseră sutanele cu pantaloni bufanţi victorieni. O imagine încântătoare, aşa mi-am spus întotdeauna. Pe urmă a fost un scandal şi mai serios în 1932, când decanul de pe atunci s-a convertit la religia romano-catolică şi a luat cu el jumătate din personalul didactic şi o treime dintre studenţi. Asta cred c-a făcut-o pe Agnes Arbuthnot să se răsucească în mormânt! Dar este adevărat că publicitatea de acum vine într-un moment nefericit. Chiar aşa!

— Aţi fost şi dumneavoastră la anchetă?

— Da, am fost, ca reprezentant al colegiului. Această firmă a reprezentat Colegiul St Anselm de la înfiinţarea sa. Domnişoara Arbuthnot – de fapt familia Arbuthnot, în general – avea o antipatie faţă de Londra, şi când tatăl ei s-a mutat mai târziu

în Suffolk şi a construit casa în 1842 ne-a rugat să preluăm noi afacerile lor juridice. Sigur că eram departe, dar cred că el voia o firmă din East Anglia mai degrabă decât una neapărat din Suffolk. Domnişoara Arbuthnot a continuat colaborarea după moartea tatălui ei. Unul dintre partenerii mai vechi de aici a fost întotdeauna curator al colegiului. Domnişoara Arbuthnot a menţionat acest lucru în testamentul ei, specificând că acesta trebuie să fie membru corespondent al Bisericii Angliei. Eu sunt curatorul actual. Nu ştiu ce vom face în viitor dacă toţi partenerii noştri de aici sunt romano-catolici, nonconformişti sau necredincioşi, pur şi simplu. Cred c-ar trebui să convingem pe cineva să se convertească. Până acum, totuşi, a existat întotdeauna un partener care să poată îndeplini condiţiile necesare.

— Este o firmă veche, nu-i aşa? întreba Dalgliesh.

— A fost fondată în 1792. N-a rămas nici un Stannard în firmă acum. Ultimul este cadru academic la una dintre noile universităţi, cred. Dar vom avea un tânăr Fox în curând – vreau să spun o tânără Fox. Priscilla Fox a absolvit abia anul trecut şi este de mare viitor, îmi place continuitatea.

— Am înţeles de la părintele Martin că moartea tânărului Treeves poate grăbi închiderea Colegiului St Anselm, zise Dalgliesh. În calitate de custode, aşa credeţi şi dumneavoastră?

— Mă tem că da. Să o grăbească, da, dar nu s-o producă. După cum cred ca ştiţi, Biserica duce o politică de centralizare a învăţământului teologic în mai puţine centre, dar Colegiul St Anselm a fost întotdeauna un soi de anomalie. Se poate închide mai curând acum, dar închiderea lui este, vai, inevitabilă. Nu este doar o chestiune de politică religioasă şi de resurse. Etosul este demodat. Colegiul St Anselm şi-a avut întotdeauna criticii săi – că este prea „elitist", prea „snob", „prea izolat",

chiar şi că „studenţii sunt prea bine hrăniţi". Vinul este, desigur, foarte bun. Eu am grijă să nu-mi fac vizitele trimestriale în Postul Mare sau vinerea. Dar cea mai mare parte este moştenit. Nu costă colegiul nici un bănuţ. Bătrinul canonic Cosgrove i-a donat pivniţele cu cinci ani în urmă. Bătrânul avea gusturi fine. Ar trebui să le ajungă până la închidere.

— Dacă şi când se va întâmpla asta, ce se va alege de clădirile şi bunurile lor? întrebă Dalgliesh.

— Părintele Sebastian nu v-a spus?

— Mi-a spus că el va fi unul dintre beneficiari, dar m-a trimis la dumneavoastră pentru amănunte.

— Exact! Exact!

Domnul Perronet se ridică de la birou şi deschise un dulap de la stânga căminului. Scoase cu oarecare efort o cutie mare pe care scria cu vopsea albă ARBUTHNOT.

— Dacă vă interesează istoria colegiului, şi presupun că da, poate că este bine să începem cu începutul. Aici se află totul. Da, puteţi citi povestea familiei închisă într-o cutie mare, neagră. Voi începe cu tatăl lui Agnes Arbuthnot, Claude Arbuthnot, care a murit în 1859. Confecţiona nasturi şi catarame – nasturi pentru ghetele acelea înalte pe care le purtau doamnele, nasturi pentru ceremonii şi catarame, lucruri de astea – într-o fabrica de dincolo de Ipswich. S-a descurcat extrem de bine şi a devenit foarte bogatAgnes, născuta în 1830, a fost primul copil. După ea venea Edwin, născut în 1823 şi Clara, născută cu doi ani mai târziu. Nu trebuie să ne ocupăm prea mult de Clara. N-a fost niciodată măritată şi a murit de tuberculoza în 1849 în Italia. A fost înmormântată la Roma în cimitirul protestant – într-o companie foarte bună, bineânţeles. Bietul Keats! Ei, asta făceau pe vremurile acelea, călătoreau spre sud în

speranţa unei însănătoşiri. Numai voiajul era suficient ca să-i omoare. Păcat că nu s-a dus la Torquay să se odihnească acolo. Oricum, cu Clara am terminat.

Cel care a construit casa, desigur, a fost bătrinul Claude. Îşi făcuse plinul şi ţinea sa arate acest lucru. Chiar aşa! I-a lăsat casa lui Agnes. Banii au fost împărţiţi între ea şi fratele ei, Edwin, şi am înţeles că au fost nişte disensiuni legate de moştenirea proprietăţii. Dar Agnes era ataşată de casă şi locuia în ea, pe când Edwin nu, aşa că i-a revenit ei casa. Sigur că, dacă tatăl ei, un protestant rigid, ar fi ştiut ce va face cu ea, lucrurile ar fi putut sta altfel. Oricum, averea n-o poţi lua cu tine în groapă. I-a lăsat-o ei şi asta a fost. La un an după moartea lui, ea a plecat să stea la Oxford cu o prietenă de pe vremea şcolii, a intrat sub influenţa Mişcării de la Oxford şi s-a hotărât să înfiinţeze Colegiul St Anselm. Casa exista, desigur, dar ea a mai construit cele două peristiluri, a restaurat şi a încorporat biserica în ansamblu şi a construit cele patru căsuţe pentru angajaţi.

— Cu Edwin ce s-a întâmplat? întrebă Dalgliesh.

— El a devenit explorator. În afara lui Claude, bărbaţii din familie păreau cu toţii să fi avut pasiunea călătoriilor. De fapt, a făcut parte din nişte echipe celebre de săpături arheologice din Orientul Mijlociu. Venea rar în Anglia şi a murit la Cairo în 1890.

— El a fost cel care a dat colegiului papirusul de la St Anselm? întrebă Dalgliesh.

În acel moment ochii, din spatele ochelarilor cu ramă de baga deveniră circumspecţi. Urmă o clipă de tăcere, după care Perronet spuse:

— Aşadar, sunteţi informat despre asta. Părintele Sebastian nu mi-a spus.

— Ştiu foarte puţin. Tatăl meu aflase secretul şi, deşi era întotdeauna discret, eu am prins nişte aluzii când eram amândoi la St Anselm. Un băiat de paisprezece ani are un auz mai ascuţit şi o minte mai iscoditoare decât îşi dau seama, uneori, adulţii. Tata mi-a spus câte ceva şi m-a pus să făgăduiesc că o să păstrez secretul. De fapt, nici nu aveam de gând să procedez altfel.

— Ei bine, părintele Sebastian mi-a spus să vă răspund la toate întrebările, dar despre papirus n-am multe de spus, zise Perronet. Probabil că ştiţi tot atât de mult ca şi mine. În mod cert a fost dat domnişoarei Arbuthnot în 1887 de către fratele ei care era, cu siguranţă, capabil să-l falsifice sau să pună pe cineva să facă asta. Era un amator de farse şi aşa ceva l-ar fi atras. Era un ateu fervent. Poate un ateu să fie fervent? Oricum, era împotriva religiei.

— Ce-i cu papirusul ăsta, exact?

— Pare să fi fost o scrisoare din partea lui Pilat din Pont către un ofiţer din gardă cu privire la îndepărtarea unui anume cadavru. Domnişoara Arbuthnot era de părere că era un fals şi majoritatea decanilor care au văzut scrisoarea de atunci încoace au fost de acord. Mie nu mi-a fost arătat papirusul, dar i-a fost arătat tatălui meu şi cred că şi bătrânului Stannard. Tatăl meu era convins că nu era autentic, dar spunea că, dacă fusese falsificat, treaba fusese făcută cu multă isteţime.

— Este ciudat că Agnes Arbuthnot nu l-a distrus, zise Dalgliesh.

— Ah, nu cred că-i ciudat. Nu, n-aş spune ciudat. Există o notă aici printre hârtii. Am să vă prezint doar esenţa, dacă se poate. Ea era de părere că, dacă ar fi fost distrus, fratele ei ar fi făcut problema publică şi distrugerea lui ar fi servit pentru a dovedi autenticitatea lui. Odată distrus, nimeni nu ar mai fi putut să dovedească

faptul că nu era un fals. A lăsat instrucţiuni clare că trebuia păstrat în posesia fiecărui decan succesiv şi predat succesorului doar la moartea lui.

— Ceea ce înseamnă că acum se află în mâinile părintelui Martin, zise Dalgliesh.

-Exact! Părintele Martin trebuie să-l aibă pe undeva. Cred că nici măcar părintele Sebastian nu ştie unde e. Dacă vreţi mai multe informaţii despre acest subiect, trebuie să vorbiţi cu el. Dar nu vad ce legătură are cu moartea lui Ronald Treeves.

— Nici eu nu văd, pentru moment, zise Dalgliesh. Ce s-a mai întâmplat cu familia după moartea lui Edwin Arbuthnot?

— A avut un fiu, Hugh, născut în 1880, ucis pe câmpul de luptă de pe Somnie în 1916. Şi bunicul meu a murit în acea bătălie. Morţii războiului încă ne mai bântuie visele, nu-i aşa? A lăsat după el doi fii, cel mai mare, Edwin, născut în 1903, nu s-a căsătorit şi a murit la Alexandria în 1979. Apoi a fost Claude, născut în 1905. El a fost bunicul lui Raphael Arbuthnot, care este student la colegiu acum. Dar bineânţeles că ştiţi asta. Raphael Arbuthnot este ultimul descendent al familiei.

— Dar el nu are dreptul la moştenire? întrebă Dalgliesh.

— Nu – din păcate nu este legitim. Testamentul domnişoarei Arbuthnot a fost detaliat şi precis. Nu cred că iubita doamnă s-a gândit că vreodată colegiul va fi închis, dar predecesorul meu de aici, care, în acea vreme, se ocupa de afacerile familiei, a subliniat că aceasta eventualitate trebuia consemnată. Exact! Testamentul specifică faptul că proprietatea şi toate obiectele din colegiu şi din biserică donate de domnişoara Arbuthnot şi prezente la momentul închiderii să fie împărţite în cote egale la toţi descendenţii direcţi ai tatălui său, cu condiţia ca aceşti descendenţi să fie legitimi potrivit legii engleze şi să fie membri

activi ai Bisericii Angliei.

— O formulare neobişnuită, desigur, „legitimi potrivit legii engleze", zise Dalgliesh.

— N-aş spune asta. Domnişoara Arbuthnot era o reprezentantă tipică a clasei şi a timpului său. Când era vorba de proprietate, victorienii erau întotdeauna atenţi la posibilitatea unui pretendent străin, născut cu o legitimitate dubioasă, în urma unei căsătorii contractată nereglementar. Există câteva cazuri notorii. În lipsa unui moştenitor legitim, proprietatea şi bunurile ei trebuie împărţite, din nou în cote egale, între preoţii rezidenţi la colegiu în momentul închiderii acestuia.

— Ceea ce înseamnă că beneficiarii sunt părintele Sebastian Merell, părintele Martin Perie, părintele Peregrine Glover şi părintele John Betterton. Asta-i puţin cam dur pentru Raphael, nu-i aşa? Presupun că nu există nici un dubiu privind legitimitatea?

— În privinţa primului punct trebuie să fiu de acord. Nedreptatea nu i-a scăpat, bineânţeles, părintelui Sebestian. Problema închiderii colegiului s-a pus serios pentru prima oară acum doi ani şi atunci el a vorbit cu mine. Este oarecum nemulţumit, şi asta e firesc, de termenii testamentului şi mi-a sugerat că, în eventualitatea închiderii colegiului, să se ajungă la unele aranjamente între beneficiari pentru ca Raphael să aibă o parte din beneficiu. În mod normal, desigur, moştenirile pot fi modificate prin acordul beneficiarilor, dar chestiunea, în acest caz, este complicată. I-am spus că nu pot da pe loc răspunsuri simple la nici o chestiune legată de cedarea proprietăţii. Există, de pildă, în biserică acel tablou extrem de valoros. Domnişoara Arbuthnot l-a donat bisericii cu condiţia să fie aşezat deasupra altarului. Dacă biserica rămâne în funcţiune, va fi oare mutat de aici sau se va face

un aranjament prin care cel responsabil de biserică să-l poată achiziţiona? Epitropul recent numit, arhidiaconul Crampton, se agită să-l vadă mutat într-un loc de mai mare securitate sau să fie vândut în beneficiul diecezei, în general. El ar dori ca toate obiectele de valoare să fie mutate. I-am spus că eu aş regreta o asemenea acţiune prematură, dar el poate avea câştig de cauză. El are o mare influenţă şi o asemenea acţiune ne-ar asigura că Biserica, şi nu indivizii, va beneficia în momentul închiderii colegiului.

Apoi mai este şi problema clădirilor. Mărturisesc că nu văd cum ar putea fi folosite şi, de altfel, peste douăzeci de ani s-ar putea să nu mai fie în picioare. Marea avansează rapid de-a lungul coastei. Eroziunea le afectează valoarea în mod considerabil. Obiectele din interior, chiar şi fără acea pictură, s-ar putea să crească în valoare, mai cu seamă argintăria, cărţile şi mobilele.

— În plus mai este şi papirusul de la St Anselm, zise Dalgliesh.

Din nou i se păru că remarca lui nu picase bine.

— Probabil că şi el va intra în mâinile beneficiarilor, răspunse Perronet. Asta ar putea crea noi complicaţii. Dar dacă colegiul se închide şi nu va mai exista un decan, papirusul va face parte din proprietate.

— Dar se presupune că este un obiect valoros, fie că este autentic sau nu.

— Va avea o valoare considerabilă pentru oricine e interesat de bani sau de putere, zise Paul Perronet.„Ca Sir Alred Treeves", îşi spuse Dalgliesh. Dar era greu să-ţi închipui că Sir Alred l-a băgat deliberat pe fiul său adoptiv în colegiu cu scopul de a pune mâna pe papirusul de la St Anselm, chiar dacă ar fi ştiut de existenţa lui.

— Nu există nici o îndoială în privinţa lui

Raphael?

— Ah, nu, domnule comandant, nu! Mama Iui, când a rămas însărcinata, n-a făcut nici un secret din faptul că nu era măritată şi nici nu ţinea să se mărite. N-a pomenit niciodată numele tatălui, deşi şi-a exprimat dispreţul şi ura faţă de el. După naşterea copilului l-a lepădat în faţa colegiului, într-un coş cu un bileţel pe care scria: „Se spune că propovăduiţi mila creştinească, aşa că aplicaţi-o asupra acestui bastard. Dacă vreţi bani, cereţi-i tatălui meu". Bileţelul este aici, printre hârtiile familiei Arbuthnot. A fost ceva nemaipomenit din partea unei mame.

Aşa a şi fost, îşi spuse Dalgleish. Femeile îşi mai abandonează copii, uneori chiar îi string de gât. Dar această respingere dovedise o brutalitate calculata, mai ales din partea unei femei căreia nu-i lipseau nici banii, nici prietenii.

— A plecat imediat în străinătate şi cred că a călătorit mult în Orientul îndepărtat şi în India în următorii zece ani sau aşa ceva. Se pare că a petrecut mai tot timpul în compania unei prietene, o doctoriţă care s-a sinucis chiar înainte ca domnişoara Clara Arbuthnot să se întoarcă în Anglia. Clara a murit de cancer la Ashcombe House, un azil de pe lângă Norwich, pe 30 aprilie 1988.

— Fără să-şi fi văzut vreodată copilul?

— Nici nu l-a văzut, nici nu a arătat vreun interes faţa de el. Sigur că a murit tragic de tânără. Lucrurile poate că s-ar fi schimbat. Tatăl ei, care trecuse de cincizeci de ani când se căsătorise, era un om bătrân când se născuse nepotul lui; n-ar fi putut sa se descurce cu el şi nici n-a dorit. Dar a stabilit pe numele lui un mic fond sub tutela. Decanul colegiului de pe atunci a devenit tutore legal după moartea bunicului. De

fapt colegiul i-a servit drept cămin lui Raphael. Preoţii, în general, s-au purtat extrem de bine cu băiatul. Au socotit potrivit ca el să se ducă la şcoala pregătitoare şi să se bucure de compania altor băieţi şi aceasta a fost un lucru bun. Apoi a urmat şcoala generală. Fondul sub tutelă s-a dus pe taxe. Dar majoritatea vacanţelor şi le petrecea la colegiu.

Telefonul de pe birou sună. Paul Perronet spuse:

— Sally îmi spune că a sosit vizitatorul următor. Mai doriţi să ştiţi ceva, domnule comandant?

— Nu, nimic, mulţumesc. Nu ştiu cât de relevante vor fi toate astea, dar îmi pare bine că m-am informat. Mulţumesc că aţi acordat atâta timp problemelor mele.

— Se pare că ne-am îndepărtat foarte mult de moartea acelui biet băiat, răspunse Perronet. Vă rog să-mi comunicaţi şi mie rezultatele cercetărilor dumneavoastră. În calitate de curator, sunt interesat. Perfect!

Dalgliesh făgădui că aşa va face. Se avântă pe strada însorita spre impunătoarea catedrală St Mary Mancroft. De fapt, el era în vacanţă. Avea dreptul să petreacă cel puţin o oră făcând ceea ce-i plăcea.

Cântări cele aflate. Era o coincidenţă ciudata că Clara Arbuthnot murise în acelaşi azil unde Margaret Munroe fusese infirmieră. Dar poate ca nu era chiar atât de ciudat. Se putea ca domnişoara Arbuthnot să fi dorit să moară în locurile unde se născuse, *postul* de la Colegiul St Anselm fusese anunţat în ziarele locale şi doamna Munroe tocmai căuta de lucru. Dar cele două femei se poate să nu se fi întâlnit. Îşi propuse să verifice datele, dar, în mintea lui, totul era clar. Domnişoara Arbuthnot murise cu o lună înainte ca

doamna Munroe să-şi fi preluat serviciul la azil.

Aflase însă şi ceva extrem de neplăcut. Oricare ar fi fost adevărul morţii lui Ronald Treeves, aceasta precipitase închiderea Colegiului St Anselm. Şi când acest lucru se va întâmpla, patru membri ai personalului aveau să devină oameni foarte bogaţi.

Hotărise că St Anselm va aprecia absenţa lui o bună parte din zi, dar îi spusese părintelui Martin că va fi acolo la cină. După două ceasuri de plăcută explorare a oraşului găsi un restaurant unde nici mâncarea, nici decorul nu erau pretenţioase şi comandă un prinz simplu. Mai avea ceva de făcut înainte de a se întoarce la colegiu. Consultând cartea de telefon de la restaurant, descoperi adresa editorilor publicaţiei *Sole Bay Weekly Gazette.* Sediul lor, unde publicau un număr de ziare şi reviste

---

locale, se afla într-o clădire joasă de cărămizi care arăta mai mult a garaj, aproape de una dintre intersecţiile de la ieşirea din oraş. Nu fu nici o problemă să obţină exemplare mai vechi ale ziarului. Pe Karen Surtees nu o trădase memoria: într-adevăr, în numărul pe săptămâna de dinaintea morţii doamnei Munroe era o poză cu o viţică împodobită cu panglici la mormântul stăpânului ei.

Dalgliesh parcase în faţa clădirii şi se întoarse la maşină ca să studieze ziarul. Era un săptămânal tipic de provincie, preocupările lui privind viaţa locală şi interesele rurale şi de mic oraş fiind o evadare plăcuta din previzibilele probleme ale ziarelor naţionale. Găseai acolo relatări despre concursurile de whist organizate în satele din jur, oferte de serviciu, competiţii de aruncare cu săgeata, înmormântări şi informaţii despre întâlniri ale grupurilor şi asociaţiilor locale. Era o pagină cu fotografii de miri şi mirese, cu capetele

alăturate, zâmbind la aparat şi mai multe pagini de reclame de case, vile şi bungalouri cu poze ale proprietăţilor respective. Patru pagini erau dedicate anunţurilor personale şi altor reclame. Doar două articole se refereau la chestiuni mai puţin inocente din lumea din afară. Şapte imigranţi ilegali fuseseră descoperiţi într-un hambar şi se bănuia că fuseseră aduşi de o barcă a unui localnic. Poliţia făcuse două arestări în legătură cu un transport de cocaină, trezind suspiciuni că ar putea exista un dealer local.
âmpăturind ziarul, Dalgliesh se gândi că din bănuiala lui nu se alesese nimic. Dacă ceva din acea gazeta îi trezise interesul lui Margaret Munroe, secretul murise odată cu ea.18

Cuviosul Matthew Crampten, arhidiacon de Reydon, alese calea cea mai scurta spre St Anselm din parohia lui de la Cressingfield, chiar la sud de Ipswich. Se îndrepta spre A 12 cu sentimentul plăcut ca îşi lăsase parohia, soţia şi camera lui de lucru în buna rinduială. Nici măcar în tinereţe nu pleca vreodată de acasă fără gândul, niciodată rostit cu voce tare, că s-ar putea să nu se mai întoarcă. Nu era o îngrijorare serioasă, dar gândul acesta nu-l părăsea nicicând, ca şi alte temeri nemărturisite care se încolăceau, ca un şarpe adormit, în străfundurile minţii lui. Uneori îşi spunea că îşi petrecuse toată viaţa în aşteptarea zilnică a sfârşitului ei. Micile ritualuri diurne ale existenţei nu aveau nimic de a face cu aceasta preocupare morbida pentru mortalitate şi nici cu credinţa lui, ci erau mai mult, recunoştea asta, o moştenire a insistenţelor mamei lui de fiecare dimineaţă de a-şi pune indispensabili curaţi, căci, motiva ea, chiar în acea zi ar putea fi călcat de o maşină şi expus privirilor infirmierelor, doctorilor şi antreprenorului de pompe funebre ca o victimă de plâns a nepăsării materne. Când era băiat, îşi

imaginase uneori scena finală: stătea întins pe catafalc, iar mama lui arătа împăcată şi mulţumită la gândul că, cel puţin, murise cu chiloţi curaţi.

Făcuse ordine după prima lui căsătorie, aşa cum îşi făcea ordine pe birou. Acea apariţie tăcută la colţ de scară sau întrezărită prin fereastra camerei de lucru, şocul neaşteptat la auzul risului pe jumătate uitat fură din fericire potolite, acoperite de îndatoriri ale parohiei, de rutina săptămânală, de cea de a doua căsătorie a sa. Îşi îngropase prima căsătorie într-un ungher întunecat al minţii lui şi trăsese zăvorul, dar nu înainte de a emite, aproape oficial, o sentinţă asupra ei. Auzise pe cineva din parohie, mama unui copil dislexic şi cam surd, povestind cum fiica ei fusese „ânregistrată" de autoritatea locală şi prin asta înţelesese că nevoile copilului fuseseră stabilite şi se luaseră măsurile necesare. Deci, într-un context foarte diferit, dar cu o fermitate asemănătoare, înregistrase căsătoria. Cuvintele, nerostite, nu fuseseră niciodată încredinţate hârtiei, dar în gând le putea spune pe de rost, de parca vorbea despre o cunoştinţă întâmplătoare, întotdeauna referindu-se la el însuşi la persoana a treia. Acea rapidă şi finală rezumare a căsătoriei îi era întipărită în minte, întotdeauna scrisă cu caractere italice.

Arhidiaconul Crampton se căsătorise cu prima sa soţie cuntid după ce devenise vicar al unei parohii dintr-o zonă săracă a oraşului. Barbara Hampton era cu zece ani mai tânără, frumoasă, voluntară şi dezechilibrată – fapt pe care familia ei nu-l dezvăluise niciodată. La început căsătoria fusese fericita. Ştia că era norocosul soţ al unei femei pentru care nu făcuse prea mult ca s-o merite. Sentimentalismul ei era luat drept bunătate; familiaritatea ei cu străinii, frumuseţea şi generozitatea ei o făcuseră foarte populară în parohie. Luni de zile, problemele fură fie neremarcate, fie nediscutate. Pe

urmă personalul bisericii şi enoriaşii veneau la vicariat cind ea nu era de faţă şi povesteau lucruri jenante. Izbucniri de furie, ţipete, insulte, incidente despre care el credea că se întâmplau numai în prezenţa Iui, făcuseră ocolul parohiei. Ea refuza să fie tratată, pe motiv că el era cel bolnav. Începu să bea mai zdravăn şi mai des.

ântr-o după-amiază, la patru ani după nuntă, el trebuia să se ducă să viziteze nişte enoriaşi bolnavi şi, ştiind că ea se băgase în pat să se odihnească, sub pretextul că era obosită, el se dusese să vadă cum se simte. Deschizând uşa, el crezu că ea dormea liniştit şi plecă, nedorind s-o deranjeze. Întorcându-se acasă în seara aceea, descoperi că era moarta. Luase o supradoză de aspirină. Ancheta constatase că fusese vorba de sinucidere. El se învinovăţea că se căsătorise cu o femeie prea tânără pentru el şi nepotrivită ca soţie de vicar. Îşi găsi fericirea în cea de a doua căsătorie, mai potrivită, dar nu încetase niciodată să-şi jelească prima soţie.

Aceasta era povestea, aşa cum o înregistrase în gând, dar acum şi-o amintea mai rar. După optsprezece luni se căsătorise din nou. Un vicar necăsătorit, mai ales unul care devenise văduv în mod tragic, este inevitabil privit ca o ţintă legitimă de peţitorii din parohie. Avea impresia că cea de a doua soţie a sa îi fusese aleasă de alţii, un aranjament pe care el îl aprobase fericit.

Astăzi avea o treabă de făcut, ceva ce-i făcea plăcere, deşi încerca să se convingă că era o datorie: să-l facă pe părintele Sebastian să accepte ideea că Colegiul St Anselm trebuia închis şi să găsească probe în plus care să facă acest lucru tot atât de grabnic pe cât era de inevitabil. Îşi spunea, şi chiar credea, că Colegiul St Anselm – costisitor de întreţinut, izolat, cu doar douăzeci de studenţi selectaţi atent, ultraprivilegiaţi şi elitişti – era un exemplu de tot ce era greşit în Biserica Angliei. Admitea, şi se felicita pentru onestitate, că

antipatia pentru acea instituţie se extindea şi asupra conducătorului ei – de ce trebuia să-şi spună decan? – şi că acea antipatie era profund personală, mergând dincolo de orice diferend în probleme legate de biserică sau teologie. Admitea că, în parte, aceasta se datora unor resentimente de clasă. *El* considera că se luptase pentru hirotonisire şi pentru a fi remarcat. De fapt, nu prea fusese nevoie de luptă. În anii de universitate drumul îi fusese netezit de burse destul de generoase, iar mama lui îşi răsfăţase întotdeauna unicul fiu. Dar Morell era fiu şi nepot de episcopi, iar un strămoş din secolul al optsprezecelea fusese unul dintre marii prinţi episcopi ai Bisericii. Familia Morell se simţise întotdeauna bine în palate şi arhidiaconul ştia că adversarul său îşi va întinde tentaculele influenţei personale şi de familie ca să ajungă la sursele puterii de la Whitehall, din universităţi şi din Biserică şi nu va ceda nici cât negru sub unghie în lupta pentru păstrarea privilegilor.

Şi mai fusese şi soţia aceea a lui groaznică, cu faţă de cal, numai Dumnezeu ştia de ce se însurase cu ea. Lady Veronica locuise la colegiu cu ocazia primei vizite a arhidiaconului, cu mult înainte de a fi fost numit epitrop, şi stătuse în stânga lui la masă. Prilejul nu fusese fericit pentru nici unul dintre ei. Ei bine, acum era moarta. Măcar avea să fie scutit de vocea aceea aristocratică jignitoare, semănând cu un nechezat, şi care era rezultatul a secole de aroganţă şi lipsă de sensibilitate. Ce ştia ea sau bărbatul ei despre sărăcie şi lipsuri umilitoare, când trebuiseră ei oare să trăiască cu problemele de nerezolvat ale unei parohii decăzute, dintr-o zonă săracă? Morell nu lucrase ca preot de parohie decât doi ani, şi atunci într-un oraş provincial prosper. Şi de ce un om cu abilităţile lui intelectuale şi cu reputaţia lui se mulţumea să conducă un mic colegiu teologic

izolat era un mister pentru arhidiacon şi, după cum îşi închipuia, nu numai pentru el.

Dar putea să existe, desigur, o explicaţie şi ea se afla în termenii regretabili ai testamentului domnişoarei Arbuthnot. Cum de o lăsaseră consilierii juridici să facă aşa ceva? Bineânţeles că ea nu putea să ştie că tablourile şi argintăria pe care le donase Colegiului St Anselm aveau să crească atât de mult în valoare timp de aproape un secol şi jumătate. În anii din urmă, Colegiul St Anselm fusese întreţinut de către Biserică. Era moralmente just ca atunci când colegiul se va desfiinţa, bunurile să treacă în mâinile Bisericii şi a acţiunilor caritabile ale Bisericii. Era de neconceput ca domnişoara Arbuthnot să fi intenţionat să-i transforme în milionari pe cei patru preoţi întâmplător rezidenţi în momentul desfiinţării colegiului, unul dintre ei în vârstă de optzeci de ani, iar altul un om care abuzase de copii şi fusese întemniţat. O să aibă el grijă ca toate lucrurile de valoare să fie scoase din colegiu înainte de a fi oficial desfiinţat. Sebastian Morell nu putea să se opună fără să se expună acuzaţiei de egoism şi lăcomie. Campania lui ocolita de a păstra Colegiul St Anselm în funcţiune era, probabil, un şiretlic ca să-şi mascheze interesul pentru pradă.

Liniile războiului fuseseră oficial trasate şi el pornise cu încredere spre ceea ce era de aşteptat să fie o încăierare decisiva.19

Părintele Sebastian ştia că urma să aibă o confruntare cu arhidiaconul înainte de sfârşitul săptămânii, dar nu dorea ca ea să aibă loc în biserică. Era pregătit, chiar nerăbdător, să rămână pe poziţii, dar nu în faţa altarului. Dar când arhidiaconul spuse că voia să vadă tabloul lui Rogier van der Weyden, părintele Sebastian, neavând nici o scuză să nu-l însoţească şi socotind

că ar fi fost nepoliticos să-i dea doar cheile, se consola cu gândul că vizita va fi probabil scurtă. Ce putea arhidiaconul să reproşeze în biserică, poate doar mirosul stăruitor de tămâie? Se hotărâ să-şi ţină firea şi, dacă era posibil, să reducă conversaţia la banalităţi. Sigur că într-o biserică doi preoţi puteau să-şi vorbească fără duşmănie.

Porniră de-a lungul peristilului din nord şi merseră în tăcere până la uşa sacristiei. Nu se rosti nici un cuvânt până când părintele Sebastian nu răsuci comutatorul care lumina tabloul.

Părintele Sebastian nu găsise niciodată cuvintele potrivite ca să descrie efectul produs asupra lui de această bruscă dezvăluire a imaginii şi nu încerca să le găsească acum. Trecu o jumătate de minut până când arhidiaconul deschise gura. Vocea lui tună nefiresc de tare în aerul liniştit.

— N-ar trebui să se afle aici, bineânţeles. Nu v-aţi gândit niciodată serios s-o mutaţi în altă parte?

— Unde s-o mutăm, domnule arhidiacon? A fost donat colegiului de domnişoara Arbuthnot tocmai ca să fie pus în biserică, deasupra altarului.

— Nu este un loc câtuşi de puţin sigur pentru ceva atât de valoros. Cât face, după părerea dumitale? Cinci milioane? Opt milioane? Zece milioane?

— N-am idee. Dacă tot veni vorba de siguranţă, piesa de altar stă aici de peste o sută de ani. Unde exact propuneţi să fie mutata?

— Într-un loc mai sigur, undeva unde se pot bucura de ea şi alţi oameni. Soluţia cea mai bună – şi am discutat asta şi cu episcopul – ar fi să vindeţi tabloul unui muzeu unde ar fi expus publicului. Biserica sau oricare asociaţie caritabilă serioasă va şti să folosească banii cu rost. Acelaşi lucru se

poate spune şi despre cele două potire mai valoroase pe care le aveţi. Este nepotrivit ca obiecte de o asemenea valoare să fie ţinute pentru satisfacţia personală a douăzeci de studenţi.

Părintele Sebastian se simţi tentat să citeze un vers din Scriptură: „De ce nu s-a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari şi să-i fi dat săracilor?" dar se abţinu prudent. Totuşi, nu-şi putu reţine nota de jignire din glas.

— Piesa de altar este proprietatea colegiului. Este sigur că nu va fi vândută cât sunt eu decan şi nici nu va fi îndepărtată de aici. Argintăria va fi ţinută în seiful sanctuarului şi va fi folosită pentru scopul care i-a fost destinat.

— Chiar dacă prezenţa ei înseamnă că biserica trebuie să fie ţinută încuiată şi nu este disponibila studenţilor?

— Cum să nu fie disponibilă? Nu trebuie decât să ceară cheile.

— Nevoia de a te ruga este uneori mai spontană decât grija de a cere cheile.

— De asta şi avem paraclisul.

Arhidiaconul dădu să plece şi părintele Sebastian se duse să stingă lumina.

— În orice caz, după ce se va închide colegiul, tabloul va trebui mutat de aici, zise arhidiaconul. Nu ştiu care sunt intenţiile diecezei în legătura cu locul acesta – vreau să spun cu biserica însăşi. Este prea izolată ca să mai slujească din nou ca biserică de parohie, chiar dacă ar fi preluată de o echipă de preoţi. De unde să-i iei pe credincioşi? Nu este de aşteptat ca acela care va cumpăra casa să dorească şi o capelă particulara, dar nu se ştie niciodată. Este greu să-ţi închipui pe cineva interesat s-o cumpere. Este izolată, greu de administrat, nu ajungi uşor aici şi nici nu ai acces direct la plajă. Nu se prea potriveşte pentru un hotel sau pentru o casă de convalescenţi. Şi, cu

eroziunea coastei, nu poţi fi sigur că va mai sta în picioare peste douăzeci de ani.

Părintele Sebastian aşteptă să se asigure că poate vorbi calm:

— Vorbiţi, domnule arhidiacon, de parcă hotărârea de închidere a Colegiului St Anselm a fost deja luată. Îmi închipui că, în calitatea mea de decan, ar fi trebuit să fiu consultat. Nimeni n-a vorbit cu mine şi nici nu mi-a scris.

— Sigur că vei fi consultat. Va fi îndeplinit întregul proces plicticos. Dar sfârşitul este inevitabil, ştii asta perfect. Biserica Angliei centralizează şi raţionalizează învăţământul său teologic. De mult trebuia să se facă reforma. Colegiul St Anselm este prea mic, prea izolat, prea costisitor şi prea elitist.

— Elitist, domnule arhidiacon?

— Folosesc acest cuvânt dinadins. Când aţi acceptat ultima oară un student din sistemul şcolar de stat?

— Stephen Morby a venit prin sistemul de stat. Se pare că este studentul nostru cel mai inteligent.

— Primul, presupun. Şi, fără îndoială, pe calea Oxfordului şi cu rezultatele bune la învăţătură care se cer. Şi când veţi accepta o studentă? Când veţi avea o femeie preot în personalul dumneavoastră?

— Nici o femeie nu s-a oferit.

— Exact! Fiindcă femeile ştiu când nu sunt dorite.

— Cred că istoria recentă nu vă va da dreptate. Noi nu avem prejudecăţi. Biserica sau mai degrabă Sinodul a luat hotărârile necesare. Dar acest loc este prea mic ca să facă faţă şi unor studente în teologie. Până şi colegiile teologice mai mari găsesc acest lucru dificil. Studenţii sunt aceia care suferă. Eu nu voi prezida niciodată o instituţie bisericească în care unii membri refuză să

primească sfinţirea din mâna altora.

— Şi elitismul nu este singura voastră problemă. Dacă Biserica nu se adaptează la necesităţile secolului al douăzeci şi unulea, va muri. Viaţa pe care o duc tinerii de aici este ridicol de privilegiata, total diferită de viaţa bărbaţilor şi a femeilor pe care urmează să-i slujească. Studiul limbilor greacă şi ebraică îşi are locul său, nu neg asta, dar trebuie să ne gândim şi la ceea ce pot oferi noile discipline. Ce învaţă ei despre sociologie, relaţii rasiale, cooperarea între religii?

Părintele Sebastian reuşi să-şi stăpânească vocea.

— Instrucţia oferită aici este printre cele mai bune din ţară. Rapoartele inspecţiilor dovedesc acest lucru. Şi este ridicol să se pretindă că cei de aici nu sunt în legătură cu viaţa reală şi nu sunt instruiţi ca să fie de folos acelei vieţi. De la Colegiul St Anselm au plecat preoţi care au trudit în zonele cele mai defavorizate şi mai dificile din ţară şi de peste ocean. Ce aveţi de spus despre părintele Donovan care a murit de febră tifoidă în Orientul îndepărtat, fiindcă nu a vrut să-şi părăsească turma sau de părintele Bruce care a fost martirizat în Africa? Şi mai sunt şi alţii. La Colegiul St Anselm s-au format doi dintre cei mai distinşi episcopi ai secolului.

— Au fost episcopi la vremea lor, nu a noastră. Vorbiţi despre trecut. Pe mine mă preocupa nevoile prezentului, mai ales nevoile tineretului. N-o să aducem lumea la credinţă cu practici depăşite, cu o liturghie arhaică şi cu o Biserică percepută ca pretenţioasă, plicticoasă, pentru clasa mijlocie, chiar rasistă. Colegiul St Anselm a devenit nepotrivit cu noua epocă.

— Ce doriţi, de fapt? întrebă părintele Sebastian. O Biserică fără mistere, despuiată de

acea învăţătură, toleranţă şi demnitate care au constituit virtuţiile anglicanismului? O Biserică lipsită de umilinţă în faţa misterului inefabil şi a iubirii pentru Dumnezeul cel Atotputernic? Slujbe cu imnuri banale, o liturghie devalorizată şi împărtăşania îndeplinita ca pe un ospăţ al enoriaşilor? O Biserică pentru Britania Indiferentă? Nu aşa îndeplinesc eu slujbele la St Anselm. Regret, dar recunosc că există diferenţe legitime în viziunea noastră asupra preoţiei. Şi nu vorbesc părtinitor.

— Ah, dar eşti părtinitor, replica arhidiaconul. Dă-mi voie să fiu sincer, Morell.

— Aţi fost sincer. Şi credeţi că acesta este locul potrivit?

— Colegiul St Anselm va fi închis. A servit bine în trecut, fără îndoială, dar este depăşit în prezent, învăţătura pe care o oferă este bună, dar este oare mai bună decât era cea de la Chichester, Salisbury sau Lincoln? Ei au trebuit să accepte să li se închidă porţile.

— Nu va fi închis. Cât trăiesc eu nu va fi închis. Nu sunt lipsit de relaţii.

— Ah, asta ştim! Chiar de asta mă plâng eu – de puterea relaţiilor, de faptul că cunoaşteţi persoanele potrivite, că vă mişcaţi în cercurile potrivite, că şoptiţi ceva la urechea potrivită. Această viziune a Angliei este tot atât de depăşită ca şi colegiul. Lumea lui Lady Veronica este moartă!

Auzindu-l, mânia cu greu stăpânită a părintelui Sebastian se dezlănţui. Abia mai putea vorbi, dar cuvintele, distorsionate de ură, izbucniră în sfârşit rostite de o voce greu de recunoscut.

— Cum îndrăzniţi? Cum îndrăzniţi măcar să pomeniţi numele soţiei mele?

Se holbau unul la celălalt ca nişte luptători. Arhidiaconul fu acela care îşi recăpăta primul

vocea.

— Îmi pare rău. Am fost nestăpânit şi nemilos. Cuvinte nepotrivite într-un loc nepotrivit! Plecăm?

Făcu un gest ca şi cum ar fi vrut să întindă mina, apoi se răzgândi. Merseră în tăcere de-a lungul peretelui din nord spre uşa sacristiei. Părintele Sebastian se opri brusc şi spuse:

— Aici mai este cineva. Nu suntem singuri.

Rămaseră pe loc câteva clipe şi ascultară, apoi arhidiaconul spuse:

— Nu aud nimic. Nu suntem decât noi în biserica, este limpede. Când am intrat, uşa era încuiată şi alarma în funcţiune. Nu-i nimeni aici.

— Sigur că nu. Cum putea sa fie? Mi s-a părut doar.

Părintele Sebastian puse alarma, încuie uşa exterioară către
sacristie în urma lui şi intrară împreună în peristilul din nord. Scuzele fuseseră exprimate, dar părintele Sebastian ştia că vorbele rostite nu vor fi uitate. Era nemulţumit de el însuşi fiindcă-şi pierduse stăpânirea de sine. Atât el, cât şi arhidiaconul greşiseră, dar el era gazda şi era mai responsabil. Şi arhidiaconul nu făcuse decât să articuleze ceea ce alţii gândeau şi spuneau. Simţi cum coboară asupra lui o adâncă depresie şi, odată cu ea, o emoţie mai puţin familiară şi mai acută decât aprehensiunea. Era teama.20

Ceaiul de s îmbată după-amiaza de la St Anselm nu era ceva protocolar, se servea celor care-şi anunţau prezenţa dinainte în salonul studenţilor, în partea din spate a casei. Erau, de obicei, puţini, mai ales daca avea loc un meci de fotbal care merita atenţia.

La ora trei, Emma, Raphael Arbuthnot, Henry Bloxham şi Stephen Morby leneveau în salonul doamnei Pilbeam care se afla între bucătăria principala şi pasajul ce ducea la peristilul sudic. Din acelaşi pasaj porneau nişte trepte abrupte ce

duceau spre pivniţa. Bucătăria, cu aragazul cu patru cuptoare, tăbliile de oţel strălucitor şi echipamentul modem, era interzisă studenţilor. Aici, în micul ei salon de alături, cu soba lui cu gaz şi cu masa pătrată de lemn, doamna Pilbeam obişnuia adesea să facă biscuiţi şi prăjituri şi să prepare ceaiul. Încăperea avea un aer plăcut, gospodăresc, chiar puţin sărăcăcios în contrast cu curăţenia chirurgicală a bucătăriei. Căminul originar, cu hota lui de fier decorată, era încă la locul lui şi, deşi pepitele strălucitoare erau acum suntetice, iar combustibilul era gazul, conferea o atracţie plăcută încăperii.

Salonul acesta era, în mare măsură, domeniul doamnei Pilbeam. Pe consolă se aflau câteva dintre comorile ei personale, majoritatea aduse de foştii studenţi din vacanţă; un ceainic ornamentat, o colecţie de căni şi urcioare, câini de porţelan care-i plăceau şi chiar şi o păpuşă mică îmbrăcată ţipător ale cărei picioare subţiri atâmau peste marginea consolei.

Doamna Pilbeam avea trei fii care acum erau împrăştiaţi pe la casele lor şi Emma îşi dădu seama că ea se bucura de acele întruniri săptămânale cu cei tineri la fel de mult cât gustau studenţii eliberarea de austeritatea masculină a rutinei lor zilnice. Ca şi ei, Emmei îi făcea bine afecţiunea maternă, dar nesentimentală a doamnei Pilbeam. Se întreba dacă părintele Sebastian aproba total participarea ei la aceste adunări neoficiale. Nu se îndoia că el ştia; puţine lucruri care se întâmplau la colegiu scăpau atenţiei părintelui Sebastian.

În această după-amiază doar trei studenţi erau prezenţi. Peter Buckhurst, încă în convalescenţă după febra lui glandulară, se odihnea în camera lui.

Emma stătea cuibărită între perniţele unui fotoliu de răchita la dreapta căminului, în timp ce

Raphael îşi întinsese picioarele lungi din fotoliul opus. Henry desfăşurase pe un capăt al mesei câteva pagini din ediţie de sâmbătă a ziarului *The Times*, iar la celalalt capăt Stephen primea o lecţie de artă culinară de la doamna Pilbeam. Mama lui dintr-o ţară nordica, în casa terasată în care fusese crescut, socotea că băieţii nu trebuie să ajute în gospodărie; aşa gândise şi mama ei şi mama acesteia, înaintea ei. Dar Stephen, pe când se afla la Oxford, se logodise cu o tânără strălucită, de profesie genetician, cu vederi mai egalitariste, mai puţin tradiţionale. În această după-amiază, sub încurajările doamnei Pilbeam şi, din când în când, sub înţepăturile celorlalţi studenţi, învăţa să facă aluat de plăcintă şi tocmai frământa cu făină un amestec de untura şi unt.

— Nu aşa, domnule Stephen, îl mustra doamna Pilbeam. Foloseşte-ţi degetele uşor, ridică-ţi mâinile şi lasă amestecul să curgă în castron. Cum faci dumneata poate să înghită o mulţime de aer.

— Dar mă simt ca un cretin.

— Chiar arăţi ca un cretin! spuse Henry. Dacă Alison a ta te-ar vedea acum s-ar cam îndoi că poţi să zămisleşti cei doi copii străluciţi pe care sigur ai de gând să-i faci.

— Nu, nici vorbă, răspunse Stephen, zâmbind fericit şi nostalgic.

— Coca asta are o culoare ciudată. De ce nu te duci la supermarket? Acolo se vinde un aluat minunat.

— Nimic nu-i ca aluatul de casă, domnule Henry. Nu-l descurajaţi. Acum începe să arate cum trebuie. E timpul să turnaţi apa rece. Nu, nu luaţi cana. Se pune câte o lingură o dată.

— Aveam o reţetă foarte bună de mâncare de pui când locuiam la Oxford, spuse Stephen. Cumperi nişte bucăţi de pui de la supermarket, pe urmă adaugi o cutie de supă de ciuperci. Sau poţi folosi supă de roşii, de fapt, orice fel de supă.

Întotdeauna iese bine. E gata coca, doamna Pilbeam?

Doamna Pilbeam se uită în castron unde coca luase forma unei mase lucioase.

— O să facem mâncarea de pui săptămâna viitoare. Acum arată destul de bine. Înveliţi-o în staniol şi puneţi-o la frigider să se odihnească.

— Da' de ce trebuie să se odihnească? Eu sunt ăla care a obosit! întotdeauna are culoarea asta? Parcă-i murdară.

— Detectivul unde-i? întrebă Raphael, ridicându-se.

Henry fu cel care răspunse, cu ochii încă pe ziar:

— Nu vine înainte de cină, aşa se pare. L-am văzut plecând cu maşina imediat după micul dejun. Trebuie să spun că m-am simţit uşurat. Nu-i o prezenţă chiar plăcută pe aici.

— Ce speră să mai descopere? zise Stephen. Nu poate să redeschidă ancheta. Sau poate? Poţi să obţii o a doua anchetă când cadavrul a fost incinerat?

Henry se uită în sus şi spuse:

— Îmi imaginez că ar fi destul de greu. Intreabă-l pe Dalgliesh, el este expertul. Şi, spunând asta, se întoarse la *The Times.*

Stephen se duse la chiuvetă să se spele pe mâini de făină, apoi spuse:

— Mă cam mustră conştiinţa în legătură cu Ronald. Nu prea ne-am bătut capul cu el, nu-i aşa?

— Să ne batem capul? Aşa trebuia? Colegiul St Anselm nu e o şcoală pregătitoare. Raphael îşi piţigăii vocea şi spuse pe un ton pedant: „Acesta-i tânărul Treeves, Arbuthnot, o să-l ai coleg de dormitor. Nu-l slabi din ochi. Arată-i cum merg lucrurile aici". Poate că Ronald credea că e încă la şcoală – avea obiceiul ăla urât de a eticheta totul.

Găici cu numele lui la toate hainele, etichete lipicioase pe toate cele. Ce-şi închipuia că o să facem? O să-i furăm lucrurile?

— Orice moarte subită produce emoţii previzibile: şoc, durere, furie, sentimentul de vină, spuse Henry. Am trecut de şoc, n-am simţit multă durere şi n-avem motive să fim furioşi. Rămâne sentimentul de vină. Următoarele noastre spovedanii o să sune plicticos de uniform. Părintele Beeding o să se sature să tot audă numele lui Ronald Treeves.

— Preoţii de la St Anselm nu vă asculta spovedaniile? se miră Emma.

— Ferească sfintul, râse Henry. Putem fi incestuoşi, dar nici chiar aşa! De două ori pe trimestru vine un preot de la Framlingham. Terminase cu ziarul şi acum îl împături cu grijă.

— Că tot a venit vorba despre Ronald, v-am spus că l-am văzut vineri seara înainte să moară?

— Nu, nu ne-ai spus, răspunse Raphael. Unde l-ai văzut?

— L-am văzut când pleca de la ocolul porcilor.

— Ce căuta el acolo?

— De unde să ştiu eu? Poate că scărpina porcii pe spate. Mi s-a părut abătut, la un moment dat parcă plângea. El nu cred că m-a văzut. A trecut pe lângă mine ca un orb şi a luat-o spre promontoriu.

— Ai pomenit ceva despre asta poliţiei?

— Nu, n-am spus nimic nimănui. Tot ce m-a întrebat poliţia – cu o lipsă de tact revoltătoare – a fost dacă eu credeam că Ronald avea vreun motiv să se sinucidă. Faptul că a plecat de la ocolul porcilor cu o seară înainte, chiar cu un aer abătut, nu Însemna că avea de gând să-şi vâre capul sub o tonă de nisip. Şi nici nu puteam fi sigur de ceea ce văzusem. Aproape că s-a lovit de mine, dar era întuneric. Poate că n-a fost decât o închipuire. Se

pare că Eric n-a spus nimic, altfel s-ar fi pomenit de asta la anchetă. Oricum, Ronald s-a văzut mai târziu, în aceeaşi seară, cu domnul Gregory care a spus că s-a comportat normal în timpul lecţiei de greacă.

— Totuşi, a fost ciudat, nu-i aşa? afirmă Stephen.

— Mai ciudat când te gândeşti în urmă decât părea la momentul acela. Nu pot să-mi scot asta din minte. Ronald parcă bântuie pe aici, nu? Uneori pare mai prezent fizic, mai real decât era când se afla în viaţă.

Se aşternu tăcerea. Emma nu spusese nimic. Se uita la Henry şi ar fi vrut, ca de atâtea ori până atunci, să poată ghici ce fel de om era. Îşi amintea de conversaţia cu Raphael curând după ce Henry venise la colegiu.

— Henry mă uimeşte. Pe tine nu?

— Voi toţi mă uimiţi, răspunse ea.

— Asta-i bine. Nu vrem să fim transparenţi. De fapt, şi tu ne uimeşti. Dar Henry – ce caută el aici?

— Ce cauţi şi tu, aş zice.

— Dacă aş câştiga jumătate de milion bani peşin cu perspectiva unei bonificaţii de încă un milion pentru bună purtare la Crăciun, mă îndoiesc că le-aş da cu piciorul în schimbul a şaptesprezece mii pe an, asta dacă ai noroc şi dacă mai găseşti o parohie decentă în viitor. Au fost vândute unor familii de şmecheri cu gust pentru arhitectura victoriană. Tot ce putem noi să obţinem o să fie o casă modestă cu loc de parcare pentru o maşina Fiesta la mâna a doua. Îţi aminteşti acel pasaj neplăcut din Sfântul Luca despre tânărul bogat îndepărtându-se trist fiindcă avea mari averi? Eu mă vad pe mine în locul lui. Din fericire, eu sunt sărac şi bastard. Crezi că Dumnezeu a aranjat în aşa fel lucrurile ca să nu fim ispitiţi cu tentaţii la care El ştie foarte bine că nu ne-a dat tăria să rezistăm?

— Istoria secolului al douăzecilea nu prea sprijină această teorie, răspunsese Emma.

-Poate c-am să supun această idee atenţiei părintelui Sebastian, să-i sugerez s-o dezvolt într-o predică. Dar dacă mă gândesc serios, mai bine nu.

Vocea lui Raphael o trezi la realitate:

— Ronald îţi cam ţinea cursul pe loc, nu-i aşa? Se pregătea cu grijă ca să găsească întrebări inteligente pe care să ţi le pună şi toate paginile alea mâzgălite cu disperare. Probabil că-şi nota pasaje utile pentru predici viitoare. Nimic nu e mai grozav decât o intercalare de versuri ca să ridici mediocrul la memorabil, mai ales dacă congregaţia nu-şi dă seama că e vorba de un citat.

— M-am întrebat uneori de ce venea, zise Emma. Seminariile sunt opţionale, nu-i aşa?

Raphael izbucni într-un hohot de râs, pe jumătate ironic, pe jumătate vesel; pe Emma o irită.

— Da, draga mea, aşa-i. Numai că într-un loc ca ăsta „opţional" nu înseamnă exact ce înseamnă în altă parte. Să spunem că un anume comportament este mai acceptabil decât altele.

— Oh, Doamne! Şi eu care credeam că veniţi la curs fiindcă vă place poezia.

— Ne place poezia! zise Stephen. Problema este că suntem doar douăzeci. Asta înseamnă că suntem tot timpul sub observaţie. Preoţii n-au ce să facă, totul depinde de număr. De aceea Biserica socoteşte că şaizeci este numărul potrivit pentru un colegiu teologic – şi Biserica are dreptate. Arhidiaconul are dreptate când spune că colegiul este prea mic.

Raphael spuse iritat:

— Ah, arhidiaconul! Trebuie neapărat să vorbim despre el?

— Bine, n-o să vorbim. Totuşi omul ăsta e o combinaţie ciudată, nu? De fapt. Biserica Angliei constă din patru confesiuni diferite, nu dintr-una

singură, dar care dintre ele i se potriveşte lui? Nu e un iubitor de succese. Propovăduieşte Sfinta Scriptură, dar acceptă femeile-preot. Tot timpul spune că trebuie să ne reformam ca să putem sluji noului secol, dar nu prea este reprezentativ pentru teologia liberală şi nu acceptă compromisuri în privinţa divorţului şi a avortului.

— Este un victorian întârziat, interveni Henry. Când se află aici mă simt ca într-un roman de Trollope, numai că rolurile au fost inversate. Părintele Sebastian ar trebui să fie arhidiaconul Grantly, iar Crampton să joace rolul lui Slope.

— Nu, nu Slope, îl contrazise Stephen. Slope era un ipocrit. Măcar arhidiaconul este sincer.

— Oh, nu mai poate de sincer ce e! făcu Raphael. Hitler a fost şi el sincer. Gingis Han a fost sincer. Fiecare tiran este sincer!

— În parohia lui nu e tiran, spuse calm Stephen. De fapt cred că e un bun preot de parohie. Nu uitaţi că am petrecut o săptămână acolo pentru secundariat de Paştele trecut. Enoriaşilor le place de el. Le plac chiar şi predicile lui. Cum spunea unul dintre epitropii bisericii: „Ştie ce crede şi ne spune asta deschis. Şi nu există în parohia aceea un om necăjit sau nevoiaş care să nu-i fie recunoscător". Noi îi vedem doar defectele; când se află aici este alt om.

— A urmărit un alt preot şi l-a băgat în închisoare, spuse Raphael. Numeşti asta milă creştină? Pe părintele Sebastian îl urăşte: asta-i iubire frăţească? Şi urăşte locul acesta şi tot ce reprezintă el. Încearcă să închidă porţile Colegiului St Anselm.

— Dar părintele Sebastian se străduieşte să-l ţină deschis, zise Henry. Eu ştiu in terenul cui se află mingea.

— Eu nu sunt chiar atât de sigur. Moartea lui Ronald n-a fost de ajutor.

— Biserica nu poate să închidă un colegiu

teologic fiindcă unul dintre studenţi a murit. În orice caz, trebuie să plece duminică după micul dejun. Se pare că trebuie să se întoarcă în parohia lui. Îl mai suportăm doar la două mese. Ar fi bine să te porţi frumos, Raphael.

— Părintele Sebastian m-a avertizat făcându-mi semn cu degetul. O să încerc să mă stăpânesc cât pot.

— Şi, dacă nu reuşeşti, o să-i ceri iertare arhidiaconului înainte de plecarea lui dimineaţă?

— Ah, nu, răspunse Raphael. Am impresia că nimeni nu va trebui să-şi ceară iertare arhidiaconului dimineaţă.

Zece minute mai târziu studenţii plecară să-şi ia ceaiul în salonul lor.

— Arăţi obosită, domnişoară, spuse doamna Pilbeam. Rămâi să iei o gură de ceai cu mine, dacă vrei. Dacă stai comod acolo, de-acum o să fie mai puţină agitaţie.

— Mi-ar plăcea, doamna Pilbeam. Mulţumesc.

Doamna Pilbeam trase o măsuţă lângă ea şi puse deasupra o cană mare de ceai şi un biscuitf uns cu unt şi gem. Ce plăcut era, îşi spunea Emma, să stai în linişte cu o altă femeie, să asculţi scârţâitul fotoliului de răchită când se aşază doamna Pilbeam, să adulmeci biscuiţii calzi cu miros de unt şi să priveşti flăcările albastre ale focului.

Ar fi vrut să nu fi vorbit despre Ronald Treeves. Nu-şi dăduse seama cât de mult umbrea colegiul acea moarte încă misterioasă. Şi nu numai acea moarte. Doamna Munroe se stinsese firesc, în pace, poate că se şi bucurase că viaţa i se sfârşise, dar era încă o povară, încă o pierdere pentru o mică comunitate în care ravagiile morţii nu puteau trece neobservate. Henry avea dreptate: ne simţim tot timpul vinovaţi. Ii părea rău că nu se străduise mai mult cu Ronald, că nu fusese mai bună şi mai răbdătoare cu el. Imaginea lui, aproape

poticnindu-se lângă căsuţa lui Surtees, îi stăruia în minte şi nu putea s-o alunge.

Şi acum mai era şi arhidiaconul. Antipatia lui Raphael pentru el devenise o obsesie. Şi era mai mult decât antipatie. În vocea lui simţise ură; aceasta nu era un sentiment pe care se aşteptase să-l întâlnească la St Anselm. Îşi dădea seama cât de mult ajunsese să conteze pe aceşte vizite la colegiu. Îi venea în minte cuvinte familiare din Cartea de Rugăciuni. Acea pace pe care lumea nu o poate oferi. Dar pacea fusese zdruncinată de imaginea unui băiat care deschidea gura să respire puţin aer dar nu găsea decât nisipul ucigaş. Şi Colegiul St Anselm făcea şi el parte din acea lume. Tinerii or fi fiind ei studenţi la Teologie, iar profesorii lor preoţi, dar erau tot oameni. Colegiul putea să se afle într-o izolare simbolic dispreţuitoare între mare şi zona nepopulată a promontoriului, dar viaţa dintre pereţii lui era intensă, strict controlată, claustrofobică. Ce emoţii nu puteau înflori în această atmosferă de seră?

Şi ce se putea spune de Raphael, un băiat crescut fără mamă în această lume retrasă, evadând doar în lumea la fel de masculină şi de controlată a şcolii preparatoare şi a celei publice? Avea, într-adevăr, o vocaţie sau doar plătea o datorie veche în singurul fel pe care-l ştia? Pentru prima oară se trezi că-i critica pe preoţi în sinea ei. Sigur că se gândiseră că Raphael ar fi trebuit să fie educat la un alt colegiu. Se gândea că părintele Sebastian şi părintele Martin aveau o înţelepciune şi o bunătate greu de înţeles de cei care, ca şi ea, găseau în religie organizată un cadru de străduinţă morală mai mult decât ultimul liman al înţelegerii adevărului. Dar revenea mereu la acelaşi gând neliniştitor: preoţii erau şi ei oameni.

Se stârnise vântul. Îl auzea acum ca pe un geamăt întrerupt, abia deosebit de geamătul mai puternic al mării.

— Ne aşteaptă un vânt şi mai tare, dar nu cred că o să se dezlănţuie de tot până dimineaţa, spuse doamna Pilbeam. Totuşi, noaptea e să fie destul de agitată, aşa se pare.

Îşi băură ceaiul în tăcere, apoi doamna Pilbeam spuse:

— Sunt băieţi buni, ştiţi, toţi sunt băieţi buni.

— Da, răspunse Emma. Ştiu că sunt. Şi i se păru că ea era aceea care oferea alinare.21

După-amiaza, părintele Sebastian nu era mare amator de ceai. Nu minca prăjituri niciodată şi era de părere că biscuiţii şi sandviciurile nu făceau decât să-i strice pofta de mâncare la cină. Socotea nimerit să-şi facă apariţia la ora patru când erau oaspeţi, dar, de obicei, nu stătea decât ca să-şi bea cele două ceşti de ceai Earl Grey cu lămâie şi să-i întâmpine pe nou-veniţi. În această sâmbătă lăsase saluturile pe seama părintelui Martin, dar la patru şi zece minute consideră politicos să-şi facă apariţia. Dar abia ajunsese la jumătatea scării, când fu întâmpinat de arhidiacon care dădu buzna peste el.

— Morell, trebuie să vorbesc ceva cu dumneata. În biroul dumitale, te rog.

Asta ce mai era? îşi zise părintele Sebastian plictisit în timp ce urca scara în spatele arhidiaconului. Crampton suia treptele câte două o dată şi, ajuns în faţa biroului, păru gata să se năpustească prin uşă fără nici o ceremonie. Părintele Sebastian, intrând mai liniştit, îl invită să se aşeze pe unul dintre scaunele din faţa căminului, dar nu fu luat în seama şi cei doi bărbaţi rămaseră în picioare faţă în faţă atât de aproape, încât părintele Sebastian simţea izul acru al respiraţiei celuilalt. Fu silit să privească cei doi ochi învăpăiaţi şi observa brusc şi cu neplăcere fiecare detaliu al feţei lui Crampton: cele două fire de păr din nara stingă, petele roşii de furie sus, pe

pomeţi, şi o firimitură, probabil, de biscuitf cu unt agăţată de colţul gurii. Stătea şi-l privea, în timp ce arhidiaconul încerca să-şi revină.

Când Crampten vorbi, era mai calm, dar ameninţarea din glasul lui era de neconfundat.

— Ce caută ofiţerul ăla de poliţie aici? Cine l-a poftit?

— Comandantul Dalgliesh. Credeam că am explicat...

— Nu Dalgliesh. Yarwood. Roger Yarwood.

Părintele Sebastian spuse calm:

— La fel ca dumneata, domnul Yarwood este oaspetele nostru. Este detectiv inspector la Poliţia din Suffolk şi are o săptămână de concediu.

— A fost ideea dumitale să-l ai ca oaspete aici?

— Ne vizitează ocazional şi este bine-venit. Acum este în concediu de boală. Ne-a scris să ne întrebe dacă poate veni pentru o săptămână. Este un om care ne place şi ne bucurăm să-l avem printre noi.

— Yarwood a fost inspectorul de poliţie care a condus ancheta după moartea soţiei mele. Vrei să-mi spui că nu ştiai?

— Cum era să ştiu, domnule arhidiacon? Nimeni de aici nu ştia. Yarwood n-a pomenit ceva despre asta. El vine aici ca să mai uite de muncă. Îmi dau seama că este neplăcut pentru dumneata să-l găseşti aici şi-mi pare rău că s-a întâmplat aşa. Evident că prezenţa lui trezeşte amintiri foarte triste. Dar este o extraordinară coincidenţa, nimic mai mult. Asemenea lucruri se întâmplă în fiecare zi. Inspectorul Yarwood s-a transferat la Suffolk de la Poliţia Metropolitană acum cinci ani, csed. Asta a fost la scurt timp după moartea soţiei dumitale.

Părintele Sebastian evită să folosească cuvântul „sinucidere", dar ştia că plutea nerostit între ei. Moartea tragică a primei soţii a arhidiaconului era bine cunoscută în cercurile clericale, după cum era firesc.

— Trebuie să plece, bineânţeles, zise arhidiaconul. Nu sunt pregătit să stau alături de el la cină.

Părintele Sebastian se simţi sfâşiat între o milă sinceră, deşi nu atât de puternică încât să-l chinuie, şi un sentiment mai personal.

— Nu sunt pregătit să-i spun să plece, zise el. După cum am mai spus, este oaspete aici. Oricare ar fi amintirile pe care vi le trezeşte, cu siguranţă este posibil ca doi oameni adulţi să stea la aceeaşi masă fără să provoace scandal.

— Scandal?

— Cuvântul mi se pare potrivit. De ce sunteţi atât de furios, domnule arhidiacon? Yarwood nu-şi făcea decât datoria. Nu era nimic personal între voi doi.

— A făcut din acest lucru ceva personal din clipa când a apărut la vicariat. Omul ăsta m-a acuzat, mai mult sau mai puţin, de crimă. Venea zi după zi, chiar şi atunci când eram cât se poate de abătut şi vulnerabil, bătându-mă la cap cu întrebări, scormonind fiecare detaliu al căsniciei mele, chestiuni personale care nu aveau nici o legătura cu el, absolut nici o legătură! După ancheta şi verdict m-am plâns la Poliţia Metropolitană. M-aş fi dus şi la Autoritatea de Sesizări a Poliţiei, dar ştiam că n-o să ia cererea mea în serios şi, între timp, mă străduiam să uit totul. Dar Poliţia Metropolitana a început o anchetă şi a admis că Yarwood fusese, probabil, exagerat de zelos.

— Exagerat de zelos? Părintele Sebastian invocă obişnuitul motiv: Presupun că a vrut să-şi facă datoria.

— Datoria? Asta n-avea nici o legătura cu datoria! Credea că face din asta un caz şi-şi măreşte reputaţia. Ar fi fost o adevărata lovitură pentru el, nu-i aşa? Un preot local acuzat de uciderea soţiei lui. Ştii cât rău poate face o

asemenea afirmaţie în dioceză, în parohie? M-a chinuit şi i-a făcut plăcere să mă chinuie.

Părintelui Sebastian îi era greu să împace această acuzaţie cu acel Yarwood pe care-l cunoştea el. Era conştient că-l încearcă sentimente contradictorii: simpatie pentru arhidiacon, indecizie dacă să vorbească sau nu cu Yarwood, grija de a nu supăra fără rost un om despre care credea ca era încă fragil, atât fizic, cât şi psihic, şi nevoia de a traversa acel weekend fără să-l întărite şi mai mult pe Crampton. Toate aceste nelinişti se adunau, absurd şi ridicol, în jurul întrebării dominante legate la plasarea la masă a oaspeţilor. Nu putea să-i pună pe cei doi ofiţeri de poliţie alături; vor încerca să evite să se angajeze într-o discuţie profesionala şi nici el nu dorea aceasta la masa lui. (Părintele Sebastian nu se gândea niciodată la refectoriu altfel decât la „sufrageria lui" sau „masa lui".) Era evident că nici Raphael, nici părintele John nu puteau fi plasaţi nici lângă Arhidiacon, nici în faţa lui. Clive Stannard era un oaspete plicticos chiar şi în cele mai bune momente; nu putea să i-l impună nici lui Crampton, nici lui Dalgliesh. Şi-ar fi dorit ca soţia lui să fie vie şi să se afle acolo. Nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat dacă Veronica ar fi fost în viaţă. Simţi un impuls de ranchiună că ea îl părăsise atât de inadmisibil.

Atunci se auzi o bătaie în uşă. Bucuros de orice întrerupere părintele Sebastian spuse:

— Poftiţi! şi Raphael intră.

— O să te ocupi de treaba asta, nu-i aşa, Morell? îi spuse arhidiaconul părintelui Sebastian, apoi ieşi.

Părintele Sebastian, deşi bucuros de întrerupere, nu era în dispoziţia de a fi primitor şi întrebă tăios:

— Ce este, Raphael?

— În legătura cu inspectorul Yarwood, părinte. Ar prefera să nu vină la cină cu toată lumea. Ar

vrea să ştie dacă e posibil să i se aducă ceva în camera lui.

— E bolnav?

— Nu cred că e într-o stare foarte bună, dar n-a spus că se simte rău. L-a văzut pe arhidiacon la ceai şi îmi închipui că nu vrea să-l întâlnească din nou, dacă se poate. Nu s-a oprit jos să mănânce, aşa că m-am dus la el în camera să văd dacă e bine.

— Şi ţi-a spus ce-l supără?

— Da, părinte, mi-a spus.

— N-avea dreptul să-ţi facă confidenţe ţie sau oricui altcuiva de aici. Era ceva neprofesionist şi nepotrivit şi trebuia să-l opreşti.

— N-a spus mare lucru, părinte, dar ce a spus a fost interesant.

— Tot ce a spus trebuia să rămână nerostit. Ar fi bine să te duci le doamna Pilbeam s-o rogi să-i pregătească ceva pentru cină. Supă şi salată, cam aşa ceva.

— Cred că asta-i tot ce-şi doreşte, părinte. A spus că ar vrea să fie lăsat în pace.

Părintele Sebastian se întrebă dacă era bine să vorbească cu Yarwood, dar se decise să se abţină. Poate că ceea ce-şi dorea omul, să fie lăsat în pace, era cel mai bun lucru. Arhidiaconul trebuia să plece mâine dimineaţa după un mic dejun luat devreme fiindcă voia să fie înapoi la parohia lui să ţină predica Cuminecăturii de duminică de la ora zece şi jumătate. Insinuase că o persoană importantă avea să se afle printre credincioşi. Cu puţin noroc, cei doi bărbaţi nu se vor mai întâlni. Cu paşi obosiţi decanul coborâ scara spre salonul studenţilor şi cele două ceşti de ceai Earl Grey.22

Refectoriul avea faţada spre sud şi era aproape o copie, în privinţa stilului şi proporţiilor, a bibliotecii, cu acelaşi acoperiş în foimă de butoi şi un număr egal de ferestre înalte înguste, deşi acestea nu aveau vitralii figurative, fiind făcute din

ochiuri de geam de un verde palid, delicat, cu un desen de struguri şi frunze de viţă-de-vie. Pereţii dintre ele erau înviorați de trei mari picturi prerafaelite, toate dăruite de fondatoare. Un tablou de Dante Gabriel Rosetti înfăţişa o fată cu păr roşu învăpăiat, aşezată în faţa unei ferestre şi citind o carte care, cu puţină imaginaţie, putea fi interpretată drept pioasă. În al doilea, de Edward Burne-Jones, trei fete cu păr negru dansau într-un vârtej de mătase brună-aurie sub un portocal – o operă clar laică – în timp ce al treilea, care era cel mai mare, de William Holman Hunt, arăta un preot în faţa unei capele de lemn, botezând un grup de bretoni din vechime. Nu erau picturi pe care Emma ar fi dorit să le aibă, dar nu se îndoia că reprezentau o parte valoroasă a moştenirii Colegiului St Anselm. Încăperea însăşi fusese conceputa ca o sufragerie de familie, dar i se părea destinată ostentaţiei, mai mult decât vieţii practice şi intime. Chiar şi tradiţionala familie victoriană, numeroasă, s-ar fi simţit, cu siguranţă, izolată şi nu prea în largul ei în acest moment al grandorii paternale. Colegiul St Anselm făcuse – era clar – puţine schimbări ca să adapteze sufrageria nevoilor unei instituţii. Masa ovală de stejar sculptat ocupa încă centrul încăperii, dar fusese prelungită la mijloc cu aproape doi metri de lemn simplu. Scaunele, incluzând imaginea ornamentală a sculptorului înarmat, erau, fără îndoială originale şi, în locul obişnuitei ferestre spre bucătărie, mâncarea era servită de pe un bufet lung acoperit cu o faţă de masă albă.

Doamna Pilbeam servea la masă ajutată de doi studenţi care făceau această muncă cu rândul. Soţii Pilbeam mâncau aceleaşi feluri, dar la masa din salonul doamnei Pilbeam. Emma, la prima ei vizită, se minunase cât de bine funcţiona acest

straniu aranjament. Doamna Pilbeam părea că ştie din instinct momentul exact când în sufragerie se termina un fel şi-şi făcea apariţia la timp. Nu se suna clopoţelul şi primele feluri principale erau consumate în tăcere, în timp ce unul dintre studenţi citea de la un pupitru înalt din stânga uşii. Şi această îndatorire era îndeplinită cu rândul.

Alegerea subiectului era lăsată pe seama studentului respectiv şi lecturile nu trebuiau neapărat să fie din Biblie sau texte religioase. În timpul vizitelor ei, Emma îl auzise pe Henry Bloxham citind din *Tărim pustiu,* Stephen Morby oferişi o lectură vioaie dintr-o povestire de P.G. Wodehouse, în timp ce Peter Buckhurst alesese *Jurnalul unui nimeni*[2]. Pentru Emma avantajul acestui sistem, în afara interesului pentru textele citite şi dezvăluirea preferinţelor personale, era că putea să se bucure de mâncarea excelenta pregătită de doamna Pilbeam fără să fie nevoită să discute fleacuri şi să întoarcă capul când într-o parte, când într-alta.

Cu părintele Sebastian în capul mesei, cina la Colegiul St Anselm avea ceva din ceremonia unei case particulare. Dar, când lectura şi primele două feluri se sfârşira, liniştea părea să fie prielnica conversaţiei care, în mod normal, se desfăşura plăcut, în timp ce lectorul îşi lua farfuria de pe plita şi cei prezenţi se mutau, în cele din urmă, pentru a-şi lua cafeaua în salonul studenţilor sau, prin uşa sudică, în curte. Deseori conversaţia continua până venea vremea ultimei slujbe a zilei. După această slujbă se obişnuia ca studenţii să se ducă în camerele lor şi să respecte tăcerea.

Deşi, conform tradiţiei, fiecare student se aşeza pe următorul scaun gol, părintele Sebastian însuşi aranja plasarea oaspeţilor şi a personalului. Îl aşezase pe arhidiaconul Crampton la stânga lui, pe Emma lângă el, cu părintele Martin de cealaltă parte. La dreapta lui era comandantul Dalgliesh,

alături era părintele Peregrine şi apoi Clive Stannard. George Gregory cina doar ocazional la colegiu, dar în această seară era prezent, stând între Stannard şi Stephen Morby; Emma se aşteptase să-l vadă pe inspectorul Yarwood, dar nu apăru şi nimeni nu comenta absenţa lui. Trei dintre cei patru studenţi rezidenţi îşi luară locurile şi, asemeni restului celor prezenţi, stăteau în spatele scaunelor lor, gata pentru rugăciunea de mulţumire. Abia atunci intră şi Raphael, încheindu-şi sutana. Murmura o scuză şi, deschizând cartea pe care o avea cu el, îşi luă locul la pupitrul de lectură. Părintele Sebastian rosti o rugăciune în latină, se auzi o mişcare de scaune şi toţi se aşezară pentru primul fel.

Luându-şi locul lângă arhidiacon, Emma îi simţea apropierea fizică, aşa cum bănuia că o simţea şi el pe a ei. Înţelese din instinct că el reacţiona în faţa femeilor cu o sexualitate puternică, deşi suprimată. Era tot atât de înalt ca părintele Sebastian, dar mai robust, cu umeri largi, cu un grumaz vânjos şi cu trăsături frumoase, puternice. Părul îi era aproape negru, barba abia începea să-i încărunţească, iar ochii adânc implântaţi în orbite sub sprâncene atât de bine conturate încât păreau pensate dădeau un aer de feminitate masculinităţii sale întunecate, lipsite de zâmbet. Părintele Sebastian i-l prezentase Emmei la sosirea lor în sufragerie şi el îi strânsese mina fără căldură privind-o surprins, de parcă ea era o enigmă pe care trebuia să o rezolve înainte de terminarea cinei.

Primul fel fusese deja pus pe masă – vinete coapte cu ardei în ulei de măsline. Se auzi un uşor clinchet de furculiţe când se apucară să mănânce şi, ca şi cum aşteptase acest semnal, Raphael începu lectura. Spuse de parcă ar fi anunţat o lecţie în biserica:

— Acesta este primul capitol din *Turlele din*

Barchester de Anthony Trollope.Era o carte cunoscută de Emma, căreia îi plăceau romanele victoriene, dar se miră de alegerea lui Raphael. Se mai întâmpla ca studenţii să citească din romane, dar, de obicei, se alegea un pasaj independent de rest. Raphael citea bine şi Emma se trezi mâncând cu o încetineala de mofturos în timp ce mintea ei era ocupată de cadru şi de povestire. Colegiul St Anselm era o casă potrivită pentru o lectură din Trollope. Sub tavanul cavernos cu arcade îşi imagina camera de dormit a episcopului în palatul din Barchester şi pe arhidiaconul Grantly veghind lângă patul de moarte al tatălui său, ştiind că, dacă bătrânul va trăi până la căderea guvernului, aşa cum era de aşteptat din moment în moment – el nu putea spera să-şi urmeze părintele la scaunul de episcop. Era un pasaj emoţionant – acel fiu mândru şi ambiţios căzând în genunchi şi rugându-se să fie iertat pentru păcatul de a fi dorit moartea tatălui său.

Vântul se înteţise continuu de la primele ore ale serii, iar acum zguduia casa în rafale puternice, ca de mitralieră. Din când în când, Raphael se oprea din citit ca un profesor ce aştepta să se potolească o clasă de copii neastâmpăraţi. În pauze, vocea lui suna nefiresc, limpede şi de rău augur.

Emma îşi dădu seama că dinspre persoana întunecată de lângă ea nu se mai simţea nici o mişcare. Aruncă o privire spre mâinile arhidiaconului şi observă că erau încleştate pe cuţit şi pe furculiţă. Peter Buckhurst circula în tăcere cu vinul, dar arhidiaconul îşi acoperi paharul cu mâna cu încheieturi albite, aşa încât Emma aproape că se aştepta să se facă ţăndări sub palma lui. Urmărindu-i mâna, i se păru că se măreşte, devenind aproape monstruoasă în mintea ei, cu firele negre de păr zbârlite de-a lungul degetelor. Observa şi ca Dalgliesh, care stătea în

faţa lui, se uitase o clipa la arhidiacon cu o privire cercetătoare. Emma nu putea să creadă că tensiunea pe care i-o transmitea cu atâta forţă dinspre vecinul ei, nu putea fi simţită de întreaga masă, dar numai comandantul Dalgliesh părea conştient de ea. Gregory mânca în tăcere, dar cu o plăcere vizibilă. Îşi ridica rar privirile până ce Raphael începu să citească. Apoi începu să se uite la el cu un amuzament uşor ironic.

Vocea lui Raphael continuă să se audă în timp ce doamna Pilbeam şi Peter Buckhurst strânseră în linişte farfuriile şi se aduse felul principal: friptură cu cartofi, morcovi şi fasole fiartă. Arhidiaconul părea că încearcă să-şi revină, dar nu mânca mai nimic. După primele două feluri care trebuiau urmate de fructe, brânză şi biscuiţi, Raphael închise cartea, se duse la plita încinsă ca sa-şi ia farfuria şi se aşeză la masă. Emma se uită la părintele
Sebastian. Faţa lui era rigidă şi se uita de-a lungul mesei la Raphael care, aşa cum i se părea Emmei, refuza ferm să-i întâlnească privirea.

Nimeni nu părea dornic să rupă tăcerea până când arhidiaconul, făcând un efort, întoarse capul către Emma şi începu o conversaţie destul de pompoasa despre reiaţi« ei cu colegiul. Când a fost angajată? Ce preda? Studenţii, în general, i se păreau receptivi? Cum socotea ea, personal, că predarea limbii engleze şi a poeziei religioase se potrivea cu programa teologica? Ştia că el încerca s-o facă să se simtă bine sau măcar să pornească o conversaţie, dar totul suna ca un interogatoriu şi îşi dădea seama, cu stânjeneală, că în liniştea din jur întrebările lui şi răspunsurile ei sunau nefiresc de tare. Se tot uita la Adam Dalgliesh, la dreapta decanului, la capul brunet aplecat spre cel mai blond. Părea că au multe să-şi spună. Cu siguranţă, nu discutau despre moartea lui Ronald, nu aici, la masa. Din când în când simţea privirea

lui Dalgliesh fixată asupra ei. Ochii li se încrucişară scurt şi ea se uită repede în altă parte, pe urmă se înfurie pe sine însăşi pentru stângăcia ei jenata de o clipă şi întoarse capul spre arhidiacon să-i suporte curiozitatea.

În cele din urmă trecură în salon să-şi bea cafeaua, dar schimbarea locului nu reuşi să învioreze conversaţia. Deveni un schimb dezordonat de platitudini şi, cu mult înainte să sosească momentul pregătirii pentru slujbă, adunarea se sparse. Emma fu printre primii care plecară. În ciuda furtunii simţea nevoia de aer curat şi de mişcare înainte de a se duce la culcare. În seara asta o să lipsească de la slujba. Era pentru prima oară de când venea aici că simţise acut nevoia de a ieşi din casă. Dar, când ajunse la uşa ce ducea spre peristilul sudic, forţa vântului o izbi ca o lovitură fizică. În curând, va fi greu să te mai ţii pe picioare. Nu era o seară potrivită pentru o plimbare solitară pe promontoriul care devenise deodată neprietenos. Se întreba ce făcea Adam Dalgliesh. Probabil că i se părea politicos să asiste la slujbă. Pentru ea nu rămânea decât munca – munca ei de totdeauna – şi să se ducă la culcare mai devreme. Merse de-a lungul peristilului sudic slab luminat către Ambrozie şi către singurătate.

23

Era ora nouă şi douăzeci şi nouă şi Raphael, intrând ultimul în sacristie, îl găsi doar pe părintele Sebastian scoţându-ţi mantaua înainte de a-şi pune roba pentru slujbă. Raphael avea mâna pe clanţa uşii dinspre biserică când părintele Sebastian spuse:

— Ai ales acel capitol din Trollope dinadins ca să-l tulburi pe arhidiacon?

— Este un capitol care-mi place, părinte. Omul acela mândru şi ambiţios, îngenunchind lângă patul tatălui său, nutrind speranţa secretă că episcopul va muri la timp. Este unul dintre ca-

pitolele cele mai impresionante din tot ce a scris Trollope. M-am gândit că ar putea să-l aprecieze toată lumea.

— Eu nu te întreb despre o apreciere literară a lui Trollope. Nu mi-ai răspuns la întrebare. L-ai ales ca să-l superi pe arhidiacon?

Raphael răspunse calm:

— Da, părinte.

— Presupun că din cauza celor aflate de la inspectorul Yarwood înainte de cină.

— Era abătut. Arhidiaconul a intrat nepoftit în camera lui şi l-a înfruntat. Roger s-a scăpat cu ceva şi mai târziu mi-a spus că era un secret şi că trebuie să încerc să uit totul.

— Şi metoda ta de a uita a fost să alegi dinadins un capitol de proză care nu numai că ar fi tulburat profund un oaspete al acestei case, dar dădea la iveală faptul că inspectorul Yarwood ţi-a făcut nişte confidenţe.

— Acel pasaj, părinte, n-avea cum să-l deranjeze pe arhidiacon decât dacă ceea ce mi-a spus Roger era adevărat.

— Înţeleg. Îl imitai pe Hamlet. Ai creat necazuri şi nu mi-ai ascultat instrucţiunile despre cum trebuie să te porţi cu arhidiaconul cât timp ne este oaspete. Trebuie să stăm să ne gândim puţin şi tu, şi eu. Eu trebuie să cântăresc dacă conştiinţa îmi permite să te recomand pentru hirotonisire. Tu trebuie să cântăreşti dacă ţi se potriveşte, într-adevăr, să devii preot.

Era prima oară când părintele Sebastian exprima în cuvinte îndoielile pe care nu îndrăznea să le recunoască nici măcar în gând. Se strădui să se uite în ochii lui Raphael în timp ce-i aştepta răspunsul.

— Dar avem de ales, părinte, şi eu, şi dumneavoastră? răspunse Raphael calm.

Ceea ce-l surprinse pe părintele Sebastian nu

fu răspunsul, ci tonul cu care fusese spus. Auzi în vocea lui Raphael ceea ce văzu şi în ochii lui, nu provocare, nu o sfidare a autorităţii lui, nici măcar nota de detaşare ironică obişnuită, ci ceva mai neliniştitor şi mai dureros; o urmă de resemnare trista care era, în acelaşi timp, un strigăt de ajutor. Fără să spună nimic, părintele Sebastian termină cu îmbrăcatul, apoi îl aşteptă pe Raphael să-i deschidă uşa de la sacristie şi-l urmă în întunericul luminat de lumânări din biserică.24

Dalgliesh era singurul membru al congregaţiei la slujba de seară. Se aşeza la mijlocul intervalului din dreapta şi-l privi pe Henry Bloxham care purta o sutană albă cum aprinde două lumînări la altar şi şirul de lumînări din suporturile lor de sticla de-a lungul stranelor corului. Henry deschisese zăvoarele porţii mari dinspre sud înaintea sosirii lui Dalgliesh şi acesta stătea liniştit, aşteptând să audă în spatele lui scârţâitul aspru al uşii. Dar nici Emma, nici alţi oaspeţi sau membri ai personalului nu sosiră. Biserica era luminata slab, iar el stătea singur într-un calm concentrat în care tumultul furtunii părea atât de îndepărtat, încât ar fi putut să aparţină unei alte realităţi. În cele din urmă, Henry deschise lumina de deasupra altarului şi tabloul lui van der Weyden umplu de lumină aerul liniştit. Henry îngenunche în faţa altarului şi se întoarse la sacristie. Două minute mai târziu cei patru preoţi rezidenţi intrară, urmaţi de studenţi şi de arhidiacon. Siluetele în sutane albe care se mişcau aproape fără zgomot îşi ocupaseră locurile cu o demnitate negrăbită şi părintele Sebastian îşi înălţă vocea, spărgând tăcerea cu prima rugăciune:

— Fie ca Domnul Atotputernic să ne dăruiască o noapte liniştită şi un sfârşit desăvârşit.

Slujba se desfăşura în cantus planus şi cu o

perfecţiune izvorâtă din obişnuinţă şi practică. Dalgliesh se ridica sau îngenunchea după cum se cerea şi-şi alătura glasul la răspunsuri; nu voia să fie un simplu privitor. Îşi scoase din minte orice gând despre Ronald Treeves şi despre moarte. Nu se afla aici ca ofiţer de poliţie; nu i se cerea să aducă altceva cu el decât supunerea inimii.

După scurta rugăciune de sfârşit, dar înaintea binecuvântării, arhidiaconul se ridică din strană să rostească cazania. Se hotărâ să stea în faţa grilajului de la altar în loc să se ducă la amvon sau la pupitrul oratorului. Dalgliesh se gândi că era mai bine aşa, căci altfel ar fi trebuit să predice unei congregaţii cu un singur membru şi, desigur, persoanei căreia avea cel mai puţin interesul de a i se adresa. Cazania fu scurtă – mai puţin de şase minute – dar fu plină de forţă şi rostită calm, ca şi cum arhidiaconul ştia ca vorbele nedorite câştigau în intensitate dacă erau spuse cu voce joasă. Stătea acolo, întunecat şi bărbos, ca un profet din Vechiul Testament, în timp ce audienţa în sutane să aşezase jos fără să-şi îndrepte privirile spre el, tot atât de nemişcată ca nişte statui.

Tema cazaniei fu disciplina creştină în lumea modernă şi era un atac împotriva aproape tot ceea ce reprezentase Colegiul St Anselm de peste o suta de ani şi împotriva a tot ce preţuia părintele Sebastian. Mesajul era limpede. Biserica nu putea să supravieţuiască slujind nevoile unui secol violent, tulburat şi din ce în ce mai necredincios decât daca se reântorcea la principiile fundamentale ale credinţei. Disciplina moderna nu era o chestiune de acceptare a unui limbaj arhaic, deşi frumos, în care cuvintele mai adesea ascundeau decât afirmau realitatea credinţei. Exista tentaţia supraevaluării inteligenţei şi a realizărilor intelectuale, aşa încât teologia devenea

un exerciţiu filosofic pentru justificarea scepticismului. La fel de ademenitor era accentul exagerat pus pe ceremonie, odăjdii şi punctele disputate ale procedurii, obsesia excelenţei muzicale competitive care prea adesea transforma o slujba din biserică într-un spectacol public. Biserica nu era o organizaţie sociala în care clasa mijlocie îndestulată îşi putea satisface dorinţa de frumuseţe, ordine, nostalgie şi iluzia spiritualităţii. Doar prin întoarcerea la adevărul Evangheliei putea spera Biserica să îndeplinească nevoile lumii modeme.

Sfârşind cazania, arhidiaconul se întoarse la strana lui, în timp ce studenţii şi preoţii îngenuncheau, iar părintele Sebastian rosti binecuvântarea finală. După ce mica procesiune părăsi biserica, Henry se întoarse să stingă luminările şi să închidă lumina de deasupra altarului. Apoi se duse la uşa dinspre sud să-i ureze lui Dalgliesh un politicos „noapte bună" şi să încuie uşa în urma lui. În afara celor două cuvinte, nimeni nu spuse nimic.

Ascultând hârşâitul fierului, Dalgliesh simţi că era exclus pentru totdeauna de la ceva ce nu înţelesese şi nu acceptase niciodată pe deplin şi care acum era zăvorit pentru el pe vecie. Apărat de peristil de întreaga forţă a furtunii, traversă cei câţiva metri de la uşa bisericii la Ieronim şi la odihnă.

Cartea a doua MOARTEA UNUI ARHIDIACON

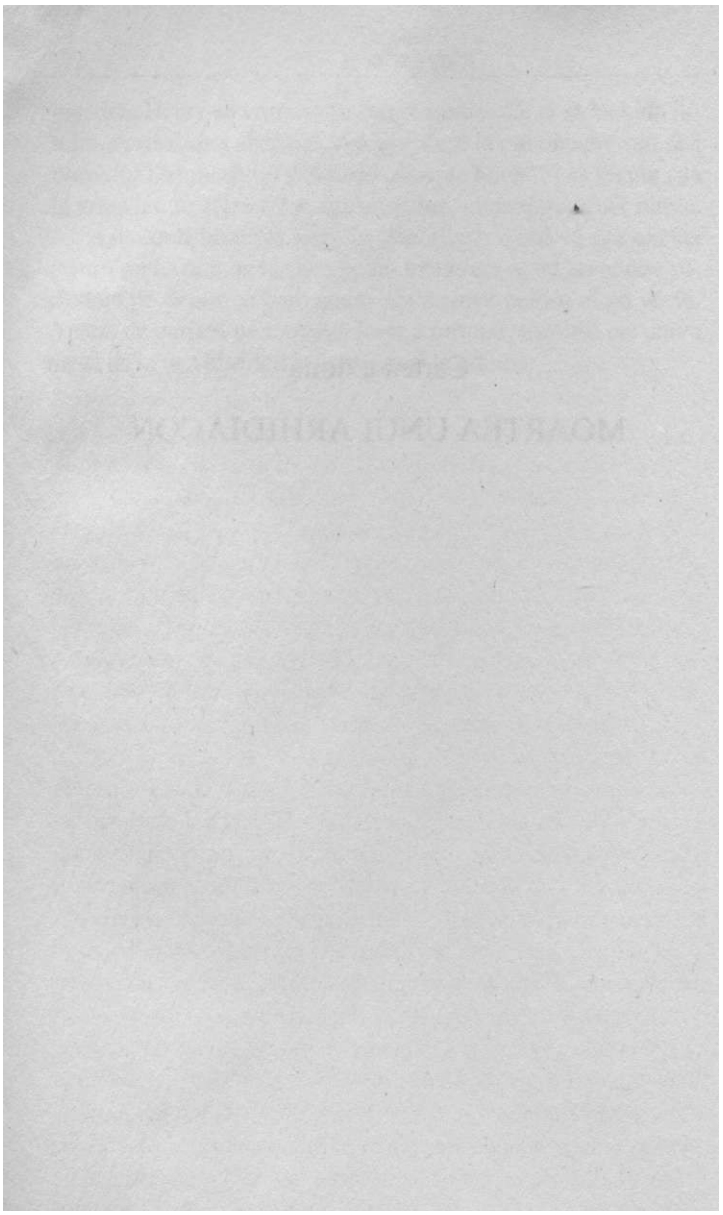

1

Arhidiaconul nu mai zăbovi după slujbă. Împreună cu părintele Sebastian îşi scoase în linişte odăjdiile în sacristie şi spuse un tăios ‚jioapte bună" înainte de a ieşi în peristiul bătut de vânt.

Curtea era un vârtej de sunete şi furie. Ploaia de mai devreme se sfârşise, dar vântul puternic dinspre sud-est, înteţindu-se, bătea în rafale şi se răsucea în jurul castanului sălbatic, şuierind printre frunzele din vârf şi încovoind ramurile groase ce se ridicau şi cădeau cu încetineala maiestoasă a unui dans funerar. Ramurile mai subţiri şi rămurelele se rupeau şi cădeau ca nişte beţe de artificii folosite pe pietriş. Peristilul dinspre sud nu se murdărise încă, dar frunzele căzute, rostogolindu-se şi răsucindu-se prin curte, deja se îngrămădiseră într-un terci apos la uşa sacristiei şi de-a lungul zidului peristilului nordic.

La intrarea în colegiu, arhidiaconul răzui câteva urme de frunze ce i se lipiseră de tălpile pantofilor lui negri şi traversă vestiarul către hol. În ciuda furtunii violente, casa era ciudat de liniştită. Se întreba dacă cei patru preoţi erau încă în sacristie sau în biserică; poate că ţineau o întrunire indignată despre cazania lui. Îşi închipuia că studenţii se retrăseseră în camerele lor. Era ceva neobişnuit, aproape de rău augur, în aerul calm şi vag înţepător.Nu era încă zece şi jumătate. Se simţea agitat şi nu avea chef să se retragă atât de devreme, dar scurta plimbare pe afară pe care, brusc, şi-o dorise, părea imposibilă, chiar riscantă, trebuind să înfrunte întunericul şi furia vântului. La Colegiul St Anselm ştia că exista obiceiul să se păstreze tăcerea după ultima slujba a zilei şi, deşi nu prea aproba această convenţie, nu ţinea să fie văzut încălcând-o. Îşi amintea că era un televizor

în salonul studenţilor, dar programele de sâmbătă nu erau prea bune şi nu dorea să deranjeze. Dar poate că ar găsi o carte acolo şi că nu va obiecta nimeni dacă va urmări ştirile de noapte de la ITV.

Dar, după ce deschise uşa, văzu că încăperea nu era goală. Tânărul care îi fusese prezentat la prânz drept Clive Stannard se uita la un film şi, când întoarse capul auzindu-l că intră, păru deranjat de prezenţa lui. Arhidiaconul ezita o clipă, pe urmă spuse un scurt „noapte bună", ieşi pe uşa dinspre treptele ce duceau la pivniţă şi se încumetă să străbată curtea spre Augustin.

Pe la zece patruzeci era în pijama şi halat, gata de culcare. Citise un capitol din Evanghelia Sfintului Marcu şi-şi spusese obişnuitele rugăciuni, dar astă-seară ambele nu fuseseră decât un exerciţiu de rutină pe linia pietăţii convenţionale. Ştia cuvintele din Scriptura pe dinafară şi le murmurase pe tăcute, ca şi cum încetineala şi atenţia faţă de fiecare cuvânt îl ajutau să extragă din ele un înţeles ce-i fusese până atunci refuzat. Îşi scoase halatul şi se uită dacă fereastra era bine închisă în faţa furtunii şi se sui în pat.

Amintirea este cel mai bine ţinută în friu prin acţiune. Acum, stând ţeapăn între cearşafurile strânse în jurul lui şi ascultând mugetul vântului, îşi dădu seama că somnul nu se va lăsa uşor ademenit. Ziua plină şi neplăcută îl agita. Poate că era mai bine să se lupte cu vântul şi să facă o plimbare. Se gândi la predica lui, dar cu satisfacţie, nu cu regret. O pregătise cu grijă şi o rostise calm, dar cu pasiune şi autoritate. Aceste lucruri trebuiau spuse şi el le spusese, şi dacă predica îl întărâtase şi mai mult pe Sebastian Morell, dacă nemulţumirea şi antipatia se transformaseră în duşmănie, ei bine, asta nu putuse fi evitat. Nu era vorba, îşi spunea el, că ar fi ţinut să devină nepopular; era important pentru el să se aibă bine cu oamenii pe care-i respecta. Era

ambiţios şi ştia că o mitră de episcop nu se obţinea înverşunând o parte importantă a Bisericii, chiar dacă influenţa ei era mai puţin puternică decât păruse cândva. Dar Sebastian Morell nu mai era atât de influent cum îşi închipuia. În această bătălie putea fi sigur că se află în tabăra învingătorilor. Dar existau, îşi spunea el, bătălii de principii care trebuiau duse pentru ca Biserica Angliei să supravieţuiască pentru a sluji noului mileniu. Închiderea Colegiului St Anselm putea fi doar o încăierare măruntă în acel război, dar era una pe care s-ar fi bucurat să o câştige.

Aşadar ce găsea el atât de neliniştitor la Colegiul St Anselm? De ce socotea că aici, pe această coastă izolată, bătută de vânturi, viaţa spirituala trebuia trăită cu o intensitate mai mare decât în altă parte, că el şi întregul lui trecut erau judecate? Nu se putea spune că Colegiul St Anselm avea o lungă istorie de devotament şi credinţă. Desigur, biserica era medievala; puteai, îşi zicea el, în aerul acela liniştit să auzi ecoul a secole de cântări bisericeşti, deşi el nu simţise niciodată acest lucru. Pentru el, o biserică era funcţionala, un locaş de închinăciune, nu unul căruia să i te închini. Colegiul St Anselm nu era decât opera unei fete bătrâne victoriene cu prea mulţi bani, prea puţină minte şi un gust pentru odăjdii şi preoţi celibatari. Poate că femeia fusese pe jumătate nebuna. Era ridicol ca influenţa ei dăunătoare să mai domine un colegiu din secolul al douăzeci şi unulea.

Mişca tare din picioare încercând să îndepărteze cearşafurile apăsătoare. Îşi dori brusc ca Muriel să se afle alături de el, să se poată întoarce spre corpul ei apatic, confortabil, spre braţele ei primitoare pentru uitarea de o clipă pe care ţi-o oferă sexul. Dar, chiar în clipa când, în gând, întindea mâna spre ea, se strecură între ei, ca de atâtea ori în patul conjugal, amintirea

celuilalt trup cu braţele delicate ca de copil, cu sânii ascuţiţi, cu gura deschisă, explorându-i corpul. „Îţi place aşa? Dar aşa? Dar aşa?"

Iubirea lor fusese o greşeala de la bun început, necugetată şi atât de previzibil dezastruoasă, că se mira acum cum de se înşelase atât de tare. Totul nu fusese decât o poveste romantică ieftină. Începuse într-un cadru de poveste romantică ieftină – o croazieră pe Mediterana. Un preot cunoscut de el, care fusese angajat ca ghid într-un voiaj spre şantierele arheologice şi istorice din Italia şi Asia, se îmbolnăvise în ultimul moment şi-l propusese pe el ca înlocuitor. Bănuia că organizatorii nu l-ar fi ales pe el dacă s-ar fi prezentat un candidat mai calificat, dar el avusese un succes surprinzător. Din fericire pentru el, în această croazieră nu existaseră profesori eruditi printre pasageri. Printr-o pregătire conştiincioasă preliminară şi prin înarmarea cu cele mai bune ghiduri reuşise să-i impresioneze pe ceilalţi pasageri.

Barbara se aflase pe vapor într-o croazieră instructivă împreună cu mama ei şi cu tatăl vitreg. Era cea mai tânără dintre pasageri, iar el nu fusese singurul bărbat care o fermecase. Lui i se păruse că arăta mai mult ca un copil decât ca o fată de nouăsprezece ani – un copil născut în afara timpului său. Părul negru ca pana corbului tăiat scurt cu un breton deasupra unor ochi albaştri, imenşi, o faţă în formă de inimă şi buze mici şi pline, silueta de baieţoi subliniata de rochiţa foarte scurta de bumbac pe care o purta îi dădeau un aer de prin anii 1920. Pasagerii mai în vârstă, care trecuseră prin perioada anilor treizeci şi aveau amintiri din acea decadă agitată, oftau nostalgic şi socoteau că semăna cu Claudette Colbert la tinereţe. Pentru el imaginea aceea era falsă. Ea era lipsită de sofisticarea unui star de cinema, avea doar o inocenţa şi o veselie copilăroase ca şi

o vulnerabilitate care-l făcea pe el să-şi interpreteze dorinţa sexuală ca pe o nevoie de a fi duios şi protector. Nu-i venise să creadă ca fusese atât de norocos când ea se hotărâse să-l aleagă pe el şi să-i dea atenţie, ca pe urma să se lege de el cu un ataşament posesiv. Peste trei luni erau căsătoriţi. El avea treizeci şi nouă de ani, ea doar douăzeci.

Invăţând într-o serie de şcoli în care se pleda în favoarea multiculturalismului şi ortodoxiei liberale, nu ştia nimic despre Biserică, dar era avidă de informaţie şi instrucţie. Abia mai târziu îşi dăduse el seama că relaţia dintre profesor şi elev era, pentru ea, profund erotică. Ei îi plăcea sa fie dominată, şi nu numai fizic. Dar nici unul dintre lucrurile care o entuziasmau nu dura, inclusiv cel faţă de căsătorie. Biserica unde era el vicar îşi vânduse clădirea mare victoriană şi construise pe acelaşi teren o casă modernă cu două etaje fără calităţi arhitectonice, dar mai practic de gospodărit. Nu era casa la care se aşteptase ea.

Extravagantă, voluntară, capricioasă, se dovedi curând că era opusul soţiei potrivite pentru un preot ambiţios al Bisericii Anglicane. Chiar şi relaţia lor sexuală era încărcată de anxietate. Dorea să facă dragoste mai ales când era foarte obosit sau în rarele ocazii când aveau oaspeţi peste noapte şi el se gândea, cu jenă, la pereţii subţiri ai dormitorului, în timp ce ea şoptea vorbe de iubire ce puteau atât de uşor să se prefacă în ţipete exprimând reproşuri şi pretenţii. A doua zi, la micul dejun, ea apărea în halat, izbitor de cochetă, ridicându-şi cu ochi somnoroşi şi triumfători braţele aşa încât mătasea subţire se desfăcea.

De ce se căsătorise cu el? Pentru a fi protejată? Ca să scape de mama şi de tatăl vitreg pe care-i ura? Ca să i se poarte de grijă, să fie răsfăţată, să i se facă pe plac? Ca să se simtă în siguranţă? Ca să

fie iubită? Ajunsese să-i fie groază de toanele ei, de izbucnirile ei de furie şi ţipete, încerca să ascundă totul, să nu se afle în parohie dar, curând, scânteile ajunseră şi la el. Îşi amintea cu jenă şi revoltă de vizita unuia dintre epitropi care, din întâmplare, era doctor.

— Soţia dumitale nu este pacienta mea, desigur, domnule vicar, şi nu vreau să mă amestec, dar nu stă bine cu sănătatea. Cred că trebuie să încerci să cauţi ajutor la un profesionist.

Dar când el sugerase ca ea să se ducă la psihiatru sau măcar la un internist, fu întâmpinat cu plânsete şi acuzaţii că încerca să scape de ea, s-o bage într-o casă de sănătate.

Afară, vântul care pentru câteva minute se mai potolise, se înteţi din nou într-un vuiet asurzitor. De obicei îi plăcea să-i asculte furia din tihna patului său; acum, această încăpere mică, funcţională, îi părea mai puţin un sanctuar, şi mai mult o închisoare. De la moartea Barbarei se rugase să fie iertat că se căsătorise cu ea, că îi refuzase dragostea şi înţelegerea; niciodată nu ceruse iertare că-i dorise moartea. Acum, în acest pat îngust, începu, cu durere, sa se confrunte cu trecutul. Nu un act de voinţă îl făcu să deschidă zăvoarele acelei temniţe întunecate în care-şi îngropase căsătoria. Viziunile ce începură să i se perinde prin minte nu le chemase el. Ceva – acea întâlnire traumatică cu Yerwood, locul acela, Colegiul St Anselm, toate se străduiau să-l asigure că nu avea nici o alternativă.

Prins între un vis şi un coşmar, se închipuia într-o cameră de interogatoriu, modernă, funcţională, neutră. Apoi îşi dădu seama că era salonul vechiului său vicariat. Stătea pe o canapea, între Dalgliesh şi Yarwood. Încă nu îi puseseră cătuşe, dar ştia că fusese deja judecat şi găsit

vinovat, că ei aveau toate probele care le trebuiau. Se derula în faţa ochilor lui într-o acuzaţie voalată, filmată în secret. Din când în când, Dalgliesh spunea: „Opreşte-te aici" şi Yarwood ridica mâna. Imaginea se oprea şi ei o priveau într-o tăcere acuzatoare. Toate micile greşeli şi răutăţi, ca şi marele eşec în dragoste îi trecură prin faţă. Şi acum, în cele din urmă, vedeau cum se desfăşoară bobina finală; inima întunericului.

Acum nu se mai afla pe canapea, prizonier între cei doi acuzatori ai săi. Se mutase în cadru ca să repete fiecare mişcare, fiecare cuvânt, să încerce fiecare emoţie de parcă totul avea loc pentru prima oară. Era într-o după-amiază, târziu, într-o zi mohorâtă de mijloc de octombrie, o ploaie fină ca o ceaţă cădea încontinuu de două zile dintr-un cer de metal. El se întorsese după ce vizitase timp de două ore câţiva enoriaşi bolnavi şi ţintuiţi la pat. Ca întotdeauna, încercase, conştiincios, să le satisfacă nevoile individuale, previzibile; doamna Oliver, oarba, care dorea să i se citească un pasaj din scriptură şi să se roage împreună cu ea; bătrinul Sam Possinger care, la fiecare vizită, retrăia bătălia de la Alamein; doamna Poley, întemniţata în corsetul ei, avidă de ultimele bârfe din parohie, Cari Llomas, care nu călcase niciodată la St Botolph, dar îi plăcea să discute despre teologie şi defectele Bisericii Anglicane. Doamna Poley se chinuise ajutată de el să ajungă până la bucătărie şi să facă ceai, scoţând dintr-o cutie de tablă turta dulce pe care, o pregătise pentru el. Făcuse greşeala să i-o laude cu patru ani în urmă, la prima lui vizită, şi acum era condamnat s-o mănânce în fiecare săptămână, nereuşind să recunoască că nu-i plăcea turta dulce. Dar ceaiul fierbinte şi concentrat fusese bine venit şi avea să-l scutească să şi-l mai prepare acasă.

Îşi parcă maşina Vauxhall Cavalier pe drum şi

pomi spre uşa de la intrare, pe poteca cimentată care despărţea pajiştea buretoasă, saturata de apă, pe care petale de trandafir ofilite se dizolvau în iarba necosită. Casa era cufundată în tăcere şi el intră, ca de obicei, cu teamă. Barbara fusese posomorită şi agitată la masa de dimineaţă şi neliniştea ei, ca şi faptul că nu-şi bătuse capul să se îmbrace, erau întotdeauna un semn rău. La prânz, când avuseseră supă din plic şi salata, încă în halat, împinse farfuria deoparte, spunând că era prea obosita ca să mănânce; îşi va petrece după-amiaza în pat şi va încerca să doarmă.

— Du-te la enoriaşii tăi bătrini şi plicticoşi, îi spusese iritată. Oricum, numai de ei îţi pasă. Nu mă deranja când te întorci. Nu vreau să aud iar de ei. Nu mai vreau să aud de nimic.

El nu-i răspunsese, dar o urmărise cu un val de furie şi neputinţă cum urca încet scara, cu cordonul de mătase al halatului desfăcut, cu capul plecat, mai mult decât disperată.

Acum, întorcându-se acasă, copleşit de nelinişte, închise uşa de la intrare în urma lui. Era încă în pat sau aşteptase să plece el, se îmbrăcase şi se dusese într-unui din raidurile ei distructive şi umilitoare din parohie? Trebuia sa afle. Urcă scara încet; dacă dormea, n-avea de gând s-o trezească.

Uşa spre dormitor era închisă şi el apăsă încet clanţa. Camera era în semiântuneric, perdelele erau trase pe jumătate peste fereastra lată care dădea spre dreptunghiul de iarbă netunsă, spre brazdele triunghiulare ce alcătuiau grădina şi, mai încolo, spre şirurile identice de case îngrijite. Făcu un pas spre pat şi, în timp ce ochii i se deprindeau cu lumina slabă, o văzu limpede. Stătea culcată pe partea dreaptă, cu o mână îndoita sub obraz. Mâna stângă era azvârlită peste aşternuturi. Se aplecă şi o auzi respirând, încet şi chinuit, simţi izul de vin din respiraţia ei şi un miros mai puternic, dulceag şi neplăcut de voma. Pe noptieră era o sticlă de

Cabernet Sauvignon. Lângă ea, aplecată pe o parte şi cu dopul puţin desfăcut se vedea o sticluţă goală pe care o recunoscu. Conţinuse tablete de aspirină solubilă.

El îşi spuse că doimea, că era beată, că nu dorea să fie deranjată. Aproape instinctiv, ridică sticla de vin şi tocmai se uită să vadă cât băuse când ceva ca o voce de avertizare îl făcu să o pună la loc. Observă o batistă ce ieşea de sub pernă. O luă şi şterse sticla, apoi o azvârli pe pat. I se părea că gesturile lui erau tot atât de lipsite de voinţă pe cât erau pline de sens. Apoi o lăsă acolo, închizând uşa în urma lui şi se duse jos. Îşi spuse din nou: doarme, e beată, nu vrea să fie deranjată. După o jumătate de oră se duse în camera lui de lucru, îşi scoase calm hârtiile pentru întâlnirea de la ora şase a Consiliului Bisericesc Parohial şi părăsi casa.

Nu avea o reprezentare mentală, nu avea o amintire a acelei întâlniri, dar ţinea minte că se întorsese acasă cu maşina împreună cu Melvyn Hopkins, unul dintre epitropi. Îi promisese lui Melvyn că îi va arăta ultimul raport al comitetului bisericesc privind răspunderile sociale şi-i spusese să vină cu el la vicariat. De-aici încolo imaginile se desfăşurau din nou clar. El se scuzase că Barbara nu era acolo şi-i spusese lui Melvyn că nu se simţise bine. Se dusese iar spre dormitor, deschisese încet uşa şi văzuse în lumina scăzută trupul nemişcat, sticla de vin şi sticluţa cu medicamente răsturnată pe o parte. Se apropiase de pat. De data asta nu se mai auzea respiraţia, slabă, hârâită. Îi atinsese obrazul cu mâna şi văzu că era rece; îşi dădu seama că murise. Şi atunci i se mai trezi o amintire, nişte cuvinte auzite sau citite undeva, nu mai ştia unde, dar îngrozitoare, prin implicaţiile lor. Era întotdeauna înţelept să ai pe cineva cu tine când descopereai un cadavru.

Nu putea să retrăiască evenimentele din

timpul slujbei de la biserică sau incinerarea; nu-şi mai amintea nimic. În locul lor, se ivea o droaie de chipuri: înţelegătoare, neliniştite, sincer îngrijorate – gonindu-se în întuneric, schimonosite şi groteşti. Şi acum, iată şi acea faţa care îl îngrozea. Stătea din nou pe canapea, dar de data aceasta cu sergentul Yarwood şi cu un tânăr în uniformă care nu arăta mai în vârstă decât coriştii lui şi care tăcuse tot timpul interogatoriului.

— Şi, când v-aţi întors acasă după vizitele prin parohie, puţin după ora cinci, aşa cum spuneţi, ce-aţi făcut, domnule?

— V-am spus, domnule sergent. M-am dus sus în dormitor sa văd dacă soţia mea mai dormea încă.

— Când aţi deschis uşa, lampa de lângă pat era aprinsă?

— Nu, nu era. Draperiile erau aproape complet trase şi camera era în semiântuneric.

— V-aţi apropiat de ea?

— V-am spus, domnule sergent. M-am uitat doar înăuntru, am văzut că soţia mea era încă în pat şi mi-am închipuit că dormea.

— Şi când s-a dus la culcare?

— La prânz. Cred că pe la douăsprezece şi jumătate. A spus că nu-i e foame şi că dorea să se culce.

— Nu vi s-a părut ciudat că încă mai dormea după cinci ore?

— Nu, nu mi s-a părut ciudat. Spunea că era obosită. Soţia mea dormea des după-amiaza.

— Nu v-aţi gândit că putea să fie bolnavă? Nu v-aţi gândit să vă duceţi lângă pat şi să vă asiguraţi că n-a păţit nimic? Nu v-aţi dat seama ca putea sa aibă urgent nevoie de un doctor?

— Am spus – m-am saturat să tot spun – credeam că doarme.

— Aţi văzut cele două sticle de pe noptieră, cea de vin şi cea cu aspirină solubilă?

— Am văzut sticla de vin. M-am gândit că soţia mea băuse.

— A luat sticla de vin cu ea în pat?

— Nu, n-a luat-o. Cred că a venit jos s-o ia dupa ce am plecat eu.

— Şi a dus-o la ea în pat?

— Aşa cred. Nu mai era nimeni altcineva în casă. Sigur că a luat-o cu ea în pat. Altfel cum ar fi ajuns pe noptieră?

— Ei, asta-i întrebarea, nu-i aşa? Vedeţi, pe sticla de vin nu erau amprente. Puteţi să explicaţi asta?

— Sigur că nu pot. Cred că le-a şters. Era o batistă pe jumătate vârâtă sub pernă.

— Pe care aţi putut s-o vedeţi, deşi n-aţi văzut sticla răsturnată?

— Atunci n-am văzut-o. Am văzut-o mai târziu când am descoperit cadavrul.

Şi aşa, întrebările continuau. Yarwood se întorcea mereu, uneori cu tânărul poliţist în uniforma, alteori singur. Crampton ajunsese să se îngrozească de fiecare dată când suna soneria de la uşă şi abia îndrăznea să se uite pe fereastră de teamă să nu dea cu ochii de silueta aceea în haină cenuşie venind hotărâtă pe potecă, întrebările erau mereu aceleaşi, iar răspunsurile lui deveniră neconvingătoare până şi pentru propriile urechi. Chiar şi după anchetă şi după verdictul aşteptat de sinucidere persecuţia continua. Barbara fusese incinerată cu câteva săptămâni mai înainte. Nu mai rămăsese nimic din ea decât câţiva pumni de oase măcinate, înmormântate într-un colţ al cimitirului, şi totuşi Yarwood îşi continua cercetările.

Niciodată Nemesis nu apăruse într-o formă mai personală. Yarwood arăta ca un vânzător ambulant, care insista cu încăpăţânare, imun la respingere, aducând cu el ca pe un miros urât din gură, izul eşecului. Era cam pirpiriu, înalt doar

atât cât să fie admis în poliţie, cu pielea palidă şi cu o frunte înaltă osoasă şi ochi negri, şireţi. Rareori se uita direct la Crampton în timpul interogatoriului, fixându-şi privirile la jumătatea distanţei dintre ei, ca şi cum asculta de o voce interioară. Vocea lui era mereu monotonă şi tăcerea dintre întrebări era grea de o ameninţare ce părea să se extindă mai mult decât asupra victimei. Rareori îşi anunţa sosirea, dar părea să ştie când îl putea găsi pe Crampton acasă şi aştepta cu o răbdare aparent docilă la uşa principală până când era poftit în tăcere. Nu existau niciodată cuvinte preliminare, doar întrebările stăruitoare.

— Puteţi spune că a fost o căsătorie fericită, domnule?

Impertinenţa lui îl reduse la tăcere pe Crampton, pe urmă
se trezise răspunzând cu o voce atât de răguşită încât abia şi-o recunoştea:

— Cred că pentru poliţie fiecare relaţie, chiar şi cea mai sfântă, poate fi clasificată. Trebuie să ne prezentaţi un chestionar privind căsătoria, ar economisi timp pentru toată lumea. Marcaţi căsuţa potrivită: Foarte fericită. Fericită. Acceptabil de fericita. Cam nefericită. Nefericită. Foarte nefericită. Execrabilă.

Urmară câteva clipe de tăcere, apoi Yarwood spuse:

— Şi ce căsuţă aţi marca, domnule?

Până la urmă făcuse o plângere oficială către şeful poliţiei şi vizitele încetară. I se spusese că după anchetă s-a recunoscut că sergentul Yarwood îşi depăşise atribuţiile, mai ales fiindcă venea singur şi efectua o cercetare pentru care nu fusese autorizat. Rămăsese în amintirea lui Crampton ca o figură sumbră, acuzatoare. Timpul, noua parohie, numirea lui în funcţia de arhidiacon, a doua sa căsătorie – nimic nu putea să potolească

furia clocotitoare care-l consuma ori de câte ori se gândea la Yarwood.

Şi acum, omul îşi făcuse din nou apariţia. Nu-şi amintea exact ce-şi spuseseră unul altuia. Ştia doar că propria indignare şi amărăciune se revărsaseră într-un şuvoi de insulte grele.

După moartea Barbarei se rugase, mai întâi regulat, apoi tot mai rar cerând iertare pentru păcatele lui faţă de.ea: iritare, intoleranţă, lipsă de iubire, neputinţa de a înţelege sau de a ierta. Dar păcatul de a-i fi dorit moartea nu fusese lăsat să prindă rădăcini în mintea lui. Şi primise iertare pentru păcatul mai mărunt al neglijării. Se exprimase prin cuvintele medicului Barbarei când se întâlniseră înaintea anchetei.

— M-a obsedat un lucru. Dacă mi-aş fi dat seama când am venit acasă că Barbara nu dormea – că era în comă – dacă aş fi chemat o ambulanţa, situaţia ar fi fost alta?

Primise răspunsul care-l absolvea de orice:

— Cu cantitatea pe care o băuse situaţia ar fi fost aceeaşi.

De ce oare locul acesta îl silea să se confrunte cu toate minciunile lui, şi cele mari, şi cele mici? El ştiuse că ea se afla în pericol de moarte. Sperase ca ea să moară. Era, în ochii lui Dumnezeu, la fel de vinovat de crimă de parcă ar fi dizolvat el acele tablete şi i le-ar fi vârât pe gât, de parcă i-ar fi ţinut paharul cu vin la buze. Cum putea el să continue să se îngrijească de alţii, să predice iertarea păcatelor, când nu-şi recunoscuse păcatul? Cum putea să stea în faţa credincioşilor seara următoare cu acest întuneric în inimă?

întinse mâna şi aprinse lampa de pe noptieră. Inundă încăperea cu lumina, o lumină mai puternică decât aceea blândă la care citise pasajul din scriptură din acea seara se dădu jos din pat şi îngenunche, îngropându-şi capul în mâini. Nu era nevoie să caute cuvintele; îi veniră firesc şi, odată

cu ele şi făgăduiala de iertare şi pace.

— Doamne, îndură-te de mine, păcătosul.

În timp ce stătea aşa, îngenuncheat, telefonul sau mobil de pe noptiera rupse tăcerea cu ţârâitul lui vesel, discordant. Sunetul era atât de neaşteptat, de strident că, timp de cinci secunde, nu-l recunoscu. Apoi se ridică ţeapăn în picioare şi întinse mâna să răspundă la apel.2

Cu puţin înainte de ora cinci şi jumătate, părintele Martin se trezi ţipând de groază. Se ridică în pat şi rămase ţeapăn ca o marionetă, privind ţintă, cu ochii larg deschişi, în întunericul din încăpere. Broboane de sudoare începură să-i alunece pe frunte şi îi intrară în ochi, înţepându-l. Le şterse şi îşi simţi pielea întinsă şi rece ca gheaţa, de parcă intrase deja în *rigor mortis.* Treptat, pe măsură ce groaza care-l cuprinsese în timpul coşmarului se risipea, camera începu să prindă contur în jurul lui. Forme cenuşii, mai mult imaginare decât vizibile, începură să apară din întunerc, devenind liniştitor de familiare: un scaun, scrinul, tăblia de la picioarele patului, conturul ramei unei fotografii. Draperiile erau trase peste cele patru ferestre circulare, dar dinspre est se zărea dunga subţire de lumină slaba ce plutea deasupra mării chiar şi în cele mai întunecate nopţi. Îşi dădea seama că afară era furtună. În cursul serii vântul se înteţise tot mai mult şi, în momentul când părintele îşi îndeplinise toate ritualurile înainte de culcare, ajunsese să urle în jurul turnului precum o harpie prevestitoare a morţii. Acum însă se auzea un vuiet înfundat, mai mult ameninţător decât liniştitor şi, stând nemişcat în capul oaselor, părintele ascultă în tăcere. Nu auzi nici paşi care să urce scările, nici o voce care să-l cheme.

Cu doi ani în urmă când apăruseră coşmarurile, părintele ceruse să-i fie dată această

cămăruţă circulară din turnul sudic, motivând că îi plăcea priveliştea largă asupra mării şi a coastei şi era atras de linişte şi singurătate. Îi era tot mai greu să urce treptele, dar măcar putea spera că propriile ţipete care îl trezeau nu aveau să fie auzite. Dar, cumva, părintele Sebastian ghicise adevărul sau măcar o parte din el. Părintele Martin îşi aminti scurta conversaţie pe care o avuseseră într-o duminică, după slujbă.

— Dormi bine, părinte? îl întrebase părintele Sebastian.

— Destul de bine, mulţumesc.

— Dacă eşti tulburat de vise rele, ştiu că există căi de a fi ajutat. Nu mă gândesc la consiliere psihologică, nu în sensul obişnuit al termenului, dar am auzit că uneori ajută dacă vorbeşti despre trecut cu alte persoane care au trăit aceleaşi experienţe traumatizante.

Conversaţia îl surprinsese pe părintele Martin. Părintele Sebastian nu făcuse nici un secret din neâncrederea pe care o manifesta faţă de psihiatri spunând că ar fi înclinat să-i respecte mai mult dacă ar putea să-i explice fundamentele medicale sau filosofice ale acestei discipline sau dacă ar putea să-i dea o definiţie a diferenţei dintre minte şi creier. Însă întotdeauna fusese surprins de cât de multe ştia părintele Sebastian despre tot ceea ce se petrecea între zidurile Mănăstirii St Anselm. Părintele Martin nu arătase foarte multă plăcere faţă de acest subiect astfel încât acesta fusese abandonat. Ştia că nu era singurul supravieţuitor al unui lagăr de prizonieri japonez care era torturat la bătrâneţe de ororile pe care o minte tânără reuşise să le înăbuşe. Nu dorea să stea într-un cerc şi să-şi discute propriile probleme cu tovarăşi de suferinţa, deşi citise că unii considerau că aceasta experienţă le fusese de ajutor. Era o problemă personală, pe care trebuia s-o rezolve singur.

Iar acum vântul creştea în intensitate – un geamăt ritmic care se transformă într-un urlet, apoi într-un scrişnet intens ce părea mai degrabă o manifestare a unei forţe perfide, nu a uneia naturale. Îşi împinse picioarele peste marginea patului, îşi puse papucii şi se îndreptă cu paşi ţepeni spre fereastra dinspre est ca sa o deschidă. Pala rece de vânt care îl izbi fu asemenea unui curent tămăduitor care îi curăţă gura şi nările de duhoarea fetida a junglei, acoperind gemetele şi ţipetele omeneşti cu amestecul lui strident de zgomote, limpezindu-i mintea de cele mai cumplite imagini.

Coşmarul era întotdeauna acelaşi. Rupert fusese târit înapoi în lagăr cu o noapte înainte, iar acum prizonierii erau aliniaţi să asiste la decapitare. După cum fusese torturat, băiatul deabia putuse să meargă spre locul unde avea să fie ucis şi se prăbuşise în genunchi aproape cu uşurare. Făcuse însă un ultim efort şi reuşise să-şi înalţe capul înainte ca lama sa cadă asupra lui. Pentru două secunde capul rămăsese pe loc, apoi se rostogolise încet şi jetul puternic de sânge ţâşnise ca o ultimă celebrare a vieţii. Aceasta era imaginea pe care o îndura părintele Martin noapte de noapte.

Când era treaz, aceleaşi întrebări îl torturau în permanenţă. De ce încercase Rupert să evadeze când ştia că această tentativă era un act de sinucidere? De ce nu-i mărturisise intenţiile sale? Şi, cel mai rău dintre toate, de ce nu încercase el însuşi să facă un gest de protest înainte ca lama să cada, de ce nu încercase cu ultimele puteri să-i smulgă pazniculuisabia şi să moară împreună cu prietenul lui? Dragostea pe care o simţise pentru Rupert, împărtăşită, dar neconsumată, fusese unica din întreaga lui viaţă. Restul nu reprezentase decât un exerciţiu de bunăvoinţă generala sau practica bunătăţii iubitoare. În pofida momentelor de bucurie, unele chiar de fericire

spirituală rară, părintele Martin purtase mereu în suflet povara întunecată a acelei trădări. Nu avea dreptul să fie în viaţă. Însă exista un loc în care putea găsi mereu linişte sufletească şi spre acel loc dorea să se îndrepte acum.

Îşi luă legătura de chei de pe noptieră, îşi târşâi picioarele până la cuierul de lângă uşă şi-şi îmbrăcă vechea jachetă tricotată cu petice de piele la coate pe care o purta iarna pe sub haina preoţească. Îşi puse apoi mantaua, deschise în linişte uşa şi începu să coboare scările.

Nu avea nevoie de lanternă – la fiecare palier ardea un bec care răspândea o lumină slabă, iar scara în spirală spre etajul de dedesubt, întotdeauna periculoasă, era bine luminată cu lămpi prinse de perete. În casă domnea o tăcere deplina, iar geamătul înăbuşit de afară scotea în evidenţă liniştea dinăuntru care părea chiar mai ameninţătoare decât simpla absenţă a sunetelor omeneşti. Era greu de crezut că în spatele uşilor închise existau oameni care dormeau, că această atmosferă tăcută răsunase vreodată de graba paşilor sau de vocile puternice ale bărbaţilor ori că uşa grea de stejar de la intrare nu stătea închisă şi zăvorită de generaţii întregi.

În hol, o singură lumină roşie aprinsă la picioarele Fecioarei cu Pruncul făcea să strălucească chipului zâmbitor al Mamei şi dădea o tentă rozalie braţelor grăsuţe întinse ale lui Hristos copil. Lemnul părea să fie însufleţit, transformat în materie vie. Părintele traversă cu paşi neauziţi holul şi intră în vestiar. Şirul de mantale cafenii era primul semn că în acea clădire se aflau oameni; mantalele atârnau ca nişte relicve uitate ale unei generaţii demult dispărute. Acum părintele Martin putea auzi foarte clar sunetul vântului şi când descuie uşa care dădea spre peristilul nordic acesta se înalţă brusc, cu o furie renăscută.

Spre surprinderea sa, lumina de deasupra uşii din spate era stinsă, la fel şi şirul de becuri aflate de-a lungul peristilului. Însă când întinse mâna şi apasă pe comutator, galeria se lumina dând la iveală pavajul de piatra acoperit cu un strat gros de frunze. Chiar în clipa în care închise uşa în spatele lui o altă pală de vânt scutură copacul uriaş şi frunzele căzute în jurul trunchiului fură ridicate şi se învârtejiră în jurul picioarelor lui. Se rotiră împrejur ca un stol de păsări cafenii, îl atinseră blând pe obraz şi se aşezară uşoare ca nişte pene pe umerii mantalei lui.

Părintele se îndreptă spre sacristie, paşii lui strivind frunzele uscate. Îi trebui ceva timp să identifice la lumina slabă cele două chei cu care descuie uşa. Aprinse lumina de la comutatorul de lângă uşă, formă codul pentru a opri sunetul insistent al alarmei şi pătrunse apoi în biserică. Întrerupătorul care acţiona cele două şiruri de becuri de deasupra navei se afla în dreapta şi părintele întinse mâna spre el, dar apoi văzu cu surprindere, dar fără nelinişte, că spotul care lumina *Judecata de Apoi* era aprins astfel încât partea de vest a bisericii era scăldată în strălucirea lui. Fără să mai aprindă luminile din navă, o luă pe lângă zidul de nord, umbra lui prelingându-se odată cu el de-a lungul lespezilor de piatră.

Ajunse la *Judecata de Apoi* şi rămase transfigurat de groază în faţa a ceea ce se afla la picioarele lui. Sângele încă nu se împrăştiase. Se afla acolo, exact în locul în care îşi căuta el refugiu, roşu ca în coşmarurile sale. Nu ţâşnea într-un jet puternic, avântat, ca dintr-o fântână, ci era răspândit în pete şi pârâiaşe pe dalele de piatră. Acum nu mai curgea, ci părea să tremure şi să devină vâscos chiar sub privirile părintelui. Coşmarul nu se încheiase. Era încă prins fără scăpare într-un loc al ororii, dar unul din care nu

putea să scape trezindu-se. Ori asta, ori era nebun. ânchise ochii şi se rugă: „Doamne Dumnezeule, ajută-mă!" Apoi raţiunea învinse şi părintele Martin deschise ochii, străduindu-se să privească din nou imaginea de coşmar.

Simţurile lui, incapabile să cuprindă întreaga scenă în enormitatea şi oroarea ei, o înregistrau treptat, detaliu cu detaliu: craniul zdrobit; ochelarii arhidiaconului aruncaţi ceva mai departe, dar întregi; cele două sfeşnice de alamă aşezate de fiecare parte a corpului, într-un act de sacrilegiu dispreţuitor; mâinile arhidiaconului întinse în laturi, părând să se agaţe de pietre, dar arătând mai albe şi mai fragile decât fuseseră în timpul vieţii; cămaşa de noapte matlasată întărindu-se odată cu sângele care o îmbibase, în cele din urmă, părintele Martin ridică ochii spre *Judecata de Apoi.* Diavolul care dansa în prim-planul tabloului avea acum ochelari, o mustaţă şi o bărbiţă scurtă, iar braţul lui drept fusese alungit într-un gest de sfidare vulgară. La picioarele *Judecăţii de Apoi* se afla o cutie mică de vopsea neagră, cu pensula frumos aşezata pe capac.

Părintele Martin se dădu înapoi clătinându-se şi căzu în genunchi lângă capul arhidiaconului. Încercă să se roage, dar cuvintele nu voiau să vină. Brusc simţi nevoia să vadă şi alţi oameni, să audă zgomotul paşilor omeneşti, să simtă consolarea companiei altora. Fără să gândească clar, se îndreptă clătinându-se spre partea de vest a bisericii şi trase o dată, cu putere, de sfoara clopotului. Acesta răsună la fel de dulce ca de fiecare dată, dar în urechile lui sunetul păru un zgomot îngrozitor de puternic.

Apoi se duse spre uşa dinspre sud şi, cu mâini tremurătoare, reuşi în cele din urmă să tragă cele două zăvoare masive de fier. Vântul pătrunse înăuntru aducând cu el câteva frunze moarte. Lăsă uşa întredeschisă şi se îndreptă cu paşi mai

puternici şi mai siguri acum, înapoi spre cadavru. Simţea nevoia să spună câteva cuvinte şi acum găsise puterea să le rostească.

Stătea încă în genunchi, cu marginea mantalei înmuiată în sânge, când auzi zgomot de paşi şi vocea unei femei. Emma îngenunche alături de el şi-i înconjură umerii cu braţele. Părintele Martin simţi atingerea moale a părului ei pe obraz, iar parfumul dulce şi delicat al pielii ei îi alungă din minte mirosul metalic al sângelui.

— Haide, părinte, vino acum. Totul e în regulă, zise ea. Dar nu era nimic în regulă. Nu avea să mai fie vreodată ceva

În regulă.

încercă să-şi ridice privirile spre ea, dar nu reuşi să-şi înalţe capul; numai buzele putea să şi le mişte. Şopti:

— Oh, Doamne, ce am făcut, ce am făcut?

Apoi simţi braţele ei încordându-se de groază. Amândoi auziră scârţâitul uşii masive dinspre sud deschizându-se în spatele lor.**3**

Dalgliesh reuşea de obicei să adoarmă fără greutate, chiar şi într-un pat străin. Anii de activitate ca detectiv îi imunizaseră trupul faţă de disconfortul diferitelor tipuri de canapele şi, dacă avea o lampă lângă pat sau o lanternă ca să poată citi ceva înainte de culcare – o condiţie necesară – mintea lui abandona întâmplările zilei la fel de uşor cum o făceau şi membrele sale obosite. Însă noaptea aceasta era diferită. Camera era foarte potrivită pentru somn: patul era confortabil fără să fie moale, veioza de pe noptieră se afla la înălţimea optima pentru citit, aşternuturile erau plăcute. Dalgliesh îşi scoase exemplarul din *Beowulf*în traducerea lui Seamus Heaney şi citi primele cinci pagini cu o perseverenţă încăpăţânată, ca şi cum îndeplinea un ritual nocturn obligatoriu şi nu se lăsa în voia unei plăceri de mult aşteptate. Dar curând poezia îl captivă şi Dalgliesh citi

neântrerupt până la ora douăzeci şi trei, când stinse veioza şi se pregăti pentru somn.

Dar în seara asta somnul nu voia să vină. Clipa aşteptată, când mintea se eliberează de povara realităţii şi se scufundă fără teamă în scurta moarte nocturnă, îl ocoli. Poate că furia vântului îl ţinea treaz. În mod obişnuit îi plăcea să stea întins în pat şi să adoarmă auzind zgomotul furtunii, dar această furtună era diferită. Vântul se potolea puţin, urma o linişte totală care anticipa ceea ce avea să urmeze, apoi se auzea un geamăt înfundat care creştea în intensitate până se transforma într-un urlet ce părea scos de un cor de demoni nebuni. În aceste perioade de crescendo, Dalgliesh auzea castanul uriaş din curte trosnind şi avea brusc o viziune cum ramurile acestuia se rup, trunchiul ciopârţit se prăbuşeşte, mai întâi oarecum ezitant, apoi într-o cădere terifiantă care face crengile din partea de sus a coroanei să pătrundă prin ferestrele dormitorului. Şi, ca un acompaniament rezonant şi permanent al tumultului vântului, se auzea frământarea mării. Părea imposibil ca vreo fiinţă să poată rezista acestui asalt combinat al vântului şi apei.

Într-o perioadă de acalmie, Dalgliesh aprinse veioza şi se uită la ceas. Fu surprins să vadă că era cinci şi jumătate. Aşadar, trebuie să fi dormit – sau cel puţin moţăit – timp de mai bine de şase ore. Începea să se întrebe dacă nu cumva furtuna îşi epuizase forţa, când geamătul pomi din nou şi se înălţă iarăşi într-un urlet crescând. În perioada de linişte care urmă la urechile lui Dalgliesh ajunse un sunet diferit, dar atât de familiar din copilărie, încât îl recunoscu instantaneu: dangătul unui clopot de biserică. Fu doar unul singur, clar şi melodios. Timp de o clipă se întrebă dacă nu cumva sunetul era reminiscenţa unui vis uitat. Apoi îşi dădu seama de realitate – fusese treaz pe

deplin. Ştia ce auzise. Ascultă încordat, dar clopotul nu se mai urmă auzi.

Reacţiona rapid. Era un obicei foarte vechi de-al lui să nu se culce niciodată înainte să-şi aşeze la îndemână toate lucrurile de care ar putea avea nevoie în caz de urgenţă. Îşi puse halatul, preferă pantofii în locul papucilor şi luă o lanternă, grea precum o armă, din noptiera de lângă pat.

Părăsindu-şi apartamentul pe întuneric şi orientându-se numai la lumina lanternei, închise încet în spatele lui uşa de la intrare şi ieşi afară, unde fu întâmpinat de rafalele bruşte de vânt şi de frunzele ridicate de ele, care i se roteau în jurul capului asemenea unui stol de păsări înnebunite. Şirurile de lumini slabe de pe pereţii peristilurilor dinspre nord şi sud erau suficiente numai să contureze pilaştrii zvelţi şi să arunce o lumina nepământeană asupra dalelor din pavaj. Casa cea mare era scufundată în întuneric şi nu văzu lumină la nici o fereastră cu excepţia celei alăturate căsuţei Ambrozie, unde ştia că dormea Emma. Trecând în fugă pe lângă ea, nu se opri să o strige, dar simţi cum îl cuprinde teama. O fanta subţire de lumină arăta că uşa masivă dinspre partea de sud a bisericii este deschisă. Balamalele din lemnul de stejar scârţâiră când Dalgliesh împinse uşa şi apoi o închise în urma lui.

Timp de câteva secunde, nu mai mult, rămase înmărmurit în faţa tabloului ce i se înfăţişa înaintea ochilor. Nu exista nici un obstacol între el şi *Judecata de Apoi* şi putu vedea tabloul încadrat de două coloane de piatră, atât de puternic luminat încât culorile stinse păreau să strălucească într-o bogăţie inimaginabilă de nuanţe parcă de-abia pictate. Şocul desfigurării cu vopsea neagră pălea în faţa grozăviei şi mai mari care se afla la picioarele lui. Silueta întinsă a arhidiaconului zăcea cu faţa în jos înaintea *Judecăţii de Apoi*, ca într-un gest de supremă

adorare. Două sfeşnice masive de alama erau puse ceremonios de fiecare parte a capului sau. Balta de sânge era fără îndoială de un roşu mai aprins decât al sângelui omenesc. Chiar şi cele două siluete aflate alături păreau nenaturale: preotul cu păr alb în mantaua lui neagră, întinsă în jurul lui, îngenuncheat şi aproape îmbrăţişând cadavrul şi fata ghemuită lângă el, ţinându-l cu braţul pe după umeri. Pentru o clipă, dezorientat, Dalgliesh putu chiar să-şi imagineze că diavolii negri din *Judecata de Apoi* săriseră din tablou şi dansau în jurul capului ei.

Auzind uşa, fata întoarse capul, apoi sări imediat în picioare şi alergă spre el.

— Slavă Domnului că ai venit!

Emma se agăţă de el şi Dalgliesh ştiu, când o cuprinse cu braţele şi o simţi tremurind, că gestul ei era un simplu impuls instinctiv de uşurare.

Ea se desprinse aproape imediat şi spuse:

— E părintele Martin. Nu pot să-l fac să se mişte de acolo.

Braţul stâng al părintelui Martin era întins peste trupul lui
Crampton şi palma i se odihnea în balta de sânge. Dalgliesh îşi stinse lanterna, îl cuprinse de umăr şi spuse cu blândeţe:

— Sunt Adam, părinte. Haide acum. Sunt aici. Totul e în regulă.

Bineânţeles că nu era în regulă. Chiar în momentul când
rostea cuvintele anodine îşi dădu seama de falsitatea lor.

Părintele Martin nu se clinti şi Dalgliesh îi simţi umărul rigid, cuprins parcă de *rigormortis.* Dalgliesh vorbi iarăşi, de data asta mai hotărât:

— Haide sa mergem, părinte. Trebuie să vii acum. Nu mai poţi face nimic.

De data aceasta, ca şi cum în cele din urmă cuvintele pătruseseră în mintea lui, părintele

Martin se lăsă ridicat în picioare. Îşi privi mâna însângerată cu un fel de mirare copilăreasca, apoi o şterse de manta. „Asta va complica căutarea urmelor de singe", îşi zise Dalgliesh. Compasiunea pentru tovarăşii săi era depăşită de preocupări mai presante: necesitatea imperativă de a menţine scena crimei cât mai puţin contaminată posibil şi de a se asigura că metoda prin care fusese săvârşită crima rămânea secretă. Dacă uşa dinspre sud era, ca de obicei, zăvorită, ucigaşul trebuie să fi venit dinspre sacristie, prin peristilul de nord. Cu blândeţe şi cu ajutorul Emmei care îl susţinea pe preot din partea dreaptă, îl conduse spre şirul de scaune aflat cel mai aproape de uşă.

Îi făcu pe amândoi să se aşeze şi îi spuse Emmei:

— Aşteaptă aici câteva minute. Nu voi întârzia mult. Voi zăvori uşa dinspre sud şi voi ieşi prin sacristie. O să încui uşa după mine. Nu lăsa pe nimeni să intre. Apoi se întoarse spre părintele Martin. Mă auzi, părinte?

Părintele Martin îşi ridică pentru prima oară ochii şi privirile li se întâlniră. Durerea şi groaza erau atât de mari, încât Dalgliesh aproape că nu putu să suporte.

— Da, da. Sunt în regulă. Îmi pare rău, Adam. M-am purtat cum nu trebuie. Acum sunt bine.

Era departe de a fi bine, dar cel puţin era capabil să priceapă ce i se spune.

— Trebuie să vă rog ceva acum, zise Dalgliesh. Îmi pare rău dacă par insensibil şi nu este momentul potrivit să vă cer asta, dar este ceva important. Nu spuneţi nimănui ce aţi văzut în dimineaţa asta. Nimănui. Aţi înţeles amândoi ce v-am spus?

Amândoi murmurară o confirmare, apoi părintele Martin spuse mai tare:

— Am înţeles.

Dalgliesh se pregătea să plece, când Emma îl

întrebă:

— Nu mai e aici, nu-i aşa? Nu se ascunde undeva în biserică?

— Nu mai e aici, dar am să verific acum, oricum.

Nu voia să aprindă mai multe lumini. După câte se părea, numai el şi Emma auziseră dangătul clopotului. Ultimul lucru pe care îl dorea era ca alţi oameni să se adune la locul crimei. Se întoarse la uşa dinspre sud şi puse la loc zăvorul masiv din fier. Cu lanterna în mână, examină rapid, dar metodic interiorul bisericii, atât pentru liniştea Emmei, cât şi a lui. Din lunga sa experienţă îşi putuse da seama imediat că arhidiaconul nu murise recent. Deschise porţiţa spre cele două loji cu strane şi trecu raza lanternei peste ele, apoi îngenunche şi se uită dedesubt. Atunci descoperi un indiciu. Cineva stătuse în rindul al doilea. Praful de pe o porţiune a scaunului fusese şters şi, când Dalgliesh se puse în genunchi şi lumină cu lanterna spaţiul adânc de dedesubt, văzu că cineva stătuse ghemuit acolo.

Îşi încheie cercetarea rapidă, dar minuţioasă şi se duse iarăşi la cele două siluete aşezate.

— E în regulă, nu e nimeni aici în afară de noi, le spuse. Uşa de la sacristie e încuiată, părinte?

— Da, este. Am încuiat-o după mine.

— Vrei să-mi dai cheile, te rog?

Părintele Martin scotoci în buzunarul mantalei şi îi dădu mănunchiul de chei. Îi trebuiră ceva timp ca degetele lui tremurătoare să indice cheile potrivite.

— Nu va dura mult, repetă Dalgliesh. O să încui uşa după mine. Vă descurcaţi până mă întorc?

— Nu cred că părintele Martin ar trebui să rămână multă vreme aici, răspunse Emma.

— Nici n-o va face.

„Ar trebui să dureze numai câteva minute ca

să-l aduc pe Roger Yarwood", îşi zise Dalgliesh. Indiferent cine va prelua investigaţia, acum avea nevoie de ajutor. Mai era, desigur, o chestiune de protocol. Yarwood era ofiţer în Poliţia din Suffolk. Până când şeful poliţiei va decide care dintre ofiţerii săi se va ocupa de investigaţie, Yarwood va avea însărcinarea temporară. Găsi cu uşurare o batistă în buzunarul halatului şi se folosi de ea ca să nu lase amprente pe uşa sacristiei. Resetă alarma şi încuie uşa în urma lui, apoi începu să alerge pe covorul de frunze moarte, gros de câţiva centimetri, care acoperea acum peristilul nordic, îndreptându-se grăbit spre apartamentele oaspeţilor. Roger Yarwood, îşi aminti Dalgliesh, se afla în căsuţa Grigore.

Locul era cufundat în întuneric şi Dalgliesh străbătu salonaşul la lumina lanternei după care îl strigă pe Yarwood de la capătul de jos al scărilor. Nu primi nici un răspuns. Dalgliesh urcă în dormitor şi descoperi că uşa este deschisă. Yarwood se dusese la culcare, dar acum aşternuturile erau date la o parte. Dalgliesh deschise uşa dinspre duş, dar nici acolo nu era nimeni. Aprinse lumina şi verifica dulapul. Înăuntru nu se afla nici o haină şi nici nu se zăreau alte încălţări în afară de papucii lui Yarwood aşezaţi lângă pat. La un moment dat, Yarwood trebuie să fi ieşi afară, în furtună.

Era inutil să înceapă să-l caute singur. Yarwood ar fi putut fi oriunde pe promontoriu. În schimb, preferă să se întoarcă imediat la biserică. Emma şi părintele Martin stăteau în aceeaşi poziţie în care îi lăsase.

— Părinte, du-te cu domnişoara Lavenham în apartamentul ei, spuse el cu blândeţe. O să facă nişte ceai pentru amândoi. Bănuiesc că părintele Sebastian va dori să vorbească membrilor colegiului, dar deocamdată dumneata poţi să stai acolo liniştit şi să te odihneşti.

Părintele Martin îşi ridică privirea. În ochii lui se citea ceva asemănător nedumeririi unui copil, care îţi provoca milă.

— Dar părintele Sebastian va dori să mă vadă, spuse el.

Emma fu cea care îi răspunse:

— Desigur, dar n-ar fi bine să aşteptăm până când comandantul Dalgliesh o să discute cu el? Cel mai înţelept ar fi să mergem la mine. Acolo pot să pregătesc un ceai. Ştiu că ţi-ar plăcea să bei unul.

Părintele Martin dădu aprobator din cap şi se ridică în picioare.

— Înainte să pleci, părinte, trebuie să verific dacă s-a umblat la seif, zise Dalgliesh.

Intrară în sacristie şi Dalgliesh îi ceru combinaţia cifrului. Apoi, cu o batistă în mână ca să nu şteargă eventualele amprente care s-ar fi putut afla pe butonul circular al încuietorii, îl roti formând combinaţia de cifre şi deschise uşa. Înăuntru, deasupra unui teanc de documente, se afla un săculeţ din piele moale, legat la gura cu un şnur. Dalgliesh îl puse pe birou şi îl deschise, scoţând din el două potire magnifice, bătute cu pietre preţioase şi un disc, din perioada anterioara Reformei, învelite în mătase albă – un dar din partea fondatoarei Colegiului St Anselm.

Părintele Martin rosti încet:

— Nu lipseşte nimic.

Dalgliesh puse obiectele înapoi în săculeţul pe care îl băgă în seif şi formă combinaţia. Aşadar, motivul nu fusese jaful – însă nici o clipă nu-şi închipuise că ar fi putut să fie.

Aşteptă până când Emma şi părintele Martin ieşiră pe uşa dinspre sud, apoi o încuie în urma lor şi ieşi prin sacristie în peristilul plin de frunze dinspre nord. Furtuna începuse să se potolească şi, deşi Dalgliesh avea în faţa ochilor urmările ei – crengi rupte, frunze smulse, – vântul nu se mai manifesta acum decât prin câteva rafale puternice.

După ce străbătu peristilul, urcă cele două etaje până la apartamentul decanului.

Părintele Sebastian îi răspunse rapid când bătu la uşă. Purta o cămaşă matlasată de lână, dar părul ciufulit îl făcea să pară neobişnuit de tânăr. Cei doi bărbaţi se uitară unul la celălalt. Chiar înainte să scoată un cuvânt, Dalgliesh avu impresia că decanul ştia despre ce era vorba. Cuvintele sunară dur, dar nu exista o modalitate uşoară sau blândă de a da o asemenea veste.

— Arhidiaconul Crampton a fost ucis. Părintele Martin i-a găsit cadavrul în biserică imediat după ora cinci şi jumătate în dimineaţa asta.

Decanul scoase din buzunar un ceas de mână.

— Acum e aproape şase. De ce nu mi s-a spus mai devreme?

— Părintele Martin a tras clopotul ca să dea alarma şi eu l-am auzit. La fel şi domnişoara Lavenham care a sosit prima la locul crimei. Între timp a fost necesar să fac anumite lucruri. Iar acum trebuie să sun la poliţia din Suffolk.

— Dar de această treaba nu ar trebui să se ocupe mai întâi inspectorul Yarwood?

— Aşa ar trebui, dar Yarwood lipseşte. Pot să folosesc biroul dumneavoastră, părinte?

— Desigur. Mă îmbrac şi vin şi eu. Mai ştie cineva de asta?

— Încă nu, părinte.

— Atunci eu sunt cel care trebuie să le spună.

ânchise uşa şi Dalgliesh se îndreptă spre biroul aflat la etajul inferior.Numărul de telefon de la poliţia de Suffolk de care avea nevoie se afla în portofelul din camera sa, dar după câteva secunde de gândire Dalgliesh putu să şi-l amintească. De îndată ce îşi declină identitatea şi aceasta fu verificată, primi numărul de acasă al şefului poliţiei. După aceea totul se desfăşură rapid şi simplu. Avea de-a face cu oameni obişnuiţi să fie

treziţi la orice oră ca să ia decizii şi să acţioneze. Raportă cele întâmplate pe scurt, dar fără să omită nimic. Nu fu nevoie să repete ceva de două ori.

Urmă o pauză de câteva secunde înainte ca şeful poliţiei să vorbească:

— Faptul că Yarwood a dispărut e o complicaţie majoră. Alred Treeves e o alta, dar mai puţin importantă. Totuşi, nu văd cum am putea prelua noi investigaţia. Însă nu putem pierde vremea. Primele trei zile sunt întotdeauna vitale. O să vorbesc cu comisarul. Aveţi nevoie de o echipă de căutare?

— Nu încă. S-ar putea ca Yarwood să se fi dus la o plimbare şi chiar să se fi întors până acum. Dacă nu, o să adun câţiva studenţi de aici să-l căutăm imediat ce se luminează. O să vă raportez de îndată ce apar noutăţi. Dacă nu îl găsim, cred că ar trebui să preluaţi cercetările.

— Bine. O să confirme şi superiorii dumneavoastră, dar cred că ar fi bine să consideraţi că investigaţia vă aparţine. O să discut detaliile cu cei de la Poliţia Metropolitană, dar bănuiesc că doriţi să aveţi propria echipă.

— Ar fi mai simplu.

De-abia atunci, după ce făcu o pauza, şeful poliţiei spuse:

— Ştiu un lucru sigur despre cei de la St Anselm. Sunt nişte oameni buni. Transmiteţi-i părintelui Sebastian toată compasiunea mea. Povestea asta o să-i afecteze mai mult decât poate părea la prima vedere.

După citeva minute cei de la Scotland Yard îl sunară ca să-i comunice detaliile înţelegerii la care se ajunsese. Dalgliesh va prelua cazul. Inspectorii detectivi Kate Miskin şi Piers Tarrant împreună cu sergentul Robbins porniseră cu maşina, iar echipa tehnică, un fotograf şi trei anchetatori criminalişti,

urma să ajungă în scurt timp. Întrucât Dalgliesh se afla deja la faţa locului, nu se considerase necesar să se accepte cheltuirea unor fonduri pentru trimiterea unui elicopter. Echipa tehnică va sosi cu trenul la Ipswich, iar poliţia din Suffolk va aranja transportul la colegiu. Kynaston, medicul legist cu care colabora de obicei Dalgliesh, se afla deja la locul unei alte crime şi era probabil să fie prins acolo pentru restul zilei. Legistul Ministerului de Interne de pe plan local era în concediu la New York, dar înlocuitorul lui, doctorul Mark Ayling, era la datorie şi era disponibil. Părea că ideea cea mai bună era să se apeleze la el. Orice material care trebuia analizat din punct de vedere legist putea fi trimis fie la laboratorul din Huntingdon, fie la cel din Lambeth, în funcţie de cât de ocupate erau fiecare.

Părintele Sebastian aşteptase plin de tact fără să intre în birou cât timp Dalgliesh vorbise la telefon. Auzind că, după toate aparenţele, convorbirile telefonice luaseră sfârşit, intră şi spuse:

— Aş dori să mă duc acum la biserică. Dumneavoastră aveţi propriile responsabilităţi, domnule comandant, dar şi eu le am pe ale mele.

— Este imperativ necesar ca mai întâi să organizăm căutarea lui Roger Yarwood, îi răspunse Dalgliesh. Cine este cel mai potrivit student pentru o asemenea misiune?

— Stephen Morby. Propun ca el şi Pilbeam să plece în căutare cu Land Rover-ul.

Se îndrepta spre telefonul de pe birou. Nu dură mult până i se răspunse.

— Bună dimineaţa, Pilbeam. Te-ai îmbrăcat? Bine. Te rog trezeşte-l pe domnul Morby şi veniţi imediat în biroul meu.

Nu după multă vreme Dalgliesh auzi paşi urcând grăbiţi pe scară. La uşă se opriră pentru o clipa, apoi cei doi bărbaţi intrară.

Dalgliesh nu-l mai văzuse înainte pe Pilbeam. Era un bărbat înalt – avea cu siguranţa peste un metru optzeci bine făcut, cu un gât vânjos şi un chip de ţăran, bronzat şi bătut de vânt, şi cu părul rar, de culoarea paiului. Lui Dalgliesh i se păru că zăreşte ceva familiar în înfăţişarea lui, apoi îşi dădu seama că semăna foarte bine cu un actor al cărui nume nu îi venea pe moment în minte, dar care apărea deseori în filme în rolul subofiţerului nu foarte deştept, dar demn de încredere, care murea invariabil demn în ultima rolă a filmului spre gloria eroului principal.

Pilbeam rămase în aşteptare, total relaxat. Pe lângă el, Stephen Morby – care nu era un pirpiriu – părea un băietan. Părintele Sebastian i se adresa lui Pilbeam:

— Domnul Yarwood a dispărut. Mi-e teamă că a plecat din nou să se plimbe.

— Nu era o noapte prea potrivită pentru plimbare, părinte.

— Exact S-ar putea să se întoarcă în orice clipă, dar nu cred că ar trebui să mai zăbovim. Vreau să-l iei pe domnul Morby şi Land Rover-ul şi să plecaţi în căutarea lui. Îţi merge telefonul mobil?

— Da, părinte.

— Sună de îndată ce ai noutăţi. Dacă nu e pe promontoriu sau lângă lac, nu vă pierdeţi vremea căutând mai departe. S-ar putea ca atunci să fie treaba poliţiei. Şi Pilbeam...

— Da, părinte.

— Când vă întoarceţi, cu sau fără domnul Yarwood, veniţi direct la mine, fără să vorbiţi cu altcineva în prealabil. Acelaşi lucru e valabil şi pentru tine, Stephen. Ai înţeles?

— Da, părinte.

— S-a întâmplat ceva, nu-i aşa? întrebă Stephen Morby. Ceva mai mult decât faptul că domnul Yarwood a dispărut.

615 929
— Da, părinte.
După ce ieşiră cei doi, părintele Sebastian spuse:

I

— O să vă explic atunci când o să vă întoarceţi. S-ar putea să nu puteţi face nimic până când nu se luminează, dar vreau să începeţi să vă pregătiţi. Luaţi-vă lanterne, pături şi cafea fierbinte. Şi, Pilbeam, o să mă adresez întregii comunităţi la şapte şi jumătate, în bibliotecă. Vrei să fii amabil să-i spui soţiei tale să vină până aici?
Dol'â
AIOVA
— Amândoi sunt băieţi deştepţi. Daca Yarwood se află pe promontoriu, o să-l găsească. Am crezut de cuviinţa că e mai bine să amin orice explicaţie până la întoarcerea lor.
— A fost o decizie înţeleaptă.
Devenea evident că darul înnăscut de conducător a părintelui Sebastian îl ajuta să se adapteze rapid la acele împrejurări necunosute. Dalgliesh îşi zise că nu dorea să afle cum e când un suspect ia parte activ la o investigaţie. Situaţia trebuia tratată cu mare grijă.
-Aţi avut dreptate, desigur, spuse decanul. Găsirea lui Yarwood era o prioritate. Dar acum poate că ar trebui să mă duc acolo unde îmi este locul – la căpătâiul arhidiaconului.
— Aş dori mai întâi să vă pun câteva întrebări, părinte. Câte chei de la biserică există şi cine le are?
— Este absolut necesar să facem asta acum?
— Da, părinte. După cum aţi spus şi dumneavoastră, aveţi nişte responsabilităţi, dar şi eu am.
— Şi ale dumneavoastră au prioritate?
— În momentul de faţă, da.
Părintele Sebastian se strădui să-şi ascundă

nerăbdarea din glas când răspunse:

— Există şapte seturi de două chei de la sacristie – una de la o yală şi alta de la o încuietoare Chubb. La uşa dinspre sud există numai zăvoare. Fiecare dintre cei patru preoţi rezidenţi are un set, iar celelalte trei se află în dulapul de lângă uşa biroului domnişoarei Ramsey. Este necesar să încuiem biserica din cauza pieselor de altar şi a argintăriei, dar orice student poate semna şi obţine cheile dacă are nevoie să intre în biserică. Studenţii, nu personalul intern, se ocupă de curăţenia din biserică.

— Iar personalul şi vizitatorii?

— Au acces în biserică numai dacă sunt însoţiţi de unul dintre posesorii cheilor, cu excepţia perioadei când au loc slujbele. Întrucât există patru slujbe zilnic – cea de dimineaţă, euharistia, slujba de seară şi vecernia, – accesul lor e practic liber. Nu-mi place că există restricţii, dar acesta este preţul pe care îl plătim pentru tabloul lui van der Weyden de deasupra altarului. Problema e că tinerii nu au mereu grijă să pună alarma. Tot personalul şi vizitatorii au cheia de la poarta de fier care dă dinspre curtea vestică spre promontoriu.

— Şi care dintre membrii colegiului ştie codul de la sistemul de alarmă?

— Toată lumea, îmi închipui. Ne păzim comorile împotriva intruşilor, nu a noastră.

— Ce fel de chei au studenţii?

— Toţi au câte două chei, una de la poarta de fier pe care intra de obicei şi una fie de la uşa spre peristilul de nord, fie de la cel dinspre sud, în funcţie de cum sunt amplasate camerele lor. Nici unul nu are cheile de la biserică.

— Şi cheile lui Ronald Treeves au fost înapoiate după moartea lui?

— Da. Se află într-un sertar din biroul domnişoarei Ramsey, dar nici el nu avea, desigur,

cheile de la biserică. Acum aş dori să merg la arhidiacon.

— Desigur. În drum, părinte, am putea verifica dacă cele trei seturi de chei de rezerva se afla în dulapul lor.

Părintele Sebastian nu răspunse. În timp ce treceau prin încăperea alăturata, părintele se duse la un birou îngust aflat în stânga căminului. Acesta nu era încuiat. Înăuntru se găseau două şiruri de cârlige cu chei care aveau înscrisă denumirea locului unde se potriveau. Pe primul rând existau trei cârlige etichetate BISERICA Unul era gol.

— Părinte, vă aduceţi aminte când aţi văzut ultima data cheile de la biserica?

Părintele Sebastian se gândi o clipă apoi răpunse:

— Cred că ieri-dimineaţa, înainte de prinz. Atunci a fost livrata nişte vopsea pentru Surtees ca să zugrăvească sacristia. Pilbeam a venit să ia un set de chei şi eu eram aici în birou când a semnat pentru ele, şi tot aici mă aflam şi când Ie-a adus înapoi, după maximum cinci minute.

Se duse spre sertarul din dreapta al biroului domnişoarei Ramsey şi scoase un registru.

— Cred că o să găsiţi aici care este ultima intrare pentru chei. După cum vedeţi, nu le-a ţinut mai mult de cinci minute. Dar ultima persoana care le-a văzut a fost Henry Bloxham. El era responsabil cu pregătirea bisericii pentru vecernie seara trecută. Eram aici când a luat setul de chei şi în biroul de alături când a venit înapoi cu ele. Dacă ar fi lipsit vreun set, mi-ar fi spus.

— L-aţi văzut efectiv când le-a pus înapoi, părinte?

— Nu. Eram în biroul meu, dar uşa dintre camere era deschisă şi mi-a urat noapte bună. Nu există o intrare în registrul pentru chei. Studenţii care iau cheile înainte de slujbă nu trebuie să semneze pentru ele. Iar, acum, domnule

comandant, mă văd nevoit să insist să mergem în biserica.

Casa era cufundată încă în tăcere. Traversară fără să vorbească holul mozaicat. Când părintele Sebastian se îndreptă spre uşa care dădea spre vestiar, Dalgliesh spuse:

— O să evităm pe cât posibil să mergem prin peristilul de nord.

Nici unul nu rosti nici un cuvânt până când ajunseră la uşa de la sacristie. Părintele Sebastian scotoci în buzunar după chei, dar Dalgliesh interveni:

— Mă ocup eu de asta, părinte.

Descuie uşa, o încuie la loc în urma lor şi intrară în biserică. Lăsase aprinsă lumina de deasupra *Judecăţii de Apoi* şi scena de la baza tabloului se vedea clar, în toata grozăvia ei. Paşii părintelui Sebastian nu avură nici o ezitare când se îndrepta într-acolo. Nu spuse nimic, dar se uită mai întâi la tabloul vandalizat, apoi în jos, la adversarul său mort. Făcu semnul crucii şi îngenunche într-o rugăciune mută. Privindu-l, Dalgliesh se întrebă prin ce cuvinte comunica părintele Sebastian cu Dumnezeul lui. Era puţin probabil că se ruga pentru sufletul arhidiaconului – acest lucru ar fi reprezentat o anatemă pentru protestantismul intransigent al lui Crampton.

Se mai întrebă ce cuvinte ar fi considerat el însuşi potrivite daca s-ar fi rugat în acel moment. „Ajuta-mă să rezolv acest caz fără să-i rănesc pe cei nevinovaţi şi apără-i pe cei din echipa mea". Ultima dată când îşi amintea să se fi rugat cu fervoare şi cu credinţa că rugăciunea lui era îndreptăţită fusese atunci când soţia lui era pe moarte – şi rugăciunea nu-i fusese auzită sau, dacă i-a fost, nu i se dăduse nici un răspuns. Se gândi la moarte, la caracterul ei final şi inevitabil. Meseria lui îl atrăgea în parte şi pentru că-i dădea iluzia că moartea era un mister care poate fi rezolvat şi că,

odată găsită soluţia, toate pasiunile de nestăpânit ale vieţii, toate îndoielile şi toate temerile pot fi împăturite frumos ca nişte veşminte.

Îl auzi pe părintele Sebastian vorbind, de parcă acesta devenise conştient de prezenţa tăcută al lui Dalgliesh şi simţise nevoia să îl implice, fie şi numai ca ascultător, în slujba lui secretă de ispăşire a păcatelor. Cuvintele familiare rostite cu vocea sa minunată erau mai mult o declaraţie solemnă, nu o rugăciune şi ele reflectară atât de straniu gândurile lui Dalgliesh, încât acestuia i se păru că le aude pentru prima dată şi fu scuturat de un fior de veneraţie.

— Întru început Tu, Doamne, pământul l-ai întemeiat şi cerurile sunt lucrul mâinilor Tale; Ele vor pieri, dar Tu rămâi şi toate ca o haină se vor învechi; Şi ca pe un veşmânt le vei strânge şi ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu acelaşi eşti şi anii Tăi nu se vor sfirşi.**5**

Dalgliesh se bărbieri, făcu un duş şi se îmbrăcă rapid – practica îndelungată spunându-şi cuvântul – şi la şapte şi douăzeci şi cinci de minute se afla în biroul decanului. Părintele Sebastian se uită la ceas.

— E timpul să mergem în bibliotecă. La început o să spun eu câteva cuvinte, apoi o să vă las pe dumneavoastră să vorbiţi. Sunteţi de acord?

— E foarte bine.

Era pentru prima dată în timpul acelei vizite când Dalgliesh mergea în bibliotecă. Părintele Sebastian aprinse o serie de becuri suspendate deasupra rafturilor şi Dalgliesh fu dintr-odată năpădit de amintirea lungilor seri de vară când citea aici, sub privirile fără viaţă ale busturilor înşirate deasupra rafturilor, a luminii soarelui la apus care poleia cotoarele de piele ale cărţilor şi scălda în nuanţe de purpuriu lemnul lustruit, a serilor nesfârşite când vuietul mării părea să

prindă putere odată cu stingerea zilei. Dar acum, tavanul înalt, cu bâme, era cufundat în întuneric, iar vitraliile ferestrelor gotice erau doar un abis negru modelat cu plumb.

De-a lungul peretelui de nord, un şir de rafturi aşezate în unghi drept între ferestre alcătuiau nişe în care se aflau un birou şi un scaun. Părintele Sebastian se duse la prima nişă, luă două scaune şi le plasă unul lângă altul în mijlocul încăperii.

— Vom avea nevoie de patru scaune, trei pentru femei şi unul pentru Peter Buckhurst, zise el. Încă nu s-a înzdrăvenit destul de mult ca să poată sta în picioare prea mult timp – nu că va dura foarte mult, bănuiesc. Nu are rost să punem şi un scaun pentru sora părintelui John. E bătrina şi rareori iese din apartamentul ei.

Fără nici un cuvânt, Dalgliesh îl ajută să ducă şi celelalte două scaune şi părintele Sebastian le aşează în linie, apoi se dădu un pas înapoi dorind parcă să verifice exactitatea aranjamentului.

În hol se auziră sunete uşoare de paşi şi cei trei studenţi, toţi îmbrăcaţi cu sutane negre, intrară ca şi cum s-ar fi înţeles în prealabil şi rămaseră în picioare în spatele scaunelor. Stăteau drepţi şi nemişcaţi, cu feţele serioase şi palide şi cu ochii aţintiţi asupra părintele Sebastian. Tensiunea pe care prezenţa lor o adusese în încăpere era aproape palpabilă.

La mai puţin de un minut sosiră doamna Pilbeam şi Emma. Părintele Sebastian le indică printr-un gest scaunele şi femeile se aşezară fără un cuvânt, aplecându-se puţin una către cealaltă, ca şi cum ar fi putut găsi consolare chiar şi în cea mai uşoară atingere a umerilor. Ca o recunoaştere a importanţei momentului, doamna Pilbeam îşi scosese halatul alb de lucru şi avea un aer nepotrivit de festiv, îmbrăcată într-o fustă verde de lâna şi o bluză de un albastru-deschis, împodobită

cu o broşă mare la gât. Emma era foarte palidă, dar se îmbrăcase cu grijă, de parcă încercase să impună ordine şi normalitate în situaţia nefirească pe care o crease crima. Pantofii maro cu toc jos erau lustruiţi şi purta pantaloni de catifea cafenie, o bluză crem ce părea proaspăt călcată şi o vestă de piele.

Părintele Sebastian îi spuse lui Buckhurst:

— Nu vrei să stai jos, Peter?

— Aş prefera să rămân în picioare, părinte.

— Eu aş prefera să stai jos.

Fără să comenteze Peter Buckhurst luă loc lângă Emma.

Cei trei preoţi sosiră după aceea. Părintele John şi părintele Peregrine se aşezară de-o parte şi de alta a celor trei studenţi. Părintele Martin, ca şi cum ar fi dat curs unei invitaţii nerostite, veni lângă părintele Sebastian.

— Mi-e teamă că sora mea doarme încă şi nu am vrut s-o trezesc, zise părintele John. Dacă e nevoie, aţi putea s-o chemaţi mai târziu?

— Desigur, murmură Dalgliesh.

O văzu pe Emma aruncându-i părintelui Martin o privire plină de îngrijorare afectuoasă şi ridicându-se pe jumătate de pe scaun. „E tot atât de bună pe cât e de deşteaptă şi de frumoasă", gândi el. Inima lui tresari – o senzaţie tot atât de puţin familiară, pe cât era de puţin bine-venită. „Oh, Doamne, nu vreau complicaţia asta. Nu acum. Niciodată", îşi zise.

Încă aşteptau. Secundele se transformară în minute înainte să audă iarăşi zgomot de paşi. Uşa se deschise şi intră George Gregory, urmat îndeaproape de Clive Stannard. Acesta din urmă fie nu se trezise la timp, fie nu considerase că este necesar să facă vreun efort să fie punctual. Îşi pusese pantalonii şi o haină de tweed peste pijamaua cu dungi care se zărea de sub gulerul

hainei şi era adunată deasupra pantofilor. Spre deosebire de el, Gregory se îmbrăcase cu grijă, cămaşa şi cravata lui fiind imaculate.

— Îmi pare rău că v-am făcut să aşteptaţi, spuse Gregory. Nu suport să mă îmbrac înainte să fac un duş.

Se postă în spatele Emmei şi-şi puse braţul pe spătarul scaunului ei, apoi şi-l îndepărta, simţind, poate, că gestul era nepotrivit. Ochii lui îl fixau pe părintele Sebastian cu îngrijorare, dar şi cu o undă de curiozitate amuzata, după cum i se păru lui Dalgliesh. Considera însă că Stannard era cu adevărat înspăimântat şi încerca să ascundă acest lucru cu o nonşalanţă care era în egală măsură prefăcută şi stânjenitoare.

— Nu e puţin cam devreme pentru dramatism, întreba el. Presupun că s-a întâmplat ceva. Nu ar fi bine să aflăm ce anume?

Nimeni nu-i răspunse. Uşa se deschise din nou şi intrară şi ultimii sosiţi. Eric Surtees purta hainele de lucru. Rămase şovăind lângă uşă şi îi aruncă o privire întrebătoare lui Dalgliesh, ca şi cum era surprins să îl vadă acolo. Karen Surtees, strălucitoare ca un papagal în puloverul lung şi roşu pe deasupra pantalonilor verzi, nu-şi făcuse timp decât să-şi dea cu ruj pe buze. Ochii, lipsiţi de machiaj, arătau obosiţi şi somnoroşi. După o clipă de ezitare, ocupă locul liber şi fratele său se mută în spatele scaunului ei. Toţi cei chemaţi erau acum prezenţi. Lui Dalgliesh îi trecu prin minte că semănau cu un grup pestriţ de invitaţi la o nuntă, care poza fără tragere de inimă în faţa unul fotograf exagerat de entuziast.

— Să ne rugăm, spuse părintele Sebastian.

ândemnul fu total neaşteptat. Numai preoţii şi studenţii reacţionară instinctiv plecându-şi capetele şi împreunându-şi mâinile. Femeile

păreau nesigure ce anume trebuiau să facă, dar după ce îi aruncară o privire părintelui Martin se ridicară în picioare. Emma şi doamna Pilbeam îşi aplecară capetele, iar Karen Surtees se uită cu o neâncredere sfidătoare la Dalgliesh, de parcă l-ar fi considerat direct responsabil pentru acest fiasco stânjenitor. Gregory se uita drept înainte cu un zâmbet pe buze, iar Stannard se încruntă şi-şi mută greutatea de pe un picior pe celalalt. Părintele Sebastian rosti rugăciunea de dimineaţă, apoi făcu o scurta pauză şi rosti cuvintele din slujba de vecernie pe care le spusese în urmă cu aproape zece ore:

— „ântru început Tu, Doamne, pământul l-ai întemeiat şi cerurile sunt lucrul mâinilor Tale; Ele vor pieri, dar Tu rămâi şi toate ca o haină se vor învechi; Şi ca pe un veşmânt le vei strânge şi ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu acelaşi eşti şi anii Tăi nu se vor sfârşi".

Urmă un cor de „amin", murmurat de femei, rostit cu o mai mare forţă de studenţi şi întreg grupul se foi. Era mai puţin o mişcare şi mai mult o răsuflare de uşurare. „Ştiu acum, desigur că ştiu. Dar unul dintre ei a ştiut de la bun început", îşi spuse Dalgliesh. Femeile se aşezară din nou. Dalgliesh simţi intensitatea privirilor aţintite asupra decanului. Când acesta începu să vorbească, vocea lui era calmă şi aproape lipsită de intonaţie:

— Noaptea trecută o mare nenorocire s-a abătut asupra comunităţii noastre. Arhidiaconul Crampton a fost ucis cu brutalitate în biserica. Trupul său a fost descoperit de părintele Martin la cinci şi jumătate azi-dimineaţă. Comandantul Dalgliesh, care era oaspetele nostru pentru o altă chestiune, este încă oaspetele nostru, dar acum este şi ofiţerul de poliţie însărcinat cu anchetarea crimei. Este datoria, dar şi dorinţa noastră să-l ajutam cum putem, răspunzându-i cinstit la toate

întrebările şi nefăcând nimic, cu vorba sau cu fapta, să împiedicăm ancheta poliţiei sau să-i facem pe poliţişti să simtă că prezenţa lor nu este bine-venită. Le-am telefonat studenţilor care sunt plecaţi în acest weekend şi le-am spus celor care trebuiau să vină azi-dimineaţă să mai întârzie o săptămână. Noi, cei de aici, trebuie să încercăm să ne continuăm viaţa şi munca la colegiu în timp ce cooperăm pe deplin cu poliţia. Am pus căsuţa Sfântul Matei la dispoziţia domnului Dalgliesh şi a poliţiei. La solicitarea domnului Dalgliesh biserica şi peristilul de nord sunt închise, iar accesul în acea zonă este interzis. Misa se va ţine în oratoriu la ora obişnuita şi toate slujbele se vor desfăşura acolo până când biserica va fi redeschisă şi pregătită pentru serviciul divin. Moartea arhidiaconului este acum treaba poliţiei. Nu faceţi speculaţii, nu bârfiţi între voi. Desigur, o crima nu poate fi ţinută în secret. Inevitabil, ştirea se va răspândi, în cadrul Bisericii şi al laicilor. Vreau să vă cer să nu telefonaţi şi să nu spuneţi nimic despre asta – totul să rămână între aceşti pereţi. Dacă sunt probleme care vă îngrijorează, puteţi veni la mine sau la părintele Martin. Se opri, după care adăugă: La fel ca întotdeauna. Acum o să-l rog pe domnul Dalgliesh să vă adreseze câteva cuvinte.

Adunarea îl ascultase într-o tăcere mormântală. Numai la auzul cuvântului „ucis", Dalgliesh auzise un ţipăt slab, rapid înăbuşit venind – credea Dalgliesh – dinspre doamna Pilbeam. Raphael, alb ca varul, stătea atât de ţeapăn, încât Dalgliesh se temea să nu leşine. Eric Surtees se uită îngrozit la sora lui, apoi îşi feri rapid privirea şi îşi fixă ochii asupra părintelui Sebastian. Gregory se încrunta, foarte concentrat. Aerul încă rece era încărcat de teamă. În afară de privirea aruncată de Surtees surorii lui, nici unul nu îndrăznea să se uite în ochii celorlalţi.„Poate,

îşi zise Dalgliesh, le e teamă de ceea ce ar putea să vadă."

Dalgliesh era mirat că părintele Sebastian nu făcuse nici o referire la absenţa lui Yarwood, Pilbeam şi Stephen Morby şi îi era recunoscător pentru discreţia lui. Se decise să spună pe scurt ceea ce voia. Nu avea obiceiul, atunci când ancheta o crimă, să-şi ceară scuze pentru neplăcerile provocate – aceste neplăceri cauzate celor implicaţi reprezentau cel mai mic rau dintre cele pe care o crimă le răspândea în jur.

— S-a căzut de acord că acest caz va fi preluat de Poliţia Metropolitana, spuse el. O mica echipă de ofiţeri de poliţie şi din serviciile tehnice vor sosi în această dimineaţă. După cum v-a comunicat părintele Sebastian, biserica este închisă, la fel şi peristilul de nord şi uşa din casa care dă spre acea zonă. Eu sau unul dintre ofiţerii mei va sta de vorbă cu dumneavoastră la un moment dat pe parcursul zilei. Oricum, am economisi timp dacă am stabili imediat un lucru. A părăsit vreunul dintre dumneavoastră camera aseară, după vecernie? A fost cineva în biserica sau în apropierea ei? A văzut sau a auzit azi-noapte careva dintre dumneavoastră ceva ce ar putea să aibă legătură cu aceasta crimă?

Urmă un moment de tăcere, după care Henry spuse:

— Am ieşit în jurul orei zece şi jumătate să iau nişte aer şi să fac un pic de mişcare. Am făcut cinci ture rapide în jurul peristilurilor şi m-am întors în cameră. Stau la numărul doi, în peristilul de sud. Nu am auzit şi nu am văzut nimic neobişnuit. Vântul se înteţise şi sufla rafale de frunze în peristilul din nord. Asta-i tot ce îmi amintesc.

— Tu ai fost studentul care a aprins luminările înainte de vecernie şi a deschis uşa dinspre sud. Ai adus cheia de la biserică din birou? întrebă

Dalgliesh.

— Da. Am luat-o chiar înainte de slujbă şi am dus-o înapoi după aceea. Erau trei chei când am luat-o şi trei după ce am dus-o înapoi.

— O să mai întreb o dată, zise Dalgliesh. A părăsit vreunul dintre dumneavoastră camera după vecernie?

Aştepta o clipă, dar nu veni nici un răspuns, astfel încât continua:

— O să vreau să văd hainele şi pantofii pe care i-aţi purtat aseară şi, ceva mai târziu, va trebui să luăm amprentele tuturor celor de la St Anselm pentru a le putea identifica pe cele necunoscute. Şi asta este valabil pentru toţi cei prezenţi.

Se aşternu iarăşi tăcerea după care Gregory spuse:

— Aş avea o întrebare pentru domnul Dalgliesh. Par să lipsească trei oameni, printre care un ofiţer de la poliţia din Suffolk. Are vreo importanţă acest fapt, vreau să spun pentru mersul investigaţiei?

— Nici una, în momentul de faţă, îi răspunse Dalgliesh.

Această întrerupere a tăcerii îl provocă pe Stannard să-şi dea
drumul la gură:

— Pot să întreb de ce domnul comandant presupune că aceasta este ceea ce poliţia ar descrie drept „o treabă din interior"?
În timp ce nouă ni se cercetează hainele şi ni se iau amprentele, vinovatul se află probabil la kilometri întregi depărtare. La urma urmelor, locul ăsta nu e deloc sigur. Eu, unul, nu am de gând să dorm la noapte aici fără sa am un zăvor la uşă.

— Îngrijorarea ta e normală. O sa aranjez sa se puna încuietori la camera dumitale şi la ale celorlalţi patru oaspeţi şi o să vi se dea cheile necesare, răspunse părintele Sebastian.

— Şi care e răspunsul la întrebarea mea? De ce

se presupune că ar trebui să fie unul dintre noi?

Era pentru prima dată când această posibilitate era rostită cu glas tare şi lui Dalgliesh i se părea că toţi cei de faţă erau hotărâţi să privească ţintă înainte, de parcă orice privire ar fi putut transmite o acuzaţie.

— Nu s-a făcut nici o presupunere de genul acesta, spuse el.

— Închiderea peristilului de nord presupune că studenţii care au camerele acolo vor trebui să le elibereze temporar, interveni părintele Sebastian. Având în vedere că atât de mulţi studenţi lipsesc, acest lucru este valabil numai pentru tine, Raphael. Vei preda cheile şi ţi se vor da în schimb o cheie de la camera 3 şi de la uşa dinspre peristilul sudic.

— Dar ce se întâmplă cu lucrurile mele, părinte? Cărţile şi hainele? Nu pot să mi le iau?

— Trebuie să te descurci fără ele deocamdată. Colegii tăi îţi vor putea împrumuta cele necesare. Nu am cuvinte să subliniez cât este de important să nu intraţi în zonele în care poliţia a interzis accesul.

Fără alte comentarii, Raphael luă din buzunar un mănunchi de chei, scoase două dintre ele şi i le dădu părintelui Sebastian.

— Am înţeles că toţi preoţii rezidenţi au chei de la biserică, spuse Dalgliesh. Puteţi să verificaţi acum dacă le aveţi?

Părintele Betterton vorbi pentru prima dată:

— Mi-e teamă că nu am cheile la mine. Întotdeauna le las pe un scaun de lângă pat.

Dalgliesh încă avea mănunchiul de chei ale părintelui Martin pe care acesta i le dăduse în biserică şi acum se duse la ceilalţi doi preoţi, verificând dacă aveau pe inel cheile de la biserică.

Se întoarse spre părintele Sebastian, care zise:

— Cred că deocamdată am spus tot ceea ce era necesar. Programul stabilit pentru astăzi va fi

respectat pe cât posibil. Nu vom spune rugăciunea de dimineaţă, dar propun să ţinem liturghia la prânz în oratoriu. Vă mulţumesc.

Se întoarse şi ieşi cu paşi hotărâţi din încăpere. Se auzi zgomot de tălpi târşâite pe podea. Ceilalţi se uitară unii la alţii, apoi, unul câte unul, se îndreptară spre uşă.

Dalgliesh îşi închisese telefonul mobil în timpul întâlnirii, dar când îl deschise sună imediat. Era Stephen Morby.

— Domnule comandant Dalgliesh? L-am găsit pe inspectorul Yarwood. Căzuse într-un şanţ la jumătatea drumului înspre mănăstire. Am încercat să vă sun mai devreme, dar n-am reuşit sa prind legătura. Zăcea pe jumătate în apă şi este inconştient. Credem că are un picior rupt. Nu am vrut să-l mişcăm din loc ca sa nu-i agravăm rana, dar nici nu puteam să-l lăsam să zacă acolo. L-am scos cu mare atenţie din şanţ şi am chemat o ambulanţă. Chiar acum este suit în ea. Îl vor duce la spitalul din Ipswich.

— Aţi acţionat foarte bine, zise Dalgliesh. Cât de grav este?

— Paramedicii cred că o să fie bine, dar încă nu şi-a recăpătat cunoştinţa. O să-l însoţesc în ambulanţă. O să vă pot spune mai multe când mă voi întoarce. Domnul Pilbeam o să vină în spatele nostru cu maşina, aşa că o să mă întorc cu el.

— Bine, răspunse Dalgliesh. Întoarce-te cât mai curind posibil. Am nevoie de amândoi aici.

Dalgliesh îi comunică noutăţile părintelui Sebastian care zise:

— Mi-era teama că asta s-a întâmplat. Acesta e tiparul bolii de care suferă. Am înţeles că e vorba de o formă de claustrofobie şi atunci când îl apucă o criză trebuie să iasă la aer curat şi să se plimbe. După ce l-a părăsit soţia, luându-i şi copiii, obişnuia să dispară zile întregi. Uneori mergea pe jos până se prăbuşea şi poliţia îl găsea şi îl aducea

înapoi. Slavă Domnului că a fost găsit şi, se pare, la timp. Iar acum, dacă vreţi să veniţi în birou, putem discuta ceea ce doriţi la căsuţa Sfântul Matei.

— Mai târziu, părinte. Mai întâi trebuie să mă întâlnesc cu familia Betterton.

— Cred că părintele John s-a întors în apartamentul său. E la etajul al treilea, pe latura de nord. Fără îndoială că şi el vă caută.

Părintele Sebastian era prea deştept ca să facă speculaţii cu glas tare despre posibila implicare a lui Yarwood în crima. Dar, în mod sigur, mila creştină nu era chiar atât de mare. Într-un colţ al minţii lui trebuie să fi sperat că aceasta era cea mai bună rezolvare posibilă: o crimă înfăptuită de un om care nu era, temporar, responsabil pentru acţiunile lui. Iar dacă Yarwood nu supravieţuia, avea să rămână mereu un suspect. Moartea lui ar putea fi foarte convenabila pentru cineva.

ânainte să se îndrepte spre apartamentul lui Betterton, Dalgliesh se duse în propriul apartament ca să-l sune pe şeful poliţiei.Lângă uşa îngustă de stejar de la apartamentul lui Betterton se afla o sonerie, dar Dalgliesh nu apucă să apese pe buton că părintele John şi apăru în cadru şi îl invită înăuntru.

— Dacă vreţi să aşteptaţi o clipă, o s-o chem şi pe sora mea. Cred că e în bucătărie. Avem aici, în apartament, o chicinetă şi ea preferă să mănânce separat în loc să se alăture comunităţii. Lipsesc doar o clipă.

âncăperea în care intrase Dalgliesh era joasă, dar avea patru ferestre cu muluri care dădeau spre mare. Camera era supraâncărcată cu piese de mobilier care păreau să fie relicve ale locuinţelor anterioare: scaune joase tapiţate, cu spătare cu nasturi, o canapea desfundată în faţa şemineului, cu spătarul acoperit cu o învelitoare din bumbac indian, o masă rotundă din mahon solid, aşezată în

mijlocul camerei, împrejurul căreia se aflau şase scaune disparate din punct de vedere al vechimii şi stilului, un birou cu suport plasat între două ferestre, o varietate de măsuţe încărcate cu nimicuri strânse în două vieţi lungi – fotografii în rame de argint, bibelouri de porţelan, cutiuţe de lemn şi argint şi un bol cu pot-pourri al cărui parfum dispăruse demult, în aerul cu iz stătut, de praf.

Peretele din partea stingă a uşii era acoperit în întregime cu o bibliotecă. Aici erau cărţile tinereţii părintelui John, din zilele de studenţie şi de preoţie, dar exista şi un şir de volume negre pe care stătea scris *Piesele anului,* datând din anii 1930-l940. Lângă ele se găsea un rind de cărţi poliţiste broşate. Dalgliesh observă că părintele John era un fan înrăit al scriitoarelor din epoca de aur: Dorothy L. Sayers, Margery Allingham şi Ngaio Marsh. În partea dreapta a uşii era sprijinit un sac de golf cu vreo şase crose. Era un obiect neobişnuit într-o cameră în care nu exista nici o alta dovadă a interesului pentru sport.

Tablourile era la fel de diferite ca şi celelalte artefacte: picturi victoriene în ulei, foarte sentimentale ca subiect, dar reuşite ca execuţie, stampe cu flori, vreo două goblenuri şi acuarele realizate probabil de strămoşii lui victorieni – erau prea bune ca să fi fost făcute de amatori, dar nu suficient de bune ca să fie opera unor profesionişti.

Dar în pofida atmosferei întunecate, se simţea că încăperea era locuita, fiind prea plină de particularităţi şi prea confortabilă ca să pară deprimantă. Cele două fotolii cu spătar înalt din faţa şemineului aveau fiecare alături o măsuţă şi o veioză cu abajur. Aici fratele şi sora stăteau confortabil şi citeau aşezaţi faţă în faţă.

Când domnişoara Betterton intră în încăpere, Dalgliesh fu izbit de ciudata deosebire produsă de

neobişnuita repartizare a genelor familiale. La prima vedere, era greu de crezut că cei doi Betterton erau înrudiţi îndeaproape. Părintele John era scund şi îndesat, cu un chip blând pe care se citea o expresie perpetuă de uimire neliniştită. Sora lui era cu cel puţin cincisprezece centimetri mai înaltă, cu un trup osos şi o privire suspicioasă. Numai asemănarea urechilor cu lobi lungi, pleoapele căzute şi gura mică şi bosumflată dovedea înrudirea familială. Ea părea cu mult mai în vârstă decât fratele ei. Părul de culoarea oţelului era împletit la spate şi prins în vârful capului cu un pieptene din care vârfurile părului uscat ieşeau în afară ca o friză ornamentală. Purta o fustă din tweed subţire, lungă aproape până în pământ, o bluză în dungi care părea să fie a fratelui ei şi o jachetă lungă, cafenie, cu găuri făcute de molii în mâneci.

— Agatha, acesta este domnul comandant Dalgliesh de la Scotland Yard, spuse fratele John.

— Un poliţist?

Dalgliesh întinse mâna, zicând:

— Da, domnişoară Betterton, sunt poliţist.

Mâna care îi fusese întinsă după o scurtă ezitare era rece şi atât de fragilă încât Dalgliesh putea să simtă fiecare os.

Domnişoara Betterton spuse cu o voce educată, cu inflexiuni muzicale, pe care cei care nu o posedă o consideră total nenaturală:

— Mi-e teamă că ai venit unde nu trebuie, domnul meu. Nu avem nici un câine pe aici.

— Domnul Dalgliesh nu are nimic de-a face cu câinii, Agatha.

— Am crezut că ai spus că este hingher.

— Nu, nu, am spus că e comandant, nu hingher.

— Ei bine, nici vapoare nu avem. Se întoarse spre Dalgliesh. Vărul Raymond a fost comandant în ultimul război. În batalionul rezerviştilor

voluntari din Marina Regală, nu în marina propriu-zisă. Cred că le ziceau The Wavy Navy din cauza dungilor aurii ondulate de pe mânecă. Oricum, a fost ucis, aşa ca nu are importanţa. Nu are rost să devii foarte sentimental în ceea ce priveşte o crosă de golf, dar uneori îţi e greu să te desparţi de ele. De ce nu porţi uniformă, domnule Dalgliesh? îmi place să vad un bărbat în uniforma. O sutană preoţeasca nu-i acelaşi lucru.

— Sunt comandant de poliţie, domnişoară Betterton. E un rang specific poliţiei metropolitane – nu are nimic de-a face cu Marina.

Părintele John, considerind că acest dialog durase suficient de mult, interveni:

— Agatha dragă, s-a întâmplat ceva îngrozitor. Vreau să mă asculţi cu mare atenţie şi să rămâi foarte calma. Arhidiaconul Crampton a fost ucis. De aceea domnul comandant Dalgliesh trebuie să stea de vorbă cu tine, cu noi toţi. Trebuie să-l ajutam cum putem ca să-l descopere pe cel care a comis această faptă îngrozitoare.

Apelul lui la calm fu complet inutil. Domnişoara Betterton primi noutăţile fără să clipească şi fără să arate nelinişte sau tulburare. Se întoarse spre Dalgliesh.

— Aşadar, tot ai nevoie de un câine poliţist. Păcat că nu te-ai gândit să aduci unul. Unde a fost omorât? Mă refer la arhidiacon.

— În biserică, domnişoară Betterton.

— Părintelui Sebastian nu o să-i placa treaba asta. Nu ar fi bine să-i spui?

-l s-a spus, Agatha, rosti fratele ei. Toată lumea a aflat.

— Nu o să i se duca dorul, aici, în casa asta cel puţin. Era un om extrem de neplăcut, comandante. Mă refer la arhidiacon, desigur. Ţi-aş putea explica de ce am părerea asta, dar astea sunt chestiuni confidenţiale de familie. Sunt sigur că înţelegi

asta. Pari să fii un ofiţer inteligent şi discret. Cred că asta vine din faptul că ai făcut parte din Marina. Unii oameni sunt mai buni morţi. Nu vreau să spun de ce arhidiaconul se număra printre ei, dar poţi să fii convins că lumea va fi mai plăcută fără el. Dar trebuie să faceţi ceva în legătură cu corpul. Nu poate să rămână în biserică. Părintelui Sebastian nu o să-i placă asta absolut deloc. Şi ce se întâmplă cu slujbele? O să se mai poată ţine în situaţia asta? Eu nu particip, nu sunt o persoană religioasă, dar fratele meu o face şi nu cred că i-ar plăcea să păşească peste cadavrul arhidiaconului. Indiferent ce gândeşti despre un om, asta nu e o situaţie plăcuta.

— Cadavrul va fi scos de acolo, domnişoară Betterton, dar biserica va trebui să rămână închisă cel puţin câteva zile, răspunse Dalgliesh. Trebuie să vă pun câteva întrebări. Dumneavoastră sau fratele dumneavoastră aţi părăsit apartamentul după slujba de aseară?

— Şi de ce-am fi făcut una ca asta, comandante?

— Asta vă întreb, domnişoară Betterton. A părăsit vreunul din dumneavoastră apartamentul după ora douăzeci şi două?

Se uită de la unul la celălalt.

— Noi ne culcăm la ora unsprezece seara, răspunse părintele John. Nu am ieşit din apartament după vecernie şi nici mai târziu şi sunt sigur că nici Agatha nu a făcut-o. Ce motiv ar fi avut?

— Aţi fi auzit dacă celălalt ar fi ieşit?

De data asta domnişoara Betterton fu cea care răspunse:

— Bineânţeles că nu. Nu stăm treji întrebându-ne ce face celălalt. Fratele meu e absolut liber să se plimbe prin casă noaptea dacă are chef, deşi nu vad de ce ar face-o. Cred că te întrebi, comandante, dacă vreunul din noi l-a omorât pe

arhidiacon. Nu sunt proastă. Ştiu unde vrei să ajungi. Ei bine, n-am făcut-o şi cred că nici fratele meu nu a făcut-o. Nu e genul de om de acţiune.

Fratele John, vizibil tulburat, replică vehement:

— Sigur că n-am făcut-o, Agatha. Cum poţi să te gândeşti la una ca asta?

— Nu nu m-am gândit, ci comandantul. Se întoarse spre Dalgliesh. Arhidiaconul avea de gând să ne dea afara. Mi-a spus mie. Să ne dea afară din apartament.

— Nu avea cum să facă asta, Agatha. Trebuie să fi înţeles tu greşit, zise părintele John.

— Când s-a întâmplat asta, domnişoară Betterton? întrebă Dalgliesh.

— Ultima dată când arhidiaconul a fost aici. Era într-o luni dimineaţa. M-am dus la crescătoria de porci să văd dacă Surtees are nişte legume pe care mi le-ar putea da. E foarte îndatoritor când cineva are nevoie de el. Tocmai plecam când m-am întâlnit cu arhidiaconul. Cred că şi el venea să capete nişte legume pe gratis sau poate că voia să vadă porcii. L-am recunoscut imediat Desigur, nu mă aşteptam să-l văd şi probabil că l-am întâmpinat cu o oarecare duritate. Nu sunt o ipocrită, nu-mi place să mă prefac că îmi sunt simpatice anumite persoane. Şi, cum nu sunt o persoană credincioasă, nu trebuie să fac pe mironosiţa. Şi nimeni nu mi-a spus că se afla în vizită la colegiu. De ce nu mi se spun şi mie aceste lucruri? Nici nu aş fi ştiut că este aici dacă nu mi-ar fi spus Raphael Arbuthnot. Se întoarse spre Dalgliesh. Cred că l-ai cunoscut pe Raphael Arbuthnot. E un băiat minunat şi foarte deştept. Din când în când ia cina cu noi şi citim împreună o piesă. Ar fi putut să fie actor dacă nu l-ar fi prins preoţia. Poate să joace orice rol şi să imite orice voce. E un talent remarcabil.

— Sora mea iubeşte teatrul, explică părintele John. Ea şi Raphael merg o dată la trei luni la Londra dimineaţa pentru cumpărături, să ia masa de prânz şi să meargă la matineu.

— Cred că înseamnă mult pentru el să evadeze de aici, zise domnişoara Betterton. Dar mi-e teamă că nu mai am auzul aşa de ager cum îl aveam odată. Actorii din ziua de azi nu sunt învăţaţi să declame. Murmură şi iar murmură. Crezi că au ore de murmurat la şcoala de teatru şi stau toţi în cerc şi murmură unul la altul? Chiar dacă stăm în stal în primele rinduri, uneori tot mi-e greu să aud. Bineânţeles că nu mă plâng lui Raphael. Nu vreau să-i rănesc sentimentele.

Dalgliesh spuse cu blândeţe:

— Dar mai exact ce v-a spus arhidiaconul când aţi avut impresia că vă ameninţă că vă dă afară din apartament?

— Era ceva despre oamenii care se mulţumesc să trăiască din fondurile bisericii fără să dea nimic înapoi.

— Nu avea cum să spună asta, Agatha, interveni părintele John. Eşti sigură că îţi aminteşti cu precizie?

— Poate că nu a folosit exact cuvintele astea, John, dar asta a vrut să spună. Apoi a zis că n-ar trebui să mă bazez pe faptul că voi putea sta aici toată viaţa. L-am înţeles perfect. Ne ameninţa că o sa ne dea afară.

— Dar n-ar fi putut să facă asta, Agatha, zise părintele John, tulburat. Nu avea o asemenea putere.

— Asta mi-a spus şi Raphael când i-am povestit întâmplarea. Am discutat despre asta când a fost ultima oară aici la cină. I-am zis lui Raphael că dacă îl poate băga pe fratele meu la închisoare, poate face orice. Raphael mi-a replicat: „O, nu, nu poate. O să-l împiedic să facă asta".

Părintele John, exasperat de turnura pe care o luase discuţia, se dusese lângă fereastră, de unde spuse:

— Se apropie o motocicletă pe drumul de lângă coastă. Ce ciudat! Nu cred că aşteptam pe cineva în dimineaţa asta. Poate că pe dumneavoastră vă caută, domnule comandant.

Dalgliesh se apropie de fereastră şi răspunse:

— Trebuie să plec acum, domnişoară Betterton. Mulţumesc pentru colaborare. S-ar putea să mai am câteva întrebări de pus – dacă va fi cazul o să vă întreb la ce oră vă va conveni să ne întâlnim. Iar acum, părinte, aş putea să văd legătura de chei pe care o aveţi?

Părintele John dispăru şi se întoarse aproape imediat cu inelul lui de chei. Dalgliesh compară cele două chei de la biserică cu cele de pe inelul părintelui Martin.

— Unde aţi lăsat cheile astea noaptea trecută, părinte?

— La locul lor obişnuit, pe scaunul de lângă pat. Întotdeauna le las acolo pe timpul nopţii. Când plecă, lăsându-l pe părintele John cu sora lui, Dalgliesh aruncă o privire spre crosele de golf. Capetele lor ieşeau din sac, iar metalul strălucea, curat. Imaginea mentală era incomod de clară şi de convingătoare. Era nevoie de cineva cu o privire ageră să o mânuiască şi ar fi fost dificil de ascuns până în momentul folosirii ei – atunci când atenţia arhidiaconului ar fi fost concentrată asupra tabloului vandalizat al *Judecăţii de Apoi.* Dar oare asta constituia o problemă atât de mare? Crosa ar fi putut fi ascunsă în spatele unul pilastru. Şi cu o arma de lungimea asta riscul pătării cu sânge ar fi fost mult diminuat. Lui Dalgliesh îi veni brusc în minte imaginea vie a unui tânăr blond, aşteptând nemişcat în umbră, cu crosa în mână. Arhidiaconul nu s-ar fi sculat din pat să meargă la biserică dacă ar fi fost chemat de Raphael, dar aici era vorba de un tânăr care, după spusele domnişoarei

Betterton, putea imita vocea oricui.**7**

Sosirea doctorului Mark Ayling era cu atât mai surprinzătoare, cu cât era atât de matinală. Dalgliesh cobora scările dinspre apartamentul fraţilor Betterton când auzi zgomotul motocicletei în curte. Pilbeam descuiase porţile mari, aşa cum făcea la fiecare răsărit, şi Dalgliesh ieşi în lumina obscură a unei dimineţi cu miros proaspăt care, după tumultul nopţii, părea de un calm obosit. Chiar şi sunetul mării era înăbuşit. Motocicleta puternică dădu roată curţii şi se opri în faţa intrării principale. Motociclistul îşi scoase casca, desfăcu legăturile care ţineau prinsă de portbagaj o geantă şi, cu casca sub braţ, urcă treptele cu pas vioi, cu indiferenţa unui curier care livrează un pachet obişnuit.

— Mark Ayling, spuse el. Cadavrul e în biserică, nu-i aşa?

— Adam Dalgliesh. Da, pe aici. O să trecem prin casă şi o să ieşim pe uşa dinspre sud. Am încuiat-o pe cea care dă din casă în peristilul de nord.

Holul era pustiu şi lui Dalgliesh i se păru că paşii doctorului Ayling sunau nefiresc de tare pe podeaua mozaicată. Nu era de aşteptat ca medicul legist să se strecoare discret prin mânăstire, dar sosirea lui era cu totul lipsită de tact. Dalgliesh se întrebă dacă n-ar trebui să-l găsească pe părintele Sebastian şi să-i prezinte pe unul celuilalt, dar se hotărâ să nu o facă. Asta nu era, la urma urmelor, o vizita de curtoazie şi cu cât se întârzia mai puţin, cu atât era mai bine. Dar nu avea nici o îndoială că sosirea legistului fusese observata şi, în vreme ce străbăteau culoarul pe lângă treptele spre pivniţă şi către uşa ce dădea în peristilul sudic, Dalgliesh avu sentimentul neplăcut, deşi iraţional, că se făcea vinovat de încălcarea bunelor maniere. Investigarea unei crime într-o atmosferă

caracterizată de lipsă de cooperare şi de antagonism abia mascat era mai puţin complicată, reflectă Dalgliesh, decât să aibă de-a face cu subtilităţile sociale şi teologice ale actualei scene a crimei.

Traversară curtea pe sub crengile pe jumătate dezgolite de frunze ale uriaşului castan şi ajunseră la uşa sacristiei fără să schimbe vreo vorbă. În timp ce Dalgliesh o descuia, Ayling întrebă:

— Unde pot să-mi schimb hainele?

— Aici. E jumătate sacristie, jumătate birou.

Schimbatul hainelor însemna pentru Ayling să-şi scoată costumul de piele înlocuindu-l cu un halat trei sferturi de culoare maro şi să-şi pună în locul ghetelor papuci moi peste care îşi trase şosete albe de bumbac.

Dalgliesh încuie uşa sacristiei în spatele lor şi zise:

— Este puţin probabil ca ucigaşul să fi intrat pe uşa asta. Dar încui biserica până la sosirea echipei de criminalişti de la Londra.

Ayling îşi aşeză frumos costumul de piele pe scaunul ergonomie din faţa biroului şi îşi puse ghetele alături, după care întrebă:

— De ce anchetează Poliţia Metropolitana acest caz? E în jurisdicţia celor din Suffolk.

— În momentul de faţă la colegiu se află un poliţist din Suffolk. Dar e o situaţie complicata. Eu mă aflam aici pentru o altă problemă, aşa că a părut logic ca eu să preiau şi actuala investigaţie.

Explicaţia păru să-l mulţumească pe Ayling.

Intrară amândoi în biserică. Luminile din navă erau slabe, dar suficiente, se pare, pentru o congregaţie care ştia liturghia pe dinafară. Se apropiară de *Judecata de Apoi.* Dalgliesh îşi ridică mâna să-şi ferească privirea de spotul luminos. În obscuritatea plină de mirosul greu de tămâie, care

dădea iluzia că se întindea dincolo de zidurile bisericii într-un întuneric parcă nesfârţit, strălucirea razei de lumina era şocant de puternică, mai puternică decât şi-o amintea Dalgliesh. Poate, îşi zise el, prezenţa unei terţe persoane transforma totul într-o scenă dintr-o piesă de la Grand Guignol – corpul actorului aranjat în mod voit artistic, aşezarea inspirata a celor două sfeşnice de-o parte şi de alta a capului, Dalgliesh, un privitor tăcut în umbra unui pilastru, aşteptându-şi rindul să-şi spună replica.

Ayling, rămas pentru o clipă nemişcat din cauza strălucirii neaşteptate, părea că evaluează efectul tabloului teatral. Când începu să se învârtă în jurul cadavrului cu paşi neauziţi, semăna cu un regizor care analizează unghiul camerei de luat vederi, dorind să se convingă că poza morţii era şi realistă, şi reuşită din punct de vedere artistic. Dalgliesh observa extrem de clar detaliile: vârful ros al papucului negru de piele care căzuse din piciorul drept al lui Crampton, cât de mare şi de ciudat părea acum piciorul gol, cât de urât şi de alungit era degetul mare. Cum faţa arhidiaconului era pe jumătate ascunsă, acel picior care nu avea să se mai mişte vreodată căpătase o forţă mai mare decât dacă întregul corp ar fi fost dezgolit, provocând un sentiment puternic de milă şi revoltă.

Dalgliesh îl întâlnise pe Crampton numai în treacăt şi prezenţa lui îi provocase doar un vag resentiment faţă de un oaspete neaşteptat şi nu tocmai amabil. Dar acum simţea o furie mai intensă ca niciodată, aşa cum nu mai simţise la vreo scenă a crimei. Se trezi repetând nişte cuvinte care îi erau familiare, deşi sursa lor îi scapă pe moment: „Cine a făcut o asemenea faptă?" Avea să descopere răspunsul şi atunci când

o va face va găsi şi proba – de această dată nu va clasa dosarul ştiind identitatea făptaşului, mobilul şi metoda de înfăptuire a crimei, dar neavând puterea de a face arestarea. Povara acelui eşec din trecut îl apăsa încă puternic, dar acest caz îl va ajuta în cele din urmă să se elibereze de ea.

Ayling încă se învârtea cu mare grijă în jurul cadavrului, neslăbindu-l din ochi, de parcă descoperise un fenomen interesant, dar neobişnuit, şi nu era sigur cum avea să reacţioneze la cercetarea sa atentă. Se aşeză pe vine lângă cap, adulmecă delicat rana şi întrebă:

— Cine este?

— Îmi cer scuze. Nu mi-am dat seama că nu vi s-a spus. E arhidiaconul Crampton. De-abia fusese numit epitrop la acest colegiu şi sosise sâmbătă dimineaţa.

— Cineva nu-l prea avea la inima, dacă nu cumva surpinsese un intrus şi fapta nu are conotaţii personale. Există aici ceva care merita furat?

— Piesa de altar e valoroasă, dar e dificil de scos. Nu există dovezi că cineva ar fi încercat una ca asta. În seiful din sacristie sunt nişte obiecte de argint valoroase, dar nu s-a umblat la seif.

— Iar sfeşnicele sunt încă aici, zise Ayling. Deşi sunt de alamă – nu prea merită să fie furate. Nu există prea multe dubii în legătură cu arma sau cu cauza morţii – o lovitură în partea dreaptă a craniului deasupra urechii făcută cu un obiect contondent cu o muchie ascuţita. Nu ştiu dacă prima lovitură l-a ucis, dar sigur l-a doborât. Apoi atacatorul a lovit din nou. Aş spune că se observă o frenezie în modul cum a atacat.

Se ridică, apoi înălţă cu mâna înmănuşată sfeşnicul pe care nu se vedeau urme de sânge.

— E greu. Îţi trebuie ceva forţă. O femeie sau un bărbat mai în vârstă ar fi trebuit să-şi

folosească ambele mâini. În plus, e nevoie de un ochi ager întrucât victima nu avea să stea pe loc, întors convenabil cu spatele spre un străin sau spre cineva în care nu avea încredere. Cum a intrat aici – la Crampton mă refer?

Dalgliesh îşi dădu seama că avea de-a fa.ce cu un medic legist nu foarte preocupat de limitele precise ale responsabilităţilor proprii.

— Din câte ştiu, nu avea o cheie. Fie i-a dat cineva drumul înăuntru, fie a găsit uşa descuiată. *Judecata de Apoi* a fost vandalizată. Se poate să fi fost ademenit să vină aici.

— Pare să fi fost o acţiune din interior. Numărul suspecţilor se reduce convenabil. Când a fost descoperit?

— La cinci şi jumătate. Eu am sosit patru minute mai târziu. Judecind după aspectul sângelui şi după instalarea stării de *rigor mottis* de pe o parte a feţei, bănuiesc că era mort de circa cinci ore.

— O să-i iau temperatura, dar mă îndoiesc că voi fi mai precis de-atât. A murit în jur de miezul nopţii, plus sau minus o oră.

— Dar sângele? întrebă Dalgliesh. A ţâşnit mult?

— Nu la prima lovitura. Ştiţi cum e cu loviturile astea la cap, în zona asta. Sângerarea se produce în interiorul cavităţii craniene. Dar nu s-a mulţumit numai cu o lovitură. La cea de-a doua sângele a ţâşnit. Mai mult o împroşcare decât un şuvoi puternic. Dacă atacatorul este dreptaci, cred că s-a murdărit de sânge pe braţul drept, poate şi pe piept. Probabil şi el s-a aşteptat la asta. Poate a venit îmbrăcat numai în cămaşă, cu mânecile suflecate. Sau să fi purtat un tricou, sau mai bine să fi fost gol-puşcă. S-au mai văzut cazuri.

Dalgliesh nu aflase nimic nou – şi el se gândise la asta.

— Dar victimei nu i s-ar fi părut asta un pic

surprinzător? întrebă Dalgliesh.

Ayling ignoră întreruperea.

— Totuşi, ar fi trebuit să se mişte rapid. Nu se putea baza pe faptul că victima o să stea întoarsa cu spatele mai mult de o secundă sau două. Nu ar fi avut timp să-şi suflece mâneca şi să apuce sfeşnicul din locul în care îl ascunsese.

— Şi unde credeţi că a fost locul ăsta?

— Într-una din lojele cu strane? Ar fi fost cam departe. Poate l-a pus în spatele unei coloane. Desigur, a ascuns numai un sfeşnic. Apoi l-a adus pe celălalt şi a aranjat micul tablou. Mă întreb de ce s-a obosit să facă asta. Nu ştiu de ce, dar nu mi se pare un act de răzbunare.

Cum Dalgliesh nu răspunse, continuă:

— O să-i iau temperatura să văd dacă mă ajută să stabilesc mai precis ora morţii, dar mă îndoiesc că o să fie mult diferită de estimarea iniţială. O să vă pot spune mai multe după autopsie.

Dalgliesh nu dori să asiste la această primă violare a intimităţii corpului, ci se plimba încet pe culoarul central al bisericii până când, întorcându-şi capul, văzu că Ayling terminase şi se ridicase în picioare.

Reveniră amândoi în sacristie. În timp ce legistul se dezbrăca de halat şi îşi punea costumul de piele, Dalgliesh îl întrebă:

— Doriţi o cafea? Cred că se poate aranja.

— Nu, mulţumesc. Mă presează timpul şi cred că preoţii nu au chef să mă vadă. O să fac autopsia mâine-dimineaţă şi o să vă sun, dar nu mă aştept la surprize. Coronerul va dori raportul autopsiei. E foarte scrupulos. Cred că şi dumneavoastră îl vreţi. Cred că o să pot folosi laboratorul Poliţiei Metropolitane, dacă la Huntingdon este ocupat. Probabil nu poate li mutat până când nu termină echipa de criminalişti şi fotograful, dar sunaţi-mă când sunteţi gata. Cred că cei de aici aşteaptă să fie luat din biserica.

Când Mark Ayling fu gata de plecare, Dalgliesh încuie sacristia şi puse alarma. Din motive care nu-i erau clare, nu dorea ca doctorul să străbată iarăşi casa.

— Putem ieşi pe poarta care dă spre promontoriu. Astfel nu o să ne întâlnim cu nimeni.

Străbătură curtea pe poteca de iarbă bătătorită. Peste tufăriş, Dalgliesh vedea luminile celor trei căsuţe ocupate. Păreau nişte avanposturi singuratice ale unei garnizoane asediate. Şi la Sfântul Matei era lumină şi Dalgliesh bănuia că doamna Pilbeam, cu o cârpă de praf şi un aspirator, o pregătea pentru poliţişti. Se gândi iarăşi la Margaret Munroe şi la moartea ei atât de oportună, iar în minte îi apăru o convingere pe cât de puternică, pe atât de iraţională în aparenţă: cele trei morţi aveau legătură. Sinuciderea aparentă, moartea naturală constatată, crima brutală – între ele exista un fir care le lega. Poate era subţire şi întortocheat, dar, odată depistat, îl va conduce pe Dalgliesh în inima misterului.

În curtea din faţă, aşteptă până când Ayling se urcă pe motocicleta şi se îndepărtă cu zgomot. Se pregătea să se întoarcă în casă când văzu luminile laterale ale unei maşini. Tocmai cotise de pe drumul de acces şi venea rapid pe alee. În câteva secunde îşi dădu seama că era Alfa Romeo lui Piers Tarrant. Primii doi membri ai echipei sosiseră.8

Inspectorul Piers Tarrant primi un telefon la ora şase şi un sfert. După zece minute era gata de plecare. I se ceruse s-o ia în drum şi pe Kate Miskin şi îşi zise că acest lucru nu-l va întârzia; apartamentul lui Kate de pe malul Tamisei, chiar în apropiere de Wapping, se afla pe ruta de ieşire din Londra pe care avea de gând s-o folosească. Sergentul Robbins locuia la graniţa cu Essex-ul şi uima sa vina cu propria maşina la locul faptei. Cu

puţin noroc, Piers spera să îl întreacă. Ieşi din apartament pe străzile pustii şi liniştite ale unei dimineţi de duminica. Îşi lua Alfa Romeo din garajul pe care îl obţinuse cu ajutorul poliţiei londoneze, îşi arunca trusa de criminalist în spate şi o luă spre est pe acelaşi drum pe care Dalgliesh plecase cu două zile în urma.

Kate îl aştepta la intrarea în blocul unde avea un apartament cu vedere spre fluviu. Piers nu fusese niciodată invitat înăuntru şi nici ea nu-i văzuse apartamentul din City. O fascina Tamisa, cu umbrele şi strălucirea ei mereu schimbătoare, cu undele întunecate şi viaţa comercială agitată în aceeaşi măsură în care City îl fascina pe el. Apartamentul lui Piers avea numai trei camere situate deasupra unui magazin de delicatese, pe o străduţa laterala de lângă Catedrala St Paul. Considera ca amiciţia cu cei din Poliţia Metropolitană nu trebuie să facă parte din lumea lui în afara orelor de program şi nici nu era interesat să discute despre viaţa lui sexuala. Nimic din apartamentul lui nu era inutil şi totul era ales cu atenţie şi pe cât de scump îşi putea permite. City, cu bisericile şi aleile lui, cu pasajele pietruite şi curţile rar vizitate, erau atât un hobby, cât şi o detaşare de viaţa profesionala. Asemenea lui Kate, era fascinat de fluviu, dar ca parte a vieţii şi a istoriei City-ului. Mergea în fiecare zi la lucru cu bicicleta şi folosea maşina numai când pleca din Londra dar, când conducea, trebuia să aibă o maşină care îi plăcea.

Kate se aşeza pe locul din dreapta, îşi puse centura şi, după un scurt salut, nu scoase nici un cuvânt pe parcursul primilor kilometri. Piers îi putea simţi surescitarea şi ştia că şi ea simţea acelaşi sentiment la el. O plăcea şi o respecta, dar relaţia lor profesională nu era lipsita de mici

frecuşuri ocazionale cauzate de resentimente, iritare sau competiţie. Dar asta era ceva care împărtăşeau – acest flux de adrenalina la începutul unei anchete într-un caz de crimă Uneori Piers se întreba dacă acest sentiment aproape visceral de emoţie nu se apropia neliniştitor de mult de setea de sânge; în mod sigur avea ceva dintr-un sport sângeros.

După ce lăsară în urma lor Docklands, Kate spuse:

— OK, pune-mă la curent. Ai studiat teologia la Oxford. Trebuie să ştii ceva despre locul acesta.

Faptul că studiase odinioară teologia la Oxford era unul dintre puţinele lucruri despre el pe care Kate le ştia şi nu încetase niciodată să o intrige. Uneori Piers îşi imagina că ea credea că el avea o intuiţie specială ori cunoştinţe ezoterice care îi ofereau un avantaj când venea vorba de înţelegerea motivelor şi de meandrele inimii omeneşti. Uneori îi zicea: „La ce serveşte teologia? Spune-mi. Ai ales să petreci trei ani studiind-o. Adică, trebuie să fi simţit că o să te alegi cu ceva din asta, ceva util sau important". Piers se îndoia că ea îl crezuse când îi spusese că alegerea teologiei îi oferise şansa obţinerii unui loc la Oxford mai mult decât istoria pe care ar fi preferat-o. Nu îi mărturisise însă ce obţinuse cu adevărat: o fascinaţie pentru complexitatea bastioanelor intelectuale pe care oamenii le pot construi ca să reziste atacurilor neâncrederii. Propria neâncredere rămăsese nezdruncinată, dar nu regretase nici o clipă acei trei ani.

— Ştiu câte ceva despre St Anselm, dar nu prea multe, începu Piers. Am avut un prieten care a mers acolo după obţinerea diplomei, dar am pierdut legătura. Am văzut fotografii ale locului. Este un conac victorian imens, aflat într-una dintre cele mai sumbre zone ale coastei de est Exista mai multe legende care s-au ţesut în jurul colegiului.

Ca majoritatea legendelor, probabil au un sâmbure de adevăr. Aparţine Bisericii Superioare, probabil adeptă a respectării stricte a literei cărţii de rugăciuni catolice – nu sunt prea sigur – cu unele adăugiri romane, punxnd mare bază pe teologie, practic opunându-se faţa de tot ceea ce s-a întâmplat în anglicanism în ultimii cincizeci de ani şi nu ai nici o şansă să intri în rândul lor fără o diplomă luată cu notă maximă. Dar am auzit că mâncarea e foarte bună.

— Mă îndoiesc că o să avem ocazia s-o gustăm. Aşadar, e un colegiu elitist?

— Poţi să spui asta, dar la fel este şi Manchester United.

— Te-ai gândit să te duci acolo?

— Nu, fiindcă nu am studiat teologia ca să intru în rindurile Bisericii. Oricum nu m-ar fi acceptat. Nu aveam note destul de bune. Decanul are tendinţa de a fi pretenţios. Este o autoritate în Richard Hooker. OK, nu mă întreba, este vorba de un teolog din secolul al şaisprezecelea. Poţi să mă crezi că oricine a scris o lucrare de referinţa despre Hooker nu este un amator din punct de vedere intelectual. Am putea avea probleme cu reverendul doctor Sebastian Morell.

— Şi victima? A zis AD ceva despre el?

— Numai că e vorba de un arhidiacon Crampton şi că a fost găsit mort în biserică.

— Şi ce e un arhidiacon?

— E un fel de Rottweiler al Bisericii. El – sau poate fi şi o ea – are grijă de proprietăţile bisericii, îi pune în funcţie pe preoţi în parohii. Arhidiaconii au în responsabilitate un număr de parohii pe care le vizitează o dată pe an. Este echivalentul spiritual al înaltului Inspector al Maiestăţii Sale.

— Aşadar, zise Kate, va fi vorba de unul dintre acele cazuri autonome, în care toţi suspecţii se găsesc sub acelaşi acoperiş şi noi va trebui să ne

purtam cu mănuşi ca să evitam telefoanele particulare date comisarului sau plângerile venite din partea arhiepiscopului de Canterbury. Dar de ce am fost aleşi noi?

— AD nu a stat prea mult la discuţii. Doar îl ştii. Oricum, a dorit ca noi să pornim imediat la drum. Se pare că un poliţist din Suffolk se afla în vizită la colegiu noaptea trecută. Şeful poliţiei este de părere că nu ar fi recomandabil să preia ei cazul.

Kate nu mai puse alte întrebări, dar Piers avea impresia că ei nu-i convenea că lui îi telefonase Dalgliesh. Ea îi era, de fapt, superioară pe plan ierarhic, deşi nu profita de poziţia ei. Piers se întrebă dacă nu ar trebui să sublinieze că AD nu făcuse altceva decât să economisească timp sunându-l pe el primul, întrucât avea o maşină mai rapidă şi urma să şofeze, dar se decise că era mai bine să tacă.

După cum se aştepta, îl întrecură pe Robbins pe breteaua Colchester. Piers ştia că, dacă s-ar fi aflat Kate la volan, ar fi micşorat viteza pentru ca echipa să sosească odată cu ei. În schimb, el îi făcu un semn cu mâna lui Robbins şi apăsă pedala de acceleraţie.

Kate îşi lăsase capul pe tetieră şi părea că moţăie. Aruncând o privire spre chipul ei cu trăsături puternice, dar frumoase, Piers se gândi la relaţia dintre ei. Se schimbase în ultimii doi ani de la publicarea raportului Macpherson. Deşi cunoştea puţine lucruri despre viaţa ei personală, ştia că era copil din flori şi că fusese crescută de o bunică în cea mai sumbră dintre zonele sărace ale oraşului, la ultimul etaj al unei clădiri înalte. Negrii îi fuseseră vecini şi prieteni la şcoală. Faptul că i se spusese că face parte dintr-o foiţă de poliţie în care rasismul era instituţionalizat o

umpluse de un resentiment profund care – Piers îşi dădea seama acum – îi schimbase întreaga atitudine faţă de slujbă. Fiind ceva mai sofisticat din punct de vedere politic decât ea, dar şi mai cinic, Piers încercase să inducă un oarecare calm în disputele lor aprinse.

— Luând în consideraţie acest raport, te-ai înrola în Poliţia Metropolitana dacă ai fi negru? îl întrebase ea.

— Nu, dar la fel aş proceda şi ca alb. Însă am făcut-o şi nu văd de ce Macpherson ar trebui să mă facă să renunţ la slujba mea.

Piers ştia unde dorea să ajungă – la un post de conducere în Brigada Antiteroristă. Acolo erau acum adevăratele oportunităţi, între timp era mulţumit cu postul pe care îl avea, într-o echipa de prestigiu, cu un şef pretenţios pe care îl respecta şi cu destula varietate şi emoţii ca să nu se plictisească.

— Înseamnă că asta îşi doresc? Să-i descurajeze pe negri să dorească o asemenea slujbă şi să-i îndepărteze pe ofiţerii nerasişti, cu bun-simţ? întrebase Kate.

— Pentru Dumnezeu, Kate, las-o baltă! începi să devii enervantă!

— Raportul afirmă că o acţiune este rasistă dacă victima o percepe ca atare. Eu consider că acest raport este rasist – mă discriminează pe mine ca ofiţer alb. Prin urmare, acum unde fac plingerea?

— Ai putea să încerci la cei care se ocupă de relaţiile interrasiale, dar nu cred că o sa obţii vreun rezultat satisfăcător. Discută cu AD despre asta.

Nu ştia dacă o făcuse, dar măcar îşi păstrase slujba Însă Piers îşi dădea seama că acum lucra cu o altă Kate. Era tot conştiincioasă, muncitoare, dedicată sarcinii pe care o avea de rezolvat.

Niciodată nu ar fi lăsat baltă echipa. Dar ceva dispăruse – credinţa că munca de poliţie era o vocaţie personală şi o îndatorire publică şi că îi datora mai mult decât activitatea asiduă şi dedicarea. Piers obişnuia să considere această implicare personală prea romantică şi naivă. Acum îşi dădea seama ce mult îi lipsea Cel puţin, îşi spuse, raportul Macpherson distrusese pentru totdeauna respectul ei exagerat pentru justiţie.

La opt şi jumătate traversau satul Wrentham, încă învăluit în calmul dimineţii care părea cu atât mai profund cu cât copacii şi gardurile vii dezgolite de frunze purtau urmele unei furtuni nocturne care abia atinsese Londra. Kate îşi reveni din starea de somnolenţa şi consultă harta, uitându-se apoi pe geam după răspântia spre Ballard's Mere. Piers reduse viteza.

— AD a spus că nu poate fi uşor trecută cu vederea, zise el. Uită-te după un frasin bătrân şi uscat pe partea dreaptă şi după vreo două căsuţe din cremene de partea cealaltă.

Frasinul, îmbrăcat cu o iedera deasă, era uşor de observat, dar când intrară pe drumul care nu era mai mare decât o alee, dintr-o singura privire îşi putură da seama ce se întâmplase. O cracă uriaşă fusese smulsă din trunchi şi acum zăcea în iarba, lucind în lumina dimineţii alba şi fină ca un os. Din ea ieşeau ramuri moarte ca nişte degete noduroase. Pe trunchiul copacului se vedea rana uriaşă lăsată de craca smulsă, iar drumul, acum practicabil, era încă plin de resturi: viţe de iederă, crenguţe şi frunze verzi şi galbene împrăştiate.

La ferestrele ambelor căsuţe se zărea lumină. Piers opri pe marginea drumului şi claxonă. În câteva secunde, silueta unei femei trupeşe, între două vârste se îndrepta spre ei pe aleea grădinii. Avea o faţă plăcută, arsă de vânt, sub o coamă de păr ciufulit şi purta un halat înflorat peste ceea ce părea o cămaşă de noapte.

Kate deschise geamul. Piers se aplecă peste ea şi zise:

— Bună dimineaţa. Aţi cam avut ceva necazuri pe aici.

— A căzut aseară la zece, chiar la fix. A fost o furtuna, vedeţi dumneavoastră. O furtună cumplită. Noroc că am auzit când a căzut – nu că am fi putut să n-o auzim, după zgomotul pe care l-a făcut. Soţul meu s-a temut să nu se producă vreun accident şi a pus lumini de avertizare roşii de ambele părţi. Apoi, azi-dimineaţă, Brian al meu şi domnul Daniels, vecinul nostru, au luat tractorul şi au scos-o de pe drum. Nu merge prea multa lume pe drumul ăsta, decât dacă se duc în vizita la preoţi sau la studenţii de la colegiu. Totuşi ne-am gândit să nu aşteptăm până o s-o mute primăria.

— Când aţi curăţat drumul, doamnă...? întrebă Kate.

— Finch. Doamna Finch. La şase şi jumătate. Era încă întuneric, dar Brian a vrut s-o facă înainte să plece la lucru.

— Norocul nostru, spuse Kate. Aţi fost foarte amabili, mulţumim. Aşadar, nimeni nu ar fi putut trece cu maşina în nici o direcţie între zece seara şi şase şi jumătate azi-dimineaţă?

— Aşa e domnişoară. A fost numa' un domn cu motocicleta – se ducea la colegiu, fără doar şi poate. Nu ai unde să te duci pe drumu' ăsta. Încă nu s-a-ntors.

— Şi nimeni altcineva n-a mai trecut?

— Eu nu am mai văzut pe nimeni – şi de obicei văd, că bucătăria este în faţă.

Îi mulţumiră încă o data, îşi luară ramas-bun şi plecară. Aruncând o privire în urmă, Kate o văzu pe doamna Finch uitându-se după ei câteva secunde înainte să pună iarăşi zăvorul la poartă şi să se îndepărteze cu paşi legănaţi spre casă.

— O motocicletă care nu s-a întors. Ar putea fi legistul, deşi ar fi de aşteptat să vină cu maşina. Ei

bine, avem ceva noutăţi pentru AD. Daca ăsta e singurul drum de acces...

Kate era cu ochii pe harta.

— Chiar este, cel puţin pentru autovehicule. Înseamnă că dacă e vorba de un ucigaş din afara colegiului trebuie să fi sosit înainte de ora zece seara şi nu se poate să fi plecat, cel puţin nu pe drum. Să fie o treabă din interior?

— Cam aşa a lăsat AD să se înţeleagă, răspunse Piers.

Problema accesului spre promontoriu era atât de importantă
încât Kate se pregătea să spună că era surprinzător că AD nu trimisese pe cineva să-i pună întrebări doamnei Finch. Dar apoi îşi dădu seama. Până la sosirea ei şi a lui Piers la St Anselm, pe cine ar fi putut să trimită?

Drumul îngust era pustiu. Era mai jos decât câmpurile înconjurătoare şi era mărginit de tufişuri, astfel încât apariţia întinderii verzi a Mării Nordului, încreţite de valuri, o surprinse plăcut pe Kate. Înspre nord, pe fundalul cerului se contura un conac victorian impunător.

În timp ce se apropiau, Kate exclamă:

— Doamne, ce monstruozitate! Cine s-o fi gândit să construiască o astfel de casă la numai câţiva metri de mare?

— Nimeni. Când a fost construita nu se afla la câţiva metri de mare.

— Doar nu admiri aşa ceva?!

— Oh, nu ştiu. Emană o anumita încredere.

Un motociclist se apropie de maşina lor şi trecu în goană pe lângă ei.

— Probabil acesta era medicul legist, spuse Kate.

Piers încetini în timp ce trecură printre două coloane în ruină din cărămidă roşie spre locul unde îi aştepta Dalgliesh.**9**

Căsuţa Sflntul Matei cu greu ar fi putut oferi

un spaţiu adecvat sau suficient în cazul unei investigaţii extinse, dar Dalgliesh socotise că era îndeajuns pentru actuala anchetă. Nu existau posibilităţi de cazare ale poliţiei la kilometri întregi împrejur, iar să aducă rulotele până la promontoriu ar fi fost o soluţie ilogică şi costisitoare. Dar cazarea la colegiu avea neajunsurile ei, inclusiv locul unde puteau să ia masa. În orice nenorocire sau situaţie de urgenţă, de la crimă la drame personale, oamenii tot trebuie să mănânce şi să doarmă. Îşi aminti că, după moartea tatălui său, preocuparea mamei lui legată de modul cum putea casa parohială din Norfolk adăposti peste noapte toţi invitaţii, de preferinţele lor culinare şi de mâncarea care ar trebui servită întregii parohii, atenuase, cel puţin pentru moment, durerea pierderii. Sergentul Robbins se ocupa deja de problemele curente, telefonând la hotelurile de pe lista sugerată de părintele Sebastian pentru a face rezervări pentru sine, Kate şi Piers, precum şi pentru cei trei criminalişti. Dalgliesh avea să rămână în apartamentul de oaspeţi.

Căsuţa era cea mai neobişnuita locaţie pentru anchetarea unei crime din întreaga sa carieră. În încercarea de a îndepărta orice urmă fizica a unei ocupări anterioare, sora doamnei Munroe reuşise să lase casa atât de lipsită de personalitate încât până şi aerul părea insipid. Cele două cămăruţe de la parter erau mobilate cu piese evident rămase pe dinafară din apartamentele de oaspeţi, amplasate convenţional, dar care creau o atmosferă jalnică. În camera de zi din stânga intrării se găseau un fotoliu din lemn, cu o pernă decolorata, din petice, şi un scaun jos, din şipci, cu o rezemătoare pentru picioare, plasate de o parte şi de alta a unui şemineu victorian. În centrul încăperii se afla o masă pătrata de stejar, cu patru scaune; alte două erau puse lângă perete. În stânga şemineului, în

biblioteca micuţa, se găseau numai o Biblie îmbrăcată în piele şi un exemplar din *Prin oglindă.* Camera din dreapta părea ceva mai atrăgătoare, având o măsuţă pusă lângă un perete, două scaune de mahon cu picioare butucănoase, o sofa ponosită şi un fotoliu asemănător. Cele două camere de la etaj erau goale. Lui Dalgliesh camera de zi i se părea cea mai potrivita să servească drept birou şi pentru interviuri; cea de vizavi drept cameră de aşteptare, în vreme ce unul din dormitoare, unde exista o priză de telefon şi un număr suficient de prize, putea adăposti computerul deja trimis de poliţia din Suffolk.

Problema mesei fusese rezolvată. Pe Dalgliesh îl îngrozea gândul de a lua cina cu comunitatea monastică. Credea că prezenţa lui va inhiba până şi abilitatea de a face conversaţie a părintelui Sebastian. Decanul făcuse invitaţia, dar nu se aştepta să fie acceptată. Dalgliesh avea să ia masa de seara în altă parte. Însă se înţeleseseră ca toţi să primească din partea colegiului supă şi sandviciuri sau o gustare la ora treisprezece. Chestiunea plăţii fusese deocamdată trecută discret cu vederea de ambele părţi, dar situaţia nu era lipsită de un element de bizarerie. Dalgliesh se întreba dacă nu cumva acesta va fi primul caz de crima în care ucigaşul a oferit cazare şi mâncare gratuite ofiţerului anchetator.

Erau nerăbdători să se apuce de treaba, dar mai întâi trebuiau să vadă cadavrul. Dalgliesh, însoţit de Kate, Piers şi Robbins, se duse la biserică, unde toţi se încălţară cu un soi de galoşi ca să nu lase urme plantare şi se îndreptară de-a lungul peretelui de nord spre *Judecata de Apoi.* Putea fi sigur că nici unul dintre subalternii lui nu va încerca să-şi mascheze oroarea prin glume proaste sau macabre; oricine făcea asta nu avea să rămână mult în echipa lui. Dalgliesh aprinse spotul

luminos şi statură o clipă să privească în tăcere trupul neânsufleţit. Identitatea celui pe care trebuia să-l prindă încă nu se întrevedea nici măcar vag, dar ceea ce aveau în faţa ochilor era opera lui în toată monstruozitatea ei grotescă şi trebuiau s-o privească.

Numai Kate vorbi:

— Unde este locul obişnuit al sfeşnicelor, domnule? întreba ea.

— Pe altar.

-Şi când a fost văzut ultima oară *Judecata de Apoi* nevandalizată?

— La slujba de vecernie, pe la nouă şi jumătate.

Incuiară biserica în urma lor, puseră alarma şi se întoarseră
la sediul lor improvizat. Se pregăteau pentru discuţiile preliminare şi pentru informarea prealabilă anchetei propriu-zise. Dalgliesh ştia că această etapă nu putea fi făcută în grabă. Informaţiile pe care nu le dădea acum sau care nu erau perfect înţelese puteau determina întârzieri ulterioare, neânţelegeri şi greşeli, începu să relateze detaliat, dar concis tot ceea ce văzuse şi făcuse de la sosirea la St Anselm, inclusiv investigarea morţii lui Ronald Treeves şi conţinutul jurnalului lui Margaret Munroe. Stăteau cu toţii la masă, fără să scoată un cuvânt în majoritatea timpului, luându-şi notiţe.

Kate stătea cu spatele drept, cu ochii fixaţi asupra blocnotesului, ridicându-i uneori spre chipul lui Dalgliesh cu o intensitate deconcertantă. Era îmbrăcată aşa cum era de obicei în timpul anchetelor: cu pantofi comozi, pataloni strimţi şi o jachetă bine croită. Iama, purta ca şi acum pe sub haină un pulover pe gât din caşmir, iar vara o bluză de mătase. Părul castaniu-deschis era

pieptănat pe spate şi prins într-o coadă scurtă, groasă şi împletită. Nu părea machiată şi chipul ei, cu trăsături mai degrabă armonioase decât frumoase, reflecta felul cum era cu adevărat: onestă, demnă de încredere, conştiincioasă, dar probabil nu împăcată pe deplin cu sine.

Piers, agitat ca de obicei, nu putea sta locului prea multă vreme. După câteva tentative de a-şi găsi o poziţie comodă, se aşezase invers pe scaun, înconjurând cu picioarele sale cele ale scaunului şi cu braţele în jurul spătarului. Însă faţa lui cu trăsături mobile, uşor durdulie, era plină de interes, iar ochii adormiţi, de culoarea ciocolatei, îşi păstrau privirea obişnuita de amuzament curios. Deşi atenţia lui era mai puţin evidentă decât cea a lui Kate, nu-i scăpa nimic. Era îmbrăcat lejer, cu o cămaşă verde de pânză şi pantaloni cafenii din acelaşi material – o ţinută scumpă, chiar dacă nepretenţioasă, la fel de atent aleasă ca şi aceea, mai convenţionala, a lui Kate.

Robbins, la patru ace ca un şofer, stătea relaxat la capătul mesei şi se ridica din când în când să mai facă nişte cafea şi să le umple cănile.

După ce Dalgliesh îşi temină relatarea, Kate întrebă:

— Cum o să-i spunem acestui criminal, domnule?

Abandonând sobrietatea obişnuită, echipa alegea invariabil
un nume la începutul investigaţiei.

— Cain ar fi potrivit. E scurt şi are conotaţie biblică, chiar dacă nu e prea original, zise Piers.

— Atunci Cain să fie, fu de acord Dalgliesh. Acum să ne apucăm de treabă. Vreau amprentele tuturor celor care se aflau la colegiu noaptea trecută, inclusiv pe cele ale vizitatorilor şi ale personalului de la căsuţe. Amprentele arhidiaconului vor fi luate de echipa de

criminalişti. Ar fi bine să faceţi din asta o prioritate înainte să începem interogatoriile. Examinaţi apoi hainele pe care le-au purtat rezidenţii ieri, inclusiv ale preoţilor. Am cercetat mantalele maro ale studenţilor. Pare să nu lipsească nici una şi să fie curate, dar mai uitaţi-vă o dată.

— Este puţin probabil să fi purtat o manta sau o sutană, nu-i aşa? zise Piers. De ce ar fi făcut-o? Dacă Crampton a fost ademenit în biserică se aştepta să-l găsească pe celălalt în ţinută de noapte – pijama sau halat. Apoi lovitura a venit probabil foarte rapid, în momentul în care Crampton era întors spre tablou. Criminalul a avut poate timp să-şi suflece mâneca pijamalei. Mai mult ca sigur nu se încurca cu o manta groasă de serj. Desigur, ar fi putut fi complet dezbrăcat sau doar parţial gol pe sub halat, pe care apoi şi l-a dat jos. Chiar şi aşa, trebuie să fi acţionat al naibii de repede.

— Legistul a făcut sugestia nu foarte originală că era dezbrăcat, zise Dalgliesh.

— Nu e chiar atât de greu de crezut, domnule. În definitiv, de ce trebuia să i se arate lui Crampton? Tot ce a trebuit să facă a fost sa descuie uşa sudică şi să o lase întredeschisă. Apoi a aprins spotul ca să lumineze *Judecata de Apoi* şi s-a ascuns în spatele unei coloane. Probabil că arhidiaconul a fost surprins să vadă că nu-l aşteaptă cineva, dar s-ar fi dus oricum spre tablou, atras de lumină şi fiindcă acela care îl chemase îi spusese că fusese vandalizat şi cum anume.

— Nu ar fi fost normal să-l sune pe părintele Sebastian înainte să vină în biserică? întreba Kate.

— Nu înainte să se convingă cu propriii ochi. Nu ar fi vrut să se facă de ris dând alarma inutil. Dar mă întreb ce scuză a găsit criminalul ca să explice ce căuta în biserică la ora aceea. O urmă de lumină, poate? A fost trezit de furtună, s-a uitat pe geam, a văzut o siluetă şi i s-a părut suspect?

Dar probabil că nici nu s-a pus această problemă. Primul gând al lui Crampton ar fi fost să meargă în biserică.

— Şi în cazul în care Cain purta o manta, de ce să o ducă înapoi în casă şi să păstreze cheile? întrebă Kate. Cheile lipsă reprezintă proba esenţială. Criminalul nu putea să rişte să fie găsite asupra lui. Era uşor să scape de ele – să le ascundă oriunde pe promontoriu, – dar de ce să nu le ducă înapoi? Dacă a avut curajul să se strecoare şi să le ia, este de presupus că ar fi avut curajul să se ducă înapoi şi să le returneze.

— Nu şi dacă era murdar de sânge fie pe mâini, fie pe haine, fu de părere Piers.

— Dar de ce să fie? Am discutat despre asta. Şi nu avea de ce să grăbească – ar fi avut timp să meargă în camera lui să se spele. Nu se aştepta ca trupul să fie descoperit până dimineaţa, când se deschidea biserica pentru rugăciunea de la şapte şi un sfert. Mai este însă ceva.

— Ce anume? întrebă Dalgliesh.

— Oare faptul că cheile nu au fost puse la loc nu indică un criminal din afara casei? Toţi preoţii aveau motive întemeiate să se găsească acolo la orice oră din zi şi din noapte. Nu ar fi riscat nimic dacă ar fi pus cheile la loc.

— Uiţi un lucru, Kate, zise Dalgliesh. Ei nu aveau nevoie să le ia. Cei patru preoţi au deja chei şi eu am verificat că încă se află în posesia lor.

— Dar unul dintre ei ar fi putut lua un set tocmai ca să arunce bănuiala asupra unui membru al personalului, asupra studenţilor sau oaspeţilor, spuse Piers.

— E o posibilitate, la fel cum mâzgalirea tabloului s-ar putea să nu aibă nimic de-a face cu crima, remarcă Dalgliesh. Există o răutate copilăreasca în modul cum a fost vandalizat, care nu se potriveşte cu brutalitatea uciderii. Dar lucrul cel mai neobişnuit din acest caz este motivul

pentru care crima a fost înfăptuită în acest fel. Dacă cineva ar fi dorit moartea lui Crampton, ar fi putut să-l omoare fără să-l atragă în biserica. Nici unul dintre oaspeţi nu are încuietoare sau cheie la uşă. Oricine din colegiu ar fi putut intra în camera lui Crampton şi să-l ucidă în pat. Chiar şi cuiva din afară nu i-ar fi fost greu să facă asta, dacă ştia planul colegiului. Este foarte uşor să sari peste o poartă ornamentală din fier.

— Dar ştim că nu se poate să fi fost cineva din afară, chiar şi fără cheile lipsă, interveni Kate. Nici o maşină nu ar fi putut trece de craca aceea căzută pe drum dupa ora zece seara. Cain ar fi putut veni pe jos, presupun, să se suie în copac sau să meargă de-a lungul plajei. Dar nu ar fi fost foarte uşor având în vedere furtuna de noaptea trecută.

— Criminalul ştia unde poate găsi cheile şi codul pentru alarmă, spuse Dalgliesh. Pare o treabă din interior, dar trebuie să ramânem deschişi faţă de toate posibilităţile. Vreau doar să subliniez că dacă ucigaşul ar fi comis crima într-un mod mai puţin spectaculos şi bizar ar fi fost mai greu de crezut că vinovat e cineva de la St Anselm. Ar fi existat întotdeauna posibilitatea ca un oarecare să fi intrat, poate un hoţ care a aflat că uşile nu se încuie, şi să-l fi ucis pe Crampton panicat când acesta s-a trezit la momentul nepotrivit. Nu era o variantă probabilă, dar nici nu putea fi trecută cu vederea. Acest ucigaş nu numai că a vrut să-l omoare pe Crampton, dar a vrut şi ca această crimă sa fie atribuită cuiva de la St Anselm. Odată ce vom descoperi motivul, o să ne aflăm pe drumul cel bun.

Sergentul Robbins stătuse tăcut puţin mai la o parte, luându-şi notiţe. Două dintre nenumăratele sale talente erau abilitatea de a lucra discret şi de a stenodactilografia, dar memoria lui era atât de bună şi de precisă, încât notiţele îi erau rareori necesare. Deşi avea gradul cel mai mic, era un

membru cu drepturi depline al echipei şi Kate se aştepta ca Dalgliesh să-i ceară părerea. Acesta întrebă:

— Ai vreo teorie, sergent?

— Încă nu, domnule. Este aproape sigur o treabă din interior, dar pe cel care a făcut-o nu-l deranjează ca noi să ştim asta. Dar mă întreb dacă sfeşnicul de la altar a jucat un rol în crimă. Putem şti cu siguranţă că asta a fost arma crimei? Bine, este plin de sânge, dar se poate să fi fost luat de pe altar şi folosit după ce Crampton a fost ucis. Autopsia nu va putea demonstra – cel puţin, nu în mod convingător – că prima lovitură a fost dată cu sfeşnicul, doar dacă există pe el urme din sângele şi creierul lui Crampton.

— Ce părere ai? Elementul central al misterului nu este diferenţa dintre crima evident premeditată şi frenezia atacului?

— Să presupunem că nu a fost premeditată. Suntem destul de siguri că Crampton a fost ademenit aici sub pretextul că ucigaşul voia să-i arate tabloul vandalizat. Cineva îl aştepta. Are loc apoi un schimb furios de cuvinte. Cain îşi pierde cumpătul şi îl loveşte. Crampton cade la pamânt. Apoi Cain, rămas lângă cadavru, vede o modalitate de a arunca vina asupra colegiului. Ia cele două sfeşnice, cu unul îl loveşte iarăşi pe Crampton, apoi le plasează de-o parte şi de alta a capului.

— Este posibil, accepta Kate, dar asta înseamnă că ucigaşul avea deja ceva la îndemână – ceva destul de greu ca să crape un craniu.

Robbins continuă:

— Putea fi un ciocan, orice fel de unealtă grea, un obiect de grădinărit. Să presupunem că a văzut o lumină în biserică şi s-a dus să cerceteze, înarmându-se cu ce i-a fost la îndemână. Apoi l-a găsit pe Crampton acolo, între ei a izbucnit o ceartă violentă şi Cain l-a lovit.

— Dar de ce să se ducă cineva în biserică

noaptea, singur, înarmat doar cu o armă improvizata? obiectă Kate. De ce să nu sune pe cineva din casă?

— Poate că a preferat să vadă întâi despre ce este vorba şi poate că nu era singur. Poate mai era cineva cu el.

‚Poate o soră", îşi zise Kate. Era o teorie interesanta.

Dalgliesh ramase tăcut o clipă apoi spuse:

— Noi patru avem foarte multe de făcut. Propun să ne apucăm de treabă.

Se opri, întrebându-se daca să spună cu glas tare ceea ce îi trecea prin minte. Aveau de-a face clar cu o crima. Nu dorea să complice investigaţia cu probleme care ar fi putut să nu aibă nici o relevanţă. Pe de altă parte, era important ca ceilalţi să ţină cont de bănuielile lui, aşa că spuse:

— Cred că trebuie să vedem această crima în contextul altor două morţi – a lui Treeves şi a doamnei Munroe. Am o bănuială – care nu e mai mult de atât în etapa asta – că există o legătură între ele. Poate că această legătură este fragilă, dar cred că este reală.

Sugestia fu întâmpinată cu câteva secunde de tăcere. Dalgliesh sesiză surpriza pe care o produsese. Apoi Piers spuse:

— Am crezut, domnule, că eraţi mai mult sau mai puţin convins că Treeves s-a sinucis. Dacă a fost ucis, ar fi o coincidenţă cam prea mare să avem doi criminali la St Anselm. Dar moartea lui Treeves a fost o sinucidere sau un accident, nu-i aşa? Uitaţi-vă la fapte aşa cum le-aţi prezentat. Cadavrul a fost găsit la două sute de metri de singurul drum de acces spre plajă. Era greu să fie cărat peste mal şi este puţin probabil să fi mers de bunăvoie cu ucigaşul. Treeves era un bărbat sănătos şi puternic. Nu aveai cum să răstorni peste el o jumătate de tonă de nisip, doar dacă nu a fost în prealabil drogat, îmbătat sau lovit ca să-şi pi-

ardă cunoştinţa. Nici unul dintre lucrurile astea nu s-a întâmplat. Aţi spus că autopsia a fost foarte minuţioasă.

Kate i se adresă direct lui Piers:

— Bine, să acceptăm că a fost vorba de o sinucidere. Dar sinuciderea trebuie să aibă un motiv. Ce anume l-a determinat? Sau cine? Trebuie să existe un motiv.

— Însă nu şi pentru uciderea lui Crampton, în mod sigur. Acesta nici măcar nu se afla la St Anselm la momentul respectiv. Nu avem nici un motiv să presupunem că cei doi se cunoşteau.

Kate continuă încăpăţânată:

— Doamna Munroe şi-a amintit ceva din trecutul ei care o îngrijora. A vorbit cu persoana implicată şi la scurtă vreme după aceea a murit. Mie mi se pare că moartea ei e dubios de convenabilă.

— Pentru cine, pentru numele lui Dumnezeu? Avea inima slabă. Ar fi putut muri oricând.

— A scris acea notă în jurnal, le reaminti ea. Era ceva ce-$i amintise, ceva ce ştia. Şi era persoana cel mai uşor de ucis – o femeie bătrână cu inima slabă – mai ales dacă nu avea nici un motiv sa se teamă de ucigaş.

— OK, ştia ceva. Asta nu înseamnă că era şi ceva important, protestă Piers. Putea să fie vreun păcat minor, ceva ce părintele Sebastian şi ceilalţi preoţi nu ar fi privit cu ochi buni, dar restul lumii nu l-ar fi luat în serios. Iar în acest moment ea a fost deja incinerată, iar casa asta curăţată de orice probă posibilă. Oricum, ce şi-a amintit s-a întâmplat în urmă cu doisprezece ani. Cine ar comite o crimă pentru aşa ceva?

— Adu-ţi aminte că ea a descoperit cadavrul lui Treeves, spuse Kate.

— Şi ce dacă? Nota din jurnal e foarte explicită. Nu şi-a amintit acel incident din trecut

când a văzut cadavrul, ci când Surtees i-a adus nişte praz din grădina. De-abia atunci a pus lucrurile cap la cap, trecutul şi prezentul.

— Praz – informaţie. Ar putea fi un joc de cuvinte?

— Pentru Dumnezeu, Kate, asta-i Agatha Christie! Piers se întoarse spre Dalgliesh. Vreţi să spuneţi, domnule, că acum anchetaţi două crime – Crampton şi doamna Munroe?

— Nu. Nu am de gând să pun în pericol investigarea crimei numai din cauza unei bănuieli. Ceea ce vreau să spun este ca ar putea exista o legătura şi ar trebui să ţinem cont de ea. Sunt multe de făcut şi ar trebui să ne apucăm de treabă. Prioritară este luarea amprentelor şi interogarea preoţilor şi a studenţilor. De asta te vei ocupa tu, Kate, împreună cu Piers. Cred că de mine s-au săturat. La fel şi Surtees, aşa că ar fi bine să discutaţi cu el şi cu sora lui. Există unele avantaje atunci când îi confruntăm cu cineva nou. Nu o să avansăm prea mult în investigaţie până când inspectorul Yarwood nu se înzdrăveneşte suficient ca să fie interogat. Conform celor de la spital, asta se va întâmpla până marţi, dacă avem noroc.

— Daca exista o şansă cât de redusă ca el să se afle în posesia unei dovezi vitale sau daca este suspect, nu ar trebui să fie supravegheat discret? întreba Piers.

— Chiar este ţinut discret sub observaţie, îi răspunse Dalgliesh. În privinţa asta ne ajută poliţia din Suffolk. Nu a fost în camera lui noaptea trecuta. Este posibil chiar să-l fi văzut pe asasin. Din acest motiv nu l-am lăsat neprotejat.

Se auzi sunetul unei maşini care venea hurducându-se pe promontoriu. Sergentul Robbins se duse la fereastra.

— Au sosit domnul Clark şi criminaliştii,

domnule.

Piers se uita la ceas.

— Nu-i rău, dar ar fi fost mai bine să vină tot drumul cu maşina. Ceea ce îţi ia mult timp este până ieşi din Ipswich. Noroc că trenul nu s-a defectat.

Dalgliesh îi spuse lui Robbins:

— Spune-le să-şi aducă aparatura aici. Pot să folosească cel de-al doilea dormitor. Şi probabil vor dori să bea o cafea înainte să se apuce de lucru.

— Am înţeles, domnule.

Dalgliesh decise că ofiţerii criminalişti puteau să se schimbe în echipamentul de lucru în biserica, dar la depărtare de scena crimei. Brian Clark, şeful echipei, căruia i se spunea Nobby, nu mai lucrase cu Dalgliesh. Calm, lipsit de emoţii şi de umor, nu era cel mai grozav dintre colegi, dar avea reputaţia unui om serios şi meticulos şi, atunci când binevoia să vorbească, spunea lucruri interesante. Dacă era ceva de descoperit, el avea s-o facă. Era un om care nu se entuziasma uşor şi, aflat chiar şi în faţa celei mai valoroase dovezi potenţiale, Clark ar fi exclamat: „OK, oameni buni, staţi calmi. E numai o urmă palmară, doar nu e Sfântul Potir". De asemenea, credea în delimitarea atribuţiilor. Misiunea sa era să descopere, să adune şi să păstreze în bună stare dovezile, nu să se bage peste munca detectivilor. Pentru Dalgliesh, care încuraja munca în echipă şi era receptiv la ideile noi, această rezervă aflată la limita taciturnului era un dezavantaj.

Acum – şi nu era pentru prima oară – Dalgliesh îi simţea lipsa lui Charlie Ferris, criminalistul cu care colaborase în investigaţia din cazul Berowne/Harry Mack. Şi acele crime avuseseră loc într-o biserica. Dalgliesh şi-l amintea bine pe Ferris – un bărbat mărunţel, cu părul de culoarea nisipului, cu trasaturi ascuţite şi suplu ca un ogar –

care se mişca uşor, ca un atlet nerăbdător în aşteptarea sunetului pistolului care să dea startul cursei. Îşi aminti de echipamentul uimitor pe care Ferret îl improvizase pentru muncă: pantaloni scurţi albi şi tricou cu mâneci scurte, cască de cauciuc strins lipită de cap, care îl făcea să semene cu un înotător care uitase să-şi scoată hainele. Dar Ferret ieşise la pensie şi se retrăsese în Somerset unde avea o cârciumioară şi cânta în corul bisericii cu o voce răsunătoare de bas.

Un alt medic legsit, o nouă echipă de criminalişti – curind li se va schimba, poate, şi numele departamentului. Dalgliesh trebuia să se considere mulţumit că măcar o mai avea pe Kate Miskin. Dar acum nu era momentul să-şi bată capul cu starea de spirit a lui Kate sau cu viitorul ei. Poate, îşi zise, înaintarea în vârstă îl făcea să fie tot mai puţin tolerant faţă de schimbare.

Măcar fotograful era un personaj familiar. Barney Parker trecuse de vârsta pensionării şi acum lucra cu jumătate de normă. Era un omuleţ volubil, vânos, cu ochi ageri, vesel, care rămăsese neschimbat de când îl ştia Dalgliesh. Cealaltă slujba pe care o avea era să facă fotografii pentru nunţi şi probabil ca frumuseţea mireselor contrabalansa cumva rigiditatea dezolantă a muncii de poliţie. Avea, într-adevăr, ceva din inoportunitatea enervantă a unui fotograf de nunţi, în felul cum privea de jur împrejur scena crimei, de parcă voia să se asigure că nu mai existau şi alte cadavre care abia aşteptau să le acorde atenţie. Dalgliesh aproape că se aştepta să îi pună să se aranjeze pentru poza de familie. Dar era un fotograf excelent şi nimeni nu putea să-i reproşeze ceva.

Dalgliesh îi însoţise în biserică, îi condusese prin sacristie şi spre scena crimei. Se schimbaseră pe o bancă de lângă uşa de sud într-o tăcere care, considera Dalgliesh, nu avea nimic de-a face cu

sfinţenia locului, şi rămaseră pe loc ca un grup de astronauţi în salopetele albe cu glugă, privindu-l pe Nobby Clark cum îl urmează pe Dalgliesh înapoi spre sacristie. Lui Dalgliesh i se părea că, cu gluga costumului strinsă în jurul feţei şi cu dinţii din faţă ieşiţi uşor în afară, Clark nu mai avea nevoie decât de o pereche de urechi lungi ca să semene cu un iepure uriaş şi nemulţumit.

— Mai mult ca sigur criminalul a intrat pe uşa sacristiei dinspre peristilul de nord, zise Dalgliesh. Asta înseamnă că va trebui să examinam pavajul pentru eventuale urme, deşi mă îndoiesc că vom găsi ceva util sub maldărele de frunze. Uşa nu are clanţă, dar amprentele tuturor celor de aici pot apărea pe orice parte a uşii.

Mergând mai departe în biserică, Dalgliesh continuă:

— Se poate sa găsim amprente pe tablou şi pe peretele de lângă el, deşi ucigaşul trebuie să fi fost nebun să nu poarte mănuşi. Sfeşnicul din dreapta are urme de sânge şi de păr, dar am fi norocoşi să găsim amprente. Ceea ce e interesant se află aici.

Îl conduse pe Clark spre intervalul central, spre cea de-a doua lojă cu bănci pentru credincioşi.

— Cineva a stat ascuns aici, sub bancă. Praful a fost şters de pe o zonă întinsă. Nu ştiu dacă veţi găsi amprente pe lemn, dar există o şansă.

— E-n regulă, domnule, răspunse Clark. Însă unde va lua masa echipa? Nu pare să existe vreun local prin apropiere şi nu aş vrea să întrerup cercetările. Am nevoie de cât mai multa lumina naturala.

— Cei de la colegiu vor asigura sandviciuri. Robbins va avea grija sa facă rost de cazare pentru la noapte. Mâine vom vedea ce progrese am făcut.

— Cred că o să am nevoie de mai mult de două zile, domnule. E vorba de frunzele din peristilul de nord. Trebuie sortate şi examinate.

Dalgliesh se îndoia că o asemenea activitate titanică va avea un rezultat pe măsură, dar nu dorea să descurajeze atenţia evidentă a lui Clark pentru detalii. Îşi luă rămas-bun de la ceilalţi doi membri ai echipei şi îi lăsă să-şi facă munca.10

ânainte de a începe interogararea fiecărui membru al colegiului în parte, prioritară era amprentarea tuturor celor de la St Anselm. Sarcina căzu în seama lui Piers şi Kate. Amândoi ştiau că Dalgliesh prefera ca femeilor să li se ia amprentele de o femeie detectiv. Înainte să înceapă, Piers zise:

— A trecut multă vreme de când nu am mai făcut aşa ceva Tu ocupa-te, ca de obicei, de femei. În ceea ce mă priveşte, asta mi se pare o grijă inutilă Ai zice că luarea amprentelor e ca un fel de viol.

Kate făcea pregătirile necesare.

— Poţi s-o vezi şi ca un fel de viol, zise ea. Vinovată sau nevinovată, nu mi-ar plăcea ca un ofiţer de poliţie să-mi înşface degetele.

— E cam impropriu termenul. Se pare că sala de aşteptare e plină, lipsesc doar preoţii. Cu cine să începem?

— Haide să-l chemăm pe Arbuthnot.

Kate era interesată de diferitele reacţii ale suspecţilor care se prezentară mai mult sau mai puţin sfioşi în ora următoare. Părintele Sebastian, care sosi împreuna cu ceilalţi preoţi, dădu dovada de o cooperare morocănoasă, dar nu putu să-şi ascundă o grimasă de dezgust când Piers îi luă degetele să le cureţe cu apă şi săpun, apoi i le presă în tuşieră. Nu se stăpâni să nu spună:

— Cred că pot să fac şi singur asta.

Piers nu se lasă deloc impresionat.

— Îmi pare rău, domnule. E vorba de obţinerea unei amprente bune pe margini. E necesară experienţă pentru asta.

Părintele John nu scoase nici o vorbă de la

început până la sfirşit, dar era alb ca varul la faţa şi Kate observă că tremura. În timpul scurtei proceduri îşi ţinuse ochii închişi. Părintele Martin păru sincer interesat şi privi cu o uimire aproape copilărească modelul complicat de linii şi bucle care reprezenta identitatea lui unică. Părintele Peregrine, cu ochii aţintiţi spre colegiu, unde era nerăbdător să se întoarcă, păru să nu-şi dea seama prea bine ce i se întâmplă. Numai când îşi văzu degetele pline de cerneală, mormăi că speră că petele se vor putea şterge cu uşurinţă şi că studenţii vor avea grijă să se spele cu grijă pe mâini înainte să vină la bibliotecă. Avea să pună un bilet în acest sens la avizier.

Nici unul dintre studenţi sau dintre membrii personalului nu le făcu probleme, dar Stannard veni pregătit să considere întreaga procedura drept o încălcare grosolană a libertăţilor civile.

— Bănuiesc că aveţi dreptul să faceţi asta, nu? întreba el.

— Da, domnule, îi răspunse Piers calm, cu consimţământul dumneavoastră şi în condiţiile legii poliţiei şi a probelor penale. Cred că sunteţi familiarizat cu legislaţia.

— Şi dacă nu-mi dau consimţământul, fără îndoială că puteţi obţine un mandat judecătoresc. După ce veţi face o arestare – dacă ajungeţi să faceţi aşa ceva — şi se va dovedi că sunt nevinovat, bănuiesc că amprentele mele vor fi distruse. Cum pot să fiu sigur că se va întâmplă asta?

— Aveţi dreptul să asistaţi la distrugerea lor, dacă faceţi o cerere în acest sens.

— Voi face asta, zise el cu degetele în tuşieră. Puteţi fi al naibii de siguri că o s-o fac.

Acum terminaseră şi ultima persoană care fusese amprentată, Emma Lavenham, plecase. Kate întreba cu o nepăsare atât de evidentă încât şi ei i se păru că tonul îi sună fals:

— Ce părere crezi că are AD despre ea?

— E un bărbat heterosexual, şi poet pe deasupra. Are aceeaşi părere pe care orice bărbat heterosexual şi poet o are când vede o femeie frumoasă. Ceea ce cred eu e că i-ar plăcea s-o ducă în cel mai apropiat pat.

— Oh, haide, chiar trebuie să fii atât de vulgar? Nu te poţi gândi la o femeie fără s-o asociezi cu patul?

— Ce puritană eşti, Kate. M-ai întrebat ce gândeşte el, nu ce ar face. AD îşi ţine toate instinctele sub control, asta-i problema lui. Dar prezenţa ei e ciudată aici, nu-i aşa? De ce crezi că a adus-o părintele Sebastian? Ca o modalitate temporară de testare a rezistenţei la tentaţii? Ai fi crezut că un băiat drăguţ ar fi o alegere mai inspirată. Dar cei patru pe care i-am întâlnit până acum par deprimant de heterosexuali.

— Sunt convinsă că ţi-ai fi dat seama dacă ar fi fost altfel.

— La fel şi tu. Apropo de frumuseţe, ce părere ai de Adonis Raphael?

— Numele e foarte adecvat, nu crezi? Mă întreb dacă ar fi arătat tot aşa dacă ar fi fost botezat Albert. Arată mult prea bine şi e conştient de asta.

— Te-a excitat?

— Nu, şi nici tu, de altfel. E timpul să facem nişte vizite. Cu cine să începem? Cu părintele Sebastian?

— Începem de la vârf?

— De ce nu? Şi după asta, AD vrea să fiu cu el cât timp el îl interoghează pe Arbuthnot.

— Şi cine îl va intervieva pe decan?

— Eu. Cel puţin, la început.

— Crezi că o să fie mai deschis faţa de o femeie? S-ar putea să ai dreptate, dar nu mi-aş pune mari speranţe în asta. Preoţii aceştia sunt obişnuiţi cu confesionalul. Asta îi face să se priceapă să păstreze secretele, inclusiv pe ale lor.

— Desigur, veţi dori să o vedeţi pe doamna Crampton înainte să plece, spusese părintele Sebastian. O să vă trimit un mesaj când e pregătita să vă întâlnească. Dacă va dori să viziteze biserica, bănuiesc că nu-i nici o problemă.

Dalgliesh îi răspunsese scurt că da. Se întrebase dacă părintele Sebastian considera firesc ca, dacă doamna Crampton dorea să vadă locul unde murise soţul ei, Dalgliesh să fie acela care s-o însoţească. Se putea ca doamna Crampton să nu vrea să meargă în biserică. Indiferent de intenţia ei, era important ca ei doi să se întâlnească.

Mesajul că doamna Crampton era pregătită să-l primească îi fu adus la căsuţă de Stephen Morby, care era folosit acum de părintele Sebastian pe post de curier principal. Dalgliesh observase cât de mult îi displăcea lui Morell să folosească telefonul.

Când intră în biroul decanului, doamna Crampton se ridică de pe scaun şi veni spre el, cu mâna întinsă şi privirea aţintită asupra lui. Era mai tânără decât se aşteptase Dalgliesh, cu sâni mari şi talie subţire şi cu un chip deschis, nefardat. Nu purta pălărie, şi părul scurt, castaniu, periat până devenise strălucitor, părea să fi fost tuns de un stilist. Lui Dalgliesh aproape că îi venea să creadă că venea direct de la coafor, dacă această idee n-ar fi fost absurdă. Era îmbrăcată cu un costum de tweed albastru cu bej, împodobit cu o broşă mare pe rever. Era o bijuterie modernă, care arăta nepotrivit pe materialul costumului. Dalgliesh se întrebă dacă fusese un cadou de la soţul ei şi şi-o pusese ca un semn de loialitate sau de sfidare. O haină scurtă era pusă pe spătarul unui scaun. Era foarte calmă şi palma care îi strânse mâna lui Dalgliesh era rece, dar fermă.

Introducerea făcuta de părintele Sebastian fu

scurtă şi formală. Dalgliesh rosti cuvintele obişnuite de condoleanţe şi regret Le adresase atât de des familiilor victimelor încât nici nu-şi mai amintea numărul. Oricum, lui îi sunaseră întotdeauna nesincer.

— Doamna Crampton ar dori să viziteze biserica şi ar dori s-o însoţiţi, zise părintele Sebastian. Dacă aveţi nevoie de mine, mă găsiţi aici.

Străbătură împreună peristilul de sud şi apoi curtea pavată cu pietre. Cadavrul arhidiaconului fusese luat, dar echipa de criminalişti încă cerceta clădirea, iar unul dintre ei curăţa de frunze peristilul sudic, examinând cu atenţie fiecare frunză. Exista deja o cărare curăţată spre uşa sacristiei.

În biserică era frig şi Dalgliesh observă că însoţitoarea sa tremura, aşa că o întrebă:

— Vreţi să va aduc haina?

— Nu, mulţumesc, domnule comandant. Sunt bine.

O conduse spre *Judecata de Apoi.* Nu era nevoie să-i spună că acolo se petrecuse crima – dalele erau încă pătate cu sângele soţului ei. Cu un gest natural, puţin ţeapăn, ea îngenunche. Dalgliesh se îndepărtă pe culoarul central. Peste câteva minute ea i se alătură.

— Putem să stam jos puţin? întreba ea. Bănuiesc că vreţi să-mi puneţi nişte întrebări.

— Putem sta de vorba în biroul părintelui Sebastian sau în biroul de la căsuţa Sfântul Matei dacă vă este mai comod.

— M-aş simţi mai bine aici.

Cei doi criminalişti se retrăseseră, plini de tact, în sacristie. După o clipa de tăcere, ea întrebă:

— Cum a murit soţul meu, domnule comandant? Părintele Sebastian a ezitat să-mi zică.

— Părintelui Sebastian nu i s-a spus cum s-a întâmplat, doamnă Crampton.

Ceea ce, desigur, nu însemna că nu ştia. Dalgliesh se întrebă dacă ei îi trecuse prin minte o asemenea posibilitate.

— E important pentru succesul investigaţiei ca detaliile să fie ţinute în secret deocamdată, continuă el.

— Înţeleg. Nu o să spun nimic.

Dalgliesh zise cu blândeţe:

— Arhidiaconul a fost ucis cu o lovitură în cap. Totul trebuie să se fi petrecut foarte repede. Nu cred că a suferit. S-ar putea să nu fi avut timp nici măcar să simtă şocul sau teama.

— Mulţumesc, domnule comandant.

Se lăsă din nou o tăcere ciudat de liniştitoare şi Dalgliesh nu se grăbi să o rupă. Chiar şi în suferinţă – pe care o suporta cu stoicism – femeia răspândea un sentiment de linişte. „Oare aceasta era calitatea care îl atrăsese pe arhidiacon la ea?", se întrebă Dalgliesh. Tăcerea se prelungi. Aruncându-i o privire, Dalgliesh văzu lucirea unei lacrimi pe obraz. Ea îşi ridică mâna şi o şterse, dar când vorbi, vocea îi era sigură:

— Soţul meu nu a fost bine-venit aici, domnule comandant, dar ştiu că este imposibil ca cineva de la St Anselm să-l fi ucis. Refuz să cred că un membru al unei comunităţi creştine ar fi fost capabil de o asemenea faptă diabolică.

— Asta e o întrebare pe care trebuie s-o pun, spuse Dalgliesh. Soţul dumneavoastră avea duşmani sau exista cineva care să-i dorească răul?

— Nu. Era foarte respectat în parohie. S-ar putea spune chiar că era iubit, deşi ăsta nu e cuvântul pe care l-ar fi folosit el. A fost un preot bun, înţelegător şi conştiincios şi nu precupeţea nici un efort pentru enoriaşii săi. Nu ştiu dacă v-a spus cineva că era văduv când ne-am căsătorit.

Prima lui soţie s-a sinucis. Era o femeie foarte frumoasă, dar cu probleme mintale, iar el era foarte îndrăgostit de ea. Tragedia l-a afectat profund, dar a reuşit să-şi revină, începea să înveţe cum să fie iarăşi fericit. Am fost fericiţi împreună. E o cruzime că toate speranţele lui s-au năruit în felul acesta.

— Aţi spus că nu a fost bine-venit la St Anselm, spuse Dalgliesh. Asta era din cauza diferenţelor teologice sau la mijloc erau alte motive? A discutat cu dumneavoastră despre vizita de aici?

— Discuta tot cu mine, domnule comandant, tot în afară de ceea ce i se spunea Ia spovedanie. Considera că St Anselm devenise inutil. Nu era singurul care gândea în acest fel. Cred că până şi părintele Sebastian îşi dă seama că acest colegiu este anacronic şi va trebui închis. Existau diferende de opinii între membrii comunităţii bisericeşti, ceea ce nu a uşurat deloc lucrurile. Bănuiesc că ştiţi despre problema cu părintele John Betterton.

— Mi-am dat seama că a existat o problemă, dar nu cunosc detalii, rosti Dalgliesh.

— E o poveste veche şi tragică. Cu ani în urmă, părintele Betterton a fost găsit vinovat de delicte sexuale asupra unor băieţi de cor şi a fost condamnat la închisoare. Soţul meu a descoperit o parte a probelor şi a compărut ca martor în proces. Nu eram căsătoriţi încă în momentul respectiv – era la scurt timp dupa moartea soţiei lui, – dar ştiu că a fost foarte afectat. A făcut ceea ce a considerat a fi de datoria lui, dar asta i-a provocat o mare durere.

Dalgliesh se gândi că durerea mai mare fusese suportată de părintele John.

— V-a spus ceva soţul dumneavoastră înainte de a veni aici, ceva care să vă dea de înţeles ca şi-ar fi aranjat vreo întâlnire cu cineva sau că avea

motive să creadă că această vizită va fi deosebit de dificilă? o întrebă el.

— Nu, nimic. Sunt sigură că nu şi-a aranjat nici o întâlnire în afară de cele cu oamenii de aici. Nu aştepta cu plăcere weekendul, dar nici nu era îngrozit de aceasta perspectivă.

— Aţi mai luat legătura de când a sosit aici, ieri?

— Nu, nu mi-a telefonat, dar nici nu mă aşteptam să o facă. Singurul telefon pe care l-am primit, în afară de cele care priveau treburile parohiei, a fost de la diecezã. Se pare că au pierdut numărul de mobil al soţului meu şi doreau să-l aibă înregistrat.

— La ce oră aţi primit acest telefon?

— Destul de târziu. Am fost surprinsa fiindcă trebuie să fi fost după închiderea programului diecezei. A fost sâmbătă, cu puţin înainte de nouă şi jumătate seara.

— Aţi discutat cu persoana care a sunat? Era un bărbat sau o femeie?

— Părea să fie un bărbat. La momentul respectiv am crezut că e bărbat, deşi n-aş putea să jur. Nu, nu pot să spun că am discutat; i-am dat doar numărul. Mi-a mulţumit şi a închis imediat.

„Normal că a făcut asta, îşi zise Dalgliesh. Nu voia să vorbească mai mult decât era necesar. Tot ce a dorit a fost numărul, pe care nu putea să-l obţină altfel, numărul la care avea să-l sune pe arhidiacon în acea noapte din biserică pentru a-l chema să-şi întâlnească moartea. Nu era acesta răspunsul la una dintre problemele aflate la baza cazului? Dacă arhidiaconul a fost ademenit în biserica de un apel telefonic pe mobil, cum aflase criminalul numărul? Acel apel de la nouă şi jumătate seara nu ar trebui să fie dificil de depistat şi rezultatul ar putea fi învinuirea cuiva de la St Anselm. Dar mai rămânea un mister. Criminalul – căruia era mai bine să-i spună Cain –

nu era prost. Crima fusese planificată cu mare atenţie. Oare Cain nu s-ar fi aşteptat ca Dalgliesh să discute cu doamna Crampton? Nu era posibil – nu, mai mult decât posibil – ca apelul să iasă la iveală? O altă posibilitate îi trecu lui Dalgliesh prin minte. Oare nu exact asta şi-a dorit Cain să se întâmple?După amprentare, Emma adună din camera ei nişte hârtii de care avea nevoie şi se pregătea să plece spre bibliotecă, moment în care auzi sunetul unor paşi grăbiţi în peristilul de sud şi Raphael o prinse din urmă.

— Aş vrea să te rog ceva, zise el. E un moment potrivit?

Emma era să spună: „Dacă nu durează prea mult", dar
după ce îi aruncă o privire se răzgândi. Nu ştia dacă avea nevoie de alinare, dar sigur părea să aibă nevoie de aşa ceva. Aşa că îi răspunse:

— E în ordine. Dar nu aveai pregătirea cu părintele Peregrine?

— S-a amânat. Cei de la poliţie au trimis după mine. Acum mă duc acolo, sa ma perpelească. De aceea voiam să-ţi vorbesc. Bănuiesc că nu ai fi de acord să-i spui lui Dalgliesh că am fost împreună noaptea trecută? După ora unsprezece noaptea ar fi momentul-cheie. Până atunci am un fel de alibi.

— Împreună, unde?

— În apartamentul tău sau al meu. De fapt, vreau să te întreb dacă ai putea spune că ne-am culcat împreună noaptea trecută.

Emma se opri din drum şi se întoarse spre el.

— Nu, nu voi face asta! zise ea. Raphael, ceea ce-mi ceri este ieşit din comun. De obicei nu eşti atât de necioplit.

— Dar nu ar fi un lucru ieşit din comun s-o fi făcut – sau este?

Emma începu să meargă cu paşi mari, dar el se ţinu după ea.

— Uite ce e, zise ea, nu te iubesc şi nu sunt

îndrăgostită de tine.

— E o disticţie drăguţă, interveni el. Dar ai putea să te gândeşti că e posibil. S-ar putea să consideri că ideea nu este cu totul respingătoare.

Emma se întoarse spre el.

— Raphael, daca m-aş fi culcat cu tine noaptea trecuta, nu mi-ar fi fost ruşine să recunosc. Dar nu am facut-o, nu o voi face şi nu am de gând să mint. În afară de lipsa de moralitate a unei minciuni, ar fi o prostie periculoasă. Crezi că l-aş putea induce în eroare pe Adam Dalgliesh, măcar şi pentru o clipă? Chiar dacă m-aş pricepe să mint – ceea ce nu e cazul – el şi-ar da seama de adevăr. E meseria lui să ştie adevărul. Vrei să creadă că tu l-ai omorât pe arhidiacon?

— Probabil că deja crede asta. Alibiul pe care îl am nu e prea convingător. Am fost să-i ţin companie lui Peter până trecea furtuna, dar a adormit înainte de miezul nopţii, aşa că eu aş fi putut să mă strecor cu uşurinţă afară. Bănuiesc că Dalgliesh exact asta o să creadă că am făcut.

— Să presupunem că te suspectează – ceea ce eu nu cred, – dar dacă o să-i prezinţi un alibi fals o să te suspecteze şi mai tare. Nu te recunosc deloc, Raphael. E o cerere stupidă, patetică şi ne insultă pe amândoi. De ce faci asta?

— Poate că am vrut să aflu ce părere ai, în principiu, despre ideea asta.

— De obicei, o femeie nu se culcă cu un bărbat în principiu, ci cu unul în came şi oase, îi replică ea.

— Şi, desigur, părintelui Sebastian nu i-ar plăcea să audă una ca asta.

Rostise cuvintele cu o ironie voit degajata, dar Emmei nu-i scăpase nota de amărăciune din glas.

— Bineânţeles că nu i-ar plăcea. Eşti unul dintre studenţi, iar eu sunt oaspete aici. Chiar dacă aş fi vrut să mă culc cu tine – ceea ce nu s-a întâmplat – ar fi o încălcare a bunelor maniere.

Asta îl făcu să ridă, dar sunetul era lipsit de veselie.

— Bune maniere! exclama el. Da, presupun că şi ăsta e un motiv întemeiat. Este pentru prima dată când am fost refuzat cu un astfel de pretext. Eticheta moralităţii sexuale. Poate ar trebui să introducem în programa de studiu un seminar de etică.

— Dar de ce, Raphael? îl întrebă ea din nou. Trebuie să fi ştiut că o să capeţi un astfel de răspuns.

— Fiindcă am crezut că, dacă aş putea să te fac să mă placi – sau poate chiar să mă iubeşti puţin – n-aş mai fi într-o asemenea situaţie încâlcită. Totul ar fi bine.

— Dar nu s-ar întâmpla asta, îi zise ea, cu mai multă blândeţe. Dacă viaţa ne este încâlcită, nu putem caută dragostea în speranţa că lucrurile se vor îndrepta.

— Dar oamenii fac asta.

Rămaseră tăcuţi lângă uşa sudică a colegiului. Emma se întoarse să intre. Brusc, Raphael o opri, o luă de mână şi, aplecându-se, o săruta pe obraz.

— Îmi pare rău, Emma, îi spuse. Ştiam că nu are nici un rost. Era doar un vis. Iartă-mă, te rog. Se întoarse şi Emma îl urmări cu privirea cum se îndepărtează prin peristil şi aşteptă până îl văzu că iese pe poarta de metal. Ea intră în clădire, derutată şi nefericită. Ar fi trebuit să fie mai înţelegătoare, mai plină de compasiune? Oare el dorise să-i mărturisească ceva şi ea ar fi trebuit să-l încurajeze? Dar dacă lucrurile mergeau prost pentru el – şi Emma credea că asta se întâmpla – ce rost avea să caute pe cineva care să le îndrepte? Dar, într-un fel, nu procedase şi ea la fel cu Giles? Obosită de insistenţe, de cererea dovezilor de iubire, de gelozii şi rivalităţi, nu decisese ea că Giles, cu statutul, puterea şi inteligenţa lui ar putea să-i ofere măcar aparenţa unei relaţii astfel încât să fie lăsată în pace să se

ocupe de ceea ce preţuia cel mai mult în viaţă – munca ei? După ce se va întoarce la Cambridge o să-i spună adevărul. Nu avea să fie o despărţire prea uşoară – Giles nu era obişnuit să fie respins, – dar acum nu era momentul să se gândească la asta. Trauma viitoare pălea în comparaţie cu tragedia de la St Anselm din care făcea şi ea parte, fără scăpare.13

Cu puţin înainte de ora treisprezece, părintele Sebastian îl sună pe părintele Martin, care se afla în bibliotecă şi compunea nişte eseuri, şi îl întreba dacă ar putea schimba câteva cuvinte. Aşa proceda de obicei părintele Sebastian – telefona personal. Din ziua în care preluase funcţia de decan, avusese mare grijă să nu-l cheme pe predecesorul lui prin intermediul unui student sau al unui membru al personalului; noua conducere, foarte diferita de precedenta, nu avea să fie caracterizată printr-o exercitare lipsită de tact a autorităţii. Pentru majoritatea oamenilor perspectiva ca decanul anterior să rămână în continuare la colegiu şi să aibă un post de profesor cu jumătate de normă ar fi reprezentat un adevărat dezastru. Întotdeauna fusese considerat adecvat ca decanul care părăsea funcţia, nu numai să plece într-o manieră demnă şi bine pusa la punct, dar s-o şi facă la o distanţă cât mai mare de colegiu. Dar aranjamentul la care se ajunsese cu părintele Martin, gândit la început ca soluţie temporara după plecarea neaşteptată a unui lector de teologie pastorală, continuase printr-un consimţământ reciproc în folosul ambelor părţi. Părintele Sebastian nu arătase nici un fel de inhibiţie sau de stânjeneală să ocupe locul predecesorului său în biserică, să preia şi să reorganizeze funcţionarea biroului sau să stea în capul mesei când mâncau şi nici să introducă schimbările planificate cu atât de multă grija. Părintele Martin nu-i purtase pică şi, chiar uşor amuzat, înţelesese perfect situaţia. Părintelui

Sebastian nu-i trecuse nici o clipă prin minte că un predecesor ar putea reprezenta vreo ameninţare pentru autoritatea lui sau pentru ideile novatoare propuse de el. Nici nu îi făcea confidenţe, nici nu-l consulta pe părintele Martin. Dacă avea nevoie de informaţii privind chestiuni administrative, le lua din dosare sau de la secretară. Având atât de multă încredere în forţele proprii, probabil ar fi reuşit să-l integreze chiar şi pe arhiepiscopul de Canterbury printre subordonaţii lui, fără nici un fel de probleme.

Relaţia dintre el şi părintele Martin era una de încredere şi respect şi, din partea părintelui Martin, de afecţiune. Întrucât acestuia din urmă îi venise greu să creadă, în timpul perioadei cât fusese decan al colegiului, că deţinea cu adevărat acea funcţie, îl acceptase pe succesorul său cu bunăvoinţă şi chiar cu o oarecare uşurare. Şi, chiar dacă uneori îşi dorea ca relaţia lor să fie ceva mai caldă, îşi dădea seama că acest lucru nu este posibil. Acum însă, aşezat pe scaunul pe care îl ocupa de obicei în faţa şemineului şi observând agitaţia neobişnuită a părintelui Sebastian, era conştient, cu o oarecare nelinişte, că se aştepta ceva de la el – încurajare, sfaturi sau doar compasiunea reciproca a unei îngrijorări împărtăşite. Rămase nemişcat şi, închizând ochii, rosti o scurtă rugăciune.

Părintele Sebastian încetă să se mai plimbe prin încăpere şi spuse:

— Doamna Crampton a plecat acum zece minute. A fost o întâlnire dureroasă. După care adăugă: dureroasă pentru amândoi.

— Nici nu putea să fie altfel, răspunse părintele Martin.

I se păru că detectează în vocea decanului o vagă notă iritată, de resentiment, din cauză că arhidiaconul pusese capac la toate relele înfăptuite anterior lăsându-se – cu atâta lipsă de consideraţie

– ucis chiar sub acoperişul lor. Acest gând îl duse spre altul, chiar şi mai lipsit de respect în împrejurările de faţă Ce i-ar fi spus Lady Machbeth văduvei lui Duncan, dacă aceasta ar fi venit la castelul Ivemess ca să vadă cadavrul? „Ce întâmplare nefericită, doamnă, eu şi soţul meu o regretăm profund. A fost o vizită atât de reuşită până în acel moment... noi am făcut tot ce-am putut ca Maiestatea Sa să se simtă bine." Părintele Martin era uimit şi şocat că o idee atât de îngrozitor de nepotrivită i s-a putut strecura în minte. Probabil, îşi zise, devenea frivol.

— A insistat să meargă în biserică să vadă unde a murit soţul ei, continuă părintele Sebastian. Lucru nerecomandabil, după părerea mea, dar comandantul Dalgliesh a fost de acord. A fost foarte hotărită când a spus că doreşte ca el, nu eu, s-o însoţească. A fost un gest nepotrivit, dar am considerat că nu are rost să protestez. Desigur, asta înseamnă că a *văzut Judecata de Apoi*. Dacă Dalgliesh are încredere că ea nu o să spună nimic despre acest act de vandalism, eu de ce să nu am încredere în cei de aici?

Părintele Martin nu dori să-i aducă aminte că doamna Crampton nu era suspectă în cazul de crima, aşa cum erau ei.

Părintele Sebastian, devenind parcă brusc conştient de propria agitaţie, veni şi se aşeză în faţa colegului său.

— Nu mă simţeam cu inima împăcată s-o las să se ducă singură acasă cu maşina, aşa că i-am sugerat ca Stephen Morby s-o însoţească. Desigur, nu ar fi fost convenabil, căci acesta ar fi trebuit să ia trenul şi apoi un taxi din Lowestoft pe drumul de întoarcere. Oricum, mi-a spus că preferă să fie singură. Am rugat-o să rămână la masă – ar fi putut să ia masa în linişte aici sau în apartamentul meu. Sala de mese nu ar fi fost un loc potrivit.

Părintele Martin aprobă în tăcere. Ar fi fost o

masă foarte stânjenitoare, dacă doamna Crampton ar fi stat printre suspecţi şi ar fi primit castronul cu cartofi, înmânat cu amabilitate poate chiar de ucigaşul soţului ei.

— Mi-e teamă că am dezamăgit-o, continuă decanul. De obicei, în astfel de ocazii se folosesc expresii comune, dar care îşi pierd sensul – nu mai sunt decât o bolboroseală de cuvinte banale, care nu au nici un înţeles şi nici o legătură cu credinţa.

— Orice ai spus, părinte, nimeni nu s-ar fi descurcat mai bine, îl încuraja părintele Martin. Sunt momente în care orice cuvinte sunt inutile.

Doamna Crampton, îşi zise, nu ar fi considerat potrivite şi nici nu ar fi avut nevoie de îndemnurile părintelui Sebastian referitoare la tăria sufletească sau la nădejdea pe care trebuie să şi-o' piardă creştinii.

Părintele Sebastian se foi stânjenit pe scaun, apoi se strădui să rămână nemişcat.

— Nu i-am spus nimic doamnei Crampton despre altercaţia pe care am avut-o cu soţul ei ieri după-amiază, în biserică. I-ar fi provocat o suferinţa şi mai mare şi asta nu i-ar fi făcut deloc bine. Regret profund cele întâmplate. Este chinuitor să ştiu că arhidiaconul a murit purtând în suflet o asemenea supărare. Nu a fost o stare de graţie – pentru nici unul din noi.

Părintele Martin spuse cu blândeţe:

— Nu putem şti, părinte, ce stare de spirit avea arhidiaconul când a murit.

Părintele Sebastian însă continua:

— Mi s-a părut puţin cam lipsit de sensibilitate din partea lui Dalgliesh să-şi trimită subordonaţii să ia declaraţiile preoţilor. Ar fi fost mult mai potrivit ca el să fi vorbit cu noi toţi. Normal, am cooperat, la fel cum au făcut, sunt sigur, toţi ceilalţi. Aş dori ca poliţia să fie mai deschisă în faţa posibilităţii ca o persoană din afara colegiului să fie răspunzătoare pentru crimă, deşi nu pot să

cred că inspectorul Yarwood are ceva de-a face cu asta. Totuşi, cu cât va fi în stare sa vorbească mai repede, cu atât mai bine. Şi, firesc, aştept cu nerăbdare redeschiderea bisericii. Inima colegiului nu poate să bată fără ea.

— Nu cred că vom fi lăsaţi să ne întoarcem până când *Judecata de Apoi* nu este curăţată, zise părintele Martin. Şi poate acest lucru nici nu e posibil de făcut. Vreau să spun, poate că este nevoie să rămână aşa cum este, ca probă.

— Asta e o absurditate! Fără îndoială că s-au făcut fotografii şi asta ar trebui să fie de ajuns. Totuşi, curăţarea tabloului este o sarcină dificilă, care trebuie făcută de specialişti. *Judecata de Apoi* face parte din patrimoniul naţional. Nu-l putem lăsa pe Pilbeam să-l şteargă cu terebentina. Şi trebuie să aibă loc o slujba de sfinţire înainte ca biserica să-l poată folosi din nou. Am fost la biblioteca să iau canoanele, dar nu mi-au oferit prea multă îndrumare. Canonul F 15 se ocupă de profanarea bisericilor, dar nu da indicaţii despre resfinţire. Ar mai fi, desigur, ritul roman pe care l-am putea adapta, dar e mai mult complicat decât recomandabil. Presupune organizarea unei procesiuni conduse de un purtător de cruce, urmat de episcopul cu mitra şi pastori, de preoţii care efectuează liturghia, de diaconi şi de alţi preoţi cu veşminte de ceremonie, care să treacă prin faţa oamenilor înainte să intre în biserică.

— Nu-mi pot închipui că episcopul ar dori să ia parte la aşa ceva, zise părintele Martin. Ai luat legătura cu el, nu-i aşa, părinte?

— Desigur. O să vină aici miercuri seara. A sugerat, plin de consideraţie, ca mai devreme ar fi un moment nepotrivit şi pentru noi, şi pentru poliţie. A discutat, fără îndoială, cu membrii consiliului de administraţie şi nu am nici o îndoială că îmi va comunica formal decizia lor când va veni. St Anselm va fi închis la sfârşitul acestui trimestru.

Speră că se vor putea face aranjamente ca studenţii să fie primiţi la alte colegii teologice. Probabil că la Cuddesdon şi la St Stephen's House, deşi nu va fi un lucru uşor. Deja am stat de vorba cu rectorii.

Revoltat, părintele Martin vru să protesteze vehement, dar vocea lui bătrână nu reuşi decât să rostească patetic cu vocea tremurândă:

— Dar asta este îngrozitor! Avem la dispoziţie mai puţin de două luni. Ce se va întâmpla cu familiile Pilbeam, Surtees, cu personalul cu jumătate de norma? Oamenii ăştia o să fie aruncaţi afară din case?

— Bineânţeles că nu, părinte. Vocea părintelui Sebastian trăda o notă de nerăbdare. Colegiul teologic St Anselm va fi închis la sfârşitul acestui trimestru, dar personalul rezident va fi menţinut până când se va decide viitorul clădirilor. Acest lucru este valabil şi pentru personalul cu jumătate de normă. Am vorbit la telefon cu Paul Perronet şi joi va veni aici împreună cu ceilalţi membri ai consiliului de administraţie. E îngrijorat ca nu cumva ceva de valoare să fie scos acum din biserică sau din colegiu. Testamentul doamnei Arbuthnot a fost foarte clar în ceea ce priveşte intenţiile ei, dar, fără îndoială, din punct de vedere legal lucrurile sunt complicate.

Părintele Martin cunoştea prevederile testamentului de când fusese decan. „Noi, cei patru preoţi, vom deveni nişte oameni bogaţi", îi trecu prin minte, dar fără să rostească acest lucru cu glas tare. „Cât de bogaţi?" se întreba. Gândul îl îngrozi. Descoperi că îi tremură mâinile. Privindu-şi venele ca nişte şnururi mov şi petele maronii care păreau mai mult nişte urme de boală decât semne de bătrineţe, simţi cum puterile şi aşa slabe îl părăsesc.

Uitându-se la părintele Sebastian văzu, într-o străfulgerare subită de intuiţie, un chip palid şi

stoic, dar care ascundea o minte ce evalua deja viitorul, insensibilă la ravagiile durerii şi ale neliniştii. De această dată nu mai exista scăpare de pedeapsa. Tot ceea ce planificase şi construise părintele Sebastian se prăbuşea în scandal şi oroare. Va supravieţui, dar acum, poate pentru prima oară, ar fi avut nevoie să primească o asigurare că acest lucru se va întâmpla.

Stăteau unul în faţa celuilalt în tăcere. Părintele Martin ar fi dorit să poată găsi cuvintele potrivite, dar acestea refuzau să vină. Timp de cincisprezece ani nici măcar o dată nu i se ceruse sfatul, încurajarea, compătimirea sau ajutorul. Iar acum, când era nevoie de ele, se simţea complet neajutorat. Eşecul lui era mai profund decât acest moment. Părea să cuprindă întreaga lui activitate ca preot. Ce le dăruise credincioşilor lui, studenţilor de la St Anselm? Bunătate, afecţiune, toleranţă şi înţelegere – dar toate acestea erau o monedă comună a tuturor oamenilor bine intenţionaţi. Reuşise el, pe parcursul activităţii lui, să schimbe măcar o viaţă? îşi aminti cuvintele unei femei pe care le auzise întâmplător când pleca de la ultima lui parohie: „Părintele Martin este un preot despre care nimeni nu vorbeşte de rău". Acum acele vorbe păreau cea mai gravă condamnare.

După un moment se ridică şi părintele Sebastian îl urma.

— Ai vrea, părinte, să mă uit peste ritul roman să văd dacă poate fi adaptat pentru nevoile noastre? îl întrebă el.

— Mulţumesc, părinte, ar fi foarte util, îi răspunse părintele Sebastian şi se duse apoi spre scaunul de la birou în timp ce părintele Martin ieşi din încăpere şi închise uşor uşa în urma lui.14

Primul student ales pentru interogatoriul oficial fu Raphael Arbuthnot. Dalgliesh se decise ca la întrevedere să participe şi Kate. Arbuthnot

nu venise la timp şi de-abia după zece minute de la ora fixata Robbins îl invită să intre în camera de interogatoriu.

Dalgliesh fu surprins să constate că Raphael nu îşi revenise – arăta tot atât de şocat şi de afectat ca în timpul întâlnirii din bibliotecă. Poate chiar şi acest scurt interval de timp scurs de la acel moment îl făcuse să-şi dea seama cu şi mai mare claritate de pericolul în care se afla. Se mişca ţeapăn, ca un bătrân, şi refuză invitaţia lui Dalgliesh de a se aşeza. În schimb, preferă să rămână în picioare în spatele scaunului, ţinându-se atât de strins cu ambele mâini de spătar încât încheieturile degetelor i se albiră; şi faţa îi era albă ca varul. Kate avea impresia absurdă că, dacă ar întinde mâna ca să-i atingă pielea sau buclele, ar simţi sub degete duritatea pietrei. Contrastul dintre capul cu trăsături elene şi negrul veşmântului preoţesc părea totodată impresionant, dar şi teatral.

— Nimeni dintre cei care stăteau aseară la masă, aşa cum am făcut şi eu, nu puteau să nu observe faptul că nu-l plăceai pe arhidiacon, zise Dalgliesh. Care e motivul?

Felul cum începu discuţia îl luă prin surprindere pe Arbuthnot Probabil, îşi zise Kate, se aşteptase la o deschidere mai familiară a discuţiei – întrebări preliminare nevinovate despre trecutul personal şi abia apoi altele, mai provocatoare. Arbuthnot îl privi ţintă pe Dalgliesh şi rămase tăcut.

Părea imposibil ca printre buzele acelea încleştate să iasă vreun cuvânt, dar când vorbi vocea îi era calmă:

— Aş prefera să nu vorbesc despre asta. Nu e suficient că nu îl plăceam? Făcu o pauză, apoi continuă: Nu e doar atât. Îl uram. Ura faţă de el devenise o obsesie. Îmi dau seama acum de acest

lucru. Poate că transferam asupra lui ura pe care nu voiam să admit că o simţeam pentru altcineva sau pentru altceva – o persoană, un loc, o instituţie.

Reuşi să schiţeze un zâmbet trist, apoi spuse:

— Dacă m-ar auzi părintele Sebastian ar spune că iar mă las în voia pasiunii mele jalnice pentru psihanaliza de amator.

Kate îi spuse cu o voce surprinzător de blândă:

— Ştim despre condamnarea părintelui John.

Oare doar i se păruse, se întreba Dalgliesh, sau mâinile încordate ale lui Raphael se mai relaxaseră un pic?

— Desigur. Era de aşteptat să ne verificaţi pe toţi. Bietul părinte John! Aşadar, ştiţi că arhidiaconul a fost unul dintre martorii acuzării. El, nu juriul, a fost acela care l-a băgat pe părintele John la închisoare.

— Juriul nu bagă pe nimeni la închisoare, zise Kate. Judecătorul face asta. Apoi adăugă, de parcă îi era teamă ca nu cumva Raphael să leşine: De ce nu staţi jos, domnule Arbuthnot?

După o clipă de ezitare, el se aşeză şi făcu un efort evident să se relaxeze.

— Oamenii pe care îi urâm nu ar trebui să fie omoriţi. Asta le oferă un avantaj necinstit Nu eu l-am omorât, dar mă simt vinovat de parcă aş fi făcut-o.

— Ai ales singur pasajul din Trollope pe care l-ai citit ieri la masă?

— Da. Întotdeauna ne alegem singuri ceea ce o să citim.

— Un arhidiacon total diferit, din altă epocă, zise Dalgliesh. Un om ambiţios îngenunchează lângă tatăl său aflat pe patul de moarte şi îi cere iertare pentru că i-a dorit moartea. Mi se pare că arhidiaconul a luat-o ca pe ceva personal.

— Asta şi doream. Urmă un alt moment de tăcere, după care Raphael zise: întotdeauna m-am

întrebat de ce l-a urmărit pe părintele John cu atâta îndârjire. Doar nu era el însuşi homosexual şi asta – o modalitate de a ascunde aceasta pornire, îngrozit că ar putea fi şi el trădat. Acum ştiu că încerca să-şi ispăşească vina prin intermediul altuia.

— Vină pentru ce? întrebă Dalgliesh.

— Cred că ar fi mai bine să-l întrebaţi pe inspectorul Yarwood.

Dalgliesh se hotărâ să nu zăbovească pentru moment asupra acestui subiect. Nu era singura întrebare pe care trebuia să i-o pună lui Yarwood. Dar până când Yarwood nu-şi revenea, Dalgliesh orbecăia prin întuneric. Îi ceru lui Raphael să-i spună ce făcuse cu exactitate după vecernie.

— Mai întâi m-am dus în cameră. Trebuie să păstrăm tăcerea după vecernie, dar regula nu e întotdeauna aplicată. Tăcere nu înseamnă să nu vorbim unii cu alţii. Nu procedăm precum călugării trapişti, dar de obicei ne ducem în camere. Am citit şi am lucrat la un eseu până pe la zece şi jumătate. Vântul bătea cu putere – ştiţi asta, domnule, doar eraţi aici, – aşa că m-am hotărât să mă duc în casă pentru a vedea dacă Peter – adică Peter Buckhurst – se simte bine. Este în convalescenţă după febra glandulară şi nu şi-a revenit complet. Ştiu că nu poate suferi furtunile – nu e vorba de fulgere, de tunete sau de ploaia puternică, ci doar de urletul vântului. Mama lui a murit într-o cameră alăturată, într-o noapte cu vânt puternic, pe vremea când el avea şapte ani şi de atunci nu-l mai poate suferi.

— Cum ai intrat în casă?

— Ca de obicei. Camera mea este N3, în peristilul de nord. Am trecut prin vestiar, am străbătut holul şi am urcat până la etajul doi. Acolo, în spatele casei, e o infirmerie, unde Peter a dormit în ultimele săptămâni. Era evident că nu

dorea să fie singur, aşa că i-am spus că o să rămân cu el toată noaptea. Mai există un pat în cameră şi am dormit acolo. Deja îi cerusem voie părintelui Sebastian să plec din colegiu după vecernie – promisesem să particip la prima liturghie a unui prieten la o biserică de lângă Colchester dar n-am vrut să-l las singur pe Peter, aşa că m-am hotărât să plec azi-dimineaţă devreme. Ştiam că slujba începe abia la zece şi jumătate, deci puteam să ajung.

— Domnule Arbuthnot, de ce nu mi-ai spus toate astea când eram în bibliotecă azi-dimineaţă? îl întrebă Dalgliesh. Am întrebat dacă şi-a părăsit cineva camera după vecernie.

— Dumneavoastră aţi fi spus? Ar fi fost foarte umilitor pentru Peter, nu-i aşa, să afle tot colegiul că îi este frică de vânt.

— Şi ce aţi făcut toată seara?

— Am vorbit, apoi eu i-am citit. O povestire de Saki, daca va interesează.

— Aţi mai văzut pe altcineva decât pe Peter Buckhurst după ce aţi intrat în clădire pe la zece şi jumătate?

— Numai pe părintele Martin. A trecut pe la noi în jurul orei unsprezece, dar nu a vrut să stea. Şi el era îngrijorat din pricina lui Peter.

— Fiindcă ştia că domnul Buckhurst se teme de vânt?

— E ceva care nu mă miră la părintele Martin. Nu cred însă că altcineva de la colegiu ştie, cu excepţia noastră.

— V-aţi întors în camera dumneavoastră la un moment dat în timpul nopţii?

— Nu. Există o baie lângă infirmerie dacă doream să fac un duş şi nu aveam nevoie de pijama.

— Domnule Arbuthnot, sunteţi absolut sigur că aţi încuiat uşa casei care dă spre peristilul de nord

când v-aţi dus la prietenul dumneavoastră?

— Sunt absolut sigur. Domnul Pilbeam de obicei verifică uşile pe la ora unsprezece, când o încuie pe cea din faţă. El o să poată să confirme că era încuiată.

— Şi nu aţi părăsit infirmeria până dimineaţa?

— Nu. Am stat acolo toată noaptea. Eu şi Peter am stins veiozele de pe noptiere pe la miezul nopţii şi ne-am pregătit de culcare. Nu ştiu ce-a făcut el, dar eu am dormit buştean. M-am trezit cu puţin înainte de şase şi jumătate şi am văzut că Peter încă dormea. Tocmai mă duceam spre camera mea când m-am întâlnit cu părintele Sebastian care ieşea din birou. Nu a părut surprins să mă vadă şi nici nu m-a întrebat de ce n-am plecat. Acum îmi dau seama că era preocupat de alte lucruri. Mi-a spus doar să sun pe toată lumea, pe studenţi, pe cei din personal şi pe oaspeţi şi să le cer să vină la şapte şi jumătate la bibliotecă. Îmi aduc aminte că l-am întrebat: „Şi ce se întâmpla cu slujba de dimineaţa, părinte?", iar el mi-a replicat:, A fost anulată".

— V-a dat vreo explicaţie pentru această cerere? îl întreba Dalgliesh.

— Nu, nici una. Şi, până nu am venit împreuna cu ceilalţi la biblioteca, nu am ştiut ce se întâmplă.

— Şi nu mai aveţi nimic să ne spuneţi, absolut nimic, în legătură cu uciderea arhidiaconului?

Urma o tăcere lungă, timp în care Arbuthnot îşi privea ţintă mâinile împreunate în poală. Apoi, ca şi cum ar fi luat o hotărâre, îşi ridică ochii şi se uita fix la Dalgliesh, după care spuse:

— Aţi pus o mulţime de întrebări. Ştiu ca asta vă este meseria. Acum pot să pun şi eu o întrebare?

— Desigur, deşi nu pot promite că vă voi răspunde, spuse Dalgliesh.

— Este evident că dumneavoastră – poliţia, adică – sunteţi convinşi că arhidiaconul a fost ucis

de cineva care a dormit la colegiu. Trebuie să aveţi nişte motive întemeiate pentru asta. Adică, nu e mai probabil ca o persoană din afară să fi intrat în biserică, probabil pentru a fura, şi să fi fost surprins de Crampton? La urma urmelor, acest loc nu e sigur. Hoţului nu i-ar fi fost greu să intre în curte şi, probabil, nici să intre în casă pentru a lua cheile de la biserică. Oricine a stat vreodată aici putea şti unde sunt ţinute. Aşa că mă întreb de ce vă concentraţi atenţia asupra noastră – adică, a preoţilor şi a studenţilor.

— Opţiunile în ceea ce-l priveşte pe criminal sunt mult mai numeroase, îi răspunse Dalgliesh. Mai multe nu vă pot spune.

— Vedeţi, spuse Raphael, m-am gândit – mă rog, toţi de aici am făcut-o... Dacă cineva de la colegiu l-a omorât pe Crampton, acela trebuie să fi fost eu. Nimeni nu ar fi vrut sau nu ar fi putut s-o facă. Nimeni nu-l ura mai tare şi, chiar dacă l-ar fi urât, n-ar fi în stare de crimă. Mă întreb dacă aş fi putut s-o fac fără să ştiu. Poate că m-am sculat noaptea şi m-am întors în cameră, apoi l-am văzut intrind în biserică. Nu se poate să mă fi dus după el, să fi izbucnit o ceartă violentă şi să-l fi omorât?

— De ce credeţi asta? îl întreba Dalgliesh calm.

— Pentru că varianta asta măcar e posibilă. Dacă asta e ceea ce numiţi „o treabă din interior", atunci cine ar fi putut s-o facă? Şi exista şi o proba care susţine aceasta idee. Când m-am întors în cameră azi-dimineaţă, după ce le-am telefonat tuturor să vină la biblioteca, mi-am dat seama că cineva fusese înăuntru în timpul nopţii. Chiar lângă uşă, în cameră, era o crenguţa rupta. Dacă nu a luat-o cineva, ar trebui să fie încă acolo. Acum că aţi închis accesul în peristilul de nord, nu pot să mă duc să verific. Presupun că reprezintă un fel de probă, nu-i aşa? Dar ce fel de probă?

— Sunteţi sigur că această crenguţă nu se afla în cameră când aţi plecat, după vecernie, să vedeţi

ce face Peter Buckhurst? îl întrebă Dalgliesh.

— Sunt sigur. Aş fi observat-o. Nu aveam cum să nu o văd. Cineva a intrat în camera mea după ce am plecat sa vad ce face Peter. Trebuie să mă fi întors la un moment dat în timpul nopţii. Cine altcineva putea să fi fost la ora aceea şi pe furtună?

— Aţi suferit vreodată în viaţa de amnezie temporară? se interesa Dalgliesh.

— Nu, niciodată.

— Şi îmi spuneţi adevărul, că nu vă amintiţi să-l fi omorât pe arhidiacon?

— Da, jur.

— Tot ce pot sa vă spun este că persoana care a omis crima nu ar avea nici o îndoială în legătura cu cele întâmplate noaptea trecută.

— Vreţi să spuneţi că m-aş fi trezit azi-dimineaţă cu mâinile murdare de sânge – la modul literal?

— Nu vrea să spun nimic mai mult decât am spus. Cred că, deocamdată, e suficient. Dacă vă mai amintiţi ceva, daţi-ne neântârziat de ştire.

Expedierea această rapidă fu neaşteptata, după cum îşi dădu seama Kate.

— Mulţumesc, murmură Arbuthnot neluându-şi ochii de la Dalgliesh, apoi plecă.

Cei doi aşteptară până când uşa se închise în urma lui, după care Dalgliesh întrebă:

— Ei, ce părere ai, Kate – e un actor desăvârşit sau un tânăr nevinovat şi îngrijorat?

— Aş spune că e un actor destul de bun. Cu o asemenea înfăţişare, e inevitabil. Ştiu că asta nu-l face vinovat. Cu toate astea, e o poveste bine ticluită, nu? Practic, a mărturisit mai mult sau mai puţin crima, în speranţa că o să afle exact ce ştim. Iar noaptea petrecută cu Buckhurst nu-i oferă un alibi – putea cu uşurinţa să se strecoare afară după ce băiatul a adormit, să ia cheile de la biserica şi sa-l sune apoi pe arhidiacon. Ştim de la

domnişoara Betterton ca se pricepe să imite diverse voci. Putea să se prefacă a fi oricare dintre preoţi şi, dacă era văzut în casă, nimeni nu s-ar fi mirat. Chiar dacă Peter Buckhurst s-a trezit şi a observat că Raphael nu mai era acolo, este foarte posibil să nu vrea să-şi trădeze prietenul. Mult mai simplu era să se convingă singur că patul alăturat nu este gol.

— Ar fi bine să stăm de vorbă cu el acum, zise Dalgliesh. Tu şi Piers puteţi face asta. Dar dacă Arbuthnot a luat cheia, de ce nu a pus-o înapoi când s-a înapoiat în casă? O posibilitate ar fi ca ucigaşul lui Crampton să nu se fi întors la colegiu – doar dacă, desigur, nu chiar asta doreşte să credem. Dacă Raphael este cel care l-a ucis pe arhidiacon – şi până nu vorbim cu Yarwood, el e suspectul principal – cea mai deşteaptă mişcare ar fi fost să arunce cheia. Ai observat că nu a menţionat nici măcar o dată posibilitatea ca Yarwood să fie suspectul? Nu e prost deloc; trebuie să-şi fi dat seama de posibila semnificaţie a dispariţiei lui Yarwood. Nu poate fi atât de naiv încât să presupună că un ofiţer de poliţie nu este capabil de crimă.

— Şi crenguţa din camera lui? întrebă Kate.

— El spune ca încă mai este acolo şi n-am nici o îndoială că e adevărat. Întrebarea e, cum a ajuns acolo şi când? Asta înseamnă că echipa de criminalişti trebuie să-şi extindă aria de cercetare până la camerele lui Arbuthnot. Dacă spune adevărul – şi asta ar fi o poveste cam ciudată – crenguţa ar putea fi un element important. Dar crima asta a fost plănuită cu multă atenţie. Dacă Arbuthnot avea intenţii ucigaşe, de ce să complice lucrurile ducându-se în camera lui Peter? Dacă prietenul lui era înspăimântat cu adevărat de furtună, Arbuthnot nu putea să-l părăsească. Şi nu putea să se bazeze pe faptul că băiatul adormea, chiar şi la miezul nopţii.

— Dar dacă spera să-şi fabrice un alibi, Peter Buckhurst era probabil singura lui şansă. La urma urmei, un tânăr bolnav şi speriat este uşor de păcălit în ceea ce priveşte ora. Bunăoară daca Arbuthnot a planificat crima pentru miezul nopţii, putea foarte simplu să-i şoptească lui Buckhurst când se pregăteau de culcare că era trecut de douăsprezece.

— Lucru care l-ar fi ajutat, Kate, daca legistul ar putea să ne spună cu mai multă precizie când a fost ucis Crampton. Arbuthnot nu are alibi, dar lucrul acesta e valabil pentru toţi cei din colegiu.

— Inclusiv Yarwood.

— Şi el ar putea fi cel care deţine cheia întregii afaceri. Trebuie să continuăm investigaţia dar, până nu se înzdrăveneşte suficient ca să poată fi interogat, s-ar putea să ne lipsească un element esenţial.

— Nu îl consideri suspect, nu? întrebă Kate.

— Deocamdată, trebuie să fie, dar e puţin probabil. Nu văd cum un om cu o sănătate mintală atât de precară ar putea plănui şi pune în aplicare o crimă atât de elaborată. Dacă prezenţa atât de neaşteptata a lui Crampton la St Anselm i-ar fi provocat o furie criminala, l-ar fi atacat în timp ce dormea.

— Dar asta e valabil pentru toţi suspecţii, domnule.

— Exact. Aşa că ne întoarcem la întrebarea de bază. De ce a fost pusă la cale crima în acest fel?

Nobby Clark şi fotograful se aflau la uşă. Chipul lui Clark adoptase o expresie de reverenţa solemnă, de parcă intra într-o biserică. Era un semn sigur că avea veşti bune. Se îndreptă spre masă şi întinse fotografii Polaroid cu amprente: de la arătător la degetul mic al mâinii drepte şi, alături de ele, amprenta palmară, tot de la mâna dreaptă, observându-se partea laterala a degetului mare şi cele patru urme clare ale degetelor. Lângă

ele puse un formular standard de amprentare.
— Ale doctorului Stannard, domnule. Nu puteaţi spera pentru ceva mai clar. Urma palmară se afla pe piatra de pe peretele din dreapta *Judecăţii de Apoi*, iar cealaltă e de pe scaunul din a doua boxă. Putem preleva amprenta palmara, dar nu e necesar cu ceea ce avem. Nu are rost să le trimitem la sediu pentru verificare. Rareori am văzut nişte amprente mai clare. Sunt, fără doar şi poate, ale doctorului Stannard.15

— Dacă Stannard e Cain, spuse Piers, aceasta va fi cea mai scurta investigaţie pe care am făcut-o până în prezent. Ne întoarcem la smogul din Londra. Păcat. De-abia aşteptam să iau masa la Crown şi să mă plimb pe plajă înainte de micul dejun.

Dalgliesh stătea lângă fereastra dinspre est privind marea de dincolo de promontoriu. Se întoarse şi zise:

— Eu nu mi-aş pierde speranţa.

Trăseseră biroul de lângă fereastră şi îl aşezaseră în mijlocul încăperii, cu două scaune cu spătarul drept alături. Stannard avea să stea pe fotoliul din faţa biroului. Fizic, se va simţi cât se poate de comod, dar din punct de vedere psihologic va fi dezavantajat.

Aşteptau în tăcere. Dalgliesh nu părea să aibă chef de vorba, iar Piers lucrase cu el destulă vreme ca sa ştie când să păstreze tăcerea. Probabil că Robbins nu reuşea să dea de Stannard. Trecură cinci minute înainte să audă uşa de la intrare deschizându-se.

— Doctorul Stannard, domnule, zise el şi se aşează discret într-un colţ cu un blocnotes în mână.

Stannard intră cu paşi iuţi, răspunse scurt la salutul lui Dalgliesh şi se uită împrejur de parcă se întreba unde trebuia să se aşeze.

— Pe fotoliu, domnule doctor.

Stannard se uită în jur cu o atenţie nedisimulată, de parcă dezaproba aspectul încăperii, apoi se aşează, se lăsă pe spătar, după care păru să considere ca neadecvată lejeritatea poziţiei şi se repoziţionă pe marginea fotoliului, cu picioarele lipite şi mâinile în buzunarele hainei. Privirea lui, fixată asupra lui Dalgliesh, era mai degrabă întrebătoare decât provocatoare, dar Piers îi sesiză resentimentul, dar şi ceva mai puternic care i se păru a fi teamă.

Nimeni nu este în elementul lui când este implicat în investigarea unei crime; chiar şi martorii raţionali şi cu spirit civic, care se ştiu nevinovaţi, pot ajunge să aibă resentimente faţă de întrebările poliţiei şi nimeni nu le face faţă cu o conştiinţă complet împăcată. Delicte minore, vechi şi lipsite de relevanţă ies la suprafaţa minţii, precum spuma laptelui. Chiar şi aşa, Piers îl găsi pe Stannard deosebit de antipatic. Îşi spuse că nu era numai prejudecata pe care o avea împotriva mustăţilor pe oală; pur şi simplu nu-i plăcea omul. Chipul lui Stannard, cu un nas subţire şi mult prea lung şi cu ochi apropiaţi, era marcat de o evidentă nemulţumire. Era chipul unui om care nu obţinuse niciodată cu adevărat ceea ce considera că merita de drept. Oare, se întrebă Piers, ce se întâmplase? Absolvise al doilea în loc de primul, aşa cum se aşteptase? Un post de lector la o fostă universitate politehnica în loc de Oxbridge? Mai puţina putere, mai puţini bani, mai puţin sex decât considera că merită? Probabil că nu era vorba de prea puţin sex. Femeile păreau inexplicabil atrase de genul acesta de Che Guevara. Oare el n-o pierduse la Oxford pe Roşie în favoarea unui asemenea diletant cu mutra acră? Poate, recunoscu el, din cauza aceasta avea idei preconcepute. Avea prea multă experienţă, ca să nu-şi ţină în frâu asemenea sentimente, dar chiar şi numai acest gând îi dădu

un fel de satisfacţie perversă.

Lucrase destul de mult timp cu Dalgliesh ca să ştie ce rol va juca fiecare. El va pune majoritatea întrebărilor, AD va interveni atunci când va considera de cuviinţă. Dar nu cu ceva la care martorul s-ar fi putut aştepta. Piers se întrebă dacă Dalgliesh era conştient cât de intimidantă era prezenţa lui întunecată, tăcuta şi atentă.

Piers se prezentă şi începu să pună întrebările preliminare obişnuite, cu o voce fără modulaţii. Numele, adresa, data naşterii, ocupaţia, starea civilă. Răspunsurile lui Stannard erau scurte. În cele din urmă zise:

— Nu văd ce importanţa are starea mea civilă pentru toate astea. De fapt, trăiesc cu cineva. O femeie.

Fără să-i răspundă, Piers îl întrebă:

— Şi când aţi sosit, domnule?

— Vineri noaptea. Trebuie să plec diseară, înainte de masă. Presupun că nu exista vreun motiv care să mă împiedice?

— Veniţi cu regularitate aici, domnule?

— Se poate spune şi aşa. În ultimele optsprezece luni şi ceva, am venit din când în când în weekend.

— Aţi putea fi mai precis?

— Cam de şase ori, bănuiesc.

— Când aţi fost ultima dată?

— Acum o lună. Am uitat data exactă. Atunci, am sosit vineri noaptea şi am stat până duminică. Spre deosebire de weekendul ăsta, atunci nu s-a întâmplat nimic.

Dalgliesh interveni pentru prima dată:

— De ce veniţi aici în vizită, domnule doctor?

Stannard deschise gura, apoi ezită. Piers se întrebă dacă Stannard dorise să răspundă: „De ce nu?', apoi se răzgândise. Răspunsul, când veni în cele din urmă, părea să fi fost pregătit cu grijă:

— Fac cercetări pentru o carte despre viaţa de

familie a primilor adepţi ai Mişcării Oxfordiene, cu referire la copiii şi adolescenţii de atunci, la căsătoriile ulterioare şi, dacă a existat, la viaţa de familie. Intenţia este de a studia primele experienţe pe drumul evoluţiei religioase şi sexuale. Intrucât aceasta este o instituţie anglicano-catolică, biblioteca este deosebit de utilă şi am acces la ea. Bunicul meu a fost Samuel Stannard, unul dintre partenerii de la firma Stannard, Fox şi Perronet din Norwich. Ei au fost avocaţii Colegiului St Anselm încă de la fondare, iar înainte ai familiei Arbuthnot. Venind aici combin cercetarea cu relaxarea.

— Cât de mult a avansat cercetarea? îl întrebă Piers.

— E într-o fază incipientă. Nu prea am timp liber. Contrar opiniei generale, profesorii sunt extrem de ocupaţi.

— Dar aveţi la dumneavoastră hârtii, ciorne cu ceea ce aţi lucrat până acum?

— Nu. Toate documentele sunt la colegiu.

— Cu atâtea vizite... aş fi zis că aţi epuizat până acum posibilităţile de documentare din biblioteca de aici. Dar celelalte biblioteci? Bodleian, de exemplu? întreba Piers.

— Mai sunt şi alte biblioteci în afară de Bodleian, îi răspunse Stannard acru.

— Adevărat. Mai e şi Pusey House de la Oxford. Cred că au o colecţie remarcabilă despre Mişcarea Oxfordiană. Custodele de acolo ar putea fi de mare ajutor. Piers se întoarse spre Dalgliesh. Şi mai e şi biblioteca din Londra, desigur. Mai există Biblioteca Doctor Williams din Bloomsbury, domnule?

ânainte ca Dalgliesh să poată răspunde – dacă avea intenţia s-o facă – Stannard izbucni:

— Ce naiba vă priveşte unde îmi fac eu cercetările? Şi dacă vreţi să demonstraţi că Poliţia Metropolitană recrutează din când în când ofiţeri

educaţi, lăsaţi-o baltă! Nu mă impresionaţi.

— Doream doar să vă fiu de folos, îi răspunse Piers. Aşadar, aţi venit aici în ultimele optsprezece luni de vreo şase ori ca să lucraţi în biblioteca şi să vă relaxaţi în weekend. Arhidiaconul Crampton a mai fost aici în vreuna dintre aceste ocazii?

— Nu. Nu l-am mai întâlnit până în acest weekend. El a sosit de-abia sâmbătă. Nu ştiu exact când, dar eu l-am văzut prima dată la ora ceaiului. Ceaiul era servit în salonul studenţilor şi încăperea era destul de plină când am sosit eu, pe la ora şaisprezece. Cineva – cred că era Raphael – m-a prezentat celor pe care nu-i cunoşteam, dar nu aveam chef de conversaţie aşa că am luat o ceaşcă de ceai şi vreo două sandvişuri şi m-am dus la biblioteca. Nebunul ăla de părinte Peregrine şi-a ridicat nasul din cărţi ca să-mi spună că intrarea în bibliotecă nu este permisă cu mâncare şi băutură. M-am dus deci în camera mea. L-am văzut apoi pe arhidiacon la cină. După cină am lucrat în biblioteca până când toată lumea s-a dus la vecernie. Eu sunt ateu, aşa că nu m-am dus.

— Şi când aţi aflat de crimă?

— Chiar înainte de şapte dimineaţa când m-a sunat Raphael Arbuthnot să-mi spună că va avea loc o întrunire generală şi că toată lumea trebuie să se prezinte la bibliotecă la şapte şi jumătate. Nu îmi place să mi se vorbească de parcă aş fi un elev, dar m-am gândit că merită să văd despre ce e vorba. În ceea ce priveşte crima, ştiu mai puţine decât dumneavoastră.

— Aţi asistat vreodată la slujbele de aici? întreba Piers.

— Nu. Veneam aici pentru bibliotecă şi pentru un weekend liniştit, nu ca să asist la slujbe. Acest lucru nu pare să-i deranjeze pe preoţi, aşa că nu văd ce vă priveşte pe dumneavoastră.

— A, dar ne priveşte, domnule Stannard, ne priveşte. Vreţi să spuneţi că nu aţi fost niciodată în

biserică?

— Nu, nu spun asta. Nu-mi răstălmăciţi vorbele. Se poate să fi intrat de curiozitate într-una dintre vizite. Am văzut, cu siguranţă, *Judecata de Apoi,* care prezintă un anumit interes pentru mine. Vreau să spun că nu am asistat niciodată la slujbe.

Fără să ridice privirea din hirtiile aflate în faţa lui, Dalgliesh întrebă:

— Când aţi fost ultima data în biserica, doctore Stannard?

— Nu-mi amintesc. Cum aş putea? în orice caz, nu în acest weekend.

— Şi când l-aţi văzut ultima oară pe aihidiacon în acest weekend?

— După slujbă. I-am auzit pe câţiva dintre rezidenţi întorcându-se pe la zece şi un sfert. Eram în salonul studenţilor şi mă uitam la o casetă video. Nu era nimic interesant la televizor şi acolo au mai multe casete video. Mi-am pus *Patru nunţi şi o înmormântare. Îl* mai văzusem, dar merita să-l mai văd şi a doua oară. Crampton a intrat în salon, dar a văzut că nu am chef de companie, aşa că a plecat.

— Aşadar, dumneavoastră trebuie sa fi fost ultima persoană – sau printre ultimele – care l-a văzut în viaţă, spuse Piers.

— Lucru pe care bănuiesc că îl consideraţi suspect. Nu eu am fost ultima persoană care l-a văzut în viaţă – criminalul a fost. Nu eu l-am omorât. Uite ce e, de câte ori trebuie s-o spun? Nu îl cunoşteam. Nu m-am certat cu el şi nici nu m-am apropiat de biserică ieri-seara. Eram deja în pat la unsprezece şi jumătate. După ce s-a terminat filmul, am ieşit pe uşa dinspre peristilul sudic şi m-am dus în camera mea. Vântul bătea cu putere la ora aceea şi nu era o noapte potrivită să te plimbi şi să iei o gură de aer. M-am dus direct în apartamentul meu. E la numărul 1, în peristilul de

sud.

— Se vedea vreo lumină în biserică?

— Eu nu am observat. Dacă stau să mă gândesc, nu am văzut lumină nici în camerele studenţilor, nici în cele ale preoţilor. În ambele curţi era obişnuita lumină chioară.

— Înţelegeţi că trebuie să stabilim pe cât de clar posibil filmul evenimentelor petrecute în orele de dinaintea morţii arhidiaconului, spuse Piers. Aţi auzit sau aţi văzut ceva care ar putea fi semnificativ?

Stannard râse fără veselie.

— Bănuiesc că o mulţime de lucruri s-au petrecut, dar nu pot citi mintea oamenilor. Am avut impresia că arhidiaconul nu a fost tocmai bine-venit, dar n-am auzit pe nimeni amenințându-l cu moartea.

— Aţi vorbit cu el după ce vi s-a făcut cunoştinţa?

— Doar la cină, când i-am cerut untul şi el mi l-a dat. Nu mă pricep să fac conversaţie de complezenţă, aşa că mi-am concentrat atenţia asupra mâncării şi a vinului care erau calitativ superioare companiei. Nu a fost o masă foarte veselă. Nu a fost tocmai toţi-băieţii-împreună-sub-oblăduirea-lui-Dumnezeu – sau a lui Sebastian Morell, ceea ce este cam acelaşi lucru. Dar şeful dumneavoastră a fost prezent. Poate să vă spună cum a fost la cină.

— Domnul comandant ştie ce a văzut şi ce a auzit. Acum vă întrebăm pe dumneavoastră.

— V-am spus, nu a fost o masă vesela. Studenţii păreau abătuţi, părintele Sebastian prezida adunarea cu o politeţe de gheaţă şi unii nu-şi puteau lua ochii de la Emma Lavenham, lucru pentru care nu sunt de condamnat. Raphael Arbuthnot a citit un fragment din Trollope – un romancier pe care nu-l cunosc, dar care mi s-a părut destul de inofensiv. Dar nu şi arhidiaconului.

Şi dacă Arbuthnot a dorit să-l pună într-o situaţie penibilă, şi-a ales momentul potrivit. E dificil să te prefaci că te bucuri de cină când îţi tremură mâinile şi eşti pe punctul de a vomita în farfurie. După cină toţi au plecat în grabă spre biserică şi de atunci nu i-am mai văzut pe nici unul până când n-a intrat Crampton în salon în timp ce mă uitam la film.

— Şi nici nu aţi văzut, nici nu aţi auzit nimic dubios în timpul nopţii?

— Ne-aţi întrebat asta şi la întrunirea din bibliotecă. Dacă aş fi văzut sau auzit ceva dubios, aş fi spus până acum.

Piers fu cel care puse următoarea întrebare:

— Şi nu aţi pus piciorul în biserică în timpul acestei vizite, nici pentru slujbă, nici cu alta ocazie?

— De câte ori trebuie să vă spun acelaşi lucru? Răspunsul e nu. Nu. Nu. Nu.

Dalgliesh ridică privirea şi se uită la Stannard.

— Atunci cum explicaţi faptul că amprentele dumneavoastră proaspete se afla pe peretele de lângă *Judecata de Apoi* şi pe scaunul din a doua boxă? Praful de sub scaun a fost şters. Este foarte probabil ca specialiştii noştri să găsească urme pe haina dumneavoastră. Acolo va ascundeaţi când arhidiaconul a intrat în biserică?

Piers îl văzu îngrozindu-se. Ca întotdeauna, acest lucru îl întrista. Nu se simţea triumfător, ci doar ruşinat. Una era să pui un suspect într-o situaţie dezavantajoasă, alta era să asişti la transformarea unui om într-un animal îngrozit. Stannard păru să se micşoreze din punct de vedere fizic, ca un copil subnutrit aflat într-un fotoliu prea mare pentru el. Încă îşi ţinea mâinile în buzunare, apoi încerca să îşi cuprindă trupul cu ele. Materialul subţire se întinse şi lui Piers i se păru că aude pânza cum se rupe la cusături.

-Probele sunt incontestabile, spuse calm

Dalgliesh. Aţi minţit din momentul când aţi intrat în această încăpere. Dacă nu l-aţi ucis pe arhidiaconul Crampton ar fi recomandabil să spuneţi adevărul acum – tot adevărul.

Stannard rămase tăcut. Îşi scosese mâinile din buzunare şi le ţinea încleştate în poală. Îşi plecase fruntea deasupra lor ca un om care se roagă. Părea să se gândească şi toţi aşteptară în tăcere. Când, în cele din urmă, îşi înălţă capul şi vorbi, părea să fi trecut peste momentul culminant al fricii şi să poată continua. În vocea lui, Piers observă un amestec de încăpăţânare şi aroganţă.

— Nu eu l-am omorât pe Crampton şi nu puteţi dovedi că am făcut-o. Da, am minţit în legătură cu faptul că nu am fost în biserică. Era normal. Ştiam că dacă vă spun adevărul o să mă consideraţi imediat suspectul principal. Totul e foarte convenabil, nu? Ultimul lucru pe care îl vreţi e să acuzaţi pe cineva de la St Anselm. Eu sunt tocmai potrivit pentru aşa ceva; preoţii aceia sunt sacrosanţi. Ei bine, nu eu am făcut-o.

— Atunci ce aţi căutat în biserica? îl întreba Piers. Doar nu vă aşteptaţi să credem că v-aţi dus să vă rugaţi?

Stannard nu răspunse. Părea să se îmbărbăteze pentru explicaţia inevitabilă pe care trebuia s-o dea sau poate îşi alegea cuvintele cele mai convingătoare şi mai potrivite. Când vorbi, îşi fixă privirea pe peretele din faţa lui, evitând cu grijă ochii lui Dalgliesh. Vocea îi era stăpânită, dar avea o notă abia ascunsă de autojustificare iritată.

— Bine, recunosc că aveţi dreptul la o explicaţie şi este de datoria mea să v-o ofer. Este total nevinovata şi nu are nimic de-a face cu moartea lui Crampton. Având în vedere acest lucru, v-aş fi recunoscător dacă m-aţi asigura de confidenţialitatea acestei discuţii.

— Ştiţi bine că nu putem face asta, zise

Dalgliesh.

— Uite ce e, v-am spus că nu are nimic de-a face cu moartea lui Crampton. L-am întâlnit prima dată sâmbătă. Nu-l mai văzusem în viaţa mea. Nu m-am certat cu el şi nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea. Urăsc violenţa. Sunt un pacifist şi asta nu este doar o convingere politică.

— Domnule doctor, interveni Dalgliesh, vreţi să-mi răspundeţi la întrebare? Vă ascundeaţi în biserică. De ce?

— Asta încerc să vă spun. Căutam ceva. E vorba de un document pe care puţinii oameni care ştiu de existenţa lui îl numesc papirusul de la St Anselm. Se spune că este un ordin semnat de Pilat din Pont şi adresat căpitanului gărzilor prin care se ordonă îndepărtarea trupului crucificat al unui agitator politic. Cred ca vă daţi seama de importanţa documentului. I-a fost dat fondatoarei Mănăstirii St Anselm, domnişoara Arbuthnot, de fratele ei şi a rămas în custodia decanului până acum. Se spune că documentul este un fals, dar cum nimănui nu i se permite să-l vadă sau să-l examineze din punct de vedere ştiinţific, întrebarea rămâne fără răspuns. Evident, documentul este extrem de interesant pentru orice om de ştiinţă adevărat.

— Ca dumneavoastră, bunăoară? întreba Piers. Nu mi-am dat seama că sunteţi expert în documentele prebizantine. Nu sunteţi sociolog?

— Asta nu mă împiedică să fiu interesat de istoria bisericii.

— Aşadar, continuă Piers, ştiind că este puţin probabil să primiţi permisiunea de a vedea documentul, v-aţi decis să-l furaţi.

Stannard îi aruncă lui Piers o privire profund dispreţuitoare, apoi spuse cu ironie:

— Cred că definiţia legală a furtului este luarea

unui lucru cu intenţia deposedării permanente a proprietarului. Sunteţi ofiţer de poliţie şi credeam că ştiţi acest lucru.

— Domnule Stannard, interveni Dalgliesh, poate că este un lucru natural pentru dumneavoastră să fiţi nepoliticos sau poate că aceasta este o metodă plăcută, chiar dacă puerilă, de eliberare a tensiunii, dar nu este recomandabil să o folosiţi când sunteţi cercetat într-un caz de crimă. Aşadar, aţi mers la biserică. De ce credeaţi că papirusul era ascuns acolo?

— Părea să fie o alegere firească. Am cercetat cărţile din biblioteca – cel puţin, atât cât am putut cu părintele Peregrine prezent în permanenţa, atent la orice mişcare, chiar dacă se prefăcea că nu observă nimic. Am considerat că venise momentul să-mi îndrept atenţia în altă direcţie. Mi-a trecut prin minte că documentul ar fi putut fi ascuns sub *Judecata de Apoi.* M-am dus în biserică sâmbătă după-amiază. La colegiu e întotdeauna linişte după prânz.

— Cum aţi intrat în biserică?

— Aveam chei. Am fost aici chiar după Paşti, când majoritatea studenţilor sunt plecaţi şi domnişoara Ramsey era în concediu. Am împrumutat cheile de la biserică, una Chubb şi una de yală, din birou şi am făcut copii la Lowestoft. Nu li s-a simţit lipsa în cele două ore cât mi-a trebuit să fac asta. Dacă cineva observa ceva, eram pregătit să spun că le-am găsit în peristilul de sud. Oricine putea să le piardă.

— V-aţi gândit la toate. Unde sunt acum aceste chei?

— După ce Sebastian Morell a aruncat bomba azi-dimineaţă în bibliotecă, mi-am spus că nu era tocmai potrivit să fie găsite în posesia mea. Dacă vreţi să ştiţi, am scăpat de ele. Mai exact, le-am şters de amprente şi le-am îngropat la marginea stâncii.

— Aţi fi în stare să le mai găsiţi? întrebă Piers.

— Probabil. S-ar putea să dureze ceva timp, dar ştiu locul unde le-am îngropat cu o aproximaţie de, să zicem, zece metri.

— Atunci ar fi bine să le găsiţi, spuse Dalgliesh. Sergentul Robbins vă va însoţi.

— Şi ce aveaţi de gând să faceţi cu papirusul dacă îl găseaţi? se interesă Piers.

— Să-l copiez. Să scriu un articol despre el pentru ziare şi pentru presa de specialitate. Îmi propusesem să-l aduc acolo unde este locul oricărui document de o asemenea importanţă: la cunoştinţa publicului.

— Pentru bani, pentru glorie ştiinţifică sau pentru amândouă?

Stannard îi aruncă o privire plină de venin.

— Dacă aş fi scris o carte, aşa cum aveam de gând, evident că aş fi făcut bani.

— Bani, faimă, prestigiu academic, poza în ziare. Oamenii pot omori şi pentru mai puţin.

ânainte ca Stannard să poată protesta, Dalgliesh spuse:

— Bănuiesc că nu aţi găsit papirusul.

— Nu. Am luat cu mine un cuţit de lemn pentru hârtie sperind să pot scoate ceea ce ar fi putut fi ascuns între *Judecata de Apoi* şi peretele bisericii. Mă suisem pe unul dintre scaune ca să ajung la tablou când am auzit pe cineva intrând în biserică. Am pus repede scaunul la loc şi m-am ascuns. Se pare că ştiţi unde.

— În a doua lojă cu strane, îi răspunse Piers. Ca în jocurile de şcolari. Cam umilitor, nu? Nu puteaţi să vă puneţi în genunchi? Nu, probabil că nu aţi fi fost foarte convingător prefăcându-vă că vă rugaţi.

— Şi să recunosc că am cheile de la biserică? Destul de ciudat, asta nu mi s-a părut o idee prea bună. Se întoarse spre Dalgliesh. Dar pot să vă dovedesc că spun adevărul. Nu m-am uitat sa văd

cine a intrat, dar când s-au mutat pe culoarul central spre navă i-am auzit clar: erau Morell şi arhidiaconul. Se certau în legătură cu viitorul colegiului. Aş putea să reproduc mare parte a conversaţiei. Am o memorie auditivă foarte bună şi cei doi nu vorbeau încet. Dacă vreţi să găsiţi pe cineva care are un cui împotriva arhidiaconului, nu trebuie să căutaţi prea departe. Una dintre ameninţările acestuia a fost că va lua din biserică valoroasa piesa de altar.

Piers întrebă pe un ton, fără îndoială, plin de interes:

— Şi ce explicaţie aveaţi de gând să daţi dacă s-ar fi uitat sub strane şi v-ar fi văzut? Vreau să spun, se vede că aţi pus la cale lucrurile cu mare atenţie. Să presupun că aveaţi o explicaţie pregătită şi pentru această situaţie?

Stannard tratã întrebarea de parcă ar fi fost vorba de o intervenţie nu prea inteligentă venită din partea unui copil nu foarte dotat.

— Ideea e absurdă. De ce ar fi căutat acolo? Chiar dacă s-ar fi uitat la strane, de ce ar fi îngenuncheat sa se uite dedesubt? Dacă ar fi făcut-o, evident că m-aş fi aflat într-o situaţie cam neplăcuta.

— Şi acum vă aflaţi într-o situaţie neplăcută, domnule doctor, zise Dalgliesh. Recunoaşteţi că aţi făcut o încercare eşuată de a cerceta biserica. Cum putem fi siguri ca nu v-aţi întors mai târziu sâmbătă noaptea?

— Vă dau cuvântul meu că nu am făcut-o. Ce pot să spun? Apoi adăugă agresiv: Şi nu puteţi să dovediţi că am făcut-o.

— Aţi spus că aţi folosit un cuţit de lemn ca să sondaţi peretele in spatele tabloului, zise Piers. Sunteţi sigur că numai asta aţi folosit? Nu v-aţi dus în bucătăria de la St Anselm în noaptea aceea, în timp ce congregaţia era la vecernie, şi nu aţi luat un alt cuţit?

Şi de data asta nonşalanţa prefăcută a lui Stannard, aroganţa şi agresivitatea abia ascunse fură înlocuite de o groază adevărată. Pielea din jurul buzelor umede şi foarte roşii se albi, iar pe pomeţi îi ieşiră în evidenţă linii roşii pe tenul de un cenuşiu-verzui nesănătos.

Se întoarse cu întregul trup spre Dalgliesh cu o vehemenţă care îl făcu aproape să răstoarne fotoliul.

— Dumnezeule, Dalgliesh, trebuie să mă crezi! Nu m-am dus la bucătărie! Nu aş putea să înfig un cuţit în nimeni, nici măcar într-un animal. Nu aş putea tăia nici gâtul unei pisici. E absurd! E îngrozitor să sugerezi asta! Am fost în biserică numai o dată, jur, şi tot ce aveam cu mine a fost cuţitul de lemn. Pot să vi-l arăt. II aduc acum.

Se ridicase pe jumătate de pe fotoliu şi privea cu disperare, pe rind, spre cele două chipuri imobile. Nimeni nu scoase vreo vorbă. Apoi Stannard spuse cu o undă de speranţă şi triumf:

— Mai e ceva. Cred că pot să dovedesc că nu m-am întors. Am sunat-o pe prietena mea din New York pe la unsprezece şi jumătate, ora locală. Relaţia noastră trece printr-o perioadă dificilă şi vorbim aproape în fiecare zi la telefon. Am folosit mobilul şi pot să vă dau numărul ei. Doar nu aş fi vorbit o jumătate de oră cu ea dacă aveam de gând să-l omor pe arhidiacon.

— Nu, zise Piers. Nu, dacă omorul a fost premeditat.

Dar uitându-se în ochii îngroziţi ai lui Stannard, Dalgliesh ştiu că avea în faţa lui un suspect care putea fi cu siguranţă eliminat de pe listă. Stannard nu avea nici o idee cum murise arhidiaconul.

— Trebuie să mă întorc la universitate luni dimineaţa, puse Stannard. Aveam de gând să plec diseară. Pilbeam urma să mă ducă la Ipswich. Nu mă puteţi reţine aici, n-am făcut nimic rău.

Văzând că nu primeşte nici un răspuns, adăugă cu o voce pe jumătate împăciuitoare, pe jumătate furioasă:

— Uite ce e, am paşaportul la mine. Îl port întotdeauna asupra mea. Nu conduc, aşa că e util pentru identificare. Presupun că dacă vi-l dau temporar nu aveţi nimic împotrivă să plec.

— Inspectorul Tarrant îl va prelua şi vă va da o chitanţă, zise Dalgliesh. Nu am terminat cu dumneavoastră, dar sunteţi liber să plecaţi.

— Şi bănuiesc că aveţi de gând să-i spuneţi lui Sebastian Morell ce s-a întâmplat.

— Nu, spuse Dalgliesh. Dumneavoastră o să o faceţi.Dalgliesh, părintele Sebastian şi părintele Martin se întâlniseră în biroul părintelui Sebastian. Acesta îşi amintise aproape cuvânt cu cuvânt discuţia pe care o avusese cu arhidiaconul în biserică. Relata dialogul de parcă recita ceva învăţat pe de rost, dar lui Dalgliesh nu-i scăpă nota de dezgust pentru sine din vocea sa. La sfirşit, decanul amuţi, fără să dea vreo explicaţie sau vreo justificare. În acest timp părintele Martin rămăsese tăcut pe scaunul său de lângă şemineu cu capul aplecat, nemişcat şi atent de parcă asculta o confesiune.

Urma o pauză, după care Dalgliesh spuse:

— Mulţumesc, părinte. Ceea ce mi-aţi spus concordă cu relatarea doctorului Stannard.

— Iertaţi-mă că mă amestec în domeniul dumneavoastră de activitate, zise părintele Sebastian, dar faptul că Stannard se ascundea în biserică sâmbătă după-amiaza nu înseamnă că nu s-a întors mai târziu în noaptea aceea. Să înţeleg că l-aţi exclus din anchetă?

Dalgliesh nu avea de gând să-i dezvăluie faptul că Stannard nu ştia cum murise arhidiaconul. Se întreba dacă părintele Sebastian uitase semnificaţia cheii lipsă, când decanul spuse:

— Evident, faptul că a făcut o dublură a cheii

presupune ca nu avea nevoie să ia una din birou. Dar ar fi putut face asta ca să arunce bănuiala asupra altcuiva.

— Asta ar însemna că omorul a fost premeditat şi nu a fost un impuls de moment, răspunse Dalgliesh. Stannard nu a fost exonerat – la momentul actual nimeni nu a fost, – dar i-am spus că poate să plece şi presupun că o să vă bucuraţi să nu-l mai vedeţi pe aici.

— Chiar foarte mult. Începuserăm să bănuim că explicaţia lui pentru venirea aici – studierea vieţii domestice a primilor adepţi ai Mişcării Oxfordiene – reprezintă un paravan pentru un alt interes. Mai ales părintele Peregrine era bănuitor. Dar bunicul lui Stannard a fost partener la firma de avocatură care s-a ocupat de problemele colegiului încă din secolul al nouăsprezecelea. A făcut foarte multe pentru noi şi nu aveam cum să nu-i facem pe plac nepotului său. Poate că arhidiaconul avea dreptate – suntem prea inteligenţi ca sa rămânem sclavii trecutului. Întâlnirea cu Stannard nu a fost foarte plăcută. Atitudinea Iui era o combinaţie de fanfaronadă şi sofisme. Mi-a oferit o scuză nu foarte originală pentru lăcomia şi necinstea lui: sfinţenia cercetării istorice.

Părintele Martin nu scosese nici un cuvânt pe durata întregii discuţii. El şi Dalgliesh ieşiră în tăcere din birou. Afară, părintele se opri brusc şi întrebă:

— Aţi dori să vedeţi papirusul de la St Anselm?

— Mi-ar face plăcere.

— Îl ţin în camera mea.

Urcară scările în spirală spre turn. Priveliştea era spectaculoasă, dar camera nu era prea confortabilă. Părea mobilată cu piese disparate, prea vechi ca să fie văzute de vizitatori, dar prea bune ca să fie aruncate. Un asemenea amestec eficient poate produce o atmosfera de intimitate

veselă, dar aici era deprimant. Dalgliesh se îndoia că părintele Martin observase acest lucru.

Pe peretele dinspre nord se găsea un mică gravură religioasă într-o ramă de piele maro. Nu o vedea prea bine, dar nu părea să aibă prea multe merite artistice, iar culorile erau atât de slabe încât era dificil de sesizat chiar şi figura centrală a Fecioarei cu Pruncul. Părintele o luă de pe perete şi desprinse partea de sus a ramei, după care scoase gravura. Dedesubt, între două geamuri de sticla, era ceva ce părea un carton gros, crăpat şi rupt pe margini, acoperit cu şiruri de litere negre, ascuţite. Părintele Martin nu îl duse la fereastra şi Dalgliesh nu reuşi să descifreze cuvintele latine, cu excepţia antetului. Părea să existe un semn rotund în colţul din dreapta, unde papirusul se rupsese. Dalgliesh văzu clar compoziţia în zigzag a trestiei din care fusese făcut.

— A fost examinat numai o dată, imediat după ce l-a primit domnişoara Arbuthnot, spuse părintele Martin. Se pare că nu există nici o îndoiala că papirusul este foarte vechi, datând aproape sigur din primul secol după Hristos. A fost uşor pentru fratele ei, Edwin, să îl obţină. Era, după cum bănuiesc că ştiţi, egiptolog.

— Dar de ce i l-a dat surorii lui? întrebă Dalgliesh. E un lucru ciudat să facă asta, indiferent de provenienţa lui. Dacă era un fals menit să discrediteze religia creştină, de ce să-l ţină secret? Iar dacă-l considera original, nu era cu atât mai firesc să-l aducă la cunoştinţa lumii întregi?

— Acesta este unul dintre motivele principale pentru care l-am considerat întotdeauna un fals, spuse părintele Martin. De ce să-l dea, dacă era original, când această descoperire i-ar fi aduce faimă şi prestigiu? Desigur, poate că a dorit ca sora lui să-l distrugă. Probabil că îl fotografiase şi, dacă ea ar fi făcut acest lucru, ar fi putut acuza colegiul de distrugerea deliberată a unui papirus

de o importanţă crucială. Cred că domnişoara Arbuthnot a acţionat cu înţelepciune procedând astfel. Motivele lui sunt mai puţin explicabile.

— Mai este şi întrebarea de ce s-ar fi obosit Pilat să-şi formuleze cererea în scris, zise Dalgliesh. În mod sigur, un cuvânt spus cui trebuia era modalitatea obişnuită.

— Nu neapărat. Mie asta nu mi se pare ceva ciudat.

— Dar această problemă poate fi soluţionată într-un fel sau altul, dacă doriţi asta. Chiar dacă papirusul datează din vremea lui Hristos, cerneala poate fi datată prin examinarea cu carbon. Acum este posibil să ştim adevărul.

Părintele Martin asambla iarăşi, cu mare grijă, tabloul. În cele din urma îl atârnă pe perete şi se dădu înapoi să vadă dacă l-a pus drept.

— Asta înseamnă, Adam, că tu crezi că adevărul nu poate face rău niciodată.

— N-aş spune asta. Dar cred că trebuie să-l căutăm, indiferent cât de neplăcut ar putea fi răspunsul.

— Asta e meseria ta – să cauţi adevărul. Desigur, niciodată nu îl poţi găsi în întregime. Cum ai putea? Eşti un om foarte deştept, dar ceea ce faci nu are întotdeauna ca rezultat dreptatea. Există dreptatea omului şi dreptatea lui Dumnezeu.

— Nu sunt atât de arogant, părinte. Îmi limitez ambiţia la dreptatea oamenilor sau măcar să mă apropii cât pot de ea. Şi nici măcar asta nu depinde de mine. Meseria mea este sa fac arestări. Juriul decide vinovăţia sau nevinovăţia şi judecătorul stabileşte pedeapsa.

— Şi rezultatul este dreptatea?

— Nu întotdeauna. Poate că nici măcar de multe ori. Dar, într-o lume imperfecta, asta este tot ce putem obţine.

— Nu neg importanţa adevărului, spuse

părintele Martin. Cum aş putea să fac asta? Vreau doar sa spun ca uneori căutarea lui poate fi periculoasa, la fel şi adevărul când e descoperit. Tu sugerezi că papirusul de la Anselm ar trebui examinat şi adevărul stabilit prin datarea cu carbon. Dar acest lucru nu va opri controversa. Oamenii vor spune că papirusul este atât de convingător încât trebuie să fie o copie a unuia anterior şi original. Alţii vor prefera să nu dea crezare experţilor. Ne vom confrunta cu ani întregi de controverse care nu ne vor face nici un bine. Mereu va rămâne ceva misterios în legătura cu papirusul. Nu vrem să dăm naştere unui alt Giulgiu de la Torino.

Mai era o întrebare pe care Dalgliesh dorea să o pună, dar ezită conştient de infatuarea ei, de faptul că, odată pusă, va primi un răspuns onest şi probabil dureros.

— Părinte, dacă papirusul ar fi examinat şi ar fi posibil să se afle cu o certitudine aproape absolută că este original, v-ar afecta în vreun fel credinţa?

Părintele Martin zâmbi şi spuse:

— Fiule, fiind un om care a avut în fiecare oră a vieţii siguranţa că trăieşte în prezenţa lui Hristos, de ce m-ar preo^ipa ce s-a întâmplat cu rămăşiţele pamânteşti?

În biroul de jos, părintele Sebastian o chemase pe Emma să treacă pe la el. O aşteptă să se aşeze pe scaun şi spuse:

— Bănuiesc că doreşti să te întorci la Cambridge cât mai curând posibil. Am vorbit cu domnul Dalgliesh şi nu are nimic împotriva. Înţeleg că la momentul actual nu are căderea să-i reţină aici pe cei care doresc să plece, cu condiţia ca poliţia să ştie uiide pot fi găsiţi. Nu se pune problema, desigur, ca preoţii sau studenţii sa plece.

Enervarea la limita furiei pe care o resimţea o făcu pe Emma să spună pe un ton mai aspru decât

intenţiona:

— Vreţi să spuneţi că aţi discutat cu domnul Dalgliesh ce ar trebui să fac eu? Părinte, acest lucru nu ar trebui să-l decidem noi doi?

— Îmi pare rău, Emma, nu m-am exprimat cum trebuie. Nu a fost aşa. Eu am fost cel care a presupus că ai dori să pleci.

— Dar de ce? De ce aţi presupus una ca asta?

— Copilă, printre noi se află un ucigaş. Trebuie să acceptăm acest lucru. M-aş simţi mai uşurat dacă ai pleca de aici. Ştiu. că nu avem nici un motiv să presupunem că vreunul dintre noi este în pericol la St Anselm, dar aici nu are cum să fie un loc foarte fericit sau liniştit pentru tine... sau pentru oricine altcineva.

Emma spuse cu o voce mai blândă:

— Asta nu înseamnă că vreau să plec. Aţi spus că viaţa de la colegiu ar trebui să continue pe cât de normal e posibil. Am crezut că asta înseamnă că voi rămâne şi voi ţine cele trei seminarii obişnuite. Nu văd ce are asta de-a face cu poliţia.

— Nimic, Emma. Am vorbit cu Dalgliesh, fiindcă ştiam că trebuie să am această discuţie cu tine. Înainte de asta mi s-a părut necesar să aflu dacă vreunul dintre noi este, în realitate, liber să plece. Nu ar fi avut nici un rost să discut dorinţele tale până nu clarificam acest lucru. Te rog să-mi ierţi lipsa de tact. Toţi suntem, într-o oarecare măsură, prizonierii modului în care am fost crescuţi. Mă tem că instinctul meu este să arunc femeile şi copiii în barca de salvare. Este un obicei de care soţia mea se plângea mereu, adăuga el zâmbind.

— Şi ce se întâmplă cu doamna Pilbeam şi cu Karen Surtees? Ele o să plece?

Părintele Sebastian ezită şi zâmbi trist. Emmei îi veni chiar să râdă.

— Oh, părinte, doar nu o să-mi spuneţi că amândouă sunt în siguranţă fiindcă au câte un bărbat să le apere?

— Nu, nu intenţionam să agravez jignirea pe care ţi-am adus-o. Domnişoara Surtees a spus poliţiei că intenţionează să rămână cu fratele ei până când este arestat cineva. S-ar putea să mai stea o vreme. Cred că ea este cea care va oferi protecţie, nu invers. Am sugerat celor doi Pilbeam ca doamna Pilbeam să meargă în vizită la unul dintre fiii ei căsătoriţi, dar ea a întrebat cu o oarecare asprime cine se va ocupa de gătit. Emmei îi trecu prin minte un gând neliniştitor. – îmi pare rău că am fost atât de dură şi poate că sunt egoistă, spuse ea. Dacă ar fi mai uşor pentru dumneavoastră – pentru toată lumea – să plec, atunci aşa o să fac. Nu vreau să fiu o povară sau să vă sporesc grijile. Mă gândeam numai la ce îmi doresc eu.

. – Atunci te rog să rămâi. Prezenţa ta, mai ales în următoarele trei zile, s-ar putea să-mi sporească grijile, dar reprezintă o contribuţie nepreţuită la confortul şi liniştea noastră. Întotdeauna a fost bine când ai venit aici, Emma. E bine şi acum. Ochii li se întâlniră din nou şi Emma putu citi fără urmă de îndoială sentimentele pe care le văzu în ei: plăcere şi uşurare. Îşi întoarse privirea, temându-se că părintele ar putea citi, la rândul lui, un sentiment mai puţin acceptabil: mila. „Nu mai este tânăr şi ceea ce se întâmplă e îngrozitor pentru el, reprezintă probabil sfârşitul tuturor lucrurilor pentru care a muncit şi pe care le-a iubit", îşi spuse Emma.17

Prânzul la St Anselm era o masă mai simplă decit cina, alcătuită de obicei dintr-o supă urmată de o varietate de salate cu carne rece şi un fel vegetarian cald. La fel ca şi cina, se desfăşura în mare parte în tăcere. Astăzi tăcerea era chiar şi mai bine-venită pentru Emma şi, bănuia ea, pentru

toţi ceilalţi. Când comunitatea era adunată, tăcerea părea singurul răspuns posibil în faţa acestei tragedii îngrozitoare, bizare şi de neânţeles, despre care nu se putea vorbi. Tăcerea de la St Anselm era întotdeauna o binecuvântare şi reprezenta mult mai mult decât lipsa conversaţiei. Acum reuşi să confere mesei iluzia vagă a normalităţii. Totuşi, pofta de mâncare lipsea şi chiar şi castroanele cu supă fură împinse la o parte pe jumătate pline, în timp ce doamna Pilbeam se mişca printre ei, albă la faţă, ca un robot.

Emma îşi propusese să se întoarcă la Ambrozie să lucreze, dar ştia că îi va fi imposibil să se concentreze. Dintr-un impuls pe care nu şi-l putea explica, se decise să vadă dacă George Gregory era acasă. El nu se afla întotdeauna la colegiu atunci când venea ea în vizită, dar, atunci când era, se simţeau bine unul în compania celuilalt fără ca între ei să existe relaţii intime. Dar acum Emma simţea nevoia să stea de vorbă cu cineva care era de la St Anselm, dar nu era membru al colegiului, cu cineva în prezenţa căruia nu trebuia să-şi cântărească fiecare cuvânt. Ar fi o uşurare să poată discuta despre crima cu o persoană pe care – bănuia ea – această întâmplare mai degrabă ar intriga-o, în loc s-o afecteze personal.

Gregory era acasă. Uşa căsuţei Sfântul Luca era deschisă şi, apropiindu-se, auzi că Gregory asculta Handel. Emma recunoscu discul pe care-l avea şi ea – altistul James Bowman interpretând *Ombra Mai Fu.* Vocea de o frumuseţe şi o claritate desăvârşite răsuna deasupra promontoriului. Emma aşteptă până când muzica se opri şi, chiar în momentul când se pregătea să bata la uşă, îl auzi invitând-o să intre. Gregory bea cafea şi aroma bogată umplea încăperea. Emma nu mai aşteptase să li se servească şi cafeaua la colegiu, dar când el se oferi să aducă încă o ceaşcă, fu de

acord. Gregory puse o măsuţă lingă un scaun scund de răchită şi Emma se lăsă pe spate, surprinzător de bucuroasă că se afla aici.

Nu venise având nişte idei clare în minte, dar era ceva ce trebuia să spună. Se uită la el cum toarnă cafeaua. Bărbuţa ascuţită dădea un uşor aer sinistru, mefistofelic, unei feţe mai degrabă frumoase decât atrăgătoare. Avea o frunte înalta, iar părul grizonat îi cădea pe spate în valuri atât de regulate de parcă ar fi fost făcute cu ondulatorul. De sub pleoapele subţiri ochii priveau lumea cu un dispreţ amuzat sau ironic. Era un bărbat care avea grija de înfăţişarea lui. Emma ştia că alerga sau înota zilnic, cu excepţia celor mai friguroase luni ale anului. În timp ce îi dădea ceaşca, ea îi văzu din nou defectul fizic pe care el nu făcea nici o încercare să îl ascundă. Jumătatea superioară a degetului mijlociu de la mâna stângă îi fusese retezată accidental în adolescenţă cu un topor. Gregory îi explicase împrejurările încă de la prima întâlnire şi Emma îşi dăduse seama că el simţise nevoia să sublinieze că fusese vorba de un accident care i se datora, nu de un defect din naştere. O surprinsese faptul că lui îi displăcea atât de evident acest lucru şi se simţea obligat să-şi justifice defectul fizic care era clar că nu reprezenta nici un impediment. Era, se gândise ea, o măsură a sentimentului de demnitate personală.

— Vreau să te consult – nu, nu e termenul potrivit – vreau să discut ceva cu tine, îi spuse ea.

— Sunt flatat, dar de ce m-ai ales pe mine? Nu ar fi mai potrivit unul dintre preoţi?

— Nu pot să-l îngrijorez pe părintele Martin cu asta şi ştiu ce ar spune părintele Sebastian – sau, cel puţin, cred că ştiu, deşi uneori reacţionează surprinzător.

— Dar dacă este o chestiune de morală, este de

presupus că ei sunt specialiştii.

— Bănuiesc că este o întrebare morală – sau măcar este o întrebare etică, – dar nu sunt sigură că vreau opinia unui specialist. Cât de mult crezi că ar trebui să cooperăm cu poliţia? Cât ar trebui să le spunem?

— Asta e întrebarea, nu-i aşa?

— Da, asta este.

— Am putea răspunde cu exactitate. Presupun că vrei ca ucigaşul lui Crampton să fie prins, nu? Nu ai nimic împotrivă? Nu consideri că, în anumite circumstanţe, crima este scuzabilă?

— Nu, nu am crezut asta nici un moemnt. Vreau ca toţi criminalii să fie prinşi. Nu sunt sigură ce ar trebui să li se întâmple după aceea, dar, chiar dacă este posibil să simţi pentru ei empatie – chiar simpatie, – tot vreau să fie prinşi.

— Dar nu vrei să participi prea activ în prinderea lor?

— Nu vreau să fie afectaţi nevinovaţii.

— A, dar nu ai cum să împiedici asta, zise Gregory. Asta se întâmplă mereu în cazul unei investigaţii de crimă – nevinovaţii sunt afectaţi. La ce nevinovat anume te referi?

— Aş prefera să nu spun.

Urmă o tăcere, apoi ea continuă:

— Nu ştiu de ce te plictisesc cu asta. Bănuiesc că am vrut să stau de vorbă cu cineva care nu se numără cu adevărat printre membrii colegiului.

— Vorbeşti cu mine fiindcă nu sunt important pentru tine. Nu eşti atrasă de mine din punct de vedere sexual. Eşti mulţumită să fii aici, fiindcă nimic din ce ne-am spune nu ar putea să afecteze relaţia noastră – nu e nimic de afectat. Mă consideri inteligent, cinstit, imperturbabil şi de aceea ai încredere în mine. Toate astea sunt adevărate. Şi, întâmplător, nu crezi că eu l-am ucis părintele Crampton. Ai perfectă dreptate, nu eu am făcut-o. Practic nu m-a deranjat când trăia şi,

cu atât mai puţin, acum când e mort. Recunosc că mă încearcă o curiozitate firească în legătură cu identitatea ucigaşului, dar asta e tot. Şi aş vrea să ştiu cum a murit, dar nu ai de gând să-mi spui şi nu vreau să risc să mă refuzi. Dar, desigur, şi eu sunt implicat. Toţi suntem. Dalgliesh încă nu m-a chemat, dar nu mă amăgesc că asta se datorează faptului că sunt la coada listei lui de suspecţi.

— Şi ce o să spui când te va chema?

— O să-i răspund cinstit la întrebări. Nu o să mint. Dacă mi se va cere părerea, o să-mi aleg cuvintele cu cea mai mare atenţie. Nu o să mă lansez în teorii şi nu o să ofer informaţii care nu mi s-au cerut. În mod sigur nu o să Ie fac munca – sunt plătiţi suficient pentru asta, slavă Domnului. Şi o să ţin cont că întotdeauna o să pot să adaug ceva la cele spuse de mine anterior, dar, odată rostite, cuvintele nu pot fi luate înapoi. Asta intenţionez să fac. Când Dalgliesh sau subalternii lui o să binevoiască să mă cheme voi fi probabil prea arogant sau prea curios ca să pot respecta ce mi-am propus. Te ajută cu ceva răspunsul meu?

— Aşadar, părerea ta e să nu minţi, dar nici să spui mai mult decât este necesar. Să aştepţi să fii întrebat, apoi să răspunzi cinstit.

— Cam aşa ceva.

Apoi Emma îi puse o întrebare pe care ar fi vrut să i-o pună încă de la prima întâlnire. Era ciudat că tocmai astăzi venise momentul potrivit.

— Nu prea ai la inimă St Anselm, nu-i aşa? Asta din cauză că nu eşti credincios sau fiindcă ai impresia că nici ei nu sunt?

— A, ei sunt credincioşi, nu încape îndoială. Numai că ceea ce cred ei nu mai are importanţă. Nu mă refer la învăţăturile morale; moştenirea iudeo-creştină a creat civilizaţia occidentală şi ar trebui să fim recunoscători pentru asta. Dar biserica pe care o slujesc este pe moarte. Când mă uit la *Judecata de Apoi* încerc să înţeleg ce

semnificaţie avea pentru bărbaţii şi femeile din secolul al XV-lea. Dacă viaţa este scurtă, grea şi plină de durere, trebuie să speri în existenţa raiului. Biserica le oferea alinare şi lumina, imagini şi poveşti, şi speranţa unei vieţi veşnice. Secolul XXI oferă alte compensaţii. Fotbalul, de exemplu. Acolo ai parte de ritual, culoare, dramatism şi sentimentul apartenenţei; fotbalul are înalţii lui preoţi, chiar şi martirii lui. Apoi mai sunt cumpărăturile, arta şi muzica, călătoriile, alcoolul şi drogurile. Toţi avem propriile resurse de a ne feri de cele două grozăvii ale vieţii omeneşti – plictiseala şi ideea că suntem muritori. Şi acum – Dumnezeu să ne ajute – mai există şi internetul. Pornografie accesibilă prin atingerea câtorva taste. Dacă doreşti să găseşti o reţea de pedofili sau să afli cum să fabrici o bombă ca să-i arunci în aer pe cei care nu sunt de acord cu tine, totul îţi este accesibil. Plus, desigur, o mină fără fund de alte informaţii, unele chiar precise.

— Dar când toate acestea dau greş, chiar şi muzica, poezia, arta? întreba Emma.

— Atunci, draga mea, voi apela la ştiinţă. Dacă sfârşitul promite să fie neplăcut, o să mă bazez pe morfina şi pe mila doctorilor. Sau poate că o să înot la nesfârşit în mare şi o să arunc o ultima privire spre cer.

— De ce stai aici? De ce ai acceptat această slujbă?

— Fiindcă îmi face plăcere să predau greaca veche unor tineri inteligenţi. Tu de ce ai ales mediul universitar?

— Fiindcă îmi place să predau literatura engleză tinerelor şi tinerilor inteligenţi. Asta e o parte a răspunsului. Uneori mă întreb spre ce mă îndrept exact. Mi-ar plăcea mai mult sa am o activitate creativă originala decât să analizez creativitatea altora.

— Te-ai împotmolit în hăţişul junglei

universitare? Eu am avut mare grijă să evit asta. Locul ăsta mi se potriveşte de minune. Am suficiente fonduri ca să nu fiu nevoit să muncesc cu normă întreagă. Am o viaţă la Londra – una pe care preoţii nu ar aproba-o deloc, – dar mă stimulează contrastul. Am nevoie şi de linişte, ca să scriu şi să gândesc. Aici o am. Nu sunt deranjat de vizitatori. Mă feresc de ei cu scuza că nu am decât un dormitor. Pot să mănânc la colegiu când am chef şi sunt sigur că pot obţine o mâncare excelentă, vinuri întotdeauna băubile şi uneori chiar remarcabile, iar convestaţia este de cele mai multe ori stimulativă, rareori plicticoasă. Îmi place să mă plimb singur şi pustietatea acestei coaste mi se potriveşte. Cazarea şi masa îmi sunt asigurate gratuit, dar, pe de altă parte, colegiul plăteşte o sumă derizorie pentru predarea la un standard pe care, altminteri, ar fi greu să îl obţină sau să şi-l permită. Acest criminal a făcut imposibilă continuarea acestei situaţii. Încep să-l urăsc cu adevărat.

— Mai îngrozitoare este ideea că ar putea fi cineva de aici, cineva pe care îl cunoaştem.

— O treabă din interior, cum ar spune scumpa noastră poliţie. Trebuie să fie aşa, nu? Haide, Emma, nu eşti o laşă. Acceptă adevărul! Ce hoţ ar veni cu maşina prin beznă, prin furtună, la o biserică de la capătul lumii, pe care nu se putea aştepta s-o găsească deschisă, în speranţa că va sparge cutia milei şi va face rost de câţiva bănuţi? Iar cercul suspecţilor nu este foarte mare. Tu eşti exclusă, draga mea. Desigur, cel care a ajuns primul la locul crimei este întotdeauna suspect în povestirile poliţiste – care, pot să spun, sunt pasiunea preoţilor, – dar cred că poţi fi sigura că tu eşti exceptata. Mai rămân cei patru studenţi care se aflau la colegiu noaptea trecută şi alţi şapte: familia Pilbeam, Surtees şi sora lui, Yarwood, Stannard şi eu. Presupun că nici chiar

Dalgliesh nu îi suspectează cu adevărat pe preoţi, deşi probabil că nu-i exclude cu totul, mai ales dacă ţine cont de aforismul lui Pascal: „Oamenii nu fac niciodată un rău atât de deplin şi cu atâta bucurie ca atunci când îl fac dintr-o convingere religioasa".

Emma nu dorea să vorbească despre preoţi, aşa că spuse:

— Putem cu siguranţă să-i excludem pe cei doi Pilbeam, nu?

-Este destul de improbabil să fie ei criminalii, dar aşa
suntem toţi. Însă m-ar întrista să mă gândesc că o bucătăreasă atât de bună şi-ar putea petrece restul vieţii în închisoare. OK, îi excludem pe cei doi Pilbeam.

Emma se pregătea să spună că cei patru studenţi puteau fi şi ei eliminaţi, dar ceva o făcu să se oprească. Îi era teamă de ceea ce ar putea să audă. În schimb spuse:

— Eşti sigură că tu nu eşti suspectat? Nu aveai nici un motiv să-l urăşti pe arhidiacon. De fapt, uciderea lui ar putea determina închiderea colegiului. Nu este ăsta ultimul lucru pe care îl doreşti?

— Oricum asta avea să se întâmple. E de mirare că a rămas deschis atât de mult timp. Dar ai dreptate, nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea lui Crampton. Dacă aş fi capabil să omor pe cineva – ceea ce nu sunt, doar în caz de autoapărare – l-aş omori probabil pe Sebastian Morell.

— Pe părintele Sebastian? De ce?

— E o poveste veche. M-a împiedicat să devin membru al AII Souls. Acum nu mai contează, dar la vremea respectivă m-a afectat mult. O, Doamne, chiar foarte mult. Pur şi simplu a scris o recenzie plină de răutate referitoare la ultima mea carte, sugerând, abia mascat, că aş fi vinovat de plagiat.

Lucru total neadevărat. A fost vorba de una dintre acele coincidenţe de expresii şi idei care pot apărea uneori. Dar scandalul iscat nu mi-a fost de ajutor.

— Ce îngrozitor!

— Nu chiar. Se mai întâmplă, ştii bine. E coşmarul oricărui scriitor.

— Dar de ce ţi-a oferit slujba asta? Nu se poate să fi uitat.

— Nici măcar o dată nu a adus vorba despre asta. Este posibil să fi uitat. Pentru mine a fost important la momentul respectiv, dar evident că pentru el nu a fost. Chiar dacă şi-a amintit când am solicitat postul, mă îndoiesc că acest lucru l-a pus pe gânduri – nu când era vorba să obţină un profesor excelent pentru St Anselm, şi asta pe bani puţini.

Emma nu răspunse. Privindu-i capul aplecat, Gregory o îndemna:

— Mai ia nişte cafea, apoi spune-mi ultimele bârfe de la Cambridge.Când Dalgliesh suna să-l cheme pe George Gregory să vină la căsuţa Sfântul Matei, Gregory spuse:

— Speram să putem discuta aici. Aştept un telefon de la agentul meu care are numărul de aici. Nu suport telefoanele mobile.

Un telefon de afaceri duminica i se părea puţin probabil lui Dalgliesh. Ca şi cum i-ar fi simţit neâncrederea, Gregory adăugă:

— Trebuie să mă întâlnesc mâine cu ea la prânz în Londra, la Ivy. Am presupus că acest lucru nu mai este posibil acum sau, dacă e posibil, nu e potrivit. De aceea am încercat să dau de ea, fără succes însă. I-am lăsat un mesaj pe robotul telefonic în care i-am cerut să mă sune. Evident, dacă nu pot fi sigur că mesajul ajunge la ea astăzi sau mâine-dimineaţă, va trebui să mă duc la Londra. Presupun că nu aveţi nimic împotrivă.

— Nu, în momentul de faţă. Aş prefera ca toţi cei de la St Anselm să rămână aici, cel puţin până la încheierea primei părţi a investigaţiei.

— Nu am nici un gând să fug, vă asigur. Ba chiar dimpotrivă Nu trăieşti în fiecare zi cu emoţia indirectă a unei crime.

— Nu cred că domnişoara Lavenham împărtăşeşte această idee, replica Dalgliesh.

— Sigur că nu, biata copilă însă ea a văzut cadavrul. Fără impactul vizual terifiant, crima reprezintă un *frisson* atavic, desprins parcă din Agatha Christie, nu din realitate. Ştiu ca este de presupus ca teroarea imaginară este mai puternică decât cea reală, dar cred că acest lucru nu este valabil şi în cazul crimei. În mod sigur, cineva care a văzut cu ochii lui victima unei crime nu-şi va putea niciodată şterge din minte această imagine. Aşadar, veţi veni aici? Mulţumesc.

Comentariile lui Gregory fuseseră lipsite total de sensibilitate, dar erau în mare parte corecte. Ca detectiv proaspăt numit în Departamentul de Investigaţii Criminale, când îngenunchease lângă cadavrul primei victime pe care o vedea şi pe care nu avea să o uite niciodată, Dalgliesh simţise pentru întâia dată, cu un amestec de şoc, furie şi milă, puterea distructivă a criminalului. Se întreba cum suporta Emma Lavenham situaţia, dacă putea sau dacă ar fi trebuit să facă ceva ca să o ajute. Probabil că nu. Ar putea interpreta orice încercare fie ca o intervenţie nedorită, fie ca un semn de milă. Nu exista nici o persoană la St Anselm cu care putea vorbi deschis despre ceea ce văzuse în biserică, poate doar cu excepţia părintelui Martin, iar acesta, bietul de el, probabil că avea nevoie el însuşi de ajutor şi consolare, ca să mai fie în stare să le ofere. Ar putea, desigur, să plece şi să ducă odată cu ea şi secretul, dar nu era genul de femeie care să fugă. De ce oare era atât de sigur de asta,

cu toate că nu o cunoştea? Se decise să şi-o scoată temporar din minte pe Emma şi să se concentreze asupra chestiunii pe care o avea de rezolvat în acel moment.

Se bucura că Gregory îl invitase să se întâlnească la căsuţa Sfintul Luca. Nu avea de gând să-i interogheze pe studenţi în camerele lor sau în vreo locaţie aleasă de ei; era mai potrivit, mai rapid şi economisea timp dacă veneau ei la el. Dar pe teren propriu, Gregory va fi în elementul lui şi suspecţii care se simt liniştiţi pot lăsa mai uşor garda jos. Dalgliesh putea afla mult mai multe despre martorul său din cercetarea discreta a locuinţei lui decât dintr-o duzină de întrebări directe. Cărţile, tablourile, aranjarea obiectelor oferă uneori indicii mai clare decât cuvintele.

În timp ce Dalgliesh şi Kate îl urmau pe Gregory în salonul aflat în partea stângă, Dalgliesh remarcă înca o dată individualitatea fiecăreia dintre cele trei căsuţe, de la confortul domestic vesel al familiei Pilbeam, la atelierul aranjat cu grija al celor doi Surtees, plin de miros de lemn, terebentină şi mâncare pentru animale, şi la această locuinţă care vădea prezenţa unui om de cultura aproape obsedat de ordine. Căsuţa fusese adaptată pentru a servi cele două interese principale ale lui Gregory – literatura clasică şi muzica. Toată camera din faţă era plină de rafturi de cărţi, din podea până în tavan, cu excepţia spaţiului de deasupra şemineului victorian bogat ornamentat, unde era atârnată o reproducere *a Arcului lui Constantin* a lui Piranesi. Era evident ca pentru Gregory era important ca înălţimea rafturilor să corespunda exact cu cea a cărţilor – o manie pe care Dalgliesh o împărtăşea, – iar impresia creată era de încăpere ordonata, bogat tapetată cu piele maronie cu auriu, care lucea discret. Un birou simplu de stejar pe care se afla un computer împreună cu un scaun ergonomie se

găseau la fereastră, care nu avea perdele, ci un oblon de lemn.

Trecură prin arcada fără uşă spre o încăpere adiacentă, alcătuită în cea mai mare parte din sticlă şi care se întindea pe toată lungimea căsuţei. Aici era salonul lui Gregory, mobilat cu scaune confortabile şi uşoare de răchită şi o sofa, o măsuţa pentru băuturi şi una mai mare, rotunda, la capătul îndepărtat al camerei, acoperită cu teancuri de cărţi şi de reviste. Chiar şi acestea erau puse în ordine, aranjate, se pare, după mărime. Acoperişul de sticla şi părţile laterale aveau obloane care, îşi zise Dalgliesh, erau absolut necesare pe timpul verii. Chiar şi acum camera aflată spre sud era plăcut de caldă. Afară, terenul era acoperit de tufărişul dezgolit de frunze, în depărtare se vedeau vârfurile copacilor din jurul lacului, iar spre est, întinderea cenuşie a Marii Nordului.

Scaunele joase nu erau adecvate desfăşurării unui interogatoriu, dar nu aveau unde altundeva să se aşeze. Scaunul lui Gregory era îndreptat spre sud; se lăsă pe spătar, îşi sprijini capul de rezemătoare şi îşi întinse picioarele lungi, complet degajat, de parcă se afla într-un club.

Dalgliesh începu cu întrebări al căror răspuns îl cunoştea deja din studierea dosarelor personale. Cel al lui Gregory oferise mult mai puţine informaţii decât cele ale studenţilor. Primul document, o scrisoare de la Colegiul Keble din Oxford, dezvăluia clar cum ajunsese Gregory la St Anselm. Dalgliesh, care avea o memorie fenomenala a cuvântului scris, şi-o amintea cu exactitate:

Acum că Bradley a ieşit în sfârşit la pensie (cum Dumnezeu ai reuşit?), se zvoneşte că eşti în căutarea unui înlocuitor. Mă întreb dacă te-ai gândit la George Gregory. Înţeleg că în acest moment este ocupat cu o nouă traducere a lui Euripide şi caută o slujbă cu o

jumătate de normă, preferabil la [ară, unde să-şi poată vedea liniştit de munca lui. Din punct de vedere academic, desigur, nu ai putea găsi ceva mai bun; este un profesor extraordinar. Este exemplul clasic al învăţatului care niciodată nu îşi foloseşte în totalitate întregul potenţial. Nu este o persoană cu care să te înţelegi foarte uşor, dar cred că arii potrivit pentru scopurile tale. Am vorbit cu el când a luat masa aici vinerea trecută. Nu i-am promis nimic, dar i-am spus că o să afl u ce părere ai. Presupun că şi banii sunt un considerent, dar nu cel principal. Ceea ce urmăreşte cu adevărat este liniştea.

Acum Dalgliesh zise:

— Aţi venit aici în 1995 cu invitaţie.

— Aţi putea spune că am fost căutat. Colegiul avea nevoie de un profesor cu experienţă care să predea greaca veche şi ceva ebraică. Eu doream o slujbă de profesor cu jumătate de normă, preferabil la ţară, care să îmi ofere şi cazare. Am o casă la Oxford, dar deocamdată este închiriata. Chiriaşul este responsabil şi chiria mare. Este un aranjament pe care nu vreau să-l stric. Părintele Martin ar califica întâlnirea noastră drept providenţială; părintele Sebastian a considerat-o înca un exemplu al puterii sale de a comanda evenimentele în avantajul său şi al colegiului. Nu pot vorbi în numele colegiului, dar cred că nici una din părţi nu a regretat aranjamentul.

— Când I-aţi cunoscut pe arhidiaconul Crampton?

— În timpul primei vizite pe care a făcut-o în urmă cu circa trei luni când a fost numit curator. Nu-mi amintesc data exactă. A mai venit şi acum două săptămâni, apoi ieri. A doua oară s-a deranjat să vină să mă caute ca să mă întrebe exact în ce termeni cred eu că am fost angajat aici. Am avut impresia că, dacă îl lăsam, avea de gând să mă catehizeze. L-am trimis la Sebastian Morell să se

intereseze în ceea ce priveşte prima problemă; în cea de-a doua, m-am comportat suficient de nesuferit ca să-l determin să-şi caute alte victime, mai uşor de impresionat – familia Surtees, bănuiesc.

— Şi vizita aceasta?

— Nu l-am mai văzut până ieri la cină. Nu a fost o adunare prea veselă, dar ştiţi asta, doar aţi participat, aşa că aţi văzut şi aţi auzit tot atâtea ca şi mine, poate chiar mai multe. După masă nu am mai aşteptat cafeaua şi m-am întors aici.

— Şi restul nopţii, domnule Gregory?

— L-am petrecut aici. Am citit, am lucrat, am corectat vreo şase lucrări ale studenţilor. Apoi am ascultat muzică, Wagner, după care m-am culcat. Şi, ca să nu vă mai obosiţi să întrebaţi, nu am ieşit deloc în timpul nopţii. Nu am văzut pe nimeni şi nu am auzit nimic în afară de furtună.

— Când aţi aflat de moartea arhidiaconului?

— Când m-a sunat Raphael Arbuthnot la şapte fără un sfert ca să-mi spună că părintele Sebastian a organizat o întrunire de urgenţă a tuturor rezidenţilor în bibliotecă, la şapte şi jumătate. Nu a dat nici o explicaţie şi de-abia când ne-am adunat cu toţii, după cum ni s-a cerut, am aflat de crimă.

— Ce reacţie aţi avut când aţi auzit ştirea?

— Greu de explicat. În mare măsură a fost şocul iniţial şi neâncrederea. Nu-l cunoşteam pe om, aşa că nu aveam de ce să simt durere personală sau regret. Şarada din bibliotecă a fost extraordinară, nu-i aşa? Morell se pricepe la aşa ceva. Bănuiesc că a fost ideea lui. Stăteam cu toţii acolo, ca membrii unei familii destrămate, aşteptând să fie citit testamentul. Am spus că prima mea reacţie a fost una de şoc şi acesta este adevărul. Dar am fost şocat, nu surprins. Când am intrat în biblioteca şi am văzut chipul Emmei Lavenham, mi-am dat seama că este vorba de ceva grav. Cred că am ştiut, chiar înainte ca Morell să

vorbească, ce avea să spună.

— Ştiaţi că arhidiaconul Crampton nu era un vizitator tocmai bine-venit la St Anselm?

— Încerc să mă detaşez de politica internă a colegiului; instituţii mici şi îndepărtate ca aceasta pot deveni un adevărat focar de bârfe şi insinuări. Dar nu sunt surd şi orb. Cred că majoritatea dintre noi ştim că viitorul colegiului este incert şi că arhidiaconul Crampton era hotărât să-l închidă cât mai curind.

— Acest lucru v-ar fi deranjat?

— Nu aş fi fost bucuros, dar am luat în consideraţie acest lucru la scurta vreme după ce am sosit aicLDar, având în vedere
C-h<J±<) • ..s,.,j
viteza cu care se mişca Biserica Anglicana, eram sigur că nu se va întâmpla nimic cel puţin zece ani de acum înainte. O să regret pierderea căsuţei, mai ales că am plătit pentru extinderea ei. Acest loc este propice pentru munca mea şi îmi va părea rău să plec. Există, desigur, o şansă să nu fiu nevoit s-o fac. Nu ştiu cum va proceda biserica în ceea ce priveşte clădirea, dar nu va fi o proprietate uşor de vândut. Poate că o să reuşesc să o cumpăr. E prea devreme să mă gândesc la asta şi nici măcar nu ştiu dacă aparţine împuterniciţilor bisericii sau diecezei. Lumea asta îmi este cu totul străină.

Aşadar, ori Gregory nu cunoştea prevederile testamentului domnişoarei Arbuthnot, ori avea grijă să ascundă acest lucru. Deocamdată nu mai exista nici o noutate de spus şi Gregory se pregătea să se ridice de pe fotoliu.

Însă Dalgliesh nu terminase.

— Ronald Treeves a fost unul dintre elevii dumneavoastră?

— Desigur. Predau greaca veche şi ebraica tuturor studenţilor, cu excepţia celor care au studiat limbile clasice înainte de a veni aici.

Treeves terminase geografia; asta înseamnă că avea să le studieze aici trei ani şi începea să înveţe greaca de la alfabet. Desigur, am uitat – iniţial aţi venit aici să anchetaţi moartea lui. Acum, prin comparaţie, pare relativ lipsita de importanţă, nu-i aşa? Oricum, întotdeauna a fost neimportantă, ca posibilă crima, vreau să zic. Un verdict mai logic ar fi sinucidere.

— Asta aţi considerat că este când aţi văzut cadavrul?

— Este o părere pe care mi-am format-o imediat ce am avut timp să mă gândesc cu calm. Hainele împăturite au fost cele care m-au convins. Un tânăr care are de gând să escaladeze o stâncă nu-şi aranjează mantaua şi sutana cu atâta grijă. Treeves a venit aici pentru lecţia de greacă vineri seara, înainte de vecernie, şi părea să se comporte normal; asta înseamnă că nu era deosebit de vesel, dar niciodată nu era. Nu-mi amintesc să fi vorbit ceva deosebit, în afară de ceea ce se referea strict la traducerea la care lucram. Am plecat la Londra imediat după aceea şi mi-am petrecut noaptea la club. Când mă întorceam duminică după-amiază, am fost oprit de domnişoara Munroe.

— Cum era? întrebă Kate.

— Ronald Treeves? Lipsit de emoţii, muncitor, inteligent – dar, probabil, nu atât de inteligent pe cit se credea – nesigur pe sine, remarcabil de intolerant pentru un tânăr. Cred că tăticul a jucat un rol important în viaţa lui. Bănuiesc că de asta şi-a ales acest drum; dacă nu eşti în stare să-ţi urmezi tăticul în domeniul lui de activitate, atunci poţi să faci orice. Dar niciodată nu am discutat despre viaţa lui particulară. Una dintre regulile mele este să nu am relaţii cu studenţii. Altfel te poate pândi dezastrul, mai ales într-un colegiu atât de mic ca acesta. Eu sunt aici ca să predau greaca şi ebraica, nu să fac pe psihiatrul cu ei Când am spus că am nevoie de linişte, asta implică şi lipsa

presiunii din partea personalităţii umane. Apropo, credeţi că ştirea despre crima aceasta o să se răspândească, public vreau să zic? Cred că ne putem aştepta la obişnuitul val de ziarişti.

— Evident că acest lucru nu poate fi ţinut în secret la infinit, spuse Dalgliesh. Analizez împreună cu părintele Sebastian cum ar putea fi de ajutor Departamentul de relaţii publice. Când va fi ceva de spus, o să organizăm o conferinţă de presă.

— Şi nu aveţi nimic împotriva să plec la Londra astăzi?

— Nu am căderea să vă împiedic.

Gregory se ridică încet în picioare.

— Totuşi, cred că o să anulez întâlnirea de mâine. Am presentimentul că aici se vor petrece lucruri mult mai interesante decât o discuţie plicticoasă despre îndatoririle editorului meu şi despre amănuntele noului meu contract. Presupun că aţi prefera să nu-i spun motivul adevărat pentru care anulez întâlnirea.

— Ne-ar fi de ajutor în acest moment.

Gregory se îndreptă spre uşă.

— Păcat. Mi-ar fi plăcut să-i explic că nu pot veni la Londra fiindcă sunt suspect într-un caz de crimă. La revedere, domnule comandant. Dacă aveţi nevoie de mine, ştiţi unde să mă găsiţi.19

Echipa îşi încheie ziua la fel cum o începuse, reunindu-se în căsuţa Sfintul Matei. Dar acum se aflau în cea mai confortabilă din cele doua încăperi, aşezaţi pe canapea şi pe fotolii în timp ce beau o ultimă cafea. Era timpul să evalueze progresele făcute. Momentul şi locul de unde i se telefonase doamnei Crampton fuseseră verificate. Apelul fusese făcut de la aparatul de pe holul de lângă salonaşul doamnei Pilbeam, la ora 21.28. Era o proba noua şi importantă, care dovedea ceea ce bănuiseră de la început: că ucigaşul era de la St Anselm.

Piers cercetase implicaţiile acestei descoperiri.

— Dacă am avut dreptate şi ucigaşul l-a sunat mai târziu pe arhidiacon pe mobil, toţi cei care au participat la vecernie sunt exoneraţi. Înseamnă că mai rămân Surtees şi sora lui, Gregory, inspectorul Yarwood, familia Pilbeam şi Emma Lavenham. Bănuiesc că nici unul dintre noi nu o poate suspecta pe domnişoara Lavenham şi îl scoatem din calcul şi pe Stannard.

— Nu în întregime, interveni Dalgliesh. Nu avem autoritatea de a-l reţine şi sunt aproape sigur că habar nu avea cum a murit Crampton. Asta nu înseamnă în mod necesar că nu este implicat. Va pleca de la St Anselm, dar nu şi din minţile noastre.

— Mai este ceva însă, zise Piers. Arbuthnot a sosit în sacristie chiar înainte de slujba. Am primit această informaţie de la părintele Sebastian care, bineânţeles, nu avea idee cât de importantă este. Eu şi Robbins am verificat, domnule. Amândoi am reuşit să alergăm de la uşa care dă înspre peristilul sudic, de-a lungul curţii, în zece secunde. Ar fi avut timp să dea telefonul şi să ajungă la biserica până la nouă şi jumătate.

— Dar nu ar fi fost riscant? Oricine ar fi putut să-l vadă.

— În întuneric? Şi cu lumina slabă din curte? Şi cine ar fi putut să-l vadă? Toată lumea era în biserică. Riscul nu era deloc mare.

— Mă întreb dacă ar fi prematur, domnule, să-i eliminăm pe toţi cei din biserică, spuse Robbins. Să presupunem că a existat şi un complice al lui Cain. Nimic nu ne indică faptul că a fost doar un singur criminal. Oricine se afla în biserică înainte de 21.28 nu ar fi putut să dea telefon, dar asta nu înseamnă că nici unul nu a fost implicat în crimă.

— O conspiraţie? zise Piers. Ar fi putut fi. Erau

destui care îl urau. Poate au fost implicaţi o femeie şi un bărbat. Când i-am interogat împreună cu Kate pe cei doi Surtees, am observat clar că ascundeau ceva. Eric era de-a dreptul îngrozit.

Singurul suspect care dezvăluise ceva interesant fusese Karen Surtees. Ea susţinuse că nici ea, nici fratele ei nu părăsise deloc căsuţa Sfântul Ioan în seara respectivă. Se uitaseră la televizor până la ora unsprezece şi apoi se culcaseră. Când Kate o întrebase dacă vreunul din ei ar fi putut ieşi fără ca celălalt să observe, Karen răspunsese: „Este un mod nu foarte subtil de a întreba dacă vreunul din noi a ieşit în furtună ca să-l omoare pe arhidiacon. Ei bine, nu am făcut-o. Şi dacă vreţi să ştiţi dacă Eric ar fi putut pleca fără ca eu sa observ, răspunsul este nu. Ei bine, nu am făcut-o. Dormim în acelaşi pat, dacă vreţi neapărat să ştiţi. De fapt, suntem fraţi vitregi şi, chiar dacă nu am fi fost, investigaţi o crimă, nu un incest, şi chestia asta oricum nu-i treaba voastră".

— Şi amândoi aţi fost convinşi că spune adevărul? întrebă Dalgliesh.

— Expresia de pe chipul fratelui ei ne-a demonstrat asta. Nu ştiu dacă îl prevenise în prealabil în legătură cu ceea ce avea de gând să ne spună, dar el n-a fost prea încântat. Şi e cam ciudat, nu-i aşa, că s-a oferit să ne informeze despre asta. Ar fi putut foarte bine să spună că furtuna i-a ţinut treji cea mai mare parte a nopţii şi astfel aveau un alibi. Sunt de acord că e o femeie căreia îi place să şocheze, dar ăsta nu e un motiv suficient ca să ne vorbească de incest – dacă despre asta e vorba.

— Dar asta arată că dorea cu orice preţ să aibă un alibi, nu-i aşa? fu de părere Piers. E ca şi cum cei doi gândesc totul în perspectivă şi spun adevărul fiindcă s-ar putea să fie nevoiţi s-o facă în

instanţă.

În apartamentul lui Raphael Arbuthnot din peristilul de nord fusese găsită o crenguţă, dar criminaliştii nu mai descoperiseră nimic interesant. Pe parcursul zilei lui Dalgliesh i se confirmase părerea lui iniţială privind importanţa crenguţei. Dacă teoria sa era justă, aceasta reprezenta într-adevăr un indiciu vital, dar considera că era prematur să dea glas suspiciunilor lui.

Discutară apoi rezultatele interogatoriilor particulare. Cu excepţia lui Raphael, toţi cei de la colegiu sau din căsuţe susţinuseră că se aflau în pat la unsprezece şi jumătate şi, deşi fuseseră deranjaţi de forţa vântului, nu văzuseră şi nu auziseră nimic neobişnuit pe parcursul nopţii. Părintele Sebastian fusese cooperant, dar rece şi făcuse mari eforturi să-şi ascundă neplăcerea de a fi interogat de nişte subordonaţi. Încă de la început le spusese că nu le putea acorda decât puţin timp întrucât aştepta sosirea doamnei Crampton. Nici nu era nevoie de mai mult. Decanul pretindea că lucrase la un articol pentru o revista teologică şi că era în pat la ora unsprezece şi jumătate, după ce băuse obişnuitul păhărel de dinainte de culcare. Părintele John Betterton şi sora lui citiseră până la zece şi jumătate, după care domnişoara Betterton preparase o ceaşcă de cacao. Cei doi Pilbeam se uitaseră la televizor şi se pregătiseră pentru noaptea furtunoasă cu câteva ceşti de ceai.

Pe la ora opt, era timpul să încheie ziua. Criminaliştii plecaseră de multa vreme la hotel şi acum Kate, Piers şi Robbins se despărţiră şi ei. A doua zi, Kate şi Robbins aveau să se ducă la Ashcombe House să vadă dacă puteau afla ceva despre perioada pe care Margaret Munroe o petrecuse acolo. Dalgliesh încuie în servietă hârtiile importante şi traversă promontoriul spre

curtea de vest către Ieronim.Telefonul sună – era doamna Pilbeam. Părintele Sebastian spusese că, dacă doreşte, comandantul Dalgliesh poate să ia cina în apartament, ceea ce l-ar scuti de drumul până la Southwold. Urma să se servească numai supă şi came rece cu salată, apoi ceva fructe, dar, dacă asta era suficient, Pilbeam îi va aduce bucuros mâncarea. Uşurat să nu mai fie nevoit să facă un drum cu maşina, Dalgliesh îi mulţumi şi îi spuse că oferta era bine-venită. Cina sosi zece minute mai târziu, adusă de Pilbeam. Dalgliesh bănuia ca acesta nu dorise sa o lase pe soţia lui să străbată pe întuneric nici măcar distanţa scurtă a curţii. Cu o dexteritate surprinzătoare, trase biroul de lângă perete, puse masa şi aranjă mâncarea.

— Dacă lăsaţi tava afară lingă uşa, o să o iau eu cam peste o oră, spuse Pilbeam.

În termos se afla supă-cremă de legume cu paste, evident preparată în casă. Doamna Pilbeam mai pusese un castron cu brinză Parmezan rasă, unt şi chifle calde, învelite într-un şervet. Sub un capac se găsea o farfurie cu salata şi o bucată de şuncă excelenta. Cineva, poate părintele Sebastian, îi dăduse o sticlă de vin roşu, dar Dalgliesh, nedorind să o bea singur, o puse în dulap şi îşi făcu o cafea după ce termina de mâncat. Lăsă tava la uşă şi, câteva minute mai târziu, auzi paşii ageri ai lui Pilbeam pe pietrele din curte. Dalgliesh deschise uşa ca să-i mulţumească şi să-i ureze noapte bună.

Descoperi că, din nefericire, oboseala fizică pe care o resimţea se împletea cu agitaţia – combinaţie care alungă orice urmă de somn. Tăcerea era stranie şi când se duse la fereastră văzu colegiul ca pe o siluetă întunecata, cu turnurile, coşurile şi cupola alcătuind o masă compactă profilată pe cerul de nuanţă mai des-chisă. Banda în albastru şi alb a poliţiei încă înconjura coloanele peristilului de nord, acum

curăţat aproape complet de frunze. În lumina răspândită de becul aflat deasupra uşii dinspre peristilul sudic, pietrele din pavajul curţii străluceau şi florile de fucsia păreau nefiresc de vii şi nepotrivite, ca o pată de vopsea roşie aruncată pe peretele de piatră.

Dalgliesh se pregăti să citească, dar tăcerea care îl înconjura nu-l ajuta deloc. Oare ce avea locul ăsta, se întrebă, de îl făcea să se simtă de parcă viaţa lui era supusă unei judecăţi? Reflectă la anii lungi de celibat autoimpus de la moartea soţiei lui. Oare nu se folosite de muncă pentru a evita angajamentele presupuse de dragoste, să menţină inviolabilitatea apartamentului extrem de ordonat de lângă Tamisa care arăta exact cum îl lăsase dimineaţa, atunci când se întorcea noaptea acasă? A fi un observator detaşat al vieţii nu era un lucru lipsit de demnitate; să ai o slujbă care îţi asigura păstrarea intimităţii proprii şi îţi oferea o scuză – era o datorie profesională – să invadezi intimitatea altora avea unele avantaje pentru un scriitor. Dar nu era şi ceva lipsit de nobleţe? Dacă stăteai retras prea multă vreme, nu exista pericolul de a înăbuşi, poate chiar de a pierde, acel spirit însufleţitor pe care preoţii îl numesc suflet? în minte îi veniră şase versuri şi Dalgliesh luă o foaie de hărtie, o rupse în două şi le nota:

Epitaf la moartea unui poet Cel atât de înţelept este acum îngropat Zace în mormântul proaspăt săpat, Unde mâini nu-l cuprind, nici buze nu-l vor Unde vocea iubirii nu-l cheamă uşor, Ce ciudat că nu poate şti, nici pricepe Că asta-i libertatea eternă.

După o clipă notă dedesubt: „Cu scuze lui Marvell". Se gândi la zilele când compunea poezii cu uşurinţa cu care alcătuise aceste versuri ironice. Acum îşi alegea şi aranja cuvintele într-un mod mai cerebral, mai calculat. Oare exista ceva în viaţa lui care să fie spontan?

Îşi spuse că această introspecţie devenea

morbidă. Ca să scape de starea asta trebuia să iasă din St Anselm. Tot ce îi trebuia înainte de culcare era o plimbare cu pas iute. Închise uşa căsuţei, trecu pe lângă Ambrozie de unde nu se vedea nici o lumină în spatele draperiilor bine trase şi, descuind poarta de fier, o luă hotărât spre sud, îndreptându-se spre mare.

Domnişoara Arbuthnot fusese cea care instituise regula ca la uşile studenţilor să nu existe încuietori. Emma se întrebă ce anume crezuse batrâna ca ar putea face uneori aceştia înăuntru încât să-şi dorească încuierea uşii. Fusese oare o teamă nemărturisită faţa de eventuale relaţii sexuale? Probabil ca o consecinţă, nici la locuinţele oaspeţilor nu existau încuietori. Poarta de fier zăvorită de lângă biserică oferea toată protecţia considerată necesară pe timpul nopţii; ce ar fi fost de speriat dincolo de acea barieră cu design elegant? Intrucât nu exista o tradiţie a încuietorilor şi a zăvoarelor, în colegiu nu se găseau asemenea obiecte şi Pilbeam fusese prea ocupat toată ziua ca să rezolve această problemă – să meargă la Lowestoft să le cumpere, în cazul în care ar fi găsit un magazin deschis duminica. Părintele Sebastian o întrebase pe Emma dacă s-ar simţi mai bine să stea peste noapte în clădirea principală, dar Emma, nedorind să-şi trădeze nervozitatea, îl asigurase că totul este în regulă. Părintele Sebastian nu o mai întrebase şi a doua oară şi, când se întoarse acasă după vecernie şi observase că încă nu existau încuietori, Emma fusese prea mândră să-l caute pe părinte să-şi mărturisească teama şi să spună că s-a răzgândit.

Aşa că se dezbrăcă, îşi puse un halat, apoi se aşeză în faţa laptopului hotărâtă să lucreze. Însă era prea obosită. Gândurile şi cuvintele i se amestecau în minte cu întâmplările de peste zi. De-abia spre sfârşitul dimineţii Robbins o căutase

şi o invitase să vină la interogatoriu. Acolo, Dalgliesh cu inspectorul Miskin în stânga lui o întrebase pe scurt despre evenimentele petrecute în noaptea precedentă. Emma le povestise cum fusese trezită de urletul vântului şi cum auzise clar clopotul bătând o dată. Nu-şi putea da seama de ce îşi pusese capotul şi se dusese să cerceteze. Acum gestul i se părea pripit şi prostesc. Probabil că era pe jumătate adormita sau poate ca acel unic dangăt auzit prin vuietul vântului trezise o amintire pe jumătate ascunsa în subconştient a clopotelor insistente auzite în copilărie şi adolescenţa – o chemare care trebuia ascultata fără şovăire.

Dar era complet trează când împinsese uşa bisericii şi văzuse între coloane *Judecata de Apoi* luminată şi cele două siluete, una întinsă la pământ şi cealaltă prăbuşită lângă ea, într-o atitudine de milă sau disperare. Dalgliesh nu-i ceruse să descrie scena în detaliu. De ce ar fi făcut-o, îşi spusese ea – doar fusese şi el acolo. Dalgliesh nu-şi exprimase compasiunea sau îngrijorarea pentru efectele pe care tragica întâmplare le-ar fi putut avea asupra ei – însă ea nu suferise, de fapt, nici o pierdere. Nu încercase, îşi spuse Emma, s-o menajeze; dacă ar fi avut ceva de întrebat, nu ar fi ezitat să o facă, indiferent de ceea ce simţea ea. Când sergentul Robbins o invitase în camera de interogatoriu şi comandantul Dalgliesh se ridicase de pe scaun, invitând-o să ia loc, Emma îşi spusese:, Acesta nu este omul care a scris *Un caz fără răspuns şi alte poeme,* ci un poliţist". În această situaţie, nu puteau fi aliaţi. Existau oameni pe care ea îi iubea şi dorea să-i protejeze; el nu avea alt stăpân decât adevărul. La sfârşitul discuţiei veni şi întrebarea de care Emma se temuse cel mai tare:

— Părintele Martin a spus ceva când te-ai apropiat de el?

Emma făcu o pauză înainte să răspundă:

— Da, doar câteva cuvinte.

— Ce anume, domnişoară Lavenham?

Ea nu răspunse. Nu dorea să mintă, dar numai amintirea acelor cuvinte părea acum un act de trădare.

Tăcerea se prelungi; în cele din urmă Dalgliesh spuse:

— Domnişoara Lavenham, ai văzut cadavrul. Ai văzut ce i se întâămplase arhidiaconului. Era un bărbat înalt, puternic. Părintele Martin are aproape 80 de ani şi este din ce în ce mai slăbit. Sfeşnicul de alamă, dacă se dovedeşte a fi arma crimei, nu e prea uşor de mânuit. Chiar crezi că părintele Martin ar fi putut s-o facă?

Emma izbucni cu vehemenţă:

— Bineânţeles că nu! Este un om incapabil de cruzime. Este blând, şi iubitor, şi bun – cel mai bun om pe care îl cunosc.Niciodată nu mi-a trecut prin cap una ca asta. Nimeni nu s-ar gândi la aşa ceva.

Comandantul Dalgliesh întreba încet:

— Atunci de ce crezi că eu m-aş gândi?

Repeta întrebarea. Emma îl privi drept în ochi.

— A spus: „Oh, Doamne, ce am făcut? Ce am făcut?"

— Şi ce crezi că a vrut să spună prin asta – gândindu-te ulterior la vorbele respective?

Se gândise şi ea la asta. Nu erau nişte vorbe care puteau fi uitate. Nimic din acea scenă nu va putea fi uitat vreodată. Emma continua să-şi ţină privirea aţintită asupra anchetatorului.

— Cred că a vrut să spună că arhidiaconul ar fi încă în viaţă dacă nu ar fi venit la St Anselm. Poate că nu ar fi fost ucis dacă ucigaşul nu ar fi ştiut cât de mult îi displăcea arhidiaconului acest loc. Acest sentiment ar fi putut contribui la moartea lui. Colegiul are o parte din vină.

— Da, afirmă Dalgliesh cu blândeţe, asta mi-a spus şi părintele Martin că a vrut să spună prin

acele vorbe.

Emma se uită la ceas. Era unsprezece şi douăzeci. Ştiind că îi va fi imposibil să lucreze, se duse la culcare. Întrucât căsuţa ei se afla la capătul şirului de case, dormitorul avea două ferestre, una din ele dând spre peretele de sud al bisericii. Emma trase draperiile înainte să se suie în pat şi încercă din răsputeri să nu se gândească la uşa descuiată. Închise ochii, dar imaginile morţii ieşiră la suprafaţa retinei ca o pată de sânge, imaginaţia facând realitatea să apară şi mai îngrozitoare. Emma revăzu balta vâscoasă de sânge, dar acum deasupra ei se găseau şi creierii împrăştiaţi ai arhidiaconului. Imaginile groteşti ale diavolilor damnaţi cu rânjetul pe faţă prinseră viaţă făcând gesturi obscene. Când deschise ochii sperând să alunge ororile, Emma simţi că întunericul încăperii o apasă şi chiar şi aerul i se părea că miroase a moarte.

Se scula din pat şi deschise fereastra care dădea spre terenul plin de lăstăriş. De afară pătrunse aerul curat binecuvântat şi Emma privi peisajul cuprins de tăcere şi cerul presărat de stele.

Se duse înapoi în pat, dar somnul se încăpăţâna să nu vină. Picioarele îi tremurau de oboseală, dar teama era mai puternică decât epuizarea fizică. În cele din urmă, Emma se ridică din pat şi coborâ la parter. Să privească în întuneric uşa aceea neâncuiată era mai puţin stresant decât să şi-o imagineze cum se deschide încet; să stea în salon era mai bine decât să stea în pat, neajutorată, aşteptând să audă sunetul unor paşi hotărâţi urcând scările. Se întrebă dacă n-ar trebui să blocheze uşa cu spătarul unui scaun fixat sub clanţă, dar nu se simţea în stare să facă un gest care părea în acelaşi timp înjositor şi inutil. Îşi dispreţuia propria laşitate şi încerca să se convingă că nimeni nu-i voia răul. Apoi însă îi veni

iarăşi în minte imaginea oaselor sfărâmate. Cineva de pe promontoriu, probabil cineva de la colegiu, luase un sfeşnic de alamă şi zdrobise craniul arhidiaconului, lovindu-l de nenumărate ori într-o frenezie în care setea de sânge se combina cu ura. Putea fi asta acţiunea unui om normal? Exista oare cineva care să fie în siguranţă la St Anselm?

În acel moment auzi zgomotul aspru al uşii de fier care se deschide şi clinchetul închiderii zăvorului, urmat de sunetul unor paşi siguri, dar uşori – nu se furişau. Emma deschise uşa cu grijă şi aruncă o privire afară, cu inima zbătându-i-se nebuneşte în piept. Dalgliesh deschidea uşa de la Ieronim. Probabil că Emma făcuse un zgomot, fiindcă Dalgliesh se întoarse şi se apropie de ea. Emma îi deschise uşa – uşurată că îl vedea, că vedea o altă fiinţă umană. Ştia că toate astea i se citeau pe faţă.

— Totul este în regulă? o întreba el.

— Nu chiar, în momentul de faţă, dar o să fie, reuşi ea să zâmbească. Mi-a fost imposibil să adorm.

-Credeam că te-ai mutat în clădirea principală, spuse Dalgliesh. Nu te-a invitat părintele Sebastian?

— Ba da, dar am crezut că nu o să am nici o problemă dacă rămân aici.

Dalgliesh aruncă o privire înspre biserică şi zise:

— Aici nu e un loc foarte potrivit pentru tine. Vrei să facem schimb? Cred că o să ţi se pară mai confortabil la mine.

Emma nu reuşi să-şi ascundă uşurarea.

— Dar nu o să te incomodeze asta?

— Nu, deloc. Mâine o să putem să ne mutăm lucrurile. Acum nu ai nevoie decât de aşternuturi. Mi-e teamă că cearşaful tău nu o să se potrivească în patul meu care e dublu.

— N-am putea să schimbam doar pernele şi

cuvertura? întrebă ea.

— Bună idee.

Ducându-şi aşternuturile în Ieronim, Emma văzu că Dalgliesh îşi adusese jos perna şi pătura şi le pusese pe un fotoliu. Lângă ele se afla o geantă de voiaj din pânză şi piele. Probabil că îşi luase cele necesare pentru noapte şi pentru ziua următoare. Ducându-se spre dulap, Dalgliesh îi spuse:

— Cei de la colegiu mi-au oferit obişnuitele băuturi nevinovate, iar în frigider este nişte lapte. Ai vrea o cacao sau o ciocolată caldă? Sau, dacă preferi, am o sticlă de vin roşu.

— Aş bea nişte vin, mulţumesc.

Dalgliesh mută pătura ca ea să poată sta în fotoliu. Din dulapul micuţ scoase sticla de vin roşu, un tirbuşon şi două pahare de apă.

— Evident că cei de la colegiu nu se aşteaptă ca oaspeţii să bea vin. Avem numai pahare de apă sau căni.

— E în regulă. Dar asta înseamnă să începi sticla cu vin.

— Cel mai potrivit moment să o începi este atunci când ai nevoie de ea.

Emma era surprinsă cât de în largul ei se simţea în prezenţa lui Dalgliesh. „De asta aveam nevoie – de prezenţa cuiva", îşi spuse ea. O vreme nu vorbiră, până nu terminară primul pahar cu vin. Apoi Dalgliesh îi povesti cum venise la colegiu când era copil, despre preoţi, cum mergea cu bicicleta la Lowestoft ca să cumpere peşte, despre plăcerea lecturii solitare în bibliotecă, noaptea. O întreba despre programa pentru cursul predat de ea la St Anselm, cum îşi alesese poeţii care erau studiaţi, cum reacţionau studenţii. Nu pomeniră nimic de crimă. Discuţia lor nu avea sincope, dar nici nu era forţată. Emmei îi plăcea vocea lui. Avea

senzaţia că o parte a minţii ei era detaşată, plutea deasupra lor şi era mângâiată de sunetul acestui schimb de replici rostite cu voce scăzută.

Când Emma se ridică şi spuse noapte bună, Dalgliesh se sculă şi el imediat în picioare şi rosti cu un formalism pe care nu îl arătase până atunci:

— Voi dormi în acest fotoliu, dacă nu ai nimic împotrivă. Dacă inspectorul Miskin ar fi fost aici, aş fi rugat-o pe ea să rămână. Întrucât nu este, o să-i ţin eu locul – dacă nu ai nimic împotrivă.

Emma îşi dădu seama că Dalgliesh încerca să o ajute, că nu dorea să-i impună nimic, dar că ştia cât de mult se temea de singurătate.

— Însă nu ar fi o bătaie de cap îngrozitoare? întrebă ea. Nu o să te poţi odihni deloc.

— O să mă simt foarte confortabil. Sunt obişnuit să dorm în fotolii.

Dormitorul de la Ieronim era aproape identic cu cel de alături. Veioza era aprinsă şi Emma văzu că Dalgliesh nu-şi luase cărţile. Citise – sau în mod sigur recitea – *Beowulf.* Mai era şi o ediţie Penguin broşată, veche şi uzată, din *Primii romancieri victorieni* a lui David Cecil, cu o fotografie a autorului, arătând ridicol de tânăr, iar preţul era în vechea monedă. Aşadar, ca şi ea, lui Dalgliesh îi plăcea să cumpere cărţi din anticariate. Cea de-a treia carte era *Mansfield Park.* Emma se întrebă dacă ar trebui să i le ducă, dar nu dorea să-l deranjeze acum, după ce îşi uraseră noapte bună.

Era ciudat să doarmă în patul lui. Spera că Dalgliesh nu o dispreţuieşte pentru laşitatea pe care o dovedise. Uşurarea de a-l şti la parter era nemăsurată. Închise ochii în întuneric şi nu mai regăsi imaginile morţii, aşa că în câteva minute dormea profund.

Se trezi după o noapte fără vise şi văzu, uitându-se la ceas, că era ora şapte. Casa era cufundată în tăcere şi, când cobori, constata că Dalgliesh plecase deja, luându-şi perna şi pătura. Deschisese

fereastra de parcă ar fi vrut să nu lase în urmă nici măcar mirosul respiraţiei lui. Emma ştia că nu avea să spună nimănui unde îşi petrecuse noaptea.Cartea a treia VOCI DIN TRECUT

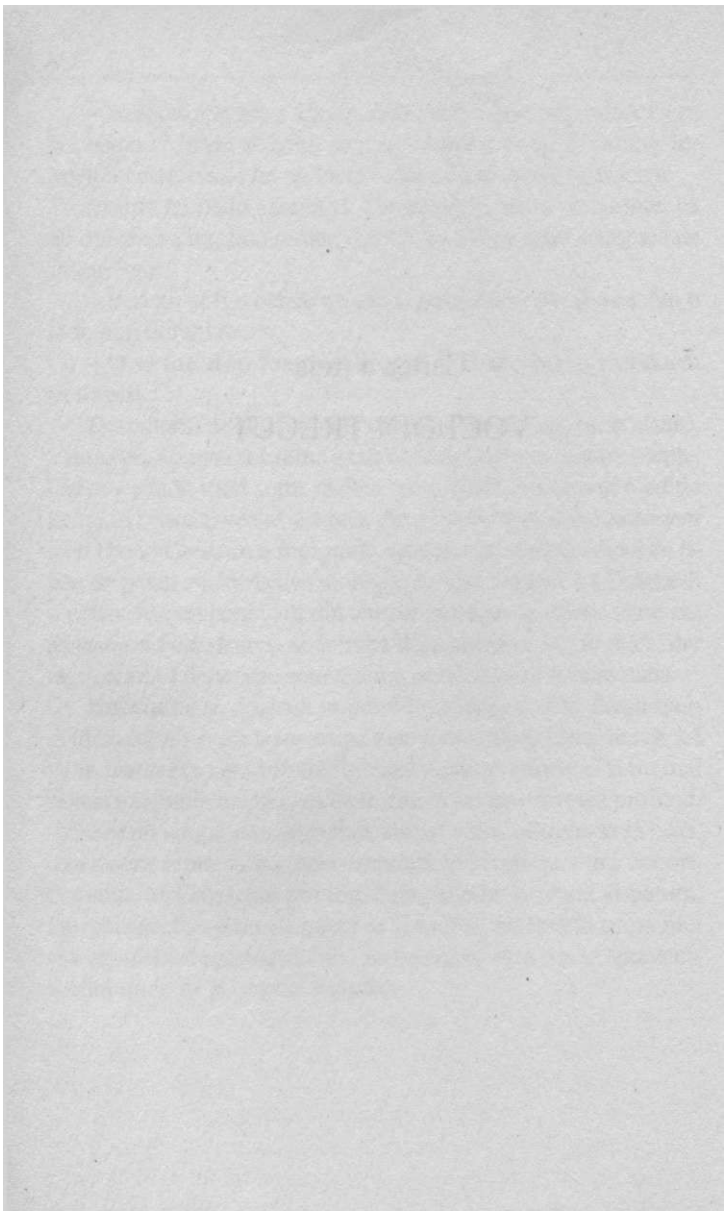

1

Ruby Pilbeam nu avea nevoie de ceas deşteptător. Timp de optsprezece ani se trezise, fie iarnă, fie vară, la ora şase. La fel făcu şi luni dimineaţa şi întinse mâna ca să aprindă veioza. Imediat Reg se foi, dădu la o parte aşternuturile şi se pregăti să se dea jos din pat. La Ruby ajunse mirosul cald al trupului său, dându-i, ca întotdeauna, un sentiment de confort familiar. Se întrebă dacă Reg chiar doimea sau doar stătuse liniştit, aşteptând-o pe ea să facă prima mişcare. Nici unul nu dormise, cu excepţia câtorva scurte perioade de somn superficial, iar la ora trei se sculaseră din pat şi coborâseră în bucătărie să bea un ceai şi să aştepte venirea dimineţii. Apoi epuizarea reuşise, din fericire, să învingă şocul şi oroarea şi la patru dimineaţa se întorseseră în pat. Dormiseră agitat, dar dormiseră.

Amândoi fuseseră ocupaţi toată duminica şi numai activitatea neâncetata dăduse acelei zile îngrozitoare aparenţa normalităţii. Noaptea trecută, ghemuiţi unul în celălalt la masa din bucătărie, discutaseră despre crimă în şoaptă, de parcă micile încăperi confortabile de la căsuţa Sfântul Marcu erau pline de oameni care urmăreau să tragă cu urechea. Conversaţia lor fusese reţinuta, plină de bănuieli nerostite, propoziţii întrerupte şi tăceri nefericite. Chiar şi să spui că era absurd să se sugereze că cineva de la St Anselm putea fi criminalul însemna să asociezi locul şi fapta într-o alăturare trădătoare; rostirea unui nume, chiar şi pentru a-l exonera de orice vină, însemna acceptarea gândului că un rezident al colegiului ar fi putut înfăptui o asemenea ticăloşie.Dar ajunseseră la două teorii posibile, cu atât mai liniştitoare cu cât induceau credinţa în ele. Înainte să se întoarcă în pat, repetaseră amândoi mental poveştile ca pe o incantaţie.

Cineva furase cheile de la biserică, cineva care vizitase St Anselm, cu luni înainte probabil, ştia unde se află şi că biroul domnişoarei Ramsey nu era niciodată încuiat. Aceeaşi persoană stabilise o întâlnire cu arhidiaconul Crampton înainte de sosirea lui sâmbătă. De ce se întâlniseră în biserică? Ce loc ar fi fost mai potrivit? Nu se puteau întâlni în apartamentul oaspeţilor fără riscuri, iar pe promontoriu nu exista un loc izolat. Poate că arhidiaconul luase chiar el cheile şi descuiase biserica în aşteptarea musafirului său. Apoi urmase sosirea, cearta, furia criminală. Poate că vizitatorul plănuise crima şi venise cu o armă – un pistol, o bâtă, un cuţit. Nu li se spusese cum fusese ucis arhidiaconul, dar amândoi îşi imaginaseră, în parte, sclipirea şi lovitura de cuţit. Apoi fuga, căţărarea peste poarta de fier, calea de scăpare a criminalului prin locul prin care venise.

Cea de-a doua teorie era şi mai plauzibila, făcându-i să se simtă mai liniştiţi. Arhidiaconul împrumutase cheile şi se dusese la biserica având propriile scopuri. Intrusul era un hoţ care voia să fure pictura de la altar sau argintăria. Arhidiaconul îl surprinsese, iar hoţul, de teamă, îl lovise. Dupa această explicaţie, acceptată tacit ca fiind logică, nici Ruby, nici soţul ei nu mai discutaseră ceva despre crimă în acea noapte.

De obicei, Ruby se ducea singură la colegiu. Micul dejun era servit abia la ora opt, dupa slujba de la şapte şi jumătate, dar lui Ruby îi plăcea să-şi planifice de la început treburile zilei. Părintele Sebastian lua micul dejun în salonaşul lui privat şi acolo trebuia aranjată masa, care consta invariabil în suc proaspăt de portocale, cafea şi două felii de pâine integrală prăjită cu dulceaţă de portocale făcuta de Ruby. La opt şi jumătate, doamna Bardwell şi doamna Stacey, femeile care o ajutau în fiecare zi, soseau de la Reydon, cu vechiul Ford

al doamnei Bardwell. Astăzi însă nu veneau. Părintele Sebastian le telefonase şi le ceruse să-şi amâne venirea cu vreo două zile. Ruby se întreba ce explicaţie le dăduse, dar nu dorea să întrebe. Asta însemna că ea şi Reg aveau mai mult de munca, dar Ruby se bucura că era scutită de curiozitatea lor avidă, de speculaţii, de inevitabilele exclamaţii de groază. Îi trecu prin minte că o crima ar putea fi chiar interesantă pentru cineva care nu cunoştea victima şi care nu era bănuita de înfăptuirea ei. În mod sigur, Elsie Bardwell ar face din ţânţar armăsar.

De obicei, Reg venea la casă după şase şi jumătate, dar astăzi plecară într-acolo împreuna. Reg nu-i dădu nici o explicaţie, dar ea ştia motivul. St Anselm nu mai era un loc sfânt şi sigur. El lumina cu raza lanternei puternice cărarea cu iarbă bătătorită care ducea spre poarta de fier ce dădea în curtea de vest. Ceaţa uşoară a zorilor se strecura deasupra lăstărişului, dar lui Ruby i se părea că merge printr-un întuneric de nepătruns. Reg lumină cu lanterna poarta pentru a găsi gaura cheii. Dincolo de poarta, şirul de lumini slabe din curţi luminau coloanele zvelte şi aruncau umbre peste aleile de piatră. Curtea de nord era încă blocata cu bandă şi jumătate din lungimea ei era acum curăţată de frunze. Trunchiul castanului se ridica negru şi nemişcat din învălmăşeala de frunze căzute. Când raza lanternei lumină în treacăt fucsiile de pe peretele de est, florile roşii sclipiră ca nişte picături de sânge. Pe coridorul care separa salonaşul de bucătărie, Ruby întinse mâna să aprindă lumina. Dar întunericul nu era total. În faţă, coridorul era luminat de o fişie de lumină care venea din pivniţă.

— Ce ciudat, Reg, zise ea. Uşa de la pivniţă e deschisă. Cineva s-a trezit devreme. Sau n-ai avut grijă s-o închizi aseară?

— Ba era închisa. Crezi ca aş fi lăsat-o deschisă?

Se îndreptară spre capătul scărilor de piatră. Erau scăldate în lumina puternică a becurilor şi, de-a lungul lor, de fiecare parte, exista o balustrada trainică de lemn. Jos, perfect vizibil în strălucirea orbitoare, se găsea trupul întins al unei femei.

Ruby scoase un strigăt ascuţit.

— Oh, Doamne! E domnişoara Betterton.

Reg o împinse pe Ruby la o parte şi zise:

— Rămâi aici, fetiţo.

Ruby auzi clămpănitul pantofilor lui pe piatră. Ezită numai câteva secunde, apoi îl urmă, ţinându-se strâns cu ambele mâini de balustrada din stânga şi împreuna îngenunchează lângă trup.

Domnişoara Betterton era întinsă pe spate, cu capul înspre ultima treaptă. Pe frunte avea o singură tăietura adâncă, acoperită cu sânge uscat şi limfă. Purta un halat spălăcit de lână indiană peste o cămaşă de noapte alba. Părul încărunţit şi rar îi era împletit într-o coadă al cărei capăt era prins cu un elastic răsucit. Ochii, aţintiţi înspre vârful scării, erau deschişi şi lipsiţi de viaţă.

-O, Doamne Dumnezeule, nu! şopti Ruby. Biata de ea! Biata de ea!

întinse o mână peste trup într-un gest instinctiv care, îşi dădu imediat seama, era inutil. Simţea în mirosul răspândit de păr şi de halat izul acru al bătrineţii neângrijite şi se întrebă dacă asta este tot ce va rămâne din domnişoara Betterton când orice altceva avea să dispară. Copleşită de milă şi disperare, îşi retrase mâna. Când era în viaţă, domnişoara Betterton nu ar fi vrut s-o atingă; de ce să îi impună acum un astfel de gest?

Reg îşi îndreptă spatele.

— E moartă, zise el. Moartă de-a binelea. Se

pare că şi-a frânt gâtul. N-avem cum s-o ajutăm. Ar fi bine să te duci după părintele Sebastian.

Sarcina de a-l trezi pe părintele Sebastian, de a găsi cuvintele potrivite şi puterea de a le rosti, o îngrozea pe Ruby. Ar fi preferat ca Reg să fie cel care ducea aceste veşti, dar asta ar fi însemnat să rămână singură cu cadavrul şi această pespectivă era chiar şi mai înfricoşătoare. Pentru prima oară teama deveni mai puternică decât mila. Tainiţele pivniţei se întindeau înaintea ei, mari zone de întuneric în care se ascundeau grozăvii închipuite. Nu era o femeie cu imaginaţie în exces, dar acum i se părea că universul familiar al îndatoririlor uzuale, al muncii conştiincioase, al prieteniei şi dragostei începea să se destrame sub ochii ei. Ştia că dacă Reg ar întinde o mâna, pivniţa, cu pereţii ei văruiţi şi rafturile cu sticle de vin etichetate, ar deveni familiară şi inofensivă cum era când venea împreună cu părintele Sebastian să aducă vinul pentru cină. Dar Reg nu întinse mâna. Totul trebuia să rămână exact aşa cum era.

Pentru Ruby, fiecare treaptă părea înaltă cât un munte şi, în timp ce urca scara, îşi simţi deodată picioarele prea slabe ca să o susţină. Aprinse toate luminile din hol şi rămase o clipă pe loc adunându-şi puterile înainte să suie cele două etaje până la apartamentul părintelui Sebastian. La început, bătăile ei fură prea timide şi Ruby trebui să bată cu putere înainte ca uşa să se deschidă dintr-odată, luând-o prin surprindere, şi în faţa ei să apară părintele Sebastian. Nu-l mai văzuse niciodată în halat şi, pentru o clipă, dezorientata de şoc, avu impresia că are înaintea ochilor un străin. Văzând-o, trebuie să fi fost şi el şocat, pentru că părintele întinse o mâna să o susţină şi o trase în camera.

— E domnişoara Betterton, părinte, zise Ruby. Eu şi Reg am găsit-o la capătul scărilor din pivniţă. Mi-e teamă că a murit.

Fu mirată de siguranţa din glasul ei. Fără un cuvânt, părintele Sebastian închise uşa şi o însoţi grăbit în jos pe scări, ţinând-o cu mâna de braţ. La intrarea în pivniţă, Ruby se opri şi îl privi pe părinte cum coboară şi îi spune câteva cuvinte lui Reg, apoi îngenunchează lângă cadavru.

După câteva clipe, se ridică în picioare. Când îi vorbi lui Reg, vocea lui, ca de obicei, era calmă şi autoritară:

— A fost un şoc pentru amândoi. Cred că ar fi mai bine dacă v-aţi vedea de îndatoririle zilnice. Eu şi comandantul Dalgliesh vom face ceea ce este necesar. Numai munca şi rugăciunile ne vor ajuta să rezistăm acestor vremuri teribile.

Reg urcă scările spre soţia lui şi împreună, fără să rostească un cuvânt, se duseră la bucătărie.

— Presupun că vor dori micul dejun ca de obicei, spuse ea.

— Desigur, iubita mea. Nu au cum să facă faţă zilei cu stomacul gol. Ai auzit ce a spus părintele Sebastian – trebuie să ne vedem liniştiţi de treabă, ca de obicei.

Ruby îl privi cu ochi vrednici de mila.

— A fost un accident, nu-i aşa?

— Sigur că da. S-ar fi putut întâmpla oricând. Bietul părinte John. Va fi îngrozitor pentru el.

Dar Ruby avea oarecare îndoieli. Desigur, va fi un şoc – orice moarte subita era. Însă, în mod sigur, nu era uşor de trăit cu domnişoara Betterton. Se întinse după şorţul alb şi începu, copleşită de tristeţe, să prepare micul dejun.

Părintele Sebastian se duse la birou şi îl sună pe Dalgliesh la Ieronim. Dalgliesh îi răspunse atât de repede încât era evident ca nu-l trezise din somn. Îi dădu vestea şi, după cinci minute, amândoi se aflau lângă cadavru. Părintele Sebastian îl privi pe Dalgliesh cum se apleacă şi atinge chipul domnişoarei Betterton cu o mână experimentată; apoi se ridică şi se uită la ea în

tăcere.

— Desigur că părintele John trebuie anunţat, spuse părintele Sebastian. Îmi revine această responsabilitate. Îmi închipui că încă doarme, dar trebuie să-l văd înainte să vină la oratoriu pentru slujba de dimineaţă. O să fie o lovitură grea pentru el. A fost o femeie destul de dificilă, dar era singura lui rudă şi erau apropiaţi. Însă nu făcu nici un gest să plece. În schimb, întrebă: Aveţi idee când s-a întâmplat?

— După starea de *rigor mortis* presupun că a murit în urmă cu circa şapte ore, răspunse Dalgliesh. Medicul legist o să poată să ne spună mai multe. Nu este posibil să se facă o evaluare exactă dintr-o examinare superficială. Va trebui, desigur, să se efectueze o autopsie.

— Înseamnă că a murit după vecernie, probabil înainte de miezul nopţii. Chiar şi aşa, trebuie să fi străbătut holul în mare linişte. Însă întotdeauna a fost o femeie liniştită. Se mişca precum o umbra cenuşie. Făcu o pauză, apoi adăugă: Nu vreau ca fratele ei s-o vadă aici, în felul acesta. Putem s-o ducem în camera ei, nu? Ştiu că nu era o femeie credincioasă. Trebuie să îi respectăm dorinţele. Nu şi-ar fi dorit să fie pusă nici în biserică – chiar dacă aceasta ar fi fost deschisa – nici în oratoriu.

— Trebuie să rămână în locul unde este, părinte, până când o examinează medicul legist. Suntem nevoiţi să o considerăm o moarte suspectă.

— Dar măcar putem s-o acoperim. O să aduc un cearşaf.

— Da, sigur că putem s-o acoperim, spuse Dalgliesh. Când părintele Sebastian se întoarse spre scări, îl întrebă: Aveţi idee ce căuta aici, părinte?

Părintele Sebastian se răsuci, ezită şi apoi spuse:

— Mi-e teamă că ştiu. Domnişoara Betterton se

servea cu câte o sticlă cu vin destul de frecvent. Toţi preoţii ştiau despre asta şi îmi închipui că şi studenţii, chiar şi personalul bănuia ceva. Nu lua mai mult de o sticlă, cam de două ori pe săptămână, şi niciodată nu era din cel mai bun vin. Normal că am discutat problema cu părintele John cât mai delicat posibil. M-am hotărit să nu acţionez în nici un fel dacă lucrurile nu degenerau. Părintele John plătea cu regularitate pentru sticlele cu vin, cel puţin pentru sticlele pe care le descoperea. Fireşte că ne dădeam seama că scara abruptă reprezenta un pericol pentru o femeie în vârstă. De aceea treptele erau atât de bine luminate şi am înlocuit sfoara cu balustrade de lemn.

— Aşadar, după ce aţi descoperit că aveaţi hoţ în cadrul comunităţii, i-aţi pus o balustrada sigură ca să-i uşuraţi furtişagurile şi ca să nu-şi rupă gâtul? făcu Dalgliesh.

— Vă deranjează acest lucru, domnule comandant?

— Nu, având în vedere priorităţile pe care le aveţi, bănuiesc cănu.

Îl privi pe părintele Sebastian cum se îndepărtează, urcând cu hotărâre treptele şi apoi dispare, închizând uşa în urma lui. Chiar şi la o examinare superficială era clar că îşi frânsese gâtul. Avea o pereche de papuci de piele şi Dalgliesh observă că talpa de la cel drept se desprinsese. Scara era bine luminată şi comutatorul se afla la circa o jumătate de metru de prima treaptă. Întrucât lumina era mai mult ca sigur aprinsă când căzuse, era puţin probabil să se fi împiedicat pe întuneric. Dar dacă s-ar fi împiedicat de prima treaptă, în mod sigur ar fi fost găsita prăbuşită pe scară, fie cu faţa în jos, fie întinsă pe spate. Pe a treia treaptă de jos, Dalgliesh observase ceea ce părea o mică pată de sânge. Poziţia cadavrului sugera ca ar fi fost

aruncată prin aer, se lovise cu capul de treapta de piatră şi se dăduse peste cap. Dar nu ar fi putut fi aruncată cu o asemenea forţă decât dacă ar fi alergat cu viteză maximă înspre scară. Ceea ce, desigur, era ridicol. Dar dacă fusese împinsă? Dalgliesh fu copleşit de un sentiment deprimant şi aproape copleşitor de neputinţa. Dacă era vorba de o crimă, dată fiind talpa desprinsa cum ar fi putut s-o dovedească vreodată? Decesul lui Margaret Munroe fusese declarat oficial din cauze naturale. Trupul fusese incinerat, iar cenuşa, îngropată sau împrăştiată. Cât de utilă îi era aceasta moarte ucigaşului arhidiaconului Crampton?

Dar, deocamdată, investigaţia va fi preluată de experţii în medicină legală. Mark Ayling va fi chemat la o a doua posibila scenă a crimei ca să estimeze ora morţii, dând târcoale cadavrului asemenea unui animal de pradă. Nobby Clark şi echipa lui se vor târâ prin pivniţa căutând indicii pe care probabil nu le vor găsi. Dacă existase ceva ce văzuse sau auzise Agatha Betterton, vreo informaţie pe care, imprudentă, o spusese cui nu trebuia, Dalgliesh nu avea nici o şansă s-o mai afle acum.

Aşteptă până când părintele Sebastian se întoarse cu un cearşaf cu care acoperi respectuos trupul neânsufleţit al femeii, apoi urcară împreună treptele pivniţei. Părintele Sebastian stinse lumina şi, întinzându-se, trase zăvorul aflat în partea de sus a uşii.

Mark Ayling sosi cu promptitudinea lui obişnuită şi mai zgomotos ca data trecută. Tropăind pe hol alături de Dalgliesh, spuse:

— Speram să pot aduce raportul autopsiei arhidiaconului Crampton, dar e încă în curs de dactilografiere. Nu conţine însă nimic surprinzător. Moartea a fost provocată de lovituri multiple în cap cu un corp contondent cu o muchie

ascuţită, cum ar fi un sfeşnic de alamă. Aproape sigur cea de-a doua lovitură i-a fost fatală. Altfel, era un bărbat între două vârste care putea aştepta nerăbdător să iasă la pensie.

Îşi puse mănuşi subţiri de latex înainte să coboare cu atenţie treptele de la pivniţă, dar de data asta nu îşi mai puse echipamentul de lucru şi examinarea cadavrului, deşi deloc superficiala, îi luă puţin timp.

În cele din urmă, se ridică în picioare şi spuse:

— A murit de circa şase ore. Cauza morţii: şi-a rupt gâtul. Desigur, nu a fost nevoie să vin eu ca să ştiţi asta. Filmul întâmplărilor pare destul de clar: a căzut cu forţă pe scări, s-a lovit cu fruntea de a treia treaptă de jos şi s-a răsucit pe spate. Bănuiesc că vă puneţi obişnuita întrebare: a căzut sau a fost împinsă?

— M-am gândit să vă întreb şi asta.

— La prima vedere, aş spune că a fost împinsă, dar aveţi nevoie de ceva mai concret decât o primă impresie. Nu aş depune mărturie în acest sens la tribunal. Problema o reprezintă unghiul abrupt al scării, care parcă a fost proiectată să omoare femei bătrâne. Dată fiind panta scării, este posibil nici să nu fi atins treptele până când nu s-a lovit cu fruntea. Aş spune că moartea accidentală este cel puţin la fel de posibilă precum crima. Dar de ce această bănuială, apropo? Credeţi că a văzut ceva sâmbătă noaptea? Şi, oricum, ce căuta în pivniţă?

— Avea obiceiul să rătăcească noaptea, răspunse Dalgliesh prudent.

— Căuta vin, nu?

Dalgliesh rămase tăcut. Medicul legist îşi închise trusa şi adăugă:

— O să trimit o ambulanţă să o ia şi o să-i fac autopsia cât mai curind posibil, dar mă îndoiesc că o să vă spun ceva ce nu ştiţi. Se pare că moartea vă urmăreşte, nu? Am preluat slujba asta temporar, înlocuindu-l pe Colby Brooksbank care

se află în New York la nunta fiului său, şi sunt chemat sa cercetez mai multe morţi violente decât se întâmplă în mod obişnuit în şase luni. Aţi aflat ceva de la biroul coronerului despre data anchetei în cazul Crampton?

— Încă nu.

— O să aflaţi. A luat deja legătura cu mine.

Aruncă o ultimă privire spre cadavru şi spuse cu o blândeţe surprinzătoare:

— Biata de ea. Cel puţin a murit repede. Două secunde de groază şi apoi neantul. Ar fi preferat să moară în propriul pat – dar, în definitiv, cine n-ar vrea?2

Dalgliesh nu considerase necesar să anuleze ordinul pe care i-l dăduse lui Kate de a merge la Ashcombe House şi, la ora nouă, ea şi Robbins erau deja pe drum. Frigul dimineţii era pătrunzător. Prima geana de lumina se răspândise, roz ca sângele diluat, peste întinderea cenuşie a mării. Cădea o burniţă fină şi aerul avea un miros acru. În timp ce ştergătoarele întindeau şi apoi curăţau murdăria de pe parbriz, Kate văzu un peisaj lipsit de culoare în care chiar şi câmpurile cu sfeclă de zahăr din depărtare îşi pierduseră verdele strălucitor. Trebuia să lupte cu resentimentul vag iscat de faptul că fusese aleasă pentru o misiune pe care o considera, în gândul ei, o pierdere de vreme. AD acorda rareori credit flerului, dar Kate ştia din propria experienţă că flerul unui detectiv îşi are de obicei originea în realitate; un cuvânt, o privire, o coincidenţă, ceva aparent nesemnificativ sau fără legătura cu ancheta principală se înrădăcinează în subconştient şi dă naştere unui sentiment de nelinişte. Deseori, acesta se dovedeşte lipsit de importanţă, dar uneori oferă indiciul esenţial şi numai nechibzuiţii îl ignoră. Nu-i plăcea să lase scena crimei în responsabilitatea lui Piers, dar existau şi

compensaţii. Conducea Jaguarul lui AD şi asta era o satisfacţie deosebită de plăcerea obişnuită de a merge cu maşina.

Şi nici nu regreta foarte mult plecarea de la St Anselm. Rareori participase la investigaţia unei crime care să o facă să se simtă, atât fizic, cât şi psihic, atât de puţin în largul ei. Colegiul era prea masculin, prea izolat, chiar şi prea claustrofobic pentru a fi confortabil. Preoţii şi studenţii afişaseră o politeţe fără cusur, dar era o curtoazie neplăcuta. Vedeau în ea mai întâi o femeie şi abia apoi un ofiţer de poliţie şi Kate avea impresia că rezultatul acelei bătălii fusese decis. Avea impresia că ei se află în posesia unor cunoştinţe secrete, o sursa ezoterică de autoritate care o diminua discret pe a ei. Se întrebă dacă AD şi Piers simţeau acelaşi lucru. Probabil că nu, dar ei erau bărbaţi şi St Anselm, în pofida blândeţii aparente, era, aproape sfidător, o lume masculină. Mai mult, era o lume universitară, şi acolo AD şi Piers se simţeau în elementul lor. O parte din vechea stare de nesiguranţă socială şi de instrucţie reveni. Credea că reuşise să se împace cu ideea, chiar dacă nu o depăşise complet. Era umilitor că mai puţin de o jumătate de duzina de bărbaţi în sutane negre erau în stare să-i reânvie acele vechi îndoieli. Cu o uşurare evidentă, Kate coti spre vest de pe drumul din vârful stâncii şi sunetul pulsatoriu al mări se pierdu treptat. Kate simţea că îi zvâcnise prea mult în urechi.

Ar fi preferat s-o însoţească Piers. Cel puţin ar fi putut discuta despre caz de pe picior de egalitate, s-ar fi contrazis şi ar fi argumentat, şi ar fi fost mult mai deschisă decât putea fi cu un cadru inferior. Pe Kate începea s-o enerveze sergentul Robbins – întotdeauna considerase că e prea bun ca să fie adevărat. Aruncă o privire spre profilul băieţesc, clar conturat, la ochii cenuşii care

priveau drept înainte şi se întrebă încă o dată ce îl determinase să aleagă profesia de poliţist. Daca văzuse în asta o vocaţie, ei bine, la fel se întâmplase şi cu ea. Avusese nevoie de o slujbă în care să se simtă utilă, unde lipsa unei diplome universitare să nu fie considerată un dezavantaj, o slujbă care să fie stimulativă, interesanta şi variată. Pentru ea munca în poliţie fusese un mijloc de a lăsa pentru totdeauna în urma mizeria şi sărăcia din copilărie, duhoarea scărilor îmbibate de urină din clădirile Ellison Fairweather. Serviciul îi oferise mult, inclusiv apartamentul care dădea spre Tamisa, despre care cu greu îi venise să creadă că îi aparţine. În schimb, se dedicase serviciului cu o loialitate şi cu un devotament care uneori o surprindeau chiar şi pe ea. Pentru Robbins, care în timpul liber era predicator mirean, era probabil o vocaţie să-l servească pe Dumnezeul lui nonconformist. Kate se întrebă dacă acea credinţă era diferită de cea a părintelui Sebastian şi, dacă da, cât de diferita şi care erau motivele – considera însă că nu era momentul propice pentru o discuţie pe teme teologice. Şi ce rost ar avea? La şcoală, în clasa ei fuseseră copii de treisprezece naţionalităţi şi de aproape tot atâtea religii. În ceea ce o privea, nici una nu conţinea o filosofte coerentă. Îşi spuse că putea trăi fără credinţa în Dumnezeu; nu era însă sigură că putea trăi fără munca ei.

Azilul se afla într-un sat la sud-est de Norwich.

— Nu are rost să nimerim într-un blocaj în oraş, zise Kate. Ai grijă să nu ratăm drumul spre Bramerton, la dreapta.

După cinci minute părăsiră Autostrada 146 şi o luară cu viteză mai mică pe drumul mărginit de un gard viu desfrunzit, în spatele căruia bungalouri cu acoperişuri roşii şi case identice dovedeau cucerirea terenurilor extravilane de către suburbii.

— Mama a murit într-un azil în urmă cu doi ani, zise Robbins. Boala obişnuită – cancer.

— Îmi pare rău. Vizita asta nu o să fie prea uşoară pentru tine.

— Nu-i nimic. S-au purtat minunat cu mama acolo. Şi cu noi, de altfel.

— Totuşi o să-ţi reânvie amintiri dureroase, spuse Kate cu ochii la drum.

— Ceea ce e dureros este ceea ce a suferit mama înainte să meargă la azil. Urmă o pauză lungă, apoi continuă: Henry James numea moartea „acel lucru distins".

„Oh, Doamne, întâi AD şi poezia lui, apoi Piers care ştie tot despre Richard Hooker, iar acum Robbins citează din Henry James! De ce nu pot să-mi trimită un sergent pentru care provocare literară înseamnă Jeffrey Archer?"

— Am avut un prieten, un bibliotecar, care s-a străduit să mă facă să-mi placă Henry James, zise ea. Până ajungeam la sfârşitul unei fraze, uitam începutul. Mi-am amintit un articol critic în care se spunea că unii scriitori muşcă mai mult decât pot mesteca. Henry James mestecă mai mult decât a muşcat?

— Am citit numai *O coardă prea întinsă* şi asta după *ce* am văzut filmul la televizor. Am dat undeva peste citatul acela despre moarte şi mi-a rămas în minte.

— Sună bine, dar nu este adevărat. Moartea este ca naşterea – dureroasă, murdara şi lipsită de demnitate. Sau aşa este în majoritatea cazurilor.

„Poate aşa e mai bine, îşi zise ea. Ne aduce aminte ca suntem animale. Poate ne-ar fi mai bine daca am încerca sa ne comportam mai mult ca nişte animale bune şi mai puţin ca nişte dumnezei."

Urma o pauză lunga, apoi Robbins spuse încet:

— Moartea mamei nu a fost lipsită de demnitate.

„Ei bine, gândi Kate, s-a numărat printre cei norocoşi."

Găsiră azilul fără greutate. Se afla într-o casă solidă din cărămidă roşie, la marginea satului. Un indicator mare îi direcţionă spre o alee din dreapta clădirii, spre o parcare. În spatele ei se afla azilul, o clădire modernă fără etaj, cu o peluză în faţă pe care erau plantate două răzoare circulare cu mai multe specii de arbuşti scunzi şi cu iarbă-neagră care înveseleau peisajul în verde, mov şi auriu.

În zona de primire, la prima vedere săreau în ochi lumina, florile şi activitatea. Două persoane se aflau deja la recepţie, o femeie care făcea aranjamente să-şi scoată a doua zi soţul la o plimbare cu maşina şi un preot care aştepta cu răbdare. Pe lânga ei trecu o fetiţă într-un cărucior, cu capul chel împodobit ridicol cu o panglica roşie având o funda uriaşă la mijloc. Se uită la Kate cu o privire goală, total lipsită de curiozitate. O tânără – evident mama – intră cu un căţeluş în braţe. Copilul strigă: „O ducem pe Trixie s-o vadă pe buni!", în timp ce căţeluşul începu s-o lingă pe ureche. O tânără asistentă într-un halat roz, cu ecuson, traversă în tăcere holul susţinând de braţ un bătrin emaciat. Vizitatorii soseau încărcaţi cu pachete şi flori, schimbând saluturi vesele. Kate se aşteptase la o atmosferă de linişte reverenţioasă, nu la această activitate plină de preocupare dintr-o clădire cu o funcţionalitate strict definita, însufleţită de venirea şi plecarea oamenilor care se simţeau aici ca acasă.

Femeia grizonată, fără uniformă, de la recepţie se întoarse spre ei şi se uită la legitimaţia lui Kate de parcă sosirea a doi poliţişti de la Poliţia Metropolitană era ceva obişnuit.

— Aţi sunat mai devreme, nu-i aşa? întrebă ea. Directoarea – domnişoara Whetstone – vă

aşteaptă. Biroul ei este drept înainte.

Domnişoara Whetstone îi aştepta la uşă – fie că era obişnuită ca vizitatorii să sosească prompt, fie avea un auz excepţional şi fusese prevenita de sosirea lor. Îi invită înăuntru – o încăpere în care trei pereţi erau de sticlă. Era situată în centrul clădirii de unde se vedeau două coridoare înspre nord şi sud. Fereastra dinspre est dădea spre o grădină care lui Kate i se părea că are un caracter mai pregnant instituţional decât însuşi azilul. Văzu o pajişte îngrijită, cu bănci de lemn la intervale regulate de-a lungul unor alei pietruite şi cu răzoare spaţiate cu atenţie, în care boboci de trandafir ofiliţi aruncau o pată de culoare printre tufişurile desfrunzite.

Domnişoara Whetstone le făcu semn să stea pe două scaune, se aşeză la rândul ei în spatele biroului şi le zâmbi încurajator, asemenea unei profesoare care întâmpină doi elevi noi, nu foarte străluciţi. Era o femeie bondoacă, având un piept mare şi păr cenuşiu tăiat cu breton deasupra unor ochi cărora – bănuia Kate – nu le scăpa aproape nimic, dar care judecau totul cu o evidentă compasiune. Purta o uniformă de culoare albastru-deschis, cu o curea argintie şi avea un ecuson în piept. În pofida atmosferei degajate, era limpede că la Ashcombe House se respectau statutul şi virtuţiile unei directoare de modă veche.

— Investigăm moartea unui student de la Colegiul Teologic St Anselm, începu Kate. Cadavrul a fost descoperit de doamna Margaret Munroe, care a lucrat aici înainte de a obţine o slujba la St Anselm. Nu exista nici un incidiu că ar fi avut vreo legătură cu moartea tânărului, dar a lăsat în jurnalul ei o relatare amănunţită despre modul cum a descoperit cadavrul. Ulterior a notat că tragedia a făcut-o să-şi amintească ceva ce i se întâmplase cu doisprezece ani în urmă. Se pare că era un eveniment care, atunci când şi l-a amintit, i-

a provocat îngrijorare. Am dori să aflăm despre ce era vorba. Întrucât în urmă cu doisprezece ani lucra aici, este posibil să aibă legătură cu ceva ce s-a întâmplat aici, cineva cu care s-a întâlnit, un pacient de care a avut grija. Ne întrebam daca ne-ar putea ajuta dosarele dumneavoastră. Sau poate mai există vreun membru al personalului care s-o fi cunoscut şi cu care să stăm de vorbă.

Pe drum, Kate repetase în minte ce avea să spună, alegând, eliminând şi evaluând fiecare cuvânt şi frază. Făcuse acest lucru pentru a se lămuri pe sine, nu numai pe domnişoara Whetstone.

ânainte de plecare fusese pe punctul să-l întrebe pe AD ce anume trebuia să caute, dar nu dorise să-şi mărturisească ignoranţa, confuzia şi lipsa dorinţei de a îndeplini această sarcină.

Ca şi cum sesizase ceea ce simţea, Adam Dalgliesh spusese:

— În urmă cu doisprezece ani s-a petrecut ceva important. Pe atunci, Margaret Munroe lucra la azilul Ashcombe House. În urmă cu doisprezece ani, pe 30 aprilie 1988, Clara Arbuthnot a murit la azil. Faptele pot avea sau nu legătura. E mai mult o tatonare a terenului decât o investigaţie concretă.

— Îmi dau seama că poate exista o legătura între moartea lui Ronald Treeves, indiferent cum s-a petrecut, şi cea a doamnei Munroe. Însă nu mi-e prea clar ce legătură au toate astea cu uciderea arhidiaconului Crampton.

— Nici eu, Kate, dar am sentimentul că între aceste trei morţi – a lui Ronald Treeves, a lui Margaret Munroe şi a lui Crampton – există o legătură. Poate nu directa, dar există. Este, de asemenea, posibil ca Margaret Munroe să fi fost ucisă. Dacă asta s-a întâmplat, atunci moartea ei şi a lui Crampton au în mod sigur legătură. Nu-mi

vine să cred că la St Anselm există doi criminali.

Argumentul i se păruse plauzibil la momentul respectiv. Acum, după ce rostise micul ei discurs, îndoielile îi reveniră. Oare îl repetase prea mult? Ar fi fost oare mai bine să se bazeze pe inspiraţia de moment? Privirea directă şi sceptică a domnişoarei Whetstone nu o ajuta să şi le risipească.

— Daţi-mi voie să văd dacă v-am înţeles bine, inspectore. Margaret Munroe a murit de curând din cauza unui atac de cord şi a lăsat un jurnal în care se referă la un eveniment important din viaţa ei care s-a petrecut cu doisprezece ani în urmă. Acest lucru are legătură cu o altă ancheta pe care o desfăşuraţi şi sunteţi nerăbdători să aflaţi despre ce este vorba. Întrucât acum doisprezece ani ea lucra aici, dumneavoastră sugeraţi că ar putea fi ceva care să aibă de-a face cu azilul. Speraţi că arhivele noastre v-ar putea fi de ajutor sau că cineva care încă lucrează aici o cunoştea şi şi-ar putea aminti incidentele de atunci.

— Este o încercare cu bătaie lungă, ştiu, spuse Kate. Dar acest lucru a fost notat în jurnal şi trebuie să investigăm.

— Şi are legătură cu un tânăr găsit mort. Moartea aceea a fost suspectă?

— Nu există astfel de indicii, domnişoară Whetstone.

— Dar s-a petrecut o crimă la St Anselm de curând. În provincie veştile circulă repede. Arhidiaconul Crampton a fost omorât. Vizita aceasta are legătură cu ancheta respectivă?

— Nu avem motive să afirmăm asta. Interesul nostru pentru jurnal este anterior uciderii arhidiaconului Crampton.

— Înţeleg. Ei bine, toţi avem datoria să ajutăm poliţia şi nu am nimic împotrivă să cercetez dosarul doamnei Munroe şi să vă dau toate informaţiile care v-ar putea fi de folos, cu condiţia

să nu fie ceva despre care ea nu ar dori să se afle, dacă ar mai fi în viaţă Eu nu cred că în dosar se află ceva care să vă folosească La Ashcombe House se petrec deseori evenimente semnificative, inclusiv moartea şi pierderea celor dragi.

— Potrivit informaţiilor pe care le deţinem, aici a murit o pacienta, domnişoara Clara Arbuthnot, cu o lună înainte de angajarea doamnei Munroe. Am dori să verificăm datele şi să aflăm daca este posibil ca cele două femei să se fi întâlnit.

— Acest lucru pare puţin probabil, dacă nu cumva s-au întâlnit în afara azilului Ashcombe House. În orice caz, pot verifica datele. Toată dosarele se află acum pe computer, desigur, dar nu am ajuns să le înregistrăm şi pe cele de acum doisprezece ani. Păstrăm dosarele angajaţilor doar pentru eventualitatea în care ni s-ar putea cere referinţe de la alţi angajatori. Toate sunt ţinute în clădirea principală. Însă ar putea exista anumite informaţii din dosarul medical al domnişoarei Arbuthnot pe care să le consider confidenţiale. Sper că înţelegeţi că pe acelea nu vi le pot dezvălui.

— Ne-ar fi de folos dacă am putea vedea ambele dosare – cel de angajat – al doamnei Munroe şi cel medical – al domnişoarei Arbuthnot, spuse Kate.

— Nu pot să accept acest lucru. Desigur, această situaţie este neobişnuită. Niciodată nu mi s-a mai cerut aşa ceva. Nici dumneavoastră nu mi-aţi oferit prea multe informaţii privind interesul pe care îl manifestaţi faţă de doamna Munroe sau faţă de domnişoara Arbuthnot. Cred că ar trebui să discut cu doamna Barton, preşedinta noastră, înainte de a merge mai departe.

Kate nu se hotărâse cum să reacţioneze, cind Robbins interveni:

— Daca toate astea suna cam neclar este din cauză că nici noi nu ştim ce căutăm. Ştim doar că

ceva important s-a petrecut în viaţa doamnei Munroe cu doisprezece ani în urmă. Părea o femeie a cărei viaţă era centrată asupra slujbei şi e posibil ca întâmplarea să aibă legătură cu Ashcombe House. N-aţi putea să vă uitaţi în cele două dosare şi să verificaţi dacă datele noastre sunt corecte? Iar dacă nu găsiţi nimic interesant în dosarul doamnei Munroe înseamnă că vă facem să pierdeţi timpul degeaba. Daca există ceva important, atunci puteţi să vă consultaţi cu doamna Barton înainte să decideţi dacă puteţi să ne spuneţi despre ce este vorba.

Domnişoara Whetstone îl privi ţintă o clipă.

— Pare un lucru rezonabil. Să vad dacă pot obţine dosarele. S-ar putea să dureze un timp.

În acel moment, uşa se deschise şi o asistentă îşi băga capul înăuntru.

— Ambulanţa tocmai a adus-o pe doamna Wilson, domnişoară Whetstone. Este însoţită de fiicele ei.

Chipul doamnei Whetstone se lumina de fericire. Părea că întâmpină un oaspete într-un hotel prestigios.

— Bine. Bine. Vin. Vin acum. O să o punem cu Helen, nu? Cred că se va simţi mai confortabil cu cineva de vârsta ei. Se întoarse spre Kate. O să fiu puţin ocupată. Doriţi să reveniţi sau să aşteptaţi?

Kate simţi că prezenţa ei fizică în birou oferea cele mai mari şanse să obţină rapid informaţiile.

— O să aşteptăm dacă nu vă deranjează, spuse Kate, dar domnişoara Whetstone ieşise pe uşă înainte să-şi poată termina fraza.

Apoi Kate îi zise lui Robbins:

— Mulţumesc, domnule sergent. Mi-ai fost de mare ajutor.

Se duse la fereastră şi rămase privind agitaţia de pe coridor.

Aruncându-i o privire lui Robbins văzu ca faţa albă îi era împietrită de durere. Lui Kate i se păru chiar

că distinge, în colţul ochiului, o lacrimă şi îşi feri iute privirea.,,Nu sunt la fel de bună sau de blândă, îşi zise, cum eram acum doi ani. Ce se întâmplă cu mine? AD avea dreptate când am vorbit cu el. Dacă nu pot să am toate calităţile necesare pentru slujba asta – şi asta înseamnă şi omenie – atunci mai bine plec."

Gândindu-se la Dalgliesh, îşi dori brusc, cu intensitate, să fie şi el prezent. Zâmbi, amintindu-şi cum, într-o astfel de situaţie, el nu ar fi rezistat atracţiei pe care cuvintele o exercitau asupra lui. Uneori lui Kate i se părea că, pentru el, cititul era o obsesie. Era prea scrupulos ca să cerceteze hârtiile lăsate pe birou, dacă acestea nu aveau legătură cu ancheta, dar în mod sigur s-ar fi dus să studieze numeroasele bileţele prinse de panoul de plută care obtura o parte din fereastră.

Nici ea, nici Robbins nu scoaseră o vorbă şi rămaseră în picioare la fel ca în momentul când domnişoara Whetstone se ridicase de pe scaun. Nu au avut mult de aşteptat. După mai puţin de un sfert de oră ea se întoarse cu două dosare, se aşeză la birou şi le deschise în faţa ei.

— Vă rog să luaţi loc.

Kate se simţea ca un candidat la un interviu în aşteptarea expunerii umilitoare a unui CV deloc impresionant.

Era evident că domnişoara Whetstone studiase dosarele în prealabil.

— Mi-e teamă că nu conţin nimic care să vă ajute, spuse ea. Margaret Munroe a venit aici pe 1 iunie 1988 şi a plecat pe 30 aprilie 1994. Suferea de o boală de inimă care se agrava, aşa că doctorul ei i-a recomandat să-şi caute o slujbă mai puţin solicitantă. S-a dus, aşa cum ştiţi, la St Anselm, în principal ca să aibă grija de lenjerie şi de eventualele probleme medicale minore care puteau apărea într-un colegiu mic, unde se aflau mai ales tineri sănătoşi. La dosarul ei sunt puţine

acte, cu excepţia cererilor anuale pentru concediu de odihnă, a certificatelor medicale şi a unui raport anual confidenţial. Eu am sosit la şase luni după plecarea ei, aşa că nu am cunoscut-o personal, dar se pare că a fost o angajată conştiincioasă şi plină de compasiune, deşi lipsita de imaginaţie. Lipsa imaginaţiei poate fi o virtute; lipsa sentimentalismului este, în mod cert. Nu putem să-i ajutăm prea mult pe cei de aici cu efuziuni sentimentale.

— Şi domnişoara Arbuthnot? întreba Kate.

— Clara Arbuthnot a murit cu o luna înainte ca Margaret Munroe să vină la noi. Aşa că nu este posibil să fi fost îngrijită de doamna Munroe şi, dacă s-au întâlnit, nu a fost în calitate de pacient şi cadru medical.

— Domnişoara Arbuthnot a murit singură? întrebă Kate.

— Nici un pacient nu moare singur aici, inspectore. Nu avea rude, într-adevăr, dar un preot, reverendul Hubert Johnson, a venit la căpătâiul ei, înainte să moară, la solicitarea ei.

— Ar ft posibil să vorbim cu el, domnişoară Whetstone?

— Mi-e teamă că asta depăşeşte chiar şi capacitatea Poliţiei Metropolitane. Era pacient aici în acea perioadă, a primit îngrijire un timp şi a murit doi ani mai târziu.

— Aşadar, acum nu mai există nimeni care să o fi cunoscut personal pe doamna Munroe în urma cu doisprezece ani?

— Shirley Legge este cea mai veche membră a personalului. Aici nu există o fluctuaţie mare a personalului, dar munca presupune nişte solicitări deosebite şi noi considerăm necesar ca asistentele şi infirmierele să fie uneori mutate de la cazurile terminale. Cred că este singura asistentă care era aici în urmă cu doisprezece ani, deşi va trebui să verific. Sinceră să fiu, inspectore, nu prea am timp.

Puteţi să staţi de vorba cu ea – cred că astăzi este de serviciu.

— Mi-e teamă că v-atn cam dat bătaie de cap, dar ne-ar fi de folos să o întâlnim. Mulţumesc, spuse Kate.

Domnişoara Whetstone dispăru din nou, lăsând cele două dosare pe birou. Primul impuls al lui Kate a fost să se uite prin ele, dar ceva o opri. În parte, convingerea că domnişoara Whetstone fusese sinceră cu ei şi nu mai era nimic nou de aflat şi în parte fiindcă fiecare mişcare putea fi văzuta prin peretele de sticlă. De ce să rişte să provoace ostilitatea domnişoarei Whetstone acum? Nu ar fi ajutat investigaţia.

Directoarea se întoarse după cinci minute împreună cu o femeie între două vârste, cu trăsături ascuţite, pe care o prezentă drept doamna Shirley Legge. Doamna Legge nu pierdu vremea.

— Doamna directoare mi-a spus că întrebaţi de Margaret Munroe. Mi-e teamă că nu pot să vă ajut. Am cunoscut-o, dar nu prea bine. Nu se apropia prea mult de oameni. Îmi amintesc că era văduvă şi avea un fiu care câştigase o bursă la o şcoală publică, nu-mi amintesc care anume. Voia să meargă în armată şi cred că armata îi plătea universitatea înainte să obţină slujba. Ceva de genul ăsta. Îmi pare rău să aud că a murit. Cred că nu erau decât ei doi, aşa că fiului trebuie să-i fie greu.

— Fiul ei a murit cu câţiva ani în urmă, spuse Kate. A fost ucis în Irlanda de Nord.

— Înseamnă că asta i-a frânt inima. Cred că nu i-a păsat prea mult dacă mai trăieşte sau moare după cele întâmplate. Băiatul era viaţa ei. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult. Dacă i s-a întâmplat ceva important în timp ce se afla aici, nu mi-a spus mie. Aţi putea încerca să staţi de vorbă cu Mildred Fawcett. Se întoarse spre domnişoara Whetstone. Vă amintiţi de Mildred, domnişoară

Whetstone? A ieşit la pensie la scurtă vreme după venirea dumneavoastră. O cunoştea pe Margaret Munroe. Am impresia că au făcut şcoala pregătitoare împreună la vechiul spital Westminster. Poate nu strică să vorbiţi cu ea.

— Domnişoara Whetstone, spuse Kate, aveţi cumva adresa ei la dosar?

— Nu-i nevoie de asta, interveni Shirley Legge. Vă pot spune eu unde stă. Încă ne mai trimitem felicitări de Crăciun. Şi are o adresă care îţi rămâne în minte. E o casă chiar lângă Medgrave, aproape de A146; se numeşte Clippety-Clop. Cred că în apropiere se aflau cândva grajduri de cai.

Măcar aici avuseseră noroc. Mildred Fawcett s-ar fi putut retrage la pensie în Cornwall sau în nord-est. În schimb, casa aceasta se afla în drumul lor spre St Anselm. Kate le mulţumi domnişoarei Whetstone şi lui Shirley Legge pentru ajutor şi întrebă dacă poate să se uite într-o carte de telefon. Şi de data asta avură noroc. Numărul doamnei Fawcett era listat.

La recepţie se afla o cutie de lemn cu eticheta: „Fonduri pentru flori". Kate împături şi băgă înăuntru o bancnotă de cinci lire. Se îndoia că asta putea fi considerată o cheltuială decontabilă din fondurile poliţiei şi nu era sigura dacă gestul fusese unul de generozitate sau o mică donaţie superstiţioasa făcută sorţii-ânapoi în maşina, cu centurile de siguranţă legate, Kate suna la Clipperty-Clop, dar nu primi nici un răspuns.

— Ar trebui să raportez ce am aflat sau ce nu am aflat, mai bine zis, îi spuse lui Robbins.

Conversaţia fu scurtă. Kate închise telefonul şi zise:

— Ne întâlnim cu Mildred Fawcett după cum am stabilit, dacă o găsim. Apoi trebuie să ne întoarcem cât mai rapid. Medicul legist tocmai a plecat.

— AD a spus cum s-a întâmplat? A fost un

accident?

— E prea devreme să spună, dar aşa se pare. Şi dacă nu a fost, cum naiba dovedim asta?

— A patra moarte, spuse Robbins.

— Da, sergente, ştiu şi eu să număr.

Kate străbătu cu grijă aleea, dar, odată ieşită pe drumul principal, acceleră. Realiza că moartea domnişoarei Betterton era îngrijorătoare din mai multe privinţe, acum că şocul iniţial trecuse. Kate nu simţea de obicei nevoia să ştie că poliţia, atunci când era în acţiune, reuşea şi să controleze lucrurile. O investigaţie poate merge bine sau rău, dar poliţiştii erau cei care puneau întrebări, cercetau, disecau, evaluau, decideau strategia şi ţineau în mână friiele. Însă în cazul Crampton exista ceva special, o nelinişte subtilă şi nespusă, care stătuse undeva ascunsă în cotloanele minţii chiar de la început şi pe care până acum nu o înfruntase. Era conştientizarea faptului că puterea ar putea aparţine altcuiva, că, în ciuda inteligenţei şi experienţei lui Dalgliesh, exista o altă minte la fel de inteligenta şi cu o experienţa diferită, care acţiona aici. Kate se temea că acest control care, odată pierdut, nu mai putea fi recăpătat, trecuse deja în mâinile altcuiva. Era nerăbdătoare sa se întoarcă la St Anselm cât mai curind posibil. ântre timp, era inutil să facă speculaţii; până acum călătoria nu adusese nimic nou.

— Îmi pare rău că am fost atât de brutală, spuse ea. Nu are rost să discutăm despre asta până nu avem mai multe fapte. Deocamdată să ne concentrăm să ducem la bun sfirşit misiunea care ne-a fost încredinţata.

— Daca umblam după cai verzi, măcar se îndreaptă într-o direcţie care nu ne abate din drum, răspunse Robbins.

Când se apropiará de Medgrave, Kate încetini la o viteză de melc; ar fi pierdut mai mult timp dacă ar fi ratat casa decât dacă mergeau atât de

încet.

— Tu uită-te în stânga, spuse ea. Putem să întrebăm, dar aş prefera să nu o facem. Nu vreau să ne facem cunoscută vizita.

Nu fură nevoiţi să întrebe. În timp ce se apropiau de sat, observară o căsuţă curată de cărămidă, cu ţiglă, aflată la vreo zece metri de marginea verde a drumului, pe o uşoară ridicătură a terenului. Pe o pancartă albă de pe poartă se afla scris cu litere negre, îngrijite: CASA CLIPPERTY-CLOP. Avea o verandă centrala, cu data, 1893, sculptată în piatră, şi două ferestre arcuite identice la parter, iar deasupra lor alte trei. Era zugrăvită într-un alb strălucitor, geamurile sclipeau şi dalele care duceau la uşa din faţă erau curăţate de buruieni. Prima impresie era de ordine şi confort.

Parcară pe marginea drumului şi merseră pe alee ca să bată cu ciocănelul de metal în formă de potcoavă de pe uşă. Nu primiră nici un răspuns.

— Probabil că nu este acasă, zise Kate, dar merită să ne ducem şi în spate să vedem.

Burniţa care pornise mai devreme se oprise şi, deşi aerul era încă rece, ziua se luminase şi se distingeau fişii de cer albastru înspre est. O alee de piatră din stânga casei ducea spre o poartă descuiata şi spre grădină. Kate, născută şi crescută la oraş, ştia puţine despre grădinărit, dar putu să-şi dea seama imediat că aici se vedea mâna unui pasionat. Spaţiul dintre arbuşti şi copaci, desenul atent al răzoarelor şi parcela îngrijită cu legume de la capătul grădinii arătau că domnişoara Fawcett era o expertă. Terenul uşor ridicat îi oferea şi privelişte. Peisajul de toamnă se întindea nestingherit într-o varietate de nuanţe de verde, auriu şi cafeniu sub cerul din East Anglia.

O femeie cu o săpăligă în mână, aplecata asupra unui răzor, se ridica la apariţia lor şi le veni în întâmpinare. Era înalta, cu un aspect de

ţigancă, având un chip cafeniu, foarte ridat; părul negru, cu numai câteva fire albe, era strins la ceafă. Purta o fusta lungă de lână, cu un şorţ din pânză de sac deasupra, care avea un buzunar central mare, pantofi grei şi mănuşi de grădinărit. Nu păru nici surprinsă, nici nedumerită să îi vadă.

Kate se prezentă, îl prezentă şi pe sergentul Robbins, îi arătă legitimaţia şi repeta pe scurt ceea ce îi spusese anterior domnişoarei Whetstone, apoi adăugă:

— La azil nu au putut să ne ajute, dar doamna Shirley Legge a spus că lucraţi acolo în urmă cu doisprezece ani şi că o cunoşteaţi pe doamna Munroe. Am găsit numărul dumneavoastră şi am încercat să vă telefonăm, dar nu ne-aţi răspuns.

— Bănuiesc că eram la capătul grădinii. Prietenii îmi spun că ar trebui să-mi iau un mobil, dar ăsta e ultimul lucru de care am nevoie. Sunt o oroare. Am renunţat să mai merg cu trenul până nu introduc compartimente unde telefoanele mobile sunt interzise.

Spre deosebire doamna Whetstone, nu puse nici o întrebare. Puteai crede, îşi zise Kate, ca vizitele poliţiştilor de la Poliţia Metropolitana erau ceva obişnuit. O privi fix pe Kate şi spuse:

— Veniţi înăuntru şi-o să vedem dacă vă pot fi de folos.

Fură conduşi printr-o cămară pavată cu cărămidă, cu o chiuveta de piatră sub fereastră şi rafturi şi dulapuri pe peretele opus. Miroasea a pământ umed şi a mere, cu un uşor iz de parafină. Încăperea era evident utilizată parţial ca magazie, parţial ca şopron pentru unelte. Kate observă o ladă cu mere pe raft, ceapă pe o funie, legate câte două, găleţi, un furtun de grădina încolăcit pe un cârlig şi un stelaj cu unelte de grădinărit, toate curate. Domnişoara Fawcett îşi scoase şorţul şi pantofii şi îi conduse, în picioarele goale, în salon.

Atmosfera dinăuntru trăda o viaţă

independentă şi solitară în faţa şemineului se afla un fotoliu cu spătar înalt, o veioză cu abajur pe o măsuţă în stingă lui, o altă măsuţă cu un teanc de cărţi în dreapta. O masă rotunda aflata în faţa ferestrei era pusă pentru o singură persoană, iar celelalte trei scaune fuseseră împinse lângă perete. O pisică mare, brun-roşcată, pufoasă ca o perna, stătea pe un scaun scund, cu spătar tapiţat. La intrarea lor, motanul îşi înălţă capul fioros, îi privi ţintă, supărat, cobori de pe scaun şi se strecură în cămară. Auziră zgomotul făcut de ghearele lui pe podea. Kate îşi zise că nu văzuse niciodată o pisică mai urită.

Domnişoara Fawcett trase două scaune cu spătar drept, apoi se duse spre un dulap aflat într-o nişă din stânga şemineului.

— Nu ştiu dacă vă pot ajuta, spuse ea, dar dacă ceva important i s-a întâmplat lui Margaret Munroe în timp ce lucram amândouă la azil, probabil că am menţionat acest lucru în jurnal. Tatăl meu insista, când eram copii, să ţinem un jurnal şi am rămas cu obiceiul acesta. E ca rugăciunile înainte de culcare; odată început în copilărie, exista o obligaţie morală sa continui, indiferent cât de neplăcut e. Aţi spus în urmă cu doisprezece ani. Asta înseamnă în 1988.

Se aşeză pe un scaun în faţa şemineului şi lua ceva ce semăna cu un caiet de şcolar.

— Vă amintiţi dacă aţi îngrijit o anume domnişoara Clara Arbuthnot când aţi lucrat la Ashcombe House? întrebă Kate.

Dacă domnişoarei Fawcett i se păru ciudată menţionarea bruscă a numelui Clarei Arbuthnot nu o arătă în nici un fel.

— Mi-o amintesc pe domnişoara Arbuthnot. Am fost asistenta responsabilă de îngrijirea ei, de la internare până în ziua morţii, cinci săptămâni mai târziu.

Îşi scoase etuiul din buzunarul fustei şi

întoarse paginile jurnalului. Îi luă ceva timp până să găsească săptămâna căutată; după cum se temea Kate, interesul domnişoarei Fawcett era captat de alte însemnări. Kate se întrebă dacă nu cumva se mişca încet în mod deliberat. După un minut în care citi în tăcere, domnişoara Fawcett îşi apăsă ambele mâini peste cele scrise. Încă o dată, Kate îi înfrunta privirea atenta şi inteligentă.

— Există aici o menţiune despre Clara Arbuthnot şi Margaret Munroe. Însă mă aflu într-o situaţie dificilă. Am promis atunci să păstrez secretul şi nu văd nici un motiv pentru care nu mi-aş respecta cuvântul.

Kate se gândi înainte să vorbească.

— Informaţiile pe care le deţineţi pot fi cruciale pentru noi din alte motive decât aparenta sinucidere a unui student. Este cu adevărat important să ştim ce aţi scris, şi asta cit mai curind posibil. Clara Arbuthnot şi Margaret Munroe sunt amândouă decedate. Credeţi că ar dori să păstraţi tăcerea în loc să ajutaţi justiţia?

Domnişoara Fawcett se ridică în picioare.

— Vreţi să vă plimbaţi prin grădina câteva minute? spuse ea. O să bat în geam când vă puteţi întoarce. Trebuie să mă gândesc singură la asta.

O lăsară stând în picioare. Afară, se plimbară unul lângă celalalt până la capătul grădinii şi rămaseră privind câmpurile. Kate murea de nerăbdare.

— Jurnalul ala era la câţiva paşi, zise ea. Nu era nevoie decât să arunc o privire. Şi ce-o să ne facem dacă nu va mai dori să spună nimic? OK, există posibilitatea obţinerii unei citaţii dacă se ajunge la tribunal, dar cum ştim că jurnalul este relevant? Probabil e notat cum ea şi Munroe s-au dus la Frinton şi au făcut sex sub dig.

— Nu există nici un dig la Frinton, răspunse Robbins.

— Iar domnişoara Arbuthnot era pe moarte. Of, ar fi bine să ne întoarcem. Nu vreau să ratez semnul din geam.

Când fură chemaţi, intrară în salon tăcuţi, dorind să nu-şi trădeze nerăbdarea.

— Am cuvântul dumneavoastră că informaţiile pe care le căutaţi sunt necesare pentru investigaţia actuală şi că, dacă se dovedesc irelevante, nu se va lua în consideraţie ceea ce vă spun?

— Nu putem spune, domnişoară Fawcett, dacă se vor dovedi relevante sau nu, îi spuse Kate. Dacă sunt importante, atunci vor trebui dezvăluite, posibil şi ca probe. Nu vă pot da asigurări, pot numai să vă cer ajutorul.

— Vă mulţumesc pentru sinceritate, îi răspunse domnişoara Fawcett. Întâmplător, aveţi noroc. Bunicul meu a fost şef la o secţie de poliţie şi eu fac parte din generaţia – tot mai redusa numeric, din păcate – care încă are încredere în poliţie. Sunt gata să vă spun ce ştiu şi să vă înmânez jurnalul, dacă informaţiile sunt folositoare.

Kate consideră că un argument suplimentar ar fi inutil şi chiar contraproductiv. Spuse doar „mulţumesc" şi aşteptă.

— M-am gândit în timp ce eraţi în grădină. Mi-aţi spus că vizita asta este ca urmare a morţii unui student de la Colegiul St Anselm. Aţi mai spus că nu există indicii că Margaret Munroe are vreo legătură cu moartea respectivă, cu excepţia faptului că ea a descoperit cadavrul. Dar trebuie să fie mai mult decât atât, nu-i aşa? Nu v-aţi afla aici, un inspector şi un sergent, dacă nu ar exista suspiciuni în privinţa morţii. Este vorba de anchetarea unei crime, nu?

— Da, aşa este, îi răspunse Kate. Facem parte din echipa care investighează uciderea arhidiaconului Crampton de la Colegiul St Anselm.

S-ar putea sa nu existe nici o legătura cu ceea ce aţi notat despre doamna Munroe, dar uneori trebuie să verificăm. Bănuiesc ca aţi aflat de moartea arhidiaconului Crampton.

— Nu, zise domnişoara Fawcett, nu ştiam. Rareori cumpăr un cotidian şi nu am televizor. Crima schimbă lucrurile. Există o însemnare în jurnal, pe 27 aprilie 1988, care o priveşte pe doamna Munroe. Problema este că la momentul respectiv amândouă am jurat să păstrăm secretul.

— Domnişoară Fawcett, aş putea vedea însemnarea?

— Nu cred că v-ar lamuri foarte tare dacă aţi citi-o. Am notat foarte puţine detalii. Dar îmi amintesc mai multe decât ceea ce am scris aici. Cred că este de datoria mea să vă spun, deşi mă îndoiesc că are vreo importanţă pentru ancheta dumneavoastră, şi, oricum, mi-aţi promis că, dacă nu are, chestiunea nu va fi cercetată în continuare.

— Asta putem să vă promitem, spuse Kate.

Domnişoara Fawcett stătea cu spatele drept şi cu palmele
apăsate pe paginile deschise de parcă dorea să le ferească de ochi prea curioşi.

— În aprilie 1988 mă ocupam de pacienţii aflaţi în fază terminală la Ashcombe House. Ştiaţi, desigur, acest lucru. Una dintre pacientele mele mi-a spus că dorea să se mărite înainte să moară, dar intenţiona să păstreze secretul în legătură cu ceremonia. Mi-a cerut să-i fiu martoră şi am fost de acord. Nu era treaba mea să pun întrebări şi nici nu am pus. Era o dorinţă exprimată de o pacienta pe care ajunsesem să o îndrăgesc şi despre care ştiam că nu mai are mult de trăit. Am fost surprinsă că a mai avut putere pentru ceremonie. S-a obţinut aprobarea arhidiaconului şi totul s-a desfăşurat la prânz, pe 27, la o biserică micuţă, St Osyth din Clampstoke-Lacey, lingă Norwich. Ceremonia a fost oficiată de reverendul

Hubert Johnson pe care pacienta mea îl întâlnise la azil. Pe mire nu l-am văzut până când nu a sosit cu maşina să ne ia pe mine şi pe pacienta mea, fiind evident că urma să facem o călătorie la ţară. Părintele Hubert urma să găsească un al doilea martor, dar nu a reuşit. Nu-mi amintesc acum ce s-a întâmplat. În timp ce ne pregăteam de plecare am văzut-o pe Margaret Munroe. Tocmai fusese la un interviu cu directoarea pentru un post de infirmieră. De fapt, chiar eu îi sugerasem să facă asta. Ştiam că mă puteam baza pe discreţia ei absolută. Făcuserăm împreună cursul pregătitor la vechiul spital Westminster din Londra, deşi ea era, desigur, cu mult mai tânără decât mine. Eu m-am înscris târziu, după o scurtă carieră academică. Tatăl meu s-a opus vehement opţiunii mele în privinţa profesiei, aşa că a trebuit să aştept până după moartea lui ca să mă înscriu la şcoala de infirmiere. Căsătoria a avut loc, iar eu şi pacienta ne-am întors la azil. Părea mult mai fericită şi mai împăcată în acele ultime zile, însă nici una din noi nu a mai vorbit despre acest subiect. Atât de multe s-au întâmplat în timpul anilor petrecuţi la azil, încât mă îndoiesc că mi-aş fi amintit de această întâmplare dacă nu m-ar mai fi întrebat şi altcineva despre asta. Văzând cuvintele scrise, chiar şi fără vreun nume menţionat, mi-am reamintit totul cu o claritate uimitoare. Era o zi minunată; curtea bisericii era galbena, plină de narcise şi soarele strălucea când am ieşit de sub portal.

— Pacienta era Clara Arbuthnot? întrebă Clara.

— Da, răspunse domnişoara Fawcett privind-o în ochi.

— Şi mirele?

— Nu am idee. Nu-mi pot aminti chipul sau numele lui şi mă îndoiesc ca Margaret v-ar fi putut ajuta dacă ar fi fost în viaţă.

— Dar sigur a semnat certificatul de căsătorie

în calitate de martor şi numele trebuie să fi fost menţionat acolo.

— Probabil că da. Dar nu exista nici un motiv special pentru care l-ar fi ţinut minte. La urma urmei, la căsătoria de la biserică, în timpul ceremoniei sunt folosite numai prenumele. Făcu o pauza, apoi continua: Trebuie să mărturisesc că nu am fost foarte sincera cu dumneavoastră. Am avut nevoie de timp să mă gândesc cit şi dacă să vă spun. Nu era necesar să consult jurnalul înainte să vă răspund la întrebare. Mă mai uitasem de curând la acea dată. Joi, 12 octombrie, Margaret Munroe m-a sunat de la o cabină telefonica din Lowestoft. M-a întrebat de numele miresei şi i l-am spus. N-am ştiut să-i zic şi numele mirelui. Nu este trecut în jurnal şi, chiar dacă l-am ştiut vreodată, l-am uitat de mult.

— Vă amintiţi ceva, orice, despre mire? întrebă Kate. Vârsta, cum arata, cum vorbea? A mai venit vreodată la azil?

— Nu, nici măcar când Clara era pe moarte şi, din câte ştiu, nu a luat parte la slujba de incinerare. Aranjamentele s-au făcut printr-o firmă de avocaţi din Norwich. Nu l-am mai văzut niciodată. Totuşi, mai este ceva. Am observat când stăteam în faţa altarului şi i-a pus inelul Clarei. Îi lipsea partea de sus a inelarului de la mâna stingă.

Unda de triumf şi de emoţie care o străbătu fu atât de intensă încât Kate se temu să nu i se observe pe chip. Nu se uită la Robbins şi, încercând să-şi controleze vocea, întrebă:

— V-a mărturisit vreodată domnişoara Arbuthnot motivul acestei căsătorii? Este posibil, de exemplu, să fi existat vreun copil?

— Un copil? Nu mi-a pomenit niciodată că ar avea un copil şi, din câte îmi amintesc, în dosarul ei medical nu era menţionată existenţa vreunei sarcini. Nici un copil nu a vizitat-o; dar, la fel, nici

bărbatul cu care se căsătorise.

— Aşadar, nu v-a spus nimic?

— Numai că plănuia să se căsătorească, lucru care trebuia ţinut în cel mai mare secret, şi că avea nevoie de ajutorul meu, pe care i l-am şi oferit.

— Mai exista cineva căruia ar fi putut să-i mărturisească ceva?

— Preotul care a cununat-o, părintele Hubert Johnson, a petrecut mult timp cu domnişoara Arbuthnot înainte de moartea ei. Îmi amintesc că a împărtăşit-o şi i-a ascultat confesiunea. Trebuia să am grijă să nu fie deranjaţi când erau împreuna. Trebuie să-i fi spus tot, fie în calitate de prieten, fie de preot. Dar şi el era grav bolnav la momentul respectiv şi a murit doi ani mai târziu.

Nu mai aveau nimic de aflat şi, după ce îi mulţumiră domnişoarei Fawcett pentru ajutor, Kate şi Robbins se întoarseră la maşină. Domnişoara Fawcett îi privea din pragul casei şi Kate dori să iasă din raza ei vizuala înainte să găsească un loc potrivit pe marginea drumului în care să oprească Jaguarul. Lua telefonul şi spuse cu satisfacţie:

— Am ceva pozitiv de raportat în cele din urmă, am găsit un fir.

După prânz, întrucât părintele John nu apăru, Emma urcă şi ciocăni la uşa apartamentului său. O îngrozea gândul să-l întâlnească, dar când deschise uşa părea foarte puţin schimbat. Faţa i se lumina când o văzu şi o pofti înăuntru.

— Părinte, îmi pare atât de rău, cumplit de rău, spuse ea, de-abia reţinându-şi lacrimile.

Îşi zise că trebuia să rostească nişte cuvinte de alinare, nu să-i sporească amărăciunea. Dar parcă încerca să aline un copil. Simţea nevoie să îl ia în braţe. Părintele John o conduse spre un scaun din faţa şemineului, care, bănuia Emma, îi aparţinuse

surorii lui, şi se aşează în faţa ei.

— Mă întrebam dacă poţi face ceva pentru mine, Emma, începu el.

— Desigur. Orice, părinte.

— E vorba de hainele ei. Ştiu că trebuie sortate şi date de pomană. Pare foarte devreme să ne gândim la asta acum, dar probabil că ne vei părăsi la sfârşitul săptămânii şi mă întrebam dacă te-ai putea ocupa de asta. Ştiu că doamna Pilbeam ar dori să mă ajute. E foarte amabila, dar aş prefera să faci tu asta. Poate mâine, dacă îţi convine.

— Desigur, părinte. O să mă ocup după seminarul de după-amiază.

— Toate lucrurile ei sunt în dormitor. Trebuie să fie şi câteva bijuterii. Dacă sunt, vrei să le vinzi tu în locul meu? Aş vrea ca banii să ajungă la fondul de întrajutorare a prizonierilor. Cred că trebuie să existe vreunul.

— Sunt convinsă că există, părinte. O să-l descopăr eu. Dar nu aţi vrea să vă uitaţi la bijuterii şi să decideţi dacă nu este ceva ce aţi dori să păstraţi?

— Nu, mulţumesc, Emma. E foarte drăguţ din partea ta să te gindeşti la asta, dar aş prefera să vinzi tot. Făcu o pauză, apoi continua: Poliţia a fost aici azi-dimineaţă şi a cercetat apartamentul şi camera ei. Inspectorul Tarrant a venit însoţit de unul dintre criminaliştii aceia în halate albe, pe care mi l-a prezentat drept domnul Clark.

— Ce au căutat în apartament? întrebă Emma cu o voce tăioasă.

— Nu au spus. Nu au stat mult şi au lăsat totul în ordine. Nici nu ţi-ai fi dat seama ca au fost aici. Alta pauză, după care urmă: Inspectorul Tarrant m-a întrebat unde am fost şi ce am făcut noaptea trecuta între vecernie şi ora şase dimineaţa.

— Dar asta este inacceptabil! exclamă Emma.

Părintele John zâmbi cu tristeţe.

— Nu e chiar aşa. Trebuie să pună aceste întrebări. Inspectorul Tarrant a fost plin de tact. Nu îşi făcea decât meseria.

Emma se gândi furioasă câtă durere de pe lume era provocată de oameni care pretindeau că îşi făceau numai datoria. Vocea liniştită a părintelui John îi întrerupse gândurile:

— Medicul legist a fost aici, dar bănuiesc că l-ai auzit când a sosit.

— Întreaga comunitate trebuie să-l fi auzit. Nu a fost o sosire discretă.

Părintele John zâmbi.

— Nu a fost, nu-i aşa? Nici el nu a stat mult. Comandantul Dalgliesh m-a întrebat dacă doresc să fiu prezent când iau corpul, dar i-am răspuns că aş prefera să stau aici singur. La urma urmelor, nu pe Agatha o luau. Ea a plecat de multă vreme.

„JDe multă vreme. Oare ce a vrut să spună cu asta?" se întrebă Emma. Cele trei cuvinte răsunară în mintea ei, sonore ca un clopot de inmormântare.

Ridicându-se să plece, Emma îi luă mâna din nou şi spuse:

— Atunci ne vedem mâine, părinte, când vin să string lucrurile. Eşti sigur că nu te mai pot ajuta şi cu altceva?

Părintele îi mulţumi, apoi spuse:

— Ar mai fi ceva. Sper că nu profit de bunătatea ta, dar aş dori să-l găseşti pe Raphael. Nu l-am mai văzut de când s-a întâmplat asta, dar cred că va fi foarte afectat. Întotdeauna a fost bun cu Agatha şi ştiu că ea îl iubea.

Emma îl găsi pe Raphael stând pe marginea stâncii, cam la o sută de metri de colegiu. Când ajunse lângă el, Raphael se aşeză pe iarbă şi Emma făcu la fel, întinzându-i mâna. Privind ţintă marea, fără să se întoarcă spre Emma, Raphael spuse:

— Era singura care ţinea la mine!

— Ştii că nu este adevărat, Raphael, exclamă

Emma.

— Vreau să spun că ţinea la *mine.* Chiar la mine. Raphael. Nu ca subiect al unei bunăvoinţe generale, ca la un candidat potrivit pentru preoţie. Nu ca la ultimul Arbuthnot rămas – chiar şi din flori. Probabil că ţi s-a spus. Am fost abandonat aici când eram bebeluş într-unui dintre acele coşuri de nuiele, cu minere pe ambele părţi. Ar fi fost mai potrivit să fiu lăsat în stuful de lângă lac, dar probabil că mama s-a gândit că nu aveam să fiu descoperit acolo. Cel puţin i-a păsat îndeajuns ca să mă abandoneze la colegiu, unde să fiu găsit. Nu prea au avut de ales şi m-au păstrat. Totuşi, asta le-a oferit 25 de ani în care s-au simţit folositori, exercitându-şi virtutea caritătii.

— Sunt sigură că nu asta simt.

— Asta simt eu. Ştiu că par egoist şi că-mi plâng singur de milă. Chiar aşa e. Nu trebuie să mi-o spui. Credeam că totul va fi în regulă daca te puteam convinge să te măriţi cu mine.

— Raphael, asta e ridicol. Ştii şi tu asta, dacă gândeşti cu mintea limpede. Căsătoria nu este o terapie.

— Dar ar fi fost ceva clar, mi-ar fi oferit un punct de ancorare.

— Biserica nu-ţi oferă aşa ceva?

— Ba da, după ce voi fi preot. Atunci nu va mai exista cale de întoarcere.

Emma se gândi profund un moment, apoi spuse:

— Nu este obligatoriu să te hirotoniseşti. Trebuie să fie decizia ta, nu a altcuiva. Dacă nu eşti sigur, nu ar trebui să mergi mai departe.

— Parcă eşti Gregory. Dacă pomenesc cuvântul „vocaţie", îmi spune să nu vorbesc ca un personaj dintr-un roman de Graham Greene. Ar fi bine să ne întoarcem. Făcu o pauză, apoi rise. Uneori, în acele călătorii la Londra, putea fi o adevărată pacoste, dar niciodată nu mi-am dorit să fiu însoţit de

altcineva.

Se ridica şi se îndepărtă cu paşi mari spre colegiu. Emma nu încerca să-l prindă din urma. Începu sa se plimbe încet pe marginea stâncii, simţind o mare tristeţe pentru Raphael, pentru părintele John şi pentru toţi oamenii de la St Anselm pe care îi iubea

Ajunsese la poarta de fier dinspre curtea de vest, când se auzi strigată pe nume şi, întorcându-se, o văzu pe Karen Surtees venind cu paşi vioi către ea dinspre lăstăriş. Se mai văzuseră în weekendurile anterioare, când amândouă rămăseseră la colegiu, dar nu îşi vorbiseră niciodată, cu excepţia unui salut ocazional, în pofida acestui lucru, Emma nu simţise existenţa unui antagonism între ele. Aştepta cu o oarecare curiozitate să vadă ce avea de spus acum. Karen arunca o privire înapoi spre căsuţa Sfântul Ioan înainte să vorbească.

— Scuză-mă că am strigat aşa după tine. Voiam doar să schimbăm o vorbă. E adevărat că bătrâna Betterton a fost găsita moartă în pivniţa? Părintele Martin a trecut pe la noi azi-dimineaţă ca să ne anunţe, dar nu ne-a spus foarte multe.

Emma nu vedea nici un motiv pentru care să ascundă puţinele date pe care le deţinea aşa că spuse:

— Cred că s-a împiedicat de treapta de sus.

— Sau a fost împinsă? Oricum, asta este o moarte pe care nu ne-o pot pune în cârcă mie sau lui Eric bineânţeles, dacă a murit înainte de miezul nopţii. Aseară am fost la Ipswich să vedem un film şi să luăm masa Am vrut sa scăpăm de aici o oră, două. Bănuiesc că nu ai idee cum merge investigaţia? Vreau să spun, în cazul uciderii arhidiaconului.

— Absolut deloc. Poliţia nu ne spune nimic, răspunse Emma

— Nici măcar comandantul cel chipeş? Nu,

bănuiesc că nu ar face asta. Doamne, omul ăla e de-a dreptul sinistru! îmi doresc să plece, să se întoarcă la Londra. Oricum, eu şi Eric rămânem aici până la sfârşitul săptămânii. Mai era ceva ce doream să te întreb. Nu ştiu dacă poţi să mă ajuţi sau dacă vrei s-o faci, dar nu am pe cine altcineva să întreb. Mergi la biserică? Iei împărtăşania?

— Da, uneori.

— Sunt curioasă în legătură cu anafura pe care ţi-o dau. Ce se întâmplă? Adică, deschizi gura şi părintele ţi-o pune pe limbă sau întinzi mâna şi o iei?

Discuţia era bizară, dar Emma răspunse:

— Unii oameni deschid gura, dar în bisericile anglicane se obişnuieşte să întinzi palmele, una deasupra celeilalte.

— Şi presupun că părintele stă şi te priveşte când înghiţi anafura?

— Se poate, daca rosteşte toate cuvintele din cartea de rugăciuni în dreptul tău, dar de obicei trece la următorul credincios şi se poate să mai dureze puţin până când el sau alt preot vine cu potirul. De ce vrei să ştii?

— Nu am un motiv anume. Eram doar curioasă. Mă gândeam să merg la o slujbă şi doream să ştiu cum se procedează ca să nu mă fac de ris. Dar nu trebuie sa ai confirmarea? Adică, probabil că mă vor refuza.

— Nu cred că se va întâmpla asta. Mâine-dimineaţă se va ţine o slujbă în oratoriu, spuse Emma, apoi adăugă, nu fără o unda răutăcioasă în glas: Ai putea să-i spui părintelui Sebastian că vrei să participi. O să-ţi pună probabil unele întrebări. S-ar putea să dorească să te spovedeşti mai întâi.

-Să mă spovedesc părintelui Sebastian! Ţi-ai ieşit din minţi? Cred ca regenerarea mea spirituala poate să aştepte până mă întorc la Londra. Apropo, cât timp te gândeşti să stai?

— Ar trebui să plec joi, dar pot să mai rămân o

zi. O să mai rămân aici probabil până la sfârşitul săptămânii.

— Ei bine, mult noroc şi mulţumesc pentru informaţii.

Se întoarse şi se îndreptă repede, cu umerii căzuţi, înapoi spre căsuţa Sfântul Ion. Urmărind-o cu privirea, Emma îşi spuse că era foarte bine ca cealaltă nu dorea să mai rămână. Ar fi fost tentant să stea de vorba despre crimă cu o altă femeie de vârsta ei – tentant, dar, probabil, nu foarte înţelept. Karen ar fi putut s-o chestioneze despre descoperirea cadavrului arhidiaconului, să-i pună întrebări care ar fi fost dificil de evitat. Toată lumea de la St Anselm respectase reticenţa Emmei, dar discreţia nu se număra printre calităţile lui Karen Surtees. Emma îşi continua plimbarea, nedumerită. Dintre toate întrebările pe care Karen ar fi putut să i le pună, aceasta era ultima la care Emma s-ar fi aşteptat.**5**

Era unu şi un sfert cind Kate şi Robbins au ajuns înapoi. Dalgliesh observă că, în timp ce raporta în detaliu desfăşurarea misiunii lor, Kate încerca să-şi ascundă nota de triumf şi de satisfacţie din glas. Întotdeauna, în momentele de mare succes, era detaşată şi profesionistă, dar entuziasmul îi răzbătea din voce şi din ochi, iar lui Dalgliesh îi plăcea acest lucru. Poate că vechea Kate revenea, acea Kate pentru care munca de poliţie fusese mai mult decât o simplă meserie, un salariu adecvat şi perspectiva promovării, mai mult decât o scară pe care să urce din mlaştina lipsurilor şi a sărăciei care îi marcaseră copilăria. Dalgliesh sperase să o poată vedea din nou pe acea Kate.

Îi comunicase vestea despre căsătorie prin telefon, imediat ce ea şi Robbins îi mulţumiseră şi îşi luaseră rămas-bun de la domnişoara Fawcett. Dalgliesh îi ceruse lui Kate să obţină o copie a certificatului de căsătorie şi să se întoarcă la St Anselm cât mai curind posibil. Studiind harta, Kate

văzuse că se aflau la numai vreo douăzeci de kilometri de Clampstoke-Lacey şi i se păruse firesc să încerce mai întâi la biserică.

Dar nu avuseseră noroc. St Osyth făcea parte acum dintr-o parohie reunita şi în prezent acolo slujea temporar un preot nou. Acesta se afla în vizită la una dintre celelalte biserici şi tânăra lui soţie nu ştia nimic de situaţia registrelor parohiei, nici măcar nu cunoştea despre ce este vorba şi singura sugestie pe care putu să le-o dea a fost să aştepte întoarcerea soţului ei. Acesta urma să apară înainte de cină, dacă nu cumva avea să fie invitat la masă de unul dintre enoriaşi. În acest caz, probabil va telefona, deşi uneori era atât de preocupat de problemele parohiei încât uita. Nota vagă de resentiment ţâfnos pe care Kate o simţi în vocea ei îi sugeră că asta nu se întâmpla tocmai rar. În aceste condiţii, cea mai buna idee părea ca Robbins şi Kate să meargă la Ofiţerul Stării Civile din Norwich şi acolo avură mai mult noroc – obţinură rapid o copie a certificatului de căsătorie.

ântre timp, Dalgliesh îi telefonase lui Paul Perronet la Norwich. Avea nevoie de răspunsuri la doua întrebări importante, înainte să stea de vorba cu George Gregory. Prima se referea la clauzele exacte ale testamentului domnişoarei Arbuthnot. Cea de-a doua avea în vedere prevederile unei anumite legi ale Parlamentului şi data la care aceasta intrase în vigoare.

Kate şi Robbins nu se opriseră pe drum să mănânce la prinz şi se repeziră cu poftă asupra pateurilor cu brinză şi a cafelei oferite de doamna Pilbeam.

— Acum putem să ghicim cum s-a întâmplat ca Margaret Munroe să-şi aducă aminte de nuntă, spuse Dalgliesh. Scria în jurnal, se gândea la trecut şi cele două imagini s-au suprapus – Gregory, pe ţărm, scoţându-şi mănuşa de la mâna

stingă şi căutându-i pulsul lui Ronald Treeves şi pagina cu fotografii de la nunţi din *Sole Bay Weekly Gazette.* Fuziunea dintre viaţă şi moarte. A doua zi i-a telefonat domnişoarei Fawcett, nu de acasă, unde ar fi putut fi deranjata, ci de la o cabina telefonică din Lowestoft. A primit confirmarea a ceea ce în mod sigur bănuia: numele miresei. Abia apoi a discutat cu persoana cea mai interesata. Existau numai doi bărbaţi care puteau fi implicaţi: George Gregory şi Raphael Arbuthnot. Şi la câteva ore de la discuţie şi de la primirea confirmării, Margaret Munroe era moartă.

âmpăturind copia certificatului de căsătorie, continua:

— O să stăm de vorba cu Gregory acasă la el, nu aici. Aş vrea să vii cu mine, Kate. Maşina lui e aici, aşa că, dacă nu e acasă, nu poate fi prea departe.

— Dar certificatul de căsătorie nu-i dă lui Gregory nici un motiv ca să-l ucidă pe arhidiacon, zise Kate. Asta ar fi trebuit să se petreacă în urmă cu 25 de ani. Raphael Arbuthnot nu poate primi moştenirea. Testamentul prevede că trebuie sa fie copil legitim, conform legislaţiei britanice.

— Dar căsătoria exact asta face, îl face legitim conform legii.

Gregory probabil ca de-abia sosise, căci, atunci când le deschise uşa, purta un trening negru, cu mâneci lungi, şi avea un prosop pe după gât. Părul îi era umed şi bumbacul treningului îi era lipit de piept şi de braţe.

Fără să le facă loc să intre, îi întrebă:

— Tocmai voiam să fac un duş. Este ceva urgent?

Îi făcea să se simtă la fel de inoportuni şi de bine-veniţi ca nişte vânzători ambulanţi şi Dalgliesh văzu în ochii lui, pentru prima dată, provocarea unei duşmănii pe care nu făcea nici un

efort să şi-o ascundă.

— Este urgent, spuse Dalgliesh. Putem intra?

Conducându-i prin birou înspre încăperea din spate, Gregory
zise:

— Aveţi, domnule comandant, aerul unui om care crede că, în sfirşit, face progrese. S-ar putea spune că era cazul să se întâmple asta. Să sperăm că nu are să se termine totul în Marea Deznădejdii.

Le făcu semn înspre o canapea, iar el se aşeză la birou, rotindu-se cu scaunul ergonomie şi întinzându-şi picioarele. Apoi începu să-şi şteargă cu mişcări energice părul cu prosopul. În cealaltă parte a încăperii, Dalgliesh îi simţi mirosul de transpiraţie.

Fără să scoată certificatul de căsătorie din buzunar, rosti:

— V-aţi căsătorit cu Clara Arbuthnot pe 27 aprilie 1988 la Biserica St Osyth, în Clampstoke-Lacey, Norfolk. De ce nu mi-aţi spus? Credeaţi că circumstanţele acestei căsătorii nu erau relevante în investigaţia crimei?

Câteva secunde Gregory rămase tăcut şi nemişcat, dar când vorbi glasul îi era calm şi lipsit de îngrijoare. Dalgliesh se întrebă dacă Gregory se pregătise cu zile în urmă pentru această confruntare.

— Bănuiesc că prin „circumstanţele acestei căsătorii" vă referiţi la semnificaţia datei. Nu v-am spus fiindcă nu am considerat că este treaba dumneavoastră. Âsta e primul motiv. Cel de-al doilea este că i-am promis soţiei mele că această căsătorie va rămâne secretă până când îl voi informa pe fiul nostru – şi, întâmplător, Raphael este fiul meu. Al treilea motiv este că încă nu i-am spus pentru că am considerat ca nu a sosit momentul potrivit să fac asta. Oricum, se pare că

îmi forţaţi mâna.

— Mai ştie cineva de la St Anselm despre acest lucru? întrebă Kate.

Gregory o privi de parcă o observa pentru prima dată şi nu îi plăcea ceea ce vedea.

— Nimeni. Evident, vor trebui să afle şi, la fel de evident, mă vor condamna pentru că i-am ascuns atât de multă vreme acest lucru lui Raphael. Şi lor, desigur. Având în vedere natura umană, o să le fie foarte greu să ierte o asemenea ofensă. Nu mă văd ocupând această locuinţă pentru multă vreme. Intrucât am acceptat slujba de aici numai ca să pot să-mi cunosc fiul şi cum St Anselm este condamnat să fie închis, acest lucru nici nu mai contează. Dar aş dori să închei acest episod din viaţa mea într-un mod mai plăcut şi la un moment ales de mine.

— De ce tot acest secret? îl întrebă Kate. Nici chiar personalului de la azil nu i s-a spus nimic. De ce v-aţi mai căsătorit dacă nu trebuia să afle nimeni?

— Am crezut că am explicat asta. Lui Raphael urma să i se spună, dar atunci când consideram eu potrivit. Cu greu îmi puteam închipui că o să fiu implicat într-o investigaţie de crimă şi că poliţia o să-mi scotocească în viaţa particulară. Încă nu a sosit momentul potrivit, dar cred că o să aveţi satisfacţia să-i spuneţi acum.

— Nu, răspunse Dalgliesh. Asta e responsabilitatea dumneavoastră, nu a noastră.

Cei doi bărbaţi se priviră, apoi Gregory rosti:

— Bănuiesc că aveţi dreptul la o explicaţie, în măsura în care pot s-o dau. Ar trebui să ştiţi mai bine decât majoritatea bărbaţilor că motivele noastre sunt rareori atât de simple şi niciodată atât de pure cum par. Ne-am întâlnit la Oxford când eu îi eram îndrumător. Era o tânără de 18 ani, uimitor de frumoasă şi când mi-a dat clar de înţeles că dorea o aventură, nu eram eu omul să

rezist. A fost un dezastru umilitor. Nu mi-am dat seama că era confuză în ceea ce priveşte sexualitatea ei şi mă folosea în mod deliberat ca pe un experiment. Nu a făcut alegerea fericită. Fără îndoială că aş fi putut fi mai sensibil şi aş fi putut da dovadă de mai multă imaginaţie, dar nu am considerat niciodată actul sexual drept un exerciţiu de inventivitate acrobatică. Eram prea tânăr şi poate prea îngimfat ca să iau un eşec sexual la modul filosofic; iar acela a fost un eşec răsunător. Omul poate să suporte multe, dar nu dezgustul arătat pe faţă. Mi-e teamă că nici eu nu am fost foarte amabil. Nu mi-a spus că era însărcinată până când nu a fost prea târziu pentru un avort. Cred că a încercat să se convingă singură că nu avea să se întâmple nimic. Era o femeie cam nesăbuită. Raphael moşteneşte de la mama lui frumuseţea, dar nu şi inteligenţa. Nici nu s-a pus problema căsătoriei, ideea unui angajament m-a îngrozit toată viaţa, iar ea şi-a arătat ura faţă de mine într-un mod care nu lăsa loc de dubii. Nu mi-a spus nimic despre naştere, dar mi-a scris mai târziu ca să mă anunţe că a născut un băiat pe care l-a lăsat la St Anselm. După aceea a plecat în străinătate cu o femeie şi nu ne-am mai întâlnit.

N-am ţinut legătura cu ea, dar probabil că ea s-a preocupat să ştie pe unde mă aflam. La începutul lui aprilie 1988 mi-a scris să-mi spună că este pe moarte şi mi-a cerut s-o vizitez la azilul Ashcombe House de lângă Norwich. Atunci mi-a cerut să ne căsătorim. Explicaţia pe care mi-a dat-o a fost că vrea să facă asta de dragul fiului ei. De asemenea, cred că îşi găsise credinţa în Dumnezeu. Asta era o tendinţă în familia Arbuthnot, să-l găsească pe Dumnezeu, de obicei în momentele cele mai neplăcute pentru familia lor.

— Atunci de ce trebuia păstrat secretul? repetă Kate întrebarea.

— Ea a insistat. Am făcut aranjamentele necesare şi doar am sunat-o la azil cerând să o iau la o plimbare. Asistenta care avea grijă de ea cunoştea secretul şi a fost principalul martor. Mi-amintesc că a fost o problemă cu cel de-al doilea martor, dar o femeie care venise la azil pentru un interviu a fost de acord să ne ajute. Preotul era un coleg de suferinţă pe care Clara îl cunoscute la azil şi care, ocazional, îi oferea ceea ce se numeşte, cred, alinare sufletească. St Osyth din Clampstoke-Lacey era biserica lui. El a reuşit să obţină licenţa din partea arhiepiscopului aşa că nu a fost necesară publicarea anunţului de căsătorie. Am îndeplinit formalităţile necesare, apoi am condus-o pe Clara înapoi la azil. Ea a vrut să păstrez certificatul de căsătorie pe care îl mai am şi astăzi. A murit trei zile mai târziu. Femeia care o îngrijea mi-a scris că a murit fără dureri şi că nunta i-a oferit, în cele din urmă, liniştea sufletească. Mă bucur ca am putut să am un asemenea efect asupra vieţii ei; în viaţa mea căsătoria nu a schimbat nimic. Clara mi-a cerut să-i spun totul lui Raphael când aveam să consider că a sosit momentul potrivit.

— Şi aţi aşteptat doisprezece ani. Aveaţi intenţia să-i spuneţi vreodată?

— Nu neapărat. În mod sigur nu aveam de gând să-mi împovărez existenţa cu un fiu sau să-l împovărez pe el cu un tată. Nu am făcut nimic pentru el, nu am luat parte deloc la creşterea lui. Părea lipsit de nobleţe să apar brusc în faţa lui ca şi cum scopul meu era să-l evaluez şi să văd dacă era un fiu care merita recunoaşterea.

— Nu asta aţi şi făcut în realitate? făcu Dalgliesh.

— Pledez vinovat. Mi-am descoperit o oarecare curiozitate sau poate a fost îndemnul acelor gene insistente. A fi părinte este, la urma urmei, singura noastră şansă la o imortalitate indirectă. Am făcut

cercetări directe şi anonime şi am descoperit că a fost plecat în străinătate doi ani după universitate, apoi a revenit aici şi şi-a anunţat intenţia de a deveni preot. Întrucât nu urmase Teologia, trebuia să facă un curs de trei ani. În urmă cu şase ani am fost invitat aici pentru o săptămână. Mai târziu am aflat că era un post liber cu jumătate de normă pentru un profesor de greacă veche şi l-am solicitat eu.

— Ştiţi că St Anselm se va închide în mod sigur, spuse Dalgliesh. După moartea lui Ronald Treeves şi uciderea arhidiaconului, acest lucru se va întâmpla mai repede decât era de aşteptat. Vă daţi seama ca aveaţi un motiv să-i fi dorit moartea lui Crampton? Atât dumneavoastră, cât şi Raphael. Nunta dumneavoastră a avut loc după intrarea în vigoare a Legii legitimităţii din 1976 care v-a făcut fiul legitim. Articolul doi al legii prevede că, atunci când părinţii unui copil nelegitim se căsătoresc şi tatăl are domiciul în Anglia sau în Ţara Galilor, acel copil devine legitim de la data căsătoriei. Am citit exact clauzele testamentului domnişoarei Agnes Arbuthnot. În cazul în care colegiul se închide, toate posesiunile încredinţate de ea acestuia urmează să fie împărţite între urmaşii tatălui ei, de parte feminină sau masculină, cu condiţia ca aceştia să fie credincioşi practicanţi ai Bisericii Anglicane şi sa fie legitimi din punct de vedere legal. Raphael Arbuthnot este singurul moştenitor. Vreţi sa-mi spuneţi ca nu ştiaţi toate astea?

Pentru prima dată Gregory dădu semne că-şi pierde masca de detaşare ironica. Glasul îi era poruncitor:

— Băiatul nu ştie. Îmi dau seama că acest lucru vă dă un motiv convenabil să mă faceţi suspectul principal. Nici chiar inventivitatea dumneavoastră nu poate găsi un motiv pentru Raphael.

Existau, desigur, alte motive decât câştigul

material, dar Dalgliesh nu insistă.

— Avem numai cuvântul dumneavoastră că Raphael nu ştie de moştenirea lui, spuse Kate.

Gregory se ridică în picioare, dominând-o.

— Atunci trimiteţi dupa el şi o să-i spun aici şi acum.

Dalgliesh interveni:

— Este oare ăsta un gest înţelept sau blând?

— Nu dau doi bani dacă este sau nu! Nu am de gând să accept ca Raphael să fie acuzat de crima! Trimiteţi după el şi îi spun personal. Dar mai întâi am de gând să fac un duş. Nu vreau să mă prezint drept tatăl lui puţind a transpiraţie.

Dispăru în casă şi îi auziră paşii pe trepte. Dalgliesh îi zise lui Kate:

— Du-te la Nobby Clark şi cere-i un sac pentru probe. Vreau treningul acela. Şi cere-i lui Raphael să vină aici în cinci minute.

— Oare e necesar să facem asta, domnule?

— De dragul lui, da, este. Gregory are perfectă dreptate; singurul mod în care ne poate convinge ca Raphael Arbuthnot nu ştie nimic despre părinţii lui este să fim prezenţi când i se spune.

Kate se întoarse în câteva momente cu sacul pentru probe. Gregory era încă la duş.

— M-am întâlnit cu Raphael. Va veni în cinci minute.

Aşteptară în tăcere. Dalgliesh aruncă o privire prin încăperea ordonată şi spre biroul care se vedea prin uşa deschisă; computerul de pe masa de lângă perete, şirul de fişete cenuşii, rafturile cu tomuri legate în piele, meticulos aranjate. Nimic nu era inutil, nimic nu era doar de ornament sau de spectacol. Era sanctuarul unui bărbat ale cărui interese erau de ordin intelectual şi căruia îi plăcea o viaţă ordonată şi pusă la punct. Dalgliesh se gândi cu o ironie sumbră că această viaţă tocmai era pe punctul de a se complica.

Auziră uşa deschizându-se şi Raphael intră în

încăpere din camera adiacentă. După câteva secunde sosi şi Gregory, de data aceasta îmbrăcat în pantaloni şi o cămaşă bleumarin proaspăt călcată, însă cu părul încă nepieptănat.

— Probabil că ar fi bine să ne aşezăm cu toţii, zise el.

Toată lumea luă loc şi Raphael, nedumerit, se uită la
Gregory, apoi la Dalgliesh, însă nu spuse nimic.

Gregory îşi privi fiul, apoi continuă:

— Trebuie să-ţi spun ceva. Nu eu am ales acest moment, dar poliţia s-a amestecat în treburile mele particulare mai mult decât m-am aşteptat, aşa că nu am de ales. M-am căsătorit cu mama ta pe 27 aprilie 1988, o ceremonie care, probabil, consideri că ar fi trebuit să aibă loc cu 26 de ani în urmă. Nu există o modalitate de a-ţi spune asta fără să par melodramatic. Eu sunt tatăl tău, Raphael.

Raphael îl fixă cu privirea, apoi rosti:

— Nu cred. Nu este adevărat.

Era reacţia obişnuită, firească, faţă de o ştire şocanta şi deloc bine-venită.

— Nu cred, repetă mai tare, dar pe faţa lui se citea altceva. Culoarea i se scurse de pe frunte, obraji şi gât într-un ritm vizibil, de parcă fluxul sangvin normal ar fi fost inversat. Se ridică în picioare şi ramase nemişcat, privind disperat de la Dalgliesh la Kate, de parcă dorea să primească o infirmare a veştii. Chiar şi muşchii feţei părură să-i cadă pentru o clipă, iar ridurile incipiente să se adâncească. Şi, un moment, înainte să dispară la fel de repede cum apăruse, Dalgliesh văzu pentru prima dată o urmă de asemănare cu tatăl lui.

— Nu fi plicticos, Raphael, spuse Gregory. Putem să jucăm această scenă şi fără să recurgem la doamna Henry Wood. Întotdeauna mi-a displăcut melodrama victoriană. Crezi că ăsta este un lucru de glumă? Domnul comandant Dalgliesh

are o copie a certificatului de căsătorie.

— Asta nu înseamnă că eşti tatăl meu.

— Mama ta a făcut sex numai cu un bărbat în toata viaţa ei – şi anume cu mine. Mi-am asumat răspunderea în scrisoarea pe care i-am trimis-o mamei tale. Din anumite motive, ea mi-a solicitat acea mică recunoaştere a nebuniei dintre noi. După nunta, ea mi-a înapoiat corespondenţa pe care noi doi o purtaserăm. Şi, desigur, exista şi testul ADN. Faptele sunt de necontestat. Făcu o pauza, apoi spuse: îmi pare rău că acest fapt îţi repugnă atât de mult.

Vocea lui Raphael era atât de rece încât parcă nici nu era a lui:

— Şi ce s-a întâmplat? Povestea obişnuită, bănuiesc. I-ai tras-o, ai lăsat-o cu burta la gură, după care ţi-ai zis că nu-ţi surânde ideea căsătoriei sau a responsabilităţii părinteşti şi ai preferat s-o ştergi?

— Nu chiar. Nici unul din noi nu-şi dorea un copil şi nici nu s-a pus problema căsătoriei. Eu eram mai în vârstă şi presupun că în mare parte vina a fost a mea. Mama ta avea doar optsprezece ani. Oare religia ta nu se bazează pe actul iertării cosmice? De ce nu o ierţi? Ţi-a fost mai bine cu preoţii decât ţi-ar fi fost cu oricare din noi.

După o tăcere îndelungată, Raphael spuse:

— Aş fi moştenit St Anselm.

Gregory îl privi pe Dalgliesh care interveni:

— Eşti moştenitorul, dacă nu există cumva nişte chichiţe legale pe care le-am trecut cu vederea. M-am consultat cu avocaţii. Agnes Arbuthnot a prevăzut în testamentul ei că, în eventualitatea în care colegiul se închide, tot ce a lăsat moştenire acestei instituţii va reveni moştenitorilor legitimi ai tatălui ei, de parte feminina sau masculină, condiţia fiind ca aceştia să fie membri activi ai Bisericii Anglicane. Nu a scris „născuţi în cadrul căsătoriei", ci „legitimi conform

legilor Angliei". Părinţii tai s-au căsătorit după ce prevederile Legii legitimităţii din 1976 au intrat în vigoare. Asta înseamnă că eşti legitim.

Raphael se îndrepta spre fereastra de sud şi rămase tăcut privind promontoriul.

— Bănuiesc că o să mă obişnuiesc cu asta, spuse el. M-am obişnuit cu gândul că am avut o mama care m-a abandonat ca pe un sac de haine vechi în faţă la Armata Salvării. M-am obişnuit să nu cunosc numele tatălui meu şi să nu ştiu nici măcar dacă mai este în viaţă. M-am obişnuit să fiu crescut într-un colegiu teologic când restul celor din generaţia mea aveau un cămin. O să mă obişnuiesc şi cu asta. Tot ce vreau în acest moment este să nu te mai vad niciodată.

Dalgliesh se întrebă dacă Gregory observase în glasul fiului său unda de emoţie rapid reprimată.

— Fără îndoială că acest lucru se poate aranja, răspunse Gregory, dar nu acum. Bănuiesc că domnul Dalgliesh doreşte să rămân aici. Această informaţie palpitantă mi-a oferit şi un mobil. Ca şi ţie, de altfel.

— Tu l-ai omorât? se întoarse Raphael spre el.

— Nu, dar tu?

-Doamne, e ridicol! Raphael se întoarse spre Dalgliesh. Credeam că treaba dumneavoastră e să investigaţi crime, nu să răvăşiţi vieţile oamenilor.

— Mi-e teamă că aceste doua lucruri merg deseori mână în mână.

Dalgliesh îi aruncă o privire lui Kate, apoi se îndreptară împreuna spre uşă.

— Evident că va trebui să i se spună şi lui Sebastian Morell, spuse Gregory. Aş prefera să lăsaţi asta în seama mea sau a lui Raphael. Se întoarse înspre fiul lui. Ai ceva împotrivă?

— Eu nu o să spun nimic. Spune-i ce vrei. Mie mi-e perfect indiferent. Acum zece minute nu aveam un tată. Nici acum nu am.

— Cât vă propuneţi să mai aşteptaţi? îl întrebă Dalgliesh pe Gregory. Asta nu poate să dureze la infinit.

— Nu va dura, deşi, după doisprezece ani, o săptămână pare nesemnificativă. Aş prefera să păstrez tăcerea până la finalizarea investigaţiei, presupunând că acest lucru se va întâmpla. Dar probabil că nu e o idee practică. O să-i spun la sfârşitul săptămânii, dar cred că mi se poate permite să-mi aleg locul şi momentul.

Raphael părăsise deja casa şi, prin ferestrele mari, aburite de ceaţa venită dinspre apă, îl puteau vedea străbătând cu paşi mari promontoriul şi îndreptându-se spre mare. Privind în urma lui, Kate spuse:

— Oare o să fie bine? N-ar trebui să meargă cineva după el?

-Va supravieţui, îi răspunse Gregory. El nu e Ronald Treeves. Cu toate că-şi plânge de mila, Raphael a fost protejat toată viaţa. Fiul meu ştie să-şi poarte de grija.

Când Nobby Clark fu chemat să ia treningul, Gregory nu avu nimic împotriva să îl predea şi privi cu un amuzament sardonic cum era băgat în sacul pentru probe şi etichetat. Apoi îi conduse pe Dalgliesh, Kate şi Clark până la uşa cu cea mai mare deferenţa, de parcă şi-ar fi luat rămas-bun de la nişte oaspeţi dragi.

În timp ce se îndreptară spre Sfintul Matei, Kate spuse:

— Acesta este un mobil. Bănuiesc că Gregory trebuie să fie principalul nostru suspect, dar nu prea are sens, nu? Adică, este evident că locul ăsta va fi închis. Raphael ar fi moştenit oricum până la urma totul. Nu era nici o grabă.

— Ba era, o contrazise Dalgliesh. Gândeşte-te, Kate.

Nu-i dădu nici o explicaţie şi Kate ştia ca nu

trebuia să întrebe.

Ajunseră la căsuţă şi Piers apăru în cadrul uşii. — Tocmai voiam să vă sun, domnule, spuse el. Am primit un telefon de la spital. Inspectorul Yarwood şi-a revenit şi putem să stăm de vorbă cu el. Mi s-a sugerat să lăsăm acest lucru pe mâine, când va fi mai odihnit.

6

Toate spitalele, îşi zise Dalgliesh, indiferent de situaţia sau de arhitectura lor, sunt asemănătoare; acelaşi miros, aceeaşi vopsea, aceleaşi indicaţii pentru vizitatori către secţii şi saloane, aceleaşi tablouri inofensive pe coridoare, alese să asigure, nu să provoace, aceiaşi vizitatori cu flori şi pachete care se îndreaptă plini de încredere spre pacienţii cunoscuţi, acelaşi personal îmbrăcat într-o varietate de uniforme şi halate, deplasându-se preocupat în mediul familiar, aceleaşi chipuri obosite şi hotărâte. Câte spitale vizitase de pe vremea când era doar detectiv şi-i supraveghea pe prizonieri sau pe martori, lua declaraţii pe patul de moarte, chestiona cadrele medicale care aveau pe cap probleme mai importante decât propriile lui preocupări?

În timp ce se apropiau de secţia în care era internat Yarwood, Piers spuse:

— Încerc să stau departe de spitale. Aici capeţi boli de care nu mai scapi şi dacă cei care vin să te viziteze nu te obosesc de moarte, sigur vizitatorii altor pacienţi vor reuşi să facă asta. Nu poţi niciodată să dormi suficient, iar mâncarea este necomestibilă.

Privindu-l, Dalgliesh îşi zise că aceste cuvinte ascundeau o repulsie mai profunda, aflată la limita fobiei.

— Doctorii sunt ca poliţiştii. Nu te gândeşti la ei până când nu ai nevoie de ei şi apoi te aştepţi să facă minuni. Aş vrea să rămâi afară în timp ce vorbesc cu Yarwood, cel puţin la început Dacă o să

am nevoie de un martor, o să te chem. Trebuie să procedez cu tact.

Un intern, arătând ridicol de tânăr şi cu nelipsitul stetoscop în jurul gâtului, le confirmă că inspectorul Yarwood putea fi intervievat şi îi îndrumă spre un mic salon lateral. Afară, un poli-ţist în uniformă stătea de pază. La apropierea lor se ridică rapid şi luă poziţie de drepţi.

— Detectiv Lane, nu-i aşa? Nu cred că mai este nevoie să rămâi, odată ce discut cu inspectorul Yarwood. Bănuiesc că te bucuri că eşti liber.

— Da, domnule. Cam ducem lipsă de personal.

„Cine nu are aceeaşi problemă?" se întrebă Dalgliesh.

Patul lui Yarwood era plasat astfel încât putea privi peste
acoperişurile uniforme ale suburbiei. Avea un picior suspendat de un scripete. După întâlnirea din Lowestoft se mai văzuseră numai o dată la St Anselm. Atunci Dalgliesh fusese şocat de aerul de resemnare obosita de pe chipul celuilalt. Acum părea dărâmat şi oboseala se transformase într-o expresie de totala înfrângere. Spitalele iau mai mult decât corpul omului, îşi zise Dalgliesh – nimeni nu arata bine în aceste paturi înguste, strict funcţionale. Nu numai starea fizica a lui Yarwood se înrăutăţise, ci şi cea de spirit şi se uita cu ochi întunecaţi spre Dalgliesh, ruşinat că soarta potrivnica îl făcuse să coboare atât de mult.

În timp ce îşi stringeau mâinile, lui Dalgliesh îi fu imposibil să evite prima întrebare banală:

— Cum te simţi?

Yarwood evită să dea un răspuns direct.

— Dacă Pilbeam şi flăcăul nu m-ar fi găsit atunci, sigur n-aş mai fi scăpat. Şi atunci, gata cu emoţiile, gata cu claustofobia. Ar fi fost mai bine pentru Sharon, şi pentru copii, şi pentru mine. Îmi pare rău dacă par că mă plâng. În şanţul acela, înainte să-mi pierd cunoştinţa, nu am simţit

durere, nici teamă, numai pace sufletească. Nu ar fi fost un mod prea neplăcut de a muri. Adevărul este, domnule Dalgliesh, ca aş fi preferat să mă fi lăsat acolo.

— Eu nu. Am avut parte de destule morţi la St Anselm.

Nu adăugă că se mai petrecuse una.

Yarwood rămase cu privirea aţintită deasupra acoperişurilor.

— Nu aş mai fi fost nevoit să încerc să supravieţuiesc, nu m-aş mai fi simţit un asemenea ratat nenorocit.

Căutând cuvinte de alinare pe care ştia că nu poate să le găsească, Dalgliesh spuse:

— Trebuie să-ţi spui că, indiferent de situaţia cumplită în care te afli în prezent, asta nu va dura la nesfârşit. Nimic nu e veşnic.

— Dar ar putea să se înrăutăţească. E greu de crezut, dar se poate.

— Numai dacă laşi tu să se întâmple acest lucru.

Se lăsă un moment de tăcere, apoi Yarwood spuse cu un efort vizibil:

— Ai dreptate. Îmi pare rău că te-am dezamăgit. Ce s-a întâmplat mai exact? Ştiu că arhidiaconul Crampton a fost ucis, însă doar atât. Până acum aţi reuşit să ţineţi departe de presa naţională amănuntele crimei, iar radiourile locale nu au dat decât informaţii sumare. Ce s-a întâmplat? Bănuiesc că m-ai căutat după descoperirea cadavrului şi ai constatat că dispărusem. Exact de asta aveai nevoie – un criminal în libertate şi singurul om la care puteai apela pentru o mână de ajutor profesionist străduindu-se să pară cel mai bun suspect. E ciudat, dar nu reuşesc să-mi trezesc nici un interes pentru asta, nu mă pot determina să-mi pese. Eu, care eram odată luat drept un ofiţer care făcea exces de zel. Dar, apropo, nu eu l-am ucis.

— Nici nu am crezut că ai făcut-o. Crampton a fost descoperit în biserică şi faptele pe care le cunoaştem până acum sugerează că a fost ademenit acolo. Dacă ai fi vrut să-i faci de petrecanie, n-ar fi trebuit decât sa baţi la uşa de alături.

— Dar asta este valabil pentru toţi cei din colegiu.

— Criminalul a dorit să arunce vina asupra celor din St Anselm. Arhidiaconul a fost principala victima, dar intenţia a fost să nu fie şi singura. Nu cred că doreai să faci rău colegiului.

Urmă o pauză; Yarwood închise ochii şi îşi clătină neliniştit capul pe pernă.

— Nu, nu doream, spuse el. Iubesc acel loc. Iar acum am dus de râpă şi asta.

— Nu e atât de uşor să duci de râpă St Anselm. Cum i-ai cunoscut pe preoţi?

— S-a întâmplat în urmă cu trei ani. Eram sergent pe atunci, abia angajat în poliţia din Suffolk. Părintele Peregrine lovise un camion pe un drum din Lowestoft. Nimeni nu a fost rănit, dar a trebuit să-i iau o declaraţie. Era prea aiurit ca să fie un şofer atent şi am reuşit să-l fac să renunţe la şofat. Cred că preoţii mi-au fost recunoscători. În orice caz, nu a părut să-i deranjeze când am început să mă duc pe acolo. Nu ştiu ce avea locul respectiv, dar mă simţeam diferit când mă aflam acolo. După ce Sharon m-a părăsit, am început să merg duminica la slujba de dimineaţă. Nu sunt o persoana religioasă şi habar nu am ce se întimpla. Nici nu contau explicaţiile. Pur şi simplu îmi plăcea să mă aflu acolo. Preoţii au fost buni cu mine. Nu te iscodesc, nu te invita să faci confidenţe, doar te acceptă aşa cum eşti. Am avut de toate – doctori, psihiatri, consilieri, tot tacâmul. St Anselm era diferit. Nu, nu le-aş face rău. Dar este un poliţist la uşa mea, nu-i aşa? Nu sunt prost. Sunt un pic nebun, dar nu prost. Mi-a fost afectat

piciorul, nu creierul.

— E pentru protecţia ta. Nu aveam de unde să ştiu ce ai văzut, ce probe ai fi putut să ne oferi. S-ar fi putut ca cineva să dorească să te elimine.

— E puţin cam exagerat, nu crezi?

— Am preferat să nu risc. Îţi aminteşti ce s-a întâmplat sâmbătă noaptea?

— Da, până mi-am pierdut cunoştinţa în şanţ. Plimbarea prin furtună mi-e puţin neclară – mi s-a părut că a durat mai puţin decât în realitate dar restul îmi amintesc. Cea mai mare parte, în orice caz.

— Haide să începem cu începutul. La ce oră ai plecat din cameră?

— Cam la cinci minute după miezul nopţii. Furtuna m-a trezit. Până atunci moţăisem, nu dormisem profund. Am aprins lumina şi m-am uitat la ceas. Ştii cum e când ai o noapte proastă. Stai în pat sperând că e mai târziu decât crezi, că în curind va fi dimineaţa. Apoi m-a apucat panica. Am încercat să mi-o stăpânesc. Zăceam acolo transpirând, înţepenit de groază. Trebuia să ies din cameră, din casă, din St Anselm. La fel s-ar fi întâmplat, indiferent unde m-aş fi aflat. Trebuie să-mi fi pus o haină peste pijama şi pantofii în picioarele goale. Partea asta nu mi-o amintesc. Vântul nu mă îngrijora prea tare. Într-un fel, cred că m-a ajutat. Aş fi ieşit chiar şi pe viscol, în şase metri de zăpadă. Doamne, dacă aş fi putut s-o fac!

— Pe unde ai ieşit?

— Pe poarta de fier dintre biserică şi Ambrozie. Am o cheie – toţi vizitatorii au una. Dar ştii asta.

— Am găsit poarta închisă, spuse Dalgliesh. Îţi aminteşti s-o fi încuiat în urma ta?

— Trebuie s-o fi făcut, nu? Este genul de lucruri pe care le fac automat.

— Ai văzut pe cineva lingă biserică?

— Pe nimeni. Curtea era goală.

— Şi nu ai auzit nimic, nu ai văzut nici o

lumină? Nu ai văzut uşa bisericii deschisă, de exemplu?

— Nu am auzit decât vântul şi nu cred că era vreo lumină aprinsă în biserică. Dacă a fost, nu am observat-o. Cred că aş fi vazut-o dacă uşa bisericii ar fi fost larg deschisa, însă nu, dacă era doar întredeschisa. Am văzut pe cineva, dar nu lângă biserica. Era mai devreme, când treceam prin faţa uşii căsuţei Ambrozie. Era Eric Surtees, dar nu se afla lângă biserica. Era în peristilul de nord şi intra în casă.

— Ţi s-a părut ceva ciudat?

— Nu chiar. Nu pot descrie ce am simţit în acel moment – să respir în acel curent rapid de aer, sentimentul de a fi în afara pereţilor. Dacă m-aş fi gândit la Surtees, aş fi zis că probabil a fost chemat să se ocupe de vreo urgenţă domestică. Este omul bun la toate, nu?

— După miezul nopţii, în mijlocul furtunii?

ântre ei se lăsă tăcerea. Era interesant, îşi zise Dalgliesh, cum interogatoriul acesta, în loc să-l îngrijoreze pe Yarwood, părea să-i fi ridicat moralul şi să-i fi abătut gândurile, cel puţin temporar, de la povara propriilor necazuri.

— E cam improbabil să fie criminalul, nu? Un tip blând, util, fără pretenţii. Din câte ştiu, nu avea nici un motiv să-l urască pe Crampton. În orice caz, intra în casă, nu în biserică. Ce făcea dacă nu fusese chemat?

— Poate lua cheile de la biserică. Ştia unde să le găsească.

— O acţiune cam nechibzuită, nu crezi? Şi de ce să se grăbească? Nu trebuia să zugrăvească sacristia luni? Cred ca l-am auzit pe Pilbeam pomenind de asta. Dacă ar fi vrut o cheie, de ce să n-o fi luat mai devreme? Se putea deplasa în clădirea principală după voie.

— Ar fi fost mai riscant. Studentul care pregătea biserica pentru slujbă ar fi observat că

lipsea un set de chei.

— Bine, sunt de acord cu acest aspect, domnule. Dar acelaşi argument care mi se aplică mie e valabil şi în cazul lui Surtees.

Daca voia sa se certe cu Crampton ştia unde să-l găsească. Ştia că uşa de la Augustin va fi deschisă.

— Eşti sigur că era Surtees? Atât de sigur încât să juri la tribunal dacă va fi necesar? Era după miezul nopţii şi tu erai într-o stare destul de proastă.

— Era Surtees. L-am văzut de destule ori. Luminile din peristil sunt slabe, dar nu se poate să mă fi înşelat. Mi-aş menţine declaraţia la tribunal, dacă mi se cere. Nu că ar fi de mare folos. Parcă aud pledoaria finala a avocatului apărării în faţa juriului: vizibilitate proastă; silueta văzută pentru o secundă sau două; martorul este o persoană profund tulburată, destul de nebun să iasă pe o furtuna puternica. Şi, desigur, motivul că, asemenea lui Surtees, şi mie îmi displăcea Crampton.

Acum Yarwood începea să obosească. Accesul brusc de interes pentru investigaţie părea să-l fi epuizat. Era timpul ca Dalgliesh să plece, lucru pe care şi acesta era nerăbdător să-l facă, date fiind noile informaţii pe care le deţinea. Dar mai întâi trebuia să fie sigur că nu mai avea nimic de aflat.

— Vom avea nevoie de o declaraţie, desigur, dar nu este o chestiune urgentă. Apropo, ce anume crezi că ţi-a provocat atacul de panică? Cearta cu Crampton de sâmbătă, după ceai?

— Ai auzit de asta? Sigur că s-ar fi putut. Nu mă aşteptam să-l văd la St Anselm şi îmi închipui că şi pentru el a fost un şoc să mă vadă. Şi nu eu am pornit cearta, el a făcut-o. Stătea acolo, scuipându-şi vechile acuzaţii. Tremura de furie, ca un apucat. Totul datează de pe vremea morţii primei sale soţii. Eram detectiv-sergent pe atunci şi a fost primul meu caz de crimă.

— Crimă?

— Şi-a ucis soţia, domnule Dalgliesh. Am fost sigur de asta atunci, şi la fel sunt şi acum. OK, am făcut exces de zel, am făcut un talmeş-balmeş din toata investigaţia. La sfârşit el m-a acuzat de hărţuire, iar eu am primit o mustrare, care mi-a afectat cariera. Mă îndoiesc că aş fi fost făcut inspector dacă aş fi rămas la Poliţia Metropolitană. Dar şi acum sunt sigur, la fel ca atunci, că şi-a ucis soţia.

— Pe ce te bazezi?

— Lângă patul ei se afla o sticlă cu vin. A murit din cauza unei supradoze de aspirina cu alcool. Pe sticla nu s-au găsit amprente.
Nu ştiu cum a convins-o să ia tot flaconul de pastile, dar sunt al naibii de sigur că a facut-o. Şi a minţit, ştiu că a minţit. A spus ca nu s-a mai dus în dormitor. A făcut însă mult mai mult de atât.

— Se poate să fi minţit în legătură cu sticla şi cu faptul că nu s-a apropiat de pat, spuse Dalgliesh. Asta nu înseamnă că a ucis-o. Poate că a găsit-o şi a intrat în panică. Oamenii se comportă ciudat în condiţii de stres.

Yarwood repetă încăpăţânat:

— El a ucis-o, domnule Dalgliesh. Am văzut asta pe chipul lui, în ochii lui. Minţea. Asta nu înseamnă că am profitat de ocazie ca s-o răzbun.

— Există cineva care ar fi putut s-o facă? Avea rude apropiate, copii, un fost iubit?

— Nimeni, domnule Dalgliesh. Numai părinţii ei care nu mi s-au părut deosebit de afectaţi. Ei nu i s-a făcut dreptate şi nici eu nu am reuşit să fac. Nu-mi pare rău că arhidiaconul Crampton a murit, dar nu l-am ucis eu. Şi nu cred că o să-mi pese foarte mult dacă ucigaşul nu va fi descoperit.

— Dar nouă ne pasă. Iar dumneata eşti poliţist. Nu cred că ai vorbit serios. Mai ţinem legătura. Nu mai spune nimănui ce mi-ai spus mie. Dar ştii ce înseamnă să fii discret.

— Oare? Cred că da. E greu de crezut acum că o să revin la slujbă.

Îşi întoarse faţa în altă parte, într-un gest de respingere deliberată. Însă mai era o întrebare pe care Dalgliesh trebuia să o pună.

— Ai discutat cu cineva de la St Anselm despre suspiciunile dumitale legate de Crampton?

— Nu. Nu este genul de discuţie pe care cei de acolo ar fi vrut s-o aibă. Oricum, totul e de domeniul trecutului. Nu mă aşteptam să-l mai revăd vreodată pe arhidiacon. Acum o să afle – adică, dacă Raphael Arbuthnot se va obosi să le spună.

— Raphael?

— Se afla în peristilul de sud când Crampton s-a năpustit asupra mea. Raphael a auzit fiecare cuvânt.Veniseră la spital cu Jaguarul lui Dalgliesh. Nici el şi nici Piers nu spuseră ceva cit timp îşi puseră centurile de siguranţă şi, abia după ce ieşiră din suburbiile de est, Dalgliesh îi relată cele aflate.

Piers ascultă în tăcere, apoi spuse:

— Nu-l văd în postura de ucigaş, dar, dacă el e făptaşul, nu a făcut-o singur. Sora lui sigur a contribuit cu ceva. Nu cred că sâmbătă noaptea s-a întâmplat ceva la Sfintul Ioan fără ştiinţa ei. Dar de ce şi-ar fi dorit vreunul din ei moartea lui Crampton? OK, probabil că ştiau că era înverşunat în intenţia lui de a închide St Anselm cu prima ocazie. Asta nu i-ar fi convenit lui Surtees – se pare că s-a aranjat destul de confortabil, cu căsuţa asta şi crescătoria de porci – dar uciderea lui Crampton nu avea să împiedice închiderea colegiului. Şi dacă a avut o problemă personală cu Crampton, de ce să se obosească să pună la cale un plan atât de elaborat pentru a-l atrage în biserică? Ştia unde dormea Crampton; trebuie să fi ştiut şi că uşa era neâncuiată.

— La fel ca toţi cei de la colegiu, inclusiv vizitatorii, răspunse Dalgliesh. Cine l-a omorât pe Crampton a vrut să se asigure că noi vom fi convinşi că a fost o treabă din interior. Lucrul ăsta a fost evident de la început. Nu există nici un mobil evident al lui Surtees sau al surorii lui vitrege. Dacă este să ne gândim la mobil, George Gregory ar trebui să fie suspectul principal.

Toate astea erau lucruri cunoscute şi era inutil ca Dalgliesh să le repete, aşa că Piers îşi dori să-şi fi ţinut gura. Învăţase că, atunci când Dalgliesh cădea în una dintre perioadele lui de tăcere, era mai bine să nu vorbeşti, mai ales când nu-ţi aduceai contribuţia cu ceva original.

ântorşi la Sfântul Matei, Dalgliesh se decise să-i interogheze pe cei doi Surtees împreună cu Kate. Cinci minute mai târziu, escortaţi de Robbins, aceştia îşi făcură apariţia. Karen Surtees fu rugată să rămână în camera de aşteptare.

Era evident că Eric Surtees lucra la crescătoria de porci când fusese chemat de Robbins căci hainele lui răspândeau în întreaga încăpere un miros puternic, dar nu neplăcut, de pământ şi animale. Se spălase doar pe mâini, iar acum şi le ţinea în poală, una lângă alta, cu pumnii strânşi. Nemişcarea lor controlată era atât de ciudată şi de nepotrivită în comparaţie cu restul corpului, încât îi aminteau lui Dalgliesh de două animăluţe ghemuite, îngheţate de frică. În mod sigur nu avusese timp să se consulte cu sora lui şi privirea pe care o aruncase în urmă atunci când intrase în cameră trădase faptul c-ar fi avut nevoie de prezenţa şi sprijinul ei. Acum stătea nefiresc de liniştit; numai ochii i se mişcau de la Dalgliesh la Kate, oprindu-se în cele din urmă asupra lui Dalgliesh. Acesta ştia să recunoască frica şi nu interpreta greşit semnele. Ştia că deseori oamenii

complet nevinovaţi erau cei mai înspăimântaţi; cei vinovaţi, odată ce-şi puseseră la punct o poveste ingenioasă, erau nerăbdători să o spună şi afişau în timpul interogatoriului o bravadă care mătura din calea ei orice manifestare supărătoare a sentimentului de vină sau de teamă.

Dalgliesh nu-şi pierdu vremea cu formalităţi şi începu:

— Când subordonaţii mei v-au întrebat despre întâmplările de sâmbătă aţi spus că nu aţi ieşit din casă în timpul nopţii. Acum o să vă întreb din nou. V-aţi dus fie la colegiu, fie la biserică după slujba de sâmbătă seara?

Surtees aruncă o privire rapidă spre fereastră de parcă aceasta i-ar fi oferit o cale de scăpare înainte de a trebui să înfrunte din nou privirea lui Dalgliesh. Când răspunse, tonul lui era nefiresc de ridicat:

— Nu, desigur că nu, de ce aş fi făcut asta?

— Domnule Surtees, aţi fost văzut de un martor ocular în timp ce intraţi în St Anselm dinspre peristilul de sud, imediat după miezul nopţii. Nu există nici un dubiu în privinţa identităţii dumneavoastră.

— Nu am fost eu. Trebuie să fi fost altcineva. Nu m-a putut vedea nimeni fiindcă nu am fost acolo. Este o minciuna.

Negaţia confuza trebuie sa-i fi părut chiar şi lui neconvingătoare.

Dalgliesh spuse cu calm:

— Domnule Surtees, vreţi să fiţi arestat pentru crimă?

Surtees păru să se facă mic în scaun. Părea doar cu puţin mai
mare decât un băieţel. După o pauză lungă, spuse:

— OK, m-am dus la colegiu. M-am trezit şi am văzut lumină în biserica, aşa că m-am dus să cercetez.

— La ce ora aţi văzut lumina asta?

— Pe la miezul nopţii, aşa cum aţi spus. M-am trezit să mă duc la baie şi atunci am văzut-o.

Kate vorbi pentru prima dată:

— Dar căsuţele sunt construite după acelaşi plan. Dormitoarele şi băile sunt în spate, iar în casa în care staţi acestea se află spre nord-vest. Cum aţi putut vedea biserica?

Surtees îşi umezi buzele şi spuse:

— Mi-era sete. Am coborât să iau un pahar cu apă şi am văzut lumina din salon. Sau cel puţin aşa am crezut. Era foarte slabă. M-am gândit că ar trebui să văd despre ce se întâmpla.

— Nu v-aţi gândit să o treziţi pe sora dumneavoastră sau să-i telefonaţi domnului Pilbeam sau părintelui Sebastian? îl întrebă Dalgliesh. Acesta ar fi fost gestul normal.

— Nu am vrut să-i deranjez.

— Aţi fost destul de curajos să vă aventuraţi singur într-o noapte cu furtuna ca să înfruntaţi un eventual intrus. Ce aveaţi de gând să faceţi când ajungeaţi la biserică?

— Nu ştiu. Nu gândeam foarte clar.

— Nici acum nu gândiţi prea clar, nu? spuse Dalgliesh. Oricum continuaţi. Spuneaţi că v-aţi dus la biserică. Ce aţi găsit acolo?

— Nu am intrat. Nu am putut, fiindcă nu aveam cheia. Lumina era încă aprinsă. Am intrat în casă şi am luat o cheie din biroul doamnei Ramsey, dar când m-am întors în peristilul de nord lumina din biserica se stinsese.

Acum Surtees vorbea mai încrezător şi pumnii strinşi i se relaxaseră vizibil.

Kate fu cea care, după un scurt schimb de priviri cu Dalgliesh, prelua interogatoriul:

— Şi ce aţi făcut în continuare?

— Nimic. M-am gândit că m-am înşelat în privinţa luminii.

— Dar păreaţi destul de sigur ceva mai

devreme, altfel nu v-aţi fi aventurat în furtună, nu? Mai întâi lumina aprinsă, care apoi se stinge misterios. Nu v-a trecut prin minte să intraţi în biserica să vedeţi despre ce e vorba? Acesta fusese scopul pentru care aţi plecat de acasă, nu?

— Nu mi s-a mai părut necesar, murmură Surtees, după ce n-am mai văzut lumina. Apoi adăugă: Am încercat uşa de la sacristie, care era încuiată, aşa că m-am convins că nu era nimeni în biserică.

— După găsirea cadavrului arhidiaconului s-a constatat că unul dintre cele trei seturi de chei lipsea. Câte seturi erau acolo când aţi luat cheile?

— Nu-mi aduc aminte. Nu am observat. De-abia aşteptam să ies din birou. Ştiam exact unde se aflau pe panou cheile de la biserică şi am luat setul aflat cel mai la îndemână.

— Şi nu le-aţi dus înapoi?

— Nu. Nu am mai vrut să intru încă o dată în casă.

Dalgliesh interveni calm:

— În acest caz, domnule Surtees, unde sunt acum cheile respective?

Rareori îi fusese dat lui Kate să vadă un suspect mai copleşit de groază. Speranţa şi încrederea afişată la începutul interogatoriului se risipiră şi Surtees se prăbuşi în scaun, cu capul plecat şi tremurind din tot corpul.

— O să vă mai întreb încă o dată, spuse Dalgliesh. Aţi intrat în biserică sâmbătă noaptea?

Surtees reuşi să-şi îndrepte umerii şi chiar să înfrunte privirea lui Dalgliesh. Lui Kate i se păru că acum groaza lasă loc uşurării. Surtees era pregătit să spună adevărul şi era fericit să pună capăt chinului prelungit al minciunii. Acum el şi poliţia se vor afla de aceeaşi parte a baricadei. Ei îl vor aproba, îl vor absolvi, îi vor spune că îl înţeleg.

Kate văzuse toate astea de nenumărate ori.— OK, am intrat în biserica, recunoscu Surtees. Dar nu am ucis pe nimeni, jur că nu am făcut-o! Nu aş fi fost în stare de asta! Jur în faţa lui Dumnezeu că nu l-am atins. Am stat acolo mai puţin de un minut.

— Şi ce aţi făcut? întrebă Dalgliesh.

— Am luat ceva pentru Karen, ceva de care avea nevoie. Nu avea nimic de-a face cu arhidiaconul. E ceva care ne priveşte numai pe noi.

— Domnule Surtees, interveni Kate, cred ca va daţi seama că explicaţia asta nu este suficientă. Nu exista chestiuni particulare într-o investigaţie de crima. De ce aţi intrat în biserică sâmbătă noaptea?

Surtees îi aruncă o privire lui Dalgliesh, de parcă ar fi vrut ca acesta să-l înţeleagă.

— Karen mai voia o bucată de anafură. Trebuia să fie sfinţită. Mi-a cerut să-i aduc una.

— V-a cerut să furaţi pentru ea?

— Ea nu vedea astfel lucrurile. Urmă un moment de tăcere, apoi Surtees continuă: Da, cred ca aveţi dreptate. Dar nu a fost vina ei, ci a mea. Nu eram obligat să accept. Nu am vrut să o fac, preoţii au fost întotdeauna buni cu mine, dar era ceva important pentru Karen şi, în cele din urmă, am fost de acord. Trebuia să obţină anafura weekendul asta, fiindcă are nevoie de ea vineri. Ea nu considera că este un lucru foarte important. Pentru era era doar o bucată de pâine. Nu mi-ar fi cerut să fur ceva de valoare.

— Dar era ceva de valoare, nu? spuse Dalgliesh.

Iarăşi tăcere.

— Spuneţi-mi ce s-a întâmplat sâmbătă noaptea, îi ceru Dalgliesh. Gândiţi-vă la acele momente şi gândiţi-vă bine. Vreau toate detaliile.

Surtees era mai calm acum. Părea să se adune şi culoarea îi reveni în obraji.

— Am aşteptat până târziu, spuse el. Trebuia să fiu sigur că toţi dormeau sau, cel puţin, se aflau în camerele lor. Furtuna mi-a fost de ajutor. Nu credeam că va ieşi cineva la plimbare pe vremea aceea. Mai era un sfert de oră până la miezul nopţii când am ieşit.

— Cu ce eraţi îmbrăcat?

— Cu pantaloni maro-inchis şi o haină groasă de piele. Nu aveam îmbrăcăminte deschisă la culoare. M-am gândit că era mai sigur sa port haine închise, dar nu m-am deghizat.

— Aveaţi mănuşi?

— Nu. Nu mi s-a părut necesar. Am doar o pereche de mănuşi groase de grădinărit şi o pereche veche, de lână. Ar fi trebuit să le iau cu mine ca să le pun când luam anafura, când descuiam, dar nu am crezut că va fi vreo problemă dacă nu port mănuşi. În definitiv, nimeni nu avea să ştie că se furase ceva. Nu aveau să observe lipsa unei bucăţi de anafură, aveau să creadă că număraseră greşit. Aşa m-am gândit. Eu am două chei, una de la poarta de fier şi cealaltă de la poarta înspre peristilul de nord. De obicei nu am nevoie de ele în timpul zilei, întrucât atât poarta, cât şi uşa dinspre peristil sunt lăsate deschise. Ştiam unde se află cheile de la biserică în biroul domnişoarei Ramsey. Uneori, de sărbătorile mari, cum e Paştele, le dau flori sau plante. Părintele Sebastian îmi cere să le las într-o găleată cu apă în sacristie. Întotdeauna există un student care se pricepe să împodobească biserica. Uneori părintele Sebastian îmi dă cheile sau îmi spune să le iau din birou, să am grijă să încui uşa după mine şi să le pun la loc. Ar trebui să semnăm pentru cheile de la biserică dacă le luăm, dar uneori oamenii nu se obosesc s-o facă.

— Toate acestea ţi-au uşurat fapta, nu-i aşa?

Dar, de altfel, nu-i greu să furi de la cei care au încredere în tine.

În acea clipă, Dalgliesh fu conştient atât de nota de dispreţ din propria voce, cât şi de surpriza mută a lui Kate şi îşi spuse că dovedea o implicare personală cam prea mare.

Surtees spuse, cu o încredere mai mare decât arătase până atunci:

— Nu aveam de gând să fac rău nimănui, nu aş fi putut face asta. Şi chiar dacă aş fi reuşit să fur anafura, nimeni de la colegiu nu ar fi fost afectat. Nu cred că s-ar fi observat ceva. Era doar o bucata de anafură. Nu putea să coste mai mult de un penny.

— Să ne întoarcem la derularea exactă a faptelor de sâmbătă noaptea, spuse Dalgliesh. Să lăsăm la o parte scuzele şi justificările şi să rămânem la fapte – la toate faptele.

— Ei bine, cum am mai zis, era douăsprezece fără un sfert când am ieşit. Colegiul era cufundat în beznă şi vântul urla. Nu se vedea decât o lumina, într-una dintre camerele de oaspeţi, iar draperiile erau trase. Mi-am folosit cheia ca să intru în clădirea colegiului pe uşa din spate, am trecut prin spălător şi am ajuns în partea principală a casei. Aveam cu mine o lanternă, aşa că nu a trebuit să aprind nici o lumină, dar, oricum, statuia Fecioarei cu Pruncul din hol era luminată. Aveam şi o poveste pregătita, în caz că mă întâlneam cu cineva. Urma să spun că mi s-a părut că văd o lumină în biserică şi voiam să iau cheile ca să cercetez despre ce era vorba. Ştiam că suna cam neconvingător, dar nici nu mă aşteptam să fiu nevoit s-o folosesc. Am luat cheile şi am ieşit pe unde intrasem, încuind uşa în urma mea. Am stins luminile din peristil şi m-am deplasat pe lângă perete. Nu am avut probleme cu broasca de la sacristie – întotdeauna este bine unsă şi se

descuie foarte uşor. Am deschis uşa foarte încet, luminându-mi drumul cu lanterna, apoi am deconectat sistemul de alarmă.

ăncepusem să mă simt mai puţin înspăimântat şi mai optimist; totul mersese strună. Desigur, ştiam unde era anafura – în dreapta altarului, într-un fel de nişă, cu o lumină roşie deasupra. Acolo se ţine anafura sfinţită, în caz că unul dintre preoţi trebuie să o ia pentru cineva bolnav din parohie, iar uneori o duc la slujbele care au loc la vreuna dintre bisericile săteşti care nu au preot. Aveam un plic în buzunar în care urma să pun anafura. Dar când am deschis uşa şi am intrat în biserică am văzut că mai era cineva acolo – nu eram singur.

Urmă o altă pauză. Dalgliesh se abţinu să comenteze sau să pună întrebări. Surtees stătea cu capul plecat, cu degetele împletite înaintea lui. Arăta de parcă amintirea reprezenta brusc un efort.

— În capătul de nord al bisericii era o lumină aprinsă – cea de deasupra *Judecăţii de Apoi*. Acolo stătea cineva îmbrăcat într-o manta cafenie, cu glugă.

Kate fu cea care nu putu să se abţină să nu întrebe:

— L-ai recunoscut?

— Nu. Era ascuns pe jumătate după o coloana şi lumina era prea slabă. Şi avea gluga pe cap.

— Era înalt sau scund?

— Cred că avea o înălţime medie, nu era foarte înalt. Nu-mi amintesc exact. Apoi, în acel minut cât am asistat la scenă, uşa cea mare dinspre sud s-a deschis şi a intrat cineva. Nici pe el nu l-am recunoscut. Nu l-am văzut foarte bine, doar l-am auzit strigând: „Unde eşti?", apoi am închis uşa. Ştiam că era ceva ciudat. Nu mi-a rămas altceva de făcut decât să încui uşa după mine şi să ma întorc acasă.

— Sunteţi absolut sigur că nu l-aţi recunoscut

pe nici unul din cei doi? insistă Dalgliesh.

— Destul de sigur. Nu le-am văzut feţele, iar pe cel de-al doilea bărbat nu l-am văzut deloc.

— Dar ştiţi că era bărbat?

— Ei bine, i-am auzit glasul.

— Cine credeţi ca era? întreba Dalgliesh.

— După voce, cred că ar fi putut fi arhidiaconul.

— Aşadar, trebuie să fi vorbit destul de tare.

Surtees se înroşi, apoi spuse nefericit:

— Cred ca a fost destul de tare. La momentul respectiv nu mi s-a părut. Desigur, în biserică era foarte linişte şi vocea avea un oarecare ecou. Nu pot fi sigur că era arhidiaconul. Impresia asta am avut-o atunci.

Era clar că nu mai avea ce să le spună despre identitatea celor doi. Dalgliesh îl întreba ce făcuse după ce plecase din biserică.

— Am pus alarma în funcţiune, am încuiat uşa după mine şi am mers prin curte pe lângă uşa dinspre sud a bisericii. Nu cred că era deschisă sau măcar întredeschisă. Nu-mi amintesc să fi văzut vreo lumină, dar nici nu eram foarte atent la asta. Eram nerăbdător să plec. Am străbătut promontoriul cu greu din cauza vântului şi i-am spus lui Karen ce s-a întâmplat. Speram că o să am ocazia sa pun cheile la loc în cursul dimineţii de duminică, dar, când am fost chemaţi la biblioteca şi ni s-a spus despre crima, mi-am dat seama că va fi imposibil.

— Şi ce aţi făcut cu ele?

Surtees răspunse nefericit:

— Le-am îngropat într-un colţ al ţarcului pentru porci.

— Dupa ce terminam de discutat, sergentul Robbins vă va însoţi ca să le recupereze.

Surtees făcu un gest să se ridice, dar Dalgliesh spuse: – Am spus că asta se va întimpla după terminarea interogatoriului. Încă nu s-a încheiat.

Informaţiile obţinute erau cele mai importante pe care le căpătaseră până atunci şi Dalgliesh trebui să reziste impulsului de a le cerceta imediat în amănunt. Mai întâi era însă necesar să aibă, pe cât posibil, confirmarea poveştii lui Surtees.

8

Chemata de Kate, Karen Surtees intra în cameră fără să trădeze vreun semn de nervozitate, se aşeză lingă fratele ei vitreg fără să aştepte invitaţia lui Dalgliesh, îşi atârnă geanta neagră pe spătarul scaunului şi se întoarse imediat spre Surtees.

— Eşti bine, Eric? Nu te-au chinuit prea tare?

— Da, sunt bine. Îmi pare rău, Karen. Le-am spus. Apoi repetă: îmi pare rău.

— De ce? Te-ai străduit. Nu a fost vina ta că era cineva în biserică. Foarte bine că poliţia a aflat. Sper că sunt recunoscători.

Văzând-o pe Karen, ochii lui Surtees se luminaseră şi, atunci când ea îi atinse în treacăt mâna, puterea fortificatoare care trecu dinspre ea păru aproape palpabilă. Cuvintele lui exprimaseră o scuză, dar privirea pe care i-o aruncă nu avea nimic servil. Dalgliesh recunoscu cea mai periculoasă dintre complicaţii – dragostea.

Acum Karen îşi întoarse atenţia spre el, fixându-l cu o privire concentrată şi provocatoare. Ochii i se măriră şi lui Dalgliesh i se păru că îşi ascundea un zâmbet secret.

— Fratele dumneavoastră a recunoscut că a intrat în biserică sâmbătă noaptea, spuse Dalgliesh.

— Duminică dimineaţa devreme. Era după miezul nopţii. Şi suntem fraţi vitregi – avem acelaşi tată, dar mame diferite.

— Aţi mai spus asta subordonaţilor mei, răspunse Dalgliesh. Am auzit povestea lui. Am dori s-o auzim şi pe-a dumneavoastră.

— Va fi asemănătoare cu a lui Eric. Nu prea se

pricepe să mintă, aşa cum v-aţi dat probabil seama. Asta reprezintă uneori un inconvenient, dar exista şi avantaje. Ei bine, nu-i mare lucru. Nu a făcut nimic rău, iar ideea că ar putea face rău cuiva – ca să nu mai vorbim de crimă! – este absurdă. Nici porcii nu poate să-i omoare. L-am rugat să-mi aducă o bucată de anafură din biserică. Dacă nu vă pricepeţi la chestiile astea, pot să vă spun că sunt bucăţele albe, mici, făcute, îmi închipui, din făină şi apă, cam de mărimea unui bănuţ. Chiar dacă reuşea să ia una şi să fie prins, nu văd vreun magistrat trimiţându-l la Tribunalul Regal pentru a fi condamnat. Valoarea materiala este insignifiantă.

— Depinde de propria scală de valori, spuse Dalgliesh. Pentru ce aveaţi nevoie de ea?

— Nu văd ce are asta de-a face cu ancheta de faţa, dar nu mă deranjează să vă spun. Sunt jurnalist independent şi scriu un articol despre Liturghia Neagra. Articolul mi-a fost comandat şi aproape mi-am încheiat cercetarea. Oamenii printre care am reuşit să mă infiltrez au nevoie de o bucată de anafură sfinţită şi le-am promis că le fac rost de aşa ceva. Şi nu-mi spuneţi că aş fi putut să obţin o cutie întreagă de anafură nesfinţită pentru o liră sau două. Asta mi-a spus şi Eric. Dar acesta este o cercetare adevărată şi aveam nevoie de anafură adevărată. Poate că nu aveţi nici un respect pentru activitatea mea, dar eu îmi iau slujba tot atât de serios ca şi dumneavoastră. Promisesem să fac rost de anafură sfinţită şi asta aveam de gând să fac. Altfel, cercetarea avea să fie o pierdere de vreme.

— Aşa că l-aţi convins pe fratele dumneavoastră vitreg să o fure.

— Ei bine, părintele Sebastian nu avea să mi-o dea dacă i-o ceream frumos, nu?

— Fratele dumneavoastră a mers singur?

— Desigur. Nu avea rost să mă ţin după coada

lui şi să sporesc riscul de a fi prinşi. La nevoie, el îşi putea justifica prezenţa în colegiu. Eu nu.

— Dar aţi stat trează aşteptându-l să se întoarcă?

— Nu s-a pus problema asta. Nici nu ne-am dus în pat – cel puţin, nu ca să dormim.

— Aşadar, aţi auzit ce s-a întâmplat imediat ce a sosit acasă, nu a doua zi dimineaţa?

— Mi-a povestit tot de îndată ce s-a întors. Îl aşteptam şi mi-a spus.

— Domnişoară Surtees, este un lucru foarte important. Vă rog să vă gândiţi bine şi să încercaţi să vă amintiţi exact ce v-a spus fratele dumneavoastră, cu cuvintele lui.

— Nu cred că îmi amintesc exact cuvintele, dar sensul lor a fost destul de clar. Mi-a spus că nu a fost nici o problemă să ia cheile. A deschis uşa de la sacristie la lumina lanternei, apoi uşa care dă în biserică. Atunci a văzut lumina de deasupra tabloului aceluia în ulei, aflat vizavi de uşa principală, *Judecata de Apoi,* nu-i aşa? O silueta stătea în apropierea lui, îmbrăcată cu o manta şi cu gluga pe cap. După aceea s-a deschis uşa principala şi a mai intrat cineva. L-am întrebat dacă a recunoscut pe vreunul din cei doi, dar el a negat. Cel cu manta avea gluga pe cap şi stătea cu spatele la el, iar pe cel de-al doilea l-a văzut o fracţiune de secunda. I s-a părut că acesta a strigat: „Unde eşti?" sau ceva de genul ăsta şi, la prima impresie, a crezut că putea fi arhidiaconul.

— Şi nu v-a spus cine credea că ar fi celălalt?

— Nu, dar de ce ar fi făcut-o? Adică, nu i s-a părut nimic sinistru să vadă în biserica o siluetă înveşmântată în manta. Ceea ce ne-a dat planurile peste cap şi era cu adevărat straniu a fost ora aceea din noapte, dar a presupus, firesc, că era unul dintre preoţi sau dintre studenţi. Şi eu am crezut acelaşi lucru. Dumnezeu ştie ce făceau acolo după miezul nopţii. Din partea mea, puteau

să ţină şi Liturghia Neagră. Evident că, dacă Eric ar fi ştiut că arhidiaconul avea să fie ucis, ar fi fost mai atent. Cel puţin, aşa cred. Ce crezi că ai fi făcut, Eric, în faţa unui criminal cu un cuţit în mână?

Surtees îl privi pe Dalgliesh când răspunse:

— Bănuiesc că aş fi fugit. Aş fi dat alarma, desigur. Apartamentele musafirilor nu sunt încuiate, aşa că aş fi alergat la Ieronim ca să vă cer ajutorul. La momentul respectiv am fost doar dezamăgit că, deşi reuşisem să iau cheia fără să fiu văzut şi totul începuse să para atât de simplu, eu trebuia sa mă întorc şi să spun că am dat greş.

Nu mai era nimic de aflat de la el în acel moment şi Dalgliesh îl lasă să plece, nu înainte de a-i avertiza că era necesar ca informaţiile pe care le dăduseră să rămână secrete. Trebuiau să fie conştienţi că puteau fi acuzaţi de obstrucţionarea poliţiei, dacă nu de ceva mai grav. Sergentul Robbins îl va însoţi pe Surtees ca să ia cheile care vor rămâne în custodia poliţiei. Amândoi îl asigurară că se vor conforma – Eric Surtees foarte serios, de parcă ar fi depus un jurământ solemn, iar sora lui, cu un glas glacial.

Când în cele din urma Surtees se ridica să plece, urmat de sora lui, Dalgliesh spuse:

— Aş dori să mai rămâneţi câteva clipe, domnişoară Surtees. Mai am câteva întrebări să vă pun.

După ce uşa se închise în urma fratelui vitreg, Dalgliesh zise:

— Când am discutat la început cu fratele dumneavoastră, mi-a spus că doreaţi să vă *mai* aducă o bucată de anafură. Deci nu era prima dată. Mai fusese făcută o încercare. Ce s-a întâmplat cu prima ocazie?

Karen rămase nemişcata, dar, când răspunse, vocea îi era sigură:

— Eric a greşit. Nu a existat decât această dată.

— Nu cred. Desigur, am putea să-l chemăm înapoi şi să-l întrebăm, şi chiar asta am de gând să fac. Dar ar fi mai simplu dacă mi-aţi explica ce s-a întâmplat data trecută.

— Nu a avut nimic de-a face cu crima, răspunse Karen încercând să se apere. S-a întâmplat trimestrul trecut.

— Eu sunt cel care decide ce anume are legătura cu crima. Cine a furat anafura atunci?

— Atunci nu a fost furata, nu chiar. Mi-a fost dată.

— De Ronald Treeves?

— Da, de el, daca vă interesează. Unele bucăţi de anafură sunt sfinţite şi duse la bisericile unde momentan nu există un preot şi unde urmează să aibă loc o împărtăşanie. Anafura sfinţită este dusă la biserică de preotul care va ţine slujba sau de un ajutor de-al lui. În acea săptămână era rindul lui Ronald, aşa că mi-a făcut rost de una. O bucată de anafură dintre atât de multe. A fost un lucru neânsemnat ceea ce i-am cerut.

Kate interveni brusc:

— Trebuie să vă fi dat seama că pentru el nu era un lucru neânsemnat. Cum l-aţi răsplătit? în modul clasic?

Fata se înroşi, dar de furie, nu de ruşine. Pentru o clipă Dalgliesh crezu că o să izbucnească – reacţie care i se păru justificată – aşa că interveni pe un ton împăciuitor:

— Îmi pare rău că v-aţi simţit jignită. O să reformulez. Cum aţi reuşit să-l convingeţi?

Furia de moment a lui Karen dispăru. Îl privi cu ochii mijiţi, evaluându-l, apoi se relaxă vizibil. Dalgliesh identifică momentul când ea îşi dădu seama că o atitudine sinceră ar fi mai înţeleaptă şi,

poate, mai plină de satisfacţii.

— Ei bine, da, l-am convins în modul clasic şi, daca aveţi de gând să emiteţi judecăţi morale, lăsaţi-o baltă! Oricum, nu-i treaba dumneavoastră! îi aruncă lui Kate o privire plină de ostilitate făţişă. Sau a ei. Şi nu văd ce relevanţă au toate astea pentru ancheta cu privire la uciderea arhidiaconului. Nu au nici o legătură.

— Adevărul este că nu sunt sigur, spuse Dalgliesh. Ar putea avea. Dacă nu au, nimic din toate astea nu va fi folosit. Nu întreb despre furtul unei bucăţi de anafură dintr-o curiozitate bolnavă faţă de viaţa dumneavoastră privată.

— Uite ce e, spuse Karen, chiar îmi plăcea de Ronald. OK, poate că mai mult îmi părea rău pentru el. Nu era tocmai o persoană populară pe aici. Tăticul era prea bogat, prea puternic, şi mai avea şi o afacere nu tocmai potrivită. Cu armament, nu? Oricum, Ronald nu prea se adaptase aici. După ce am venit să stau cu Eric, ne-am întâlnit de câteva ori şi ne-am plimbat pe faleză până la lac. Şi am stat de vorbă. Mi-a spus lucruri pe care nu aţi fi fost în stare să le scoateţi de la el nici într-un milion de ani – şi nici preoţii de altfel, cu toate confesiunile lor. Iar eu i-am făcut o favoare. Avea 23 de ani şi era virgin. Uite ce e – era disperat să facă sex, murea de dorinţa.

„Poate, îşi zise Dalgliesh, chiar a făcut-o." O auzi pe Karen continuând:

— Nu a fost chiar o corvoadă să-l seduc. Bărbaţii se umflă în pene când seduc o virgină. Dumnezeu ştie de ce, că doar, după părerea mea, e un lucru obositor şi lipsit de satisfacţii, dar invers există şi o latură incitantă. Şi dacă vreţi să ştiţi cum am păstrat secretul faţă de Eric, aflaţi că nu am folosit patul, ci am făcut dragoste în ferigile de pe stânci. A fost al naibii de norocos că eu am fost cea care l-a iniţiat şi nu o târfă – ceea ce a şi încercat o dată, dar a fost atât de dezgustat, că nu

a reuşit să ducă totul până la capăt. Făcu o pauză şi, cum Dalgliesh nu spuse nimic, continuă pe un ton şi mai defensiv: Se pregătea să devină preot, nu? Cum ar fi putut fi de folos celorlalţi dacă nu şi-a trăit viaţa? îmi tot vorbea despre harul celibatului şi presupun că e ceva bun dacă eşti născut pentru asta. Dar, credeţi-mă, el nu era. A avut noroc că m-a găsit.

— Ce s-a întâmplat cu anafura? întreba Dalgliesh.

— O, Doamne, asta a fost curat ghinion! N-o să vă vină să credeţi. Am pierdut-o. Am băgat-o într-un plic şi am pus-o în geantă cu alte hârtii. Atunci am văzut-o pentru ultima dată. Probabil că a căzut în coşul de gunoi când mi-am scos hârtiile. Oricum, nu am mai găsit-o.

— Prin urmare i-aţi cerut să vă mai aducă una, dar de această dată el nu a mai fost aşa cooperant.

— Puteţi sa spuneţi şi aşa. Probabil că în timpul vacanţei a rumegat lucrurile. Ai fi zis că i-am ruinat viaţa, nu că am contribuit la educaţia lui sexuală.

— Iar după o săptămână era mort, spuse Dalgliesh.

— Ei bine, nu sunt răspunzătoare pentru asta. Nu i-am dorit moartea.

— Credeţi că ar fi putut fi ucis?

De această dată Karen îl privi îngrozită şi Dalgliesh văzu în ochii ei un amestec de surpriza şi groază.

— Ucis? Sigur că nu a fost ucis! Cine naiba ar fi vrut să-l omoare? A fost o moarte accidentală. A început să exploreze stâncile şi a făcut nisipul să se prăbuşească peste el. A fost o anchetă. Ştiţi care a fost verdictul.

— Când a refuzat să vă facă rost de a doua bucată de anafură sfinţită, aţi încercat să-l şantajaţi?

— Bineânţeles că nu!

— I-aţi dat de înţeles că acum îl aveaţi la mână, că deţineaţi informaţii care ar fi putut determina eliminarea lui din colegiu şi i-ar fi ruinat şansele să fie hirotonisit?

— Nu! exclamă ea cu vehemenţă. Nu, nu am făcut asta. Ce rost ar fi avut? în primul rind, asta l-ar fi compromis pe Eric şi, în al doilea, preoţii l-ar fi crezut pe el, nu pe mine. Nu aveam cum să-l şantajez.

— Credeţi că el îşi dădea seama de asta?

— Cum naiba să ştiu eu ce credea el? Era pe jumătate nebun, asta-i tot ce ştiu sigur. Uite ce e, este de presupus că anchetaţi uciderea lui Crampton. Moartea lui Ronald nu are nimic de-a face cu acest caz. Cum ar putea sa aibă?

— Vă sugerez să mă lăsaţi pe mine să decid ce are sau nu de-a face cu acest caz. Ce s-a întâmplat când Ronald Treeves a venit la Sfintul Ioan în noaptea dinaintea morţii sale?

Karen rămase tăcută, posacă. Dalgliesh continua:

— Dumneavoastră şi fratele dumneavoastră aţi ascuns deja informaţii esenţiale pentru această anchetă. Dacă am fi ştiut duminică dimineaţa ceea ce am aflat acum, poate că cineva era deja arestat. Daca nu aveţi nimic de-a face cu moartea arhidiaconului Crampton, vă sugerez sa răspundeţi cinstit şi sincer la întrebările mele. Ce s-a întâmplat când Ronald Treeves a venit la Sfintul Ioan vineri noaptea?

— Eu sosisem deja acolo. Venisem de la Londra pentru weekend. Nu ştiam că avea de gând să vină. Şi nu avea nici un drept să intre în casă aşa cum a făcut-o. OK, suntem obişnuiţi să lăsăm uşile deschise, dar acolo era casa lui Eric! A dat buzna la etaj şi ne-a găsit pe mine şi pe Eric în pat. A rămas în prag, privindu-ne ţintă. Părea nebun, absolut nebun. Apoi a început să ne aducă acuzaţii ridicole. Nu-mi pot aminti exact ce a spus. Probabil

că ar fi putut fi chiar amuzant, dar a fost înfricoşător. Era ca şi cum ai fi ascultat vociferările unui nebun. Nu, nu e un cuvânt potrivit. Nu vocifera. Nu striga şi nu ţipa, aproape că nu-şi ridicase glasul. Din cauza asta părea înfricoşător. Eu şi Eric eram complet goi, ceea ce ne cam dezavantaja. Doamne, a fost chiar ciudat! Ştiţi, chiar credea ca o să mă mărit cu el. Eu, nevasta de preot! Era nebun. Arăta ca un nebun şi era nebun.

Spuse toate astea cu o îndoială uimită, de parcă făcea confidenţe unei prietene la un pahar, într-un bar.

— L-aţi sedus şi el a crezut că îl iubiţi, spuse Dalgliesh. V-a dat anafura sfinţita fiindcă i-aţi cerut-o şi nu vă putea refuza nimic. Ştia exact ceea ce făcuse. Apoi a văzut că nu fusese vorba de dragoste, că fusese folosit. A doua zi s-a sinucis. Domnişoară Surtees, vă simţiţi în vreun fel responsabilă pentru moartea lui?

— Nu, nu mă simt! striga ea cu vehemenţă. Nu i-am spus niciodată că îl iubesc. Nu a fost vina mea dacă el şi-a închipuit una ca asta. Şi nu cred că s-a sinucis. A fost un accident. Asta a fost concluzia juraţilor şi eu asta cred.

— Eu nu cred asta, spuse Dalgliesh calm. Cred că ştiţi foarte bine ce l-a dus pe Ronald Treeves spre moarte.

— Chiar dacă ştiu, asta nu înseamnă că sunt răspunzătoare. Şi ce naiba credea că face când a dat buzna şi a venit în fugă la etaj, de parcă era casa lui? Iar acum presupun că o să-i spuneţi părintelui Sebastian şi Eric o să fie aruncat afară din casă.

— Nu, nu o să-i spun părintelui Sebastian, răspunse Dalgliesh. Dumneavoastră şi fratele dumneavoastră v-aţi pus într-o situaţie deosebit de gravă. Trebuie să vă reamintesc că ceea ce mi-aţi spus trebuie să rămână secret. Tot ce mi-aţi spus.

— E-n regulă, zise ea cu răceală. Nu o să vorbim, de ce am face-o? Şi nu văd de ce m-aş simţi vinovata pentru Ronald sau pentru arhidiacon. Nu noi l-am ucis. Dar ne-am gândit ca asta veţi crede, dacă vă vom povesti. Preoţii ăştia sunt sacrosanţi, nu-i aşa? Vă sugerez să începeţi să căutaţi ce motive aveau ei, în loc să vă luaţi de noi. Şi nu am crezut că are importanţă dacă nu vă spun că Eric s-a dus în biserică. Am crezut că arhidiaconul a fost ucis de unul dintre studenţi care, oricum, se va spovedi imediat. Nu asta fac – spovedanii? Nu o să accept să fiu făcută să mă simt vinovată. Nu sunt crudă şi nici lipsita de inimă. Mi-a părut rău pentru Ronald. Nu l-am forţat să-mi dea anafura. L-am rugat să o facă, iar el a fost de acord. Şi nu am făcut sex cu el ca să capăt anafura. OK, a avut ceva de-a face cu asta, dar nu a fost vorba numai de atât. Am făcut-o pentru că îmi părea rău pentru el şi eram plictisită, şi poate din alte motive pe care nu le-aţi înţelege şi cu care nu aţi fi de acord.

Nu mai era altceva de spus. Karen era înspăimântată, dar nu-i era ruşine. Nimic din ce-ar fi spus Dalgliesh nu ar fi putut s-o facă să se simtă vinovată pentru moartea lui Ronald Treeves.

Se gândi la disperarea care îl făcuse pe Treeves să-şi pună capăt zilelor. Fusese pus în faţa opţiunii radicale de a ramâne la St Anselm sub ameninţarea continuă a trădării şi cu conştiinţa chinuitoare a ceea ce făcuse sau de a-i mărturisi totul părintelui Sebastian ceea ce ar fi însemnat aproape sigur că ar fi fost nevoit să se întoarcă acasă la tatăl său cu povara eşecului. Dalgliesh se întrebă ce ar fi făcut şi ar fi spus părintele Sebastian. Părintele Martin ar fi arătat milă, dar Dalgliesh era mai puţin sigur în privinţa părintelui Sebastian. Dar chiar dacă ar fi dovedit milă, cum ar fi putut Treeves să rămână în continuare la colegiu şi să se împace cu gândul umilitor că era

sub supraveghere?

În cele din urmă, Dalgliesh o lăsă pe Karen să plece. Simţea o milă şi o furie teribile care păreau îndreptate împotriva a ceva mai profund şi mai greu de identificat decât Karen Surtees şi lipsa ei de sensibilitate. Dar ce drept avea el să simtă furie? Ea avea dreptul să aibă propria moralitate. Dacă ai promis să faci rost de o bucată de anafură sfinţită, atunci nu înşeli. Dacă eşti jurnalist de investigaţie, îţi iei slujba în serios, conştiincios chiar şi în înşelăciune. Nu fusese vorba de o întâlnire a unor minţi asemănătoare – nu putea fi vorba de asta. Pentru ea era de neconceput că s-ar putea sinucide cineva pentru o bucăţică de făină cu apă. Pentru ea sexul fusese doar o modalitate de a scăpa de plictiseala, reprezentase puterea plină de satisfacţii a iniţierii, o experienţă noua, un schimb de plăceri fără implicaţii. A-l lua mai în serios ducea în cel mai bun caz la gelozie, pretenţii, reproşuri şi complicaţii; în cel mai rău – la o gură plină de nisip. Şi oare el, în anii de solitudine, nu reuşie să-şi delimiteze viaţa sexuală de luarea unui angajament, chiar dacă fusese mai pretenţios şi mai prudent în alegerea partenerei şi mai sensibil faţă de durerea celorlalţi? Se întrebă ce-i va spune lui Sir Alred; probabil doar că un verdict deschis ar fi fost mai logic decât cel de moarte accidentala, dar nu existau dovezi de crimă.

Va păstra secretul lui Ronald. Băiatul nu lăsase vreun bilet, aşa cum fac sinucigaşii. Dalgliesh nu avea de unde să ştie dacă în acele ultime secunde, când era deja prea târziu, el nu se răzgândise cumva. Dacă murise fiindcă nu suportase gândul ca tatăl lui să afle adevărul, nu era de căderea lui Dalgliesh să dezvăluie acest lucru acum.

Deveni conştient de tăcerea prelungită şi de faptul că lângă el se afla Kate care se întreba de ce nu spune nimic. Nerăbdarea ei reţinută era clar

sesizabilă.

— În regulă, spuse el. În sfârşit ajungem undeva. Am găsit cheia lipsă. Asta înseamnă că totuşi Cain a revenit la colegiu şi a pus la loc cheia folosită. Acum trebuie să descoperim mantaua maro.

— Dacă mai există, ca s-o putem descoperi, spuse Kate, reflectând propriile lui gânduri.Dalgliesh îi chemă pe Piers şi pe Robbins în camera de interogatoriu şi îi puse la curent cu ultimele noutăţi.

— Aţi verificat toate mantalele, maro şi negre? întreba el.

Kate fu cea care răspunse:

— Da, domnule. Acum că Treeves e mort, au mai rămas nouăsprezece studenţi şi nouăsprezece mantale. Lipsesc cincisprezece studenţi şi toţi, cu excepţia unuia care s-a dus acasă la ziua mamei sale, şi-au luat mantalele cu ei. Asta înseamnă că la vestiar ar fi trebuit să fie cinci mantale când am verificat noi şi chiar erau. Toate au fost verificate cu mare atenţie, la fel şi veşmintele preoţilor.

— Mantalele aveau etichete cu numele posesorilor? Nu m-am uitat când le-am cercetat prima dată.

— Toate, răspunse Piers. Se pare că sunt singurele veşminte care au aşa ceva. Presupun că asta se datorează faptului că sunt identice. Doar mărimea diferă. La colegiu toate mantalele au etichete.

În acel moment nu aveau de unde să ştie dacă ucigaşul purtase mantaua în timpul atacului criminal. Era posibil chiar să fi existat o a treia persoana care aştepta în biserică atunci când so-sise arhidiaconul, cineva pe care Surtees nu-l văzuse. Dar acum că ştiau aproape sigur că una dintre mantale fusese purtată de criminal, toate cele cinci mantale, deşi aparent curate, trebuiau examinate ştiinţific la laborator în căutarea

urmelor de sânge, fire de păr sau fibre. Dar ce se întâmplase cu cea de-a douăzecea manta? Era posibil să fi fost trecută cu vederea când lucrurile lui Ronald Treeves fuseseră strinse şi trimise familiei după moartea lui?

Dalgliesh se gândi la discuţia cu Sir Alred la New Scotland Yard. Şoferul lui Sir Alred fusese trimis împreună cu un alt şofer ca să aducă Porche-ul şi luase cu el la Londra pachetul cu haine. Dar mantaua fusese în pachet? Se chinui sa-şi amintească acest amănunt. Menţionase, în mod sigur, ceva despre un costum, pantofi şi o sutană, dar pomenise oare ceva de o manta maro?

— Fă-mi legătura cu Şir Alred, îi spuse lui Kate. Mi-a dat o carte de vizită cu adresa şi cu numărul de telefon înainte să plece de la Scotland Yard. O găseşti la dosar. Îmi imaginez că nu e acasă la ora asta, dar cineva tot o să fie. Spune-le că trebuie să trebuie să vorbesc personal cu el şi că este ceva urgent.

Se aşteptase să întâmpine dificultăţi. Sir Alred nu era un om uşor de găsit la telefon şi exista întotdeauna posibilitatea să fie plecat din ţară. Dar avură noroc. Persoana care răspunse la telefonul de acasă, deşi fu greu de convins de urgenţa problemei, le dădu numărul de la biroul lui Sir Alred din Mayfair. Acolo le răspunse o voce educată şi rece. Sir Alred se afla într-o şedinţă. Dalgliesh pretinse că trebuie să vorbească imediat cu el. N-ar putea domnul comandant să aştepte – nu mai mult de trei sferturi de oră. Dalgliesh pretinse că nu putea să aştepte nici trei sferturi dintr-un minut. Vocea îl rugă să rămână la telefon.

În mai puţin de un minut Sir Alred ridică receptorul. Vocea puternică şi autoritară era liniştită, dar cu o notă de nerăbdare reţinută.

-Domnule comandant Dalgliesh? Aşteptam veşti de la dumneavoastră, dar nu în mijlocul unei întruniri. Dacă aveţi noutăţi, aş prefera să le aud

mai târziu. Presupun că incidentul actual de la St Anselm are legătură cu moartea fiului meu?

-Nu există dovezi la momentul de faţă care să indice această ipoteza. O să vă ţin la curent cu rezultatul anchetei de îndată ce investigaţia se va încheia. Între timp, crima are prioritate. Doream să vă întreb ceva în legătură cu hainele fiului dumneavoastră. Îmi amintesc că mi-aţi spus că v-au fost returnate. Eraţi de faţă când a fost deschis pachetul?

— Nu exact în momentul când a fost deschis, dar la scurtă vreme după aceea. Nu era ceva care să mă intereseze, dar menajera mea, care se ocupa de această chestiune, a dorit să mă consulte. I-am spus să le ducă la Oxfam, dar costumul era de mărimea fiului ei şi ea m-a întrebat dacă aş fi de acord să i-l dau. De asemenea, nu ştia ce să facă cu sutana. Nu credea că cei de la Oxfam i-ar fi găsit vreo utilitate şi se întreba dacă nu ar trebui să o trimită înapoi. I-am răspuns că, întrucât se descotorosiseră de ea, nu cred că erau interesaţi să le fie returnată şi că putea să facă orice crede de cuviinţă cu ea. Cred că a fost aruncată la gunoi. Asta-i tot?

— Şi mantaua, o manta maro?

— Nu exista nici o manta.

— Sunteţi sigur, Sir Alred?

— Nu, sigur că nu. Nu eu am deschis pachetul. Dar dacă ar fi existat o manta, probabil că doamna Mellors ar fi pomenit de ea, m-ar fi întrebat cum să procedeze. Nu văd nici un motiv pentru care ar fi scos mantaua. Bănuiesc că asta e ceva relevant pentru anchetă?

— Foarte relevant, Sir Alred. Mulţumesc pentru ajutor. O găsesc pe doamna Mellors acasă la dumneavoastră?

Vocea deveni nerăbdătoare:

— Habar n-am. Nu-mi controlez servitorii pe unde umblă. Locuieşte acolo, aşa că îmi închipui

că poate fi găsită. Bună ziua, domnule comandant.

Avuseseră noroc şi cu cel de-al doilea apel la reşedinţa din Holland Park. Aceeaşi voce bărbătească le răspunse şi le spuse că o să le dea legătura la apartamentul menajerei.

Doamna Mellors, după ce Dalgliesh o asigurase că vorbise în prealabil cu Sir Alred şi că suna cu aprobarea acestuia, îl crezu pe cuvânt şi îi spuse că da, ea deschisese pachetul cu hainele domnului Ronald când acestea fuseseră returnate de la St Anselm şi că făcuse un inventar al lor. Nu existase nici o manta maro. Sir Alred îi permisese cu amabilitate să ia costumul. Restul articolelor fuseseră duse de unul dintre membrii personalului la sediul Oxfam de la Notting Hill Gate. Sutana fusese aruncată. Ea îşi zisese că era păcat să arunce materialul, dar nu-şi imagina că ar fi dorit cineva să poarte aşa ceva.

Adăugă, lucru oarecum surprinzător pentru o femeie cu o voce sigură de sine ale cărei răspunsuri inteligente sunaseră raţional că:

— Sutana a fost găsita lângă cadavru, nu? Nu sunt sigură că mi-ar fi plăcut s-o port. Avea ceva sinistru, aşa mi s-a părut. M-am întrebat dacă să tai nasturii – puteau fi de folos – dar nu am vrut să o ating. Ca să vă spun adevărul, mi-a părut bine că a fost aruncată.

După ce îi mulţumi şi puse receptorul în furcă, Dalgliesh spuse:

— Aşadar, ce s-a întâmplat cu mantaua şi unde se află acum? Primul pas este să vorbim cu persoana care a împachetat lucrurile. Părintele Martin mi-a spus că părintele John Betterton s-a ocupat de asta.Emma îşi ţinea cel de-al doilea seminar stând în faţa şemineului masiv din piatra aflat în bibliotecă. La fel ca şi în cazul celui dintâi, nu-şi făcea iluzii că ar putea abate gândurile micului grup de studenţi de la activităţile funeste care se desfăşurau în jurul lor. Comandantul

Dalgliesh nu-şi dăduse încă acordul pentru redeschiderea bisericii şi pentru organizarea slujbelor de sfinţire plănuite de părintele Sebastian. Criminaliştii încă făceau cercetări, sosind în fiecare dimineaţă cu o dubiţă sinistră pe care cineva le-o adusese de la Londra şi pe care o parcau în faţa intrării, în pofida protestelor părintelui Peregrine. Comandantul Dalgliesh şi cei doi detectivi ai săi desfăşurau anchete misterioase şi luminile ardeau până târziu la Sfântul Matei.

Părintele Sebastian le interzisese studenţilor să discute despre crimă; în propriile cuvinte „să încurajeze răul şi să adâncească suferinţa prin bârfe prost informate şi hazardate". Însă, probabil, nici nu se aştepta ca interdicţia să fie respectată şi Emma se îndoia că impunerea ei slujise la ceva. În mod evident, speculaţiile erau discrete şi sporadice, nu generalizate sau prelungite, dar faptul că fusese impusa nu făcea decât să adauge un sentiment de vinovăţie la neliniştea şi tensiunea deja existente. Emma considera că discuţiile deschise ar fi fost de preferat. După cum spusese Raphael: „Prezenţa poliţiei în casă este ca o invazie de şoareci: chiar dacă nu-i vezi şi nu-i auzi, ştii că sunt acolo".

Moartea domnişoarei Betterton adâncise doar în mică măsură nenorocirea actuală. Reprezentase o a doua lovitură, dar mai uşoară asupra nervilor lor anesteziaţi de groază. Acceptând că moartea fusese accidentală, comunitatea încercase să tragă o linie de demarcaţie între aceasta întâmplare şi uciderea arhidiaconului. Studenţii nu o văzuseră prea des pe domnişoara Betterton şi numai Raphael o jelise. Însă chiar şi el părea să-şi fi regăsit un oarecare echilibru faţă de ziua precedentă – un echilibru precar între retragerea într-o lume numai a lui şi accese verbale caustice. De la discuţia pe care o avuseseră pe promontoriu,

Emma nu-l mai întâlnise între patru ochi, dar nu-i părea rău, căci nu era o persoană cu care să te poţi înţelege cu uşurinţă.

încăperea în care se desfăşurau seminariile se afla în spatele clădirii, la etajul al doilea, dar Emma preferase să-şi ţină lecţia în biblioteca. Îşi spuse că era mai convenabil să aibă la îndemână cărţile de care ar fi putut avea nevoie, dar îşi dădea seama că alegerea ei avea la bază o explicaţie mult mai puţin raţională. Sala de seminarii îi provoca un sentiment de claustrofobie, prin atmosfera ei, dacă nu prin dimensiuni. Oricât de înfricoşătoare era prezenţa poliţiei, era mai suportabil să se afle în centrul casei decât închisa la etajul al doilea, izolată de activităţile care erau mai puţin traumatizante pentru auz decât pentru imaginaţie.

Noaptea trecuta reuşise să doarmă, şi încă bine. Apartamentele oaspeţilor fuseseră dotate cu încuietori şi aceştia primiseră cheile respective. Prefera să doarmă la Ieronim decât în apropierea bisericii, cu acea fereastră dominatoare şi vag ameninţătoare, dar numai Henry Bloxham pomenise de această mutare. Emma îl auzise discutând cu Stephen: „Am înţeles ca Dalgliesh a cerut să facă schimb de apartament ca să fie mai aproape de biserică. Ce aşteaptă, să se întoarcă ucigaşul la locul crimei? Crezi că stă treaz toată noaptea şi pindeşte la fereastră?". Nimeni nu o abordase în legătură cu acest subiect.

J

Ocazional, în timpul vizitelor pe care le făcuse la St Anselm, unul sau mai mulţi preoţi, daca nu avea alte treburi, lua parte la seminar, cerindu-i în prealabil permisiunea. Nu vorbeau niciodată şi nici Emma nu simţea că ar fi în vreun fel evaluată. Astăzi, celor patru studenţi li se alătură părintele

John Betterton. Ca de obicei, părintele Peregrine îşi desfăşura în linişte munca la celălalt capăt al bibliotecii, părând să nu ia în seamă prezenţa lor. În şemineu ardea un foc mic, aprins mai mult pentru atmosferă decât pentru căldură, şi cu toţii stăteau în cerc pe scaune joase, cu excepţia lui Peter Buckhurst; acesta preferase un scaun cu spătar înalt pe care şedea tăcut, cu spatele drept şi mâinile aşezate deasupra textului, de parcă citea în Braille.

Pentru acest trimestru, Emma planificase citirea şi discutarea poeziilor lui George Herbert. Astăzi, refuzând uşurinţa familiarului în favoarea unui poem mai dificil, alesese *Chintesenţa.* Henry tocmai terminase de citit cu glas tare ultima strofă.

It is no office, art or news, Nor the Exchange, or busie Hali; But it is that which while I use I am with thee and ***Most take all.***

Urmă un moment de tăcere, apoi Stephen Morby întreba:

— Ce înseamnă „chintesenţă"?

— Ceea ce reprezintă un anumit lucru – esenţa lui, răspunse Emma.

— Şi ultimul vers, „I am with thee, and *Most take alP".* Pare o greşeală de tipar, dar evident ca nu este. Adică, ne-am aştepta să folosească *must,* nu *most.*

— În ediţia pe care o folosesc, interveni Raphael, există o notă care spune că se referă la un joc de cărţi. Câştigătorul ia totul. Aşa că presupun că Herbert vrea să spună că atunci când scrie o poezie îl ţine pe Dumnezeu de mina— mâna câştigătoare.

— Herbert iubeşte calamburile legate de jocul de cărţi. Va amintiţi poemul *The Church Porch?* Acesta ar putea 11 un joc de cărţi unde renunţi la anumite cărţi pentru a obţine unele mai bune. Nu trebuie să uităm că Herbert vorbeşte

despre poezia sa. Când scrie, are totul deoarece este una cu Dumnezeu. Cititorii contemporani cu el trebuie să fi ştiut la ce joc de cărţi se referă.

— Mi-aş fi dorit să ştiu şi eu, spuse Henry. Cred că ar trebui să facem nişte cercetări ca să descoperim cum se juca. Nu ar trebui să fie ceva foarte dificil.

— Dar ar fi inutil, protestă Raphael. Eu vreau ca poemul să fie o cale spre altar şi linişte sufletească, nu spre o carte de referinţe sau un pachet de cărţi de joc.

— Sunt de acord. Este atât de tipic pentru Herbert nu-i aşa? Lumescul – chiar şi latura frivolă – sanctificat Dar tot aş vrea să ştiu.

Emma stătea cu ochii în carte şi îşi dădu seama de prezenţa altcuiva în bibliotecă numai când cei patru studenţi ai săi se ridicară în acelaşi timp în picioare. Comandantul Dalgliesh rămase în prag. Dacă era surprins să descopere că întrerupsese un seminar, nu o arătă, iar scuzele pe care şi le ceru faţă de Emma sunară mai mult de convenienţă decât sincer.

— Îmi pare rău, nu am ştiut că sunteţi în bibliotecă. Aş dori să discut cu părintele John Betterton şi mi s-a spus că îl pot găsi aici.

Părintele John, uşor tulburat, se ridică de pe scaunul de piele. Emma ştia că se înroşise, dar, cum nu avea cum să mascheze acest lucru, se forţă să înfrunte privirea întunecată şi lipsita de zâmbet a lui Dalgliesh. Nu se ridică şi i se păru că cei patru studenţi se apropiaseră mai mult de scaunul ei, ca nişte bodyguarzi în sutane în faţa unui intrus.

— Cuvintele lui Mercur par dure după cântecele lui Apolo, spuse Raphael ironic şi exagerat de tare. Detectivul-poet – exact omul de care aveam nevoie. Avem o problemă cu George Herbert. De ce nu stai cu noi, comandante, ca să ne vii în ajutor cu cunoştinţele pe care le deţii?

Dalgliesh îl privi câteva secunde în tăcere, apoi spuse:

— Sunt convins că domnişoara Lavenham deţine toate cunoştinţele necesare. Mergem, părinte?

Uşa se închise în spatele lor şi cei patru studenţi se aşezară. Pentru Emma, episodul avu mai multă importanţă decât schimbul de cuvinte şi de priviri. Comandantul nu-l place pe Raphael, îşi spuse. Simţea că nu este un om care să-şi lase sentimentele personale să se amestece în viaţa profesională. Şi cu siguranţă, nu acum. Dar era destul de sigură că nu interpretase greşit mica scânteie de antagonism. Însă mai ciudată era plăcerea de moment provocată de acest gând.Alături de comandant, părintele Betterton străbătu holul, ieşi pe uşa din faţă şi ocoli partea de sud a casei îndreptându-se spre biroul lui Dalgliesh, încercând să ţină pasul cu el pe picioarele lui scurte, asemenea unul copil ascultător, cu mâinile băgate în mantaua neagră. Părea mai degrabă stânjenit decât îngrijorat. Dalgliesh se întrebase cum avea să reacţioneze în timpul unui interogatoriu al poliţiei. Din experienţă ştia că cine fusese vreodată arestat nu mai reuşea după aceea să se simtă în largul său în prezenţa poliţiştilor. Dalgliesh se temuse că procesul şi arestul – care în mod sigur trebuie să fi fost o experienţă traumatică teribilă – aveau să-l facă pe părintele Betterton incapabil să facă faţă interogatoriului. Kate îi povestise cum reacţionase – cu o repulsie reprimată cu stoicism – faţă de luarea amprentelor – dar, de altfel, foarte puţini potenţiali suspecţi nu erau deranjaţi de acest furt de identitate. În afară de asta, părintele John păruse mai puţin afectat atât de crimă, cât şi de moartea surorii lui decât restul comunităţii, păstrindu-şi în permanenţă aceeaşi privire de acceptare uimita a vieţii care

trebuie mai degrabă îndurată decât trăită.

În camera de interogatorii, se aşeză pe marginea scaunului fără să dea semne că se aştepta ca discuţia să fie un chin.

— Părinte, dumneata te-ai ocupat de împachetarea lucrurilor lui Ronald Treeves pentru a-i fi înapoiate tatălui său? îl întrebă Dalgliesh.

Acum impresia vagă de stânjeneală fu înlocuită de o roşeaţă evidentă de vinovăţie.

— Of Doamne, cred că am făcut o prostie. Bănuiesc că vreţi să mă întrebaţi de manta, nu?

— Aţi trimis-o înapoi, părinte?

— Nu. Nu, mi-e teamă că nu. Este cam greu să vă explic. Era mai degrabă stinjenit decit înspăimintat cind o privi pe Kate. Ar fi mai uşor dacă ar fi de faţă celălalt ofiţer al dumneavoastră, inspectorul Tarrant. Vedeţi, e ceva cam jenant...

Nu era genul de cerere pe care Dalgliesh ar fi luat-o în mod normal în consideraţie, dar împrejurările erau neobişnuite.

— Ca ofiţer de poliţie, inspectorul Miskin este obişnuită cu mărturisirile jenante. Dar dacă vă este mai uşor...

— Oh, da, într-adevăr. Vă rog, ar fi mai bine. Ştiu că este o prostie din partea mea, dar mi-ar fi mai uşor.

Dalgliesh făcu un semn de aprobare din cap şi Kate ieşi din încăpere. Piers lucra la computer în camera de la etaj.

— Părintele Betterton are de spus ceva nepotrivit pentru urechile mele caste de femeie, îi zise Kate. AD vrea să te duci tu. Se pare că mantaua lui Treeves nu i-a fost trimisa tăticului. Dacă-i aşa, de ce naiba nu ni s-a spus până acum? Ce au toţi oamenii ăştia?

— Nimic, răspunse Piers. Doar că nu gândesc precum un poliţist.

— Nu gândesc ca nici un om cunoscut de mine vreodată. Prefer să am de-a face cu un infractor

obişnuit în fiecare zi.

Piers îi cedă locul şi coborâ în camera de interogatoriu.

— Aşadar, ce anume s-a întâmplat, părinte? întrebă Dalgliesh.

— Cred că părintele Sebastian v-a spus ca mi-a cerut sa strâng hainele. A fost de părere – ei bine, amândoi am fost de părere – că nu ar fi corect să cerem cuiva din personalul administrativ să facă asta. Hainele morţilor sunt nişte obiecte atât de personale, nu-i aşa? Este întotdeauna neplăcut să te ocupi de ele. Aşa că m-am dus în camera lui Ronald şi le-am adunat. Desigur, nu avea prea multe. Studenţii nu sunt încurajaţi să-şi aducă multe haine sau obiecte personale, ci numai ceea ce este necesar. Am adunat lucrurile, dar când împăturеam mantaua am observat că... Ezită, apoi continuă: Ei bine, am observat că era pătată pe interior.

— Cum era pătată, părinte?

— Păi, era evident că stătuse pe manta şi făcuse dragoste.

— Era o pată de sperma? întrebă Piers.

— Da. Da, era. Una destul de mare. Nu am vrut să-i trimit tatălui său mantaua în felul acela. Ronald nu ar fi dorit sa fac asta şi ştiam – ei bine, toţi ştiam – că Sir Alred nu a vrut ca el să vină la St Anselm, să se facă preot. Dacă ar fi văzut mantaua, ar fi putut să ne facă necazuri.

— Adică un scandal sexual?

— Da, ceva de genul ăsta. Şi ar fi fost umilitor pentru bietul Ronald. Era ultimul lucru care ar fi vrut să se întâmple. În mintea mea lucrurile nu erau foarte clare, dar nu mi s-a părut corect să trimit mantaua înapoi aşa cum era.

— De ce nu aţi încercat să o curăţaţi?

— M-am gândit la asta, dar nu ar fi fost foarte simplu. Mi-era teamă că sora mea o să mă vadă cu ea şi o să mă întrebe ce fac. Şi nici nu mă pricep la

spălat. Desigur, nici nu doream să fiu văzut făcând asta. Apartamentul e mic şi avem – aveam – foarte puţina intimitate. Pur şi simplu am lăsat problema la o parte. Ştiu că a fost o prostie, dar trebuia să pregătesc pachetul pentru şoferul lui Sir Alred şi mi-am zis că o să mă ocup de asta cu altă ocazie. Şi mai era o problemă – nu doream ca cineva de aici să ştie, nu voiam ca părintele Sebastian să afle. Vedeţi, ştiam despre cine e vorba. Ştiam cu cine făcuse dragoste.

— Deci era vorba de o femeie? întreba Piers.

— Da, de o femeie. Ştiu că veţi păstra secretul.

— Dacă nu are nici o legătură cu uciderea arhidiaconului, spuse Dalgliesh, nu există nici un motiv ca altcineva în afară de noi să ştie lucrul ăsta. Dar cred că pot să vă ajut. Este vorba de Karen Surtees?

Pe chipul părintelui Betterton se citi uşurarea.

— Da, de ea este vorba. Da, mi-e teamă că ăsta-i adevărul. Karen a fost. Vedeţi, îmi place să urmăresc păsările şi i-am văzut cu binoclul. Erau împreuna între ferigi. Evident că nu am spus nimănui. Este genul de faptă pe care părintele Sebastian nu ar fi trecut-o uşor cu vederea. Apoi mai era Eric Surtees. E un om bun şi e fericit aici cu noi şi cu crescătoria de porci. Nu am dorit să spun nimic care ar fi putut strica acest echilibru. Şi nu mi s-a părut un lucru atât de îngrozitor. Dacă se iubeau, daca erau fericiţi împreuna... Dar, desigur, nu ştiu cum stăteau lucrurile între ei. Nu cunosc deloc povestea asta. Dar când te gândeşti la cruzimea, orgoliul şi egoismul pe care le acceptăm deseori, ei bine, atunci nu am considerat că Ronald făcea ceva teribil de grav. Ştiţi, el nu era foarte fericit aici. Cumva, nu-şi găsise locul şi nu cred că acasă ar fi fost mai fericit. Aşa că, probabil, avea nevoie de cineva care să-i arate compasiune şi bunătate. Vieţile celorlalţi sunt atât de misterioase, nu-i aşa? Noi nu trebuie să-i jude-

cam. Datoram faţă de morţi aceeaşi mila şi înţelegere ca şi faţă de cei vii. Aşa că m-am rugat şi m-am hotărit să nu spun nimic. Numai că, desigur, am rămas cu problema mantalei.

— Părinte, trebuie s-o găsim rapid. Ce aţi făcut cu ea? întreba Dalgliesh.

— Am făcut-o sul şi am ascuns-o în dulap. Ştiu că pare o prostie, dar la momentul respectiv am crezut ca este o idee buna. Atunci nu părea să fie o graba rezolvarea problemei. Dar zilele au trecut şi a devenit din ce în ce mai dificil să fac asta. Apoi sâmbătă mi-am dat seama că trebuie sa iau o hotărâre. Am aşteptat până când sora mea a plecat la plimbare. Am luat o batistă, am udat-o cu apă fiebinte, am săpunit-o şi am reuşit să curăţ mantaua destul de bine. Am şters-o cu un prosop uscat şi am ţinut-o în faţa focului. Apoi mi-am zis că cel mai bun lucru ar fi sa-i scot eticheta cu numele pentru ca oamenii să nu-şi amintească de moartea lui Ronald. După aceea m-am dus la vestiar şi am atârnat-o în cui – astfel încât, dacă vreunul dintre studenţi şi-ar fi uitat mantaua, să poată să o folosească pe aceasta. M-am decis să-i explic părintelui Sebastian că mantaua nu a fost trimisă cu celelalte haine, fără să-i dau vreo explicaţie: i-a$ fi spus că am atârnat-o în vestiar. Ştiam că avea să presupună că fusesem neglijent şi uitasem de ea. A părut cea mai bună metodă de-a rezolva problema.

Dalgliesh ştia din experienţă că daca grăbeai un martor stricai totul, aşa că reuşi să-şi stăpânească nerăbdarea.

— Şi unde se află mantaua acum, părinte? întrebă el.

— Nu este în cuier, unde am pus-o, ultima din dreapta? Am atârnat-o acolo sâmbătă, chiar înainte de vecernie. Nu e tot acolo? Desigur, n-am avut cum să verific – nu că m-aş fi gândit s-o fac – pentru că aţi încuiat uşa de la vestiar.

— Când aţi pus-o acolo, mai exact?

— După cum v-am mai spus, chiar înainte de vecernie. Am fost printre primii care au ajuns la biserică. Fiind atât de mulţi studenţi plecaţi, eram foarte puţini şi mantalele lor erau aşezate la rind. Am pus mantaua lui Ronald unde v-am spus, pe ultimul cui.

— Părinte, cât timp mantaua a fost la dumneavoastră, aţi purtat-o vreodată?

Părintele îl privi cu ochi uimiţi.

— Oh, nu, n-aş fi făcut una ca asta. Noi avem fiecare mantale negre. Nu aveam de ce s-o port pe-a lui Ronald.

— În mod normal, studenţii îşi poartă numai propriile mantale sau acestea sunt, să zicem, comune?

— Nu, fiecare poarta mantaua proprie. Se poate să le confunde, dar în noaptea aceea acest lucru nu s-a întâmplat sigur. Studenţii nu poarta mantalele la vecernie decât în iernile cele mai friguroase. E o distanţa scurta până la biserică prin peristilul de nord. Iar Ronald nu i-ar fi împrumutat nimănui mantaua. Era foarte pretenţios cu ceea ce-i aparţinea.

— Părinte, de ce nu mi-aţi spus asta mai devreme? îl întrebă Dalgliesh.

Părintele se uita la el cu uimire.

— Nu m-aţi întrebat.

— Dar nu v-aţi gândit, atunci când am examinat toate mantalele şi hainele căutând urme de sânge, că am vrea să ştim dacă nu lipseşte ceva?

— Nu, răspunse simplu părintele John. Şi nu lipsea, nu-i aşa? Era în cuier la vestiar cu celelalte.

Dalgliesh aşteptă. Confuzia vagă a părintelui John se transformă în îngrijorare. Se uită de la Dalgliesh la Piers, dar pe feţele lor nu văzu nimic care să-l liniştească.

— Nu m-am gândit la amănuntele investigaţiei,

la ce făceaţi sau la ce-ar putea reprezenta toate astea, spuse el. Nu am vrut s-o fac şi nu mi s-a părut că e ceva care să mă privească. Tot ce-am făcut a fost să încerc să răspund corect la toate întrebările pe care mi le-aţi pus.

Era o justificare completa, trebui să recunoască Dalgliesh. De ce să se fi gândit părintele John că mantaua are vreo importanţă. Cineva care ar fi cunoscut mai bine procedurile poliţieneşti, mai curios sau mai interesat ar fi oferit informaţiile chiar dacă nu le-ar fi considerat deosebit de utile. Părintele John nu era deloc astfel şi, chiar dacă i-ar fi trecut prin minte să vorbească, protejarea jalnicului secret al lui Ronald Treeves i s-ar fi părut probabil mai importantă.

— Îmi pare rău, zise părintele plin de remuşcări. V-am încurcat investigaţia? Era ceva important?

Oare ce ar fi putut răspunde, se întreba Dalgliesh.

— Ceea ce este important este momentul exact când aţi pus mantaua în cuier, spuse el. Sunteţi sigur că a fost exact înainte de vecernie?

— A, da, sunt sigur. Trebuie să fi fost nouă şi un sfert. Sunt printre primii care ajung la biserica pentru vecernie – aveam de gând să vorbeasc cu părintele Sebastian după slujbă, dar el se grăbea şi nu am apucat. Iar în dimineaţa următoare, când am aflat cu toţii despre crima, mi s-a părut că este un lucru prea lipsit de importanţa ca să-l mai deranjez şi eu.

— Mulţumesc pentru ajutor, părinte. Ceea ce ne-aţi spus este important. Este şi mai important să păstraţi secretul. V-aş fi recunoscător dacă nu aţi pomeni nimănui despre această discuţie.

— Nici măcar părintelui Sebastian?

— Nimănui, vă rog. După terminarea investigaţiei veţi putea să-i spuneţi părintelui Sebastian ce poftiţi. Deocamdată nu vreau ca cei

de aici să ştie că mantaua lui Ronald Treeves se afla în colegiu.

— Dar nu este în alta parte, nu? zise părintele privindu-l cu ochi sinceri pe Dalgliesh. Nu este tot în cuier?

— Acum nu este, părinte, dar cred c-o vom găsi.

Îl conduse cu blândeţe pe părintele Betterton spre uşă. Acesta deveni dintr-odată un bătrinel confuz şi îngrijorat. Însă la uşă îşi aduna puterile şi se întoarse să mai spună ceva:

— Evident că nu voi spune nimănui despre discuţia asta. Mi-aţi cerut să nu fac asta şi mă voi conforma. Dar pot să vă rog să nu pomeniţi nimic despre relaţia lui Ronald Treeves cu Karen?

— Dacă este relevantă pentru moartea arhidiaconului Crampton, va trebui să se afle. Aşa sunt crimele, părinte. Foarte puţine amănunte pot rămâne ascunse când un om are de-a face cu moartea. Dar nu va fi dezvăluită decât dacă este necesar.

Dalgliesh îi sublinie încă o dată importanţa menţinerii secretului în privinţa mantalei şi îl lăsă să plece. Îşi zise că exista un avantaj în faptul că avea de-a face cu preoţii şi studenţii de la St Anselm: odată ce i se făcea o promisiune, putea fi sigur că avea să fie respectată.În mai puţin de cinci minute, întreaga echipă, inclusiv criminaliştii, se reunise în spatele uşilor închise de la Sfintul Matei. Dalgliesh îi puse la curent cu ultimele evoluţii.

— Aşadar, începem căutarea. Mai întâi trebuie să lămurim lucrurile în legătură cu cele trei seturi de chei. După crima lipsea un set. În timpul nopţii, Surtees a luat un set şi nu l-a mai dus înapoi. Acesta a fost recuperat din crescătoria de porci. Asta înseamnă că la Cain trebuie să se fi aflat un al doilea set pe care l-a pus înapoi după crimă. Presupunând că în acea noapte Cain a fost cel care

a purtat mantaua, aceasta ar putea fi ascunsa oriunde, în interiorul colegiului sau în afara lui. Nu este un lucru uşor de ascuns, dar Cain a avut la dispoziţie tot promontoriul şi ţărmul mării şi destul timp între miezul nopţii şi ora cinci şi jumătate. Poate că a ars-o. Există destule şanţuri care brăzdează promontoriul şi din care focul nu ar fi fost observat, chiar dacă cineva se afla prin zonă. Tot ce i-ar fi trebuit ar fi fost nişte parafină şi un chibrit.

— Eu ştiu ce-aş fi făcut cu ea, domnule, spuse Piers. Aş fi dat-o de mineare la porci. Animalele astea mănâncă orice, mai ales dacă este pătat de sânge, caz în care am fi norocoşi să găsim ceva – poate doar lănţişorul de alamă de la guler.

— Atunci, căutaţi-o. Tu şi Ronald ar trebui să începeţi de la Sfintul loan. Am primit aprobarea de la părintele Sebastian să mergem unde dorim, aşa că nu avem nevoie de mandat. Dacă vreunul dintre locatarii caselor vă face probleme, s-ar putea să avem nevoie de aşa ceva. Este însă important ca nimeni să nu ştie ce căutăm. Unde sunt acum studenţii? Ştie cineva?

— Cred că sunt în sala de la primul etaj, răspunse Kate. Părintele Sebastian are seminar de teologie.

— Asta înseamnă că o să fie ocupaţi o vreme. Domnule Clark, tu şi echipa ocupaţi-vă de promontoriu şi de mal. Mă îndoiesc că, pe furtuna din noaptea aceea, Cain s-a dus să arunce mantaua în mare, dar sunt destule ascunzători pe promontoriu. Eu şi Kate ne vom ocupa de casă.

Grupul se dispersă, echipa de criminalişti îndreptându-se spre mare, iar Piers şi Ronald înspre Sfântul Ioan. Dalgliesh şi Kate intrară pe poarta de fier în curtea de vest. Peristilul nordic fusese golit de frunze, dar cercetarea meticuloasă a echipei de criminalişti nu dăduse la iveala nimic interesant, în afară de crenguţa cu frunze încă

proaspete, de pe podeaua apartamentului lui Raphael.

Dalgliesh descuie uşa de la vestiar. Aerul era stătut. Cele cinci mantale cu glugă atârnau în cuier, de parcă se aflau acolo de zeci de ani. Dalgliesh îşi puse mănuşile de latex şi întoarse gluga fiecărei mantale. Etichetele cu numele se aflau la locul lor: Morby, Arbuthnot, Buckhurst, Bloxhan, McCauley. Trecură în spălătorie, unde se găseau două ferestre înalte, cu o masă cu blat sub ele, iar dedesubtul ei patru coşuri de rufe din plastic. În stânga era o chiuvetă adâncă de porţelan, cu un uscător de fiecare parte şi o maşină rotativă de călcat rufe. Cele patru maşini mari de spălat erau fixate pe peretele din dreapta. Toate uşile lor erau închise.

Kate rămase în prag în timp ce Dalgliesh deschise primele trei uşi. În timp ce se apleca spre cea de-a patra, Kate îl văzu încordându-se şi se grăbi spre locul unde se afla. În spatele sticlei groase, neclare, dar uşor de identificat, se vedeau cutele unei haine maronii de lână. Găsiseră mantaua.

Pe capacul maşinii de spălat se găsea un cartonaş alb. Kate îl ridică şi i-l dădu lui Dalgliesh fără să spună o vorbă. Scrise cu negru, cu o ortografie meticuloasă, erau următoarele cuvinte: ,^\cest vehicul nu trebuie parcat în faţa clădirii. Vă rog să îl mutaţi în spate. P.G."

— Părintele Peregrine, zise Dalgliesh, şi se pare că el a oprit maşina. Mai sunt aproape zece centimetri de apă înăuntru.

— E cu sânge? întreba Kate aplecându-se ca să vadă mai bine.

— E dificil de spus, dar celor de la laborator nu le trebuie mult ca să facă identificarea. Sună-i pe Piers şi pe criminalişti, Kate, şi spune-le să nu mai caute. Vreau să fie scoasă uşa de la maşină, apa să fie scursă şi mantaua, trimisă la laborator. Vreau

mostre de păr de la toţi cei de la St Anselm. Slavă Domnului cu părintele Peregrine. Dacă o maşină de mărimea asta ar fi executat tot ciclul mă îndoiesc că am mai fi găsit ceva util, fie sânge, fibre sau fire de păr. Eu şi Piers o să vorbim cu părintele.

— Cu siguranţă că ucigaşul şi-a asumat un risc extraordinar. A fost o nebunie să se întoarcă şi o nebunie şi mai mare să pornească maşina. Numai din întâmplare nu am găsit mantaua mai devreme.

— Nu i-a păsat dacă o găseam. Poate chiar a dorit să fie găsită. Tot ce conta era să nu se facă legătura între el şi manta.

— Dar trebuie să-şi fi dat seama că exista riscul ca părintele Peregrine să se trezească şi să oprească maşina.

— Nu, nu a ştiut asta, Kate. Exista o persoana aici care nu foloseşte niciodată maşinile astea. Îţi aduci aminte de jurnalul doamnei Munroe? Lui George Gregory îi spală Ruby Pilbeam hainele.

Părintele Peregrine se afla la biroul din capătul de vest al bibliotecii, abia zărindu-se după un teanc de cărţi. Nu mai era nimeni prezent.

— Părinte, îl întrebă Dalgliesh, în noaptea crimei aţi oprit una dintre maşinile de spălat?

Părintele Peregrine îşi înălţă capul şi păru să aibă nevoie de câteva secunde ca să-i recunoască pe vizitatori.

— Scuzaţi-mă, spuse el. Domnul comandant Dalgliesh, desigur. Despre ce este vorba?

— Sâmbătă noaptea. În noaptea m care arhidiaconul Crampton a fost ucis. Vă întreb dacă aţi mers în spălătorie şi aţi oprit una din maşinile de spălat.

— Aşa am făcut?

Dalgliesh îi înmână cartonaşul.

— Dumneavoastră aţi scris asta, bănuiesc. Astea sunt iniţialele dumneavoastră, iar acest scris va aparţine.

— Da, aşa este. Of, Doamne, se pare că am încurcat biletele.

— Ce scria pe cel corect?

— Ca studenţii nu au voie să folosească maşinile de spălat după vecernie. Eu merg devreme la culcare şi am somnul foarte uşor. Maşinile sunt vechi şi, când sunt în funcţiune, fac un zgomot extrem de deranjant. Defectul este la sistemul de alimentare cu apa, nu la maşini, dar cauza nu este foarte importanta. Studenţii trebuie să păstreze tăcerea după vecernie. Nu este un moment potrivit să-şi spele rufele.

— Şi aţi auzit maşina, părinte? Dumneavoastră aţi pus biletul ăsta?

— Eu trebuie s-o fi făcut. Dar cred că eram pe jumătate adormit la momentul respectiv şi mi-a ieşit cu totul din minte că am făcut-o.

— Cum de s-a întâmplat asta, părinte? întrebă Piers. Nu eraţi prea adormit să scrieţi biletul, să găsiţi o hârtie şi ceva de scris.

— Dar v-am explicat, inspectore. Este biletul greşit Am destul de multe scrise deja. Sunt la mine în cameră dacă vreţi să le vedeţi.

D urmară prin uşa care ducea în camera lui ca o chilie. Acolo, deasupra bibliotecii pline de căiţi, se afla o cutie de carton cu vreo jumătate de duzină de cartonaşe. Dalgliesh le răsfiră., Acest birou îmi aparţine. Studenţii nu au voie să-şi lase cărţile aici"; „Vă rog să puneţi la loc cărţile pe acest raft în ordinea exactă"; , Aceste maşini nu trebuie utilizate după vecernie. Pe viitor, orice maşină care va fi pornită după ora zece va fi închisa";, Acest avizier este exclusiv destinat anunţurilor oficiale, nu schimbului de banalităţi între studenţi". Toate purtau iniţialele P.G.

— Mi-e teama că eram foarte adormit, spuse părintele Peregrine. Am luat un cartonaş greşit.

— Aţi auzit maşina pornind la un moment dat

noaptea şi v-aţi dus să opriţi zgomotul. Nu v-aţi dat seama de importanţa acestui lucru atunci când v-a întrebat inspectorul Miskin?

— Tânăra m-a întrebat dacă am auzit pe cineva intrând sau ieşind din clădire sau dacă am ieşit eu. Îmi amintesc exact cuvintele. Mi-a spus că trebuie să fiu foarte exact în răspunsurile pe care i le dau. Aşa am şi fost. Am spus că nu. Nu am fost întrebat nimic despre maşinile de spălat.

— Uşile tuturor maşinilor erau închise. De obicei, când nu sunt folosite, ar trebui lăsate deschise. Dumneavoastră le-aţi închis, părinte?

Părintele Peregrine spuse mulţumit de sine:

— Nu-mi amintesc, dar cred că am făcut-o. Este ceva firesc. Este vorba de ordine, înţelegeţi? Nu-mi place să le văd deschise. Nu exista nici un motiv să fie lăsate aşa.

Gândurile părintelui Peregrine păreau să fie la birou şi la munca pe care o avea de făcut. Îi conduse înapoi în biblioteca şi apoi se aşeză la birou, de parcă discuţia s-ar fi încheiat.

Dalgliesh spuse cu toata autoritatea de care fu în stare:

— Părinte, vreţi să mă ajutaţi să-l prind pe criminalul acesta sau nu?

Părintele Peregrine, deloc intimidat de statura de 1,85 m a lui Dalgliesh care îl domina, păru să mediteze asupra întrebării de parcă era o afirmaţie, nu o acuzaţie.

— Criminalii trebuie prinşi, desigur, răspunse el, dar nu cred că am competenţa necesară să vă ajut, domnule comandant. Nu am deloc experienţa în activitatea de investigaţie a poliţiei. Cred că ar trebui să vorbiţi cu părintele Sébastian sau cu părintele John. Amândoi citesc multe romane poliţiste şi probabil că se pricep cumva la asta. O dată părintele Sébastian mi-a împrumutat un roman. Cred că era de Michael Innes. Mi-e teamă

însă că era prea avansat pentru mine.

Piers, rămas fără cuvinte, îşi ridică ochii spre cer şi întoarse spatele acestui potop de cuvinte. Părintele Peregrine îşi lăsă ochii în carte, dar apoi deveni din nou agitat şi-şi ridică privirea.

— Doar o idee. Criminalul acesta, după ce a înfăptuit crima, în mod sigur a dorit să plece cât mai repede de la locul faptei. Bănuiesc că avea o maşină pregătita în faţa porţii vestice. Nu-mi vine să cred, domnule comandant, că a considerat că este momentul potrivit să-şi spele rufele. Maşina de spălat este un tertip.

— Şi nu aţi văzut şi nu aţi auzit nimic când aţi ieşit din cameră?

— După cum v-am explicat, domnule comandant, nu-mi amintesc când am plecat din cameră. Totuşi, biletul meu şi faptul că maşina era oprită sunt de necontestat. Desigur, dacă ar fi intrat cineva la mine în cameră ca să ia cartonaşul aş fi auzit. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult.

Părintele Peregrine îşi întoarse din nou atenţia la cărţile sale, iar Dalgliesh şi Piers îl lăsară cu munca lui.

Odată ce părăsiră biblioteca, Piers spuse:

— Nu-mi vine să cred! Omul e nebun! Şi este de presupus cá are competenţa de a preda cursuri postuniversitare!

— Şi o face excelent, din cite am auzit. Îmi închipui cum s-a întâmplat. Se trezeşte, aude un zgomot pe care îl detestă, se scoală pe jumătate adormit şi duce ceea ce crede el că este biletul potrivit, apoi se baga din nou în pat. Problema e că el nu poate să creadă că cineva de la St Anselm a comis crima. Respinge posibilitatea asta. La fel ca în cazul părintelui John şi a mantalei. Nici unul nu a încercat să ne pună beţe-n roate – nu refuză să ne ajute în mod deliberat. Nici unul nu gândeşte ca un polişist şi întrebările noastre par irelvante. Nu

pot să accepte posibilitatea ca cineva de la St Anselm să fie responsabil.

— Atunci îi aşteaptă un şoc al naibii de mare, replică Piers. Dar părintele Sebastian? Părintele Martin?

— Ei au văzut cadavrul, Piers. Ştiu unde şi cum. Întrebarea este: ştiu şi cine?În spălătorie, mantaua plină de apă fusese scoasă cu grijă şi băgată într-un sac de plastic. Apa, atât de vag rozalie încât era parcă mai mult o iluzie, fusese pusă în sticle şi etichetată. Doi membri ai echipei lui Clark căutau amprente pe maşina de spălat. Lui Dalgliesh i se părea o activitate inutila – Gregory purtase mănuşi în biserică şi era puţin probabil că şi le scosese înainte să se întoarcă acasă. Cu toate acestea, amprentele trebuiau căutate; avocaţii apărării vor urmări în mod sigur să găsească ocazia de a pune sub semnul întrebării acurateţea investigaţiei.

— Acest lucru confirmă că Gregory este suspectul principal, dar, de altfel, aşa a fost din momentul în care am aflat de căsătoria lui. Apropo, unde se află acum? Se ştie?

— A plecat cu maşina la Norwich azi-dimineaţă, răspunse Kate. I-a spus doamnei Pilbeam că se va întoarce după-amiază. Ea îi face curăţenie în casă şi se afla acolo în această dimineaţă.

— O să-l interogăm imediat ce se întoarce şi de data asta ca la carte. Vreau ca interogatoriul să fie înregistrat. Două lucruri sunt foarte importante. Nu trebuie să ştie că mantaua lui Treeves a fost lăsata la colegiu sau că maşina de spălat a fost oprită. Piers, vorbeşte iarăşi cu părintele John şi cu părintele Peregrine. Fă-o cu tact. Încearcă să-l faci pe părintele Peregrine să priceapă mesajul.

Piers plecă.

— Nu am putea să-l rugăm pe părintele Sebastian să anunţe că uşa spre peristilul de nord

este deschisă şi că pot folosi spălătoria? întrebă Kate. Apoi am putea să aşteptăm ca Gregory să vină după manta. Va dori să afle daca am găsit-o.

— Ingenios, Kate, dar asta nu va dovedi nimic. Nu o să cadă într-o asemenea capcană. Dacă se hotărăşte să vină, o să aducă şi nişte haine murdare cu el. Dar de ce ar face-o? Intenţia lui a fost ca mantaua să fie găsită – încă o dovadă care să ne convingă că a fost o treabă din interior. Tot ce-l interesează este ca noi să nu putem dovedi că el a fost cel care a purtat-o în noaptea crimei. În mod normal, ar fi fost în siguranţă. A avut ghinion că Surtees s-a dus la biserică.sâmbătă noaptea. Fără mărturia lui nu ar fi existat nici o dovadă că ucigaşul a purtat o manta. Ghinion a avut şi că maşina de spălat a fost oprita. Dacă şi-ar fi încheiat ciclul, orice dovadă ar fi fost mai mult ca sigur distrusă.

— Ar putea pretinde că Treeves i-a împrumutat mantaua cu ceva timp în urmă, afirmă Kate.

— Dar nu ar fi foarte credibil. Treeves era un tânăr foarte egoist cu propriile bunuri. De ce să-şi fi împrumutat cuiva mantaua? Dar ai dreptate. Probabil că asta va fi parte a apărării lui.

Piers, care se întorsese, spuse:

— Părintele John era în bibliotecă cu părintele Peregrine. Cred că amândoi au priceput mesajul. Dar ar fi mai bine să-l aşteptăm pe Gregory şi să-l abordăm imediat ce se întoarce.

— Şi dacă vrea un avocat? întrebă Kate.

— Atunci va trebui să aşteptăm până când vine unul, spuse Dalgliesh.

Dar Gregory nu solicită un avocat. O oră mai târziu se aşeză la masa din camera de interogatoriu, fără să arate nici un semn de îngrijorare.

— Cred că-mi cunosc drepturile, începu el, şi cât de departe putem ajunge fără să trebuiască să cheltuiesc bani pe un avocat. Nu-mi permit unul

care să fie cu adevărat bun, iar cei pe care mi-i permit nu mi-ar fi de nici un folos. Avocatul meu, deşi este extrem de competent când vine vorba să întocmească un testament, ar reprezenta o povară care ne-ar scoate din sărite pe toţi. Nu l-am ucis eu pe Crampton. Nu numai că orice formă de violenţă îmi repugnă, dar nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea.

Dalgliesh se hotărise să lase interogatoriul pe seama lui Kate şi Piers. Amândoi stăteau faţă în faţă cu Gregory, în timp ce Dalgliesh se dusese la fereastra dinspre est. Îşi spuse că era un loc foarte ciudat pentru desfăşurarea unui interogatoriu. Camera modest mobilată, cu masa pătrată, patru scaune cu spătar drept şi două fotolii, nu se schimbase de prima dată când o văzuseră. Se schimbase numai becul mai puternic care atârna deasupra mesei. Singurele semne ale prezenţei lor se aflau în bucătărie – colecţia de căni, mirosul slab de cafea şi de sandviciuri – şi în salonaşul mai confortabil de vizavi, unde doamna Pilbeam pusese chiar şi un vas cu flori. Dalgliesh se întreba ce impresie i-ar fi făcut unui privitor oarecare scena de faţă, spaţiul funcţional aproape gol, cei trei bărbaţi şi femeia atât de evident implicaţi în ceea ce făceau. Putea fi la fel de bine un interogatoriu sau o conspiraţie şi zgomotul ritmic al valurilor sublinia atmosfera ameninţătoare şi caracterul ei secret.

Kate dădu drumul la casetofon şi parcurseră etapa preliminară. Gregory îşi spuse numele şi adresa, iar cei trei poliţişti, numele şi rangul.

Piers fu cel care începu seria întrebărilor:

— Arhidiaconul Crampton a fost ucis în jur de miezul nopţii sâmbăta trecută. Unde vă aflaţi după ora zece în seara aceea?

— V-am mai spus asta când am discutat prima dată. Eram acasă şi ascultam Wagner. Nu am ieşit din casă până când nu am fost chemat telefonic la

întrunirea solicitată de Sebastian Morell în bibliotecă.

— Avem dovezi că cineva a intrat în camera lui Raphael Arbuthnot în noaptea aceea. Dumneavoastră aţi fost?

— Cum aş fi putut? V-am mai spus că nu am ieşit din casă.

— Pe 27 aprilie 1988 v-aţi căsătorit cu Clara Arbuthnot şi ne-aţi spus că Raphael este fiul dumneavoastră. În momentul încheierii căsătoriei ştiaţi că în urma ceremoniei va deveni copil legitim şi va ajunge astfel moştenitorul Colegiului St Anselm?

Urmă o scurtă pauză. Dalgliesh îşi spuse: „Nu are idee cum am aflat de căsătoria lui. Nu este sigur cât de mult ştim".

— La momentul respectiv nu ştiam, spuse Gregory. Mai târziu – nu-mi aduc aminte exact când – am aflat că prin legea din 1976 fiul meu a devenit legitim.

— Atunci când v-aţi căsătorit cunoşteaţi prevederile testamentului domnişoarei Agnes Arbuthnot?

De data asta nu mai urmă nici o ezitare. Dalgliesh era convins că Gregory se interesase, probabil făcuse cercetări la Londra. Dar făcuse asta sub un alt nume şi putea fi destul de sigur că cel puţin acest lucru nu putea fi descoperit cu uşurinţa de poliţişti, aşa că spuse:

— Nu, nu le cunoşteam.

— Şi soţia dumneavoastră nu v-a spus nimic despre asta înainte sau după căsătorie?

Din nou o scurtă ezitare şi o fluturare din gene. Apoi Gregory se decise să rişte:

— Nu, nu mi-a spus. Era mai preocupată de salvarea propriului suflet decât de bunăstarea financiară a fiului nostru. Şi dacă aceste întrebări oarecum naive sunt menite să sublinieze că am avut un mobil, aş dori să subliniez că şi cei patru

preoţi rezidenţi aveau.

— Parcă ne-aţi spus că nu cunoşteaţi prevederile testamentului, interveni Piers.

— Nu mă refeream la avantajele pecuniare. Mă gândeam la faptul că practic nimeni de la colegiu nu-l plăcea pe arhidiacon. Şi dacă vreţi sa insinuaţi că l-am ucis pe arhidiacon ca să-i asigur fiului meu o moştenire, vreau să subliniez că oricum colegiul urma să fie închis. Toţi ştiam că timpul pe care aveam să îl petrecem aici era limitat.

— Închiderea era inevitabilă, poate, dar nu iminenta, spuse Kate. Părintele Sebastian ar fi putut negocia funcţionarea lui pentru încă un an sau doi. Suficient pentru ca fiul dumneavoastră să-şi definitiveze pregătirea şi să fie hirotonisit. Nu asta doreaţi?

— Aş fi preferat să aibă o altă carieră. Dar, după câte am înţeles, asta este una dintre cele mai mici probleme ale unui părinte. Rareori copii fac alegeri înţelepte. Şi, cum l-am ignorat pe Raphael timp de douăzeci de ani, nu cred că mă pot aştepta să am un cuvânt de spus în felul în care îşi organizează viaţa.

— Astăzi am aflat, interveni Piers, că ucigaşul arhidiaconului a purtat în mod sigur mantaua unuia dintre studenţi. În spălătorul de la St Anselm am găsit o astfel de manta maro într-una dintre maşinile de spălat. Dumneavoastră aţi pus-o acolo?

— Nu, nu eu şi nici nu ştiu cine a făcut-o.

— Mai ştim ca cineva, probabil un bărbat, i-a telefonat doamnei Crampton la ora nouă şi jumătate în seara crimei, sub pretextul că sună de la dieceză, şi a cerut numărul de mobil al arhidiaconului. Dumneavoastră aţi făcut asta?

Gregory îşi reţinu un uşor zâmbet.

— Este un interogatoriu surprinzător de simplist din partea uneia dintre cele mai prestigioase echipe a Scotland Yard-ului, după câte am înţeles că sunteţi consideraţi. Nu, nu am

dat acel telefon şi nu ştiu cine a făcut-o.

— La un moment dat preoţii şi cei patru studenţi ramaşi la colegiu s-au dus la vecernie. Dumneavoastră unde eraţi?

— Acasă, scriam eseuri. Şi nu am fost singurul bărbat care nu a participat la slujbă. Yarwood, Stannard, Surtees şi Pilbeam au rezistat tentaţiei de a auzi predica arhidiaconului; la fel şi cele trei femei. Sunteţi siguri că un bărbat a fost cel care a telefonat?

— Uciderea arhidiaconului nu a fost singura tragedie care a pus în pericol viitorul colegiului, spuse Kate. Moartea lui Ronald Treeves nu a fost de nici un ajutor. A fost cu dumneavoastră vineri seara. A doua zi a murit. Ce s-a întâmplat în acea vineri?

Gregory o privi ţintă. Expresia de dispreţ şi silă de pe faţa lui era atât de evidenta, de parcă ar fi scuipat-o. Kate se înroşi, dar continuă:

— Fusese respins şi trădat. A venit la dumneavoastră pentru alinare şi îmbărbătare şi dumneavoastră l-aţi alungat. Nu asta s-a întâmplat?

— A venit la mine pentru o lecţie din Noul Testament în greaca veche. Recunosc că lecţia a fost mai scurtă decât de obicei, dar asta a fost dorinţa lui. E evident că ştiţi ca a furat anafura sfinţită. L-am sfătuit să se spovedească părintelui Sebastian. Era singurul sfat pe care i-l puteam da; şi dumneavoastră aţi fi făcut la fel. M-a întrebat dacă asta ar putea să însemne exmatricularea şi i-am spus că, având în vedere modul specific în care părintele Sebastian priveşte realitatea, părerea mea este că da. Dorea o îmbărbătare, dar nu puteam să i-o ofer. Era mai bine să rişte să fie exmatriculat decât să cadă pe mâna unei şantajiste. Era fiul unor oameni bogaţi; ar fi putut s-o plătească pe femeia aia ani de-a rândul.

— Aveaţi vreun motiv să presupuneţi că

domnişoara Surtees este o şantajistă? Cât de bine o cunoaşteţi?

— Destul de bine ca să ştiu că este o tânără lipsită de orice scrupule căreia îi place puterea. Secretul lui putea fi oricând dezvăluit.— Aşa că el s-a sinucis, spuse Kate.

— Din nefericire. Acest lucru nu putea fi prevăzut sau împiedicat.

— Apoi a urmat o a doua moarte, zise Piers. Avem probe că doamna Munroe descoperise că sunteţi tatăl lui Raphael. V-a spus ceva despre asta?

Urmă o altă pauză. Gregory îşi pusese mâinile pe masă şi acum şi le privea. Dalgliesh nu putea să-i vadă faţa, dar ştia că bărbatul luase o hotărâre. Se întreba din nou cât ştia poliţia şi cât de sigură era pe informaţii. Vorbise Margaret Munroe şi cu altcineva? Lăsase poate o scrisoare?

Tăcerea dură mai puţin de şase secunde, dar păru mai lungă. Apoi Gregory spuse:

— Da, a venit să mă vadă. Făcuse câteva cercetări – nu mi-a spus ce anume – care îi confirmaseră bănuielile. Se pare că două lucruri o îngrijorau. Primul – ca îl minţisem pe părintele Sebastian şi lucram aici pentru cu totul alt motiv decât se credea. Al doilea, mai important – că trebuia să-i spun adevărul lui Raphael. Nici una din aceste chestiuni nu o privea, dar mi s-a părut înţelept să-i explic de ce nu mă căsătorisem cu mama lui Raphael când aceasta a rămas însărcinată şi de ce mă răzgândisem ulterior. I-am spus că aşteptam să-i spun fiului meu în momentul când consideram că această veste nu va fi foarte neplăcută pentru el. Doream să aleg eu momentul propice. Putea să stea liniştită că o să-i spun lui Raphael înainte de terminarea trimestrului. Având în vedere acest angajament – pe care, de altfel, nu avea nici un drept să mi-l smulgă – mi-a promis că o să păstreze secretul.

— Şi în noaptea aceea a murit, spuse Dalgliesh.

— Din cauza unui atac de cord. Dacă şocul descoperirii şi efortul confruntării cu mine s-au dovedit a fi fatale, îmi pare rău. Nu pot să fiu făcut răspunzător pentru toate decesele care se petrec la St Anselm. Probabil că o să mă acuzaţi şi că am împins-o pe Agatha Betterton pe scara de la pivniţă.

— Şi aţi făcut-o? întrebă Kate.

De data asta Gregory reuşi să-şi ascundă sentimentul de antipatie.

— Am crezut că vă ocupaţi de investigarea morţii arhidiaconului Crampton, nu că încercaţi să mă transformaţi într-un ucigaş în serie. Nu ar trebui sa ne concentrăm pe singura moarte care, fără îndoială, a fost o crimă?

Dalgliesh fu cel care vorbi:

— Avem nevoie de mostre de păr de la toţi cei care se aflau la colegiu sâmbătă noaptea. Presupun că nu aveţi nici o obiecţie?

— Nu, dacă această umilinţă va fi extinsă asupra tuturor celorlalţi suspecţi. Nu e o procedura care să necesite o anestezie generală.

Prelungirea interogatoriului avea un scop. Continuară cu rutina specifică încheierii interogatoriului şi Kate opri casetofonul.

— Dacă vreţi mostrele de păr, ar fi bine să veniţi acum să le luaţi, afirmă Gregory. Am de gând să mă apuc de lucru şi nu-mi place să fiu întrerupt.

Apoi se îndepărtă în noapte.

— Vreau mostrele în noaptea asta, spuse Dalgliesh. După aceea am de gând să mă duc la Londra. Vreau să fiu la laborator când va fi examinată mantaua. Ar trebui să obţinem rezultatul în vreo două zile, dacă i se acordă prioritate. Voi doi şi Robbins rămâneţi aici. Voi vorbi cu părintele Sebastian să vă mutaţi aici. Cred că vă va putea da saci de dormit şi saltele

dacă nu mai sunt paturi libere. Vreau ca Gregory să fie supravegheat non-stop.

— Şi dacă nu obţinem nimic de pe manta? întrebă Kate. Tot ce avem până acum sunt dovezi indirecte. Fără probe judiciare nu avem nici un caz.

Rostise un adevăr evident, aşa că nici Dalgliesh şi nici Piers nu-i răspunseră.

14

Când trăia sora lui, părintele John apărea doar rareori la masă, cu excepţia cinei, când toţi membrii comunităţii erau aşteptaţi să fie prezenţi pentru ceea ce părintele Sebastian considera a fi o celebrare unificatoare a vieţii în comunitate. Dar acum, oarecum pe neaşteptate, părintele John sosi la ceaiul de marţi după-amiaza. Dar după decesul domnişoarei Betterton nu mai existase un ceremonial de reunire a întregului colegiu; ştirea fusese dată fiecărui preot şi student în parte de părintele Sebastian, cât mai discret posibil. Cei patru studenţi îşi exprimaseră deja condoleanţele părintelui John şi acum încercau să-şi arate simpatia umplându-i ceaşca de ceai şi aducându-i pe rind sandviciuri, biscuiţi şi prăjituri de la masa din refectoriu. Părintele stătea lângă uşă, un om mărunţel şi liniştit, de o politeţe desăvârşită, care zâmbea din când în când. După ceai, Emma îi sugera că e gata să pună ordine în lucrurile domnişoarei Betterton şi amândoi se îndreptară împreună spre apartament.

Emma se întrebase cum ar putea să strângă lucrurile şi îi ceruse doamnei Pilbeam doi saci de plastic tare, unul pentru lucruri care să fie trimise la Oxfam sau la altă organizaţie de caritate şi altul pentru hainele care urmau să fie aruncate. Dar cei doi saci negri pe care îi primise i se păruseră atât de nepotriviţi pentru altceva decât pentru gunoi, încât se decisese să sorteze întâi lucrurile din dulap, apoi să le pună în saci şi să le ia atunci când

părintele John nu va fi de faţă.

Emma îl lăsă în lumina slaba răspândită de flăcările albastre ale focului de gaz şi se duse în dormitorul domnişoarei Betterton. Lustra cu un abajur demodat şi prăfuit, care atârna din mijlocul tavanului, răspândea o lumină insuficienta, dar veioza de pe noptiera de lângă patul cu cadru de alamă era dotată cu un bec mai puternic şi, înclinând-o astfel încât să lumineze camera, Emma reuşi să-şi înceapă treaba. În dreapta patului se afla un scaun cu spătar înalt şi un scrin cu forme curbate. Singura mobilă care se mai afla acolo era un imens dulap de mahon decorat cu cartuşe sculptate care ocupa spaţiul dintre cele două ferestre mici. Emma deschise uşa şi simţi mirosul de mucegai combinat cu cel de tweed, lavandă şi naftalină.

Dar sarcina sortării şi aruncării unor lucruri se dovedi mai puţin dificilă decât se temuse. În viaţa ei solitară, domnişoara Betterton se descurcase cu puţine haine şi era greu de crezut că-şi cumpărase ceva nou în ultimii zece ani. Emma scoase din dulap o haină grea de bizam cu petice roase de molii, doua costume de tweed, cu jachete având periniţe exagerat de mari la umeri, care arătau de parcă fuseseră purtate ultima oară în anii 1930, o colecţie pestriţa de jachete cu nasturi şi fuste lungi de tweed, rochii de seară de catifea şi satin de o calitate excelenta, dar cu o croiala ieşita de mult din vogă, pe care o femeie modernă nu ar fi acceptat să le poarte decât, poate, la un bal mascat. Scrinul conţinea cămăşi şi lenjerie intimă, chiloţi cu mânecuţe spălaţi, dar pătaţi între picioare, veste cu mâneca lungă şi şosete groase. Puţine lucruri de aici puteau fi date de pomană.

Emma simţi brusc repulsie şi mila pentru domnişoara Betterton la gândul că inspectorul Tarrant şi colegii lui au putut scotoci printre aceste rămăşiţe amărâte. Ce-or fi aşteptat să

găsească – o scrisoare, un jurnal, o mărturisire? Membrii congregaţiilor medievale, expuşi duminica de duminică Ia imaginile terifiante ale *Judecăţii de Apoi,* se rugau să fie feriţi de o moarte brusca, temându-se că ar putea să ajungă în faţa creatorului lor nespovediţi. Omul modem, în clipa de pe urma, regreta mai degrabă că-şi lăsa biroul în dezordine, ambiţiile nerealizate şi scrisorile incriminatoare.

În sertarul de jos găsi ceva surprinzător. Învelită cu grijă într-o hârtie cafenie, se afla o tunica de ofiţer de aviaţie cu aripi deasupra buzunarului stâng, două cercuri pe mânecă şi o medalie. Alături era o caschetă destul de uzată, turtită. Emma puse pe pat tunica şi haina de bizam şi le contempla o clipă într-o tăcere nedumerită.Găsi bijuteriile într-o cutie mică de piele pusă în sertarul de sus, stânga, al scrinului. Nu erau multe şi broşele cu camee, inelele masive de aur şi coliere lungi de perle păreau a fi moştenire de familie. Era dificil de apreciat valoarea lor, deşi unele pietre arătau bine şi Emma se întrebă cum ar putea să îndeplinească cât mai bine cererea părintelui John de a le vinde. Poate ca cel mai bun plan ar fi să ducă toate bijuteriile la Cambridge ca să fie evaluate de unul dintre bijutierii din oraş. Între timp, era responsabilitatea ei să le păstreze în siguranţă.

Fundul cutiei era dublu şi, ridicându-l, Emma găsi un plic mic, îngălbenit de vreme. Deschizându-l, în palmă îi căzu un inel. Era de aur şi, deşi pietrele erau mici, aveau o montură frumoasă – un rubin înconjurat de diamante. Într-un impuls de moment, Emma şi-l puse pe degetul mijlociu al mâinii stângi şi îşi dădu seama ce reprezenta: un inel de logodnă. Dacă domnişoara Betterton îl primise de la pilot, atunci acesta trebuie să fi fost ucis; altfel de ce ar fi păstrat uniforma? Emmei îi veni în minte imaginea vie a

unui avion Spitfire sau Hurricane, prăbuşindu-se în spirala în Canalul Mânecii, lăsând în urmă o limbă lungă de foc. Sau fusese un pilot de bombardier, doborât deasupra unei ţinte inamice, alăturându-se în moarte celor ucişi de bombele sale? Oare el şi Agatha Betterton fuseseră amanţi înainte ca el să moară?

Oare de ce era atât de greu de crezut, se întreba ea, că cei bătrâni au fost odată tineri, având puterea şi frumuseţea de animal a tinereţii, că au iubit, au fost iubiţi, au râs şi au fost plini de optimismul de neânfrânat al tinereţii? îi veni în minte imaginea domnişoarei Betterton, în cele câteva ocazii în care o văzuse, mergând cu paşi mari pe poteca de pe stânci, cu broboada de lână pe cap, cu bărbia avântată înainte, de parcă ar fi înfruntat un duşman mai puternic şi mai necruţător decât vântul; trecând pe lângă Emma pe scări şi salutând-o cu un semn scurt din cap sau aruncându-i o privire rapidă cu ochii aceia deconcertant de cercetători. Raphael o plăcuse, dorise să-şi petreacă timpul în compania ei. Dar fusese oare vorba de o afecţiune adevărată sau doar de bunătate? Şi dacă acesta era, într-adevăr, un inel de logodnă, de ce nu-l mai purtase? Dar asta nu era atât de greu de înţeles. Reprezenta ceva care aparţinea trecutului şi trebuia pus de-o parte, la fel cum făcuse şi cu tunica iubitului ei. Nu dorise să aibă în faţa ochilor, în fiecare dimineaţă, această amintire, care reprezenta un simbol care îi supravieţuise celui care i-l dăruise şi îi va supravieţui şi ei, să-şi facă publică durerea şi pierderea cu fiecare gest al mâinii. Era o platitudine să spui că morţii continua să trăiască în amintirea viilor, dar ce substitut era amintirea pentru o voce iubitoare şi două braţe puternice care să te cuprindă? Şi nu era oare subiectul poeziilor din aproape toată lumea, că viaţa şi dragostea, şi frumuseţea sunt trecătoare şi că

şaretele înaripate ale timpul au tăişuri la roţi?

Se auzi o bătaie scurtă la uşă. Emma se întoarse şi o văzu în cadrul uşii deschise pe inspectorul Kate Miskin. Pentru o clipă rămaseră privindu-se şi Emma nu văzu nici un fel de prietenie în ochii celeilalte.

— Părintele John mi-a spus că vă pot găsi aici, începu inspectorul. Comandantul Dalgliesh mi-a cerut să pun pe toată lumea la curent El s-a întors la Londra, iar eu, cu inspectorul Tarrant şi sergentul Robbins rămânem aici. Acum că apartamentele musafirilor au fost dotate cu încuietori, este important să vă încuiaţi noaptea Voi fi la colegiu după vecernie şi o să vă conducem la apartament

Aşadar, comandantul Dalgliesh plecase fără să-şi ia rămas-bun. Dar de ce ar fi făcut-o? Avea treburi mai importante pe cap decât politeţurile obişnuite. Probabil că şi-a luat rămas-bun de la părintele Sebastian. Ce ar mai fi fost necesar?

Tonul inspectorului Miskin fusese de o politeţe desăvârşită şi Emma ştia că antipatia ei nu era justificată.

— Nu este nevoie să fiu însoţită până la apartament, spuse ea. Asta înseamnă că, după părerea dumneavoastră, suntem în pericol?

Urmă o pauză, apoi inspectorul Miskin spuse:

— Nu vreau să spun asta. Doar că există încă un criminal aici, pe promontoriu, şi până nu îl arestăm, este bine ca toată lumea să-şi ia toate măsurile de precauţie.

— Şi credeţi că o să-l arestaţi?

Uimă iarăşi o pauza, apoi inspectorul Miskin răspunse:

— Sperăm că da. La urma urmei, de asta ne aflăm aici, nu-i aşa, ca să arestăm pe cineva. Îmi pare rău că nu pot să vă spun mai multe acum. Ne vedem mai târziu.

Ieşi, închizând uşa în urma ei. Rămasă singură

pe pat, Emma privi la uniforma împăturită şi, cu inelul încă pe deget, simţi că o podidesc lacrimile, dar nu ştia dacă plânge pentru domnişoara Betterton, pentru iubitul ei mort sau un pic pentru ea însăşi. Puse apoi inelul înapoi în pEc şi se apucă să-şi ducă la bun sfirşit treaba

15

A doua zi dimineaţa, Dalgliesh plecă la prima oră spre laboratorul din Lambeth. Toată noaptea trecuta plouase încontinuu şi, deşi acum se oprise, luminile roşu, galben şi verde în permanenta schimbare ale semafoarelor aruncau imagini tremurătoare şi strălucitoare pe şoselele încă ude, iar în aer se simţea mirosul proaspăt al Tamisei umflate de ploaie. Londra pare să doarmă numai câteva ore, între două şi patru dimineaţa, şi chiar şi atunci era un fel de amorţeala neliniştită. Acum, încet-încet, capitala se trezea şi muncitorii, în mici grupuri preocupate, apăreau ca să ia în stăpânire oraşul.

În mod obişnuit, materialul de la scenele crimei din Suffolk ar fi fost trimise la laboratorul de medicină legală de la Huntingdon, dar acesta era suprasolicitat. Lambeth putea să acorde prioritate examinării probelor, aşa cum solicitase Dalgliesh. Era bine-cunoscut la laborator şi fu întâmpinat cu simpatie de personalul de acolo. Doctor Anna Prescot, biologul legist principal care îl aştepta, depusese mărturie la tribunal în câteva cazuri şi Dalgliesh ştia că în mare măsură reuşitele în justiţie se datoraseră reputaţiei ei ca om de ştiinţă, încrederii şi lucidităţii cu care ea prezenta rezultatul cercetărilor în faţa curţii şi siguranţei calme pe care o afişa în timpul întrebărilor puse de partea adversă – dar, ca toţi medicii legişti, nu era membru al poliţiei. Dacă Gregory avea să fie adus în faţa justiţiei, ea se va afla acolo ca martor expert independent care putea să se pronunţe

doar în privinţa faptelor.

Mantaua fusese uscată în dispozitivul destinat acestui scop din laborator şi era întinsă pe una dintre mesele late de examinare sub strălucirea celor patru lămpi fluorescente. Treningul lui Gregory fusese dus în alta parte a laboratorului pentru a se evita contaminarea probelor. Orice fibre transferate de pe trening pe manta urmau să fie prelevate de pe aceasta cu banda adeziva şi apoi examinate la microscop. Daca această examinare preliminară la microscop sugera că exista o potrivire, urma să aibă loc o nouă serie de teste comparative, inclusiv analiza compoziţiei chimice a fibrelor. Dar toate acestea, care necesitau un timp considerabil, aveau să se desfăşoare în viitor. Sângele fusese deja trimis la analiză şi Dalgliesh aştepta raportul fără nerăbdare; nu avea nici o îndoială că aparţinea arhidiaconului Crampton. Ceea ce căuta acum împreună cu doctorul Prescott erau firele de păr. Amândoi, cu măşti şi halate, stăteau aplecaţi deasupra mantalei.

Dalgliesh îşi zise că ochiul uman atent este un instrument de cercetare remarcabil de eficient. Le luă numai câteva secunde să găsească ceea ce căutau. Două fire de păr cenuşiu erau prinse în lănţişorul de alamă de la gulerul mantalei. Doctorul Prescot le desprinse cu delicateţe şi le puse pe o lamelă mică de sticla. Le examina imediat la un microscop de mici dimensiuni şi spuse cu satisfacţie:

— Ambele au rădăcini. Asta înseamnă că avem mari şanse să obţinem un profil ADN.16

Două zile mai târziu, la şapte şi jumătate dimineaţa, Dalgliesh primi un apel telefonic de la laborator în apartamentul lui de pe malul Tamisei. Se reuşise prelevarea de ADN din cele două fire de păr şi acesta aparţinea lui Gregory. Deşi erau nişte

veşti la care se aşteptase, totuşi le primi cu un sentiment de uşurare. Comparaţia la microscop a fibrelor de pe manta şi de pe trening dovedise o potrivire, dar rezultatele testelor finale încă nu sosiseră. Dalgliesh puse receptorul înapoi în furcă şi rămase o clipă pe gânduri. Să mai aştepte sau să acţioneze acum? Nu mai voia să amâne momentul efectuării unei arestări. Testul ADN arătase că Gregory purtase mantaua lui Ronald Treeves şi potrivirea fibrelor putea doar să confirme această descoperire de necontestat. Putea, desigur, să o sune pe Kate sau pe Piers la St Anselm – amândoi ar fi putut să facă o arestare. Dar simţea nevoia să fie şi el prezent acolo şi cunoştea şi motivul. Arestarea lui Gregory, rostirea formulelor cerute de lege va diminua oarecum sentimentul înfringerii pe care o suferise în ultimul caz când cunoscuse identitatea criminalului, ascultase mărturisirea retractată ulterior, dar nu avusese suficiente probe ca să justifice arestarea. Dacă nu ar fi prezent ar însemna să lase ceva neterminat, cu toate că nu era foarte sigur ce anume.După cum se aşteptase, cele două zile fuseseră mai pline decât de obicei. Se întorsese la un munte de treburi, la probleme care erau în competenţa lui şi la altele care îl preocupau în mod deosebit, la fel ca şi pe alţi ofiţeri superiori. Lipsa personalului în poliţie era acută. Era nevoie de recrutarea urgentă a unor oameni inteligenţi, educaţi şi foarte motivaţi din toate păturile sociale, într-un moment când existau alte slujbe care ofereau salarii mai mari, reputaţie şi mai puţin stres. Se simţea nevoia reducerii birocraţiei şi a hârţogăriei, a creşterii eficienţei detectivilor şi a eliminării corupţiei într-o epocă în care mita nu mai era reprezentată de o bancnotă de zece lire strecurată în buzunar, ci o cotă parte din profiturile uriaşe provenite din comerţul ilegal de droguri. Dar acum, cel puţin

pentru scurt timp, Dalgliesh se va întoarce la St Anselm, care nu mai era un loc al bunătăţii neântinate, ci un loc unde îl aştepta o misiune ce trebuia încheiată şi oameni pe care dorea să-i vadă. Se întrebă dacă Emma Lavenham se mai afla la colegiu.

Lăsând la o parte gândurile legate de agenda lui încărcată, de importanţa dosarelor care îi solicitau atenţia şi de întâlnirea planificată pentru acea după-amiază, Dalgliesh lăsă un mesaj adjunctului comisarului şi secretarei lui. Apoi o sună pe Kate. La St Anselm era linişte – o linişte ciudată, după părerea lui Kate. Oamenii îşi vedeau de treburile zilnice oarecum abătuţi, de parcă acel cadavru însângerat s-ar mai fi aflat încă sub *Judecata de Apoi* din biserica. Lui Kate i se părea că toata lumea era în aşteptarea unui deznodământ pe jumătate dorit şi pe jumătate temut. Gregory nu se arăta la faţă. După ultimul interogatoriu, la cererea lui Dalgliesh îşi predase paşaportul şi nu exista posibilitatea să mai aibă un altul. Dar fuga nu se numărase niciodată printre opţiunile lui; Gregory nu avea de gând să fie târit înapoi, acoperit de ruşine, din vreun loc neospitalier de refugiu din străinătate.

Era o zi rece şi Dalgliesh simţi pentru prima data în aerul londonez mirosul metalic al iernii. Un vânt muşcător, dar nehotărât bătea prin centru, însă când ajunse la autostradă rafalele erau mai puternice şi mai regulate. Traficul era neobişnuit de lejer, cu excepţia camioanelor care se îndreptau spre porturile de pe coasta de est, aşa ca Dalgliesh conduse repede şi liniştit, ţinându-şi lejer mâinile pe volan, cu ochii aţintiţi înainte. Ce avea în afară de cele două fire de păr ca instrumente fragile în slujba justiţiei? Însă va trebui să fie de ajuns.

Se gândi apoi la proces şi se trezi formulând argumentaţia apărării. Proba ADN nu putea fi contestată; Gregory purtase mantaua lui Ronald

Treeves. Dar avocatul apărarii va susţine probabil ca Gregory o împrumutase de la Treeves în timpul ultimei lecţii de greacă, susţinând că îi era frig şi că în momentul respectiv purta treningul negru. Nu era un motiv plauzibil, dar oare juriul ar fi crezut asta? Gregory avea un mobil puternic, dar la fel aveau şi ceilalţi, inclusiv Raphael. Crenguţa găsită pe podeaua salonaşului lui Raphael putea să fi fost aruncată înăuntru de vânt când acesta ieşise din apartament ca să meargă la Peter Buckhurst; era mai bine ca acuzarea să nu se lege prea mult de acest amănunt. Telefonul dat doamnei Crampton de la aparatul din colegiu era un element periculos pentru apărare, dar ar fi putut fi dat de alte opt persoane, posibil chiar de Raphael. Apoi mai era cazul împotriva domnişoarei Betterton. Avusese un motiv şi ocazia de a-l ucide pe arhidiacon, dar avea oare forţa să mânuiască acel sfeşnic greu? Nimeni nu mai avea cum să afle: Agatha Betterton era moartă. Gregory nu fusese acuzat de uciderea ei sau a lui Margaret Munroe. În nici unul din cazuri nu existaseră suficiente probe ca sa justifice efectuarea unei arestări.

Drumul dură mai puţin de trei ore şi jumătate. Apropiindu-se de capătul drumului care ducea spre colegiu, Dalgliesh văzu înaintea lui întinderea agitată a mării, cu creste albe, până la orizont. Opri maşina şi o sună pe Kate. Gregory ieşise din casă în urmă cu aproape o jumătate de oră şi se plimba pe plajă.

— Vino la capătul drumului de pe coastă şi adu şi o pereche de cătuşe cu tine. S-ar putea să nu fie nevoie de ele, dar nu vreau să risc.

După câteva minute, Kate se apropie de maşină. Nici unul din ei nu spuse nimic în timp ce ea se sui în maşină, iar Dalgliesh întoarse şi se îndreptă spre şirul de trepte care ducea spre plajă. Îl văzură imediat pe Gregory – o silueta singuratica cu un palton de tweed lung pâna la glezne, cu

gulerul ridicat ca să se apere de vânt, stând la marginea unuia dintre digurile în paragină şi privind marea. În timp ce mergeau cu pietrişul de pe coastă scrâşnindu-le sub tălpi, o pala brusca de vânt îi izbi făcându-i să se aplece. Însă urletul vântului de-abia se auzea, dominat de tunetul valurilor. Unele după altele, acestea se spărgeau în cascade de stropi, iar apa fierbea în jurul digurilor aruncând spuma care dansa şi se rostogolea asemenea unor bule de săpun luminoase pe crestele înalte ale ţărmului.

Unul lângă altul, Kate şi Dalgliesh se îndreptară spre silueta nemişcată a lui Gregory care se întoarse spre ei şi îi privi cum se apropie. Apoi, când îi mai despărţeau douăzeci de metri, Gregory o luă hotărât pe marginea digului ducându-se către un stâlp aflat la capătul lui. Marginea avea numai douăzeci de centimetri lăţime şi se înălţa la mai puţin de treizeci de centimetri de mareea înaltă.

— Dacă va sări, sună la St Anselm. Spune-le că avem nevoie de o barcă şi o ambulanţă.

Apoi păşi cu hotărâre pe marginea digului şi se apropie de Gregory. Când ajunse la circa doi metri de celălalt se opri şi cei doi rămaseră faţă în faţă. Gregory îi strigă cu o voce puternică, dar cuvintele de-abia ajunseră la Dalgliesh peste tumultul mării:

— Dacă aţi venit să mă arestaţi, iată-mă. Dar va trebui să vă apropiaţi. Nu trebuie să-mi spuneţi nişte formule legale ridicole? Cred că am dreptul legitim de a le auzi.

Dalgliesh nu răspunse. Timp de două minute rămaseră în tăcere privindu-se şi lui Dalgliesh i se păru ca scurtul interval de timp fu echivalent cu o jumătate de viaţa de autocunoaştere superficială. Ceea ce simţea acum era ceva nou, o furie mai puternică decât orice îşi putea aminti. Furia pe care o simţise când privise cadavrul arhidiaconului nu era nimic în comparaţie cu această emoţie

copleşitoare pe care nici nu o agrea, nici nu se îndoia de ea, ci pur şi simplu îi accepta puterea. Ştia de ce nu dorise să şadă în faţa lui Gregory la măsuţa din camera de interogatoriu. Stând la o oarecare depărtare se distanţase mai mult decât de prezenţa fizică a adversarului său. Acum nu mai putea să facă acest lucru.

Pentru Dalgliesh slujba nu constituise niciodată o cruciadă. Cunoştea detectivi cărora imaginea victimei în nimicnicia patetică a sfârşitului li se imprima atât de puternic în minte, încât nu putea fi ştearsă decât în momentul arestării ucigaşului. Unii chiar făceau legăminte personale cu soarta: nu vor mai bea, nu vor mai merge la circiumă sau nu-şi vor lua concediu până când ucigaşul nu va fi prins. Dalgliesh le înţelesese mila şi revolta, dar niciodată implicarea personală şi duşmănia. Pentru el, munca de detectiv fusese un angajament profesional şi intelectual pentru descoperirea adevărului. Acum însă nu simţea asta. Nu era numai faptul că Gregory pângărise locul unde Dalgliesh fusese fericit; se întrebă cu amărăciune ce har s-o fi pogorât asupra Colegiului St Anselm doar pentru simpla fericire a lui Adam Dalgliesh. Nu era numai faptul că îl respecta profund pe părintele Martin şi nu putea să-şi scoată din minte chipul cutremurat de groază al acestuia când **îl** văzuse ridicându-şi privirea de la cadavrul lui Crampton; sau acel moment când părul negru al Emmei îl atinsese ca o adiere pe obraz în îmbrăţişarea atât de scurtă că îi era greu să creadă că avusese cu adevărat loc. Aceasta emoţie copleşitoare avea o cauză mai primitivă şi mai puţin no**bila.** Gregory îşi planificase crima şi o pusese în practică când el, Dalgliesh, dormea liniştit la numai cincizeci de metri depărtare. Iar acum dorea să obţină victoria completă. Avea de gând **sa î**noate în mare, fericit în elementul pe care îl iubea, spre o moarte uşoară datorata frigului şi

oboselii. Şi avea de gând chiar mai mult de atât. Dalgliesh îi putea citi gândurile la fel de clar cum Gregory i le putea citi pe ale lui. Avea de gând să-şi ia şi adversarul cu el. Dacă Gregory intra în apă, la fel avea să facă şi Dalgliesh. Nu avea de ales. Nu putea trăi cu amintirea faptului că stătuse şi privise cum se îneacă un om. Şi avea să-şi rişte viaţa nu din compasiune şi omenie, ci din încăpăţânare şi mândrie.

Dalgliesh făcu o comparaţie relativă a forţelor lor. În ceea ce priveşte condiţia fizică, erau probabil la egalitate, dar Gregory era un înotător mai bun. Nici unul nu avea să reziste prea mult în apa rece ca gheaţa, dar dacă ajutoarele soseau rapid – aşa cum probabil urma să se întâmple – puteau supravieţui. Se întreba dacă să meargă înapoi şi s-o pună pe Kate să sune acum la St Anselm ca sa ceară venirea bărcii de salvare, dar se răzgândi; dacă Gregory auzea maşinile sosind în grabă pe drumeagul de pe coastă, nu avea să mai ezite. Mai exista şansa, chiar dacă slabă, să se răzgândească. Dar Dalgliesh ştia că Gregory avea un avantaj aproape copleşitor: numai unul din ei dorea să moară.

Aşa că rămaseră în aşteptare. Apoi, aproape nonşalant, de parcă era o zi de vară şi marea se întindea sclipitoare, albastră cu irizaţii argintii sub razele soarelui, Gregory îşi lăsă haina să cadă de pe umeri şi se aruncă în apă.

Pentru Kate, cele două minute de confruntare muta părură să dureze la nesfârşit. Rămăsese nemişcată, de parcă toţi muşchii îi erau pietrificaţi, cu ochii fixaţi asupra celor două siluete imobile. Involuntar, dar cu atenţie, înaintase. Picioarele îi erau bătute de apele mareei, dar nu părea să-şi dea seama de frigul muşcător. Printre dinţii încleştaţi murmura şi blestema: „Vino înapoi, vino înapoi! Lasă-l să se ducă!", chemându-l pe

Dalgliesh cu o fervoare care ar fi trebuit să ajungă la bărbatul neclintit, aflat cu spatele. Acum că Gregory sărise trebuia să acţioneze. Forma în grabă numărul de la colegiu şi auzi sunetul de apel. Însă nu răspunse nimeni şi Kate se trezi murmurând obscenităţi pe care, în mod obişnuit, nu le-ar li rostit niciodată. Telefonul continuă să sune. Apoi auzi vocea măsurata a părintelui Sebastian. Încercă la rândul ei să spună pe un ton calm:

— Părinte, sunt Kate Miskin şi mă aflu pe plajă. Dalgliesh şi Gregory sunt în apă. Avem nevoie de o barcă şi o ambulanţă. Rapid.

Părintele Sebastian nu îi puse alte întrebări, ci spuse:

— Rămâneţi unde sunteţi ca să marcaţi locul. Venim imediat.

Urmă o aşteptare şi mai lungă, dar pe care Kate reuşi să o
măsoare. După trei minute şi cincisprezece secunde auzi zgomotul maşinilor. Privi cu atenţie peste valurile înspumate, dar cele două capete nu se mai zăreau. Alergă la capătul digului şi rămase pe locul unde stătuse Gregory, fără sa ia în seamă valurile care scăldau stâlpul sau vântul tăios. Brusc, îi văzu – capul cărunt şi cel cu păr închis la culoare, la numai câţiva metri depărtare, – dar curba graţioasă a unui val şi ploaia de stropi care urmă când acesta se sparse reuşi să-i ascundă din nou.

Era important să nu-i piardă din ochi, dar, din când în când, Kate îşi arunca privirea înspre trepte. Auzi sosirea mai multor maşini, dar numai Land Rover-ul se vedea parcat la marginea stâncii. Se părea că întreg colegiul sosise acolo. Lucrau rapid şi metodic. Din baracă fusese scoasă o rampă din lemn acoperit cu ardezie care fusese apoi aşezată pe panta zgrunţuroasă a plajei. Barca gonflabilă rigida alunecă pe rampă, apoi fu ridicată

de câte trei oameni de fiecare latură, care alergară cu ea la malul mării. Kate văzu că Pilbeam şi Henry Bloxham urmau să fie cei care plecau în misiunea de salvare şi fu oarecum surprinsă că în locul lui Henry nu mergea Stephen Morby, care părea mult mai puternic. Dar poate că Henry era un marinar mai experimentat. Părea imposibil să reuşească să lanseze la apă ambarcaţiunea contra valurilor uriaşe, dar în câteva secunde auzi urletul motorului şi îi văzu pe cei doi îndreptându-se spre larg ca apoi să facă o curbă largă, venind spre ea. Kate zări iarăşi pentru moment cele două capete şi arăta înspre ele.

Nici înotătorii, nici barca nu se mai vedeau acum, cu excepţia scurtelor momente când erau ridicate de câte un val. Kate nu putea să facă nimic, aşa că se întoarse la grupul de pe plajă. Raphael avea un colac de sfoară, părintele Peregrine avea o centură de salvare, iar Piers şi Robbins căraseră pe umeri două tărgi de pânză. Veniseră şi doamna Pilbeam şi Emma, prima cu o trusă de prim ajutor, iar cealaltă cu prosoape şi mai multe paturi viu colorate. Stăteau împreuna într-un mic grup şi priveau ţintă marea.

Şi acum barca se întorcea. Sunetul motorului era mai puternic şi brusc aceasta apăru, călărind pe câte un val înalt înainte să cadă odată cu el.

— Au reuşit să-i ia, spuse Raphael. Sunt patru în barcă.

Se apropiau cu o viteza destul de mare, dar părea imposibil ca barca să poată rezista pe marea atât de agitată. Atunci se întâmplă nenorocirea. Sunetul motorului nu se mai auzi şi îl văzură pe Pilbeam aplecându-se disperat peste marginea ambarcaţiunii. Barca era acum lipsită de putere, aruncată dintr-o parte în alta ca o jucărie. Deodată, la douăzeci de metri de mal, partea din spate se ridică, rămase nemişcată câteva secunde,

perpendicular pe apă, apoi se răsturnă.

Raphael legase capătul unei frânghii de unul dintre stâlpii de pe dig şi, prinzându-şi celălalt capăt în jurul taliei, intră în mare. Stephen Morby, Piers şi Robbins îl urmară. Părintele Peregrine îşi scosese sutana şi se aruncă în valurile uriaşe de parcă s-ar fi aflat în elementul său în marea agitată. Henry şi Pilbeam, ajutaţi de Robbins, se luptau cu valurile ca să ajungă la mal. Părintele Peregrine şi Raphael îl apucară pe Dalgliesh, iar Stephen şi Piers pe Gregory. În câteva secunde fură aruncaţi pe pietrişul ţărmului, iar părintele Sebastian şi părintele Martin se grăbiră înspre ei ca să-i tragă din apă. Fură urmaţi de Pilbeam şi Henry care rămaseră întinşi pe mal, încercând să-şi recapete suflarea, în timp ce valurile se spărgeau peste ei.

Numai Dalgliesh îşi pierduse cunoştinţa şi, alergând spre locul unde acesta zăcea nemişcat, Kate văzu că se lovise cu capul de dig şi că sângele amestecat cu apă îi pătase cămaşa. Pe gât avea o urmă, roşie ca sângele, în locul în care îl apucaseră mâinile lui Gregory. Kate îi scoase cămaşa şi o apăsă pe rană, apoi auzi vocea doamnei Pilbeam:

— Daţi-mi voie, domnişoară. Am adus bandaje.

Dar Morby fu cel care preluă controlul situaţiei.

— Să scoatem apa din el, zise el şi, întorcându-l pe Dalgliesh pe burta, începu procedurile de resuscitare.

Ceva mai departe, Gregory, doar în pantaloni scurţi, stătea cu capul între mâini încercând să-şi recapete suflarea, supravegheat de Robbins.

Kate îi spuse pe Piers:

— Adu nişte pături să-l învelim şi o băutură fierbinte. De îndată ce s-a încălzit şi şi-a revenit suficient ca să înţeleagă ce facem, spune-i de ce

este acuzat. Şi pune-i cătuşele. Nu vrem să riscăm. A, şi poţi adăuga tentativa de crimă la acuzaţia principală

Se întoarse apoi spre Dalgliesh. Brusc acesta vărsă apă şi sânge şi murmură ceva neinteligibil. Abia atunci Kate o observă pe Emma Lavenham, albă ca varul la faţă, îngenunchind la capul lui Dalgliesh. Nu spuse nimic dar, văzându-i privirea lui Kate, se ridică şi se îndepărta de parcă şi-ar fi dat seama că nu avea ce să caute acolo.

Ambulanţa nu se auzea venind şi nu ştiau cât timp va dura până la sosirea ei. Piers şi Morby îl ridicară pe Dalgliesh, îl puseră pe o targă şi se îndreptară spre una dintre maşini, cu părintele Martin alături. Cei din grupul care intrase în apă stăteau tremurând, înveliţi în pături, trecând o sticlă de la unul la altul, apoi se îndreptară spre scări. Pe neaşteptate, printr-o breşă în nori, o rază timidă de soare lumină plaja. Privindu-i pe tinerii bărbaţi cum îşi ştergeau părul cu prosoapele şi alergau ca să-şi repună sângele în mişcare, lui Kate îi veni în minte imaginea unei petreceri pe plajă în timpul verii şi i se păru că în orice clipă ar fi putut să înceapă să se alerge unul pe altul în joacă pe nisip.

Ajunseseră sus şi urcară targa în Land Rover. Kate o observă pe Emma lângă ea.

— Va fi bine? întreba Emma.

— Oh, o să supravieţuiască. E un tip rezistent. Rănile la cap sângerează din abundenţa, dar aceasta nu părea să fie adâncă. O să fie externat şi o să se întoarcă la Londra în câteva zile. Ca noi toţi, de altfel.

— Eu plec diseară la Cambridge, zise Emma. Vă rog să-i transmiteţi toate cele bune din partea mea.

Fără să aştepte un răspuns, se întoarse şi se alătura micului grup de studenţi. Gregory, cu

cătuşe la mâini şi învelit în pături, era împins în Alfa Romeo de Robbins. Piers se apropie de Kate şi amândoi rămaseră privind în urma Emmei.

— Se întoarce la Cambridge în seara asta. De ce nu? Acolo îi este locul.

— Şi locul tău unde este? o întreba Piers.

Nu se aştepta să primească un răspuns, dar Kate spuse:

— Cu tine, cu Robbins şi cu AD. Unde ai vrea? La urma urmei, asta mi-e meseria.

Cartea a patra
UN SFÎRŞIT ŞI UN ÎNCEPUT

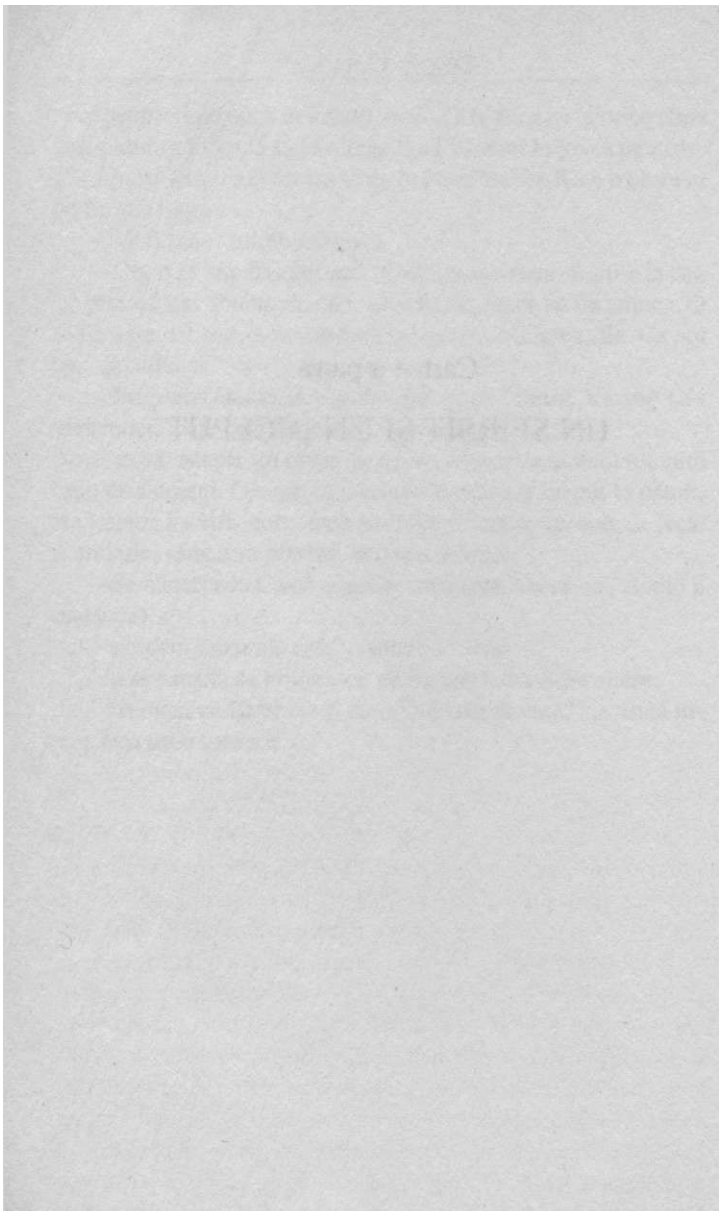

Dalgliesh sosi pentru ultima oară la St Anselm într-o zi minunată de la mijlocul lui aprilie, în care cerul, marea şi pământul însufleţit conspirau într-o dulce armonie a unei calme frumuseţi. Conducea maşina decapotată şi aerul puternic care îi biciuia faţa aducea cu el esenţa – o aromă dulce, nostalgică – zilelor de aprilie din copilăria şi tinereţea lui. Pornise la drum cu câteva îndoieli, dar acestea se risipiseră odată ce trecu de ultima suburbie din estul oraşului şi acum starea lui sufletească se potrivea cu calmul zilei.

Scrisoarea venise de la părintele Martin – o caldă invitaţie de a vizita St Anselm, care era, oficial, închis. Acesta îi scrisese:, Ar fi plăcut să avem ocazia să ne luăm rămas-bun de la prietenii noştri înainte de a pleca şi sperăm că Emma ni se va alătura în weekendul din aprilie". Dorise ca Dalgliesh să ştie că ea va fi acolo; o atenţionase oare şi pe ea? Şi, dacă da, va decide ea să nu vină? Şi iată, în sfârşit, micul drum lateral atât de familiar, uşor de trecut cu vederea dacă n-ar fi fost frasinul îmbrăcat în iederă. Grădinile din faţă ale caselor gemene erau pline de narcise galbene, strălucirea lor contrastând cu galbenul blând al primulelor dese de pe marginea acoperită de iarbă a drumului. În gardurile vii de pe fiecare parte a aleii se iveau primele mlădiţe verzi şi când, cu o tresărire, Dalgliesh văzu prima oară marea, aceasta se întindea în benzi liniştite de albastru sclipitor spre orizontul purpuriu. Sus, deasupra capului, nevăzut şi de-abia auzit, un avion de luptă lăsa o dâră albă zdrenţuită pe cerul fără nori. Sub strălucirea lui, lacul era de un albastru lăptos, calm şi liniştit. Îşi putea imagina licărul peştilor lucitori care alunecau dedesubt, fără să tulbure suprafaţa apei. Furtuna din noaptea uciderii arhidiaconului distrusese ultimele rămăşiţe ale epavei şi acum chiar şi aşchiile negre de lemn

dispăruseră şi plaja se întindea, fără vreo urma de picior de om, între malul de pietriş şi mare. Într-o asemenea dimineaţă, Dalgliesh n-ar fi putut regreta această dovada a puterii vindecătoare a timpului.

ânainte de a coti spre nord, pe drumul de coastă, trase la marginea stâncii şi opri motorul. Era o scrisoare pe care simţea nevoia să o recitească. O primise cu o săptămână înainte ca Gregory să fie condamnat la închisoare pe viaţă pentru uciderea arhidiaconului Crampton. Scrisul era ferm, precis şi drept. Nu era nimic altceva scris, doar pe plic apărea numele lui Dalgliesh.

Îmi cer scuze pentru această scrisoare şi veţi înţelege că nu a fost alegerea mea. Până acum veţi fi aflat că m-am decis să-mi schimb pledoaria de vinovăţie. Aş fi putut pretinde că motivul meu este de a-i scuti pe acei prostănaci patetici, părintele Martin şi părintele John, de chinul prezentării ca martori ai acuzării sau refuzul meu de a-mi vedea fiul ori pe Emma Lavenham expuşi întrebărilor brutale ale avocatului meu. Mă cunoaşteţi mai bine de atât. Motivul meu este, desigur, să mă asigur că Raphael nu va purta toată viaţa stigmatul suspiciunii. Mi-am dat seama că există o şansă reală să fiu achitat. Abilitatea extraordinară a avocatului meu este aproape egală cu mărimea onorariului şi mi-a spus clar că este sigur că pot scăpa cu faţa curată, deşi a avut grijă să nu folosească exact cuvintele acestea. La urma urmei sunt o persoană respectabilă, din clasa mijlocie.

ântotdeauna mi-am propus să fiu achitat dacă ajungeam în faţa justiţiei şi nu aveam nici o îndoială că acest lucru avea să se întâmple. Dar, pe de altă parte, îmi propusesem să-l omor pe părintele Crampton într-o noapte când Raphael nu se afla la colegiu. După cum ştiţi, am avut grijă să merg în apartamentul lui ca să mă asigur că plecase. Oare dacă l-aş fi găsit acasă, aş mai fi comis crima? Răspunsul este nu. Nu în acea noapte şi probabil niciodată. Este puţin probabil că toate condiţiile

necesare pentru a reuşi s-arfi întâmplat să apară din nou. Mi se pare interesant că arhidiaconul a murit din cauza unui simplu act de bunătate al lui Raphael faţă de un prieten bolnav. Am mai observat şi înainte cum răul îşi are rădăcinile în bine. Ca fiu de preot, sunteţi mai competent în abordarea acestei enigme teologice.

Oamenii care, asemenea nouă, trăiesc intr-o civilizaţie aflată pe moarte au trei opţiuni. Putem incerca să Împiedicăm declinul aşa cum un copil clădeşte castele de nisip pe malul unui flux in creştere. Putem ignora moartea frumuseţii, învăţăturii, artei, integrităţii intelectuale, găsindu-ne alinare in propria consolare. Şi asta am încercat să fac timp de ciţiva ani. Sau putem să ne alăturăm barbarilor şi să ne luăm partea de pradă. Asta este alegerea cea mai populară şi în cele din urmă a fost şi a mea. Dumnezeul fiului meu a fost ales de alţii. Raphael a fost în puterea acelor preoţi de la naştere. Eu am vrut să-i ofer şansa unei zeităţi mai contemporane – banii. Acum are bani şi va descoperi că nu va putea să-i dea de pomană, nu pe toţi. Va rămine un om bogat; timpul va demonstra dacă va rămâne preot.

Îmi închipui că nu vă pot spune nimic nou despre crimă. Biletul anonim trimis lui SirAlred a fost menit, desigur, să provoace probleme Colegiului St Anselm şi lui Sebastian Morell. Nu m-am aşteptat să-l aducă la colegiu pe cel mai distins dintre detectivii de la Scotland Yard, dar prezenţa dumneavoastră, departe de a mă împiedica, a adăugat un plus de provocare momentului oportun. Planul meu de a-l ademeni pe arhidiacon în biserică a funcţionat perfect; trebuia să vadă cu ochii lui abominabila faptă pe care i-o descrisesem. Cutia cu vopsea neagră şi pensula le găsisem în biserică şi mărturisesc că mi-a făcut plăcere să vandalizez tabloul. Păcat că arhidiaconul a avut atât de puţin timp să-mi contemple opera.

Poate aveţi semne de întrebare în legătura cu cele două morţi pentru care nu am fost acuzat. Prima – sufocarea lui Margaret Munroe – a fost o necesitate. Nu a fost nevoie de o planificare laborioasă şi moartea ei a

fost uşoară, aproape naturală. Era o femeie nefericită, care probabil mai avea puţin timp de trăit, dar în intervalul acela arii putut face mult rău. Pentru ea nu conta dacă viaţa îi era mai scurtă cu o zi, o lună sau un an. Dar pentru mine însă conta. Plănuisem ca ceilalţi să afle cine sunt părinţii lui Raphael numai după ce St Anselm era închis şi agitaţia provocată de crimă se liniştea. Desigur că v-aţi dat repede seama de esenţa planului meu. Doream să-l ucid pe Crampton şi in acelaşi timp sa arunc suspiciunea asupra colegiului, fără să ofer probe concludente împotriva mea. Voiam să se închidă cât mai curind colegiul, de preferat înainte de hirotonisirea fiului meu, şi doream ca moştenirea să rămână intactă. Şi, trebuie să mărturisesc, mă bucuram la gândul că Sebastian Morell avea să-şi încheie cariera în suspiciune, eşec şi ruşine. El avusese grijă ca eu să mi-o închei în acest fel.

Poate aveţi întrebări în legătură cu moartea tristă a Agathei Betterton, o altă femeie nefericită. Dar asta a fost doar folosirea unei oportunităţi neaşteptate. Vă înşelaţi dacă vă închipuiţi că se afla în capul scărilor când i-am telefonat doamnei Crampton. Nu atunci m-a văzut. Dar m-a văzut în noaptea crimei când am pus cheile la loc. Presupun că aş fi putut s-o ucid atunci, darm-am hotărit să aştept. Era, oricum, considerată o femeie nebună. Chiar dacă m-ar fi acuzat că mă aflam în casă după miezul nopţii, mă îndoiesc că totuşi ar fi avut mai multă greutate cuvântul ei decât al meu. Însă duminică seara a venit să-mi spună că secretul meu era în perfectă siguranţă. Nu a fost niciodată o persoană coerentă, dar mi-a dat de înţeles că nimeni care l-arfí ucis pe arhidiaconul Crampton nu avea de ce să se teamă în privinţa ei. Era un risc pe care nu puteam să mi-l asum. Vă daţi seama că nu aţi putea să dovediţi nici una dintre morţile astea? Mobilul nu este sufícient. Dacă mărturisirea aceasta va ñ folosită împotriva mea, o să neg tot.

Am aflat ceva surprinzător despre crimă, despre violenţă în general. Probabil nu este o noutate pentru tine, Dalgliesh – la urma urmei eşti expert în astfel de chestiuni. Personal, mi se pare interesant. Prima lovitură a fost deliberată, însă nu a fost lipsită de o oarecare greaţă şi repulsie; a fost o chestiune de voinţă. Judecata mea a fost clară: vreau ca acest om să moară; aceasta este cea mai eficientă metodă să-l omor. Intenţionasem să-i aplic numai o lovitură, cel mult două, dar după prima am simţit fluxul adienalinei. Poña de violenţă m-a copleşit. Am continuat să lovesc fără să mă gândesc. Chiar dacă aţi fi apărut în acel moment mă îndoiesc că m-aş ñ oprit. Instinctul de a ucide nu apare când ne gândim la violenţă, ci numai atunci când aplicăm prima lovitură.

Nu mi-am mai văzut fiul de cind am fost arestat. Nu doreşte să mă vadă şi fără îndoială că aşa este mai bine. Am trăit toată viaţa fără afecţiunea celorlalţi şi ar fi penibil să o accept acum.

Aici scrisoarea se încheia. Împaturind-o, Dalgliesh se întrebă cum va suporta Gregory închisoarea, care ar putea dura şi zece ani. Dacă va avea cărţi, probabil va supravieţui. Oare acum privea pe fereastra cu gratii şi îşi doarea să poată mirosi dulceaţa acestei zile de primăvară?

Pomi maşina şi se îndreptă spre colegiu. Uşa din faţă era larg deschisă ca să pătrundă soarele înăuntru şi Dalgliesh păşi în holul pustiu. Lampa era încă aprinsă la statuia Fecioarei, iar în aer mai plutea vagul miros ecleziastic de tămâie, cărţi vechi şi ceară de mobilă. Însă lui Dalgliesh casa i se păru parţial golita, aşteptând cu resemnare tăcută sfârşitul inevitabil.

Nu se auzi nici un sunet de paşi, dar brusc Dalgliesh deveni conştient de prezenţa cuiva şi, ridicând privirea, îl văzu pe părintele Sebastian în capătul scărilor.

— Bună dimineaţa, Adam, zise el, vino sus, te

rog.

Era pentru prima dată, se gândi Adam, când decanul i se adresase pe numele de botez.

Urmându-l în birou, Dalgliesh văzu că se făcuseră unele schimbări. Tabloul lui Burne-Jones nu mai atârna deasupra şemineului şi dispăruse şi bufetul. O schimbare subtilă se petrecuse şi cu părintele Sebastian. Nu mai puita sutană, ci un costum cu guler preoţesc. Şi părea mai bătrin; crima îl marcase şi pe el. Dar trăsăturile austere şi frumoase nu-şi pierduseră autoritatea şi încrederea, la care se mai adăugase ceva: euforia controlată a succesului. Postul pe care îl obţinuse la universitate era unul prestigios şi, probabil, dorit. Dalgliesh îl felicită pentru reuşită.

— Mulţumesc, îi răspunse Morell. Se spune că este o greşeală să te întorci, dar sper că pentru mine şi pentru universitate nu se va dovedi aşa.

Mai discutară câteva minute – o concesie necesară făcuta politeţii. Nu era în firea lui Morell să se simtă stingherit, dar Dalgliesh sesiză că încă îl rodea gândul respingător că omul care stătea acum în faţa lui îl privise odată ca pe un posibil criminal şi se îndoia că Morell va uita sau va ierta vreodată ruşinea de a fi fost amprentat. Acum, de parcă ar fi fost obligat să o facă, îl puse pe Dalgliesh la curent cu schimbările din colegiu.

— Toţi studenţii şi-au găsit locuri la alte colegii teologice. Cei patru studenţi în ultimul an pe care i-aţi cunoscut cu ocazia morţii arhidiaconului au fost acceptaţi la Cuddesdon şi la St Stephen's House, la Oxford.

— Aşadar, Raphael îşi continuă studiile teologice?

— Desigur. Credeaţi că nu o va face? Făcu o pauză, apoi adăugă: Raphael a fost foarte generos, dar tot va rămâne un om bogat

Continuă spunându-i despre preoţi, dar cu o sinceritate mai mare decât s-ar fi aşteptat

Dalgliesh. Părintele Peregrine acceptase un post de arhivar la o bibliotecă din Roma, un oraş în care fusese întotdeauna dornic să se întoarcă. Părintelui John i se oferise o slujba de capelan la o mănăstire lingă Scarborough. Întrucât, ca pedofil condamnat, i se cerea să-şi declare orice schimbare de adresă, mănăstirea îi oferea un refugiu la fel de sigur ca şi St Anselm. Abţinându-se să nu zâmbească, Dalgliesh fu de acord în sinea lui că nici nu se putea gasi un post mai adecvat. Părintele Martin avea să-şi cumpere o casă în Norwich şi familia Pilbeam se muta cu el ca să-l îngrijească, uimind să moştenească locuinţa după moartea lui. Deşi dreptul lui Raphael la moştenire fusese confirmat, situaţia legală era complicată şi erau multe de hotărit, inclusiv dacă biserica avea să fie inclusă în parohia locala sau secularizată. Raphael dorea ca tabloul de van der Weyden să fie folosit ca piesă de altar şi acum i se căuta un loc adecvat. Între timp, pictura era păstrată într-un seif la bancă, la fel şi piesele de argint. Raphael decisese ca cei doi Pilbeam să primească locuinţa în care stăteau, iar Eric Surtees pe a lui. Clădirea principală avea sa fie vândută şi transformată în centru pentru meditaţie şi medicină alternativă. Tonul părintelui Sebastian vadea un oarecare dezgust faţă de această idee, dar Dalgliesh îşi zise că se putea şi mai rău. Între timp, cei patru preoţi şi personalul stăteau tot acolo, la solicitarea administratorilor, până când clădirea avea să fie predată.

Când deveni evident că întâlnirea se apropia de sfârşit, Dalgliesh îi înmână părintelui Sebastian scrisoarea de la Gregory.

— Cred că aveţi dreptul să vedeţi asta, spuse el.

Părintele Sebastian o citi în tăcere. La sfirşit, după ce o împături şi i-o înapoie lui Dalgliesh, zise:

— Mulţumesc. Este uimitor că un om care

iubea limba şi literatura uneia dintre cele mai mari civilizaţii ale lumii se reduce la această autojustificare de prost-gust. Mi s-a spus că ucigaşii sunt întotdeauna aroganţi, dar în cazul lui aroganţa este de mărimea diavolului lui Milton. „Răul să-mi fie Dumnezeu". Mă întreb când a citit ultima dată *Paradisul pierdut*. Arhidiaconul Crampton a avut dreptate când m-a criticat. Ar fi trebuit să-i aleg cu mai multă grijă pe cei pe care îi invitam să lucreze aici. Bănuiesc că rămâneţi peste noapte.

— Da, părinte.

— Va fi o plăcere pentru noi toţi. Sper că te vei simţi bine.

Părintele Sebastian nu-l însoţi pe Dalgliesh la vechiul său
apartament de la Ieronim, dar o chemă pe doamna Pilbeam şi îi dădu cheia. Doamna Pilbeam era neobişnuit de vorbăreaţă, preocupându-se ca Dalgliesh să aibă toate cele necesare în casă. Părea să nu-i vină să plece.

— Părintele Sebastian v-a vorbit despre schimbări. Nu pot să spun că mie şi lui Reg ne place foarte mult ideea medicinei alternative. Totuşi, oamenii care vin aici par destul de inofensivi. Ni s-a cerut să rămânem în continuare la slujbele pe care le avem – şi lui Eric Surtees la fel. Cred că lui îi convine, dar eu şi Reg suntem prea bătrini pentru schimbări. Suntem cu preoţii de mulţi ani şi ne e greu să ne obişnuim cu nişte străini. Domnul Raphael spune că putem să ne vindem casa, aşa că probabil asta vom face ca să punem ceva de-o parte pentru bătrineţe. Probabil că părintele Martin v-a spus că ne gândim să ne mutăm cu el la Norwich. A găsit o casă foarte drăguţă, cu un birou frumos pentru el şi destule camere pentru toţi trei. Doar nu-l vedeţi pe părintele Martin purtându-şi singur de grijă, nu-i aşa, mai ales după optzeci de ani. Va fi bine pentru

el să vadă un pic din viaţa de afară – şi pentru noi la fel. Aveţi tot ce vă trebuie, domnule Dalgliesh? Părintele Martin se va bucura să vă vadă. Îl găsiţi pe plajă. Domnul Raphael a venit pentru weekend, iar domnişoara Lavenham a sosit şi ea

Dalgliesh îşi mută Jaguarul în spatele colegiului şi porni pe jos spre lac. În depărtare văzu că porcii de la Sfântul Ioan umblau acum liberi pe promontoriu. Părea că numărul lor crescuse şi parcă ştiau şi ei că lucrurile stăteau altfel acum. În acel moment, Eric Surtees ieşi din casă cu o găleată în mână.

Dalgliesh merse de-a lungul potecii de pe stâncă până la lac. Din capătul scărilor văzu întreaga plajă. Cele trei siluete păreau să se fi îndepărtat înadins una de alta. În nord, o văzu pe Emma aşezata pe pietriş, cu capul aplecat deasupra unei cărţi. Pe unul dintre digurile din apropiere, Raphael stătea cu picioarele în apă, privind marea. Nu departe de el, pe o flşie nisipoasă, părintele Martin părea că vrea să facă un foc.

Auzind paşii lui Dalgliesh scrâşnind pe pietriş, părintele se ridică în picioare cu greutate şi zâmbi.

— Adam! Mă bucur că ai putut veni. Te-ai întâlnit cu părintele Sebastian?

— Da, şi l-am felicitat pentru postul obţinut.

— E ceea ce şi-a dorit întotdeauna şi ştia că va deveni vacant în toamnă. Însă nu s-ar fi gândit să accepte oferta dacă St Anselm ar fi rămas deschis.

Se puse din nou pe vine ca să-şi continue treaba. Dalgliesh văzu că săpase o groapă puţin adâncă în nisip şi clădea un zid de pietre în jurul ei. Alături se găsea o sacoşă de pânză şi o cutie cu chibrituri. Dalgliesh se aşeză sprijinindu-se pe braţe şi îşi întinse picioarele pe nisip.

Continuând ceea ce începuse, părintele Martin îl întrebă:

— Eşti fericit, Adam?

— Sunt sănătos, am o slujbă care îmi place, mâncare destulă, confort, ocazional obiecte de lux, dacă am nevoie de ele, poezia mea. Dat fiind că trei sferturi din omenire e săracă, nu credeţi că nefericirea ar fi un moft pervers?

— Aş putea chiar spune că este un păcat, ceva împotriva căreia să lupţi din răsputeri. Dacă nu-l putem preaslăvi pe Domnul aşa cum merită, putem măcar să-i mulţumim. Dar sunt oare aceste lucruri suficiente?

— O sa-mi ţii o predica, părinte?

— Nici măcar o omilie. Aş vrea să te văd însurat, Adam, sau cel puţin că îţi împărţi viaţa cu cineva. Ştiu că soţia ta a murit la naşterea copilului. Asta este probabil o mâhnire permanentă Dar nu putem lăsa la o parte dragostea şi nici nu ar trebui s-o facem. Iartă-mă dacă sunt insensibil şi impertinent, dar şi durerea poate fi un moft.

— A, nu durerea mă face să fiu singur, părinte. Nu e vorba de ceva atât de simplu, natural sau demn de admiraţie. Este vorba de egoism. De dragostea pentru liniştea mea, de faptul că nu doresc să fiu rănit sau responsabil pentru fericirea altcuiva Şi nu-mi spuneţi că durerea mi-ar fi de folos la poezii. Ştiu asta. Văd suficientă în munca mea Făcu o pauză, apoi continua: Nu sunteţi un peţitor prea bun. Nu m-ar vrea să ştiţi. Sunt prea bătrân, prea retras, prea neimplicat, poate am prea mult sânge pe mâini.

Părintele Martin alese o piatră rotunda şi o aşează cu atenţie. Părea fericit ca un copil cu aceasta ocupaţie.

— Şi probabil că are pe cineva la Cambridge, adăugă Dalgliesh.

— A, o astfel de femeie sigur are, la Cambridge sau în altă parte. Asta înseamnă că va trebui să-ţi baţi capul şi să rişti un eşec. Dar, cel puţin, ar fi o schimbare pentru tine. Atunci, succes, Adam.

Cuvintele păreau să indice sfârşitul discuţiei. Dalgliesh se ridică în picioare şi privi spre Emma. Văzu că şi ea se ridicase şi se îndrepta spre mare. Îi despărţeau numai cincizeci de metri. , Am să aştept, îşi zise Dalgliesh, şi dacă vine spre mine, asta va însemna ceva chiar dacă vine doar ca să-şi ia rămas-bun." Apoi gândul acesta i se păru lipsit de eleganţă. El era cel care trebuia sa facă prima mişcare. Se apropie şi el de malul marii. Mica foaie de hârtie cu cele şase versuri era încă în portofelul lui. O scoase şi, după ce o rupse în bucăţele mici, o aruncă în primul val, privind apoi cum dispare în linia de spumă care se retrăgea. Se întoarse spre Emma şi văzu că şi ea venea spre el pe fişia de nisip uscat dintre pietriş şi valuri. Ajunse lângă el şi, fără ca vreunul din ei să spună ceva rămaseră umăr lângă umăr privind marea.

Când vorbi, cuvintele ei îl surprinseră pe Dalgliesh:

— Cine e Sadie?

— De ce întrebi?

— Când erai pe jumătate inconştient, păreai să crezi că te aşteaptă.

„Doamne, îşi zise el, cum trebuie să fi arătat, pe jumătate gol pe pietriş, însângerat, plin de nisip, scuipând apă şi sânge, tuşind să-mi dau sufletul."

— Sadie era foarte dulce, spuse el. M-a învăţat că, deşi poezia este pasiune, nu trebuie să reprezinte întreaga viaţă. Sadie era foarte înţeleaptă pentru cei cincisprezece ani şi jumătate pe care-i avea

I se păru că aude un râset scurt, plin de satisfacţie, dar acesta se pierdu în pala bruscă de vânt. Era ridicol ca la vârsta lui să se simtă atât de nesigur. Era sflşiat între resentimentul faţă de această manifestare adolescentina şi plăcerea perversa că era capabil de emoţii atât de puternice. Iar acum cuvintele trebuiau rostite.

Chiar în momentul când acestea se risipeau în bătaia brizei, Dalgliesh le judecă în toată banalitatea şi imperfecţiunea lor.

— Aş dori foarte mult să ne mai vedem, dacă ideea nu ţi se pare respingătoare. M-am gândit – am sperat – că am putea să ne cunoaştem mai bine.

„Probabil că par ca un stomatolog care face o programare", îşi spuse. Apoi se întoarse s-o privească şi ceea ce văzu pe chipul ei îl făcu să-şi dorească să strige de bucurie.

— Există legături bune cu trenul între Londra şi Cambridge, zise ea. În ambele direcţii.

Şi îi întinse mâna.

Părintele Martin terminase de construit vatra focului. Acum scoase din sacul de pânza o bucată de ziar şi o puse în groapă. Apoi aşeza deasupra papirusul de la Anselm şi, aplecându-se, scăpără un chibrit. Hârtia se aprinse imediat şi flăcările săriră asupra papirusului ca pe o pradă. Căldura de moment era puternica şi părintele se dădu înapoi. Văzu că Raphael i se alăturase şi privea în tăcere focul.

— Ce arzi acolo, părinte? îl întreba.

— Ceva scris care a tentat deja pe cineva să păcătuiască şi poate tenta şi pe alţii. E timpul sa dispara.

După o clipă de tăcere, Raphael zise:

— Nu voi fi un preot rău, părinte.

Părintele Martin, un om care îşi arăta foarte puţin sentimentele, îşi puse în treacăt mâna pe umărul lui Raphael şi spuse:

— Aşa e, fiule. Cred că vei fi un preot bun. Priviră împreună cum focul se stinge încet şi ultimul fir de fum alb se pierde deasupra mării.

NOTA AUTORULUI

Prin plasarea acţiunii acestui roman poliţist într-un colegiu teologic al Bisericii Anglicane nu am dorit să-i descurajez pe candidaţii la preoţie,

nici să sugerez vreun moment că vizitatorii unui astfel de colegiu, aflaţi în căutarea liniştii şi a renaşterii spirituale, sunt în pericol de a găsi o pace „mai permanenta" decât îşi doreau. Prin urmare, este mai important să subliniez că St Anselm nu are drept model un colegiu teologic real, din trecut sau din prezent, şi că preoţii excentrici de acolo, studenţii, personalul şi musafirii sunt doar produsul imaginaţiei scriitorului şi a cititorilor săi.

Doresc să mulţumesc mai multor persoane care mi-au răspuns cu amabilitate la întrebări; orice erori, de teologie sau de alta natură, îmi aparţin. Îi sunt recunoscătoare în special răposatului arhiepiscop lord Runcie, reverendului Jeremy Sheeny, reverendului Peter Groves, doctorului Ann Priston de la Forensic Science Service şi secretarei mele, Joyce McLennan, al cărei ajutor pentru acest roman a fost mai substanţial decât simpla transcriere la computer.
P.D. JamesCUPRINS

CARTEA ÎNTÂI

Nisipul ucigaş / 7

CARTEA A DOUA

Moartea unui arhidiacon / 173

CARTEA A TREIA

Voci din trecut / 315

CARTEA A PATRA

Un sfârşit şi un început / 429

în seria de autor
P.D. JAMES
au apărut:
Gustul morţii Planuri şi dorinţe O moarte ciudată Moartea unui expert
Fiul omului O meserie nepotrivită

vor apărea:

Când cadavrul unui student la St Anselm, un colegiu teologic de pe coasta comitatului Suffolk, este descoperit îngropat sub un mal surpat, nu este foarte clar dacă a fost accident, sinucidere sau crimă. Misterul se adânceşte câteva zile mai târziu, când Margaret Munroe, o angajată a colegiului, este ucisă din cauză că-şi aminteşte o întâmplare petrecută cu 12 ani în urmă şi care ar putea avea consecinţe catastrofale asupra vieţii unui membru al comunităţii de la St Anselm. Apariţia comandantului Dalgliesh, venit pentru investigaţii, nu opreşte seria crimelor şi poliţistul se vede nevoit să descâlcească motivele complicate şi neclare care stau la baza acestor decese, precum şi legăturile ascunse dintre ele. Incestul, o căsătorie secretă, un copil din flori, o moştenire disputată sunt doar câteva dintre ingredientele unei cărţi scrise după toate canoanele unui bun roman poliţist.

K [4]

9789735768591

Cv.
rao
international
publishing

[1] ***Foul play,*** în engl., în orig.; în afară de, joc murdar" poale însemna şi .jcrimă". (n.red.)
[1] Excentric (in fr.) (n.tr.)
[3] Numele unui joc de cărţi din secolul al XVII-lea. În traducere literală, „cea mai mare ia totul", (n.tr.)